



Lesley Downer

Ultima
concubină

roman



HUMANITAS
fiction

Prin naștere, Sachi nici măcar nu ar fi avut dreptul să ridice ochii spre prințesa Kazu, sora Fiului Cerului și soția legiuită a tânărului shogun. Prințesei nu-i scapă frumusețea aproape nepământească a copilei și îi deschide porțile palatelor, iar apoi ușa spre apartamentele shogunului. Dar sentimentele nu își au locul într-o lume a datoriei și a onoarei, și fericirea lui Sachi se dovedește vremelnică, la fel ca splendoarea calmă ce domnește în Castelul Edo. Războiul năruie ziduri și lumi, grădinile și pavilioanele sunt mistuite de flăcări, iar Sachi pribegeste printr-o țară de nerecunoscut, învățând să supraviețuiască și descoperindu-și adevărata familie. Alături îi vor fi însoțitoarele credincioase de la palat, Haru cea descurcăreță și gracila Taki, dar și misteriosul Shinzaemon, samuraiul proscris revoltat de lașitatea seniorului căruia i-a jurat credință.

LESLEY DOWNER

Ultima concubină

Traducere din engleză de
LIGIA CARANFIL

HUMANITAS
fiction

Coperta
ANGELA ROTARU

Redactor
RALUCA POPESCU

LESLEY DOWNER
THE LAST CONCUBINE
Copyright © Lesley Downer, 2008
All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2009, pentru prezenta versiune românească

EDITURA HUMANITAS
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 73, fax 021/408 83 74
www.humanitas.ro

Comenzi Carte prin poștă: tel./fax 021/311 23 30
C.P.C.E. – CP 14, București
e-mail: cpp@humanitas.ro
www.libhumanitas.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
DOWNER, LESLEY

Ultima concubină /Lesley Downer; trad.: Ligia Caranfil. – București :
Humanitas Fiction, 2009
ISBN 978-973-689-306-3

I. Caranfil, Ligia (trad.)

821.111-31=135.1

Lui Arthur

*De n-ai fi tu,
Cui i-aș mai putea arăta
Floarea de prun?
Când vine vorba de înflorire și parfum,
Numai ea știe ce înseamnă cu adevărat.*

KI NO TOMONORI

Partea I
SATUL



Valea Kiso, 1861



„*Oshikaraji
kimi to tami to no
tame naraba
mi wa Musashino no
tsuyu to kiyu tomo.*“
Prințesa Kazu, 1861

„Fără nici un regret,
de dragul tău, stăpâne,
și al neamului tău,
Mă voi face nevăzută, odată cu roua
de pe câmpia din Musashi.“

I

— *Shita ni iyo! Shita ni iyo! Shita ni... Shita ni...* În genunchi!
În genunchi!... Jos... Jos...

Strigătul se auzi ca un ecou prin vale, atât de slab, de parcă ar fi fost doar foșnetul frunzelor bătute de vânt. La capătul trecătorii, acolo unde drumul cobora spre sat, patru copilași ciufuliți, înfășurați strâns în chimonouri peticite, ascultau cu atenție. Era o zi de toamnă târzie, când totul părea că-ncremenise în așteptare. Piniile care mărgineau drumul mare erau neobișnuit de nemișcați, iar cea mai ușoară adiere a brizei abia dacă mai ridica de pe jos frunzele galbene și roșii, strânse în maldăre îngrijite, departe de borduri. Un erete se rotea alene și, pentru o clipă, un cârd de găște sălbatice acoperiră cerul cu aripile lor. La o cotitură a drumului, mirosul familiar de lemn ars, amestecat cu duhoarea balegii de cal, a excrementelor omenești și cu mireasma îmbietoare a supei *miso*, se răspândea în aer. La răstimpuri, un cocoș cânta, iar câinii satului îi răspundeau cu un cor de lătrături. De obicei drumul mare era înțesat de lume, de palanchine și de cai, cât vedeai cu ochii. În acea zi era pustiu.

Așa-i rămăsese lui Sachi ziua aceea în amintire, pentru totdeauna, așa o retrăia după ani de zile: piniile atât de înalți și de întunecați,

înălțându-se la nesfârșit, bolta cerului atât de albastră, încât părea aproape s-o poată atinge, mult mai aproape decât munții palizi care licăreau la orizont.

Sachi avea 11 ani, dar era micuță și slabă. Vara era la fel de pârlită de soare ca faimoasele castane porcești din Kiso, însă, acum, pielea ei era izbitor de străvezie și de palidă, aproape la fel de albă ca răsuflarea ei în aerul înghețat. Adesea își dorea să fie măslinie și voinică, la fel ca ceilalți copii, deși ei nu păreau să bage de seamă. Până și ochii îi avea altfel decât toți ceilalți. În timp ce ai lor erau căprui sau negri, ai ei erau de un verde-întunecat, precum pinii în timpul verii sau mușchiul codrilor. Deși își dădea seama că greșea, îi plăcea pielea ei albă. Uneori îngenunchea în fața oglinzii înnegrite a mamei sale, contemplând fețișoara palidă ce sclipea în ea. Atunci își scotea pieptănul pe care-l ținea vârat în mânecă. Era talismanul său, amuleta ei, aducătoare de noroc. Era frumos și strălucitor. Fusese al ei dintotdeauna, de când își putea aduce aminte, și nimeni din sat nu mai avea unul ca al ei. Încet, furată de gânduri, își pieptăna părul până când lucea, apoi și-l strângea cu grijă la spate cu o bucată de mătase roșu-aprins.

Cu câteva veri în urmă venise în sat o trupă de actori ambulanti. Câteva zile jucase povești cu fantome pe o scenă improvizată, făcându-i pe toți să se înfioare. Prichindeii, ghemuiți laolaltă, înghețați de spaimă, urmăriseră povestea unei soții părăsite care moare de durere. La sfârșitul piesei, moarta se ivise deodată, plutind în aer, dinaintea necredinciosului ei soț, albă la față ca o stafie. În vreme ce-și pieptăna pletele lungi și negre, părul a început să-i cadă în smocuri. Copiii au țipat atât de tare, încât nimeni n-a mai putut auzi cuvintele rostite de actori. Acum, când ceilalți doreau s-o necăjească pe Sachi, îi ziceau că și ea trebuie să fie o fantomă.

— Bolândo, o striga bunica ei.

Uneori o auzea muștrând-o pe maică-sa.

— Copila aia a ta, Sa, bombănea ea. O răsfeți! Cum crezi c-o să-și găsească un bărbat, așa trasă la față și bolnăvicioasă cum e? Și-i atât de fudulă, toată ziulica-și piaptăna părul ăla al ei. Nimeni nu vrea o soție care șade tot timpul la oglindă. Ai nevoie de o fată trupeșă cu șolduri mari, roditoare, care să știe ce-i munca, asta-i. Altfel ai să rămâi cu ea-n cârcă.

— Este delicată, îi lua apărarea cu blândețe mamă-sa, cu zâmbetul ei obosit și răbdător. Nu-i ca ceilalți copii. Dar măcar e drăgălașă.

Întotdeauna era de partea ei.

— Drăgălașă! se burzuluia bunică-sa. Foarte bine. La ce i-o folosi drăgălășenia unei neveste de țăran?

Frecându-și mâinile și suflând peste ele, Sachi se lăsa când pe un picior, când pe celălalt. În ciuda straturilor de bumbac neprelucrat din jacheta groasă, vătuită, de care maică-sa îi făcuse rost, a fularelor în care îi era înfășurat capul, tot îi era frig. Singurul lucru care o mai încălzea era bebelușul legat la spatele ei cu o funie. Fetița dormea adânc, iar căpșorul îi atârna ca unei păpuși din cârpe. Lângă Sachi, înfăolită bine, era prietena ei Mitsu. Cele două erau de nedespărțit din primii lor ani de viață. Mitsu era aproape opusul lui Sachi, atât de măslinie și de bondoacă, încât semăna cu o maimuțică. Avea ochi mici și nas cârn.

Când s-a născut, maică-sa i-a spus moașei s-o omoare.

— Este așa de urâtă, că niciodată nu-și va găsi un bărbat, zisese. Și atunci ce-o să ne facem cu ea?

Moașa a făcut semn din cap că era de acord. Era o rugămintă cu temei. Mulți prunci erau uciși la naștere. Femeia scuipe pe o bucată de hârtie, acoperind gura și nasul fetei, apoi o înfășură strâns în zdrențe. Dar, tocmai când credeau că își dăduse duhul, a început să se zbată, apoi să urle și să plângă. Se părea că zeii hotărâseră ca ea să trăiască.

— Și cine suntem noi să ne punem cu zeii? se întrebase maică-sa, deschizându-și larg brațele asprite de muncă.

Lăsa impresia că-și iubea fiica mai abtitor, grație miraculoasei sale salvări de la moarte. Mitsu, o fetiță veselă, cu capul pe umeri și foarte mămoasă, nu-și făcea nici un fel de griji în privința poveștii ei. La fel ca Sachi, își ducea în spinare unul dintre frățiori.

Sunetele din celălalt capăt al văii se auzeau tot mai tare. Ascultând cu atenție, copiii deslușiră tropăitul pașilor, tropotul înfundat al copițelor cu potcoave de pai, scrâșnetul fierului frecat de fier și al fierului lovit de piatră. Deasupra vacarmului se înălța un cor de voci, la început o bâlbâială, după care tot mai clar și mai clar li se auzeau vorbele, repetate iară și iară pe un ton cântat:

— *Shita ni iyo! Shita ni iyo! Shita ni... Shita ni...*

Alaiul era încă departe, sus, în inima pădurii, ascuns de covorul gros de frunze care acoperea costișa. Totuși, glasurile nu se opreau niciodată, nici măcar pentru o secundă. Era ca și cum așteptau să li se ofere toți și toate: copacii falnici cu frunzișul des ca niște cușme, buruienile, lupii, vulpile, căprioarele, somnoroșii urși, negri ca tăciunile, și mistreții de munte cu colții lor ascuțiți, să cadă cu toții în genunchi.

Genzaburo, șeful cetei de copii, se cățără într-un copac și se întinse pe o ramură, până când începu să se clatine, periculos, deasupra drumului. Era un băietan ciolănos, înalt, cu pielea aproape neagră, atât de arsă era de soare, și un zâmbet în care i se citea neastâmpărul; dădea mereu de belea, fugind la râu ca să pescuiască sau să se scalde, ori de câte ori venea vorba să muncească. Știa să se furișeze în spatele unui cal, pentru a-i smulge câteva fire din coadă, după care o lua la sănătoasa, cu grăjdarul pe urmele lui. Firele cenușii erau cea mai bună ață de pescuit, pentru că peștii nu le vedeau, așa încât nu pierdea nicicând prilejul să-și facă rezerve, când se afla vreun cal sur prin preajmă. Genzaburo era faimos și datorită faptului că ținuse piept unui mistreț sălbatic, care, într-o zi, atacase lumea din sat, terorizând-o, când el nu avea decât zece ani. L-a tot izbit cu pumnul și cu picioarul, până ce fiara și-a luat coada la spinare, întorcându-se în pădure. Uneori își arăta cicatricea, în locul în care colții animalului îi străpunseseră brațul. Era „medalia lui de onoare“.

Chobei, cel mai mic dintre copii, fratele lui Sachi, un băiețel șleampăt cu păr sârmos, înfăolțat într-un chimono gros, cafeniu, nu dădea nici o atenție hărmălaiei care se apropia. Se ghemuise lângă drum, zgâindu-se la o șopârlă care se târâse afară din pădure.

Genzaburo se împinse și mai departe pe ramură, mijindu-și ochii, în strădania lui de a desluși ce se întâmpla în depărtare.

— Vin! Vin! strigă el.

Intr-un minut, fiecare putu zări primele stindarde ivindu-se deasupra copacilor, roșii, purpurii și galbene, fluturând ca niște petale. Scântei de lumină țâșneau de pe vârfurile metalice ale stindardelor și lăncilor. Prichindeii erau numai ochi și urechi, iar inima le bătea să le spargă pieptul. Toți știau precis ce însemna: „*Shita ni iyo!*“ Era prima lecție pe care o învățaseră vreodată de la viață. Toți simțiseră apăsarea mâinilor mari și aspre ale taților lor pe căpșoare, silindu-i

să îngenuncheze și să-și plece capul, până când fețele le intrau în noroi. Aproape că le sunau în urechi vocile răstite ale părinților lor:

— Jos, chiar acum! Altfel veți fi omorâți.

Nimeni nu uitase ce soartă cumplită avusese Sohei, bețivul satului. Cu câțiva ani mai înainte, după câteva cești de *sake* în plus, ieșise împleticindu-se în calea unei procesiuni. Înainte să apuce vreunul dintre ei să-l tragă înapoi, câțiva samurai își scosese răbiile din teacă și îl tăiaseră în bucăți, chiar acolo în stradă. Sătenii i-au scos hoitul din drum într-o tăcere de moarte. Își dăduseră seama astfel cât de ușor puteai să-ți pierzi viața. Samuraii erau stăpânii lor. Aveau drept de viață și de moarte asupra lor. Așa fusese dintotdeauna și avea să fie de-a pururea.

Însă stindardele erau încă departe. Copiii se tot uitau lung, uimiți de fiorul plăcerii de a face ceva interzis și primejdios.

În depărtare, siluete minuscule, în negru și albastru, ieșeau roind din codru. Ducându-și mânuțele streășină la ochi, ștregarii deslușiră batalioane de soldați mășăluind în șiruri strânse, cavaleri călare, cu coifuri sclipitoare, șiruri nesfârșite de hamali, cărând în spinare cufere lăcuite, strălucind în lumina zilei. Siluetele crescură, pe măsură ce se apropiau coloanele cortegiului. Zăngănitul inelelor metalice de la bastoanele străjerilor, hârșăitul pașilor, scrâșnetul copitelor și corul amenințător: „*Shita ni iyo! Shita ni... Shita ni...*” se apropiau tot mai mult.

Deodată vraja se rupse. Apucându-se unul pe altul de mână, poticnindu-se speriați, copiii se întoarseră și o luară la goană, coborând de-a valma costișa. Pruncii din spinarea fetițelor săltau.

Muntele care își arunca umbra asupra satului era atât de înalt și de povârnit, încât primele raze de lumină abia începeau să străpungă aerul înghețat, deși era ceasul calului, iar soarele era aproape la zenit. Ajunși la capătul străzii, micuții se opriră ca să răsufle. Nu mai văzuseră niciodată atâta mulțime de oameni. Hanurile dărăpănate ce se aliniau pe fiecare margine a uliței păreau să se prăbușească sub puhoiul de lume. Hangiii dăduseră de perete ușile din stinghii. Nori de fum de la lemnul ars se învărtejeau din încăperile întunecate. Hamali crăcănați, în jachete vătuite de bumbac și jambiere, se îmbulzeau, intrând și ieșind, sorbind cu zgomot castroane umplute cu terci de orz. Grăjdarii se luptau cu caii năvăși, deși mărunței, legându-le

șei de spinări și fixându-le de copite potcoave de pai. Alții își croiau drum prin învălmășeală în mantii împletite din paie, ca niște căpițe de fân mișcătoare. Mulți așteptau în picioare, mângâindu-și pipele cu gâtul lung. Unii erau din satele învecinate și se iveau de fiecare dată când era nevoie de hamali sau de grăjdari, din cătunele cuibărite adânc în inima munților. Merseseră o zi întreagă ca să se afle aici.

În mijlocul gloatei stătea un bărbat înalt cu o față lată, privire calmă și un smoc de păr des, negru, legat la spate într-o coadă de cal. Răcnea, dând ordine, gesticulând cu brațele, trimițând oamenii încoace și încolo. Sachi și ceilalți înaintară, ascunși prin mulțime. Ajungând până la el, i se cuibăriră sub brațe și îl traseră de mâneci.

— Vine prințesa! Vine prințesa! îi strigară în cor.

El își coborî zâmbind privirea la ei și îi mângâie ușor pe creștet, într-un gest de aprobare:

— Bine, bine, mârâi el. Acum întoarceți-vă acasă, la maicile voastre!

II

Jiroemon era tatăl lui Sachi și căpetenia satului. Răspundea de tot ce se petrecea în sat, pentru că familia lui se aflase la conducerea lui de când se știau pe lume. Preluase acea sarcină cu zece ani în urmă, când tatăl său ajunsese un moșneag neputincios. În trecut, bărbații din familia lui obișnuiau să poarte două săbii la brâu, ceea ce-i distingea ca samurai, însă titlul le fusese revocat de veacuri, deși Jiroemon încă mai purta o sabie ceremonială scurtă, ca să-și arate rangul.

Era un bărbat înalt, cel puțin pe lângă ceilalți săteni, care erau scunzi și măslinii, adevărați „maimuțoi de munte“ din Kiso. Probabil nu împlinise încă patruzeci de ani. Puțini adulți din sat își cunoșteau vârsta exactă. Însă fața lui era deja brăzdată de anii de mijlocire între săteni și autorități. Întregul ținut Kiso aparținea unui senior, iar sătenilor le era permis să taie numai o mică porțiune din pădure în folos propriu. Pedepsa era „un copac retezat, un cap retezat“, deși Jiroemon pledase întotdeauna din toate puterile pentru îndurare. Sătenilor nu le era vreodată permis să uite măcar pentru o clipă că, în ochii suzeranilor lor, nu erau mai presus decât dobitoacele.

Principala obligație a lui Jiroemon era să asigure un trafic cât mai lin pe porțiunea marelui drum din Kiso, Nakasendo, sau Drumul Interior de Munte, ce trecea prin satul lor. De obicei, drumul mare era înțesat de călători, iar în aerul lui se simțea parfumul depărtărilor. Cete de pelerini, în robele lor albe, treceau agale, sunând din clopote, în calea lor spre îndepărtatele altare, deși marea lor majoritate părea dornică să-și petreacă timpul mai degrabă în zaiafeturi decât în închinări și rugăciuni. Unii erau neguțatori bogați, însoțiți de alaiul lor de neveste, concubine, servitori, toți îmbrăcați după ultima modă. Alții erau țărani nevoiași, ori cerșetori, trăind din pomenile primite. Convoaiele de samurai treceau călare sau în palanchine, iar negustorii supravegheau transporturile mărfurilor vârate în cufere și cărate de convoaie de hamali. Poeți rătăcitori adăstau câteva zile pentru a ține seri de poezie, iar savanții și preoții schimbau între ei ultimele noutăți, controversate și bârfe din cele trei mari orașe, Osaka, Kyoto și Edo. După aceea, mai erau poștașii, oprindu-se doar cât să schimbe caii, precum și anumiți înși, cu priviri insidioase, știuți de toată lumea ca fiind spioni sau agenți de poliție, care nu-i slăbeau din ochi pe ceilalți călători.

Se mai adăugau la toți aceștia samurarii renegați, tinichigiii, negustorii de mărunțișuri, bandiții, cartoforii, actorii ambulanți, magicienii, potlogarii și vânzătorii de alifie de broască râioasă, care garantat vindeca orice boală de pe fața pământului, o groază de lume cu care sătenii își făceau de lucru. În fiecare seară gheișele ieșeau în grup, târându-i după ele pe trecători. Sunetele muzicii, veselia și dansul se revărsau din hanurile luminate de lămpi în străzile întunecate.

Jiroemon avea și el un han, dar al lui era splendid și nu primea pe oricine. Era numai pentru *daimyo* care călătoreau în fiecare an pe Drumul Interior de Munte. În afara sezonului, doar oficialitățile și alte personalități importante sau foarte bogate mai aveau voie să tragă în hanul lui.

Daimyo erau prinți din provincie. Fiecare era rege peste micul său domeniu și își ținea propria armată. Ei strângeau dările și aveau drept de viață și de moarte asupra supușilor. Însă toți datorau supunerii shogunului din Edo și erau obligați să facă drumul până acolo în fiecare an, ca să-i aducă omagiul, să-și arate chipul la Curte și să rămână acolo mai multe luni. Fiecare deținea două sau trei palate

în orașul în care femeile din familiile lor locuiau în permanență, închise în colivii aurite.

Existau treizeci și patru de *daimyo* mai mari sau mai mici, care se foloseau de Drumul Interior de Munte. Unii o luau într-o direcție, alții, în cealaltă, la răsărit spre Edo sau la apus către Kyoto, orașul sfânt și capitala oficială a țării, unde trăia împăratul. Erau întotdeauna însoțiți de un cortegiu magnific, cu sute de servitori și de străjeri. Era un spectacol care-ți tăia răsuflarea. Țăranii trebuiau să se țină departe de drum, când treceau ei, ori măcar să se prosternăze. Însă toți se străduiau din cale-afară să tragă cu ochiul, pentru a vedea cât mai mult din procesiune.

Toți, cu excepția purtătorilor de palanchine, erau îmbrăcați elegant, în mătase neagră. Unii veneau călare, însă majoritatea mărșăluiau, în rânduri strânse. Rangurile inferioare, suliașii și cei care cărau pălării, umbrele de soare și cufere, își dădeau în petic pentru a face impresie țăranilor aplecați până la pământ, fudulindu-se cu robele lor ridicate pe spinare, etalându-și fesele strălucind în soare, acoperite doar de fâșii de pânză, legate în jurul șalelor. La fiecare pas, își loveau aproape cu călcâiul câte o fesă și își aruncau înainte brațul opus, ca și cum ar fi înotat prin aer. Suliașii își învârteau sulitezele, purtătorii de pălării, pălăriile, cei de umbrele de soare, umbrelele, toți exact în același ritm.

Procesiunile se opreau mereu în satul lui Jiroemon ca să se odihnească și să schimbe caii și hamalii. În timp ce slugile își făceau de lucru, palanchinele în care se aflau *daimyo* și suita lui erau trase la hanul lui Jiroemon, unde luau ceaiul sau rămâneau peste noapte. Cei mai mulți *daimyo* îl vizitau de când erau copii și ajunseseră să-l cunoască pe hangiul cu educație aleasă, care știa să-i distreze. Când luau o gură de *sake* și venea clipa în care să-și aducă gheișele favorite, unii chiar se destindeau îndeajuns pentru a-l chema să schimbe o vorbă cu ei, deși nimeni nu uita vreodată uriașa diferență de rang. Jiroemon știa foarte bine că, pentru ei, era doar un țărănoi, chit că unul deștept.

De câteva ori, Jiroemon însuși se dusese până la Edo, acea fabuloasă metropolă din câmpia provinciei Musashi. Era un drum lung și obositor, parcurs pe jos în paisprezece zile, prin munți. Aducea vești năucitoare. Acum vreo opt ani, patru Corăbii Negre – monștri

în veșminte de fier – înțesate de tunuri și scuipând aburi și fum s-au ivit în zare. Au aruncat ancora la țarm, lângă Shimoda. Curând după aceea, s-au întâmplat multe dezastre în lanț, cutremure violente și valuri uriașe, iar o cometă și-a făcut apariția pe cer, prevestind numai lucruri rele.

Vasele au scuipat din ele o delegație de barbari. Jiroemon n-a văzut nici unul cu ochii lui, dar i s-a povestit că aveau nasuri mari, o piele spălăcită și aspră, acoperită cu o blană roșcovană, răspândind duhoarea mortăciunilor pe care le mâncau. Nu numai că îndrăzniseră să calce pământul sacru al Japoniei cu tălpile lor murdare, ba au mai și zis că intenționau să rămână, ca să înființeze centre comerciale.

Călătorii care se perindau prin hanul lui Jiroemon îi dăduseră de înțeles, înspăimântător de limpede, că țara era la ananghie. Numai cu o primăvară în urmă, coborâseră în vale zvonuri cum că seniorul Ii Naosuke, Marele Sfetnic și conducătorul cu mână de fier al întregii țări, fusese spintecat chiar în fața porții Castelului Edo, reședința shogunului. Unii dintre asasini erau samurai din Mito, domeniul unuia dintre cei mai puternici și mai de frunte prinți de provincie, o rubedenie de sânge a shogunului. Alții erau din sălbaticul domeniu Satsuma, din sud, unul dintre cei mai vechi dușmani ai shogunului. Viața sătenilor fusese dintotdeauna grea, plină de nedreptăți și de cruzimi, dar măcar știau care le era locul. Acum nu mai puteau fi siguri de nimic. Se temeau de ce s-ar mai putea întâmpla. Bătrânii mormăiau încruntați că lumea intrase în Era Mappo, ultima epocă descrisă în sfintele cărți budiste. Poate se apropia sfârșitul lumii.

III

Primul an din Era Bunkyu, anul care avea să fie trecut în cărțile de istorie drept 1861, a fost neobișnuit de rece. Se apropia sezonul de semănat orzul, dar țurțurii tot mai atârnau de streșini. Numai cei mai hotărâți dintre drumeți se mai aventurau să bată cu piciorul drumul mare, acoperit de omăt. Apoi, într-o zi, sosi poștașul, zorindu-și calul prin noroi și zloată. Avea o scrisoare pentru Jiroemon din partea împuterniciților districtului răspunzători de transport.

Jiroemon rupse pecetea cu un tremur, deschise caseta și desfăcu scrisoarea strânsă în sul. Ce noi cerințe mai visaseră ei peste noapte?

O citi, se scârpină în cap, apoi o studie, până când reuși să descifreze întortocheatul jargon oficial. Împuterniciții doreau să-i aducă la cunoștință, în calitate de primar al satului, că Excelența Sa prințesa Kazu, sora mai mică a împăratului, avea să străbată Drumul Interior de Munte și să treacă prin sat în a zecea lună a aceluiași an. Urma să înceapă neîntârziat pregătirile de întâmpinare.

O prințesă imperială de cel mai înalt rang, fiica răposatului împărat și sora mai mică a Fiului Soarelui, să treacă prin satul lor!? Așa ceva nu li se mai întâmplase până atunci. Alunecând și clătînându-se pe potecile acoperite de gheață, Jiroemon se grăbi să se întoarcă la locuința înghesuită a familiei sale, într-un colț îndepărtat al splendidului han în care trăgea *daimyo*-ul. Ieși fum când întredeschise ușa. Toată lumea era îngrămădită în jurul vetrei, așteptându-l să se întoarcă.

— N-am mai pomenit așa vremuri, maică, de când trăiesc, mormăi el, pe când dădea buzna în cameră.

Mereu își striga nevasta, pe Otama, cu duiosul cuvânt folosit de țărani pentru „mamă”, *Kaachan*. Chipul său, de obicei calm, era zbârcit de îngrijorare, ridurile de pe frunte se adânciseră mai mult ca niciodată, iar părul negru i se zbârlise.

Mama lui, bunica odraslelor sale, îi puse cu polonicul o porție de terci, apoi încă una. Fața îi era la fel de cafenie și de brăzdată ca o coajă de nucă, iar în spinare avea o cocoașă dublă, după o viață de muncă grea.

— Drumul și așa este prea plin, iar satele mărginașe refuză să ne dea hamali, acu' hop și asta! constată el. Câți călători avem pe zi, tu ce crezi? O mie? Numai atât, și tot sunt prea mulți pentru noi. Aicea zice că vor fi zece mii în alaiul Alteței Sale, fără să mai punem la socoteală și hamalii. O să le ia... cât?... Patru, cinci zile, până trec cu toții. Și trebuie să facem rost de două sau trei mii de hamali. Două sau trei mii! Și de cinci sute de cai pe zi, cât timp vor trece ei. Ne trebuie șase mii de perne, orez, cărbuni, vase. Și trebuie să le mai hrănim și slujitorii de rând. Cum o să facem față? Nu se poate!

Otama era o femeie uscățivă și sleită, pe al cărei chip se întretăiau riduri fine, cu părul strâns într-un coc neglijent. Măinile îi erau umflate, crăpate și bătătorite de la spălat, gătit, săpat și plivit, iar spinarea începea să i se încovoie după ani de zile de sădit lăstari de orez. Părinții o trimiseseră să se mărite cu Jiroemon la o vârstă foarte fragedă,

nu cu mult peste cât avea acum Sachi. I-a născut mai mulți prunci, unul după altul, însă după ce le-au murit toți au adoptat, până la urmă, o micuță gracilă, cu tenul palid. I-au pus numele de *Sachi*, „fericire“, sperând ca măcar ea să supraviețuiască.

Atât știa Sachi. Nu mai pusese niciodată și alte întrebări. Scurta ei viață era mult prea plină, pentru a se mai întreba de unde venea sau cine i-au fost adevărații părinți. Jumătate dintre copiii din sat erau adoptați sau trecuți din mână în mână, după cum o familie avea vreun copil bolnăvior sau avea nevoie de un fiu care să-i poarte mai departe numele, până când unii ajungeau să nu mai aibă habar cine le erau părinții naturali. Nimănui nu-i prea păsa de asta. Prichindeii țineau de familiile care-i adoptaseră.

Câțiva ani mai târziu, Otama aduse pe lume un băiețel, pe micul Chobei. Acesta rămase în viață și mai urmară și alții. Mama lor era puternică, sănătoasă, muncitoare, tăcută, tot ce-și putea dori un bărbat ca Jiroemon de la o soție, ba îi mai era și devotată. Acum, că bunicuța ajunsese bătrână și neputincioasă, ea ținea întreaga casă.

Îl urmărise îndeaproape cât timp vorbise. În tăcere, își lăsă lângă vatră castronul și bețișoarele, îngenunche în spatele lui, ca să-i maseze umerii cu degetele mari de la mâini. El se strâmbă, în vreme ce ea se ocupa de un nod mai rezistent. Într-un târziu, îi zise:

— Îmi închipui că ți-au pomenit ce mare privilegiu și onoare ți se fac! Mă îndoiesc că vei vedea un singur bănuț de aramă ori vreun bob de orez. Ei știi foarte bine că noi nu avem mai mult de câteva sute de oameni, în cel mai bun caz, și vreo cincizeci și ceva de cai. Chiar dacă am da un ocol satelor din jur, tot n-am putea aduna atâția.

— În scrisoare se zicea ceva de un soi de recompensă în bani. Dar, firește, ei nu oferă nici un fel de garanții.

— Ai să găsești tu o cale, îi spuse ca să-l liniștească, apăsându-și degetele mari de la mâini pe umerii lui. Întotdeauna te descurci.

De obicei, Sachi nu prea stătea să-i asculte pe cei mari tăfăsuind. Aveau mereu tot felul de treburi de făcut, planuri, griji, bani, bârfe, rutina zilnică. Lăsa să-i treacă vorbele lor pe lângă urechi și se adâncea în propriile gânduri. Dar astăzi era altceva. Părinții ei fuseseră dintotdeauna prezențe care o protejau, o dojeneau și îi rezolvau problemele. Era convinsă că ei nu erau apăsați de griji și de temeri, așa ca ea. Acum îi vedea la fel de slabi și de neajutorați ca și ea. Asta o făcu să se simtă singură și înfricoșată.

Totuși, în același timp, se simțea vrăjită. O prințesă să poposească în satul lor... Nu-și putea închipui o prințesă. Uneori zărea neguțători bogați călătorind cu femeile lor, dintre care unele aveau o piele aproape la fel de pală ca și a ei. Poate că și prințesa avea pielea albă.

Își trecu degetele prin pieptănul din mânecă, așa cum făcea mereu când se gândea la ceva. Era aproape matură. Știa că avea să plece de acasă într-un an sau doi. Observa cum dispăreau fetițele mai mari. Una se duse să stea la un văr ca să se deprindă cu lumea și să devină o mireasă mai bună, două fuseseră angajate în gospodăria unui samurai, iar restul fuseseră trimise să se mărite. Curând avea să-i vină și ei rândul. Ce altceva mai putea să urmeze? Cuvintele bunicii ei îi răsunau în minte ca un ecou: „Cum crezi c-o să-și găsească un bărbat, așa trasă la față și bolnăvicioasă cum e? La ce i-o folosi drăgălășenia unei neveste de țăran?” Dacă era prea micuță și prea palidă la față ca să fie acceptată ca mireasă în sânul unei alte familii? Era posibil ca, atunci când toate celelalte fetițe o să plece din casa părintească, ea să mai trăiască încă împreună cu părinții ei, o rușine și o povară pentru ei, compătimită de toată lumea din sat.

De parcă nu era de ajuns, gheișele din sat o tachinau zicându-i că trebuia să intre în rândul lor. Își acopereau fețele măslinii de țăranici cu un strat gros de fard alb, ziceau ele, chicotind sfioase, în felul gheișelor. Însă fața ei era deja la fel de albă ca luna plină, ca floarea cireșului sălbatic, fără nici un fel de machiaj. Ba mai era și frumușică. Tot mai frumoasă pe zi ce trece. Auzindu-le vorbind așa, se simțea și mai ciudată. Când mama ei le auzea, surâdea ostenit și o îndemna să-și vadă de drum.

În dimineața următoare zilei în care sătenii auziseră că prințesa avea să treacă pe la ei, Sachi se așeză în locul ei obișnuit, lângă ghergheful murdar, înfașurând bumbacul pe suveici și dându-i-le mamei, în timp ce bunica stătea într-un colț, aplecată atât de mult asupra roții de tors, încât i se freca nasul de ea. Un timp nu se auziră decât păcănitul ritmic al suveicii zburând încoace și încolo, zbârnăitul gherghefului, scârțăitul și zdrăngănitul roții de tors. Într-un târziu, Sachi trase aer în piept:

— *Kaachan*, începu ea. Măicuță. Prințesa... Mi-ai putea spune...? Ce fel de...?

Otama se opri cu suveica în mână, pentru a face sul o nouă bucată de pânză țesută. Rămase o clipă pe gânduri:

— Păi, micuță Sa, îi răspunse ea, nu știu. Tatăl tău zice că e în drum spre Edo, unde urmează să fie mireasa shogunului.

Să fie mireasa shogunului! Îi aducea aminte de unul dintre basmele pe care bunica i le mai spunea câteodată. Să fi fost shogunul bătrân și urât, se minuna ea, supt și scofâlcit ca preotul satului? Sau era tânăr și plin de viață? Îi veni în minte imaginea trupului tânăr al lui Genzaburo sărind în apele râului.

În zilele care urma, călătorii aduceau cu ei zvon după zvon. În fiecare seară opaițele din casa de întâlnire fumegau și sfârâiau până noaptea târziu, iar familia îl aștepta tot mai mult pe Jiroemon să se întoarcă acasă la cină. Intra în grabă, vlăguit, înghițea câteva castroane de terci, apoi se apleca peste o cratiță aburindă de apă fiartă și se arunca pe saltelele aspre de dormit din paie, lângă copii. Sătenii urmau să paveze drumul cu lespezi albe din piatră prin tot satul și de fiecare parte a lui până la unu sau doi *ri*¹. Drumul trebuia să măsoare în lățime doisprezece *shaku*², chiar dacă asta însemna să dărâme zidurile din față ale locuințelor.

În ziua în care dispăru și ultima urmă de zăpadă, Sachi se încălță cu o pereche de *geta* asemănători saboșilor, verifică dacă bătrâna găleată de lemn nu era cumva găurită și se duse țopăind să se alătore cozii de la fântână. Ca de obicei, femeile de acolo sporovăiau cu însușlețire. A aduce apă de la fântână era sarcina obișnuită a unei tinere. Era o scuză perfectă pentru a scăpa de răutatea soacrelor și a bârfi între ele.

— Știți că n-are decât cincisprezece ani? ciripi Shige de la hanul de peste drum. Așa zice socrul meu.

Avea și ea tot cincisprezece ani, era durdulie și copilăroasă, cu obrazii arși de soare și o gură din care-i ieșeau dinții încovoiați. Era nevasta primului născut din familia lui și mama fiului și moștenitorului său, așa că se umfla în pene. Genzaburo era fratele mai mic al soțului ei. Sachi o admira. Nu se putea imagina atât de matură și de plină de sine.

1 *Ri* – unitate de măsură a distanței (cca 4 000 de metri). (N. tr.)

2 *Shaku* – unitate de măsură a lungimii (cca 30 de centimetri). (N. tr.)

— Chiar așa? scânci Kume, o copilă luată de nevestă de fiul cizmarului. Se născuse cu un picior mai scurt decât celălalt și mergea șchiopătat, dar putea toarce un fir tot atât de subțire ca femeia cea mai bătrână din sat. Dar știți ce-am auzit eu? Se zice că ea nu vrea să...

— Așa-i, îi luă Shige vorba din gură. A refuzat de mai multe ori. Închipuți-vă, o femeie să refuze șansa de a fi mireasă!

Se auzi un cor de nechezaturi pițigăiate, semn că nu-și credeau urechilor.

— Era deja logodită, insistă Shige. Cu un prinț imperial. Îi fusese promisă ăluia de la șase ani. A zis că mai bine se călugărește decât să se mărite cu shogunul.

— Socrul meu spune că nu se face să trimiți o fată atât de tânără așa departe! relată Kume, reușind într-un final să se facă auzită. Edo este un ținut soldățesc. Nu un loc pentru o persoană crescută cu atâta delicatețe.

— Cât de frumoasă trebuie să fie, șopti Oman de la hanul vecin cu cel al lui Sachi, care era venită numai de curând ca nevestă dintr-un sat învecinat, încă îngenuncheată și gata să izbucnească în lacrimi. Am auzit că aduc apă de izvor pentru îmbăierea ei tocmai din Kyoto.

— Nu se poate! oftară celelalte, înclinându-și capetele în semn de neîncredere.

— Ba-i adevărat, suspină Oman. Este prea delicată pentru apa noastră din Kiso. Ce n-aș da s-o pot vedea, măcar o clipă!

Se auziră chicote tulburate față de îndrăzneala gândului ei.

— Așa-i, conchiseră tinerele, dând din cap. Mare păcat că nici una dintre noi n-are să vadă o prințesă. Nimeni nu apucă să vadă o doamnă așa de aleasă ca aia!

Sachi asculta în tăcere. Așadar prințesa nu era cu mult mai mare decât ea. Câtă tristețe trebuie să simtă, gonită de acasă și silită să facă un drum lung până-ntr-un loc pe care nu-l știe, ca să se mărite cu cineva pe care nu-l cunoaște, o cununie nedorită de ea. În acest sens, viața prințesei nu se deosebea de cea a celei mai sărmâne fete din sat. Doar că, în cazul ei, cutezase să refuze, chiar dacă, până la urmă, dorința îi fusese nesocotită. Era una dintre cele mai de vază doamne, și totuși nici ea nu avea vreun cuvânt de spus în privința propriei vieți.

— Îmi închipui că are pielea albă, mai albă decât a ta, micuță Sa, presupuse Oman.

— Poate că arată chiar ca tine, micuță Sa, adăugă Kume. Cu fața ta prelungă și nasul în vânt.

— Nu fi proastă, rânji Shige, cu aerul unei femei pricepute. Prințesa este o frumusețe. Nu seamănă cu nici una dintre noi.

Anul trecu într-un iureș de sărbători, zile cu noroc și zile fără noroc. În primăvară, Sachi se scula cu noaptea în cap în fiecare dimineață, cățărându-se pe povârnișurile mai joase ale muntelui, culegând ferigi unduioase, cu margini încrețite, lăstari de coada-calului, rădăcină de brusture și toate celelalte rădăcini și muguri comestibili care creșteau pe acolo. Apoi veni Sărbătoarea Primăverii, urmată de Sărbătoarea Fetițelor, după care se răsădiră lăstarii de orez. Vara, copiii își făceau de lucru muncind la drumuri sau pe ogoare, însă ori de câte ori puteau se furișau până jos, la râu. Acolo își aruncau hainele de pe ei și se afundau, stropindu-se zglobii, în unda răcoritoare. Genzaburo organiza expediții în codri, unde se urcau în copaci, jucau tot felul de jocuri și vânau iepuri, vulpi, bursuci, tot ce viețuia pe acolo. În luna a șaptea, când se făcea atât de cald încât îți era greu să te mai miști și toată lumea era udă leoarcă de transpirație, venea Sărbătoarea Bon, când strămoșii se întorceau dintre cei morți, iar sătenii dansau până noaptea târziu. Atunci, toamna, Sachi se urca iar pe dealuri, la cules de ciuperci.

Otama curăța, lustruia, mătura și gătea, ca să fie sigură că hanul era mereu curat ca un pahar pentru fiecare dintre marii oaspeți care-i treceau pragul. Războiul de țesut zbârânăia, iar roata de tors a bunicii se învârtea. Totuși, chiar dacă femeile se duceau zilnic la treburile lor, își dădeau prea bine seama de strădaniile lui Jiroemon pentru pregătirea mării procesiuni. Negocia fără încetare cu căpeteniile unor site tot mai îndepărtate, ca să se asigure că vor fi destui hamali și cai. Nici nu era loc pentru „dacă”, trebuia să fie totul gata.

Când veni și luna a noua, un uriaș cortegiu de oficiali, demnitari, soldați, *daimyo* locali cu alaiurile lor se ivi deodată, îndreptându-se spre Kyoto, pentru a se întoarce cu prințesa. Zi de zi drumul mare era blocat de oameni. Hamalii, cărăușii și soldații pedestri mergeau atât de înghesuți, încât se călcau unii pe alții pe picioare. Jiroemon

făcuse rost de peste o mie de hamali suplimentari, însă aceștia erau cu totul depășiți, nu erau destui nici pe departe.

Într-o zi, apărură un șir de palanchine, mai împodobite și mai minunate decât tot ce se văzuse până acum. Zvonurile se răspândiră ca vântul și curând mulțimi de săteni se înghesuiau pe marginea drumului, lungindu-și gâturile pentru a arunca o privire prin ferestrele lor, înainte ca gărzile să-i alunge din cale.

— Doamnele din Marea Incintă! îl auzi Sachi pe Jiroemon spunându-i Otamei. Se opresc aici peste noapte. Ce să fac? Să ies și să le întâmpin? Nu mi s-au dat nici un fel de instrucțiuni!

— Marea Incintă? se miră Otama.

— Palatul femeilor din Castelul Edo, o lămuri cu nerăbdare Jiroemon.

— Doamne așa de nobile la un drum atât de lung? continua Otama să se minuneze, clătinând din cap, parcă nevenindu-i a crede. Este ceva deosebit! Nu mai vezi așa ceva!

Era adevărat. Singurele femei pe care le văzuse Sachi erau țărănci sau orașence pornite în pelerinaj. Uneori mai zărea și vreo nevestă elegantă de negustor – neveste care de obicei se tocneau mai mult decât soții lor. Câteodată, mai venea vreo poetesă, dar niciodată cineva de rang mai înalt. Alaiurile nobililor erau alcătuite numai din bărbați. Gărzile de la bariera satului își dădeau prea bine seama că cea mai importantă obligație a lor era să nu le scape printre degete nici una dintre marile doamne care ar fi încercat să fugă din Edo, deghizate, spre provinciile lor de baștină. Orice altă greșală le putea fi iertată, dar pentru aceasta plăteau cu capul.

Forfota continuă timp de nouă zile. Apoi se așternu liniștea. Sătenii făcură totalul stricăciunilor. Sala de primire fusese distrusă complet, iar ușile de hârtie din hanuri, sfâșiate, când samurarii beți se luaseră la bătaie. Câțiva hamali fuseseră bătuți, iar doi care încercaseră să scape cu fuga, împușcați. Oamenii începură să găsească leșuri pe marginile drumului mare, zvârlite la o parte cu piciorul din calea cortegiilor. Vreo douăzeci sau treizeci de hamali se prăbușiseră sub poveri și își dăduseră sufletul. Așa se întâmpla mereu. Nu era nimic de făcut. Sătenii se apucară să facă reparații cât de repede puteau, înainte de a-i surprinde cavalcada cortegiului prințesei.

Apoi sosiră în persoană comisarii transporturilor, intrând în sat în ritmul hurducat al palanchinelor, însoțiți de servitori, asistenți și gărzi. Pășeau țațoși încoace și încolo, în pantalonii lor *hakama* scrobiți, legănându-și plini de importanță cele două săbii de la șold. Aveau să petreacă noaptea în luxosul han al lui Jiroemon, deși își aveau propriii bucătari care să le fiarbă ceaiul și să le pregătească cina. Erau mult prea de soi ca să mănânce ce avea mai bun Otama de pus pe masă.

Făcându-și vânt cu evantaiele, trasară planuri și măsurară drumul. Când alaiul prințesei avea să treacă, îl instruiră ei pe Jiroemon, femeile și copiii urmau să rămână închiși în case, cu storurile trase, în genunchi, păstrând tăcerea. Oricine se nimerea afară trebuia să se prosterneze, cu fața până la pământ. Pisicile și câinii trebuiau legați, nu era voie să se facă nici un foc, iar bolovanii grei care țineau locului țiglele acoperișurilor trebuiau bine fixați, pentru a nu provoca nici un fel de accidente. Mișcarea călătorilor de pe drum urma să se oprească timp de trei zile, de-o parte și de alta a locului de trecere al prințesei.

Deodată, peste drumul mare se așternu o tăcere ciudată.

Primul contingent al convoiului prințesei se ivi în cea de-a douăzeci și patra zi a celei de-a zecea luni. De două zile se perinda fără oprire o procesiune de hamali, clătinându-se sub greutatea coșurilor și cutiilor îmbrăcate în brocarturi bogate, a cuferelor lăcuite, cu străluciri de aur. Jiroemon reușise să adune în total 2 277 de oameni din treizeci și trei de sate învecinate. Ei lăsau bagajele în seama altor hamali în satul următor, pe urmă se întorceau să preia un alt rând.

În cea de-a treia zi, urma să treacă prințesa însăși. Sachi era sculată încă dinainte de revărsatul zorilor, ca să-și ajute mama. Otama aranjă ramuri de arțari înfrunzite într-o vază, în felul elegant preferat de *daimyo*, în vreme ce Sachi zorea încoace și încolo, prin camerele tăcute, ca un rac, împingând o cârpă udă, până când spălăcitele rogojini *tatami* luciră, iar pe marginile lor de mătase nu rămase nici o pată. Lustruirea podelele de lemn și pragurile pentru ultima oară, până când nu mai rămase nici un firicel de praf pe nicăieri. Atunci Sachi alergă până la marginea satului cu alți copii, să vadă procesiunea. Până să-i dea de veste lui Jiroemon, toată lumea putea auzi zdrăngănitul inelelor de fier din vârful bastoanelor gărzilor, trosnetul pașilor care se apropiau, tropotul copitelor și strigătul neîntrerupt:

— *Shita ni iyo! Shita ni iyo!* În genunchi! În genunchi!

— Am să mă ascund sub streșini și mă voi uita cum trece alaiul, suieră Genzaburo. De ce nu vii și tu cu mine, Sa? O să ne distrăm. N-o să știe nimeni!

Dar Sachi avea o sarcină mai urgentă. Ori de câte ori trecea vreo procesiune, Jiroemon trebuia să se ducă la intrarea în sat să-l întâmpine pe *daimyo*. Pe urmă alerga înapoi la han ca să-i mai ureze încă o dată bun venit în verandă, acolo unde trăgeau palanchinele. Însă prințesa prezenta o problemă. Mai întâi că era femeie. Nu numai atât, era cea mai de vază și mai însemnată femeie din țară. Era de neconceput pentru orice bărbat, nemaivorbind de un hangiu mărunț ca el, să-și ridice măcar ochii la o musafiră atât de aleasă. Dar era de neconceput și să n-o întâmpine la han. Pe măsură ce se lumina de ziuă, Jiroemon își făcea tot mai multe griji. Comisarii transporturilor nu catadicsiseră să-i dea nici un sfat. Până la urmă, se hotărî: avea să-i întâmpine palanchinul în felul său obișnuit, însoțit însă de soție și de fiică. Se trăgeau, la urma urmei, dintr-o familie de samurai, erau ceva mai presus de ceilalți săteni.

Sachi își puse noul chimono indigo pe care Otama i-l păstra pentru Anul Nou. Bunica torsese firul, iar mama țesuse pânza în pătrățele mai luminoase și mai întunecate. În colțul mânecii, îi prinsese cu ață un săculeț de farmece pentru amuleta care o proteja pe Sachi. Sachi își vârî pieptănul drag în mânecă și își prinse în jurul taliei un *obi* roșu din mătase. Apoi se așeză în genunchi lângă mama ei, la intrarea rezervată oaspeților de seamă.

Hanul lui Jiroemon se găsea în inima satului, dar nu direct la stradă, ferit de zgomotele și de neastâmpărul drumului, ascuns după un zid înalt. Înăuntrul curții se înălța un al doilea zid, pentru a-i apăra pe oaspeții de rang înalt de privirile sătenilor și trecătorilor. Sachi auzi pași tropăind pe drumul de afară, de se cutremura pământul, și zări vârfulurile lăncilor, stindardelor și marilor umbrele roșii ițindu-se deasupra zidului într-o procesiune neîntreruptă. Dincolo de trosnetul pașilor și al copitelor și de strigătul insistent „*Shita ni iyo! Shita ni iyo! Shita ni... Shita ni...*”, afară era o tăcere mormântală. Nimeni nu mai scotea nici un cuvânt.

Deodată apărură câțiva bărbați în jurul zidului interior. Sachi se răsuci puțin și își ridică capul doar atât cât să arunce o privire la ceea

ce se petrecea. Era un șir de hamali cu fesele goale, cu fețele lucind de sudoare, cărând lângă intrarea din spate găleți de apă, coșuri cu mâncare, cufere lăcuite și o ladă ornată cu auriu și cu negru, destul de mare încât să intre în ea o cadă de baie. Vlăjgani în chimonouri scurte, petrecute unele peste altele, și jambiere, purtând pălării conice de pai și două săbii de samurai, își ocupară pozițiile în jurul verandei, un rând cu cei care cărau banchete negre, lucioase.

Atunci, un palanchin trase la intrarea în verandă. O femeie coborî din el, furișându-și un picioruș, apoi și pe celălalt, într-o pereche de slaboți care fuseseră așezați anume pe scăriță. Tot mai multe palanchine se opriră. Din fiecare se iviră femei salutându-se una pe cealaltă într-un găngurit subțire. Lui Sachi îi păru că glasurile lor aduceau cu trilurile și ciripitul păsărilor și îi era la fel de imposibil să le înțeleagă. Veranda fu acoperită de țesături la fel de diafane și de moi ca petalele de flori, la fel de colorate ca o pajiște primăvara. Aerul se umplu de miresme, atât de dulci și de tari, încât o luă amețeala. Deveni mai îndrăzneță, trăgând iar și iar cu ochiul. Nu mai văzuse niciodată atâta eleganță. Era o altă lume, care întrecea în splendoare tot ce și-ar fi putut închipui.

Sucindu-și și mai mult capul, zări pe fugă un palanchin magnific, ca un mic palat mobil, de un auriu roșiatic lucitor, cu mari canafuri roșii, legănându-se peste stururile ferestrei, și un stindard roșu drapat peste acoperiș. Până și parul pe care era purtat, ca și stucaturile de la ferestre erau poleite cu aur. Pereții erau acoperiți cu motive ornamentale și încrustați cu o crizantemă în relief, cu siguranță blazonul imperial. Șase hamali îl cărau, trei în față și trei în spate. Gărzile mărșăluiau în rând cu el și slugi în livrea îl acopereau cu umbrele largi, de culoare roșie. Pe când hamalii așezau palanchinul cu gingășie pe suportul lui, femeile se lăsară în genunchi într-o grațioasă fluturare de mătăsuri. Jiroemon și Otama își ținură frunțile lipite pe podeaua lustruită, dar Sachi ardea de curiozitate. O secundă își ridică ochii. Sigur asta era prințesa! Trebuia s-o vadă.

Servitorii deschiseră ușa glisantă a palanchinului. O femeie se ivi din umbrosul interior aurit. Marginile chimonourilor puse unul peste altul, în nuanțe subtile de portocaliu, auriu și verde, se distingeau la gât și la încheieturile mâinilor. Purta o pălărie de călătorie cu un vâl gros care-i cădea până la umeri. Pe când cobora însă, ridică o

mână albă și îl dădu la o parte. Sachi reuși să-i zărească chipul, înainte ca vălul să-i cadă la loc.

Într-o clipită Sachi își plecă fruntea. Nici măcar nu știa la ce să se aștepte ori, pe bună dreptate, dacă să îndrăznească să se aștepte la ceva. Se gândise atâta la prințesă! Se așteptase să vadă ceva minunat, dar era nedumerită. Chipul pe care-l văzuse nu aparținea unei prințese, sigur nu prințesei din închipuirea ei. Firește, femeia era machiată ca o mare doamnă, cu fața fardată în alb, buze micuțe și roșii ca sângele, cu sprâncenele periate în sus, spre frunte. Dar lăsa impresia că tremură în chimonourile ei somptuoase. Cea mai stranie dintre toate era expresia care-i fulgerase pe chip, o privire înfricoșată, așa cum Sachi mai surprinsese în ochii găinilor cărora urma să li se sucească gâtul. Se simți stânjenită. Ceva nu era în regulă.

Până și o copilă cum era Sachi știa că marii domni și marile doamne aveau sosii. Întotdeauna se găseau dușmani la pândă, din umbră, sperând să răpească, ba chiar să ucidă câte o doamnă. Prin urmare, iată ce putea să fie. Sau poate chiar era prințesa. Probabil că prințesele, la urma urmei, erau doar niște persoane oarecare. În foșnetul poalelor de chimono, ce atârnavă ca niște clopote pe trupurile lor, femeile o conduseră pe prințesă în han, alunecând pe lângă Jiroemon, Otama și Sachi, încă îngenuncheați, ca și cum nici n-ar fi existat.

Palanchinele continuă să se oprească, iar din ele ieșiră mai multe femei. Acum doar câteva mai zăboveau pe verandă. Jiroemon și Otama păreau împietriți, cu fețele la pământ. După aceea, un palanchin mai puțin distins, cu pereți simpli din lemn și storuri de bambus, trase la intrare. Sachi avea impresia că visează, pe jumătate vrăjită de spectacolul acelei zile și de senzația că lucrurile nu se petreceau așa cum se cuvenea. Își înalță capul și o urmări pe femeia care cobora din el. Aceasta, îmbrăcată mult mai simplu decât toate celelalte, arăta ca o servitoare. Preț de o clipă, ochii ei îi întâlniră pe ai fetei.

Femeia era și ea tot o fetiță, nu cu mult mai în vârstă decât Sachi ori decât tinerele soții care se adunau la fântână. Nu era frumoasă, dar avea ceva în felul ei de a se purta care atrăgea atenția oricui. Fața îi era ovală și cu rotunjimi copilărești, ochii îi erau mari, negri și triști, avea un năsuc drept, o bărbie ascuțită și o guriță strânsă într-o expresie de resemnare uimită. Pielea îi era atât de albă, încât aproape bătea în albastru. Ieși cu stângăcie din palanchin și rămase în picioare într-o

atitudine de nesiguranță, ca și cum nu știa ce să mai facă. Celelalte femei se îngrămădiră în jurul ei, aruncându-i grăbite un vâl peste cap. Înceau să pară indiferente, ferindu-și ochii de ea și vorbind tare între ele. Însă gesturile și ținuta lor trădau respectul, căci își plecau capetele în așa fel încât să fie mai jos decât al ei.

Sachi rămase cu gura căscată. Fata i se părea cunoscută. Undeva, într-un vis, negreșit, îi mai văzuse chipul. Nici Sachi nu-i era necunoscută celeilalte. Ceva luci în ochii ei, ca și cum ar fi recunoscut-o. În vreme ce femeile îi aranjau voalul peste față, șopti ceva la urechea uneia. Deodată, toată lumea se întoarse și se uită la copila îngenunchată în pragul hanului, care îndrăznise să-și ridice ochii la ele. Femeile începură să se apropie de ea, iar gărzile rămase în jurul verandei își puseră mâinile pe mânerele săbiilor. Auzind zarva, Jiroemon își înalță privirea, îngrozit.

Din instinct, Sachi își căută pieptănul ascuns bine în faldurile mânecii. Soarta lui Sohei, bețivul satului, și a hamalilor lăsați să moară în drum îi fulgeră prin minte. Preț de o clipă, scurta ei viață i se perindă prin fața ochilor, iar ea își aminti de Genzaburo, ascuns sub streșini chiar peste drum, nu departe. Însă un singur gând le alungă pe toate celelalte: „Am văzut-o pe prințesă cu ochii mei!“

Începu să priceapă de ce chipul fetei i se părea familiar. Putea fi chiar figura pe care o văzuse licărind în oglinda întunecată a mamei ei, o versiune ușor mai matură a propriei sale fețe.

Partea a II-a
PALATUL FEMEILOR





I

Sachi juca jocul de potrivire a scoicilor împreună cu prințesa Kazu. Ingenuncheată în fața ei, cu mâinile în poală, cu ochii plecați cu modestie, auzi șoapta mătășurilor, pe când prințesa își trăgea alene mâneca lungă a robei și își afunda mâna în caseta lăcuită, încrustată cu aur, în care erau ținute scoicile. Se auzi un clinchet slab în timp ce-și trecea degetele peste micile scoici uscate. Scoase una afară și o întoarse cu fața în sus pe *tatami*. Sachi se aplecă. Înăuntru se găsea o lume pictată de nobili domni și nobile domnițe în miniatură, pe fundal auriu.

Mai multe scoici erau așezate în rânduri ordonate cu fața în jos între cele două tinere. Prințesa luă una și se uită înăuntrul ei.

— De ce n-am niciodată noroc? suspină ea, azvârlind-o bosumflată. Măcar de-ar fi scoici ale uitării. M-ar ajuta să uit.

Murmură un poem:

„*Wasuregai*

Hiroi shi mo seji

Shiratama o

Kouru o dani mo

Katami to omowan.“

„Nu voi culege

Scoici ale uitării,

Ci perle,

Mementouri ale iubitului de odinioară,

Strălucitor ca o bijuterie.“

Sachi o privi pe furiș. Se gândi la poveștile pe care le auzise, cum fusese obligată prințesa să vină în Edo, ca să se mărite cu shogunul împotriva voinței sale și cum fusese ea făgăduită odată unui prinț imperial. Dar acestea se întâmplaseră cu multă vreme în urmă. Cât își dorea ca Înălțimea Sa să dea uitării trecutul și să nu mai fie atât de tristă...!

Prințesa se uita la ea, așteptând. Sachi își lăsă mâna să se plimbe deasupra scoicilor care erau așezate cu fața în jos. Culese una, îi aruncă o privire și scoase un mic țipăt ascuțit, după care o înhăță pe cea scoasă din cutie de prințesă. Se potriveau perfect. Izbucni veselă în hohote de râs, apoi, aducându-și aminte unde se afla, se îmbujoră și își acoperi gura cu mâinile.

— Ce copilă! constată doamna Tsuguko, prima doamnă de onoare a prințesei, zâmbind îngăduitoare.

Doamna Tsuguko era cea mai puternică persoană din anturajul prințesei și răspundea de toate problemele importante ale protocolului. Era o femeie înaltă, aristocratică, ale cărei plete, lungi până la pământ, erau tărcate de fire sure. Majorității tinerelor din suită le era frică de ea, însă cu favoritele prințesei era bunătatea întruchipată.

Și prințesa schiță un zâmbet discret:

— Ar putea fermeca pe oricine cu ochii ăia verzi ai ei, murmură ea. Găsește atâtea bucurii în viață. Aș dori ca toate zilele să fie așa de senine ca asta...

Îi aruncă o privire doamnei Tsuguko:

— Ne-a mai rămas prea puțin timp, încheie ea, cu o voce care se stinse încetul cu încetul.

— Viața omului stă mereu sub semnul nestatorniciei, doamnă. Dar poate că zeii vor fi de partea noastră măcar de astă dată.

— Nu dacă Cea Retrasă își va impune voia. Știu că Înălțimea Sa pleacă urechea la spusele ei...

Era a cincisprezecea zi din a cincea lună a primului an al Erei Keio, iar ploile întârziu să apară. Zilele erau tot mai toride, mai umede și mai apăsătoare. Nori negri acopereau cerul. Ușile din hârtie care împărțeau camerele și cele din lemn care formau zidurile exterioare ale clădirilor fuseseră scoase, transformând întregul palat într-un vast labirint de pavilioane. Dar nu se simțea nici cea mai ușoară adiere care să zgâlțâie storurile din lemn de bambus.

În acea dimineață Sachi fusese scutită pentru câteva minute de la îndeplinirea îndatoririlor ei. Năvăli pe verandă și își lăsă privirea să rătăcească prin grădinile palatului. Pajiștile, tufișurile tunse și pinii țepoși din apropiere se întindeau dinaintea ei într-un amețitor joc de petice verzi. Lacul elegant cu podețele sale, în forma cornului de lună, era la fel de liniștit ca-ntr-un tablou. Lăstarele de bambus

răsăreau din pământ, iar ramurile noduroase gemeau sub greutatea mugurilor și bobocilor proaspeți. Luă o gură de aer umed, sorbind mireasma caldă a pământului, a frunzelor, a ierbii.

Se auzi țărâitul unui greier, rupând tăcerea. Zgomotul o smulse din visare. O clipă se văzu la poalele unui deal, printre trunchiuri groase de copaci. Sub ea se zărea un ciorchine de acoperișuri povârnite, fixate cu bolovani, înghesuite în vale. Aproape că simțea mirosul fumului lăsat de focurile de lemne și aroma supei *miso*. Satul. Amintirea lui era atât de limpede, încât o podidiră lacrimile.

Ca-n fiecare zi, se-ntoarse în timp la ziua de toamnă care îi pece-tluise soarta, când prințesa trecuse pe acolo. Sachi se găsea în holul de la intrare al marelui han, simțind răceala și duritatea podelei de sub genunchii ei. Femeile mișunau în jurul ei ciripind cu glasurile lor subțiri. Părinții ei se închinau, mama ei își ștergea lacrimile. Atunci tatăl ei grăise:

— Te vei duce cu ele. Ai noroc. Nu uita niciodată. Orice-ar fi, nu plânge. Fii tare și fă-ne să fim mândri de tine.

În clipa următoare, se trezise mergând pe drum cu o doamnă de onoare care o ținea strâns de mână. Își amintea cum se luptase cu lacrimile, tot răsucindu-se îndărăt iar și iar, încercând să nu scape satul din ochi. Multe zile după aceea, ajunseseră în marea cetate Edo. Într-un târziu, zărise bastioanele de nea ale Castelului Edo acoperind cerul, în fața ei. Pătrunseseră înăuntru, iar porțile se închiseseră în urma lor.

Cât de singură fusese la început! Nu-și închipuise niciodată că putea exista atâta tristețe. Nici măcar nu fusese în stare să priceapă ce-i ziceau. Avusese atâtea lucruri de învățat: cum să vorbească și să meargă ca o doamnă, să scrie și să citească. De atunci se scurseseră patru ierni și trei veri. Dar în fiecare zi se mai gândea, încă, la mama și la tatăl ei, întrebându-se ce mai făceau și cum se mai descurcau.

Acum se așeză la locul ei obișnuit, lângă prințesă, și începu să-i facă vânt cu evantaiul, străduindu-se să păstreze aerul din jurul ei cât de răcoros și de proaspăt putea.

Un firicel de fum aromat se încolăci în aer, ieșind din bețișorul parfumat ce ardea într-un colț. De cealaltă parte a paravanelor cu ornamente aurite care îngrădeau sectorul privat al prințesei, grupuri

de doamne de companie se tolăneau, sporovăind și răsând, cu robele vălurindu-le în jur ca frunzele de nuferi pe undele unui lac. Numai câtorva privilegiate li se permitea accesul în spatele paravanelor. Dacă Sachi n-ar fi fost atât de tânără, i s-ar fi părut ciudat că tocmai ea, dintre toate celelalte, se afla acolo. Dar prințesa ținea la ea. Găsea alinare în compania ei, mărturisise.

Sachi îi aruncă o privire prințesei. Știa că trebuia să-și țină ochii plecați cu smerenie tot timpul, mai ales în prezența Alteței Sale. Dar erau atât de multe reguli, atâtea de ținut minte! Uneori avea impresia că era singura căreia îi păsa cu adevărat de prințesa Kazu. Pentru Sachi ea întruchipa ideea de perfecțiune. Scrisul ei de mână era mai elegant decât al tuturor doamnelor ei de companie, poemele ei mai înduioșătoare, și când cânta la *koto*¹ ascultătorii ei erau mișcați până la lacrimi. Când îndeplinea ceremonia ceaiului, mișcărilor ei erau poezie pură. Cu toate acestea, avea în ea ceva de sălbăticiune prinsă în plasa protocolului și respectului cu care o înconjurau. Uneori lui Sachi i se părea că zărește o scânteie de panică în ochii ei negri, de căprioară speriată. Tânără și fragilă cum era, Sachi tânjea s-o protejeze.

De departe veni până la ele un zgomot înfundat de pași, zorind de-a lungul coridorului, apropiindu-se de ele. Sachi auzi ușa sălii de la exterior alunecând pe șinele ei și scândurile scârțâind, pe când vizitatorul se lăsa în genunchi. Se auziră un vacarm de voci, foșnetul mătăsurilor, apoi se ivi o doamnă de onoare, înclinându-se la o margine de paravan. Doamna Tsuguko se aplecă spre ea în felul ei rezervat, apoi se întoarse către prințesă și îi șopti ceva la ureche. Sachi surprinse cuvintele:

— Se apropie momentul vizitei de dimineață.

Prințesa îngheță. Apoi, pe neașteptate, se uită la Sachi, care îndată își plecă ochii. Prințesa respiră odată adânc, ca și cum și-ar fi amintit ce și cine era. După aceea, se întoarse spre doamna Tsuguko și îi porunci cu un calm studiat:

— Spune-le doamnelor să înceapă pregătirea.

Sachi se grăbi să strângă scoicile și le așeză înapoi în cutiile lor, legându-le cu grijă șnururile de mătase cu ciucuri. Când venise prima oară la palat, totul fusese atât de nou pentru ea, încât abia dacă știuse

¹ Instrument cu coarde tradițional. (N. tr.)

nde se află ori ce lux o înconjoară. Acum, după aproape patru ani, mânuia plină de reverență scoicile pictate și cutiile lăcuite.

Numai doamnelor de cel mai înalt rang le era vreodată dat să cunoască prezența shogunului. Viața întregului palat gravita în jurul lui. Când era absent parcă se lăsa întunericul. Toate femeile care trebuiau în palatul femeilor, de pe cele mai înalte trepte pe scara ierarhiei până pe cele mai de jos, mari doamne, doamne mai puțin însemnate, bătrâne, tinere, slujnice, servitoare ale slujnicilor, paznice cu halebarde, slujnice de la băi, slujnice pentru curățenie, cele care cărau carbuni și apă, până și fetele bune la toate, cărora lumea le zicea „lepădături“, rămâneau tăcute și temătoare. Când se întorcea, parcă ar fi ieșit soarele din nori. Dar majoritatea femeilor care-și puneau viața în serviciul acestei zeități nu sperau nicicând să-l vadă vreodată în toată strălucirea.

Intr-adevăr, era cu totul extraordinar, așa cum le auzise Sachi pe cele mai bătrâne vorbind între ele, pentru shogun să le văduvească de prezența lui. Cel de-al treilea shogun, seniorul Iemitsu, vizitase Kyoto în Era Kan'ei, acum mai bine de două sute de ani, dar de atunci nici un shogun nu-și mai părăsise vreodată castelul. Shogunul de dinainte, seniorul Iesada, ca toți înaintașii lui, se născuse, trăise și murise între zidurile lui.

Pentru ce și-ar fi dorit cineva să plece de acolo? Castelul era o lume în sine. Pe lângă palatul interior, cu birourile, sălile de gardă, marile bucătării, sufrageriile și băile lui, clădirile pentru marile doamne și labirinturile de săli unde locuiau femeile, toate ridicate în grădini splendide cu lacuri și pâraie, cu cascade și scene pentru jocuri și dansuri, mai existau și un palat intermediar, reședința shogunului când nu se afla în palatul interior, precum și palatul exterior, unde se desfășurau acțiunile oficiale și își avea birourile guvernul.

Femeile, firește, nu se duceau niciodată acolo și, teoretic, nu știau ce se petrece, deși, practic, noutățile și bârfa păreau să pătrundă în palatul interior plutind prin aer, așa încât, chiar dacă nu-i părăseau niciodată incinta, femeile știau ce se petrecea în lumea de afară. Toate aceste palate, cel interior, cel intermediar și cel exterior, formau citadela principală. Dar mai exista și o a doua citadelă, unde moștenitorul, în cazul în care exista vreunul, împreună cu mama lui își țineau curtea, precum și citadela de vest, unde văduvele, nevestele, consoartele

și concubinele shogunilor defuncți trebuiau să locuiască, călugărindu-se. Fiecare dintre ele era o versiune mai mică a citadelei principale, avându-și propriile palate exterioare, intermediare și interioare. Marele șanț cu apă și zidurile înalte împresurau întinderile împădurite ale grădinilor Fukiage și ale Colinei Momiji, unde femeile se puteau plimba în voie, bucurându-se de trecerea anotimpurilor, ca și palatele familiilor Tayasu și Shimizu, rubedenii de sânge ale clanului Tokugawa.

De fapt, tot ce-și putea dori cineva se afla acolo. Odată intrate în castel, femeile știau că aveau să-și petreacă între zidurile lui tot restul vieții, în afară de cazul în care erau nefericite sau se purtau rău. Desigur, le era permis să-și viziteze câteodată familiile. Sachi știa că în curând și ei avea să i se dea voie să-i vadă pe ai săi, deși vechiul ei trai țărănesc părea atât de îndepărtat în timp, încât abia o mai ținea minte pe fetița care fusese, când locuise în sat.

Altădată, când prințesa făcea zilnic drumul ca să-i dea binețe shogunului, Sachi rămânea în apartamentele regale. Dar astăzi ceva se schimbase. Poate, își zicea micuța în gând, avea de-a face cu vârsta. Acum, că împlinise cincisprezece ani, ajunsese la maturitate și începuse să sângereze în fiecare lună. Pletele ei erau încolăcite într-o coafură mai matură, iar acum purta un tip de chimono care marca faptul că intra în rândul tinerelor slujnice. Ii dăduseră chiar un nou nume.

În loc de Sachi, „fericire“, i se zicea acum în mod oficial Yuri, „crin“. Îi plăcea noul ei nume. O făcea să se simtă delicată și feminină, dar maiestuoasă, parte a unei lumi mai splendide decât înainte. Se schimba și la trup, înmugurind aproape la fel de repede ca un lăstar de bambus în anotimpul ploios. Brațele și picioarele i se făcuseră lungi și subțiri, iar micii ei sâni rotunzi trebuiau să fie turtiți ca să-i încapă în chimono. Până și chipul îi părea de fiecare dată altul, când se uita în oglindă.

Acesta era, poate, motivul pentru care, în acea dimineață, doamna Tsuguko i-a atras atenția să se pregătească să asiste la întâmpinarea shogunului. Dar nu era treaba ei să pună întrebări. Femeile mai în vârstă îi aminteau, iar și iar, că ea însăși, cu tot ceea ce simțea, nu conta. Indiferent ce i se întâmpla, indiferent ce sentiment o încerca, trebuia să se străduiască să pară netulburată, ca un heleșteu ale cărui ape se linișteau după ce o piatră fusese aruncată în el. Soluția era

să-și amintească care-i era locul, să fie supusă, să nu se facă niciodată de rușine pe ea și nici pe alții.

În miezul dimineții, pe când se apropia ceasul calului, femeile se pregătiră să plece. Prințesa se ridică în picioare și, ținându-și la brâu evantaiul de ceremonie, din lemn de chiparos, ieși, parcă plutind, din apartamentele ei. Mișcările îi erau atât de suave, încât fumul ce se încolăcea din bețișorul parfumat aproape că nu se clinti. Pantalonii roșii largi îi foșniră, iar mantoul din brocart se întinse ca un evantai în spatele ei. Un parfum subtil o învăluia, ieșind din robele înmiresmate. Doamnele ei o urmară, ca într-un alai nesfârșit de corole uriașe, în chimonourile albe și subțiri, de vară, și fustele pompoase, vișinii. De obicei, doamna Tsuguko s-ar fi găsit în capul coloanei, așa cum se cuvenea rangului ei de mai-mare peste doamnele de companie. Astăzi însă ea rămase în spate, lângă Sachi, pentru a o supraveghea îndeaproape.

Afară, culoarul de trecere era plin de femei în genunchi. Plecându-se iar și iar, o salutară pe prințesă. Sachi mergea de zor cu pași mărunți, atentă la nenumăratele straturi de țesături ce-i acopereau trupul, involburându-se la picioarele ei. Fiind mai scundă decât toate celelalte, trebuia aproape să alerge ca să nu rămână în urma lor. Odată se împiedică în trenă.

— Pașii mai mici! o avertiză doamna Tsuguko, strecurându-i un deget elegant sub cot. Degetele de la picioare întoarse înăuntru! Măinile pe lângă coapse, cu degetele drepte, degetele mari strânse-n palmă! Capul jos! Uită-te-n pământ!

Precedate de ușieri, prințesa și doamnele ei plutiră infinit de alene, cu pași măsurați, de-a lungul coridorului, rând pe rând. Robele lor loșneau blând, ca valurile sărutând malurile unui râu. Palatul era un labirint. Grăbindu-se cu pași mărunți, cu ochii ațintiți asupra rogojinilor, Sachi se întreba cum avea să mai găsească drumul înapoi, dacă ar fi fost lăsată de capul ei. Ridicându-și o clipă privirea, surprinse o imagine fugară a coridorului lung ce dispărea în depărtări, mărginit cu rânduri de uși din lemn închise. În urma lor, știa ea, rămâneau sălile aglomerate, unde locuiau sutele de doamne de companie, împreună cu slujitoarele lor.

Când mai furișă iar o privire, tocmai înconjurau o vastă sală de audiențe. Cea mai mare parte a ei era cufundată în întuneric. Pe un

șir de uși, care abia se deslușeau în penumbră, pluteau cocori zugrăviți și înotau țestoase. Pe un altul, se zăreau munți și cascade ce-i amintiră preț de o clipă de casa părintească. Leoparzii și tigrii pândeau din umbră, cu ochi lucitori. Dragonii se încolăceau de-a lungul pragurilor și frizelor, iar tavanul arunca străluciri de aur. Până și cuiele erau de aur, având modele complicate. Pe o latură a zidului se găsea o curte interioară cu un mic iaz și un pătrățel infim de văzduh cenușiu. Flori albe licăreau pe stânci. Zăpușeala era atât de mare, încât îți venea greu să te miști. Aerul era dens de atâta umezeală.

— Capul jos! șuieră doamna Tsuguko.

↳ Ajunseră pe o pasarelă care ducea în aripa privată a shogunului, ridicându-se ca un pavilion printre pajiști, sălcii, pâraie scânteietoare și straturi de iriși purpurii. O mulțime de femei așteptau în genunchi acolo. Ele se dădură înapoi la apropierea prințesei. În față se aflau șapte femei smochinite, cu fețe ca pergamentul și peruci elaborate din păr negru, lucios. Erau bătrânele care supravegheau fiecare detaliu al vieții din palatul femeilor. Ele fuseseră, din câte se vorbea, frumusețile de odinioară, dintre sutele de concubine ale seniorului Ienari, bunicul shogunului de astăzi. Însă, în ceea ce o privea pe Sachi, ele erau dragoni ce scuipau foc pe nări. Tremura numai la gândul limbilor lor ascuțite și al degetelor lor osoase. Ce-ar fi fost în stare să-i spună sau să-i facă, văzând o creatură atât de umilă ca ea care se străduia să urce atât de sus? Își ridică ochii doar atât cât să le observe fețele, în vreme ce doamna Tsuguko o lăsă să treacă pragul. Fu uimită să vadă că o priveau cu bunătate. Una chiar îi zâmbi și îi făcu din cap un semn de încurajare.

Abia avu timp să se gândească la aceste lucruri ciudate, înainte ca prințesa și întregul ei anturaj să pătrundă, plutind, într-un pasaj lung și întunecos. Storuri împletite din trestie, împodobite cu uriașe canafuri roșii, formau un perete. Departe, în celălalt capăt, se găsea o ușă masivă de lemn.

Acesta era faimosul Coridor al Clopoșeilor de Sus, intrarea în palatul femeilor dinspre palatele intermediar și exterior, care țineau de domeniul bărbaților. Numai shogunul o folosea. Era singurul bărbat care se ducea în apartamentele femeilor. Mai existau câțiva reprezentanți ai sexului tare, angajați în pavilionul femeilor, preoți stafidiți,

câțiva medici cu fețe netede, robuștii paznici de la porțile de afară, dar ei nu contau. Pentru femeile din palat, bărbații nici nu existau.

La ușă atârna un ciorchine rotund din clopoței de aramă care sunau atunci când shogunul urma să treacă pragul. Era o crimă groaznică să sune din ei fără motiv. O doamnă de companie îngenunchea în partea cealaltă, împreună cu câteva doamne preotese, bătrâne diforme cu scâfârlii rase, lucind în soare, care îmbrăcau, ca și bărbații, șa preoțească. Când Sachi le zărise prima oară, tresărise surprinsă, acum însă i se părea că făceau doar parte din populația obișnuită a palatului.

Prințesa și anturajul ei purtau robe albe, pantaloni stacojii și mantouri vișinii din brocart, costumul oficial al Curții Imperiale din Kyoto. Însă aristocratele ce umpleau pasajul erau îmbrăcate în robe mai somptuoase decât tot ce văzuse Sachi până atunci. Unele erau brodate cu desene de iriși și ramuri de glicină, altele cu evantaie din lemn de chiparos și care cu boi. Pe unele, peisajele în miniatură în nuanțe de albastru se întindeau pe spinările curbate ale doamnelor. Prințesa și doamnele ei de companie își purtau pletele lungi și drepte, curgând în valuri până la podea. Însă capetele plecate până-n pământ erau împodobite cu cozi împletite, șuvițele răsucite le erau prinse în piepteni, agrafe și funde.

Marea văduvă Jitsusei-in, mama naturală a shogunului, îngenunchea la locul de onoare, lângă ușa închisă. Avea o față pământie, ciupită de vărsat. Ca văduvă, avea părul tuns, robe simple și o sutană cu glugă, de călugăriță. Sachi îi zicea în sinea ei „Cioara Bătrână“. În fiecare zi dădea buzna în apartamentele prințesei în veșmintele sale negre, căutând nod în papură. Indiferent cât de tare se străduia cineva să-i facă pe plac, întotdeauna găsea ceva de reclamat.

Prințesa își luă locul pe perna din fața ei. Dar, tocmai pe când își strângea cu grijă fustele sub genunchi, un roi de femei în robe cu broderii bogate înaintară încet, grandios, pe coridor. În fruntea lor pășea o femeie înaltă și arogantă. Era îmbrăcată, ca și Cioara Bătrână, în straie de călugăriță, însă robele îi erau din cea mai fină mătase, de un cenușiu bătând în vioriu, iar mantia îi era drapată cu iscusință, în așa fel încât să dea la iveală o mică porțiune din pielea moale a gâtului ei alb ca neaua. Portul ei lăsa clar să se înțeleagă că, indiferent de costumul pe care-l purta, era o prințesă.

Ridicându-și privirea din locul ei de la capătul șirului, pe Sachi o cuprinsese frica. Era Cea Retrasă, temuta văduvă Tensho-in. Toată lumea o lăuda. Se zicea că avea un temperament aprig și cerbicia unui bărbat. Toată lumea știa cum l-a ridicat odată în brațe pe răposatul shogun, soțul ei, și l-a scos afară din palat în timpul unui cutremur. Mai era, șopteau femeile, o călăreață iscusită care putea mânui halebarda la fel de bine ca orice soldat, precum și o expertă în dansul și cântatul teatrului Nō. N-avea încă treizeci de ani, era în floarea frumuseții. Un zâmbet atotștiutor îi lumina buzele de bijuterie, iar ochii îi ardeau cu o energie tumultuoasă.

Toate capetele însă se întoarseră să o privească pe tânăra care se grăbea în spatele ei. Era de vârsta lui Sachi, cu un năsuc cârn și tenul măsliniu al unei fete din Edo, total diferit de paloarea aristocratică a femeilor din Kyoto. Fețișoara ei copilăroasă, durdulie, era dibaci fardată în stilul Edo, cu buzele ei pline strălucind de luciul verzui, cunoscut drept „roșu de bambus fraged.“ Ea se legăna în pași mărunți, întorși înăuntru, cu un picior așezat cu grijă după celălalt, cu ochii plecați cu o sfială prefăcută. Dar felul în care-și ținea umerii arăta că știa prea bine că toți ochii erau ațintiți asupra sa.

Sachi oftă când o zări. Sub machiaj se ascundea Fuyu, renumita stea a domnișoarelor de companie. Sachi tânjea să fie la fel de sigură și de stăpână pe ea. În prezența lui Fuyu, simțea apăsarea rădăcinilor ei umile și a lipsei de educație aleasă. Cât despre Fuyu, nici nu cata-dicsea să-i adreseze vreun cuvânt lui Sachi, în afară de rarele ocazii din timpul antrenamentelor cu halebarda când Sachi reușea să mai dea și ea o lovitură cu prăjina. Atunci Fuyu își ridica bărbia, se uita de sus și constata pufnind:

— Nu-i rău... pentru o țărancă!

Era fiica unuia dintre căpitanii din gardă și, la fel ca Sachi, slujitoare. Cu toate aerele ei, nu era mai îndreptățită să-l întâmpine pe shogun decât era Sachi.

Dar ceea ce stârni un murmur de admirație prin mulțimea de doamne era spectaculoasa ei vorbă. Pe ea era brodată o vedere răpitoare a orașului Edo. Șerpuind în jurul tivului căptușit era râul Sumida mărginit de magazii, cu podul Nihonbashi arcuindu-se peste el. Golful Edo era reprezentat printr-o curbă sinuoasă de albastru pe șale. Casele, templele, o pagodă, străzile punctate de minuscule figu-

rine brodate i se răsfireau pe spinare și pe mâneci, ca și frunzișul strâns în grămezi, ba chiar și turlele Castelului Edo. Toate acestea erau cusute în fir de aur. Era o operă de artă neprețuită, făcută să-ți ia ochii.

În vreme ce doamnele își ocupau locurile de-a lungul coridorului, Cea Retrasă se năpusti în direcția Ciorii Bătrâne și a prințesei, plecându-se adânc:

— Complimentele mele Alteței Voastre Imperiale, rosti ea, adresându-se prințesei.

Vorbea încet, însă vocea ei, neobișnuit de profundă și de sonoră, se auzea până la capătul coridorului:

— Sunteți cât se poate de bine-venită. Ce onoare să vă avem printre noi! Totuși, sper că aveți foarte mare grijă de sănătatea dumneavoastră pe o vreme atât de caniculară.

Pe coridor nu se mai auzi decât foșnetul evantaielor. Dogoarea era mai intensă ca niciodată. Sachi se mișcă în loc stingherită, simțindu-și straiiele grele lipindu-i-se de pielea umedă. Își lăsă capul în jos, ascultând înfricoșată răspunsul prințesei.

Ca una ce „trăia deasupra norilor“, fiind, la urma urmei, fiica răposatului Fiu al Cerului și sora celui care domnea, prințesa Kazu se aștepta la deferența ce i se datora în virtutea statutului său superior. Nu uita nici o clipă că renunțase la viața plină de rafinament de care se bucura la Curtea din Kyoto pentru a se coborî la nivelul acelor oameni de condiție joasă. Cu toate acestea, departe de a-i arăta respectul convenit și recunoștința pentru sacrificiul ei princiar, Cea Retrasă profita de orice prilej ca să se impună în fața ei. În calitatea ei de văduvă a shogunului anterior și mamă adoptivă a celui de-acum, Cea Retrasă fusese deținătoarea incontestabilă a puterii în palat înainte de sosirea prințesei și era hotărâtă să-și păstreze autoritatea.

În intimitatea apartamentelor prințesei, doamnele aristocrate care o însoțiseră pe prințesa Kazu n-aveau decât dispreț pentru Cea Retrasă și slujitoarele ei. Erau niște necioplite, ca să nu le spună chiar vulgare, șopteau ele. Cum îndrăzneau s-o trateze pe prințesă cu o asemenea lipsă de respect? Cât despre stilul lor de a se îmbrăca, de a se adresa și de a se purta, demn de nevestele unor samurai... mă rog, nu le stârnea decât mila, dacă nu râsul. Când doamnele prințesei se întâlneau cu cele ale văduvei Tensho-in pe coridoare, treceau pe lângă ele, abia catadicsind să le salute cu o ușoară înclinare disprețuitoare a capului.

Însă între servitoarele lor aveau loc încăierări dese. Se auzeau voci ridicate și se știa chiar că ajungeau să se zgârie, să se ciupească, să se muște, să-și smulgă hainele și părul.

Cele două mari doamne făceau tot ce le stătea în putință să se evite una pe cealaltă. Cu toate acestea, uneori ajungeau la înfruntări directe. Prințesa era mult prea mândră, având parte de o creștere mult prea aleasă, ca să-și ia singură apărarea, dar Sachi știa ce suferințe îi provocau aceste întâlniri.

Când sosise prima oară la castel, prințesa insistase să vorbească în dialectul arhaic al Curții Imperiale. Acela era idiomul pe care l-a învățat mai întâi Sachi. Într-adevăr, prințesa se așteptase ca toată lumea din palatul femeilor să adopte graiul și obiceiurile din Kyoto, căci aceasta fusese una dintre condițiile căsătoriei sale. Însă în această privință, ca și în multe altele, fusese dezamăgită.

Acum, în loc să zică: „Vă aduc mulțumire pentru bunătatea dumneavoastră“ în graiul ei tăgănat din Kyoto, așa cum ar fi făcut odinioară, ea șopti cu o vocișoară ascuțită, ca un ciripit de pasăre:

— Vă rămân îndatorată, Onorabilă Retrasă.

Timp de câteva minute schimbară complimente, întrecându-se în exprimări cât mai înflorite. Pe urmă, Cea Retrasă își îndreptă spinarea.

— Încă o dată vă aduc cele mai sincere mulțumiri, Alteța Voastră Imperială, pentru că purtați atâta grijă Înălțimii Sale, fiului meu adoptiv, spuse ea, uitându-se drept la prințesă și subțiuindu-și buzele în cel mai dulce și mai veninos dintre surâsuri. Dar sunt stânjenită să văd că ușierii au făcut iar greșeala lor obișnuită. Ca de obicei, v-au așezat în mod greșit în locul meu. În calitatea mea de soacră și de primă doamnă a acestei gospodării, trebuie să fiu prima care-l întâmpină pe fiul meu la întoarcerea lui acasă. Sunt convinsă că sunteți la fel de nerăbdătoare ca și mine să îndreptăm împreună această scăpare.

Se lăsă tăcerea. Toată lumea își ținu respirația. Prințesa Kazu rămase cu ochii în pământ, mușcându-și buzele.

— Dimpotrivă, eu ar trebui să-mi exprim recunoștința față de dumneavoastră, doamna mea, Tensho-in, murmură ea cu o politețe de gheață. Sunt încântată să vă văd. Dar știți destul de bine că, în calitatea mea de reprezentantă a Fiului Cerului și ca umilă soață a

Înălțimii Sale, sunt obligată, așa lipsită de însemnătate cum sunt, să ocup un loc superior. Sper că veți fi atât de bună și-mi veți permite să rămân la locul meu convenit, măcar de această dată.

— Am mai avut discuția asta de nenumărate ori, noră, îi atrase atenția cu nonșalanță Cea Retrasă, în timp ce ochii ei negri aruncau flăcări. Vorbiți întruna de tradiție și de reguli. Însă uitați că ne aflăm la Castelul Edo. Aici, în Edo, avem propriile noastre tradiții și datini, stabilite de primul shogun, prințul Ieyasu, vechi de veacuri. Știți foarte bine că sunt văduva Înălțimii Sale cel de-al treisprezecelea shogun, prințul Iesada. Ca soacră a domniei voastre mă îngrozește numai faptul că vă puteți gândi să nu-mi faceți pe plac. Insistați să vă agățați de titlul dumneavoastră caraghios, de coafura și portul dumneavoastră provinciale. Foarte bine. Dar, când suntem silite să ne întâlnim, trebuie să-mi acordați respectul convenit.

Sachi se înfioră, simțind umilința prințesei ca și cum ar fi fost în pielea acesteia. Prințesa Kazu nu mai scoase un cuvânt, ci se dădu înapoi, îngenunchind pe podea, pe când Cea Retrasă îi luă locul pe perniță.

II

▲ Clopoștii de la capătul coridorului sunară. Clinchetul subțirel, slab, încă mai reverbera ca un ecou, când răsunară patru lovituri de toabă, una după alta, de pe meterezele castelului, marcând ceasul zilei. Bătrânele și ușierii, doamnele de companie și preotesele încărunțite se prosternară de fiecare parte a ușii.

Sachi se așezase și ea în genunchi, cu ochii ațintiți pe *tatami*. Auzi scrâșnetul zăvoarelor de fier, trase din locașurile lor, și vaietul mării uși deschizându-se. Se lăsă tăcerea, spartă doar de zângănitul înăbușit al oțelului. Prin murmurul vocilor se distinse un timbru străin de glas bărbătesc, primul pe care-l auzea Sachi după aproape patru ani. Împreună cu tropăitul mărunț al pașilor de femei și foșnetul mătăsurilor, pătrunse zgomot de picioare în încălțări moi pășind peste *tatami* cu o apăsare degajată de bărbat, aducând mireasma unui parfum exotic și complicat. Timpul trecea cu o dureroasă încetineală. Glasul și parfumul se apropiară. Sporovăiala, complimentele, cozeria

și răsetele se auziră tot mai aproape. Încet-încet, pașii hotărâți de bărbat înaintară. Apoi se opriră, chiar în fața ei.

— Aceasta-i ea? întrebă vocea.

Cuvintele sunau ciudat și arhaic. Sachi nu mai auzise niciodată jargonul pe care numai shogunul îl putea folosi. Pricepu cu greu ce zicea el.

— Ridică-ți ochii, copilă, îi șuieră doamna Tsuguko, prima doamnă de companie a prințesei, care ședea în genunchi chiar în spatele ei. Salută-l pe Înălțimea Sa!

Sachi își înalță capul numai atât cât să zărească o pereche de ciorapi albi din mătase. Atunci, preț de o clipă, își ridică privirea. Se trezi uitându-se drept în doi ochi căprui, cercetători. Își lăsă iute fața în jos, atât de zăpăcită, încât se înroși până-n vârful urechilor. Se lăsă tăcerea.

— Cum o cheamă? se interesă glasul.

Un murmur ca o adiere trecând printr-un câmp văratic susură de-a lungul coridorului. Doamna Tsuguko râse cristalin:

— Înălțimea Voastră, această umilă copilă este Yuri, din casa Sugi, stegari ai *daimyo*-ului din Ogaki, răspunse ea, folosind numele de protocol al lui Sachi. Se află sub protecția mea.

Sachi încă mai tremura mult după ce pașii se îndepărtaseră, ducând cu ei parfumul, și după ce auzise ușile de la apartamentele personale ale shogunului deschizându-se și închizându-se la loc.

În tăcere, ea le urmă pe doamnele de companie înapoi în aripa prințesei. Gândurile i se învârtejeau în minte. Încălcase regula cea mai importantă. Își ridicase chipul în văzul unei ființe de rang mai înalt chiar decât bătrânele, sau doamna Tsuguko ori Cea Retrasă, sub privirea Înălțimii Sale shogunul, care se asemena mai mult cu un zeu decât cu un om. Prințesa Kazu, firește, era de un rang mai înalt decât el. Dar era altfel. Sachi aparținea prințesei. Prințesa o alesese și o ținea sub aripa ei. Să fi înțeles ea greșit? Doamna Tsuguko chiar voise ca ea să încalce protocolul?

Lucru ciudat, Înălțimea Sa era tânăr. Întotdeauna crezuse că cineva atât de puternic și de atotcunoscător, încât nu putea fi văzut nicicând de ochii muritorilor de rând, trebuia să fie mai bătrân, mai aspru și mai de temut decât bătrânii sftnici care uneori se mai iveau cu

mesaje pentru ea, spre a le transmite mai departe uneia sau alteia dintre marile doamne.

Pe urmă, mai era și Fuyu. De ce mai venise ea acolo, îmbrăcată „înt de băcător la ochi”? Treaba era mult prea încurcată. Trecând dintr-un coridor în altul cu pași mărunți ca de pasăre, ținându-și umerii lăsați cu modestie în jos, așa cum fusese învățată, Sachi simțea că se sufocă de atâtea reguli și protocol. De-ar fi putut să zvârle cât colo toate hainele în care era înfocată și să fugă, să sară, să țopăie ca altădată! I trebuia să stea de vorbă cu Taki, prietena ei. Ea pricepea totul. Ea avea să știe toate răspunsurile.

Doamna Tsuguko păstră și ea tăcerea, până când ajunseră în apartamentele prințesei. Acolo o trase pe Sachi în spatele paravanelor și o sili să îngenuncheze, cu fața la ea:

— Ei bine, draga mea, începu ea. Ce noroc pe tine!

Îi zâmbea binevoitoare, plină de încântare. Sachi n-o mai văzuse niciodată purtându-se astfel. De obicei dădea dovadă de o condescendență arogantă.

— Te-ai descurcat foarte, foarte bine. Părinții tăi vor fi mândri de tine.

Uitând complet de educația primită, Sachi căsca gura la ea, înmărmurită.

— Se pare că Înălțimea Sa a acceptat oferta Alteței Sale. Desigur, aranjamentele trebuie făcute în maniera cuvenită. Înălțimea Sa și-a făcut cunoscută dorința, după cum ai auzit, iar Alteța Sa și-a dat permisiunea. Se va redacta scrisoarea care va fi trimisă pe dată emisarului Înălțimii Sale. Vino la mine în seara asta, când soarele va începe să apună, iar eu te voi instrui și te voi pregăti.

— Să mă pregătiți? Pentru ce?

— Cât de inocentă-i copila! exclamă doamna Tsuguko, râzând pe înfundate. Ai fost promovată ca slujitoare de rang mijlociu. La cererea Înălțimii Sale, Alteța Sa te prezintă lui ca pe un dar de rămas-bun, spre a-i sluji drept concubină.

— Concubină! repetă Sachi, plecându-și fața până la *tatami*. Nu sunt demnă de o asemenea onoare, se bâlbâi ea.

Atunci, pe când începea să pătrundă înțelesul deplin al cuvintelor, oftă tulburată:

— Doamnă... Înălțimea Voastră... Asta-i o cinste prea mare pentru mine. Alteța Sa mi-a arătat dintotdeauna o bunătate mai mare decât merit. N-am nici o altă năzuință decât să slujesc Alteței Sale.

Cuvintele i se revărsară pe gură:

— Vă rog, alegeți pe altcineva. Nu pe mine, Înălțimea Voastră. Vă rog, nu pe mine. Sunt sigură că n-o să mă descurc. N-o să știu ce să fac. Nu sunt pregătită. Nu știu nimic, Înălțimea Voastră. Chiar nimic.

— Copilă! Nu îndrăzni să pui sub semnul întrebării hotărârea noastră, se răsti doamna Tsuguko, apoi continuă pe un ton mai blând: știu că ești încă tânără și abia ai intrat în lume. Dar până și tu trebuie să înțelegi că ți se face cea mai mare onoare și ți se oferă cel mai bun prilej la care o fată ca tine ar putea visa. Mai ales una de stirpea ta. Totul s-a petrecut foarte repede. N-am avut destul timp să te învăț chiar tot ce trebuie să știi. Dar asta-i bine. Inocența este farmecul tău. Înălțimea Sa pleacă mâine la Osaka, așadar vom amâna ceremoniile oficiale ale uniunii până la întoarcerea lui. Numai dacă vei fi pe placul Înălțimii Sale vei trece de-a binelea pragul palanchinului cu nestemate. Crede-mă, nu te vei mai întâlni a doua oară în viață cu o asemenea șansă. Contăm pe tine, încheie ea pe un ton sever. Te vei duce la Înălțimea Sa chiar astă-seară.

Sachi, încă amețită, mai era în genunchi, când la ușă se auzi forfotă. Era Cea Retrasă. Nu se mai apropiase niciodată până într-atât de apartamentele prințesei. Se auzi un foșnet de mătasuri, pe când doamnele de companie se lăsau în genunchi. În clipa următoare ea se ivi din spatele paravanelor. Frumosul ei chip era de gheață, cu excepția unei vene care-i zvâcnea la tâmplă. Se uită drept în ochii doamnei Tsuguko:

— Așa deci, începu ea, îndreptându-și cu aroganță ținuta. Trebuie să fii mândră de tine! V-ați descurcat foarte bine, tu și cu stăpâna aia a ta, vârandu-i creatura asta pe gât fiului meu, copilul ăsta găsit!

Doamna Tsuguko era în genunchi. Înălțându-și privirea, își ridică sprâncenele, încrețindu-și fruntea, cu o mină de smerenie zeflemi-toare:

— Ce surpriză! se minună ea. Suntem extraordinar de onorate, doamna mea, că ne cinstiți modestul sălaș cu neprețuita dumneavoastră prezență. Vă mulțumim foarte mult pentru felicitările dumneavoastră.

Nu trebuie să vă mai aduc aminte, negreșit, că doamna Yuri este fiica „cloptivă” a casei Sugi, stegari ai *daimyo*-ului din Ogaki.

— O fi ea săltată, dar știm noi bine de unde vine, se burzului Cea Retrasă, în timp ce sângele i se ridică în obraji. Este un animal, o nătângă analfabetă. Am văzut-o când ați adus-o la Curte. Nici măcar nu putea vorbi omenește.

— Liniștiți-vă, doamna mea. Înălțimea Voastră știe prea bine cu ce disperare am tot căutat o concubină care să-i dea un fiu Înălțimii Sale. Și dumneavoastră vă faceți griji în privința asta. Ar fi groaznic pentru noi toate dacă regentul, seniorul Yoshinobu, ar fi în poziție să vă preia puterea. De mai multe ori am pornit procedurile de selecție, însă Înălțimea Sa a respins fiecare doamnă de companie aleasă de noi. Cu toate acestea, continuă doamna Tsuguko pe același ton imper-turbabil, dintr-un motiv oarecare această fetiță umilă i-a aprins inima. Ar trebui să le mulțumim zeilor.

— Aduci rușinea asupra Casei Tokugawa, se rățoi Cea Retrasă.

— Sunt sigură că n-ați uitat nicicând, doamna mea, că doamna Iama, mama celui de-al cincilea shogun și consoarta preaiubită a celui de-al treilea, prințul Iemitsu, a văzut lumina zilei ca fiică de zarzavagiu, pe o treaptă mult prea joasă fie și pentru a se afla în prezența Înălțimii Sale, ripostă doamna Tsuguko mieros. Era, dacă vă mai amintiți, o slujnică delegată să asiste la baia Înălțimii Sale, când i-a aprins augusta inimă. Cel de-al șaselea shogun, prințul Ienobu, a fost copilul unei femei de rând, pe o treaptă atât de joasă, încât nici măcar nu se putea conferi statutul oficial de concubină. Înălțimea Sa, dacă-mi dați voie să vă reîmprospătez memoria, a trebuit să fie crescut în secret de către o servitoare. Apoi a mai fost doamna Raku, mama celui de-al patrulea shogun. Lăsați-mă să mă gândesc. N-a fost tatăl ei vânzător de haine la mâna a doua?

— Destul, destul!

— Oricum, noi nu mai putem face nimic, doamna mea. Ați fost de față când însuși Înălțimea Sa a preferat-o pe candidata noastră, nu pe a dumneavoastră.

— Este încă un copil, șuieră Cea Retrasă. Nu știe nimic. L-ați vrăjit.

— Știți iarăși foarte bine că stă în puterea Alteței Sale să-i ofere în dar Înălțimii Sale o concubină. Vedeți, n-aveți nici un motiv să vă plângeți, o consolă ea, așezându-și mâinile cu palmele lipite de

rogojina înmiresmată din paie de orez, cu degetele strânse și cu vârful arătătoarelor aproape atingându-se. Vă mulțumesc foarte mult pentru c-ați binevoit să ne faceți această vizită, declară ea cu un aer de încheiere, atingându-și mâinile cu fruntea.

— Și ai dresat-o deja, nu-i așa, în artele dormitorului? Nu prea cred. Este o bătărancă. Nu va rezista prea mult!

Acestea fiind zise, Cea Retrasă ieși în goană din cameră. Când ușa se închise, iar foșnetul pașilor ei se îndepărtă, doamna Tsuguko se întoarse spre Sachi. Trăsăturile ei aristocratice erau răvășite de îngrijorare:

— Așa cuvinte crude și nesăbuite! spuse ea.

Sachi n-o mai auzise niciodată punând atâta simțire în vorbele ei:

— Toate trebuie să-i arătăm respect doamnei Tensho-in, însă merge prea departe. De astă dată a pierdut bătălia. Nu te întrista, draga mea. Nu te mai gândești la invidia ei. De când te-a văzut prima dată, Alteța Sa a știut că nu te potriveai acelor locuri rustice. A știut că soarta-ți rezervă altceva, că tu ești ca noi. Înălțimea Sa este tânăr și crescut în spiritul blândetii, nu-i interesat să se joace cu femeile. Doamna Tensho-in și bătrânele i-au prezentat multe doamne frumoase, de sânge nobil, iscusite în arta cochetăriei, dar le-a respins pe toate. Alteța Sa îl cunoaște bine. A știut că tu, cu fețișoara ta frumoasă și cu inima ta curată, vei fi pe gustul lui. Nu te teme. Alteța Sa și cu mine ne-am pus întreaga nădejde în tine. Bagă de seamă însă. Până diseară, rămâi aici în sălile regale. Cine știe la ce-ar putea-o împinge gelozia pe o femeie?

Sachi încă mai era în genunchi. De nenumărate ori în trecut, fusese ținta unor înțepături la fel de crude ca ale Celei Retrase. Palatul femeilor, din câte aflase ea, era un loc plin de nisipuri mișcătoare, unde femeile îți zâmbeau, apoi rosteau cuvinte ce tăiau în carne vie ca un pumnal. Nu conta că fusese adoptată în mod oficial de o familie de samurai, toată lumea știa de unde venea. Multe dintre doamnele prințesei și dintre celelalte doamne din palatul femeilor fuseseră de față când Alteța Sa o văzuse și prinsese drag de ea. Pentru ele ea era o sălbăticiune, o jivină pe care prințesa și-o alesese, în mod inexplicabil, ca animal de companie. Chiar dacă le deprinsese graiul, mersul și manierele, chiar dacă se învârtea printre ele zilnic, ușa lor avea să

lie veşnic închisă pentru ea. Se purtau bine cu ea, așa cum te-ai purta cu un cățel.

Era încă prea amortită ca să pună la inimă vorbele grele. Cuvintele ce răsunau ca un ecou în mintea ei nu erau cele ale văduvei Iensho-in, ci ale doamnei Tsuguko: „... cu fețișoara ta frumoasă și cu inima ta curată...”. Ea nu se vedea deloc așa.

De-ar fi putut s-o vadă pe Alteța Sa! De aceea o luase din sat și o urcase pe aceste înălțimi? Numai pentru a-i aduce acest serviciu? Fără convinsă că trebuia să mai afle un singur lucru, pentru ca totul să îi fie limpede. Prințesa însă nu se mai întoarse.

Cu toate acestea, Sachi își înțelegea îndatorirea. Indiferent ce avea să se întâmple, avea s-o slujească pe Alteța Sa cât putea mai bine. Lăsa gata să treacă prin orice încercare pe care i-ar fi pregătit-o zeii.

III

Sachi se duse în camera unde dormea, alături de alte slujitoare. Își scoase chimonoul pentru ocazii speciale, așezându-l cu grijă pe un umerăș. Cu gesturi adormite, își puse pe ea straietele de față, își luă ghergheful, ghemuindu-se într-un colț. Privea pierdută în fața ei, fără să se atingă de broderia din poală. Atunci se auziră pași pe dușumeaua de lemn a coridorului de afară. Ușa se deschise larg și o față dădu buzna înăuntru, cu figura luminată toată de zâmbet. Era Taki.

— L-ai văzut? o întrebă pe un ton poruncitor, cu o voce ca de șoricel.

Taki, fiica unui samurai scăpătat din Kyoto, era servitoarea uneia dintre doamnele de companie ale prințesei, doamna Kin. Doamna Kin o luase în serviciul ei când împlinise doisprezece ani și o adusesese cu ea la Edo. Ea și cu Sachi intraseră în același timp în castel. Taki nu era o frumusețe. Era chiar oarecare. Avea o fețișoară palidă, îngustă, ciupită de vărsat, cu dinți ieșiți în afară, ce o făceau să semene cu un iepure. La venirea lui Sachi, fetele mici, mai ales cele din Edo, care locuiau la castel de ceva vreme, o prigoniseră fără milă, maimuțărindu-i accentul și rânjind satisfăcute ori de câte ori făcea greșeli de etichetă. Taki îi lua mereu apărarea, cu înverșunare, o ajuta să învețe cum să vorbească și să se poarte așa cum se cuvine. Deveniseră prietene

bune, chiar dacă Taki se trăgea dintr-o stirpe mult mai aleasă. Prietena țopăia, bătând din palme.

— Toată lumea numai despre asta vorbește! strigă ea. Toate sunt geloase pe tine. Vei fi noua concubină! Dar spune-mi, i-ai aruncat măcar o privire? Cum arată? Este tânăr? Este bătrân? Este frumos? Am auzit că-i tânăr și frumos.

Se așează pe jos, lângă Sachi și o luă în brațe, zâmbitoare, în așteptarea unui răspuns.

— Mă rog, îngăimă Sachi stânjenită, abia dacă l-am zărit. Părea chiar tânăr. S-ar putea să fie și frumos.

— Iar tu ai să devii o doamnă de rang mijlociu. Trebuie să fi făcut ceva tare bun la viața ta, ca să te bucuri de un asemenea noroc! Tu ai și sărit în palanchinul cu nestemate! Zeii nu te-au înzestrat degeaba cu un asemenea chip.

— Dar ce are de făcut o concubină?

— Mă rog, din câte știi, domnițele de rang mijlociu lucrează în trei schimburi. Există schimbul de dimineață, schimbul de după-amiază și schimbul de noapte. Trebuie ca domnițele să fie pregătite să-i slujească Alteței Sale Imperiale la orice oră din zi și din noapte.

— Nu te mai ține de glume. Știi bine ce vreau să spun. Cum rămâne cu Înălțimea Sa?

— Mă rog... nu știu prea bine. Vei fi soția lui numărul doi, regina întregului palat, cu condiția să-i dăruiești un copil. Dar sigur ai să i-l faci. Ai tăi vor ajunge bogați. Nu vor mai fi împovărați de griji. Vei avea nevoie de servitoare. Lasă-mă să-ți fiu slujnică. Te rog, Sachi, te rog! Te rog, vorbește cu doamna Kin.

— Dar... Urmează să mă duc la el diseară.

— Nu-ți face griji. Trebuie să fi văzut și tu cărțile pernei și acele picturi pe care le păstrează unele doamne, acele „imagini care te fac să râzi“. Nu trebuie decât să închizi ochii și să rabzi. Probabil nici n-o să dureze mult. S-ar putea să te simți bine. Lumea zice că ar fi chiar plăcut. Haide, nu te mai ascunde aici. Hai să mergem și să ne alăturăm celorlalte doamne.

Abia se întorseseră în sala principală, când se ivi Haru, învățătoarea lui Sachi, făcând plecăciuni din dreptul ușii. Sachi se bucură la vederea ei. Îi alergă în întâmpinare, împiedicându-se, în graba sa, în fuste. Doamnele de companie și slujnicele lor, foindu-se prin cameră

ca un roi de păsări colorate, nu-i aruncau nici o privire. Numai una își întoarse ochii în direcția ei, când trecu pe lângă ea în fugă, fie în semn de milă, de invidie sau de altceva. Nu putea să-și dea seama.

Haru îi dădu binețe cu o plecăciune adâncă, atingând podeaua cu fruntea.

— Felicitări din adâncul inimii! rosti ea solemn.

Se ridică, sprijinindu-se pe călcâie, și se uită la ea, apoi își duse o mână la gură și zâmbi larg.

— Întregul palat este în forfotă, chicoti ea încântată.

Sachi îi răspunse cu un surâs plin de sfială. Haru avea fața rotundă, ce mai purta încă urmele frumuseții de odinioară, deși se îngrășase. Obrajii îi erau plini și trandafirii, iar ochii ei de pisică aproape îi dispăreau, când surâdea, ceea ce i se întâmpla deseori. Sachi o numea „soră mai mare“, deși se apropia de treizeci de ani. De obicei, era plină de râsete și de istorioare amuzante, dar în clipele în care nu se stăpânea chipul i se întrista. Își dusese cea mai mare parte din viață în pavilionoanele femeilor din Castelul Edo, cel mai opulent palat din toată țara. Se obișnuise cu luxul inimaginabil pentru cei din afara zidurilor lui. Totuși, mai purta un kimono obișnuit, ca al celor mai mărunte slujnice, și își strângea pletele într-un coc simplu. În vreme ce altele se înălțau în rang, ea rămăsese o simplă dăscăliță. Poate datorită priceperii ei, sau din cauza faptului că provenea dintr-o regiune nu foarte îndepărtată de ținutul de baștină al lui Sachi, reușind să deslușească câte ceva din dialectul vorbit de copilă la venirea ei, lui Haru i se poruncise să facă din ea o doamnă.

Se retraseră în colțișorul lor obișnuit din sala cea mare. O vreme, încercară să se ocupe de lecțiile lor, însă lui Sachi gândurile îi zburau departe. Mai avea de învățat, încă, atâtea lucruri, iar singura persoană căreia se încumeta să-i pună întrebări era Haru. În cele din urmă, își luă inima-n dinți:

— Te-ai culcat vreodată cu un bărbat? murmură ea în cea mai stinsă șoaptă.

Haru se aplecă în față. Când îi prinse cuvintele, își apăsă gura cu mâinile, se legănă în spate pe călcâie și pufni în răs. Doamnele care se adunaseră în cameră se uitară prin jur, uluite.

— Toată lumea te invidiază, o asigură Haru, cu un surâs mai curând trist. Este o onoare pe care cele mai multe dintre noi n-o vom avea niciodată. Eu în nici un caz.

Până și Sachi știa că foarte puține dintre cele trei mii de femei ale palatului aveau norocul să fie alese drept concubine. Cu toate acestea, toate erau silite să-și păstreze castitatea, pentru întreaga lor viață.

— Fericirea asta ne este refuzată nouă, preciză Haru. Deși am cunoscut odată o doamnă care și-a forțat norocul.

— Ce s-a ales de ea?

— A dispărut. Femeilor nu li se îngăduie să-și aleagă singure soarta, mai ales dacă aparțin unui shogun. Era foarte frumoasă. Se-măna mult cu tine.

Sachi nu se putea gândi decât la un singur lucru.

— Ce o să se întâmple? Ce trebuie să fac?

— De unde să știu eu? ripostă Haru cu un alt hohot de râs. Nu uita să țipi de durere, ca să se știe că nu te-a mai atins niciodată alt bărbat. Înălțimea Sa pleacă mâine, dar se va întoarce curând, după care îți vei putea începe, cu adevărat, cariera de concubină. Pot să te învăț în teorie ce anume face plăcere unui bărbat. Am studiat nenumărate „cărți ale pernei“. Ești foarte tânără și ai șansa de a da naștere unui băiat sănătos. Ia seama să nu pui întrebări și să faci întocmai cum ți se poruncește. Să nu uiți niciodată că, de-acum, intri în rândul femeilor nobile. Păstrează-ți demnitatea cu orice preț. Indiferent ce se petrece, nu-ți arăta niciodată adevăratele sentimente, nici măcar pentru o clipă.

— Dar o să mă doară?

— Să nu te-audă niciodată cineva spunând așa ceva! Asta-i cea mai mare onoare la care poate aspira vreuna dintre noi! Tu ești în al cincisprezecelea an al vieții tale, soră mai mică. Mai toate fetele de vârsta ta sunt deja măritate. Este timpul să descoperi ce înseamnă să te culci cu un bărbat. Nu am căderea să-ți spun asemenea lucruri, adăugă Haru în încheiere, coborându-și vocea, dar ai noroc. Înălțimea Sa este blând și are o inimă bună. Predecesorii lui n-au fost toți așa. Mai este și tânăr pe deasupra.

Nervoasă, Sachi își trecu degetele peste dinții pieptănului ei, ascuns sub brâu.

— Ce ai acolo? o iscodi Haru.

— Nimic...

Însă, cum ar fi fost o mare greșeală să-i ascundă ceva lui Haru, Sachi scoase la vedere pieptănul și i-l arătă. Haru se schimbă la față.

— De unde l-ai luat? se răsti ea.

De când venise la palat, Sachi dosise pieptănul prin cutele veșmintelor. Acum se uită la el îndelung. Era frumos, făcut din baga, cu înrustații din aur, iar pe margine, gravat în aur părea a fi blazonul vreunei familii de nobili. Capta lumina și o răspândea în colțul întunecos al încăperii, în care ședeau ele.

— L-am adus cu mine din sat, îi răspunse ea, nedumerită. Este pieptănul meu, care-mi poartă noroc. Îl am de când eram mică.

— Lasă-mă să-l văd și eu, îi ceru Haru.

Îl luă și-l întoarse pe o față și pe alta. Sachi o privea cu coada ochiului, întrebătoare. Haru se holba la ea, ca și cum ar fi căutat ceva pe chipul ei. Surâsul însorit care, de obicei, îi lumina fața îi dispăruse fără urmă. Atunci clipi și păru să se dezmeticească. Sachi îi smulse pieptănul din mână. Și-l îndesă la loc sub brâu.

— Este un pieptăn foarte frumos, constată Haru, scuturându-și capul, de parcă ar fi încercat să-și alunge din minte o amintire personală. O piesă foarte fin lucrată. Nu știam că au așa ceva la țară.

IV

Cu mult înainte de căderea serii, Sachi se afla în sală, în spatele paravelor din apartamentele personale ale prințesei, așteptând să primească instrucțiuni de la doamna Tsuguko. Prințesa încă nu se afla acolo. Sachi nu-și amintea să mai fi lipsit vreodată atâta timp. Știa că prințesa Kazu era stăpâna ei, iar Alteța Sa alesese s-o dea în dar Înălțimii Sale. Sachi își dorea ca, prin faptele ei, să-i alunge tristețea, nu să i-o sporească.

— Se apropie ceasul!

O urmă pe doamna Tsuguko în camera principală pentru îmbrăcarea. Opaite și lumânări înalte luminau prin colțurile întunecoase, aruncând pâlpâiri de lumină peste păsările, arborii și florile pictate meșteșugit pe paravanele de aur. Până și cele mai umile obiecte, oglinzile rotunde pe suporturile lor, cuierele, trusele de machiaj cu periile, pieptenii, pensetele și borcănașele de farduri, așezate în rânduri ordonate pe podea, în fața lor, lighenele rotunde și ibricele cu ciocuri lungi,

erau aurite și marcate cu blazonul imperial. Chimonouri brodate cu flori de vară atârnav pe umerase.

Sachi îngenunche. Servitoarea din camera pentru îmbrăcare deschise micul vas din fier ce conținea amestecul de coajă de oțetar cu gust amar, *sake* și pilitură de fier, folosit la înnegrirea dinților prințesei. Izul amarui umplu aerul. Cu foarte mare grijă, slujnica începu să coloreze dinții lui Sachi, care urmărea în oglindă cum dinții albi pe care-i știa din copilărie, la fel de strălucitori ca cei ai unui animal sălbatic, dispăreau. Când surâse, zări gura cavernoasă a unei femei în toată puterea cuvântului, una care se culcase cu un bărbat.

Femeia rase sprâncenele lui Sachi, smulgându-i cu penseta și ultimul firicel rămas. Îi masă fața cu ceară, apoi întinse un fard alb și o dădu cu pudră. După aceea, își înmuie degetele mari în praf de cărbune și apăsă cu grijă, exact cu un deget deasupra locului în care se aflaseră sprâncenele lui Sachi. Două ovale de negreală, ca vârfulurile antenelor unei molii, îi apărură pe frunte. Servitoarea îi contură ochii cu negru, îi fardă obrazii și îi pictă o micuță petală cu roșu de șofran pe buze, prefăcându-i gura într-un mic boboc de trandafir, încă nedeschis.

Din oglindă, o mască albă, fără cusur, o privea în ochi. Sachi devenise o păpușă, asemenea celor așezate pe policioară, de Ziua Fetițelor. Alte slujnice, îngenunchind în jurul ei, îi despărțiră părul în mai multe cărări, trăgând de el și descurecându-l, până când i se răsfiră pe podea, ca un evantai. Îi unseră cu uleiuri parfumate fiecare șuviță, apoi i le strânsură în sus și în spate, scoțându-i fețișoara la vedere. Pletele îi curgeau acum pe spate, într-o coadă de cal, prinse în funde, la fel de negre și lucioase precum lemnul lăcuit de abanos. Sachi rămase nemișcată în picioare, în vreme ce servitoarele o înfașurau într-un chimonu din mătase albă, ca un chimonu de nuntă, sau ca un giulgiu.

Umbre se perindau pe la colțurile cufundate în beznă ale culoarului de afară. Era pentru prima oară când Sachi părăsea apartamentele prințesei, după venirea nopții. Femeile ce se aliniau pe coridor se uitau la ea curioase, șușotind, când trecea pe lângă ele. Sfeșnicele purtate de slujitori aruncau raze jucăușe de lumină, iar lampioanele ce ardeau de-a lungul coridorului trosneau. Fumul îi înțepa nările. Umbre dansau de-a lungul pereților de lemn. Podelele lustruite scârțâiau sub pașii vătuiți.

Când ajunseră în Coridorul Clopoșeilor de Sus, doamna Tsuguko luge-nunche în fața ușii de la intrarea în apartamentele shogunului. Își plecă fruntea la pământ și anunță:

— V-o aduc pe smerita doamnă din camera de alături. Vă cer îndurare. Fă tot ce poți, copilă, îi șopti ea lui Sachi.

Sub veșmântul ei, fata simți cum un strop de sudoare i se furișă din subsuoară, scurgându-i-se pe coaste. Se rugă în tăcere ca fragilul voal de mătase să nu se fi pătat ori șifonat. Se simțea îngrozitor de singură. Totul părea să fie pedeapsa unei crime cumplite pe care o săvârșise.

Se trezi într-o anticameră luminată de lampioane și de uriașe lumânări fumegânde, înfipite în candelabre înalte din aur. Mai-marea peste cele șapte bătrâne, doamna Nakaoka, subțire și elegantă sub peruca ei neagră, lucitoare, se afla acolo, în genunchi. Slujitorii ei se toiau plini de respect în jurul său.

— Vino aici, copilă! i se adresă ea, nu fără bunătate.

În lumina slabă, carnea ei gălbejită și obrajii scofâlciți îi dădeau un aer nepământean, ca al unei măști de diavol. Ca-ntr-un vis, Sachi incremeni în picioare, în vreme ce slujitoarele îi scoteau hainele.

— Depărtează picioarele, îi porunci doamna Nakaoka plină de vioiciune, arătându-i cu un gest salteaua desfăcută în fața ei.

Sachi se întinse, simțindu-se mică și vulnerabilă. Bătrâna se aplecă peste ea, trăgând și pipăind. Examinarea părea să nu mai ia sfârșit. Într-un târziu, își împinse adânc un deget noduros în ea. Sachi își ridică ochii în tavan, studiind împletitura complicată din ramuri de bambus.

Cuvintele lui Haru îi răsunau în urechi ca un ecou. Trebuia, cumva, să-și păstreze demnitatea. Nu avea voie să arate ce simțea, indiferent cât de mari îi erau durerea și umilința. Sachi se concentră asupra unei amintiri mai vesele, în vreme ce viața ei de odinioară i se perinda prin minte. Se gândi la casa mare de lemn, cu acoperiș din țiglă, la țărâitul greierilor și la undele răcoroase ale râului Kiso. Încercă să-și mai aducă aminte de fetița care locuise în satul pierdut în munți, dar nu-i mai rămăsese decât o urmă de amintire. Pe atunci ducea o viață lipsită de griji. Acum era schimbată. Nu se mai putea întoarce. Doamna Nakaoka încuviință, cu un semn din cap:

— Bine, grăi ea.

Sachi îngenunche, iar femeile îi desfăcură părul. Doamna Nakaoka îl despărți şuviță cu şuviță, ca și cum ar fi căutat ceva ascuns acolo.

— Bine, repetă ea.

Goală, Sachi fu condusă într-o cameră pentru îmbrăcare. Slujnicele forfoteau în jurul ei. Legându-i părul la spate, i-l prinseră cu un pieptăn și o ajutoră să îmbrace un strai larg, de noapte, dintr-un damasc alb, fin. Doamna Nakaoka îi porunci să îngenuncheze în fața ei.

— Este prima oară pentru tine, copilă, prin urmare am să-ți explic care-ți sunt îndatoririle. Ascultă-mă cu cea mai mare atenție. Doamna Chiyo și una dintre preotese vor supraveghea totul îndeaproape. Eu însămi, împreună cu doamna Tsuguko vom aștepta într-o cameră de alături. Toate vom veghea și nu vom închide un ochi toată noaptea. Este responsabilitatea noastră să ascultăm fiecare cuvânt ce va fi schimbat între tine și Înălțimea Sa. Dimineața, îmi vei raporta toată conversația. Ține bine minte tot ce vă veți spune. Doamna Chiyo și doamna preoteasă vor raporta și ele. Toate cele trei relatări trebuie să se potrivească. Ferește-te să ceri vreo favoare de la Înălțimea Sa. Și nu uita să dormi numai cu fața la Înălțimea Sa.

V

În timp ce era anunțată ora prin patru lovituri de tobă, clopoței de pe Coridorul Clopoțeilor de Sus scoaseră un clinchet abia perceptibil. Se auziră pași pe coridor, însoțiți de hohotul unui râs de băiețandru. Ușa se deschise, iar în cameră se răspândi un parfum de mosc. Doamnele se prosternară.

Timpul părea să stea pe loc. Sachi își ținu fața la podea. Straie înmiresmate trecură pe lângă ea. Auzi clipocitul *sake*-ului curgând, clinchetul adânc al bolurilor, sunet de voci și de râsete. Mirosul dulce al fumului de tutun se îmbina cu mireasma parfumului și cu sunetul micilor pipe care se aprindeau, erau pufăite și apoi curățate cu mici ciocănituri.

— Vino, doamna mea!

Cameristele o conduseră în dormitorul shogunului. Abia dacă observă splendidul mobilier, așternuturile somptuoase, strălucirile

roșii și aurii, luciul cuverturii de mătase albă. La un braț depărtare, la dreapta baldachinului unde i se așternuse patul shogunului, se afla o saltea mai mică, mai subțire, cu o pernă lăcuită, cu truse de farduri și un chimonos de zi alături. Acolo urma ea să doarmă odată ce-și îndeplinea obligațiile. Puțin mai departe se aflau încă două saltele, una de fiecare latură. Salteaua de lângă patul shogunului era pentru doamna Chiyo, cealaltă, de lângă a ei, era pentru preoteasă.

Sachi îngenunche, cu ochii în pământ. Slujnicele se foiau în jurul shogunului. Auzi clinchete înfundate pe măsură ce-i așezau săbiile cu mare grijă în panoplia de la capul patului și foșnetul mătăsurilor, pe când îi scoteau lui hainele și îl ajutau să-și pună roba de noapte.

Într-un târziu, el se întinse. La cap avea o pernă căptușită din lemn, îmbrăcată în mătase, cu ciucuri roșii. Încă neîndrăznind să-și ridice ochii la shogun, Sachi își strânse roba în jurul trupului și își luă locul, lângă el. Salteaua era atât de moale și de adâncă, încât parcă plutea. Femeile stinseră lămpile, lăsând doar una aprinsă. Auzi foșnetul mătăsurilor, pe când doamna Chiyo și preoteasa își ocupau pozițiile lângă ei.

Stătea întinsă în întuneric, cu ochii închiși, strângând pleoapele, abia îndrăznind să respire. Simțea căldura din trupul shogunului ca un tăciune aprins, lângă ea. Mirosul sudorii lui amestecat cu cel al parfumului era atât de puternic, încât simți că se sufocă. Atunci, o mână se întinse și îi desfăcu roba de noapte.

— Frumoasă! murmură o voce de băiețandru.

O vreme fu tăcere. Ochii lui îi cercetau trupul. Pe urmă o mână moale, ca de femeie, o mângâie pe pântec. Ea tremură la atingerea lui. Ușoară ca un fulg, mâna îi dezmierdă pieptul, se roti în jurul unui sân, cuprinzându-i-l o clipă în palmă.

— Frumoasă! șopti iar același glas.

Cu blândețe îi frecă un sfârc cu degetele, apoi își trecu mâna printre sânii ei până la buric, foarte încet, ca și cum ar fi cercetat-o. Apoi îi desfăcu picioarele. Îi simți mâna caldă în timp ce-i mângâie o coapsă, apoi pe cealaltă. Simțea prin tot corpul furnicături ciudate. Însă îi era prea frică să le dea atenție. Se temea de ce i s-ar fi putut întâmpla mai apoi. Indiferent ce-i făcea el, știa că trebuia să îndure.

Simți că o împinge blând, dar ferm. Ascultătoare, se lăsă întoarsă pe burtă. Tremura de frica ce-i alunga toate celelalte gânduri din

minte. Mâna îi desfăcu larg picioarele. Sosise clipa: un trup greu se urcă pe ea. Strivită sub el, alunecând sub transpirația lui, se simți ca ruptă în două.

Sub puterea șocului și a durerii, Sachi scoase un strigăt. Mișcările de du-te-vino păreau să nu mai contenească. Cu fața lipită de pernă, se întrebă cât timp mai avea de răbdat. Atunci însă se petrecu ceva ciudat. O senzație necunoscută începu să i se răspândească în tot trupul. Mai întâi îi gâdilă burta, apoi i se urcă pe șira spinării. Avea impresia că membrele i se preschimbaseră în apă. Senzația i se urcă în gât. Nu era deloc neplăcută. De fapt, era o încântare.

După aceea, totul dispăru. Uită de durere și de spaimă. Cufundându-se în acea senzație, pierdută în mireasma lui, lăasă să-i scape un gemăt de pe buze. Shogunul mormăi și se lăasă greu peste ea.

Pentru o vreme rămaseră în tăcere. Venindu-și în fire, Sachi se simți cuprinsă de un mare val de ușurare. Se terminase, scăpase cu viață. Însă ea nu făcuse nimic, habar n-avusese ce trebuia să facă. Dacă-l dezgustase, iar el nu mai dorea ca ea să-i fie concubină?

El se întinse. Un clopoțel sună.

— Ei! țipă el.

O servitoare năvăli în cameră, lăsându-se în genunchi. Îi aprinse o pipă cu gâtul lung, i-o dădu și se strecură afară.

Sachi se întoarse și-l privi pe furiș. În lumina pâlpâitoare a lămpii, pieptul lui neted avea albeața cuiva care nu trebuise niciodată să lucreze câmpul, sau chiar să se plimbe în soare, trăind toată viața lui deplin protejat de stihii.

Pe măsură ce-și furișă privirea în sus, desluși o bărbie mică, apoi o gură delicată, conturându-se ca un arc curbat la colțuri. Pe urmă venea nasul, cu vârful ușor în sus, în mijlocul unei fețe ovale, apoi o pereche de ochi căprui sub sprâncenele subțiri. Albeața pielii lui se continua până-n creștetul capului ras în felul samurailor. Moțul pieptănat cu grijă se ciufulise, iar șuvițe lucioase de păr îi atârnav pe față.

Nu semăna cu nici un bărbat pe care-l văzuse ea. Într-adevăr, nu era un muritor de rând. Era un zeu. Acesta era shogunul, conducătorul întregului ținut de la soare-răsare. Mai era și primul bărbat pe care-i era dat să-l vadă, de când intrase în palatul femeilor. În fața ochilor ei orbiți, părea că întruchipează toate nobilele calități pe care și

le putea imagina ea. Și acum era întins lângă ea, cu roba lui de mătase desfăcută, răsfirată neglijent pe pat.

Se uita la ea lung, cu o mină serioasă. Părea să-i studieze fiecare rotunjime a chipului. Își trecu degetele peste obrazul și bărbia ei, în jurul cefei ei.

— *O-yuri-no-kata*... rosti el, ca și cum ar fi silabisit.

Avea un glas cristalin și subțire.

— Doamnă Yuri? trase el din lulea, pe care, apoi, o scutură, mai adăugă o priză de tutun, luă cleștii cu care culese o bucată de tăciune și trase iar în piept. Vrei să fim prieteni? O întrebă pe un ton aproape tânguios.

Sachi gemu, tulburată și înfricoșată de faptul că acest om de seamă i se adresa atât de firesc. Putea simți încordarea urechilor treze de lângă ei, străduindu-se să le audă fiecare cuvințel. Să îndrăznească ea, se întrebă, să-i răspundă? Trase adânc aer în piept.

— Înălțimea Voastră? șopti ea.

— Spune-mi Kiku, o îndemnă el. Așa-mi zic femeile mele. Kiku-chiyo este numele la care răspundeam când eram mic.

Știu că trebuie să se supună, chiar dacă porunca lui încâlca toate regulile de protocol.

— Înălțimea... vreau să zic, Kiku-*sama*, șopti ea nervoasă, bâlbâindu-se.

Se auzi un foșnet slab din umbră.

— Trebuie să știi... doamnele...

Ea gesticulă neajutorată spre paturile de lângă ei.

— Nu-ți face griji în privința lor, o liniști el, cu un zâmbet până la urechi. Toate zidurile și ferestrele au ochi și urechi. N-am să zic nimic care să-ți facă ție rău. Prima oară când te-am văzut erai în grădini, adăugă el șăgalnic. N-ai știut, nu-i așa? Alergai de colo-colo, râzând, lovind cu piciorușele florile de cireș căzute la pământ, cu pletele în vânt. Erai așa de dulce, ca o fetiță!

Lui Sachi îi ardeau obrajii. Nu îndrăzni să spună nimic. El se uită la ea și izbucni în hohote. Nu era un râs artificial, de politețe, ca al doamnelor de la Curte când se simțeau jenate, ci unul deschis, sincer, vesel.

— N-am mai întâlnit pe nimeni ca tine, continuă el, redevenind serios. Erai ca o căprioară, liberă și grațioasă. Ai o față perfectă. Pielea-ți

este atât de albă, de netedă, de înrouată! Ca a unei flori de lotus! Și buzele tale, își trecu el degetele peste ele. Iar ochii îți sunt verzi, de un verde adânc, ca al unei păduri de pini din munți. Femeile mele sunt toate alese pentru frumusețea lor, dar nici una nu-ți seamănă, în afară, firește, de prințesa Kazu, stăpâna ta. Sunteți două scoici ce se potrivesc. Mi-a vorbit despre tine. Din clipa-n care te-am văzut, te-am tot pândit. Sunt convins că destinele ni se întrepătrund.

Sachi rămase întinsă, în tăcere. Încercă să nu-și ridice ochii la el, din când în când, însă nu se putea abține să nu arunce câte o privire sfioasă chipului său.

El făcu o pauză, ca să-și umple pipa, și continuă, ca și cum ar fi gândit cu voce tare:

— Pe lumea asta totul se află în mâinile zeilor și în puterea karmei. Nici unul dintre noi nu-și alege destinul. Eu sunt prizonier, la fel ca tine. Am fost menit să fiu shogun. Înaintașii mei, seniorul Ieyoshi, seniorul Iesada, și-au dus viața aici, la palat, lângă pajii și concubinele lor. Au cântat la instrumente și au scris versuri, au plecat să vâneze căprioare și să prindă șoimi. Am crezut că și traiul meu va decurge în același fel. Dar s-a dovedit a fi cu totul altfel. Eu am ieșit afară din castel. Am luat Drumul Mării de Est. Am văzut cincizeci și trei de priveliști renumite. Am fost în capitală și am dus tratative cu Fiul Cerului, și nu doar o dată. Mi-am văzut și poporul, miile de supuși. Nu mai văzusem pe nimeni ca ei. Nu sunt ca samurarii, nu-și ascund sentimentele. Poți să-ți dai seama ce viață duc după fețele lor. Tu ești la fel. Aduci lumina soarelui în acest spațiu întunecos.

— Înălțimea Voastră! făcu Sachi, oripilată.

Un bărbat nu trebuia să-și pună sufletul pe tavă în fața unei fete fără valoare cum era ea. Iar acesta nu era un bărbat oarecare, era shogunul. Faptul că arăta interes pentru netrebnicii înșiruiți la marginea drumului putea fi o dovadă de slăbiciune în ochii celor care-l ascultau din umbră. Iar s-o compare pe ea cu acei mojjici ar fi putut trece drept o critică la adresa celor care se străduiau s-o cizeleze. Imperturbabil, el continuă:

— Acum responsabilitățile mele sunt încă și mai mari. Trebuie să mă arăt un adevărat conducător de generali care-i trece pe barbari prin tăișul săbiei sale, nu numai să port un titlu. Mâine voi pleca la Osaka, în fruntea trupelor mele, ca să înăbuș răscoala din Choshu.

Ultimele cuvinte le rosti cu un mormăit, strâmbându-și gura într-o încruntare de samurai, ca și cum ar fi încercat să vadă cum arăta acea grimasă pe chipul său. Pe urmă, izbucni într-un hohot de râs dezarmant:

— Hai să ne bucurăm de ultima mea noapte la palat, o îndemnă el. Am atâtea să-ți zic. Când am să mă întorc, ne vom cunoaște unul pe altul cum se cuvine. Acum... lasă-mă să te privesc mai bine.

Îi ridică pletele, trecându-și șuvițele ei netede printre degete. Apoi îi zvârli cât colo roba de noapte. Ea închise ochii, simțindu-i atingerea mâinii pe pânțele. Simțea căldura pielii lui, îi respira mireasma. Cu blândețe, el o mângâie, apoi începu să-și coboare mâna tot mai mult.

— Așa de gingașă, așa de delicată... Ca petalele unei flori! murmură el.

VI

În noaptea aceea se dezlănțuiră ploile, izbind ca o cavalcadă de copite în galop acoperișurile îmbrăcate în țigă. Dimineața, stropii de ploaie scânteiau pe fiecare frunză, petală și fir de iarbă din grădini. În adâncurile palatului, shogunul și concubina lui simțeau cum pierdumezeala din aerul proaspăt.

Slujnicele care veniră să-i trezească din somn găsiră neatinsă mica saltea de lângă patul mai larg al shogunului, care plecase, strecurându-se afară înainte de răsăritul soarelui. Numai parfumul îi mai răbovea în urmă.

Cele patru femei care vegheaseră asupra lui Sachi în cursul nopții, venerabila doamnă Nakaoka, doamna Tsuguko, doamna Chiyo și preoteasa rasă în cap, o așteptau în anticameră. Îngenunche în fața lor. Aerul de dimineață se revărsa înăuntru. Simțindu-se pironită de patru perechi de ochi, ca niște ulii urmărind un biet șoarece de câmp, încercă să-și îndrepte părul ciufulit și să-și refacă machiajul. Știa că avea obligația să repete fiecare conversație dintre ea și shogun, însă cuvintele Înălțimii Sale erau prea prețioase, și dorea să le păstreze numai pentru ea, nu să le recite ca pe o lecție învățată pe dinafară. Îi aruncă o privire timidă doamnei Nakaoka. Spre surprinderea ei, bătrâna zâmbi.

— Bine, bine, draga mea, începu ea, înăbușindu-și un căscat. Te-ai descurcat foarte bine. Am auzit tot ce-am avut nevoie să auzim.

Un roi de servitoare îi refăcu lui Sachi coafura și machiajul, o ajută să-și îmbrace chimonoul de zi, după care o conduse înapoi, pe coridoare, până la apartamentele prințesei. Ea umbla ca prin vis, fără să observe încotro o duceau. Totul se schimbase. Se deșteptase într-o lume nouă, însă nu pricepea deocamdată ce putea să însemne, ori ce avea să se aleagă de ea.

Doamna Tsuguko o introduse la prințesa Kazu, care se găsea la masa ei de scris. Își lăsă pensula jos.

— Trebuie să fiți obosită, rosti ea, folosind expresiile oficiale în care o stăpână mulțumea unei servitoare. M-ați slujit frumos.

Era prima oară când i se adresa lui Sachi direct. Tânăra îi aruncă o privire furișă. Preț de o clipă, ochii li se întâlniră. Prințesa Kazu îi dăruia un surâs ușor întristat.

— Mi-ați făcut un mare serviciu, îi zise ea. Trebuie să ne rugăm zeilor ca dumneavoastră să-mi aduceți un fiu pe lume. Doamna Tsuguko va avea grijă să fiți răsplătită cum se cuvine.

Își reluă lucrul la masa de scris, iar Sachi i se înclină în tăcere, după care se retrase. Înțelegea prea târziu că ascultând poruncile prințesei punea la încercare afecțiunea acesteia pentru ea, însă nu avusese de ales. N-ar fi avut cum să facă altfel.

Încă mai cugeta la cuvintele prințesei, când sosi emisarul shogunului, însoțit de un alai de servitoare încărcate cu daruri. Shogunul trimisese o trusă de chimonouri pentru prințesă, minunat lăcuit în negru și auriu, cu un desen de iriși și vârtejuri de ape. Mai era și o trusă de cosmetice pentru doamna Tsuguko, piepteni și evantaie pentru celelalte doamne de companie. Lui Sachi îi dăruia o amuletă într-un săculeț de mătase.

Prințesa îi acceptă darurile cu grație și le puse deoparte. Apoi luă o pensulă și cu mâna ei grațioasă scrijeli un bilet pe un sul de hârtie. După ce solul plecă, doamna Tsuguko se aplecă înainte:

— Stăpână, se apropie ceasul...

— Astăzi nu mă simt prea bine. I-am trimis vorbă Înălțimii Sale că nu voi fi în stare să-l petrec la plecare. N-are nici un rost să le deranjez pe doamnele mele.

Fața îi era ca o mască. Lui Sachi i se păru mai greu ca niciodată să păstreze aparența de calm. Era așa de nedrept! Tocmai când inima îi se deșteptase și ea, shogunul pleca. Pe urmă, mai era și prințesa, iubita ei stăpână. De ce-și nesocotea propriul soț, refuzând să-și ia un mas-bun de la el, când le părăsea, poate, pentru mai multe luni? Sachi nutri speranța că, fiind una dintre doamnele prințesei, avea să-l vadă o ultimă oară.

Încet-încet, deschise săculețul amuletei. Era frumos, din mătase albă, cu un șnur tot de mătase. Sperase ca el să-i compună un poem în cinstea nopții petrecute împreună. Însă talismanul era mai prețios — o amuletă care să-i garanteze că rămăsese grea cu un fiu. Și-o ascunse în brâu, alături de pumnal.

Nu îndrăzni să se facă de rușine, plângând în public. Nepăsându-i deloc ce gândeau altele despre ea, fugi în grădini, unde alergă în neștire, mănjindu-și cu noroi sandalele din lemn. Fugi, până când pavilionetele palatului se văzură în depărtare ca niște căsuțe de păpuși. Pe urmă, își întoarse fața la cer și își lăsă lacrimile să se amestece cu stropii de ploaie. Taki o prinse din urmă, gâfâind. Deschise o umbrelă și o ținu deasupra capului ei, plină de sollicitudine.

— Nu-ți face griji, o consolă ea, iar Sachi își găsi alinarea în chițâțul ei familiar. O să se întoarcă repede.

Doamna din camera de alături

I

În străfundurile palatului femeilor, Sachi asculta strigăte și comenzi răstite ce răsunau printre pereți, ecouri venite de undeva, foarte departe de castel. Bubuituri de rău augur zguduiau ferestrele și ușile, făcându-le să zdrăngăne în ramele lor. Încercă să-și închipuie ce însemnau acele pocnete și trosnete și scârțâitul marilor porți care se deschideau și se închideau. Sunetul tunurilor masive, poate, scoase afară. Se auzeau tropotul pașilor în fugă, ecoul armelor de foc din depărtare. Desluși bubuitul tobelor de război, tânguirea melancolică a concilor, bufnetul copitelor, nechezatul cailor. Apoi ajunse până la urechile ei tunetul miilor de pași tropăind în depărtare, stingându-se încet în zare, până când nu se mai auzi decât un murmur. Rămase cu urechile ciulite, până ce orice zgomot încetă.

Tăcerea se așternu ca un giulgiu peste castel. Shogunul plecase, împreună cu jumătate din curtea și sfetnicii săi, cu cea mai mare parte a regimentelor încartiruite acolo.

În apartamentele prințesei, femeile sporovăiau în surdină, prefăcându-se că nu s-a schimbat nimic. Însăși prințesa rămase ascunsă în spatele paravanelor ei incrustate cu aur. Altădată, Sachi i-ar fi stat alături. Astăzi însă, prințesa nu o mai chemă. În tăcere, tânăra se duse să le ajute pe Taki și pe alte servitoare care-și făceau de lucru periind și pieptănând părul lung până la pământ al doamnelor de companie. Taki îi zâmbi:

— Doamna Oyuri este onorabila doamnă din camera de alături, îi șopti ea. Nu mai este servitoare. Vino și așază-te aici.

Astfel, Sachi îngenunche, în vreme ce slujnicele îi masau umerii. Îi reîmprospătară vopseaua de pe dinți și îi îngrijiră unghiuțele tran-

dafirii. După aceea, îi pieptănară și îi unseră cu ulei lungile plete mătăsoase, ridicându-i-le șuviță cu șuviță, fluturând un bețigaș parfumat sub ele ca să le înmiresmeze. Îi machiară fața și o ajutară să îmbrace un chimono subțire, din voal de mătase, de un alb pur cu fuste roșii deasupra.

Doamna din camera de alături! Cu numai o zi în urmă, n-ar fi îndrăznit nici măcar să spere că-și va înălța vreodată ochii la o persoană atât de sus-pusă ca shogunul. Acum depășise clipa de care se temuse atât de tare. Nici nu-i venea a crede că se petrecuse aieva. Pe când slujnicele se foiau în jur, ea rămase așezată, visând cu ochii deschiși. Încercă să refacă din amintire surâsul Înălțimii Sale Kiku-*sama*, ochii lui scânteietori, pielea lui albă, mâinile sale. Dar deja chipul lui i se ștergea din minte. Cu cât se străduia mai mult să și-l păstreze viu în amintire, cu atât parcă-i scăpa printre degete.

Toată ziua doamnele castelului se agitară. La prânz, cele șapte bătrâne se înființară involburate, în foșnetul mătăsurilor, și se făcură nevăzute în sala de audiențe a prințesei. Parfumurile grele ale robelor lor rămaseră în urmă, înmiresmând aerul. Din micile lor pipe cu gâtul lung ieșeau norișorii de fum. Umbrele se lungiră, iar zăpușeala deveni mai suportabilă în momentul în care se ivi doamna Tsuguko. Doamnele de companie o împresurară. I se adresă direct lui Sachi:

— De-acum vei dormi cu mine în cameră, o anunță cu cel mai impozant ton de care era în stare, nu cu slugile. Bineînțeles, dacă vei avea un copil, vei primi o cameră proprie, cu un personal de patru cameriste și trei servitoare care să te ajute la îmbrăcat. Ți se va oferi un stipendiu în orez și monede de aur, suficient pentru a-ți hrăni și plăti slujitoarele. Vei mai primi o alocație pentru îmbrăcăminte și rezerve de gaz lampant, aluat din boabe de soia, sare și lemne de foc, ca să-ți încălzești apa de la baie. Dacă ai să rămâi grea, familiei tale i se vor acorda onoruri. Tatăl tău va fi promovat și i se va oferi o leafă frumușică. Voi avea grijă personal să primești toate aprobările. Și Înălțimea Sa te va proteja și va veghea ca familia ta să fie cinstită cum se cuvine.

După masa de seară, în vreme ce slujnicele strângeau tăvile, măturând prin camere și pregătind paturile pentru culcare, Sachi se așeză și începu o scrisoare către mama și tatăl ei. De când venise la palat, nu găsisese nici un pic de timp să le scrie. Nici ei nu-i trimisese vreun

rând. Tatăl ei, din câte știa, se mândrea cu faptul că știe să scrie. La urma urmei, era căpetenia satului. Și, deși mama ei nu știa alfabetul, putea oricând apela la el sau la preotul satului, scribul local, când avea nevoie să scrie ceva. Poate că s-au crezut de-acum prea neînsemnați, de când fiica lor devenise o mare doamnă, sau poate habar n-aveau ce se alesese de ea.

Sachi alese o pensulă și o coală goală din scoarță de dud, se așeză cu o lumânare lângă cotul ei și începu să scrie în cuvinte cât mai simple putea, formând cu grijă literele în scrisul ei copilăresc de mână.

„Salutări, încep eu. Nădăjduiesc că aveți mare grijă de sănătatea voastră pe vremea asta umedă. Aici, în grădinile palatului, irișii sunt în plină floare. Eu sunt bine. Am muncit din greu, mi-am urmat studiile. Fac tot ce-mi stă în putință să nu vă fac de rușine. Nu vă faceți griji în privința mea. Au mare grijă de mine aici. De curând am fost promovată. Acum sunt slujitoare de rang mijlociu.“

Când îi zbură gândul la acoperișurile din țiglă ale satului, la răsăritul soarelui peste creasta munților, i se umplură ochii de lacrimi ce i se prelinsă pe obrajii fardați. Nu mai putu scrie nimic altceva. Încheie cu urările convenționale, apoi îi dădu scrisoarea lui Taki. Aceasta din urmă ceruse deja ca ea să fie slujnica ei personală, doamna de companie oficială a noii concubine.

Sachi reîncepu să lucreze la broderia ei, însă gândurile o purtau departe. În mintea ei se învârteau la nesfârșit întâmplările de peste noapte. Încea să-și amintească de cuvintele shogunului, de gesturile și atingerea lui. Taki ședea lângă ea într-o tăcere complice, făcându-și de lucru cu acul. După o vreme, își întoarse fețișoara cu bărbie ascuțită spre Sachi, se uită la ea cu ochii ei mari și o întrebă în cea mai suavă și mai slabă dintre șoapte:

— A fost groznic? A durut? Este... frumos?

Sachi aruncă o privire în jur. Doamnele de companie sporovăiau cu voce tare, lucrând la broderiile lor. Făceau tot ce puteau să se țină la distanță, însă din când în când una sau alta dintre ele arunca câte o otheadă spre ea. Știa că și ele ardeau de curiozitate. Se gândi la shogun, la mâinile lui albe și moi dezmierdându-i trupul. Preț de o clipă, o fărâmă din senzațiile pe care i le trezise el îi făcu stomacul să palpitate. Fu cuprinsă de fericire la amintirea nopții de dinainte și la gândul că acest tânăr, cel mai puternic bărbat din țară, o purta în

inima lui. Apoi își aduse aminte că el plecase, iar ea nu știa pentru câtă vreme. O copleși tristețea.

Întâlni ochii lui Taki. Îi dăruî un surâs tremurător. Taki îi întoarse zâmbetul. Înțelese tot ce-ar fi dorit Sachi să-i spună.

Slujnicele îi mutară lucrurile în camera doamnei Tsuguko și întinseră două rânduri de așternuturi sub baldachin. În comparație cu încăperea înghesuită unde dormise înainte, camera părea înfricoșător de spațioasă, plină de umbre la pândă și colțuri cufundate într-un întineric adânc. Sachi se întinse pe salteaua ei simțindu-se mărunță și singură, ascultând respirația regulată a doamnei Tsuguko și fâșâitul lui Taki și al altor servitoare, care se foiau în somn.

Atunci simți o ușoară bătaie pe plapumă. Era Taki. Se furișă în liniște sub cuvertură și se cuibări lângă ea. Cele două fete adormiră una în brațele albe și subțiri ale celeilalte.

A doua zi a avut loc ceremonia de numire oficială. După aceea doamna Tsuguko îi zâmbi lui Sachi și îi zise:

— Vino! Trebuie să mergem în vizitele oficiale.

Sachi se înclină în tăcere. Nu se gândea decât la noaptea cu shogunul. Însă își dădea seama că noua ei viață, ca doamnă din camera de alături, abia acum începea.

— Mai întâi, îi vom face o vizită de curtoazie Celei Retrase, o informă doamna Tsuguko. Nu uita că ieri a fost ieri, iar azi este azi. Nu mai e nevoie să te temi.

De această dată, Sachi se afla în fruntea alaiului care foșni cu pași lenți de-a lungul coridoarelor bântuite de umbre, însoțită de un roi de servitoare. Ploaia răpăia pe acoperișul din țiglă al pasarelei, pe când străbăteau o secțiune a palatului unde nu mai fusese niciodată. Arșița apăsătoare se mai potolise puțin și se putea din nou respira în voie. Mai multe coridoare duceau la apartamentele Celei Retrase, unde slujnicele fugeau din calea lor, deschizând un rând de uși după altul. În fiecare cameră o mulțime de doamne de companie îngenuncheară, plecându-se cu grație. Mâinile îngrijite le erau lipite de *tatami*. Robele simple ale lui Sachi, în stil imperial, păreau sărăcăcioase în comparație cu straietele lor minunat vopsite și brodate.

Cât despre încăperi, nu mai văzuse nicăieri asemenea opulență. Sălile Celei Retrase o făceau pe prințesa Kazu să pară o cerșetoare.

Până și rogojinile *tatami* cu tivurile lor din fir aurit erau mai fine și mai moi decât cele din apartamentele prințesei. Dulapurile și rafturile ticsite de truse de scris, ustensile pentru ceremonia ceaiului, suporturi de oglindă și truse de cosmetice din cel mai fin lemn lăcuit acopereau pereții. Chimonouri brodate, printre ele găsindu-se și cel purtat de Fuyu în ziua precedentă, atârnav pe umerășele lor. Paravanele care despărțeau camerele erau zugrăvite cu peisaje și păsări și flori pe un fundal auriu, iar alcovurile erau garnisite cu aranjamente florale elegante, picturi și mostre de caligrafie. Până și mânerele, tecile halebar-delor din mâinile gărzilor aveau ornamente din aur și sidef.

Totul era puțin prea grandios, prea splendid. Până și mireasma care îmbălsăma aerul era puțin prea grea.

Cea Retrasă le aștepta în ultima cameră, înconjurată de servitori. Fuyu se număra printre ei, îngenuncheată foarte aproape de marea doamnă. Sub sutană, Cea Retrasă purta un chimonio din mătase deschisă, cu flori de glicină, cu totul nepotrivită pentru cineva care se călugărise. Chipul ei cu trăsături desăvârșite afișa cel mai inocent și mai curtenitor dintre surâsuri, ca și cum nimic pe lume nu i-ar fi putut oferi o plăcere mai mare decât vizita lui Sachi. Aceasta se plecă până la pământ, tremurând de încordare.

— Așadar, iat-o pe noua concubină, grăi Cea Retrasă cu glasul ei profund, răsunător, înclinându-și cu grație capul. Bine ai venit, draga mea. Azi zeii îți surâd. Ai intrat în grațiile fiului meu. Toate ne rugăm să-i dai un moștenitor.

Sachi crezuse că atotputernica Cea Retrasă avea s-o ignore și să i se adreseze lui Tsuguko, ori să îi vorbească prin intermediul primei sale doamne de companie. Bineînțeles, nu se așteptase să-i vorbească direct. Se prosternă în tăcere. Când îi zâmbea, Cea Retrasă era și mai înspăimântătoare decât atunci când se încrunta. Avea o notă distinctă de răutate în ochii negri, impenetrabili.

— Dar mă tem, doamnă Tsuguko, că tânăra ta protejată nu se va simți bine aici, continuă nonșalantă marea doamnă. Traiul nostru este destul de sărman. Ea-i obișnuită cu bogăția mult mai mare din apartamentele Alteței Sale Imperiale. Îmi pare rău că trebuie s-o privez de tot confortul de care se bucură acolo.

Cutremurată, Sachi înțelese unde bătea. În calitatea ei de concubină a shogunului, era acum nora oficială a Celei Retrase. Era și așa

o soartă amarnică să fii nora unei țărănci, nemaivorbind de ce însemna să ai o asemenea soacră. Nu numai atât, era o noră de un rang mult inferior celui al soției shogunului, prințesa Kazu. Chiar trebuia să trăiască în apartamentele Celei Retrasede și să i se supună? Tremura de frică. Servitoarele chicotiră lingușitor. Printre râsetele înfundate, ea putu desluși tonul de batjocură al vocii lui Fuyu. Cea Retrasă se juca cu ea, așa cum o pisică face cu un șoarece.

— Această ființă demnă de dispreț vă este foarte recunoscătoare pentru bunătatea pe care i-o arătați, recunoscându-i noul statut, răspunse doamna Tsuguko pe un ton sec, însă este, după cum bine știți, proprietatea Alteței Sale Imperiale. Nu voi abuza de mărinimia Domniei Voastre obligându-vă să o luați sub oblăduirea dumneavoastră. Recunoștința noastră pentru bunăvoința arătată este veșnică.

Sachi nu se liniști până când nu lăsară în urmă și ultima cameră din apartamentele Celei Retrasede, închinându-se adânc la fiecare pas.

— Apartamentele doamnei Tensho-in sunt minunate, nu-i așa? remarcă doamna Tsuguko, încrețindu-și buza aristocratică, îndată ce se găsiră iar pe coridor, la adăpost. Aproape din cale-afară de luxoase, s-ar putea spune. Când Alteța Sa Imperială a venit ca mireasă a Înălțimii Sale, doamna Tensho-in a refuzat să se mute în aripa văduvelor. A insistat să rămână în apartamentele destinate consoartei Înălțimii Sale. Datorită mașinațiilor ei, Alteța Sa a fost găzduită în aripa servitorilor. Aripa servitorilor! Ce rușine! Îți poți închipui așa ceva? Iată de ce camerele noastre sunt umilitor de întunecoase și de înghesuite! Alteța Sa are două sute optzeci de doamne de companie. Fiecare dintre noi are personalul ei și toate trebuie să trăim într-un spațiu atât de restrâns. Acum poate ai să începi să înțelegi conflictul dintre doamna Tensho-in și Alteța Sa.

Sachi n-o mai auzise niciodată vorbind cu atâta mânie. Continuă să meargă în tăcere o vreme.

— Dacă vei rămâne grea, vei vedea că Cea Retrasă îți va arăta o altă față, o liniști doamna Tsuguko după un timp. Dar acum îi vom face o vizită văduvei Honju-in. O să vrea să-ți fie prietenă.

Apartamentele doamnei Honju-in se găseau în străfundurile palatului, unde rareori pătrundeau razele soarelui. Când ochii lui Sachi se obișnuiră cu întunericul, văzu că treceau printr-un labirint de încăperi mai somptuoase decât cele ale doamnei Tensho-in. Zeci de

doamne de companie îmbătrânite îngenunchează, ieșindu-le în întâmpinare. Într-un târziu, ajunseră în ultima cameră, unde, în mijlocul unor splendori, o micuță siluetă imperială ședea îngenuncheată pe un jilț, cu spatele drept și cotul sprijinit de brațul lui. Chipul ei micuț și alb ieșea din cutele umbrite ale sutanei, luminat de pâlparea făcliei ce ardea lângă ea. Sachi nu mai văzuse nici o femeie atât de bătrână.

— Ce fețișoară frumoșică! hârâi doamna Honju-in, întinzând un degețel ca să-l frece de obrazul lui Sachi. Pielea îi era la fel de subțire ca a unei aripi de molii, ca o membrană întinsă peste falangă. Ce ușurare pentru noi că nepotului meu i s-au aprins călcâiele după tine. Ce băiat năzuros! Noi, toate, tragem nădejde și ne rugăm să îi porți în pânțece un fiu.

Când auzi de shogun Sachi își simți fața arzând ca focul, de parcă doamna Honju-in i-ar fi smuls un cumplit secret pe care-l tănuia. Îngrozită, își ținu capul plecat. De ce toate aceste mari doamne țineau să i se adreseze direct, ba chiar s-o și atingă? Dacă s-ar fi terminat odată cu politețea și ceremonialul! Bătrâna chicoti:

— Când am venit în palatul ăsta eram la fel de tânără ca tine, draga mea, continuă ea, iar glasul îi trosni ca frunzele toamnei sub tălpi. Știi ce făceam? Ajutam în sala altarului și la bucătării. Pe atunci eram frumoasă. La vremea aceea, domnul Ieyoshi, Toshi-*sama* cum îi ziceam eu, era moștenitorul tronului. Tatăl lui, domnul Ienari, mai era încă shogun, ce mai bărbat! Știa cum se fac copiii. Cincizeci și trei a avut. Stai să-mi amintesc: era prințesa Toshi, cu mult înainte de a veni eu, apoi o fetiță care n-a trăit decât trei zile...

Îi înșiră pe toți cei cincizeci și trei, unul după altul, numărându-i pe degete.

— Apoi a fost prințesa Yasu. A fost ultima născută. Asta a fost când bătrânul avea aproape șazizeci de ani. Ce bărbat! Cu femei, cu alți bărbați, ba până și cu câini, din câte am auzit. Și-a împrăștiat sămânța pretutindeni. În orice caz, într-o zi domnul Ieyoshi m-a văzut. Bătrânul se aprinsese și el după mine, însă l-a lăsat pe domnul Ieyoshi să mă aibă. Și asta a fost. În următoarea clipă, eram concubină. La vremea aia erau o mulțime. Unele aveau copii, altele, nu. Dar majoritatea pruncilor mureau. Eram tânără și zdravănă, ca tine. Mi s-a zis că ești țărăncă, deci trebuie să fii mai sănătoasă decât am fost eu!

De pe buze îi scăpă un hohot hârâit, ca și cum niște burdufuri vechi s-ar fi deschis și închis. Apoi îi aruncă o privire furișă lui Sachi cu ochii ei negri și scânteietori. Sachi tresări când bătrâna îi apucă brațul cu o mână veștedă.

— Este foarte greu să fii concubină, draga mea, îi atrase ea atenția. Uită-te la tine, ești tânără, așa de sclipitoare, cu ochii ăia frumoși și strălucitori. Ține minte că ești doar una dintr-o mie, dacă nu acum, atunci destul de curând. Nu ești decât un pântece de închiriat. Să nu uiți asta niciodată. Asta-i soarta femeii.

Sachi simți cum un fior îi trecu prin șira spinării.

— N-ai să fii niciodată samurai, dar cel puțin poți trăi ca unul. Trebuie să te obișnuiești să-ți ascunzi sentimentele, fericirea și tristețea, chiar și față de tine însăși. Învață să fii tare. Puține femei din palat o să-și poată închipui ce simți. Dar eu voi ști. Vino să mă vezi când te vei simți nefericită. Zeii mi-au surâs, continuă ea visătoare. Băiatul meu, primul meu născut, Masanosuke, a avut zile. Alți copii mi-au murit, fiii altora au răposat, dar el a trăit. Era o dulceață de băiat, a fost ca un copilăș toată viața lui. Toată lumea murea întruna, mulți au mai răposat! Apoi și-a dat sufletul și domnul Ieyoshi, iar Masa a ajuns shogun. Gândește-te! Băiatul meu, pruncul meu, să devină domnul Iesada, al treisprezecelea shogun! Apoi până și drăguțul de Masa a murit. Cât am mai plâns! Este groaznic să iei parte la funeraliile propriului tău fiu. Am fost blagoslovită. Dar acum am obosit. S-au petrecut prea multe lucruri groaznice. Acum las frâiele în mâinile norei mele. Ea conduce totul. Este tare. Poți veni la mine dacă nu se poartă frumos cu tine. N-am uitat cum este să ai soacră.

— Doamna Honju-in mai este încă o forță în palat, îi spuse doamna Tsuguko cu gravitate, când ieșiră iar, alunecând, pe coridor. Lăcrime de tine că o ai de partea ta! Dacă zeii sunt cu tine și nu vei călca strâmb, vei duce o viață aidoma cu a doamnei Honju-in. A fi mama moștenitorului shogunului, iar mai târziu, a tânărului shogun, este cea mai puternică poziție din palat. Voi avea grijă ca toată lumea să te știe sub aripa ei protectoare. Trebuie să fii cu mare băgare de seamă. Vei stârni gelozia multora.

Mai urmau încă multe alte vizite. Foșnind solemn dintr-o cameră într-alta, doamna Tsuguko îi deschidea calea spre apartamentele vânduvei Jitsusei-in, mama shogunului. Însă, în loc să fie încruntat,

chipul pământiu al Ciorii Bătrâne, încadrat de gluga sutanei sale negre, era numai zâmbet.

Pe urmă, mai vizitară oficial încă trei doamne, mai-marea peste bătrâne, doamna Nakaoka, doamna Chiyo și preoteasa, care o supravegheaseră pe Sachi în timpul nopții ei cu Înălțimea Sa. Îi mulțumiră fiecăreia pentru ajutorul acordat și pentru mărinimia lor, oferindu-le cadouri bogate. Mai trebuiră să le viziteze și pe celelalte șase bătrâne, pe preotese și pe toate doamnele destul de înalte în rang ca să se arate în prezența shogunului.

Ziua se apropia de sfârșit în clipa în care se întorceau ostenite în aripa prințesei. Ultimele vizite i se învălmășeau lui Sachi în minte: labirintul camerelor, ușile deschise brusc, plecăciunile, fețele surzătoare, corurile vocilor care-i urau bun venit, schimburile de politeturi. Sachi își simțea picioarele grele, ca și cum ar fi urcat munții. Văzuse unghere ale palatului neștiute până atunci. O durea fața de cât zâmbise.

— În următoarele zile vei vedea că va dori să se împrietenească cu tine cine cu gândul nu gândești, o atenționează doamna Tsuguko. Ferește-te de cei care-și ascund dușmănia în spatele măștii mărinimiei. Alteța Sa te-a protejat întotdeauna, însă acum, că-ți surâde norocul, nu mai are cum s-o facă. Dacă vrei să supraviețuiești, va trebui să înțelegi felul în care se lucrează în palatul femeilor. Este momentul să-ți începi adevărata educație.

Sachi spera ca prințesa s-o cheme la ea, când se întoarseră în apartamentele ei. Dar prințesa Kazu rămase ascunsă în spatele paravanelor ei. Poate că scria versuri sau doar se uita în gol, prin beznă, așa cum i se mai întâmpla uneori. Sachi se întreba ce gândea ea în acele clipe. Își dorea să-și fi trăit viața altfel decât a făcut-o? Renunțase la orice pentru a se mărita cu shogunul, iar acum el nici măcar nu mai era acolo, cu ea. Poate că, dacă Sachi i-ar aduce pe lume un fiu, ar fi mai fericită! Apoi își aminti ce-i spusese bătrâna doamnă Honju-in: „Nu ești decât un pântece de închiriat“. Cuvintele o făcură să se cutremure.

II

În zorii zilei următoare fața rotundă și zâmbitoare a lui Haru se ivi la ușa camerelor prințesei:

— Felicitări, doamna mea, îi zise lui Sachi, cu o adâncă plecăciune. Cum te simți ca nouă concubină?

Se retraseră în obișnuitul lor colțișor, unde-și țineau lecțiile:

— Vai, soră mai mare, îi șopti Sachi, este așa de greu să păstrezi tăcerea! Gândurile nu-mi mai aparțin. De când am petrecut acea noapte cu Înălțimea Sa, tot plutesc ca o bucățică de iarba-broaștelor. Număr zilele până la întoarcerea lui.

Haru își acoperi gura cu mâneca și râse până când ochii i se încrețiră atât de tare, încât dispărură în cutele obrazilor:

— Parcă ți-ar fi dat cineva praf de șopârlă uscată, remarcă ea. Ai mai auzit de așa ceva? Aleg două șopârle, le lasă să se împerecheze și, tocmai în clipa în care esențele lor yin și yang sunt pe cale să se reverse, le despart. Apoi le pun în cuptoare separate și le coc. Dorința lor este atât de puternică, încât fumul uneia caută fumul celeilalte, indiferent cât de departe sunt cuptoarele. Apoi le macină până când se fac pulbere. Se spune că asta nu dă niciodată greș.

— Bietele viețuitoare, zise Sachi, acoperindu-și gura cu mâinile, neputându-se abține să nu chicotească.

Era o ușurare să fie iarăși ea însăși, chiar dacă numai pentru o clipă. Doamnele de companie și slujnicele lor care umpleau încăperea, flectând și brodând, își dădeau coate și râdeau pe înfundate.

— În satul meu exista un bătrân care cocea vipere în același scop, scânci Sachi, ștergându-se la ochi cu mâneca. Îi ziceam bunicul-viperă. Parcă-l văd și acum. Oamenii ziceau că, dacă vreo femeie ciugulea o bucățică din fiertură, nici un bărbat nu mai era în siguranță!

— Toate poveștile astea sunt bune și frumoase, reluă Haru cu seriozitate. Dar nu uita ce sens au toate aceste sentimente, nici unul, exact la fel dacă cineva ți-ar fi dat praf de șopârlă sau viperă uscată. O să-ți treacă destul de curând. De-acum ești concubina numărul unu și soția numărul doi a Înălțimii Sale. Te-ai legat de Înălțimea Sa prin credință și obligație. Asta-i important. Te poți bucura de sentimentele astea prostești cât vrei, dar nu te lăsa condusă de ele. Nu le lăsa să-ți guverneze viața.

Povața lui Haru era întotdeauna înțeleaptă. Sachi însă nu se putu abține să nu se întrebe cum de putea să știe profesoara ei, de vreme ce n-avusese nici măcar o legătură cu un bărbat? Cel mai nimerit era să schimbe subiectul. De altfel, Sachi se mai gândea și la altceva:

— Soră mai mare, începu ea, să zicem că nu port în pânțece nici un copil. Ce se întâmplă atunci?

— Ne vom ruga și vom aduce ofrande, o învăță Haru. Nimic altceva nu ne mai rămâne de făcut. Zeii vor hotărî. Ai grijă, adăugă ea. Sunt femei aici care ar dori să cazi la pat bolnavă.

— Soră mai mare, sunt atâtea pe care nu le știu încă, se rugă Sachi de ea. De...?

Se opri. Până și ea-și dădea seama că nu era bine să întrebe de ce i-ar dori cineva răul. Trebuia să aibă răbdare, să aștepte și să observe.

— Ai grijă să nu rămâi niciodată singură, o sfătui Haru, încrunțându-se și luându-și o mină foarte serioasă. Nici măcar o clipă. Trebuie mereu să fii înconjurată de femeile tale. Nu te atinge niciodată de bucate până când n-au fost gustate de altcineva și stai departe de puțuri și de locuri la înălțime. Prea multe concubine își pierd viața. Noi ținem la tine și te vom ajuta, dar mai există și altele, pe care le roade gelozia.

Sachi se uită lung la ea cu neîncredere. N-o mai văzuse nicicând pe Haru atât de serioasă. Cuvintele ei îi dădură un fior pe șira spinării, însă era prea devreme pentru ea să-și facă griji în privința ei însăși. În minte n-o frământa decât un singur gând, la shogunul atât de tânăr și de blând.

— Multe lucruri groaznice s-au petrecut aici, de la venirea barbarilor și chiar de mai înainte, continuă Haru cu gravitate. Oamenii din afara palatului nu știu nimic despre ce se petrece înăuntrul lui. Am să-ți spun o poveste. S-a întâmplat chiar la începutul domniei sărmanului senior Iesada. Trebuie să fie vreo zece sau unsprezece ani de atunci.

Sachi se aplecă înainte cu bărbia în palme, rezemându-și coatele de măsuța joasă dintre ele, străduindu-se din greu să și-l alunge pe shogun din minte.

— A fost în anul în care a răposat seniorul Ieyoshi, glăsui Haru. A avut douăzeci și șapte de copii, dar numai un fiu a avut zile. Acela a fost seniorul Iesada, fiul doamnei Honju-in, bătrâna aia dulce pe care ai vizitat-o ieri. Nu era așa de dulce pe atunci, poți fi sigură. Cât despre el, era... Cum să-ți zic?

Se uită prin jur la doamnele de companie ale prințesei. Toate își făceau de lucru cu broderiile lor, ciripind cu accentele lor ascuțite de Kyoto. Se apropie puțin mai mult de Sachi și își coborî vocea:

— Era... cum să-ți spun? Mă rog, nu-l interesau femeile, probabil nici bărbații. Era ca un băiețel. Primele lui două neveste și-au dat duhul înainte să devină el shogun. Prima a fost doamna Nobuko, fiica unui nobil de la Curte, din Kyoto. Avea douăzeci și cinci de ani când a fost răpusă de vărsat. Mi-o amintesc bine. Eram mică atunci când a murit. Tocmai sosisem la palat. Era o doamnă tare frumoasă și bătea frumos la tobă cu mâinile. El obișnuia să se așeze și să asculte în timp ce exersa. Poate că el chiar a ținut la ea, deși toată lumea știa că n-aveau să aibă vreun copil. Cea de-a doua soție a sosit în anul următor. Era una dintre fiicele ministrului din stânga din Palatul Imperial de la Kyoto. Era o pitică zbârcită. Când s-a dat jos din palanchinul imperial, nu-l întrecea în înălțime. Avea un picior mai scurt decât celălalt. Șontăcăia pe coridoare. Pe la spate ziceam toate că sărise în palanchinul cu nestemate. Nici că i-a păsat lui Iesada. A continuat cu jocurile lui și ei nu i-a dat nici o atenție. A rezistat un an, apoi s-a dus și ea. Lumea începuse să-și facă griji că tânărul era blestemat. „Dacă vrei să mori, mărită-te cu Iesada!“, iată ce se spunea. Și tot nu se născuse un moștenitor, ceea ce nu conta atâta timp cât tatăl lui, seniorul Ieyoshi, mai era încă shogun. Dar apoi Înălțimea Sa își dădu duhul. A fost dureros de subit și de ciudat, un lucru groaznic. N-a murit de moarte bună. Toate ne-am dat seama.

Se opri preț de o clipă, pe urmă se frecă la ochi cu mâneca și continuă:

— Așadar seniorul Iesada a devenit shogun. Rămăsese fără neveste, fără concubine, fără copii. Când a venit la palatul femeilor, s-a dus în vizită la mama sa, doamna Honju-in. Era un băiețel bolnăvicios. Nu mai era băiat, era bărbat, trebuie să fi avut treizeci de ani pe atunci, însă tot mai arăta a copil. Tot timpul era bolnav. Avea o față palidă, ca o stafie înfometată, cu ochi mari, ce priveau în gol. Ce-i plăcea lui mai mult erau boabele de fasole prăjite, să le mestece în tigaie cu două bețe de bambus. Mai avea și o armă de foc, dăruită de un neguțător olandez. Își vâna cu ea curtenii. Râdea când îi vedea cum o iau la fugă. Sau doar ședea pe un scaun și se holba în jur cu o privire goală. Așa că, vezi tu, doamna Honju-in era cea mai puternică

persoană din palatul interior, ba chiar ai putea spune că avea cea mai mare putere în tot ținutul. Ori de câte ori șambelanii veneau cu o nouă lege care trebuia semnată, Honju-in era cea care-l sfătuia pe Înălțimea Sa dacă să-și pună sau nu sigiliul pe ea. Toată lumea o ridica în slăvi. În palat intrau nenumărate brocarturi din mătase, vase, ceainice, obiecte de lemn lăcuit, prăjituri, tot soiul de odoare. Daruri pentru ea, daruri pentru doamnele ei... Ce viață a avut! Într-o zi, gărzile își făceau rondul de dimineață. În grajduri au văzut stropi de sânge scurgându-se într-unul dintre palanchine, din care atârnau un braț și un picior. Ușa fusese dată la o parte și o femeie fusese vârată înăuntru, înfășurată strâns într-o perdea. Când au desfăcut-o, era goală-puşcă și moartă de-a binelea. Ne-am grăbit să ne uităm, după care am luat-o la goană țipând. Toată lumea intrase în cea mai cumplită panică. S-a dovedit că era o oarecare doamnă Hitsu, una dintre persoanele de rang mai înalt de la aprovizionare. Firește, nu poți cunoaște chiar pe toată lumea într-un loc ca ăsta. Fusese înjunghiată. Toate ne-am gândit la un act de gelozie. Avusese legături cu mai multe dintre doamne. Una, o oarecare doamnă Shiga, era topită după ea, din câte se părea, așadar bănuiala a căzut asupra ei. Dar după aceea s-a aflat că doamna Hitsu devenise o apropiată a seniorului Iesada. Avusese acces la bucătăria și obișnuia să-i aducă fasole coaptă și să mai rămână în preajma lui, să stea împreună de vorbă, în timp ce el le mesteca. Există un soi anume de pește uscat care lui îi plăcea cu deosebire, iar ea i-l procura. Poate că-și pusese în gând să-l seducă. Dacă ar fi ajuns mama copilului lui, ar fi înlăturat-o de la putere pe doamna Honju-in. Ea ar fi devenit puterea din spatele tronului. Nu s-au făcut nici un fel de investigații, bineînțeles. Nimeni n-a aflat cine a urât-o atât de tare pe doamna Hitsu încât s-o ucidă, din motive de gelozie sau pentru că a încercat să se ridice mai presus de propria condiție. Nimeni n-a îndrăznit să sugereze că doamna Honju-in ar fi avut vreun amestec. Și, chiar dacă a avut, era mult prea puternică pentru ca cineva să facă ceva în privința asta.

Sachi se cutremură de groază. Măinile împreunate i se încheștară atât de tare, încât palmele i se încheiară de sudoare. Aruncă o privire în jur, la doamnele de companie, închipuindu-și că le vedea schimbând priviri între ele, complotând împotriva ei. Știa foarte bine că, dincolo de aparenta lui seninătate, palatul femeilor clocotea de rivalități

...dușmăniei. Dar ea crezuse întotdeauna că asemenea conflicte n-aveau să afecteze niciodată o ființă atât de neînsemnată ca ea. Acum poziția ei se schimbase. Toată lumea se aștepta ca ea să ajungă mama moștenitorului shogonului. Trebuia, într-adevăr, să aibă foarte mare grijă.

Deodată, se gândi la Cea Retrasă. Trebuie să fi fost încă adolescentă, poate doar puțin mai mare decât era acum Sachi, când a intrat în palat ca cea de-a treia soție a seniorului Iesada. Și biruise. Îi supraviețuise și îi luase locul doamnei Honju-in. Dar, cu toate acestea, să împarți patul cu un asemenea stăpân... În lumea aceasta, nimeni nu-și putea alege calea în viață, iar femeile cu atât mai puțin, chiar și o persoană atât de strălucită, de mândră și de frumoasă ca Cea Retrasă. Și apoi, la urma urmei, să ajungi o văduvă, aruncată la marginea vieții, la numai douăzeci de ani! Sachi încercă să-și imagineze tristețea și dezamăgirea ascunse în spatele înfățișării ei oțelite. Era ceva la care nu s-ar fi gândit nicicând înainte. Însă acum, când amintirea Înălțimii Sale îi era încă atât de proaspătă în minte, lumea părea alta.

— Ce s-a ales de seniorul Ieyoshi? întrebă ea stânjenită. Dar de seniorul Iesada?

Haru se încruntă și scutură din cap:

— Îți spun altă dată, încheie ea pe un ton funest.

III

Sachi era atât de îngândurată, încât era convinsă că n-avea să fie în stare să se concentreze la lecții. Însă, în vreme ce copia poezii, încercând să-și facă pensula să danseze pe hârtie cu aceeași fluiditate și grație ca ale lui Haru, simți cum gândurile i se linișteau ca unda unui lac după ce trece adierea. Era mult în urma celorlalte tinere domnișoare, practic, în toate privințele, la caligrafie, la clasicii chinezi, la scrierea versurilor, ceremonia ceaiului, la ghicitul în aroma bețișoarelor parfumate și la multe alte arte curtenesti în care femeile trebuiau să exceleze, dar era hotărâtă să le ajungă din urmă cât de repede putea.

După-amiază, se duse în sala de antrenamente. Slujnicele o urmară, cărându-i costumul. Taki îi ținea halebarda.

Mai multe tinere se aflau deja acolo, echipate în uniforma gărzilor palatului. Sachi se schimbă și ea în fuste drepte, negre, despicate, și

o jachetă din mătase țesută grosolan, cu blazonul familiei Tokugawa – trei frunze de nalbă – aplicat la spate. Țesătura îi zgâria pielea cu asprimea ei. Își puse o tichie neagră, pe care și-o legă strâns cu o fundă albă, înfășurată în jurul capului.

Era prima oară când se vedea cu celelalte de la promovarea ei. Ele căscară, curioase, ochii la ea. Mai erau încă niște copile, cu sprâncene negre și groase, cu dinți albi. Ea singură avea sprâncenele rase și dinții înnegriți ai unei femei mature. Își ținu chipul plecat. Obrajii îi ardeau de rușine, însă mai simțea și o tainică mândrie.

Colegele se strânseseră în jurul ei, cu plecăciuni, ca s-o felicite. Fuyu se găsea printre ele, mai drăguță și mai impertinentă ca niciodată, cu un machiaj perfect, cu pletele strălucind de ulei. Chiar schiță un surâs de gheață în timp ce scuipea cuvântul: „Felicitări!”

Prima treabă era curățarea rogojinilor. În timp ce ucenicele zoreau încoace și încolo, trecând cârpe umezite peste *tatami*, Fuyu se împinse între Taki și Sachi, umăr la umăr cu cea din urmă.

— Mă rog, șuieră ea, ce mai surpriză! Presupun că Alteța Sa l-a obligat pe Înălțimea Sa s-o aleagă pe una dintre femeile ei. Singura care avea vârsta potrivită ai fost tu. Ce chin pentru Înălțimea Sa să atingă o creatură ca tine!

Sachi fu luată prin surprindere. Fuyu trebuie să fi uitat cu totul de sine, ca să-și dezvăluie sentimentele în felul acela atât de nepolitic.

— Dacă ai nevoie de ceva, spune-mi, de orice, adăugă Fuyu, gâfâind, iar vocea îi răsună mai tare. Trebuie să ai probleme cu orezul alb. O să-ți fac rost de niște orz, sau de mei. Ori de vreun nutreț pentru animalele din grajduri. Acolo ar trebui să dormi. Te-ai simți ca acasă!

Sachi rămase tăcută. Poate că Fuyu spera s-o facă de râs, scoțând-o din minți. Însă n-avea să reușească.

Când pe rogojini nu mai rămase nici o pată, ucenicele îngenuncheară la marginea sălii și își scoaseră halebardele din saci. Cu un efort, Sachi își concentră atenția asupra armei sale. Numai faptul c-o simțea în mână o liniște. O scoase din teacă și îi studie lama. Era frumoasă, din cel mai fin oțel, curbată cu eleganță. Muchia convexă era atât de ascuțită, încât putea să taie un bărbat în două dintr-o singură mișcare. Mai avea un canal de-a lungul muchiei boante pentru a lăsa sângele să se scurgă în lături. La fel ca o sabie, era atât de puternică, încât putea străpunge o armură de două ori mai groasă decât

degetul unui bărbat și atât de unduioasă, încât să nu se rupă în bucăți. Fusesse făurită de un fierar a cărui familie se specializase de generații în această artă. Mânerul lung din lemn lăcuit era decorat cu un model floral. Avea încrustat în aur blazonul familiei Tokugawa. Cu muchia boantă întoarsă spre ea, Sachi presăra pudră peste tăiș, îl curăță și îl unse. Îi șterse mânerul cu o cârpă, apoi o băgă la loc în teacă și vârî arma înapoi în sac.

Pe urmă, apucă prăjina pentru antrenament de la marginea sălii. Când o ținu dreaptă, era de două ori mai lungă decât ea. Era făcută din stejar alb. Era ușoară și netedă, ascuțită la unul dintre capete.

— Dați ce-i mai bun din voi, le îndemnă cu un strigăt profesoara, doamna Masa, o femeie vânoasă, cu părul cărunt. Era aproape la fel de înaltă și de zveltă ca o halebardă, bucurându-se de reputația unei uimitoare spadasi. Trăim vremuri primejdioase. Acum, că Înălțimea Sa e plecat, trebuie să fim pregătite să ne apărăm castelul. Antrenați-vă din greu!

Ucenicele exersară diverse mișcări: de lovire, de șfichiuire, de străpungere, de parare, de blocare. După ce își puseră coifurile și hainele de protecție, începură să se lupte între ele. Sala era plină de zgomote asurzitoare.

Crescute în familii de samurai, colegele lui Sachi învățaseră să mănuiască halebarda încă din fragedă pruncie, așa încât erau pregătite să-și apere vatra, când bărbații erau departe. În rândul samurailor, halebardele, *naginata*, „săbiile cu mânere lungi“, făceau parte din zestrea miresei. Erau lungi și ușoare, îndeajuns de ușoare pentru a fi mănuite de o femeie și îndeajuns de lungi pentru a-i permite să-l pocnească bine peste picioare pe eventualul atacator, înainte ca acesta să se poată apropia prea mult ca să-o înșface, ori să-o taie cu sabia lui. De mulți ani, de douăsprezece generații de shoguni, de atâta amar de vreme, încât nimeni nu-și mai putea aminti precis de când, Japonia trăia în pace. Dincolo de hoții ori tâlharii puși pe fugă la răstimpuri, femeile nu se așteptau să fie nevoite să folosească o halebardă. Practica luptei cu halebarda devenise, în general, un soi de artă marțială, o disciplină a minții și a trupului.

Dar în palatul femeilor practicarea luptei cu halebarda era o treabă serioasă. Palatul era căminul shogunului, care se ducea în palatul exterior, când se adunau bărbații, ca să pună la cale afacerile de stat,

însă palatul femeilor era locul unde se destindea și-si petrecea nopțile. Bineînțeles că nu existau acolo bărbați care să stea de strajă. Toate femeile din palat erau obligate să mânuiască halebarda cu iscusință, așa încât să-l poată apăra pe shogun, în cazul în care era atacat de vreun inamic. Toată lumea știa că femeile din palatul shogunului erau luptătoare redutabile, iar ca să atingi o asemenea îndemânare trebuia să te supui unui antrenament strict și unei practici zilnice.

Lui Sachi îi lipseau anii de antrenamente, însă astăzi se simțea invincibilă. Își simțea trupul ușor ca o flacăra. Țâșni înainte, cosindu-și parcă rivala, apoi sări în lături, ca să nu fie atinsă de o perdea de lovituri fulgerătoare, ce căzură în gol. Își simțea prăjina ușoară ca fulgul în mână, îi simțea tremurul vârfului, în vreme ce săgeta aerul.

Dar, pe lângă Fuyu, era neîndemânatică. Fuyu era cea mai bună luptătoare din clasă. Ea și prăjina ei păreau una, plutind cu grație de la o mișcare rigidă la alta. Fura privirile.

Nu exersau de prea multă vreme, când Fuyu se desprinsese de partenera ei de antrenament. Cu coada ochiului, Sachi o observă cum se îndrepta spre ea. Se opri hotărâtă în fața ei și se uită lung la ea, cu ochii mijiiți, ca două lănci. Părea că-și ieșise din fire cu totul.

— Așa o pielică albă și drăguță! exclamă ea, rânjind, cu glas tremurător. Ești așa de țațoșă cu sprâncenele tale rase și cu dinții înnegriți. Crezi că ne-ai dat gata, nu? Știm ce ești. Ei bine, țaranco, ia hai să te vedem în luptă!

Buzele i se subțiară. Sachi își aduse aminte atât de avertismentele doamnei Tsuguko, cât și de cele ale lui Haru. Știa că Fuyu era o luptătoare mult mai bună decât ea. N-avea să vadă nici un strop de îndurare din partea ei. O aștepta o bătaie zdravănă, cu siguranță, dar nimic n-o putea scuti să accepte provocarea lui Fuyu. Nimic nu putea fi mai rău decât să fie luată drept lașă. Își adună puterile, încercând să arate un dispreț pe măsura celui al dușmancei sale. Se gândi la ochii cuminți ai shogunului și la mângâierea lui răcoroasă. Avea să le dovedească tuturor că era demnă să-i fie concubină.

Se înclină. Apoi se înfipse bine cu picioarele în pământ, larg desfăcute, ținându-și degajat prăjina cu ambele mâini, și trase adânc aer în piept. „Concentrează-te! se îndemnă în sinea ei. Ține-te bine!”

În clipa următoare, Fuyu se năpustea asupra ei, cu ochii strălucind de furie și fruntea îmbrobonată de sudoare. Sachi scânci ca un șoarece

de câmp care vede un uliu plonjând din înaltul cerului, nemaifiind în stare să se miște ca să-i scape din gheare. Șfichiindu aerul cu prăjina ei și cu un țipăt ascuțit, din gât, Fuyu dădu s-o lovească peste piept.

Sachi simți vârtejul de aer, pe când prăjina se mlădia spre ea. Rămase locului, cu picioarele desfăcute și cu prăjina în poziție de apărare. Pară lovitura, deși forța ei o trimise la perete, împleticindu-se. Prăjina încă îi mai vibra în aer, când Fuyu se răsuci pe călcâie și îi trimise mai multe lovituri în piept, în cap, la fluierile picioarelor. Sachi sărea și dansa, blocându-i și parându-i asalturile. Era tot ce putea face, doar să-i respingă atacul. Încercă să dea și ea o lovitură, dar n-avea nici o șansă.

Atunci Fuyu se opri, gâfâind, doar atât cât să-i permită lui Sachi să-și recapete echilibrul. Când rivala ei se aruncă din nou spre ea, fu pregătită. Pară lovitura cu mânerul prăjinii, se răsuci pe vârfuri și lovi cu vârful ascuțit. Fuyu se trase înapoi, lovind-o peste piept și peste fluierile picioarelor, peste încheieturile mâinilor, încercând s-o facă să scape prăjina din mâini.

Sachi nu mai putea respira. Preț de o clipă, își pierdu concentrarea și lăsă garda jos. Primi peste coaste o izbitură năprasnică ce o trimise la perete, clătinându-se pe picioare. Fuyu o atacă, snopind-o cu prăjina ei într-o droaie de lovituri. Apoi se lăsă în genunchi și o împunse în stomac. Sachi se îndoii, gemând. Camera se învârtea cu ea. Sângele îi vuia în urechi. Fuyu se aplecă peste ea, cu fața roșie ca focul, cu prăjina ridicată în aer.

O imagine învie în mintea lui Sachi: chipul blând al shogunului și al pruncului care poate îi creștea în pânțele. Deodată, atenția i se concentrează la maximum. Gâfâind, își îndreptă spinarea. Cele două femei se urmăriră în cerc, nescăpându-se din ochi una pe cealaltă, amenințându-se cu vârfurile ascuțite ale prăjinilor. Sachi nu mai vedea altceva decât fața încărcată de ură a lui Fuyu și pereții sălii de antrenament, care se învârteau în jurul ei.

Atunci Fuyu făcu un pas înapoi. Își ridică prăjina, care se curbă prin aer și se prăvăli vibrând puternic. Sachi îi pară lovitura. Cele două prăjini se întâlniră în aer cu un pocnet zdravăn.

Sachi sări înapoi, se roti pe vârfuri și se avântă înainte, obligând-o pe Fuyu să se dea înapoi. Lovi cu un capăt al prăjinii, apoi cu celălalt, înainte ca adversara ei să aibă timp să-și recapete echilibrul. O expresie

de neîncredere trecu ca un fulger pe chipul lui Fuyu: Sachi o adusese în poziție defensivă. Concubina shogunului era ca aerul, ca flacăra. Prăjina parcă făcea parte din trupul ei. Dansa înainte și înapoi, punând greutate în fiecare lovitură, încercând să străpungă apărarea lui Fuyu.

Fața dușmancei era puhavă. Din privire i se citea că-i venea să plângă. Își pierdea concentrarea. În clipa aceea, Sachi își prăvăli prăjina pe brațul ei. Fuyu urlă de durere, cu fața schimonosită de furie. Sachi căzu în genunchi și se năpusti la picioarele adversarei.

Fuyu își relua poziția de atac. Obrajii îi erau vineți. O lovi pe Sachi în stomac. Sachi încercă să parizeze lovitura, dar simți cum prăjina îi zboară din mână. Pierzându-și echilibrul, se clătină pe picioare și căzu la podea. Înainte să se poată ridica, Fuyu îi cără o ploaie de lovituri, peste spinare, picioare și brațe. Atunci dușmanca ei își aruncă departe prăjina și sări peste ea, lovind-o cu pumnii.

Sachi se răsuci pe spate, se zbătu și lovi cu pumnii pe unde putu, însă dușmanca o țintuia zdravăn la pământ. Se dădură de-a berbeleacul, lovindu-se cu pumnii, cu picioarele, zgâriindu-se cu unghiile. Sachi simți mâinile celeilalte strângându-i-se în jurul gâtului. O apucă pe Fuyu de păr și o cuprinse un fior de triumf când reuși să-i smulgă un smoc. Fuyu scoase un țipăt ascuțit și își slăbi strânsoarea. Sachi se sculă în capul oaselor, se aruncă în față și se lăsă în genunchi peste cealaltă. Fuyu se zbătea urlând. Sachi îi înșfăcă brațul și i-l răsuci la spate până când Fuyu lovi dușumeaua cu mâna liberă, în semn de supunere.

În sala de antrenament nu se mai auzeau decât icnetele lor. O umbră alungită le acoperi. Doamna Masa se oprise în picioare, deasupra lor.

— Destul! răcni ea. Să nu vă mai prind în sala asta cu răfuieli personale. Încălcați prima regulă din codul samurailor. Antrenamentul se face cu smerenie, ați auzit?

Cu băgare de seamă, Sachi își scoase coiful. Era plină de vânătaie pe tot corpul, dar nici că-i păsa. Îi aruncă lui Fuyu o privire triumfătoare. Dar știa de-acum că avea o dușmancă.

Tineretele se îngrămădiră la intrarea în sală, vărându-și picioarele în sandalele de lemn. Fuyu se uită urât la Sachi. Fața ei rotundă cu nasul cârn era mânjită de lacrimi, iar buzele îi erau strânse într-o grimasă

mohorată. Se aplecă. Ridică de jos o sanda plină de noroi uscat. Înainte ca cineva s-o poată opri, întinse brațul și o lovi cu ea pe Sachi drept în cap.

Clătînându-se în urma loviturii, aceasta își duse mâna la cap. Cu o încălțăminte murdară de glod. Era cea mai mare insultă. Durerea nu însemna nimic pentru ea, însă umilirea n-avea să rămână fără răspuns. În vremurile de odinioară, o femeie samurai, din câte știa, s ar fi sinucis în urma unui asemenea afront. Bineînțeles că ea n-avea să facă așa ceva. Nu era samurai și nici n-avea să fie vreodată. Avea să exerseze până când va reuși s-o bată cu ușurință pe Fuyu de fiecare dată când se vor mai încăiera. Și, într-o bună zi, avea să-i plătească cu vârf și îndesat.

— La urma urmei, o consolă Taki cu o șoaptă în care se citea triumful, încolăcindu-și brațul subțire în jurul mijlocelului ei, Înălțimea Sa te-a ales pe tine, nu pe Fuyu!

IV

La câteva zile după plecarea shogunului, sosiră scrisori pentru prințesa Kazu, pentru Cioara Bătrână, mama lui, și pentru Cea Retrasă, mama lui vitregă. Sachi primi și ea una. O luă în camera pe care o împărțea cu doamna Tsuguko și o ținu în mână multă vreme, după care, încet, desfăcu sulul. Era scrisă pe hârtie din lemn de dud, ușor parfumată. Caligrafia, din câte vedea, era rafinată, blândă, însă înfocată, la fel ca Înălțimea Sa. Și-l închipui așezat în palanchinul său, ori la o măsuță într-unul dintre popasurile lui, înmuindu-și pensula în cerneală, apoi coborând-o pe hârtie ca pescărușul în zbor deasupra apei mării plină de pești. Dacă majoritatea femeilor din clasa samurailor erau învățate doar cu silabarul *hiragana*, creșterea aleasă pe care o primea în palatul femeilor îi permitea să înceapă și învățarea caracterelor chinezești *kanji*, specifice literaturii clasice. Nu învățase încă destul de bine pentru a descifra chiar fiecare cuvânt din scrisoarea shogunului, dar pricepu că îi descria călătoriile sale. Încheia cu un poem în care se referea la nu-știu-ce flori frumoase văzuse el și care, din câte scria, îi treziseră dorul după chipul ei frumos.

Problema era că trebuia să-i răspundă. Sachi se pricepea de-ajuns cât să discearnă un scris rafinat. Însă scrisul ei de mână era așa de copilăros, încât cu siguranță avea să-i facă shogunului o impresie urâtă, iar versurile ei erau încă rudimentare.

Mai primi și o scrisoare de la mama ei. Preotul satului i-o scrisese cu o caligrafie rotundă și simplă. Pe când desfăcea sulul, pe Sachi o cuprinse un copleșitor dor de casă:

„Suntem așa de bucuroși să primim vești de la tine și îți purtăm recunoștință pentru că ne ești o fiică atât de devotată, îi scria Otama. Nu mai știam ce s-a ales de tine. Nu îndrăzneam să-ți scriem la castel. Eram siguri că, dacă locuiești acolo, o să-ți fie rușine cu noi. Te rugăm, ai grijă de sănătatea ta pe această vreme atât de umedă. Ne bucurăm să aflăm că ai mult de lucru. Te rugăm să nu devii o povară pentru bunii oameni care te-au adoptat. Ne mândrim cu tine, acum, că ai devenit o slujitoare de rang mijlociu. După cum bine știi, pe drum e mare neorânduială, dar nu-ți face griji în privința noastră. Suntem toți bine sănătoși.“

Neorânduială pe drum? Sachi nu mai auzise până acum de așa ceva. Chiar și atunci când fusese foamete și țăranii se răsculaseră, drumul era întotdeauna curat și în ordine. De acest lucru se îngrijea tatăl ei. Era ciudat și neliniștitor. Însă avea lucruri mai urgente la care trebuia să se gândească. Sachi citi mai departe:

„Micuța Omasa, pe care odinioară o cărai în spinare, s-a îmbolnăvit de stomac, pe când avea trei anișori, și s-a prăpădit. Avem acum altă fiică, se numește Ofuki. Până acum, cu voia zeilor, este sănătoasă. Micul tău frățior, Chobei, a împlinit nouă ani. S-a făcut vânjos. Învață bine și își ajută tatăl la han. Îți mai amintești de micuța Mitsu, cea urâtă, de la hanul de peste drum? S-a măritat cu vărul ei de pe celălalt versant al dealului. I-a murit primul copil, dar are acum unul sănătos.“

Sachi tăcu o vreme. În mintea ei se reîntorcea în vârful dealului, cu sora ei mai mică în spinare, împreună cu prietenul și cu frățiorul ei, într-o rece zi de toamnă, cu nori brăzdând cerul senin. Revăzu în gând șirul de hamali ieșind din codri în celălalt capăt al văii, mici ca insectele, revărsându-se într-un nesfârșit furnicar. Atâtea lucruri se schimbaseră de atunci! Se gândi la sora ei și lacrimi îi curseră pe obraji.

Dar mai era cineva acolo. Oare ce mai făcea Genzaburo, căpetenia copiilor, cu picioarele lui bronzate și crăcănate, cu răsul lui nechezat și năzdrăvăniile lui? Îi fusese ca un frate mai mare, tovarăș de joacă.

Își aduse aminte de nebuniile în care-i ademenea pe ceilalți prichindei, de incursiunile lor în pădure, unde se cățarau în copaci și vâneau vieruri, de plimbările secrete până la râu ca să înoate. Ce se alesese de el?

Măcină puțină cerneală și începu să compună un răspuns. Vremea, scrisese ea, se făcea frumoasă. Veniseră ploile în sfârșit, iar umiditatea se rarefiase. Hortensiile din grădinile palatului erau în plină floare. Mai întrebă de bunica ei, de hangiul de peste drum și de femeile care obișnuiau să se adune la fântână. Apoi adăugă: „Și, apropo, ce mai fac hangiul de alături și familia lui?“ Își făcu scrisoarea sul, o sigilă și o dădu uneia dintre slujitoarele ei.

După aceea, se așeză să se gândească la un poem pe care avea să-l imită Înălțimii Sale.

Sachi trebuia să învețe cum să se comporte ca o mare doamnă, găsindu-și un locșor în ierarhia palatului și descoperind cum se cuvenea să-i trateze pe cei de rang inferior. Până de curând se aflase pe o treaptă aproape la fel de joasă ca și ei. Acum se aștepta de la ea să-i trateze ca și cum ei nici n-ar fi existat.

Exasperată, doamna Tsuguko îi atrăgea atenția:

— Când te adresezi lepădăturilor, nu le zici: „Mă scuzați!“ Țipă la ele: „Voi! Veniți încoace!“ Nu le rogi să facă ceva pentru tine, le poruncești. Alea nu-s oameni. Nu contează.

De dimineață până seara, Sachi învăța pe rupte, în vreme ce Taki învăța pe dinafară programul pe zile al shogunului, până în cele mai mici detalii: unde urma să-și ia prânzul în cutare zi, unde avea să se odihnească și unde avea să facă un popas pentru a admira o priveliște renumită sau a se închina la un sanctuar însemnat.

În fiecare dimineață, când se scula Sachi, Taki o anunța:

— Înălțimea Sa se află de-acum pe drum.

Când tobele băteau solemne ora, ea grăia:

— Al patrulea ceas. Va ajunge la Chigasaki, unde va lua masa de prânz!

Sau:

— Al șaselea ceas. Va poposi la marele han din Mishima, unde va mânca țipari la cină.

Apoi surâdea și se uita la Sachi, ca să verifice dacă o impresionau cum se cuvine întinderea cunoștințelor sale. Stăpâna ei îi întorcea

zâmbetul. Era plăcut să știe că în acest imens palat, plin de femei șușotind și țesându-și intrigile în spatele ei, exista cineva în care putea să aibă deplină încredere. Asta îi alunga singurătatea.

Numele locurilor prin care trecea shogunul aveau pentru ea prea puțină importanță. Știa doar atât: cu fiecare zi ce trecea, el mărea distanța dintre ei. Aceasta era cea de-a treia călătorie a lui spre vest în mai puțin de doi ani. Înainte, fusese prea micuță ca să aibă habar de existența shogunului și de activitățile lui. Acum, că-i era concubină, aștepta cu nerăbdare să-i sosească noi rapoarte. Solii galopau înainte și înapoi, purtând depeșe către autoritățile guvernamentale din palatul exterior, iar de acolo veștile se infiltrau rapid în palatul femeilor.

Dar călătoria lui părea bizar de șovăitoare. Cu alte ocazii, shogunul ajungea în capitală, în Kyoto, la câteva săptămâni după ce pleca din Edo. De această dată, același drum urma să-l facă într-o lună, cu nenumărate opriri pentru odihnă și vizitarea împrejurimilor de pe traseu. Lui Sachi i se părea o manieră stranie de a se duce la război.

Într-adevăr, era greu să ți-l închipui prinzându-se în luptă. Sachi și-l putea imagina ieșind din palanchinul lui ca să contemple o priveliște, compunând un poem, glumind cu curtenii lui ori cinând în vreun han de la țară, precum cel al tatălui ei. Putea chiar să și-l închipuie călare, arătând splendid în armură, cu coif pe cap și chipul ascuns de o mască cu o mustață firoasă, așa cum mai văzuse ea la samurarii care treceau prin sat. Cu siguranță că a lui ar fi mult mai frumoasă și mai înfricoșătoare decât a lor. Dar să-și conducă trupele într-o bătălie? Nici pe departe nu-și putea imagina așa ceva.

În dimineața următoare, Sachi se trezi cu o durere surdă, parcă o sabie îi pătrundea încet în măruntaie.

— Taki, Taki! o strigă ea în șoaptă pe slujitoarea ei, scuturând-o până când o trezi.

— Ce-i? o întrebă prietena ei, speriată.

— Nu știu ce mă fac. A început sângerarea de fiecare lună.

— Deci n-ai rămas grea, trase Taki concluzia.

Sachi începu să scâncească, ștergându-se la ochi cu mânecile. Înșelase așteptările shogunului, ale prințesei, nu reușise să ofere familiei Tokugawa un moștenitor. Se gândi la încăierarea pe care o avusese cu Fuyu și se întrebă dacă nu cumva lovitura primită în abdomen i-a dăunat. Nu mai știuse vreodată cum era să ai dușmani.

Închisă în camera ei, își petrecu singură zilele următoare, numai cu Taki și cu celelalte slujitoare ale ei, care să-i țină de urât. Uneori se plimba încoace și încolo, alteori se juca cu broderia ei, fără să se poată gândi la nimic altceva decât la eșecul ei de a duce la îndeplinire această obligație, mult prea importantă. Nici nu îndrăznea să se uite la amuleta dăruită ei de către shogun, care ar fi trebuit să garanteze că ea va rămâne însărcinată. O ascunse în fundul unui sertar.

— N-are nici un rost să te necăjești atâta, o consolă Taki a doua zi. Nu-i nimic de făcut. Încă ești concubina Înălțimii Sale și sunteți amândoi încă foarte tineri. Destinele noastre se află în mâinile zeilor. Se vor ivi multe alte ocazii după întoarcerea lui.

Sachi dădu din cap. Începu să simtă o stranie ușurare, de unde până atunci fusese încercată de un sentiment nemaipomenit de apăsător. Dar acum știa pe ce poziție se afla. Se uită la ea în oglindă. Își văzu fața licărind palidă. Își privi îndelung contururile netede, ochii verzi, alungiți spre tâmpile, buzele mici, trandafirii. Era tot ce-avea pe lumea aceasta. Chipul acela o adusese în palat și în patul shogunului. Cum a fost posibil ca tocmai ea, o biată țărăncuță, să se fi născut cu un asemenea chip? De parcă însăși prințesa s-ar fi ascuns acolo, în apele oglinzii, o versiune a ei mai copilăroasă, mai lipsită de griji, însă.

Surăse propriei sale reflexii în oglindă. Avea să învețe tot ce trebuia ca să-l facă fericit pe Înălțimea Sa: să cânte, să execute elegantele dansuri de curte, să cânte la *koto* și la *shamisen*¹, să scrie frumos și să compună versuri iscusite, să aibă la degetul mic nenumăratele varietăți de ceremonie a ceaiului, să joace jocurile știute de femeile sofisticate, cum ar fi cel al ghicitului în aroma bețișoarelor parfumate și cel al potrivirii scoicilor. Avea să fie o concubină desăvârșită.

Când se hotărî să iasă din reclusiunea ei, ploile încetară, iar vara își intră în drepturi. În apartamentele prințesei, doamnele de companie se tolăneau, făcându-și vânt alene cu evantaiile, prea istovite ca să mai brodeze. În timpul zilei, nu se auzeau nici măcar găzele ori păsările. În faptul serii, țânțarii bâzâiau înnebunitor în razele amurgului. Greierii țârâiau, iar brotaccii din iazurile de la palat orăcăiau și fornăiau ca un grajd plin de cai bătrâni.

¹ Instrument cu coarde tradițional. (N. tr.)

Nu la multă vreme după reîntoarcerea lui Sachi în mijlocul lor, doamna Tsuguko intră solemnă în dormitorul pe care-l împărțeau:

— Alteța Sa îți cere s-o asști, îi aduse ea la cunoștință, cu un zâmbet.

Trecuseră multe zile de când Sachi n-o mai văzuse pe prințesa Kazu. Plină de bucurie, o urmă pe doamna Tsuguko prin apartamentele prințesei. Sfioasă, alunecă prosternată până la marginea paravelor și se uită pe furiș prin jur. Pereții capitonați în aur ai camerei din fund sclipeau în lumina lampioanelor și a lumânărilor.

Prințesa Kazu ședea îngenunchată la o măsuță joasă de scris, cu pensula suspendată deasupra unui sul de hârtie. Pletele îi curgeau rău pe spate într-o cascadă de un negru lucitor, unduind în jurul ei pe dușumea. Slăbise și pălise. Dincolo de fardul alb, pielea feței era străvezie. Chipul ei prelung, melancolic, nasul acvilin și gurița ca un boboc de trandafir păreau să întrupeze tot ce putea fi mai nobil. În ochii lui Sachi, paloarea pielii îi dădea un aer și mai regal, ca și cum ar fi trăit, într-adevăr, deasupra norilor.

Când se uită la Sachi fața ei se luminează. Îi vorbește încetitor doamnei Tsuguko.

— Alteța Sa se bucură să te vadă, îi transmise tinerei bătrâna aristocrată. Îi pare rău să afle că n-ai rămas grea, însă te imploră să nu te amărăști. Înălțimea Sa îi scrie deseori Alteței Sale de considerația lui pentru tine. De-acum sunteți surori. Și-ar dori să o asști în mod regulat, ca altădată.

Încântată și recunoscătoare, plină de dragostea și de venerația pe care întotdeauna le nutrise față de prințesă, Sachi își relua locul lângă ea. Ridică un evantai și începu să-i facă vânt. Măcar această parte din viața ei se reîntorcea la normal.

Dar de ce se ferise prințesa, când ținuse atât de mult la ea? Sachi așteptă până când se găsi singură cu Taki pe un coridor, departe de cele mai ascuțite urechi. Atunci, în cea mai ușoară dintre șoapte, o întrebă pe ea.

— Dacă ar fi fost o persoană oarecare, și nu Alteța Sa Imperială, m-aș întreba dacă n-a fost geloasă, îi răspunse hotărâtă Taki.

— N-ai voie să spui asemenea lucruri! îi atrase atenția Sachi, îngrozită de gândul că prințesa ar fi putut avea și sentimente mai puțin nobile.

— Dacă ai fi rămas însărcinată, i-ai fi luat-o înainte, ceea ce ți-ar fi conferit putere la palat. Acum toată lumea poate răsufla ușurată, măcar până la întoarcerea Înălțimii Sale.

— Nu-i de nasul nostru să speculăm asupra simțămintelor Alteței Sale, o avertiză Sachi severă. Dar poate că... și se opri să arunce iute un ochi prin jur, ca să verifice că nu trăgea nimeni cu urechea la discuția lor. Poate că s-a întristat pentru că nu și-a luat rămas-bun de la Înălțimea Sa. Poate că vederea mea i-ar fi adus aminte.

— Nu crezi că uneori se mai satură și ea de trăit deasupra norilor? Poate-și dorește și ea să alerge, să țopăie și să râdă, la fel ca tine. Poate că vederea ta o face să simtă mai abitir viața cenușie pe care o duce. Probabil că din cauza asta n-a vrut să te mai vadă.

Sachi o luă pe Taki de mâna-i subțire. Cele două fete își încleștară degetele.

— Este un lucru teribil ce-ai spus, constată ea, zâmbindu-i cu mildură. Alteța Sa nu este ca noi. În orice caz, mă străduiesc să-mi minimizez comportamentul. De-acum sunt matură.

Însă în sinea ei se întreba dacă Taki n-avea cumva dreptate.

— N-am putut să nu observ, continuă ea în surdină, că Cea Reținută și doamna Honju-in erau înconjurate de doamnele lor. Nu stăteau ascunse, după paravane.

— Sigur că nu, se grăbi Taki să-i întărească spusele, cu nerăbdare. Sunt mari doamne, dar nu sunt os de rege. Prințesa are sânge imperial. Așa se fac lucrurile la Kyoto. Numai cele de rang foarte înalt se pot înfățișa dinaintea ei, sau cele pe care ea le are la inimă. Cum ești tu. Tu n-o s-o pot vedea niciodată la față.

— Nu mi-ar plăcea să fiu atât de nobilă, îi șopti Sachi. Mă bucur să te am ca prietenă.

Câteva zile mai târziu veni o altă scrisoare din satul lui Sachi, mult mai lungă decât cealaltă. Toată lumea din familie era bine, îi scria Otama:

„Tuturor ne este foarte dor de tine, dar ne bucurăm de faptul că ai ajuns o doamnă așa de aleasă. Îți mulțumim că-ți mai amintești de noi. Aici trăim vremuri grele, adăuga ea. Auzim tot felul de vorbe despre haosul din capitală. Luptele n-au ajuns încă până la noi, însă supra-vegherea drumului nu mai este la fel de riguroasă cu altădată. S-au întâmplat multe despre care nu pot să-ți scriu. Îți l mai amintești pe

Genzaburo, mezinul de la hanul de vizavi? S-a făcut un flăcău zdravăn. Tac-su-și punea mari speranțe în el. Dar, când au trecut pe aici forțele rebelilor din Mito, toate trăncănelile alea despre politică i-au sucit mințile. I-a zis lui tac-su c-a auzit el că până și țărani se pot alătura milițiilor. I-a cerut voie să se ducă să-și apere domnul și stăpânul. Tac-su a zis că nu. Atunci, într-o bună zi, s-a făcut nevăzut. Măcar a fugit el, nu fratele lui mai mare, Ichiro. Cel puțin Ichiro este un fiu ascultător. Mai este încă aici, având grijă de familia lui.“

Cuvintele i se învălmășiră în cap. Așadar, Genzaburo s-a dus să lupte. Sachi nici măcar nu îndrăzni să se întrebe ce s-a ales de el. Și toate discuțiile astea despre lupte...

Când abia venise la palat, își aminti ea, auzise un bizar vaiet nepământean. Fusese un zgomot fără nimic omenesc în el, așa că îl pusese pe seama stafiei unei concubine moarte demult. Taki îi povestise că fusese una dintre doamnele de companie ale prințesei, al cărei frate a fost ucis în luptele din capitală. După aceea, la răstimpuri, auzi plânsete, uneori din apartamentele prințesei, alteori prin coridoare, venind din vreun cotlon îndepărtat al palatului.

Odată, își aduse aminte, prințesa însăși era cu ochii-n lacrimi, plângând încetișor în spatele paravanelor ei. Se întâmplase vara trecută, când canicula era la zenit. Sosise un roi de soli. Tulburată, prințesa îi poruncise doamnei Tsuguko să-i poftească pe mesageri la ea îndată ce soseau și să convoace pretesele, ca să pregătească rugăciunile și ceremoniile de alungare a ghinionului.

Cât și-ar fi dorit să știe mai multe despre ce se petrecea! Uneori clinchetul clopoștilor de alarmă trecea prin pereții castelului, iar ea auzea țipete și pocnetul armelor de foc, ca pietricelele ce se prăvăleau pe povârnișul unei coline. Odată, după plecarea shogunului, îi ajunse la urechi un urlet prelung, ca al unei haite de lupi. Mai târziu, bătrânele i-au povestit că izbucniseră revolte în oraș, din câte auziseră ele, dar să nu-și facă nici o grijă, pentru că totul era sub control. Cu o toamnă înainte se auziseră bubuituri puternice, chiar în fața șanțului. Pereții fragili ai palatului femeilor se clătinaseră din temelii și toate se gândiră la un cutremur. S-a aflat apoi că palatul seniorului din Choshu fusese dărâmat, scândură cu scândură.

Când avea Înălțimea Sa shogunul să-l atace pe seniorul din Utsunomiya? Și când avea să se mai întoarcă odată? Iată întrebările pe care toate și le puneau în sinea lor. Însă zilele treceau și nimic nu părea să se întâmple.

V

Sosise toamna. Frunzele arborilor din grădinile palatului se coloraseră în roșu, portocaliu și galben. În fiecare dimineață, slujnicele lui Sachi pregăteau cinci chimonouri din borangic necăptușite, de îmbrăcat unul peste celălalt, în cafeniu și verde. Noaptea se lungiseră. Seara se lăsa atât de repede, încât lămpile începeau să fie aprinse încă din toiu după-amiezii.

Măcar la suprafață, viața de la palat continua ca întotdeauna. Din când în când, mai veneau scrisori de la shogun, scrise în frumoasa lui caligrafie. Se găsea acum în Castelul Osaka. Frunzele arșarilor din grădini, îi scria el lui Sachi, erau deosebit de frumoase în acest an. El mai spunea în fraze convenționale că îi ducea dorul, dar nu-i dădea nici un indiciu privitor la ce se petrecea și nu pomenea niciodată când avea să se întoarcă.

Sachi nu mai putea de bucurie când îi primea scrisorile și era fericită să se știe aleasa lui. Făcea tot ce-i stătea în putință să-i păstreze vie amintirea. Dar ardoarea sentimentelor sale începuse să scadă. Până să vină el înapoi, indiferent când, avea să se străduiască să învețe cât mai multe lucruri despre strania ei viață nouă.

Într-un anume sens, semăna puțin cu o închisoare, chiar dacă una opulentă. Acum, că Sachi era mare doamnă, era obligată să rămână în închisă în camerele ei. Taki devenise mediatoarea ei, la fel ca și doamna Tsuguko pentru prințesa. Uneori se mai prindea cu femeile ei în jocul competitiv al scoicilor sau al cărților de joc. Câteodată, una dintre doamnele de companie o mai invita la o ceremonie a ceaiului sau la o partidă de ghicit în aroma bețișoarelor parfumate. Cel mai adesea se ducea să stea cu prințesa, care o ajuta la compunerea poeziilor.

Aveau loc sărbătorile obișnuite care marcau trecerea anotimpurilor. Când însă femeile de la palat celebrară Sărbătoarea Morților în cea de-a șaptea lună, Sachi descoperi că era de-acum prea nobilă pentru a mai lua parte la dansuri. Trebuia să șadă cu spatele drept, aruncând

pe furiș câte o privire de după evantai, în vreme ce doamnele de rang inferior și servitoarele se unduiau înăuntrul și în afara verandelor, prin grădinile palatului, în chimonourile lor de vară, fluturându-și evantai-ele, bătând din palme în sunetele flautelor și în bătaia tobelor. Era prețul pe care trebuia să-l plătească pentru că se ridicase la asemenea înălțimi.

Dar, în ciuda a toate, era mulțumită. Singura persoană care i-ar fi putut tulbura pacea era Fuyu. De la păruiala lor, însă, din sala de antrenament, Sachi o ocolise. Uneori își mai încrucișau pașii la lecțiile de muzică sau de dans, ori în timpul unei ceremonii a ceaiului sau al unui exercițiu de ceremonie a bețișoarelor parfumate, dar, când se întâmpla, Sachi se înclina mereu în fața ei cu o politețe scrupuloasă, după care se grăbea s-o ia din loc. Se ducea la lecțiile de luptă cu halebarda la o altă oră. Și n-o mai vizită deloc pe Cea Retrasă.

Era dimineața devreme. Zgomot de pași grăbiți se auzi pe coridorul de la camerele pe care Sachi le împărțea cu doamna Tsuguko. Ușa fu dată în lături și chipul subțiratic al lui Taki se ivi uitându-se prin jur.

— Astăzi mergem la cules de ciuperci! anunță ea cu vocea ei subțire ca de șoricel, zâmbind cu încântare.

Lui Sachi îi plăcea să meargă la cules de ciuperci. Așteptă nerăbdătoare ca slujitoarele să termine cu pieptănatul și cu înmiresmatul pletelor ei. Apoi o fardară și o înfășurată în chimonouri, răsfrângându-i straturile la gât și la mâneci, în așa fel încât diferitele culori să fie puse frumos în evidență. Deasupra tuturor o îmbrăcă într-un mantou cu căptușeală groasă și glugă vătuită, cu frunze de toamnă, brodate în fir roșu și auriu. Înfășurată în straturile ei de mătăsuri, era ca o uriașă floare cu multe petale.

Taki o conduse afară. Ținând în mâini coșuri împletite din bambus, cele două fete scăpară de escorta celorlalte servitoare ale lui Sachi și o luară la picior, chicotind. Peisajul grădinii în care se aflau era un loc perfect unde se puteau juca de-a v-ați-ascunselea. Uitând cu totul că trebuia să fie o mare doamnă, Sachi se ghemui în spatele unui stei înalt, pe care creșteau mușchi și licheni, așteptând ca Taki s-o găsească. Țopăriră pe potecile ce șerpuiau de la stânci la heleștee, la poduri și la ceainărie, lovind cu piciorul frunzele de arțar în nuanțe de roșu, cafeniu și auriu.

Taki, care crescuse în mijlocul frumoaselor grădini din Kyoto, învățase pe Sachi numele tuturor stâncilor, iazurilor, podurilor și cainăriilor, precum și ce anume reprezentau.

— Acesta este Podul De Opt Ori, rosti ea solemnă, pe când se așărau pe un pod arcuit peste un pârâu cu mici pietricele albe.

Ochii ei negri scânteiau, iar fața ei palidă, destul de banală, era îmbujorată. Pletele ei stufoase cădeau până-n pământ într-o lungă coadă de cal întunecată, legată ici și colo cu funde. Își prinsese în sus fustele chimonoului. Un picioruș alb și subțire se ițea puțin neobișnuit.

— Nu, nu este, râse Sachi. Este Podul Pătrarului de Lună. Iar dincolo avem Heleşteul Lotusului, spuse ea, arătând cu un gest lacul din fața lor, mărginit de verdeață, unde țestoasele se îngrămădeau pe stânci, iar bărcile smălțuite în roșu stăteau la mal.

Își surprinse o reflexie fugară în apă, o doamnă de la curte în robe voluminoase, cu părul coafat impecabil. Pletele lucioase încadrau același chip oval care licărise odinioară în oglinda mamei ei din Kiso. Iată-i ochii alungiți spre tâmpile, de un verde scânteietor. Și buzele micuțe, și nasul arcuit. Avu un șoc să se vadă acolo, ca și cum ar fi văzut o stafie.

— Nu, este Lacul de Vest, la fel ca și Lacul de Vest din China, trîgă Taki. Acela-i digul de piatră, acelea sunt Stâncile Corbului și ale Țestoasei, iar acolo, Cascada Firului Alb.

Merseră agale în jurul iazului, ocoliră Pavilionul Vederii cu Lună și se așezară pe veranda Ceainăriei de Lapislazuli, legănându-și picioarele sub fustele ca niște clopote. Apoi trecură peste un pod într-o altă grădină, unde stânci imense și pâraie argintii le făcură să-și închipuie ca se plimbau printre amețitoare piscuri, defilee repezi și vâlcele presărate cu stânci negre.

— Și asta? o întrebă Taki, uitându-se la ea cu coada ochiului.

— Kiso... îi răspunse Sachi cu respirația tăiată, tremurând ușor în aerul toamnei.

Era ciudat cât de mult îi reamintea de casă.

Femeile sporovăiau, strângând în mâini coșulețele din bambus, cu ochii în pământ. În copilărie, Sachi se bucura în zilele de toamnă să culeagă ciuperci pe colinele din apropierea satului. Aici, le putea vedea ieșind de sub acele de pin ce acopereau pământul ca un covor.

În locurile unde acestea erau răvășite, era semn că exista o ciupercă sub ele. Ei îi era clar că ciupercile fuseseră cu grijă plantate, pentru ca doamnele să le poată găsi, nu puteau crește pe acolo de la natură.

— Nu văd nici una, spuse Taki, care se plictisise.

— Uite aici câteva, îi atrase atenția Sachi, culegând două și lăsându-le să cadă în coșulețul ei.

Important era să nu ai prea mare succes, să le mai lași și altor doamne plăcerea de a le culege. Haru veni în graba mare, înfășurată în atâtea chimonouri încât aducea cu o gălușcă mare și rotundă. Obrajii îi erau mai trandafirii ca de obicei, iar ochii îi erau aproape închiși din cauza frigului. Întoarse ciuperca *matsutake*, cu pălăria ei cafenie largă și turtită la vârf, pe care până atunci o ținuse cu susul în jos, așa încât tulpina grasă să stea dreaptă.

— Uite ce-am găsit! se laudă ea.

Apoi aruncă o privire la coșul gol al lui Sachi:

— Va trebui să te descurci mai bine cu ciupercile.

Își acoperi gura și hohoti:

— N-ai auzit niciodată versetul despre mireasa care nu știa cum să smulgă o tulpină de ciupercă? Doar atâtea știe oricare dintre noi despre ce înseamnă să te nuntești, în afară de tine, doamnă din camera de alături! Numai tu ne poți spune totul despre tulpinile de ciupercă!

Sachi și Taki se uitară una la alta. În fiecare an, Haru făcea aceeași glumă, dar în anul acesta, pentru prima oară, Sachi o înțelese. Arzând de rușine, cele două fete își acoperiră fețele cu mâinile și chicotiră.

Pe urmă, Sachi desluși trosnetul acelor de pini. Se auzeau pași apropiindu-se printre copaci. O tânără îmbrăcată ca o slujnică se împiedică venind spre ele, cu ochii în pământ, mușcându-și buza. Chipul ei frumos cu nas cărn era palid și tras, iar ochii, umflați de plâns. Machiajul i se întinsese, părul încălțit îi stătea răsucit într-un coc. Chimonourile îi erau aruncate cu neglijență pe ea. Mai presus de toate, era singură. Era Fuyu.

Sachi se uită în jur grăbită, întrebându-se pe unde să scape. Însă Fuyu ajunsese deja la ele. Ochii scânteietori se plecară, apoi se ridicară spre Sachi, ca și cum Fuyu ar fi fost subit cuprinsă de o sfială ce nu-i stătea în fire.

— Așadar, tu ești! constată cu o voce spartă.

Sachi nu se îndură să-i arunce vreo privire. Nu uitase sălbaticul atac al lui Fuyu din sala de antrenamente, nici lovitura cu sandaua.

— Te-ai descurcat bine, țărâncă, o complimentă Fuyu, căreia cuvintele i se revărsau pe gură ca-ntr-o cascadă. Steaua ta s-a înălțat, iar a mea a apus. Trebuie să ne unească același destin.

Sachi se încruntă. Să fie vorba de un joc? Să se joace Fuyu cu ea? Nu știa ce să-i răspundă. Taki o prinse de mână și încercă s-o tragă de acolo.

— Știu că mă urăști... Eu am vrut să te văd, mormăi Fuyu, fremundându-se cu mâneca la ochi. Acum pricep și eu niște lucruri. Indiferent ce auzi despre mine... Mi-aș fi dorit să putem sta de vorbă.

Preț de o clipă se uită drept în ochii lui Sachi. În privirea ei, aceasta surprinse o scânteie din aceeași spaimă crâncenă pe care uneori o observa în ochii prințesei, ca-n ochii unei căprioare prinse într-o capcană. Atunci Fuyu se întoarse și se îndepărtă în grabă cu un aer tăcut, de parcă nu prea știa unde se afla.

Taki și Sachi se uitară una la alta și râseră stânjenite. Era un hohot în care se citea nedumerirea, nu amuzamentul. Ziua părea deodată să fie mai rece și mai mohorâtă.

Câteva zile mai târziu, Taki dădu buzna în camera în care Sachi ședea brodând.

— Ai auzit? o întrebă ea cu un oftat.

— Sigur că nu, zise Sachi, prefacându-se supărată. Nu mai aud nimic în ultima vreme până nu-mi aduci tu la cunoștință.

— Hai să facem o plimbare, îi propuse Taki.

Traseră pe ele câteva chimonouri și se duseră în grădini. Era o dimineață răcoroasă de toamnă, iar soarele scălda într-o lumină palidă stâncile, iazurile și pinii. Străbătură aleile în grabă, până ajunseră la Căminăria din Lapslazuli, cât mai departe posibil de urechile curioșilor, și se ghemuiră împreună într-un colț adăpostit al verandei.

— Ce s-a întâmplat? dori Sachi să știe, zâmbind în așteptarea unor vești interesante.

— E vorba de Fuyu, o lămuri Taki. A fugit. Tot palatul vuieste.

Sachi vru să rădă ușurată. Era adevărat? Să fi scăpat de dușmanca ei? Se putea plimba prin grădini și se putea antrena cu halebarda după pofta inimii, fără să-și mai facă griji c-ar putea s-o întâlnească?

Cu toate acestea, undeva în sufletul ei nu se mira. Fuyu arăta jalnic cu o zi în urmă, ca și cum nici nu și-ar mai fi găsit locul în această lume.

— S-a întâmplat ieri, când doamna Onkyo-in a ieșit să se roage la mormintele shogunilor, îi povesti Taki. Fuyu se găsea în suita ei. Când să plece de acolo, s-au trezit că nu mai era. Până la urmă au trebuit să se întorcă fără ea.

— Doamna Onkyo-in...?

— Așa îi zic toți doamnei Shiga. Concubina răposatului senior Iesada, știi, fiul bătrânei doamne Honju-in, cea care... A fost doamna Shiga înainte de a se călugări.

Sachi trase aer în piept printre dinți și se înfășură mai bine în chimonoul ei căptușit de deasupra. Vântul zgâlțâia pereții subțiri ai cainăriei. Un bătlan se ridică în zbor, tresărind, de pe celălalt mal al heleșteului și se îndepărtă fâlfâind cu aripile lui albe. Undeva, cândva, mai auzise de doamna Shiga, dar nu-și putea aminti ce mai era și cu aceea. Avea senzația că nimic din ce era legat de ea nu era a bine.

— Poate că Fuyu s-o fi rătăcit, sugeră ea încet. S-a purtat atât de ciudat. E periculos să te duci singură în oraș. Este posibil fi fost răpită.

— I-a zis lui Yano, una dintre servitoarele Celei Retruse, că avea de gând să fugă. Uneori primea scrisori de la un bărbat. Când n-a reușit să fie aleasă ca doamnă din camera de alături, și-a cam pierdut mințile. Unele dintre slujnice zic că s-ar putea să fie însărcinată.

— Nu pot să cred!

— Ieșea adesea în oraș cu doamna Onkyo-in. Găsești mereu prilejuri dacă-ți dorești ceva cu destulă ardoare și nu-ți pasă de urmări. Poate așa a simțit și ea. Poate a reușit să bage pe cineva înăuntru pe furiș, într-unul dintre acele cufere mari pentru bagaje. Așa mai fac unele câteodată.

— Și au plecat s-o caute?

— Probabil că se va întoarce acasă. Sau poliția de la palat va da de ea și o va duce acasă. Simt că vom auzi în curând că s-a îmbolnăvit subit și a murit. Așa s-a întâmplat cu o doamnă de companie care a fugit acum câțiva ani.

Sachi oftă îngrozită. Spera ca toate aceste lucruri să nu se fi petrecut din cauza ei. Își dorise cu atâta ardoare să scape de Fuyu, încât

poate că ea făcuse să se ivească această situație. Însă își dorise doar ca Fuyu să dispară, nu să moară. Nici măcar dușmanca ei nu merita o asemenea soartă.

— N-o s-o mai aducă înapoi? Întrebă, înspăimântată.

Taki clătină din cap în semn că nu.

— Tot uit că tu nu ești neam de samurai. Sigur că nu. Femeilor nu le este dat să facă ce le place. Noi, cele din familii de samurai, știm asta. Iar ea e proprietatea shogunului, ca și noi. Întreaga ei familie va avea necazuri foarte mari. Tatăl ei va trebui să discute cu ea imediat.

Sachi, stupefiată, dădu din cap. Își aminti acum de împrejurările în care auzise de doamna Shiga. Haru o pomenise, când îi spusese povestea cadavrului din palanchin. Doamna Shiga fusese amanta doamnei Hitsu, ba poate chiar trădătoarea și ucigașa ei.

Dispariția lui Fuyu ar fi trebuit să constituie o adevărată ușurare. Însemna că Sachi se putea mișca în voie fără să se ciocnească de ea sau să se mai gândească vreodată la ea. Plecarea ei era învăluită într-un mister sumbru, la fel ca și povestea lui Haru cu doamna Shiga și doamna Hitsu.

Toată lumea părea să știe ceva de care ea habar n-avea și nimeni nu-i spunea nimic. Păreau s-o creadă doar o copilă care n-ar înțelege, sau încercau să-i ascundă un anumit lucru? Auzea pași pe coridor, sau alunecând într-un ritm lent și distins, ci cuprinși de panică, tropăind încoace și încolo. Glasuri ascuțite ridicau tonul, dar, când își dădeau seama că ea era prin preajmă, amuțeau. Era ca și cum s-ar fi trezit din inocența copilăriei. Remarca acum spaima ce licărea în ochii fiecărei femei din castel. Poate că fusese acolo tot timpul, dar nu o observase ea până atunci.

După aceea sosită vești că shogunul, în sfârșit, își mobilizase trupele și se pregătea să pornească în marș spre Choshu. Într-o zi, doamna Tsuguko trânti de perete ușa de la camerele lui Sachi, care n-o mai văzuse niciodată atât de agitată.

— Alteța Sa vă solicită prezența de urgență, o anunță cu respirația tăiată. N-aveți nevoie de suită. Numai prima dumneavoastră doamnă de companie trebuie să vă însoțească.

Le zori pe Sachi și pe Taki de-a lungul coridoarelor, mișcându-se atât de iute, încât trebuiră să alerge ca să țină pasul. Le deschise ușa

camerei de audiențe a prințesei Kazu, care ședea la locul ei obișnuit, sub baldachin, cu paravanele așezate în fața ei. Doamnele de companie s-ar fi înghesuit altădată înăuntru, însă astăzi spațioasa încăpere era goală.

Doamna Tsuguko îi arată lui Sachi să se așeze într-un loc în umbră, în spatele baldachinului, unde nu putea nimeni să-i zărească chipul.

— N-aveți voie să vorbiți, o informă ea, însă prințesa dorește să fiți de față.

Sachi încă își mai aranja fustele, când se deschiseră ușile din celălalt capăt al sălii. Doi bărbați așteptau acolo, în genunchi. Erau îmbrăcați în straie oficiale, în chimonouri negre și pantaloni *hakama* cu pliuri largi, fără săbii la brâu. Se prosternară la unison, apoi alunecară înaintea până ajunseră la baldachin. Fiecare așeză dinainte un mic evantai pe dușumea, după care se prosternară iar și rămaseră în genunchi cu frunțile lăsate pe mâini.

Total uluită, Sachi se holba la cheliile lucioase și la moșurile lor pomădate, de samurai. În afară de Înălțimea Sa, erau primii bărbați la care se uita, de când trăia în palatul femeilor. Până și mirosul lor, sudoarea trupurilor lor, parfumul cu care se dădeau, pomada lor îi erau nefamiliare.

— Alteța Sa Imperială a decis că Onorabila Doamnă din Camera de Alături trebuie să asiste la această întrunire, îi anunță doamna Tsuguko.

După o pauză plină de respect, unul dintre bărbați își înalță capul și vorbește, ținându-și ochii în podea.

— Tadamasu Oguri, senior din Bungo, magistrat al orașului, comisar al trezoreriei, al armatei și al marinei, sluga voastră, rosti el aproape în șoaptă, dar limpede. Mă bucur să o văd pe Alteța Voastră Imperială sănătoasă. Vă implor clemența pentru felul necuviincios în care m-am introdus în apartamentele voastre personale. Vă rog să mă iertați că sunt obligat să mă prezint în fața voastră fără suita cuvenită. După cum știți și Alteța Voastră, am venit în taină.

Se înclină iar. La început Sachi își ținu ochii plecați cu modestie. Dar pe urmă, amintindu-și că bărbații nu-i puteau vedea chipul, se uita la ei pe furiș, cu multă curiozitate.

Cel care vorbea avea o piele de culoarea pergamentului, buze strânse și alura rafinată a unui curtean. Mâinile lipite de *tatami* erau la fel

de mici și de moi ca ale unei femei, cu unghiile îngrijite. Îi amintea de preotul satului, un învățat palid la față, care-și petrecea timpul în ungherele umbroase ale templului, aplecat peste sutre, citind, scriind și psalmodiind.

Celălalt avea umeri lați și musculoși, iar încheieturile mâinilor li erau vânjoase. Creștetul capului era ars de soare și plin de cute. Când își ridică privirea îi văzu pentru o clipă fața oacheșă, fălcoasă, ciupită de vărsat. Gura lui avea o expresie plină de dispreț. În timp ce primul aducea cu o vulpe, acesta semăna cu un vultur.

— Tadanaka Mizuno, guvernator al orașului Tosa, senior al Castelului Shingu și fiu al lui Tadahira Mizuno, șambelan al familiei Kii. Am onoarea să vă slujesc, Alteța Voastră, mârâi el. După cum știe Alteța Voastră, familia mea are privilegiul să se găsească în slujba Înălțimii Sale și a înaintașilor lui de mai multe generații.

Își lipi fața de pământ. Primul bărbat luă din nou cuvântul. Sachi încerca să se concentreze, însă se lăsă păgubașă. Când venise pentru prima oară la palat, învășase gângavul dialect din Kyoto, vorbit de prințesă și de doamnele ei, împreună cu idiomul mai pragmatic din Edo, folosit de Cea Retrasă și de alte femei. Însă acelea erau graiuri femeiești. Nu mai cunoscuse samurai în viața ei, nemaivorbind că nu le auzise niciodată graiul. Vorbirea bărbatului era plină de sunete aspre, guturale și rostogolite într-un fel de neînțeles, garnisită cu sintagme și expresii onorifice, complicate.

Celălalt se uita în podea, clătînându-și moțul, în timp ce mormăia aprobator. Părea să aibă un tic nervos. La răstimpuri, brațul lui drept li se smucea înapoi, ca și cum ar fi tras din teacă o sabie imaginară, apoi ar fi așezat-o hotărât pe dușumea.

Atunci prințesa șopti ceva în grabă doamnei Tsuguko, care se duse la marginea paravanului și li se adresă celor doi:

— De cât timp bolește? îi întrebă, pe un ton asprit de frică.

Sachi tresări. Ciuli urechile. Seniorul Oguri se dădu mai aproape de paravan și se aplecă:

— Doamnă, răspunse el pe un ton confidențial, suntem foarte îngrijorați.

— Este îngrijit cum se cuvine? se auzi însăși vocea prințesei, un șiripit blând și subțirel, ca o pasăre cântând.

La sunetul glasului imperial, un tremur cuprinse întreaga încăpere. Toți cei de față se prosternară în grabă.

— Alteță, mă gădesc aici întrucât am vrut să vă asigur c-ați auzit adevărul, înainte să vă ajungă la urechi zvonurile. Nu dați nici o atenție spuselor celorlalți. Doctori eminenți, cei mai buni din câți avem, unii specialiști în medicina occidentală și câțiva în cea tradițională chineză, îl veghează zi și noapte. Ne rugăm pentru viața lui. Însă boala îi este gravă. Îl chinuie crampele la stomac, iar mădulele și vintrele îi sunt umflate. Vomită adesea. Urinează cu mare greutate. I s-a dat fierțură de salcie și face tratamente cu aburi. El...

Sachi își acoperi urechile cu mâinile. Nu mai putea răbda să audă mai departe. Nu putea fi adevărat.

— Oguri, aș dori să știu, vorbi prințesa iar, cu glas tremurător. Boala lui este naturală?

Oguri trase aer printre dinți. Șuieratul i se auzi prin toată camera. Brațul lui Mizuno se smuci.

— Mă rog... răspunse celălalt încet.

— Înțeleg. Nu mai există atunci nici o speranță. Toți trebuie... Toți trebuie...

În spatele paravanelor, prințesa se prăbuși înainte cu fața ascunsă în mâini. Lacrimile i se rostogoleau printre degete, picurând peste *tatami*. Doamna Tsuguko îi termină propoziția:

— Toți trebuie să ne rugăm și să aducem ofrande.

Chiar de-a doua zi vestea se răspândi în tot palatul și, curând, toată lumea înălța rugi pentru însănătoșirea grabnică a shogunului. Lumânări ardeau dinaintea fiecărui altar și norișori parfumați șerpuiau până-n înaltul cerului. Preoții psalmodiau sutre și sunau din clopoței prin fața altarelor acoperite de ofrande. Mesageri galopau până la altarele din Edo ale sanctuarelor Kurume Suitengu și Kompira Dai-gongen, lăcașurile de cult ale celor doi mari zei ai tămăduirii, pentru a comanda rugăciuni și a cumpăra farmece, trimise apoi prin poștă, în graba mare, la Osaka. Femeile murmurau rugăciuni în timp ce-și vedeau de treburile lor. Chipurile ce treceau prin coridoare erau umflate de plâns și mânjite de lacrimi.

Sachi ședea în camera ei, cu broderia în mână, încercând să se concentreze. Din oră în oră o trimeau pe Taki să vadă ce mai era nou.

Desigur, shogunul trebuia de-acum să se întrezeze. Se gândi la tânărul frumos, plensind de sănătate, cu care se culcase. Își imaginează pielea lui sîdfie, surâsul capricios, ochii strălucitori. Era de neconceput să nu se înzdrăvenească.

Încercă din răspuțeri să uite ce auzise în camera prințesei, dar nu era cu puțință. Boala lui să nu fie naturală? Atâtea aluzii îi trecuseră pe la urechi despre ce pățiseră shogunii dinaintea lui, încât îi era mult prea frică să mai cugete la ele. Nici măcar nu îndrăznea să-și închipuie că i ceva rău se întâmplase și cu Înălțimea Sa. Îi era teamă că, dacă s-ar fi gândit la așa ceva, ar fi atras răul asupra lui. Își tot repeta în sinea ei că în curând avea să se însănătoșească.

Când trecură zilele și nu sosiră vești mai bune, se rugă la Amida Buddha, implorându-l să nu-l ia pe Înălțimea Sa în Paradis, ci să i-l mai lase ei o vreme. Se oferi să-și dea trei ani din viață, pentru ca el să mai trăiască tot atâția. Se rugă la zcii arborilor și munților, care vegheaseră asupra ei în sat. Înfașură amuleta primită în dar de la shogun într-o hârtie binecuvântată de un preot și o zvârli cât colo, sperând că ghinionul lui să se ducă odată cu ea. Prințesa o chema adesea. N-o mai văzuse niciodată atât de tulburată.

— Măcar dacă mi-aș fi luat rămas-bun de la el, tot repeta ea în șoaptă, frângându-și mâinile.

Pe urmă, într-o zi primiră o scrisoare. Era scrisă de mîna unui necunoscut. Semnătura era atât de tremurată, încât era aproape imposibil de descifrat. Arăta de parcă ar fi fost scrisă de cineva foarte bătrîn. Cutremurându-se, ca și cum ar fi simțit un deget de gheață trecându-i pe spinare, Sachi recunoscu scrisul Înălțimii Sale:

„Se pare că mă cheamă stăpînul Amida la el, îi scria. N-am să te mai văd niciodată. Mă gîndesc la tine cu multă dragoste. Ești tînară și neprihănită. Ai viața înainte. Nu plînge pentru mine. Viața-i grea. Învață să fii tare și rezistentă ca o tulpină de bambus, care se îndoaie, dar nu se frînge, indiferent cît de puternic bate vîntul. Roagă-te să ne întîlnim din nou în Paradis.“

Sachi se luptă să prindă înțelesul cuvintelor lui. Își aduse aminte de gingașul, curtenitorul tînar pe care-l cunoscuse, retrăi fiecare clipă petrecută împreună. Voia să urle că nu accepta, că nu putea fi adevărat, că era prea mult ca să îndure. Fugi în grădini, unde nu era nimeni să o vadă, și plînsese pentru nedreptatea care se săvârșea. Erău amîndoi

atât de tineri! Ce se va alege de ea fără el? Cum rămânea cu ele? Fără Înălțimea Sa, soarta tuturor era pecetluită. Se afla pe marginea unei prăpastii, agățându-se de tot ce-i cădea sub mână. Nu îndrăznea să se uite în jos, altfel s-ar fi prăvălit o dată pentru totdeauna.

Mai târziu, în cursul aceleiași zile, sosi Haru, ca de obicei, cu un poem de copiat pentru Sachi.

— Am deja o poezie, o lămuri eleva, care i-o citi cu glas tare:

„ <i>Yugure wa</i>	„La ceasul amurgului
<i>Kumo no hatate ni</i>	Norii se înșiră ca flămurile-n vânt,
<i>Mono zo omou</i>	Iar gândul îmi zboară la
<i>Amatsu sora naru</i>	Ceea ce înseamnă să-l iubești
<i>Hito wo kou to te.</i> “	Pe cel care trăiește dincolo de lumea mea.“

— Îți mai amintești? o întrebă. Tu mi-ai spus că „cel care trăiește dincolo de lumea mea“ înseamnă „cineva de un rang imposibil de atins“. Dar mai poate însemna și „cineva care nu mai trăiește deloc pe lumea asta“.

Îngenunchind la măsura ei, Sachi așternu acele rânduri pe o coală de hârtie, având grijă ca tușele de penel să fie atât de grăitoare, încât, atunci când avea să-i scrie următoarea scrisoare Înălțimii Sale, să-l seducă prin pasiunea și maturitatea caligrafiei ei.

Atunci se auziră pași ușori alunecând sprinten pe coridor. Era Taki. Două palanchine pentru femei veniseră la poartă, o anunță ea cu respirația tăiată. Seniorul Oguri și seniorul Mizuno coborâseră din ele, furișându-se înăuntru, trimiși într-o misiune secretă. Sachi trebuia să se ducă imediat la prințesă.

Concubina închise ochii și încremeni în genunchi. Se simțea ca luată de un val uriaș. Cu grijă își curăță piatra de cerneală și își spală pensulele. Puse bățul de cerneală înapoi în trusa de scris și așeză suporturile de hârtie peste coli, așa încât cerneala să se poată usca. Un singur gând îi asalta porțile minții.

— Negreșit, consimți ea. Vin numaidecât. Îți mulțumesc pentru înștiințare.

Nu mai avea nevoie să întrebe nimic. Știa deja. Shogunul murise.



I

Sachi își târșâi picioarele pe poteca de pământ, contemplându-și apatică micii saboți de lemn care i se îțeau, pe rând, de sub poalele himonourilor ei voluminoase, de iarnă. Copacii dezgoliți suspinau în bătaia vântului rece, iar ramurile lor noduroase se legăneau ca brațele unui schelet în văzduhul senin și înghețat.

Taki alerga în urma ei, pe când tivul vătuit al robei sale groase de deasupra făcea frunzele uscate să se ridice în aer învârtejindu-se. Ajunseră la Podul Pătrarului de Lună și se cățărară în vârful lui. Unda l'leșteului Lotusului era tulbure. Bărcile roșii nu mai luceau în soare, fiind de-acum înnegrite.

— Uită-te la țestoasele alea, îi atrase atenția Taki zglobie, arătând cu degetul o stâncă unde trei sau patru siluete în culorile pietrelor se înghesuiau unele în altele încremenite. Bietele făpturi! Lacul va îngheța foarte curând.

Sachi își înălță capul și încercă să suradă. Își dorea să fi putut opri aleidoscopul gândurilor și al amintirilor care i se învârteau neîncetat prin minte. Lacrimi îi umplură ochii și i se scurseră pe obraji. De la moartea shogunului nimic bun nu se mai întâmplase, chiar nimic. O vrajă rea părea să se fi abătut asupra palatului. Grădinarii încă mai aveau grijă de parcuri, slujnicele de rang inferior încă mai găteau, măturau și ștergeau praful, doamnele de companie încă își mai piepuțau pletele, se fardau, brodau și se exersau în lupta cu halebarda. Însă voia bună le părăsise. Shogunul fusese inima și sufletul palatului. Fără el, rămăsese ca o păstaie uscată, o crisalidă lăsată în urmă, după ce zburase fluturele. Nu mai era veselie. Nimănui nu i mai venea să

pună piese în scenă, să danseze sau să organizeze mascarade, fără ca el să le privească.

Femeile începuseră să-și găsească scuze, spunând că aveau pe cineva bolnav în familie. Părăseau palatul și nu se mai întorceau.

Trecuse mai mult de un an de la moartea shogunului. Sachi avea de-acum șaptesprezece ani, era mai înaltă și mai zveltă, ca o salcie, deși, atunci când se uita în oglindă, încă mai zărea obrajii rotunzi și moi ai unei copile. Pielea îi era mai albă ca niciodată, la fel de albă precum cireșii de munte în floare, la fel de albă ca razele lunii, chiar mai albă decât cea a nobililor de care era înconjurată. Năsucul ei se arcuia delicat, iar buzele îi erau pline și trandafirii. Ochii ei încă mai aveau acele străluciri de un verde întunecat, ca pădurile de pini din Kiso. În ei însă se citea tristețea. Uneori, când se privea în oglindă, se gândea că o vedea acolo pe prințesă, așa cum fusese ea când se întâlneră pentru prima oară la han.

La fel ca și prințesei, pletele lucioase și negre ale lui Sachi nu-i mai curgeau în valuri până la pământ, ci îi veneau până la umeri. Amândouă se călugăriseră, așa cum fac văduvele marilor seniori. Sachi avea acum un nume buddhist: era Retrasa Doamnă Shoko-in. Dar cum putea fi ea deja o „doamnă retrasă“, când abia începuse să cunoască viața?

În fiecă clipă a zilelor ei gândul lui Sachi zbura la shogun. Uneori îi vedea figura atât de limpede, de parcă s-ar mai fi aflat încă acolo. Își zugrăvea în minte surâsul lui, pielea moale a mâinilor lui, pieptul lui neted și palid, îi simțea căldura trupului. Apoi își amintea că era mort și, cutremurată, izbucnea într-un hohot de plâns. Când ieșea din camerele ei, își acoperea capul cu o glugă. Se îmbrăca în robe simple și își petrecea timpul în rugăciuni. Lumea se îngustase într-atât, încât nu-i mai rămăsese aproape nimic din strălucirea de odinioară.

Când închidea ochii și încerca să adoarmă, îi revedea în minte chipul îmbălsămat, așa cum zăcea încremenit, pudrat într-un alb de cretă, cu sprâncenele periate, sulemenit pe buze și pe obraji. Arăta atât de mic și de zbârcit, nu mai semăna nici pe departe cu nobilul tânăr de care-și amintea. Iar și iar se întorcea pe aripile amintirii în sala cea mare, îngenunchind lângă catafalcul înconjurat de sute de doamne de companie, toate înveșmântate în alb. Auzea murmurul preoților intonând rugăciuni și simțea aroma și mirosul prăfos ale miilor de

izanteme albe. Fusese atât de tânăr! Și trebuise să aibă parte de o moarte atât de cruntă!

— De ce, Taki, de ce? bombăni ea.

— Dacă ai fi fost crescută ca fată de samurai, ai fi știut că nu se cuvine să pui astfel de întrebări, o puse Taki la locul ei, luând-o de braț și strângând-o tare. Trebuie să înduri, și atât.

Se auziră pași în depărtare, tropăitul saboților de lemn de-a lungul potecii. Le surprinse o boare de parfum de mosc și se întoarseră. Doamna Tsuguko se apropia de ele în grabă. Pletele ei, încărunțite, erau legate la spate într-o lungă coadă de cal ce se legăna în urma ei. Coborâra în fugă podul ca s-o întâmpine.

— Speram să vă găesc aici, le zise ea.

Sachi își putea da seama din felul agitat în care doamna Tsuguko își făcea vânt cu evantaiul că se petrecuse ceva îngrozitor. Indiferent de veștile pe care avea să i le dea, era cu siguranță foarte important, de vreme ce o asemenea mare doamnă alerga prin grădini.

— Înălțimea Sa, shogunul... începu doamna Tsuguko, oprindu-se o clipă, ca și cum i-ar fi fost peste puteri să mai continue. Pe fruntea încruntată îi apărură o cută.

Înălțimea Sa, shogunul... Nu seniorul Iemochi, firește, nu tânărul shogun, atât de plâns, ci noul shogun, seniorul Yoshinobu, vărul Înălțimii Sale defuncte. Numai gândul la acela o făcea pe Sachi să simtă cum degete de gheață îi frângeau inima. Alături de toate femeile din palat, nutrea cele mai grave bănuieli în privința seniorului Yoshinobu. Nu-l întâlnise niciodată, nici una dintre el nu-l văzuse la față, pentru că nu vizitase niciodată palatul. Locuia la Osaka încă dinainte de moartea seniorului Iemochi. Ca prinț regent, guvernase țara în timpul domniei lui Iemochi, pe perioada minoratului Înălțimii Sale. Și preluase frâiele puterii după moartea Înălțimii Sale. Era acum capul familiei Tokugawa. Așa ajunsese shogun. Nu mai avusese alt contracandidat. Seniorul Iemochi nu fusese binecuvântat cu nici un moștenitor. Chiar și acum acel gând îi dădea lui Sachi un junghi de durere. Dacă ar fi reușit să-i dea un copil, cine știe cum s-ar fi petrecut atunci lucrurile?

Aruncă o privire fugară chipului împietrit al doamnei Tsuguko. Pălele de vânt făceau să fluture mânecile femeilor, din care ieșeau norișori de parfum răspândindu-se în aer. Rafalele acopereau obraji

livizi ai lui Sachi cu firele pletelor ei tunse. Nori se perindau pe cer. Frunze galbene cădeau plutind.

— Seniorul Yoshinobu, reluă doamna Tsuguko, a abdicat. Nu mai există shogun.

Sachi și Taki se uitară îngrozite la ea, cu ochii cât cepele, încercând să-i priceapă vorbele.

— Dar... dar... tocmai devenise shogun, se bâlbâi Sachi.

Fosta concubină nu mai destăinuise nimic despre cele auzite în sala de audiențe a prințesei, despre amănuntele bolii shogunului, despre moartea hâdă de care avusese parte. Cu toate acestea, femeile presupuseseră că fusese otrăvit. Cel mai probabil otrava îi fusese aplicată pe pensula de scris. Toată lumea îi cunoștea obiceiul de a-i îndrepta vârful cu limba când scria. În raportul oficial al decesului său se arătase că Înălțimea Sa trecuse la cele veșnice în urma unui atac de cord provocat de o criză de beri-beri. Femeile zâmbiseră cu neîncredere. Beri-beri! Această boală mai fusese invocată atât la moartea shogunului anterior, cât și a celui de dinaintea lui. Nimeni nu credea nici o clipă în așa ceva. De altfel, era mult prea evident cine urma să profite de moartea lui. Însă asta însemna...

— Vrei să spui că a preluat titlul... doar ca să renunțe la el? Bine, dar... de ce?

— De paisprezece generații familia Tokugawa a guvernat această țară în pace și prosperitate, îi răspunse doamna Tsuguko în cuvinte măsurate. Numai asprimea vocii îi trăda dezgustul: Acum seniorul Yoshinobu aruncă totul pe fereastră. S-a oferit să înapoieze puterea împăratului.

Așa cum exista un nou shogun, acum aveau și un nou împărat. Bătrânul împărat răposase la începutul anului. Sachi îi aruncă iute o privire înspăimântată doamnei Tsuguko, pe urmă lui Taki. Nu știa nimic despre defunctul împărat, în afară de faptul că fusese fratele prințesei Kazu. Doamna Tsuguko și Taki erau amândouă din Kyoto, unde se afla curtea imperială. Veniseră la Edo odată cu prințesa. Alături de ea au plâns și au jelit luni de zile moartea lui.

Împăratul: *Temo-sama*, Fiul Cerului. Până când n-a intrat în palatul femeilor, Sachi nici măcar n-a avut habar să fie vreun împărat pe lumea aceasta, care trăia retras în palatul său din Kyoto și nu ieșea niciodată din perimetrul lui. Se zicea despre el că era sacru și pur,

o ființă divină bucurându-se de o legătură specială cu zeii, prezidând ritualuri care asigurau reușita recoltelor și bunăstarea omenirii.

Noul împărat, fiul lui, avea numai cincisprezece ani. I se părea puțin probabil ca o asemenea făptură să fie interesată de puterea politică. Umerii doamnei Tsuguko se încovoieră, ca și cum toată greutatea acestei lumi s-ar fi lăsat pe ei:

— Aici, la palat ducem un trai ocrotit, suspină ea, suntem neatînse de impuritățile lumii de afară. Dar până și tu, așa tânără precum ești, vei afla în curând adevărul. Sunt de-acum ani de zile de când în Kyoto se duc lupte grele, practic de când a plecat prințesa de acolo. Toată lumea trăiește cu frica în oase. Nimeni nu știe ce se poate întâmpla în clipa următoare. În fiecare zi au loc încăierări, asasinate, crime, uneori chiar lupte corp la corp. O mare parte din oraș a fost arsă până-n temelii, până și Palatul Imperial a fost atacat.

— De ronini, izbucni Taki, încruntându-se. Roninii din sud.

Sachi oftă. Roninii. Știa ce desemna acel cuvânt: samurai fără răpân, bărbați cu două săbii care-și părăsiseră clanurile și nu mai aparțineau nici unei familii. N-aveau nici un senior căruia să-i dea socotală, pe nimeni care să-și ia răspunderea pentru faptele lor. Erau oameni fără nume, fără chip, sălbatici care acționau în afara legii, știind că faptele lor nu aveau să aducă rușinea asupra clanurilor lor. Departe de orice formă o armată organizată, comiteau la întâmplare acte de violență, răpiri, tâlhării și asasinate. Mânuiau cele două săbii fără nici o opreliște. Pentru ei singura constrângere era moartea.

— Înălțimea Sa mi-a vorbit despre... despre rebelii din Choshu, șopti ea. Avea de gând să le înăbușe răscoala.

Doamna Tsuguko făcu un semn aprobator din cap:

— Este adevărat, confirmă ea. La originea tuturor relelor din Kyoto sunt membrii clanurilor de pe domeniile sudice, ca Choshu, Satsuma, Ōsa și din alte mari feude din sud-vest. Seniorii lor s-au ridicat la luptă împotriva familiei Tokugawa și încearcă să-i înlăture de la putere. Seniorii din nord au rămas loiali și încearcă să-i tragă înapoi și să pastreze pacea, dar cei din sud sunt bogați, puternici, înarmați de barbarii de englezi.

— Dar de ce vrea shogunul, seniorul Yoshinobu, să cedeze puterea împăratului? dori să știe Sachi.

— Cei din sud au sfătuitori isteți care au avansat ideea că shogunul își trage puterea de la împărat. Cu mai multe generații în urmă, împăratul l-a delegat pe shogun să guverneze ca reprezentant al său, o lămuri doamna Tsuguko.

— Mă rog, bombăni Taki, am crescut în Kyoto și n-am mai auzit de așa ceva.

— Acum, ei zic c-a venit timpul ca shogunul să dea înapoi puterea, insistă doamna Tsuguko pe un ton sec. Nu-i decât un pretext, firește. Răposatul împărat, fratele Alteței Sale, n-ar fi acceptat așa ceva. Poate din cauza asta... oricum, s-a dus pe lumea cealaltă. Fiul lui este foarte tânăr și ușor de manipulat. Este doar un pion, o momâie. Problema e cine urmează să tragă sforile. Există bărbați puternici la Curtea Imperială, aliați ai celor din sud. Dar și seniorul Yoshinobu este foarte deștept. S-a implicat într-un joc de culise extrem de complicat. Și, chiar dacă a abdicat ca shogun, încă mai este capul familiei Tokugawa. Nimic nu poate schimba asta. Clanurile din nord sprijină familia Tokugawa și vor lupta până la moarte pentru ea. Toată lumea încă îi arată respect seniorului Yoshinobu, indiferent ce greșeli ar comite el. În ochii lor contează ceea ce simbolizează, nu firea lui. Cel mai groaznic dintre toate este faptul că inamicul se apropie. Chiar acum mișună în Edo bande de ronini din sud. Hoinăresc pe străzile noastre făcând prăpăd, tâlhărind, dând foc și ucigând pe oricine bănuiesc ei că ar fi de partea shogunului. Orășenii nici măcar nu mai îndrăznesc să iasă afară din casele lor. Până și aici, la palat, trebuie să se fi auzit ecoul luptelor. Aici suntem în siguranță, dar poate că nu pentru mult timp. Nu știm ce se va mai întâmpla sau cât de mult mai avem de trăit. Mai devreme sau mai târziu, cei din sud vor încerca să pună stăpânire pe castel. Sunt nevoiți să-l cucerească. Este ultimul bastion al familiei Tokugawa. Vor mai încerca să le captureze pe prințesa și pe Cea Retrasă, pentru a le păstra ca ostatice. Trebuie să ne pregătim pentru ce-i mai rău.

Sachi simți că împietrește, ca una dintre stâncile din grădini. Trăise atâția ani căznindu-se să deprindă regulile și tradițiile din palatul femeilor, străduindu-se să se deprindă cu acest străvechi mod de viață. Credea că nimeni și nimic n-avea să-l schimbe. Însă acum se grăbea spre un sfârșit năprasnic. Bezna le împresura universul fragil, amenințând să-l înghită în orice clipă.

— Îmi voi da viața cu bucurie pentru prințesă, declară ea încetișor.
Țiți bine!

— Pregătește-te, o îndemnă doamna Tsuguko. Ceasul jertfei s-ar putea să vină mai repede decât te aștepți.

II

Sachi auzi dangătul clopotelor de incendiu de undeva, din depărtare. Păreau să fie multe, sunând slab la început, apoi tot mai tare. Căineva o scutura.

— Trezește-te! Trezește-te!

Era vocea lui Taki. Clopotele de incendiu sunau, într-adevăr, nu departe, pe străzile orașului, ci chiar acolo, în castel. Deodată, se trezi de a binelea. Își aruncă în lături păturile, tremurând în aerul înghețat care-i pătrundea prin cămașa de noapte. În jurul ei femeile săreau, împleticindu-se, în picioare. Straie grele foșniră, frecându-se de ușa închisă. Se auziră șoapte alarmate. Nemaivând timp s-o aștepte pe Taki s-o ajute la îmbrăcat, înșfăcă robele care-i erau mai la îndemână, și le puse în mare grabă, apoi își trase gluga peste cap. Își strecură pumnul în *obi*, iar pieptănul, oglinjoara, amuletele și batista, în mâneci.

Taki împacheta câteva dintre cele mai valoroase chimonouri brodate, îngrămădindu-le într-un sac de drum, împreună cu cărțile preterate de poezie ale stăpânei sale. Până și-n castel, cu bastioanele lui masive de piatră, cu zidurile groase din ghips, cu scândurile și coloanele lui robuste din lemn, focul era o primejdie reală. Cu câțiva ani înainte, cel de-al doilea dintre cele trei palate fortificate din perimetrul castelului fusese doborât de flăcări. Mulți pieriseră atunci. Porțiuni mari ale palatului fuseseră devastate.

Căutând în jur cu privirea ce lucruri să-și mai ia cu ea, Sachi observă un morman prăfuit azvârlit într-un colț, pe care-l adusese cu ea din sat. Din nu știu ce motiv, pânza zdrențuită în care era învelită bocceaua îi păru dintr-odată mult mai prețioasă decât tot aurul și brocarturile pe care le adunase de-a lungul anilor petrecuți la palat. Și-l luă sub braț. Mai luă halebarda în sacul ei de mătase de pe cuierul din perete.

Deodată se lăsă tăcerea. Se auziră pași apropiindu-se grăbiți și oprindu-se afară, pe coridor, iar mulțimea de femei care se înghionteau pe lângă ea încremenii. Apoi se auzi o șoaptă ca freamătul vântului trecând printr-o pajiște cu fire lungi de iarbă, murmurul mai multor femei care nu mai îndrăzneau nici să răsuflă. Ușa de la camera lui Sachi se deschise. În rând cu umbrele de afară aștepta în picioare o siluetă micuță. Un chip livid se ivi din întuneric, pe jumătate ascuns de faldurile glugii care-l încadra.

Era prințesa. Fără să mai aștepte să fie anunțată, ea se năpusti înăuntru și se opri în mijlocul camerei. Mireasma subtilă a parfumului ei de iarnă, din esență de mosc, se răspândi prin jur. Gâfâia, iar pumnii și-i ținea atât de strâns, încât încheieturile i se albiseră. Doamna Tsuguko și un roi de alte doamne se îngrămădiră în jurul ei. Tulburată, Sachi și slujnicele ei scăpară din mâini boccelele, se aruncară la podea, pe mâini și pe genunchi, lipindu-și capetele de rogojini.

— Doamna mea, Shoko-in, începu prințesa, adresându-i-se lui Sachi pe numele ei oficial.

Sachi își înălță privirea. Era pentru prima oară când o vedea pe prințesă nefardată. Cu ochii ei mari și părul ciufulit, arăta ca un copil. Pielea îi era atât de străvezie, încât îi dădea un aer aproape neomenesc, ca și cum ar fi fost venită de pe alt tărâm. Dar mai era și altceva. Era o lucire în privirea ei, o hotărâre necruțătoare în ea, pe care Sachi nu i-o mai văzuse înainte.

— Doamnă Shoko-in, glăsui iar prințesa, respirând adânc. Copilă. Sunt aici. Au intrat. Roninii din sud au dat foc palatului. Acum aleargă pe urmele mele, încercând să mă răpească.

— Aici, în palat? Cei din sud? se bălbâi îngrozită Sachi, încercând să priceapă ce-i spunea prințesa. Dar... cum se poate? Cum au putut să pătrundă până aici?

Cei din sud la castel? Era de neconceput. Castelul trebuia să rămână inexpugnabil, iar palatul femeilor era situat în străfundurile lui. Roninii trebuiau să treacă peste șanțurile cu apă, să escaladeze turnuri masive, să traverseze poduri mobile și să fugă din calea detașamentelor de gărzi. Dacă era adevărat, atunci ultimul bastion fusese străpuns. Iată pentru ce fuseseră femeile acelea antrenate toată viața lor, pentru a-și apăra cu orice preț universul de dușmani.

— Am și eu iscoadele mele, șuieră prințesa printre dinți. Trebuie să ne mișcăm repede.

Doamna Tsuguko se afla la câțiva pași în spatele prințesei. Ochii ei negri străluceau. Părea mai înaltă. Era plină de un entuziasm tăcut, nerăbdătoare să preia comanda. Ridică o mână, îndemnând-o pe Sachi să asculte:

— A sosit și ceasul tău de jertfă, o anunță prințesa Kazu. Am să te rog să-mi faci un serviciu, cel mai mare pe care l-ar putea cere cineva. Urcă-te în palanchinul meu și pleacă din castel. Am trimis în ordine gărzilor mele. Trebuie să-i ademenești pe dușmanii mei să se îndepărteze de palat.

— Ești singura care poate face asta, se amestecă în vorbă și doamna Tsuguko. Știi prea bine. Este șansa ta de a-ți plăti datoria față de Alteța Sa.

Clopotele dădeau alarma. Se auzeau pași alergând pe lângă ușa închisă. Fumul începea să se strecoare prin cameră. Doamnele prințesei aruncară prin jur priviri speriate.

Sachi știa foarte bine că era trimisă într-o misiune disperată. Dacă urma să fie momeala aruncată în calea inamicului, era foarte probabil că se ducea la moarte. Însă își legase soarta de cea a prințesei. Avea toate motivele să se sacrifice pentru ea. Prințesa a fost cea care i luat-o din sat și i-a oferit o viață de lux și de privilegii, dându-i-o shogunului drept concubină. Știusese întotdeauna că s-ar putea să vină momentul în care avea să i se ceară să-și plătească datoria.

Mai existau și motive practice pentru alegerea ei. Cei din sud n-aveau nici o idee cum arăta la față prințesa Kazu. Nimeni, în afară de cele mai apropiate doamne de companie, împreună cu familia ei din Kyoto, n-o mai văzuse vreodată. Dar toată lumea știa că era o aristocrată cu cea mai albă piele și, în calitate de văduvă a Înălțimii Sale, trebuia să fie o călugăriță. Sachi semăna cu ea de parcă erau gemene, ba mai era și ea călugăriță. Își purta părul tuns scurt, acoperit de o glugă. Părea născută să-i fie sosie.

Dar să pornească la drum într-un singur palanchin, fără gărzii și slujitori... Nimeni n-ar fi crezut vreodată că prințesa ar călători astfel. Era un plan nebunesc, întocmit într-un moment de panică. Cu toate acestea, lui Sachi i se dăduse o misiune, iar ea trebuia să-o ducă

la îndeplinire cât de bine putea. Dacă o scânteie de teamă îi străfulgera inima, trebuia s-o stingă. Respiră adânc.

— Datoria mea față de Alteța Sa este veșnică, răspunse încet, dar ferm. Nu voi putea niciodată s-o răsplătesc îndeajuns. Indiferent ce-mi cere Alteța Sa, o voi face. Îi sunt recunoscătoare pentru că-mi dă șansa să-mi dovedesc devotamentul.

— Întunericul s-a lăsat peste lume, grăi prințesa. Prietenii noștri au devenit dușmanii noștri, iar inamicii noștri, aliații noștri. Seniorul Yoshinobu ne-a trădat, după cum știi și tu, prin abdicarea sa. Nu mai există nici un shogun. Seniorii din sud îl controlează deja pe bietul meu nepot, împăratul. Viețile noastre nu mai contează. Suntem deja moarte. Orice s-ar întâmpla, avem o datorie față de familia Tokugawa. Ca mătușă a Fiului Cerului și văduvă a Înălțimii Sale, aș putea fi o prizonieră însemnată. Trebuie să rămân aici, în palat.

Sachi se străduia să priceapă ce se întâmplă. Singurul lucru pe care-l înțelegea pe deplin era durerea ce o încerca pe prințesă. Prințesa Kazu fusese silită să renunțe la tot ce iubea pentru o căsătorie pe care nu și-o dorise, iar acum familia imperială și familia Tokugawa se aflau pe poziții ireconciliabile. Tot ce-i mai rămânea era să-și facă datoria. Era o membră a familiei Tokugawa de-acum și așa avea să rămână, până avea să-și găsească amarnicul sfârșit.

— Sunt pregătită să-mi dau viața oricând mi se cere, spuse Sachi. Sunt onorată să vă iau locul în palanchinul imperial. Nu vă voi dezamăgi.

Prințesa avea lacrimi în ochi.

— Mi-ai fost ca o soră, mărturisi ea încet. Viața mea ar fi fost mai tristă fără tine. Fie ca zeii să te aibă în paza lor. Mă rog să ne întâlnim iar în vremuri mai bune.

Își înclină capul.

— Dă ce-i mai bun din tine, o îndemnă.

Doamna Tsuguko așteptă până când prințesa, împreună cu doamnele ei de companie, se duse, după care se întoarse spre Sachi.

— Grăbește-te, îi zise. Nu-i timp de pierdut.

Deschise ușa. Sachi își înșfacă bocceaua și halebarda. Inima îi bătea ciudat de tare. Nu simțea nici un fel de frică, era doar emoționată. Era ca și cum s-ar fi trezit dintr-un somn lung. Aproape uitase cum era să se simtă vie.

Coridorul gemea de femei, strângând într-o mână bocceaua, în călaltă lumânări și lampioane. În lumina tremurândă a flăcărilor, vătau ca o armată de stafii bătute de vânt, livide și jigărite, în straie sudate, aruncate alandala pe ele. Pletele le curgeau pe umeri în dezordine, ochii le erau măriți de spaimă. Unele se împingeau și se înghionteau, scâncind panicate. Dar majoritatea înaintau împiedicat, într-o tăcere sinistră.

Când se iviră doamna Tsuguko și Sachi, mulțimea se opri și se clădu înapoi cu respect:

— Faceți loc! se răsti bătrâna nobilă.

Începu să-și facă loc cu coatele prin înghesuială, în direcția opusă grădinilor, spre sectorul palatului de unde ieșea fum. Dar era prea multă lume acolo, așa încât se retrase într-una dintre marile săli de audiență. Sachi o urmă, ștergându-se la ochi. Fumul le învăluia ca un giulgiu. Când se opri să-și tragă răsuflarea, zări fețișoara palidă a lui Taki, cu bărbia ascuțită și ochii mari, chiar în spatele ei:

— Du-te înapoi, Taki, îi șuieră ea. Tu nu trebuie să vii.

Doamna Tsuguko se răsuci brusc pe călcâie:

— Lasă-ne, se răsti ea. Chiar acum. Numai doamna din camera de alături trebuie să vină. Du-te-n grădini cu celelalte slujnice.

Taki nu scoase un cuvânt, ci le urmă cu încăpățănare.

— Du-te înapoi, țipă doamna Tsuguko într-un acces de mânie. Cum îndrăznești să nu-mi ascuți poruncile?

Nu mai era timp de stat la discuții. O luară la fugă. Când ajunseră în aripa în care se găseau bucătăriile și oficiile, fumul era atât de gros, încât abia mai puteau vedea. Înaintară poticnindu-se, orbește, acoperindu-și fețele cu mânecile. Într-un târziu, se năpustiră în sala cea mare de la intrare. Ușile erau deschise. Acolo se opriră, oftând, umplându-și plămânii cu aerul înghețat al zorilor.

III

Luna licărea la orizont ca o uriașă oglindă rotundă, aruncând raze blânde. Hoarde de bărbați treceau pe lângă ea, cu răsuflarea alburie în aerul înghețat. Majoritatea purtau uniformele gărzilor din palatul interior și cel de mijloc. Unii erau pompieri din oraș, slăbănogi cu

haine cafenii de piele și glugi groase, trase peste cap și umeri. Se năpusteau înainte ca o armată de gândaci uriași. Unii cărau pompe și furtunuri de apă pe suporturi de lemn prinși de umeri, alții cărau scări mobile din bambus și pari lungi cu cârlige înfipite în vârf. Demnitari în robe de brocart fluturau bastoane, dirijând operațiile.

— Trage-ți mai bine gluga peste față, murmură doamna Tsuguko, adresându-i-se lui Sachi. Și să nu scoți nici un cuvânt.

Sachi se încălță cu o pereche de șoșoni de pai și o urmă pe doamna Tsuguko de-a lungul pasarelei acoperite, ținându-și robele strâns în jurul ei. Taki încă mai era cu ele, găfâind în urma lor.

Incendiul părea să se fi întins peste tot. Pereții văruiți în alb și acoperișurile lunecoase, acoperite cu țiglă cenușie, scânteiau într-o lumină sinistă, pe măsură ce flăcările se revărsau pe ferestre și săreau de pe un acoperiș pe altul, cu bubuituri și trosnete cumplite, ce înăbușeau toate celelalte zgomote. Pompierii se cățarau pe scările de bambus și mișunau pe acoperișuri, smulgând țiglele și împrăștiind jeturi prea subțiri de apă. Jos, femeile încă mai ieșeau în goană din palatul cuprins de flăcări.

Preț de o clipă, Sachi rămase în picioare, păstrând tăcerea, contemplând clădirea care o adăpostise timp de atâția ani. De ar fi fost un vis urât! Însă frigul crâncen îi răspunse mult prea limpede că nu visa. Tremura. Nici măcar straturile de mătase matlasată nu-i erau de ajuns să-i țină de cald.

Doamnele de companie se înghesuiau pe la ușile halelor unde erau ținute palanchinele. Se uitară la Sachi cu ochi mari, plini de invidie, pe când gărzile se plecară dinaintea ei și o însoțiră până la grajdurile imperiale.

Palanchinul prințesei o aștepta. Sachi îl privi și tresări recunoscându-l. Era același pe care-l mai zărise cu ani în urmă, când prințesa Kazu și suita ei sosiseră în satul său. Totul arăta exact așa cum își amintea ea, pereții lăcuiți de culoare roșie, încrustați cu aur și însemnați cu crizantema imperială, acoperișul împodobit cu aur și stururile de bambus de la ferestre de care atârnavă canafuri roșii. Era la mintea copiilor că, dacă prințesa ar fi încercat să fugă, n-ar fi făcut-o niciodată într-un mijloc de transport atât de băător la ochi.

Imaginea femeii care ieșise din acest splendid vehicul, când Sachi mai era copilă în sat și-l văzuse pentru prima oară în viața ei, îi trecu

prin minte fulgerător. Își aminti de ochii ei măriți de groază. Chiar și atunci, ghicise că femeia nu era decât sosia adevăratei prințese, de aceea îi era atât de frică. Venise acum și rândul lui Sachi. Ea era o doamnă samurai, o luptătoare. N-avea să se teamă, iar dacă totuși îi era frică, nimeni n-avea să observe.

Se urcă în palanchin, își încrucișă picioarele sub ea și își trase fustele sub genunchi. Afară se auzi zarvă.

— Lăsați-mă să intru! țipa glasul subțirel al lui Taki. Dați-mi drumul!

— Copilă prostuță, ai să strici totul! se răsti vocea imperioasă a doamnei Tsuguko.

Deodată, căpșorul lui Taki se ivi în palanchin. Ochii ei mari, ușor bulbucăți, luaseră o căutătură de hotărâre încrâncenată. Brațele ei osoase se ținură de portieră, iar ea încercă să se cațere înăuntru. Sachi oftă. O clipă fu copleșită de uimire și bucurie și nu îndrăzni să facă nici o mișcare. După aceea, cu inima bătându-i să-i spargă pieptul, o ținu pe prietena ei de un braț și o trase înăuntru. Doamna Tsuguko scoase un țipăt de furie. Brațe vânjoase o prinseră pe Taki și o traseră afară.

Lacrimi de dezamăgire țâșniră din ochii lui Sachi. I se puse un nod în gât. Dacă Taki ar fi venit și ea, ar fi putut suporta orice. Acum însă, nu mai era nimic de făcut decât să îndure totul singură.

Portiera fu trântită. Parul de susținere era deja fixat în stinghiile lui. Cu un icnet, purtătorii înălțară palanchinul pe umerii lor. În întunericul care se lăsa deodată, Sachi simți cum micul cufăr se leagănă în aer. Luată prin surprindere, își pierdu echilibrul și căzu la pterete. Nu mai călătorise niciodată într-un palanchin, iar felul ciudat și smucit în care înainta îi tăie respirația. Parcă s-ar fi găsit într-o bărcuță pe undele agitate ale unui râu, ca bărcile în care plutise ea pe râul Kiso, sau ca feriboturile în care se urcase, când călătorise în procesiunea prințesei spre Edo. Cu numai o oră în urmă, cine ar fi ghicit că o să ajungă într-un loc atât de nemaipomenit?

Auzea tropotul copitelor și scârțâitul pașilor înfășurați în paie. Trase la o parte stinghiile storului de bambus. Lumina palidă a răsăritului mijea prin întuneric, licărind pe fundalul auriu al pereților dinăuntru și luminându-i conturul mânuței albe. Se afla într-un palat mobil în miniatură, pictat cu stânci, un pârâiaș șerpuitor și pruni înfloriți.

Afară putea desluși siluetele enorme ale luptătorilor călare și gărzile alergând. Se aflau într-un convoi de palanchine, înaintând spre zidul interior al sectorului femeilor, apropiindu-se în pas grăbit de marea poartă. În toți anii în care stătuse închisă între zidurile palatului, nu-i mai trecuse pragul nici măcar o dată. În urma ei flăcările urlau. Se auzeau bubuituri și trosnete de la zidăria ce se prăvălea. Nu suportă să se gândească la prințesă și la celelalte femei. Și Taki... Ce se alesese de ea?

Atunci se adânciră în umbrele porții. Trecură printre canaturile falnice de lemn cu drugi de fier și zăvoare uriașe. De cealaltă parte se întindeau terenurile. Ocoliră grădini îngrijite, lacuri ornamentale, pavilioane singuratice și dumbrăvi de cedri japonezi. Pini erau toți înfășurați pentru iarnă, cu ramurile legate strâns cu sfori.

După multă vreme, ajunseră la o altă poartă, cu fortificații grele, cu contraforturi din granit, mai înalte decât statura unui om, cu acoperișuri din țiglă, cu delfini de aur în vârf. Străjerii postați de o parte și de alta a ei se înclină când ieșiră prin ea. Dincolo de ea se găsea un pod lung. Primele raze ale soarelui scânteiau prin apele verzi ale unui șanț larg, cu apă stătută. Câteva rațe înotau acolo. Sachi se răsuci înapoi, sperând să mai arunce o ultimă privire. Dar castelul rămânea invizibil în spatele perdelei de pini și al blocurilor de granit ale meterezelor. O limbă de foc lipăia cerul, acolo unde ar fi trebuit să se înalțe palatul femeilor.

Se găseau pe un bulevard larg, mărginit de ziduri amenințătoare cu acoperișuri din țiglă lucioase, ce se conturau în spatele lor. Strada era plină de bărbați pășind alene, alergând, sau purtați în lectici. Erau făpturi cu înfățișare bizară, la fel ca mulțimile pe care le văzuse trecând prin sat, cu mulți ani în urmă. Unii erau încovoiați și noduroși, alții, voinici și musculoși. Unii se umflau în pene ca samurarii, alții se furișau pe lângă ei, ca târgoveții. Până și înăuntrul palanchinului pătrundea mirosul trupurilor lor. Era ciudat să-și închipuie că asemenea creaturi erau oameni.

Dar de ce nu îngenuncheau? Unii păreau să se holbeze obraznici, lungindu-și gâtul, încercând să arunce o privire înăuntru. Sachi își dădea seama cât de bător la ochi era palanchinul, o țintă în mișcare, părând să declare sus și tare oricui i-ar fi păsat să-l asculte că o doamnă bogată, nobilă, călătorea înăuntrul lui. Inima îi bătea mai

...re. Să i se fi părut ei, sau în ochii celor de pe stradă sticlea dușmă-
nia? Până și cei care purtau palanchinul pe umeri păreau s-o zvârle
dintr-un loc în altul, de parcă ar fi știut că nu cărau pe nimeni cu
„levărat important.

Zdruncinată întruna în cutiuța ei, se simțea ca acei prizonieri pe
care îi văzuse prin sat în cuști împletite din răchită. Trânti oblonul
ferestrei. Hurducăturile palanchinului o sleiau și îi dădeau grețuri,
dar nu îndrăzni să închidă ochii. Dacă cei din sud pătrunseseră atât
de adânc în incinta castelului încât să dea foc palatului femeilor, atunci
nu puteau fi prea departe în urma ei. Trebuia să fie vigilentă. Dacă
urma să se întâmple ceva, ar fi trebuit să se petreacă acum, când se
găseau dincolo de zidurile castelului. Își îndreptă spatele, își netezi
poalele chimonoului și încercă să-și adune gândurile.

Să se fi dus totul, comorile, neprețuitele chimonouri și rafinatul
mobilier lăcuit? Ce se alesese de femei, de Cea Retrasă, cu cele o sută
optzeci de doamne de companie ale sale, fiecare cu suita ei de servitori,
de bătrâna doamnă Honju-in, înconjurată de bătrânele ei doamne
de companie? Sachi se gândise întotdeauna la sat ca la adevăratul ei
cămin. Dar greșise. Palatul era căminul ei, iar toate acele femei, unele
îngăduitoare, altele severe, îi deveniseră familie.

De la moartea shogunului, zilele ei nu mai aveau sens. Acum avea
o misiune, să fie o sosie, să-i ademenească pe rebelii din sud, înde-
părtându-i de castel, așa încât s-o urmărească pe ea, nu pe prințesă.
Propria ei viață, din câte știa, nu valora nimic. Femeile trebuiau să
se supună pe această lume fără să pună întrebări sau să cugete. Asta
trebuia să facă: să nu se mai gândească. Murmură versurile de moarte
compuse de poetul Narihira în Era Heian:

„*Tsui ni yuku*

Michi to wa kanete

Kikishikado

Kino kyo to wa

Omwazarishi o.“

„Că există un drum pe care,

Intr-o bună zi, toți îl parcurgem

Mai auzisem și înainte,

Dar n-am crezut nicicând că ziua de azi

Va aduce cu sine acel îndepărtat mâine.“

Își pipăi plăselele pumnalului, vârât bine în *obi*, și dezmierdă firele
matăsoase ale legăturii. În anii în care trăise la palat, fusese învățată
să fie gata să-și folosească pumnalul în apărarea stăpânului ei sau, la
nevoie, să-și curme zilele ca să nu cadă în mâinile dușmanilor. Dar

privilegiul sinuciderii nu îi fusese acordat. Dacă și-ar fi luat viața, nu și-ar mai fi îndeplinit misiunea. Prințesa nu mai avea pe alta care să-i semene.

Mintea îi era calmă, însă trupul îi era înfricoșat. Inima îi bătea atât de puternic, încât abia mai putea să respire. O durere ascuțită, ca un cuțit ce i se răsucea în măruntaie, o mistuia. Nu putea să sufere rușinea și netrebnicia aceluia simțământ. Trebuia să-și alunge spaima. Indiferent cât de sus urcase ea în ierarhia palatului, aristocratele snoabe mereu șopteau pe la spate că nu era decât o țărăncă. Acum avea șansa să-și dovedească noblețea. Când avea să vină timpul, le va arăta ea tuturor de ce era în stare concubina seniorului Iemochi.

Încercă să respire mai rar. Trebuia să se gândească, să se concentreze, să se pregătească. Avea să fie luată ostatică? Cum este să mori? Povestea ei n-avea sfârșit.

Gândurile ei zburară, ca-ntotdeauna, la Înălțimea Sa. Își aminti de zilele și lunile de tristețe, cele treizeci de zile de doliu, lunile de restricții rituale, de incantațiile din fața plăcii lui comemorative în cea de-a șaptea, a paisprezecea, a douăzeci și una, a treizeci și cincea, a patruzeci și noua și a o sută zi de la înmormântarea lui. Zi și noapte se rugase ca el să renască teafăr și nevătămat în Paradis. Și iat-o, în cel de-al șaptesprezecelea an al vieții sale, văduvă și călugăriță, prizonieră în această cutiuță, zorind înainte spre o soartă de neînchipuit.

Era complet singură, fără cineva alături care s-o ajute sau s-o povățuiască ce să facă. Dacă erau hotărâri însemnate de luat, trebuia să le ia de una singură.

IV

Sachi habar n-avea de cât timp călătoreau, când se iscă hărmălaie. Auzi învâlmășeală de pași, apoi strigăte și țipete. Trase de stinghiile oblonului o clipă și furișă o privire prudentă.

Se găseau pe o alee îngustă între ziduri înalte. Zări pe fugă o siluetă amenințătoare pândind din umbră, apoi încă una și încă una. Erau înveșmântați în straie groase, vătuite. Văzu două săbii, una lungă și alta scurtă, ițindu-se de sub hainele lor. Două săbii, deci erau samurai. Însă nu erau îmbrăcați ca samurai. Chipurile le erau înfășurate în

șarfe, care le ascundeau toate trăsăturile, cu excepția lucirii din ochi. Erau ronini, probabil din sud. Aleea era plină de ei.

Unul făcu un salt înainte. Se auzi un tânguit gutural care-ți spărgea timpanul, se zări o fulgerare albăstruie, ceea ce aducea foarte mult cu un tăiș care trecea prin carne.

Sachi gemu și se smuci înainte, când palanchinul se opri brusc din mers. Auzi scrâșnetul săbiilor scoase din teacă și clinchetul metalului lovind un alt metal. Zgomotul de săbii, zăngănitul și clinchetul oțelului pe oțel, icnetele și strigătele se apropiau tot mai tare, până când o asurziră, auzindu-se chiar lângă peretele palanchinului. Cu mâna încleștată pe pumnal, Sachi ședea neajutorată în fragilul ei vehicul, încercând să nu se mai gândească, ci doar să fie gata de acțiune. Sângele îi zvâcnea atât de tare în urechi, încât abia putea să mai audă ceva din ce se petrecea afară. Palanchinul se clătină, se smuci nebunește, se lăsă într-o rână, după care se prăbuși la pământ. Se auzi ghemuită și plină de vânătași, trântită pe podea. În depărtare se auziră pași.

Voci aspre țipau într-un dialect cântat. Sachi nu le putu desluși cuvintele, recunoscu însă accentul. Era o versiune masculină a cadenței pronunției din sud, pe care o mai auzise când doamnele Celei Retrase vorbeau între ele. Așadar, avusese dreptate: erau rebeli din sud.

Gâfâind, Sachi se ridică de pe jos. Se așeză foarte dreaptă, își aranjă poalele, gulerul și își trase gluga pe cap, apoi apucă strâns pumnalul de plăsele. Asta era. Venise clipa. Trebuia să îndure umilința capturării. Dar avea să lupte înainte să fie prinsă. Nimeni nu putea s-o împiedice să opună rezistență.

Ședea împietrită, încercând să nu facă nici o mișcare și nici să nu respire. În tăcerea care se lăsase, o mână zgâlțâi portiera palanchinului.

Apoi auzi ceva la care nu se așteptase: tropot de copite apropiindu-se din spate. Puteau fi alți rebeli sudici. O surprinse o explozie zgomotoasă. Cunoștea sunetul. Îl auzise reverberând dincolo de zidurile castelului, dar niciodată atât de aproape de ea, era focul mușchetelor. Se auzi o altă salvă, apoi o alta. Mai auzi mormăituri și țipete, scrâșnetul oțelului mușcând din oase și bufnete de trupuri prăbușindu-se la pământ. Se lăsă o tăcere nepământeană. În bătaia înghețată a vântului ciripea o pasăre singuratică.

Respiră adânc. Inima îi bătea atât de tare, încât nu-i venea să creadă că bărbații de afară n-o auzeau și ei. Se reculese mândră, cu mâna pe pumnal. Avea să le arate ea că o fată de numai șaptesprezece ani – să fi știut ei că nu era decât o țărăncuță! – putea fi la fel de vitează ca orice samurai, dacă nu chiar mai curajoasă.

Se auzi glasul unui bărbat. Era foarte aproape, chiar lângă pereții din lemn ai palanchinului. Avea un grai cizelat, doar cu un ușor rârit rural. Vorbea atât de clar și de politicoș, încât putu pricepe cea mai mare parte din ce zicea. Își spusese numele: Toranosuke din familia Matsunobe, iar domeniul său, Kano. Părea s-o roage să se arate la față.

Kano! Sachi îngheță. Kano era aproape de Kyoto și de satul ei. Dar n-avea nici o idee de partea cui era, dacă acești bărbați țineau cu nordul sau cu sudul. Oricum stăteau lucrurile, trebuia să-i convingă că ea e prințesa. Ce ar fi făcut prințesa? Ar fi vorbit? Ar fi deschis portiera palanchinului? Sigur că nu. Nu s-ar fi arătat la față nici unui bărbat.

Tăcerea nu se mai sfârșea. Apoi auzi un glas, o voce feminină, subțire și ascuțită, ca de șoricel.

— Dați-vă la o parte, domnule!

Sachi fu cât pe ce să scoată un strigăt de tulburare și de neîncredere. Taki! Ce făcea acolo? Însă ușurării îi luă iute locul groaza. Chiar dacă însemna să-și calce cuvântul față de prințesă, avea să sară din palanchin și să lupte cot la cot cu ea. Avea să facă orice, indiferent ce preț ar fi plătit, ca să se asigure că Taki nu pătea nimic.

— Sunt doamna Takiko din suita imperială, slujitoare a shogunului, o însoțesc pe doamna care călătorește în acest palanchin, chițai glasul cu o dicție foarte clară. Dacă doriți să vă adresați ei, o puteți face prin intermediul meu.

În clipa următoare, ochii mari ai lui Taki se iviră de cealaltă parte a oblonului:

— Ești teafără? Întrebă ea în șoaptă.

— Taki, mă bucur așa de mult să te văd. Cum ai ajuns aici?

— Îți spun mai târziu. Am fost atacați de rebelii din sud. Ceilalți au apărut și i-au bătut. Cei din sud trebuie să fi plecat după întăriri.

— Dar cine sunt ei? Cine sunt bărbații ăștia?

— Nu știu. Mă duc să stau de vorbă cu ei.

Sachi auzi glasul limpede al lui Taki discutând cu vocea bărbătească. Apoi, prietena ei se întoarce la fereastră:

— Sunt din Kano. Zic că țin cu noi. Mai spun că trebuie să mergem cu ei, pentru siguranța noastră.

— Atunci ne răpesc.

— Spun că n-o pot lăsa pe prințesa să cadă în mâinile celor din sud, iar dacă ne lasă aici, asta se va întâmpla. Oricum, nu-ți poți abandona misiunea, întorcându-te la palat.

— Dar ce ne dovedește nouă că ei sunt ceea ce spun?

— Trebuie să ne bizuim pe ei. N-avem de ales. Gărzile ne-au fost ucise, iar purtătorii și servitorii noștri au luat-o la sănătoasa.

— Lașii! pufni Sachi, cu dezgust.

— A fost nu știu ce complot și am fost trădate. Rebelii din sud mișună pretutindeni. Trebuie să ne prefacem în continuare. Dacă ai creștia cred că prințesa fuge în munți, ne vor urmări pe noi, în loc să se îndrepte spre palat. Este de datoria noastră. Oamenii ăștia au o garnitură de bagaje, au cărăuși.

— Dar cine sunt bărbații ăștia? insistă Sachi.

— Ronini.

Ronini. Sachi nu mai stătuse niciodată față-n față cu astfel de oameni. Bărbații de teapa lor erau nesăbuiți, primejdioși, nu dădeau nimănui socoteală. Probabil că treceau de o parte sau de alta după cum bătea vântul. Dar Sachi și Taki se aflau în mâinile lor. N-aveau de ales decât să-i creadă pe cuvânt.

— Vor să te vadă, grăi Taki. Vor să se asigure că nu-i un bărbat înăuntru. Voi deschide portiera. Nu spune nimic. Doar înclină-te. Apoi am s-o închid la loc.

Sachi își trase în grabă gluga peste față, pe când portiera glisa. Lumina zilei se revărsă înăuntru, orbitoare. Adunându-și puterile cu demnitatea de care mai era în stare, ea făcu un semn de salut curtenitor din cap, așa cum observase că făcea prințesa. Afară se zăreau trei siluete. Doi erau pe cai, celălalt pe jos, ținând frâiele. Creștetele capetelor lor erau zbârlite și nerase. Nici măcar nu aveau moșuri. Unuia părul îi atârna în smocuri dese, iar ceilalți doi aveau cozi de cal ciufulite. Nu mai văzuse în viața ei bărbați care să arate ca niște albatoci.

În urma lor ea mai văzu palanchine prăvălite într-o rână. Trupuri zăceau răspândite pe ici pe colo, încă șiroind de sânge. Unele se mai zbăteau, scuturate de convulsii. Pământul era atât de umed, încât părea că plouase, însă băltoacele aveau o nuanță urâtă de roșu întunecat, deja închegat la margini. Pe jos se găseau împrăștiate obiecte ciudate, bolovănoase. Sachi își înăbuși un geamăt, când își dădu seama că aveau păr, urechi și fețe. O duhoare îngrozitoare umplea aerul, miros de sânge și de carne amestecat cu cel al excrementelor umane. Cum pătrundea și în palanchin, ea vărsă și-și strânse mai tare gluga în jurul feței. Apoi ușa glisantă se închise.

Sachi încercă să nu se mai gândească la acea priveliște, însă imaginea i se întipărise în cuget. Vedea cu ochii minții hidoasa scenă, îi răsunau în urechi zgomotele auzite, înspăimântătoarele mormăituri și gemete. Se cutremură de groază. Bărbații accia muriseră ca niște samurai, unii încercând s-o captureze, alții s-o apere. O parte trebuie să fi fost străjerii și cei care o purtaseră și o însoțiseră pe drum. Totuși, în moarte erau toți egali.

Măcar Taki era cu ea. Știind-o pe aproape, Sachi nu se mai ducea la moarte cu aceeași ușurință. Data următoare când avea să mai fie chemată să-și dea viața, avea să și-o vândă scump, luptând din greu.

Poate c-ar fi reușit să scape. Dar unde să se ducă? Palatul femeilor nu mai era, se făcuse cenușă. Nu mai exista decât un singur adăpost sigur, satul. O clipă Sachi se închipui înapoi în casa cu acoperiș de țiglă, lângă râul care curgea mai jos și munții care se înălțau deasupra. Era ceva de care să se agațe, singura realitate în mijlocul acestei nebunii. Dacă supraviețuia, dacă mai reușea să iasă vie din cutiuța ei, avea să găsească ea o cale de a se întoarce acolo.

Undeva, în depărtare, era hărmălaie. Toate simțurile lui Sachi erau la pândă. Asculta cu urechile ciulite. Sudicii... Însă zarva venea din față, nu din spate. De altfel, dacă cei din sud i-ar fi atacat, i-ar fi împresurat în tăcere.

Se auzeau dangătul clopotelor și al gongului, fluier și tobe. Se uită pe furiș, printre șipcile storului de bambus. Ieșiseră din bulevardele largi, străjuite de conacele nobililor *daimyo* și își croiau drum pe aleile mărginite de cocioabe șubrede și de prăvălii. Un șir de oameni

incovoindu-se sub boccelele uriașe, legate de spinările lor se grăbea în aceeași direcție.

Zgomotul creștea. La început, nu putu desluși cuvintele. Apoi reuși să le discearnă. Lumea cânta:

— *Ee ja nai ka? Ee ja nai ka?* Cui îi mai pasă? Cui îi mai pasă?

Apoi, urmări niște versuri fără nici o noimă, ceva despre „fluturii care zburau dinspre apus”. Melodia era atât de atrăgătoare, încât se auzi fredonând-o. În ciuda tuturor celor întâmplate, nu se putu opri și nu zâmbească. Nu mai auzise un asemenea grai ca acela, de când plecase din sat.

Convoiul se opri. Strada din fața lor era înțesată de oameni, atât de înghesuiți unii într-alții, încât era imposibil de trecut printre ei. Mulțimea se dădu înapoi pentru o clipă, ca și cum s-ar fi speriat de intrarea palanchinului imperial, apoi se îngrămădi în jurul lui. Prin mulțimea îmbrăcată în veșminte roșii ca focul, cu tichii roșii în cap, bărbați în chimonouri femeiești și femei în surtucuri *hapi* și jambiere bărbătești se zbenguiau. Unii dintre ei, atât bărbați, cât și femei, se despuiaseră și țopăiau pe jumătate goi, iar pielea le lucea de sudoare. Se târâră până la palanchinul lui Sachi, uitându-se prin stor.

— Hei, cucoană! Vino și dansează cu noi, zbierau ei. Vino și dansează cu noi! Cui îi mai pasă? Cui îi mai pasă?

Unii aveau boluri cu *sake*, bucăți de pește și turte de orez, pe care le aruncau în stor. Sachi se făcu mică, încrețindu-și nasul din cauza mirosului de sudoare, amestecat cu cel al bucatelor și al *sake*-ului, din pricina ochilor care se zgâiau la ea. Participase la nenumărate festivități în sat, ca și la palat. Se prinsese în dansuri de vară, pentru înălțarea spiritului morților. Există însă o disperare dementă în aceste dansuri pe care nu le mai văzuse nicicând. Bucățele de hârtie, ca invocațiile pentru noroc vândute pe la temple, pluteau în bătaia vântului. Oamenii alergau după ele ca să le prindă cu mâna.

— Grăbiți-vă, mișcați-vă mai repede, se răsti roninul care călărea alături.

— Faceți loc, strigară gărzile, făcându-și loc cu coatele.

Mulțimea continua să dănțuiască, fluturându-și brațele în aer și legănându-se la unison, cântând cu voci pițigăiate.

Când convoiul ajunsese la postul de graniță ce marca marginea orașului, porțile erau larg deschise. Străjerii îi lăsară să treacă, fără a mai catadicsi să se încline. Toată lumea părea să-și fi pierdut mințile.

Treptat, mirosurile și larma orașului rămâneau în urma lor. Cerul se arcuia deasupra, de un albastru orbitor. Pâlcuri de copaci își aruncau umbrele prelungi. Ogoare cafenii, parcelate, se întindeau la orizont, până la munții care străluceau în lumina alburie a soarelui de iarnă. Sachi începu să se destindă. Aici, printre aceste câmpii, nu mai avea unde să se ascundă. Dacă cei din sud îi urmăreau, atunci aveau să-i vadă de la o poștă. Respira savurând prospețimea și răcoarea aerului.

— Cui îi mai pasă? Cui îi mai pasă? fredona ea pentru sine.

Era ciudat de reconfortant.

Palanchinul nu se opri până nu se depărtară bine de oraș. Taki se afla deja la portieră, ca s-o ajute pe Sachi să coboare. Concubina shogunului îi privi cu luare aminte fețișoara subțire și hotărâtă, bărbia ascuțită și ochii mari, aprigi. Găsea ceva nou la ea, de parcă și ea s-ar fi trezit la viață, ca și cum se bucura că se găsește în lumea largă. Taki îi salvase viața. Dacă n-ar fi fost ea, Sachi ar fi fost acum pe lumea cealaltă. Cu un gest impulsiv, își încolăci brațele în jurul ei, strângând-o la piept.

— N-am cuvinte să-ți spun cât mă bucur să te văd! exclamă ea în timp ce lacrimile îi țâșneau din ochi. Ai riscat totul ca să vii cu mine.

Taki o îmbrățișă la rândul ei:

— Sunt servitoarea ta, râse ea, ridicând din umeri. Doar mi-am făcut datoria.

Se găseau la un mic han de la marginea drumului. Nu era defel genul de loc la care ar fi tras o prințesă. Nu se vedea nici urmă de ronin sau de străin prin preajmă, așadar lăsau impresia că aveau un oarecare respect pentru poziția ei.

O femeie scundă, cu spatele încovoiat, cu un chip rotund și zâmbitor, le conduse înăuntru, plecându-se până la pământ. Intrară într-o cămăruță sărăcăcioasă. De ani de zile nu mai călcase Sachi într-un asemenea loc. Aruncă o privire fugară pereților coșcoviți, rogojinilor roase, întinse peste podeaua goală de lemn și hârtiei peticite de la uși. Mirosul fumului de lemne, al tutunului și al bucatelor gătite îi amintea de casa părintească, de sat. Se așeză împreună cu Taki, în vreme ce femeia le servea boluri aburinde cu tăiței din hrișcă. Cu

cateva ore în urmă, Sachi crezuse că nu va mai apuca să mai pună niciodată ceva în gură. Acum îi era o foame de lup.

— Cum ai putut suporta, Taki? o iscodi ea. Ai văzut toate grozaviile. Ai fost în mijlocul lor. Nu ți-a fost frică?

— Îți râzi de mine, îi răspunse. Erau dușmanii noștri. M-am bucurat să-i văd morți. Mi-ar plăcea să le văd capetele ținute de porțile castelului.

Sachi înghiți ultimele linguri de supă. I se părea ciudat s-o audă pe Taki vorbind în felul acela. Dar era samurai. Sachi trebuia să învețe să fie ca ea, cu sânge rece și cu capul pe umeri, chiar și în toiul unei bătălii. Acum, când se aflau pe cont propriu, departe de castel, era atât mai multă nevoie să-și păstreze cumpătul.

— Mă rog, spuse ea într-un târziu, cel puțin suntem tefere.

— Nu chiar, o contrazise Taki.

— Ai dreptate, consimți Sachi. În orice caz, am scăpat de cei din sud, pentru moment. Necazul este că nu știm ce ne așteaptă mai departe. Iar oamenii ăștia cine sunt? Cum putem fi sigure că sunt de partea noastră? Nici măcar nu țin de un senior căruia să-i dea o momeală. Cum putem fi sigure că nu ne iau ostatice?

— Ai grijă ce spui, îi atrase Taki atenția. Iscoade sunt peste tot. Nu putem face nimic. Trebuie doar să ne supunem.

— Să ne supunem cui? se miră Sachi. Trebuia să-i momim pe cei din sud să se îndepărteze de castel. Asta trebuia să fac eu, de fapt. Tu deja ai călcat poruncile lor! Ți s-a spus să nu vii și tu.

Îi zâmbi prietenei sale. Taki, mofturoasă, își alegea tălăci. Probabil că nu mai avusese de-a face cu bucate țărănești. Poalele voluminoase ale robelor ei de curteană umpleau pe jumătate cămăruța. Era un samurai, o mare doamnă!

— Dar îmi pare bine c-ai făcut-o, Taki. Sunt așa de fericită.

— Doamna Tsuguko și-a dat seama că aveai nevoie de cineva care să ți țină de urât, o lămuri Taki. Nimeni n-ar fi crezut niciodată că prințesa călătorește fără o doamnă de companie, indiferent câți slujbici ar fi avut prin preajmă.

— Este cale lungă până la Kano, murmură Sachi.

— Este o nebunie să faci tot drumul ăsta, bombăni Taki. Nu-mi poți închipui ce le trece oamenilor ăstora prin cap.

Se uitară una la alta.

— Dar n-avem de ales, constată Sachi. Nu le pot destăinui că nu sunt prințesa, până când n-am să știu că este teafără. Și nici nu mă mai pot întoarce la castel. Mi s-a dat o misiune și trebuie s-oduc la îndeplinire. Poate că sudicii au văzut palanchinul imperial ieșind din oraș. S-ar putea să fie chiar acum pe urmele noastre.

Se auzi un huruit. Ușa grea de lemn se întredeschise, alunecând pe șanțurile ei. Femeile tresăriră și se uitară una la alta. Sachi își trase iute gluga peste față, în timp ce ușa se deschidea. Era bărbatul pe care-l văzuse ținând dârlogii calului. Intră în cameră târându-se pe genunchi.

Ținea în mâini două halebarde păstrate în saci de mătase cu broderii complicate. Cu ochii ațintiți pe rogojinile grosolane de pai, li le întinse celor două tinere.

— Pofțiți, croncăni el, iar vocea spartă abia dacă i se auzi.

Uluită, Sachi căscă ochii la minunata mătase. Uitând că trebuie să joace rolul prințesei, lăsa să-i cadă gluga pe umeri și întinse mânuța albă, ca să atingă oțelul tare dinăuntrul delicatului sac.

Îi aruncă bărbatului o scurtă privire. De fapt, nu era bărbat în toată puterea cuvântului. Mai avea încă zuluful lungi ai unui copil, deși erau ciufuliți și neîngrijiți, nu pieptănați cu grijă și unși cu ulei parfumat. Sub pletele nepieptănate și hainele prăfuite de drum, se ascundea un ștregar. Chipul îi era atât de drăgălaș, obrații atât de rotunzi și de netezi, c-ar fi putut trece ușor drept fată, dacă nu i-ar fi mijit o mustăcioară deasupra buzelor. Urechile îi erau stacojii.

— Ai avut multă grijă de noi, îi mulțumi ea.

Simți cum un zâmbet îi luminează fața. Cu halebarda în mână putea face față oricărui dușman.

Flăcăul se înroși mai tare. Respiră o dată adânc.

— De pe domeniul Kano, din familia Sato, bolborosi el, cu glas tremurător. Numele mi-e Tatsuemon. Sluga dumneavoastră!

O scândură scârțâi în afara cămăruței.

— Stăpânii mei! Îngăimă el. Dacă onorurile... Dacă onorabilele doamne... Dacă permiteți...

Sachi pricepu că acestui bărbat-copil, care tocmai se repezise cu sabia trasă într-o bătălie feroce, îi era mai frică de ea decât îi era ei de el. Atunci își aminti cum arătau, și ea, și Taki, cu pielea lor albă, cu fețele fine, în magnificele lor chimonouri de brocart, răspândind

parfum oriunde se îndreptau. Până și robele ei de călugăriță trebuie să i se fi părut neînchipuit de opulente. Dacă acest băiat avea impresia că ea era Alteța Sa Imperială, prințesa, o credea mult deasupra norilor. Acești bărbați riscau să fie condamnați la moarte numai pentru că îndrăzniseră să respire același aer cu ființe atât de nobile, cu un statut mult mai înalt decât al lor.

Taki dădu din cap cu aroganță, pe când Sachi își trăgea din nou pluga peste față. Ușa se deschise iar și doi bărbați intrară. Unul înaintă spre ele cu sfială, iar celălalt rămase la ușă, în genunchi.

Aceștia erau bărbați. Nu copii, ca fragedul Tatsuemon, ci bărbați învătărați. Sachi avu un moment de panică oarbă. De ani de zile nu se mai aflase în preajma unor ființe atât de ciudate și primejdioase. Aduceau cu ei un miros slab, sărat, ce se îmbina cu cel al fumului de tutun. Iar Taki? Se mai adresase ea oare vreunui bărbat, altfel decât atunci când se juca în copilărie cu frățiorii ei? Taki rupse tăcerea:

— Cum îndrăzniți să veniți în fața noastră fără să ne cereți permisiunea? pretinse ea, folosind graiul în care se adresau doamnele de la Curte celor de rând. V-am putea condamna la moarte, ca pe niște criminali de rând, fără privilegiul sinuciderii, pentru fapte ce nu se cuvin rangului vostru.

— Ofensa noastră este fără sfârșit, murmură primul bărbat, atingând cu fruntea rogojinile zdrențuite.

Avea glasul pe care Sachi îl auzise din palanchin, catifelat și cizelat, în ciuda intonației aspre de samurai.

— Ne pare rău pentru neplăcerile create. Toranosuke din Matsumobe, sluga dumneavoastră, adăugă el, cu o plecăciune formală.

— Shinzaemon din Nakayama, domeniul Kano, mârâi al doilea.

— Unde ne duceți? se răsti Taki la ei.

— Ne scuzați, vorbi primul. Trebuie să ne hotărâm iute. Siguranța Alteței Sale are o importanță capitală. Se zvonește că rebelii din sud sunt în căutarea prințesei, hotărâți s-o captureze. Nu putem lăsa să se întâmple așa ceva. Ne cheamă treburi urgente în Kano, așa că vă ducem acolo. Vom pregăti un adăpost sigur pentru șederea dumneavoastră, până când trece primejdia. Ne asumăm responsabilitatea pentru siguranța dumneavoastră. Vă vom apăra cu prețul vieților noastre.

— Și dacă nu dorim să venim cu voi? Kano este aproape de Kyoto, nu lăsați? Am auzit că pe acolo ar fi un cuib de viespi.

— Noi răspundem pentru dumneavoastră, îi spuse bărbatul. Destinele noastre s-au întâlnit.

Sachi se uită la el pe furiș, sub glugă. Era înfășurat, ca un samurai, în straie groase de iarnă, însă pletele îi curgeau pe spate, murdare, strânse la ceafă într-o coadă neagră, lucioasă, legată cu o panglică lată, purpurie. Era ciudat să-i vadă creștetul acoperit de păr, acolo unde samurarii se rădeau. Mâinile cu palmele lipite de rogojinile aspre din pai erau moi, prea fine pentru un soldățoi. Nu părea în stare să înfăptuiască măcelul întrezărit de ea din palanchin.

Cel de-al doilea se ghemuia în tăcere, în spatele lui. Își ridică deodată privirea și, o clipă, ochii li se întâlniră. Sachi nu mai văzuse în viața ei un chip ca al lui, îngust, cu umerii obrajilor ieșiți, cu ochi pătrunzători, oblici, ce se prelungeau spre tâmpile, ca ai unei pisici. O cicatrice îi tăia obrazul smead în două. Avea un smoc de păr stufos ca o coadă de vulpe și mâini late, puternice, mâini de spadasin. Simți cum frica i se cuibărește în suflet, așa că-și întoarse iute privirea de la el.

— Suntem în război, se răsti el. Toți avem de suferit. Timpul trece repede. Dacă dumneavoastră, doamnelor, nu vreți să veniți cu noi, vă vom lăsa aici.

— Nu te grăbi, Shin, bodogăni primul bărbat.

Era ciudat, sau mai bine zis tulburător, să te găsești în compania unor bărbați după atâta amar de vreme, să-i auzi discutând între ei, în stilul lor brutal.

— Nu putem face asta. Este datoria noastră s-o apărăm pe prințesă.

— Dar mai avem și alte treburi. Toată vorbăria asta este pierdere de vreme. Repede. Spune-le!

Primul bărbat se întoarse iar spre cele două femei:

— Mă tem că doamnele vor trebui să îndure neplăceri și mai mari, le informă el. Atragem prea mult atenția. Trebuie să vă lăsați în urmă palanchinele. Acești sărmani le vor ține în păstrare pentru dumneavoastră. Puteți avea încredere în ei.

— Poftim? izbucni Taki. Și noi cum să mai călătorim? Doar nu vreți să spuneți că...?

Vocea îi pieri. Bărbatul se înclină. Taki se uită îngrozită. Îi aruncă o privire fugară lui Sachi, care făcu un semn de încuviințare. Nu mai

aveau ce face. Așa luxos cum era, începuse să deteste palanchinul imperial. Bărbatul trase aer în piept, ca și cum își cerea iertare.

— Și... scuzăți-ne îndrăzneala... veșmintele dumneavoastră. Am vorbit cu doamna de la han. Vă va împrumuta haine de schimb. Straiile dumneavoastră vor fi transportate cu grijă.

De afară, din drum, se auzea bine cunoscutul refren: „*Ee ja nai ka? Ee ja nai ka?* Cui îi mai pasă? Cui îi mai pasă?”

V

Părul lui Sachi era deja îndeajuns de scurt pentru a putea fi strâns cu ușurință în tipul de coc pe care-l purtau orășenii. Însă al lui Taki mătura pământul. Cu multă iscusință, minunându-se de frumusețea lui, doamna de la han i-l pieptănă, i-l răsuci, i-l îmbălsămă cu ulei și îl strânse până când coafura ei începu să semene cu cea a unei târgovețe oarecare. Taki împături cu grijă neprețuitele lor chimonouri și le legă într-o boccea, ce urma să fie cărată pe spinarea cailor de povară. O țarancă devenită concubină, pretinzându-se prințesă deghizată ca târgoveață, își făcu Sachi socoteala. Ea putea fi orice. Tot ce-i trebuia era să-și schimbe hainele.

Pe câmpul de bătălie presărat cu leșuri, adresându-se unor războinici nemiloși, care amenințau să le ia prizoniere, Taki se arătase neînfricată. Totuși, acum părea descumpănită, îngrozită chiar, de abrupta ei decădere. Era de viță nobilă, din altă plămadă decât soldații necioplîți și târgoveții de rând. Într-adevăr, era servitoarea unei doamne, însă în cel mai mare palat din ținut. Nu mai purtase în viața ei altceva decât cele mai fine mătăsurii. Era obișnuită să îmbrace un chimonou proaspăt spălat și o pereche nou-nouță de ciorapi albi *tabi* în fiecare zi. Mânia consternată straiile din bumbac aspru.

— Cei din sud n-o să ne găsească niciodată în hainele astea, îi zise Sachi. Nici măcar n-o să ne observe. Gândește-te la preferatul tău, Zeami, adăugă ea, încercând s-o mângâie. Lui Taki îi plăcea să imiteze versurile marelui dramaturg: „Dacă este ascunsă, este o floare. Dacă nu-i ascunsă, nu-i floare“. Ești ca o floare, o floare unică. Sau ca un bol de ceai coreean. Da, ești ca un pavilion de ceai, foarte simplu și limpede, fără opulență ori splendoare, și cu atât mai frumos.

— Da, dar pavilionul de ceai este în grădina unui nobil și este foarte ferit și ales, nu la stradă, unde se freacă toți nespălații de ziduri, suspină Taki. Pute așa de groaznic! Și roba asta îmi zgârie pielea!

Sachi îi aruncă o privire fugară prietenei sale, zâmbindu-i. Cu siguranță, arătau ca niște orășence aparte, făceau o pereche. Fețișoara palidă a lui Taki, cu bărbia ei ascuțită, ochii mari și sprâncenele subțiri, nu se potrivea deloc cu pieptănătura unei târgovețe, prinsă în piepteni și agrafe. Trupul ei subțirel, de obicei ascuns între faldurile în formă de clopot ale robelor ei, arăta mai degrabă stângaci și stingher în chimonourile sărăcăcioase ale târgoveților.

Sachi se învârti în jur, bucurându-se să simtă fluturându-i la picioare greoiul tiv matlasat al chimonoului său de deasupra. Negreala de pe dinți începuse să i se ducă și se vedea o ușoară umbră deasupra ochilor, acolo unde sprâncenele începeau să-i crească la loc. Chipul ei, cu ovalul ca sămânța unui pepene, năsucul arcuit și buzele trandafirii erau mai ademenitoare acum, când nu mai erau ascunse de machiaj. Fără straturile de mătăsurii grele nu mai arăta ca o floare gigantică, lunecând lent cu pași ușori. Își putea sufla poalele chimonoului, putea sări, țopăi, alerga. Iar gâtul ei gingaș, de care era mândră, era mult mai bine pus în evidență de gulerele care îi cădeau mult pe spate.

Cu toate acestea, aveau noroc că era iarnă. Ambele trebuiau să-și îmbrobodească bine de tot capul și chipul, altfel ar fi bătut la ochi că nu erau târgovețe.

Când mica ceată porni iar la drum, Toranosuke, roninul cel frumușel, care vorbea atât de bine, călărea în față, cu tânărul Tatsuemon, cel cu obrajii netezi, ca de fată, ținându-i calul de dârlogi. Cele două femei pășeau la o oarecare distanță mai în spate, încadrate de slugile bărbaților, care erau înarmate cu săbii și bastoane, păzindu-le. Apoi veneau hamalii și rânđașii care duceau de dârlogi caii de povară, pe cât de mulți putuseră să angajeze. Cel de-al doilea ronin încheia alaiul, iar săbiile îi zăngăneau în timp ce călărea.

Drumul șerpuitor străbătea o câmpie printre ogoarele singuratice de orez. Păreau să ocolească drumul principal și să călătorească pe poteci înguste, lăturalnice. Treceau pe lângă dâmburi încoronate cu brazi pitici, marcând distanța de la Edo. De câte ori lăsau în urmă unul, știau că au mai făcut alți câțiva *ri*. Ce se mai întâmpla între

timp pe acasă, la castel? Întreaga țară se prăbușea în haos, iar ele umblau prin pustietate, îndreptându-se spre un oraș despre care nu știau nimic, fără nici o cale de scăpare. Chiar dacă fugeau, n-aveau unde să se ducă. Nu mai era nimeni să le salveze. Singura consolare era că gardienii erau de partea lor, sau cel puțin așa părea.

Deocamdată drumurile erau netede și bine pietruite, deși în depărtare se înălțau coline. Însă femeile începeau deja să obosească. Taki nu mersese atâta în viața ei, iar Sachi uitase cum era să umbli de dimineață până seara. Tânjeau după un popas și după odihnă, însă păstrau tăcerea.

Vânturi aspre băteau peste câmpiile netede. Îi împingeau cu încăpățănare înapoi, iar ei își plecau capetele, luptându-se cu rafalele. Cărduri de găște zburau deasupra lor. La răstimpuri ajungeau la mici tarabe sub cerul liber, care ofereau ceai și gustări. Proprietarii lor plădeau năvală, implorându-i să cumpere de la ei.

Convoiul păstra un ritm alert. Din când în când mai răsărea câte un sat, ca o insulă pe o mohorâtă mare de culoare cafenie, spărgând monotonia. Fumul se răsucea în jurul acoperișurilor de stuf, ascunse în spatele pâlcurilor de copaci și al crângurilor de bambus uscat. Vântul loșnea printre tulpinile veștede de orez. Treceau pe lângă grupuri de fermieri care trăgeau care după ei și bătrâne atât de încovoiate, încât nasurile păreau să li se frece de pământ. Chiar dacă la Edo era răzmeriță, la țară viața părea să fie ca de obicei. Printre călători se găseau și grupuri de refugiați din Edo, trăgând după ei care pline ochi cu bunuri. Din când în când, îndepărtatul refren „Cui îi mai pasă?“ se mai auzea peste câmpii.

— Nu-mi vine să cred, mormăi Taki. Chiar aici, în public, unde ne vede toată lumea, fără nici un slujitor, îmbrăcate în haine de târgoveț... Dacă m-ar vedea mama acum, ar plânge.

— Nimeni nu ne aruncă nici măcar o privire, o domoli Sachi, mișându-se. Am dispărut.

Nu-i dispăcea să fie invizibilă. După o vreme, Taki se lumineă la față:

— Pentru niște samurai fără senior, oamenii ăștia se poartă chiar civilizată, constată ea, scuturându-se de griji. Cel din față pare destul de cultivat. Și hangița, țărancă aia. S-a purtat aproape omenește!

— Liniște, îi atrase atenția Sachi.

O încerca o fascinație ciudată față de aceste fapte străine cu duhoara lor ciudată, ușor respingătoare. Or fi fost ei bărbați, dar erau de un rang mult inferior, până într-atât, încât nici nu prea mai conta că ea era femeie, iar ei, bărbați. Lui Taki, o curteană și samurai de rang înalt, trebuiau să li se pară ființe lipsite de orice valoare. La viața ei, Taki întâlnește foarte puțini bărbați în afara familiei sale, doar câte un neguțator de mățăsuri. Iar aceștia nu erau oameni de rând, ci ronini, cu totul în afara limitelor societății civilizate. Probabil că pentru Taki ei nici nu existau. Amândouă, ea și Sachi, mergeau înainte într-un fel de vis, un coșmar din care sperau să se trezească cât de curând și să se regăsească înapoi în palatul femeilor.

Dar stăpâna ei nu vedea lucrurile în același fel. Ea nu era samurai. Îmbrăcată în aceste straie făcute în casă, simțea că viața ei de altădată o ajunge din urmă, mai vie ca niciodată. Felul în care bumbacul aspru îi zgâria pielea nu i se părea deloc străin. O purta înapoi în timp, în acele zile de odinioară, când cutreiera prin păduri cu Genzaburo. Avea să lase în urmă tot ceea ce știa, la fel ca atunci când fusese luată din sat. Probabil că așa era viața. La fel ca gingașii boboci trandafirii de cireș care înfloreau, iar apoi cădeau în cursul aceleiași zile de primăvară. Se putea sfârși în orice clipă. Iată ce le dădea farmecul tulburător.

Devenea tot mai greu să se prefacă a fi prințesa. Când era hurducată în palanchin, nu era silită să-și joace rolul. Dar pe drum, putând fi văzută clar de orișicine, i se părea ceva imposibil. Cu toate acestea, trebuia să încerce.

Măcar mergeau cu toții împreună. Drumeția părea să ridice barierele, fie și temporar.

— Viața omului este o călătorie, murmură ea, amintindu-și de cuvintele lui Basho.

Bătrânul poet își trăise viața hoinărind dintr-un loc într-altul, schimbând versuri cu cele ale poezilor locurilor pe unde mergea. Se gândi la shogun și la scrisorile pe care i le trimisese el, în care-i descria meleagurile pe care le văzuse în drumul său spre Osaka. Întreaga viață ea și-o petrecuse în sat, ori zăvorâtă în palat. E drept că palatul era o lume în miniatură, însă începea să-i placă faptul că ieșise din el. Nu era ca Taki. Ea era de acolo, ținea de aceste câmpii, nu de o casă pentru păpuși, mișunând de femei ce șușoteau.

După o vreme, tânărul Tatsuemon, cel cu obraji trandafirii, rămase mai în urmă:

— Stăpânul vă roagă să-i luați calul, Alteță, i se adresă în șoaptă, plecându-și capul și privind-o pe Sachi cu ochi mari și sfioși.

— Asta-i de neconceput. Doamnele nu călăresc.

— Mi-a zis că veți spune așa, dar tot vă mai roagă. Nimănui nu pare să-i mai pese. Sunteți sigură că nu vreți să mergeți călare?

Îi răspunse cu un zâmbet. Băiatul era chiar frumușel. Părea să fi ieșit din paginile acelor romane ale lui Saikaku, despre paji chipeși care trezeau dragostea celorlalți paji sau a stăpânilor lor samurai.

— Îl slujești pe seniorul Toranosuke? îl întrebă ea.

— Da, Alteța Voastră, confirmă el, roșind până la rădăcinile mufului de pe frunte.

— De cât timp te afli în slujba lui?

— Toți trei batem drumurile de când au început necazurile, o lumuri el, iar vocea i se stinse încet.

Își pironi ochii în pământ și nu și-i mai ridică, rămânând cu teamă în urma ei, având grijă să nu pășească în rând cu ele. Sachi nu-și închipuise că, fiind femeie, ar fi pășit și altfel decât la cel puțin trei pași în urma unui bărbat.

— Transmite-i stăpânului tău c-am dori să stăm de vorbă cu el, li porunci ea.

Taki se încruntă la stăpâna ei, care nu-i dădu însă nici o atenție. Toranosuke se alătură femeilor, rămânând cu prudență un pas sau doi înapoia lor.

— Seniore Toranosuke, începu Sachi după un timp. Cântecul acela... nu cântau ei ceva despre fluturii de la apus?

Pe când pronunța cuvintele pricepu deodată unde băteau acele simfuri: „Flutur” — „*cho cho*”. Desigur. Se refereau în cântec la domeniul Choshu, din sud.

— Cho înseamnă Choshu, Alteța Voastră, îi explică el îndatoritor.

— Este adevărat?

— Să n-aveți nici o teamă. Îi vom zdrobi, negreșit. Dar sunt buni luptători și au arme străine. Ne-am înfruntat cu ei de multe ori pe străzile din Kyoto. Iar acum s-au aliat cu clanul Satsuma...

— La Kyoto? Ați fost acolo?

Vorbise Taki, cu vocea ei fragilă. Firește, doar ea era din Kyoto. Familia ei locuia acolo. Era acasă la ea în capitala imperială, la fel ca prințesa. Era orașul împăratului.

— Da, doamnă.

— Ni s-a spus că a fost un incendiu, bolborosi Taki pe nerăsuflăte. Am auzit că orașul a ars până-n temelii și că cei din clanul Choshu au atacat Palatul Imperial.

Se auzi un mormăit. Era cel de-al doilea tânăr, cel din spate. Uitându-se în jur, Sachi îi surprinse ochii. Își întoarse privirea, aproape în silă. Deci o urmărea. Bineînțeles, o păzea. Dar... Să-i joace o festă imaginația, sau chiar observase ceva ciudat în căutătura lui? Poate că nu-i plăcea să ia cu ei la drum niște femei slabe, care le încetineau pașii. Poate felul în care purta acele haine neobișnuite pentru ea, sau felul în care mergea, cu pași mărunți, ca o doamnă de la Curte, în loc să-și bălăbăne picioarele crăcănate ca o țarancă, îi atrăgea atenția. Firește, o adevărată prințesă ar prefera să moară pe loc decât să se târască-n aceeași țărână cu o mână de samurai, care mai erau și ronini pe deasupra.

Pe măsură ce Sachi înainta, îi simțea ochii sfredelindu-i spinarea.



VI

În seara aceea au tras la un han. Sachi și Taki erau vlăguite, picioarele li se umflaseră și le dureau. După ce s-au îmbăiat și au mâncat, s-au prăvălit pe saltelele joase. Auziră glasuri în camera de alături. Bărbații începuseră un schimb de poeme. Primul recita câteva versuri, după aceea venea rândul ceiluilalt. Apoi se auziră sunetele unui flaut, de o tristețe nesfârșită, ce se alăturară vocilor bărbătești, care cântau încetișor. Era un refren fredonat adesea de drumeți, în care se simțea din plin dorul de casă.

Cu cât se depărtau mai mult de Edo, cu atât deveneau mai păraginite și mai neîngrijite ogoarele. Dealurile răsăreau ca gheburile unui dragon îngropat în pământ, țâșnind din țărână, încâlcindu-se în pâlcurile de copaci. Micul grup era acum mai puțin apăsător de griji, deși cei din sud puteau să fie pe urmele lor.

Într-un sat, reușiră să închirieze o lectică împreună cu purtătorii ei, pentru a le duce pe Sachi și pe Taki mai departe. Se urcau în ea cu rîndul, înfășurate în cât de multe veșminte puteau. Nici nu le mai păsa cum arătau. Era strîmtă, mult mai strîmtă decât un palanchin, și era groaznic de frig înăuntru, însă era mult mai bine decât să meargă pe jos. Picioarele lor delicate erau pline de bătăături și de crăpături. Până și Taki uitase de grija pentru bunele maniere și mai călărea uneori pe unul dintre cai. De-acum, negreala de pe dinții lui Sachi se dusese cu totul. Ca și Taki, avea iar dinții albi ca laptele, de copilăș. Iar sprîncenele îi creșteau negre. De multă vreme nu mai purta pluga pe cap.

Dar, pe măsură ce înaintau pe drum, Taki devenea tot mai tăcută. Sachi ghici că era disperată să afle ce se mai petrecuse în capitală, acolo unde trăia familia ei și unde crescuse de copilă. Se ferea însă să discute cu bărbați de soiul acela. Într-un târziu, curiozitatea învinse.

— Bunul meu domn, începu ea.

Era greu să-ți păstrezi demnitatea în hurducăturile unei lectici, umbrăcată ca un om de rînd, însă lui Taki îi reuși.

Toranosuke se așteptase ca ea să i se adreseze. Taki sporovăi cu jumătate de gură despre vreme și despre renumitele temple pe lângă care treceau în drumul lor. După aceea, intră în subiect:

— Ce se spune în Kyoto despre Maiestatea Sa Fiul Cerului...?

La începutul aceluia an, la numai cinci luni de la moartea shogunului, zvonuri ciudate și înspăimîntătoare ajunseseră la urechile femeilor despre împărat, fratele prințesei Kazu. Se spunea că un paj făcuse vărsat de vînt. În tot imensul Palat Imperial, numai împăratul luase boala, nimeni altcineva. Era un bărbat în vîrstă de treizeci și cinci de ani, robust, plesnind de sănătate. Cei mai buni medici l-au tratat și părea să se însănătoșească repede. Apoi boala i se agravase brusc. Veștile care au sosit a doua zi spuneau că plecase dintre cei vii. Fiul său, nepotul prințesei, prințul Mutsuhito, fusese proclamat Fiul Cerului. În public, prințesa își păstrase o aparență de calm stoic. Dar Sachi nu-i putea uita sughițurile convulsive din spatele paravanelor. În așternu o tăcere îndelungată.

- Doamna mea, zise Torakichi, toată lumea știe că Maiestatea Sa Fiul Cerului a fost ucis...

Femeile se cutremurară. Era așa cum se gîndiseră și ele.

— ...de către curtenii aliați cu familiile din sud. Maiestatea Sa era un om cu opinii și principii de fier. Acum pot face tot ce le place. Tânărul Fiu al Cerului n-are decât cincisprezece ani, este ușor de ținut sub control.

— Mi-l amintesc pe Maiestatea Sa, îi șopti Taki lui Sachi, ștergându-se la ochi. Am fost prezentată la Curte înainte de a pleca din Kyoto.

— Suntem slujitori loiali ai lui Tokugawa. Ne luptăm de ani de zile. Am apărat Palatul Imperial de atacurile celor din sud, care au încercat să-l captureze pe Fiul Cerului. Ne-am lăsat vetrele de când eram copii și ne-am dus la luptă. Ne-am vărsat sângele. Majoritatea camarazilor noștri de arme au pierit. Și pentru ce? Acum shogunul a abdicat. De ce? Spune-ți-ne și nouă. De ce?

Sachi și Taki se întoarseră pe călcâie, uluite. Vorbise cel de-al doilea bărbat, Shinzaemon.

Nimeni nu mai scoase un cuvânt. Toți simțeau că s-au spus prea multe. Când bărbații deschiseră din nou gura, nu făcură decât să le destăinuie femeilor numele templelor pe lângă care treceau și al munților care mărgineau orizontul. Uneori cântau sau recitau poeme. Nimeni însă nu mai pomeni nimic de împărat, de shogun ori de război.

Pe măsură ce drumul intra mai adânc în munte, peisajul devenea tot mai accidentat. Urcau deal după deal. De fiecare dată când ajungeau, gâfâind, în vârful unuia, zăreau altul, și mai înalt, întinzându-se în fața lor, acoperit cu păduri de nepătruns. Sachi era sleită, dar și înviorată, în același timp, pe măsură ce înainta, respirând aerul curat de țară. Vântul șuiera printre ierburile înalte. Iuțeau pasul tot mai tare, suflându-și în pumni, încrucișându-și brațele la piept și încălzindu-și mâinile la subsuori.

Drumul urca tot mai abrupt, însă nu se încumetau să meargă mai încet ori să se oprească pentru odihnă. Trebuiau să ajungă în Kano. Dar ce-aveau să găsească la sosirea lor acolo? Sachi nici măcar nu îndrăznea să se gândească.

Zece zile de mers anevoios trecură, până când ieșiră dintr-o pădure pe creasta unei coline. Înaintea lor, în depărtare, răspândite pe un câmp, se zăreau acoperișurile cenușii și șerpuitoarele ziduri din Kano. Pe măsură ce se târau sleiți spre el, văzură castelul ridicându-se deasupra orașului, cu crenelurile și acoperișurile lui de țiglă, cu delfini

de aur în vârfurile ascuțite, strălucind în soare, ca un Castel Edo în miniatură, magnific și de temut. Bărbații grăbiră pasul. Începură să vorbească însuflețiți, povestindu-le femeilor despre renumitul râu al orașului, Nagara, despre păstrāvii gustoși care se pescuiau acolo.

Dar, pe când treceau pragul marilor porți și pătrunseră pe străzile înguste, descoperiră conacele samurailor în paragină, cu ușile zăvorâte și sigilate, atât de întunecoase și de mohorâte, încât păreau bântuite de stafii. Era ca un oraș al fantomelor. Bărbații tăcură. Ceva neobișnuit și rău se întâmplase cât fuseseră departe.

Intr-un târziu ajunseră la un conac mare dărăpănat. O femeie trebăluia pe afară, ștergându-și mâinile de șorț. Avea o față lată, cu o uitătură caldă, deschisă, cu pomeții obrazilor cărnoși și un surâs mărinimos. Se tot pleca în semn de bun venit, radioasă, ca o mamă la întoarcerea fiilor risipitori.

— Trebuie să fiți așa de osteniți. Vă rog. Culcușul meu este foarte umil, dar, vă rog, poftiți înăuntru și odihniți-vă.

Sachi și Taki tocmai își scoteau sandalele de pai și șosetele *tabi* și își ștergeau picioarele de prag, când un curier îi ajunse din urmă găfâind. Cutia neagră și lucioasă i se legăna pe umăr. Toranosuke luă cutia și o deschise, citi mesajul, apoi i-l dădu lui Shinzaemon.

— Este de la camarazii noștri din Edo, îl lămurii Toranosuke.

Femeile tăcură. Erau curioase, însă nu îndrăzneau să întrebe.

— Zic că a fost un incendiu la palatul femeilor, le povesti el, care a fost distrus în întregime. Principala reședință a clanului Satsuma ars până-n temelii în ziua următoare, drept represalii. Cei din sud care au dat foc la palat au fost prinși. Și-au mărturisit intenția de a o captura pe prințesa Kazu, dar au eșuat. Atât Alteța Sa, cât și Cea Retrasă au scăpat vii și nevătămate.

— Slavă cerului! șopti Sachi.

Bărbații se uitară la ea. Se lăsă o tăcere lungă.

— Ai fost foarte curajoasă să iei locul prințesei, aprecie Shinzaemon.

Nu-l mai auzise niciodată vorbind cu atâta gingășie.

— Ți-ai primejduit viața. Acum nu mai este nevoie să-ți ascunzi fața. Spune-ne, care ți-este numele?

Sachi nu scoase o vorbă. Care-i era numele? Era Retrasa Doamnă Shoko-in, ori doamna Yuriko, ori...

— Sachi, răspunse ea sfioasă.

Apoi repetă cu fermitate:

— Numele meu este Sachi.

Din nou simți privirea lui Shinzaemon ațintită asupra ei. Înainte, nu observase la el decât părul ciufulit și ochii sălbatici. Acum îi vedea fruntea înaltă, gura cu buze pline. Surâdea.

Partea a III-a
LA DRUM



Orașul fantomelor



I

Prin urmare, prințesa era în siguranță. Sachi abia avu timp să înțeleagă vestea, când ieșiră o mulțime de oameni din casă în întâmpinarea răătăcitorilor. Ea și cu Taki fură uitate în acea hărmălaie.

— Ești chiar tu, Shin, sub tot părul ăla? se miră femeia cu fața lată.

Îi dădu un ghiont în coaste, râzând și plângând în același timp. Shinzaemon zâmbi cu gura până la urechi și se înroși tot, ca un băiețel, dar arboră repede la loc încruntătura de samurai.

Amețită de oboseală, Sachi avea senzația stânjenitoare că ceva nu e în ordine. În ciuda primirii călduroase, toată lumea părea încordată. La răstimpuri cineva arunca priviri temătoare prin jur. Se înșela ea, ori o căutătură de spaimă fulgerase pe chipul femeii? Dispăru aproape instantaneu. Toți vorbeau și sporovăiau la fel ca înainte.

— Hai, toată lumea! îi îndemnă femeia. Înăuntru, repede!

Lui Sachi i se păru că distinge o notă de îngrijorare, de panică aproape, în glasul ei. Nu era decât oboseala, se liniști ea în gând. Avea halucinații.

O slujnică le zori pe Sachi și pe Taki să intre în casă. Luminându-le calea cu o lumânare de ceară, le conduse printr-un labirint de camere întunecoase, până într-o sală cu tavan înalt din spatele casei. Se înclină și închise ușa glisantă. Pașii ei se pierdură în tăcere.

Cele două tinere se ghemuiră împreună, lângă tăciunii stinși din vatră, ființe mărunte și pierdute în uriașa încăpere. Rogojinile *tatami* erau decolorate și zdrențuite, ușile de hârtie, peticite rău. Un singur lampion mai arunca o rază stingheră. Erau singure, fără nici un

servitor sau vreo cameristă care să aibă grijă de ele. Sachi se gândea la expresia pe care o surprinsese pe chipul femeii.

— Taki, o întrebă ea, n-ai observat nimic ciudat?

— Păreau cam nervoși, îi răspunse cealaltă. La urma urmei, oamenii ăia sunt ronini. Este o crimă să-ți părăsești propriul clan. Este trădare. Vor da de bucluc, dacă atrag atenția asupra lor.

Sachi dădu din cap. Trebuie să fi avut motive temeinice ca să se întoarcă, își spuse.

— Iată-ne iarăși pe cont propriu, murmură ea. Mă obișnuisem cu ei. Începusem să mă simt cu ei ca-ntr-o familie, parcă mi-ar fi fost frați. Mă simt singură fără ei. Nu-i ciudat?

Încă mai simțea ochii arzători ai lui Shinzaemon pironiți asupra sa. Să fi avut ea altă halucinație, ori se întorsese el s-o mai privească pentru ultima oară, în vreme ce era târât înăuntru de familia lui?

— Ce-o fi fost în mintea lui, de se holba așa la tine? pufni Taki pe nas, ca și cum i-ar fi citit gândurile. Își imagina c-ai fi de vânzare, ca o curtezană sau gheișă? Ronin sau nu, nu te poți purta așa față de o doamnă de la Curte. Câtă neobrăzare! N-are cei șapte ani de acasă? Ce bine c-am scăpat de el! Știu că ne este loial, dar ăsta-i singurul lucru care-l salvează.

Pe Sachi indignarea lui Taki o făcu să surâdă. Avea dreptate. Cu claiă lui de păr, Shinzaemon arăta ca o sălbăticiune, ca un urs ori un lup. Complet diferit de singurul bărbat pe care-l cunoscuse vreodată și de care se simțea legată, blândul, nobilul Kiku-*sama*.

Acela fusese un adevărat bărbat: atât de cultivat, de gingaș, de sensibil! Dacă ar fi avut zile! Și-ar fi petrecut vremea în prezența lui, ca o concubină, prea onorată soție numărul doi. Ce-i zisese el? „Fii ca o tulpină de bambus. Îndoaie-te în bătaia vântului, dar nu te frânge. Trebuia să fie tare. Însă gândul la el și la acea lume frumoasă, fragilă, acum pierdută, îi umplu ochii de lacrimi.

— Suntem surghiunite, suspină ea. Pribege!

Se gândi la prințul Genji, Strălucitorul, din poveste, cântând cu tristețe la flautul său, în vreme ce valurile loveau țarmul din îndepărtatul Suma, la sute de *ri* distanță de Curte.

— „Mânecele lui ca valurile cenușii ale mării“, murmură ea.

Aproape uitase cum era să fie o concubină răsfățată, care nu are nimic de făcut toată ziua decât să citească versuri, să cânte și să dan-

seze, înconjurată de un alai de cameriste și de slugi, gata să o servească. Parcă n-ar fi dus nicicând o asemenea viață.

Și iat-o acum în Kano, într-un loc îngrozitor, pustiu, bătut de vânt. Până și camera în care stăteau avea un iz de mucegai. Umezeala și frigul își înfingeau colții în oasele lui Sachi. Indiferent câte robe își pune pe ea sau cât de mult se apropia de foc, nu reușea să se încălzească. Dinții îi clănțăneau. Picioarele, în șosete *tabi*, subțiri, din bumbac, îi erau înghețate.

— Măcar Alteța Sa este în siguranță, o consolă Taki, ținându-și mâinile subțiri deasupra spuzei, iar tu ți-ai îndeplinit misiunea. Nu mai trebuie să te prefaci că ești prințesa. Acum cred că ar fi bine să ne întoarcem la Edo și să dăm raportul. Suntem așteptate.

Era adevărat. Sachi era liberă. Nu mai era obligată să rămână în acest oraș lugubru nici o clipă. În Edo însă, mișunau rebelii din sud, așa cum le spusese doamna Tsuguko. Iar drumurile erau primejdioase, nu se puteau întoarce singure. De altfel, era frântă de oboseală. Simțea că nici Taki nu prea dorea să bată iar drumul înapoi. Acum, că se afla dincolo de palat, vedea totul într-o lumină diferită.

— Alteța Sa nici măcar nu știe că sunt în viață, șopti Sachi. M-am trimis departe. Nu am altă stăpână, în afară de ea. Iar legăturile mele cu Alteța Sa sunt rupte acum. Mi-am luat soarta în propriile mâini.

Se opri să respire, tulburată de cuvintele-i de revoltă. La palat învățase că trebuia întotdeauna să spună numai ce se cuvine. Știa ce urma să zică, ba chiar și să simtă în fiecare ceas al zilei. Dar acum era altceva. Taki o privi cu ochii ei mari.

— Nu spune asta! o avertiză ea.

Sachi vedea cum răzbate educația de samurai în vocea ei ascuțită:

— Nu-ți uita datoria. Nu ne așteaptă nimic în locul ăsta groaznic. Aici este capătul lumii. Nu ne putem îndatora față de oameni ca ăștia. Trebuie să ne întoarcem la Edo, la ai noștri.

— Dar, când prințesa m-a lepădat, a rupt orice legătură cu mine, protestă Sachi. Ba nici tu nu te-ai mai supus poruncilor, atunci când m-ai urmat. Bărbații ăștia au promis să ne protejeze, iar acum s-au făcut nevăzuți. Sper că nu vom sta prea multă vreme separate de ei.

Sachi n-o mai văzuse niciodată pe Taki atât de îngrijorată ca acum. Lețșoara îi era trasă și palidă.

— Nu putem rămâne aici, bombăni Taki, căscând ochii la rogojinile zdrențuite. Atragem prea mult atenția, după felul în care arătăm, călcăm, după tot. Dar nici nu putem porni singure la drum. Suntem femei și se apropie Anul Nou. Vine iarna. Toate hanurile își închid porțile. Și, chiar dacă reușim să ajungem la Edo, ce să facem acolo? Doar am văzut cum era pe străzi.

— Trebuie să așteptăm și să aflăm ce se petrece acolo, hotărî Sachi.

Cineva le adusese înăuntru boccelele și le rânduise pe coridor. Până și cea mai mărunță dintre doamnele de la Curte ar fi avut cel puțin un cufăr și, foarte probabil, un alai de soldați, cameriste, slujitori, bucătari, pantofari, împreună cu nenumărate bagaje. Tot ce aveau ele însă era un biet maldăr de lucruri, înfășurate în mătase.

— Va trebui să vindem o rochie, ca să ne plătim șederea, o anunță Taki pe un ton posomorât. Nici măcar nu-mi amintesc ce-am luat cu mine.

Cotrobăind prin maldăr, Sachi dădu peste un pachet zdrențuit, pe care îl adusese cu ea din sat. Era rece și umed. Și-l aduse la nas și închise ochii, trăgând în plămâni slabele miresme de lemn ars, *miso* și baligă, mirosurile de acasă, din sat. Se întoarse înapoi, în timp, în ziua în care prințesa poposisse acolo. Și-o amintea pe mama ei întorcându-se cu spatele, cu lacrimile șiroindu-i pe față, ștergându-și-le cu mâna, supărată. Dar mai era și un alt parfum ce răzbătea printre familiarele miresme ale satului, un misterios parfum mătăsos, ca eleganta aromă a vreunei mari doamne.

Desfăcu nodul. Țesătura era putrezită pe jumătate, iar maldărul se desfășură dintr-o singură smucitură.

În el se găsea un balot gros de brocart. Sachi se uită la el, năucă. Nu putea fi al ei. Nu-l mai văzuse niciodată până atunci. Îl scutură. Poate că mai era ceva înfășurat în el. Încetișor, ca un buștean mare, rostogolindu-se în râul Kiso, brocartul se desfăcu peste *tatami*.

Era de culoarea cerului într-o senină zi de iarnă, brodat cu flori și frunze micuțe, boboci delicați de prun, mănunchiuri de frunze ascuțite de bambus, rămurele zburlite de pin. Lumina încăperea ca un soare.

— Pin, bambus, prun! exclamă Taki. O robă pentru Anul Nou! O păpușă de cârpă se rostogoli dintre falduri.

— Micul meu Bob de Fasole! strigă Sachi.

O apucă grăbită. Era o păpușă decolorată, zdrențuită, făcută din doi săculeți de crep roșu, umpluți cu boabe de fasole și prinși cu ață, cel mai mic în loc de cap, cel mai mare, drept corp gras și rotund. Pánza era roasă acolo de cât o cocoloșise. Fusesse cea mai dragă jucărie a ei. O legăna în brațe, simțindu-i în mâini greutatea moale. Mai erau și câteva monede de aramă, legate cu sfoară de cânepă. Pentru cineva care trăise la palat nu valorau nimic, însă ea știa cât de mult sacrificase mama ei ca să i le dăruiască.

Taki examină brocartul:

— Mătase fină, constată ea, trecându-și degetele subțiri peste țesătură. Pare să fie în stilul de la palat. Este roba unei nobile! Trebuie să se destrame în mâini după atâția ani!

Îl întinse mai bine pe rogojinile zdrențuite. Mănunchiurile de frunze și de flori formau un peisaj. Pe un umăr se deslușeau pridvoarele unui pavilion brodat, ascuns printre frunze. La șold era un gard de lemn, cu o poartă rustică, iar sub el o perdea din funii flutura în bătaia unei brize imaginare. Un pârâiaș argintiu curgea năvalnic, străbătând tot spatele robei. Aproape de tiv se găsea un car cu roți, așa cum ar fi folosit un nobil din Era Heian. Dârlogii se încolăceau într-un fel pitoresc, de parcă boii hoinăreau în voie, în timp ce stăpânul lipsea, aflându-se, poate, în vizită la doamna care locuia în grădină.

— Este un suprachimono, murmură Sachi cu o voce pierită. Se pune pe deasupra. Este o comoară! A zăcut în bocceaua asta tot timpul și noi n-am desfăcut-o niciodată!

Îl luă cu grijă, de teamă să nu se deșire la atingerea ei. Se ridică în picioare, și-l trecu peste umeri, legându-l la mijloc cu *obi*-ul ei zdrențuit din bumbac. Apoi îl lăsa să cadă în jurul ei. I se revărsa peste șolduri într-un strat dublu, formând în spate o trenă ce i se învoldura la picioare.

Se transformase. Nu mai era o pribeagă într-un chimono zdrențuit de târgoveață, ci o doamnă de la Curte. Netezind poalele, ca să-i scoată garnitura în evidență, plutea parcă, plimbându-se prin cameră. Apoi își întinse brațele și făcu câțiva pași mășurați. Țesătura grea se legăna și sclipea, foșnind peste rogojinile *tatami* decolorate.

— „Este o pelerină îngerească din pene de pasăre“, recită Taki, în surdina, pe un ton cântat.

Era adevărat. Era la fel ca pelerina îngerului găsită de pescar în piesa Nō.

— „O pelerină pe care nici un muritor n-are voie s-o poarte“, continuă Sachi pe același ton, amintindu-și următorul vers.

Cum era povestea? Nu era că, fără roba lui de pene, îngerul nu se putea întoarce în Paradis? Se tot rugase de pescar, până când acesta, în cele din urmă, se învoise. Dar mai întâi stăruise ca îngerul să danseze pentru el.

Preț de o clipă, Sachi se întorsese la palat, într-o vapoasă seară de vară. Aerul era greu de arome și de parfumul florilor. Greierii nu mai conteneau să le străpungă urechile cu țărâitul lor. Făclii orbitoare scui-pau flăcări, trosnind, luminând grădinile cu uriașele lor vâpă aurii, în vreme ce restul doamnelor o urmăreau pe Sachi, care dănțuia, intrând și ieșind din penumbră cu mișcări atât de lente, încât erau aproape imperceptibile, uitând de toate, cuprinsă de patima poveștii, simțindu-și trupul mișcându-se cu un control perfect. Cântărețele cântau și se tânguiau, iar toboșarii băteau din tobele lor. Amintirea era atât de vie, încât îi aduse lacrimi în ochi. Întoarcerea la prezentul sumbru o tulbură profund.

Ce era cu această robă? De unde venea? Avea ceva sinistru. Era prea frumoasă, prea ademenitoare, ca și cum ar fi aparținut uneia dintre acele zâne din basme care se prefăceau în vulpi malefice, sau care erau moarte de veacuri.

— Probeaz-o, o îndemnă Sachi pe prietena ei, lepădând-o în grabă.

— Nu pot, îi răspunse Taki. Este o robă de concubină. Numai tu poți s-o porți.

— Dar nu înțeleg. Nu-i a mea. Nu știu cum a ajuns în bocceaua mea.

Îi ridică gulerul. La ceafă se găsea brodat un blazon în șase colțuri, format din trei frunze lunguiețe. Mai era unul pe celălalt umăr.

— Blazonul ăla, observă ea. Nu l-ai mai văzut undeva?

Taki își lăsă capul într-o parte:

— Ba da, confirmă ea. Dar nu mai știu unde.

— Nu-i al meu, repetă Sachi cu înverșunare. Trebuie să scăpăm de el. Trebuie să aflăm de unde e și să-l înapoiem.

Dar cum? Erau departe de palat, pierdute într-un oraș bizar, despre care nu știau nimic. Se uitară neajutorate una la alta.

Împăturiră robele la loc, când se auziră pași mărunți, apropiindu-se zoriți de sală. Ușa glisantă se deschise. Un chip surâzător se ivi în prag. Era femeia care le ieșise în întâmpinare:

— Ce lipsă de cuviință să vă las singure atâta vreme! se plânse ea, târându-se în genunchi. Trebuie să fiți înghețate. Vă rog, beți puțin ceai și gustați din aceste murături. Sunt făcute de mine.

Avea o voce aspră, ca croncănitul unei ciori, și vorbea cu aceeași pronunție cadențată de Kano, la fel ca și cei trei bărbați.

Le spuse că era mătușa lui Shinzaemon, din familia Sato. Chipul ei cu umerii obrajilor ridicați și căutătura scrutătoare semăna foarte mult cu al lui. Sachi se împrietenii cu ea pe dată. Era sprintenă, cu picioarele pe pământ, plină de bun-simț. Deși, evident, era samurai și femeie de vază, își purta pletele într-un coc simplu, puțin ciufulit, ca și cum și l-ar fi făcut singură. De multă vreme Sachi nu se mai găsisse în preajma unei prezențe atât de liniștitoare și de materne. Părea netulburată și pricepută, parcă nimic n-ar mai fi putut-o surprinde, parcă zilnic misterioase doamne călătorind în travesti ar fi poposit în camera ei de oaspeți.

— Bun venit, doamnelor. Vă rog să rămâneți cât poftiți, le îmbie mătușa Sato, inclinându-se zămbitoare. Nepotul meu, Shinzaemon, m-a rugat să am grijă de voi. Voi face tot ce-mi stă în puteri să vă simțiți ca acasă și în siguranță, adăugă încetișor. Viața nu prea e sigură aici deocamdată. Ar fi mai bine dacă n-ați ieși din casă și din curțile noastre. Sunt convinsă că mă înțelegeți.

Sachi îi aruncă o privire lui Taki. Avusese dreptate. Trebuiau să fie atente.

II

Toată ziua, casa fu întoarsă cu susul în jos. Femeile măturară, frecară și spălară febril, convinse, parcă, de faptul că astfel puteau izgoni tot ghinionul din anul ce trecuse. Aerul era încărcat de colb în vreme ce scuturau afară rogojinile *tatami* și le atârnavă de ziduri pentru a le aerisi, apoi le prindeau iar în cadrele lor cu o bufnitură.

Anul era pe sfârșite, cel de-al treilea din Era Keio, iar noul an bătea la poartă. Însă nimeni nu îndrăznea să ghicească ce avea să le aducă.

Sachi se retrase împreună cu Taki în camera lor, ascultând zgomotele îndepărtate. Sachi împinse obloanele de lemn, iar întunecoasa sală fu scaldată în lumina soarelui. Ieși pe verandă.

— Vino să vezi! își chemă ea prietena.

Afară se afla o micuță grădină unde se lua îndeobște ceaiul. Probabil fusese frumoasă odinioară. Dar șerpuitoarele poteci pietruite, iazul, stâncile ornamentale plasate cu grijă dispăreau aproape sub buruieni și mușchi, iar felinarul părăginit din piatră fusese dărâmat și zăcea la pământ. Întreaga grădină era acoperită cu un strat subțire de nea.

— Frumos, nu-i așa? îi ceru Sachi părerea. *Wabi*, n-ai zice?

— N-am văzut niciodată un exemplu atât de bun la palat, fu de acord Taki.

Profesoarele lui Sachi o învățaseră cuvintele *wabi*, frumusețea sărăciei, și *sabi*, patina vremii, ce dădeau distincție unui bol de ceai ori unui vechi ceainic de fier. La început, nu le vedea noima. În sat, toate lucrurile i se păreau vechi și sărăcicioase, dar nimeni nu le descoperise frumusețea. Însă acum, obișnuită cu bogățiile de la palat, înțelegea cum o ungeau pe suflet acele lucruri simple. Aici, grădina aceasta era opera naturii și a timpului, nu a omului. Ceea ce-i sporea frumusețea.

Cele două se înfășurară în pături și, strângându-se una într-alta în tăcere, sorbiră cu nesaț melancolia priveliștii. Părea să readucă ecoul tuturor întâmplărilor petrecute de când plecaseră din palatul femeilor.

Trecuse o zi și tot nu veni nici un semn de la bărbați. Sachi și Taki începură să se împace cu ideea că aveau să mai rămână o vreme în conac. Era mai întunecos și mai respingător ca niciodată, dar se obișnuiră cu grinzile care scârțâiau, cu vântul rece ce șuiera printre obloane, zgâlțâind ușile de hârtie în ramele lor. Când hoinăreau prin curți, le tulburau mai puțin firele de iarbă răsărite printre olanele acoperișului de la poarta principală. Nu mai tresăreau când vreo vulpe ori vreun viezure alergau prin stufăriș.

Pentru Taki, trăită doar în cercurile înalte ale samurailor, Kano era îngrozitor de provincial. Se simțea alungată, izgonită din sânul civilizației. Ca niște stafii înfometate, amândouă fuseseră înstrăinate de tot ce era mai de preț pentru ele. Le era dor de castel, de marile săli

inșesate de femei, de sporovăiala și neastâmpărul perpetue, de splendoarea pereților poleiți cu aur, de tavanele boltite, de grădini, de pavilioanele cu vedere la lună. Tânjeau după spațiul de acolo. Palatul femeilor era de mărimea unui orașel.

Spre seară, se ivi iar fața lată, îmbietoare, a mătușii Sato. O urma o slujnică clătinandu-se sub greutatea unui teanc de chimonouri pe care-l ducea în brațe.

— Daruri sărmene, dar vă rog să le acceptați, spuse ea cu glasul ei croncănitor, acoperindu-și gura zâmbitoare în timp ce le făcea o plecăciune. Chimonouri noi de Anul Nou!

Taki luă țesătura între degete. Chimonourile erau din bumbac tors în casă, în tonuri cafenii, indigo, cenușii și albăstrui. Erau cele mai grosolane și mai simple din câte văzuseră ele. Până și robele ordinare, de târgovețe, pe care le purtaseră până atunci aveau mai mult stil.

— Diseară ne ducem să ne închinăm, le anunță mătușa Sato.

Fața ei, care până atunci iradiase bunătate, era schimbată. Din ochii ei țâșneau flăcările mâniei, iar falca ieșită trăda o hotărâre încă-pățânată.

— Nu putem să lăsăm să treacă Anul Nou fără să înălțăm o rugă, fie ce-o fi. Nu ne putem ascunde aici la nesfârșit. Trebuie să ducem o viață normală. Mai bine vă îmbrăcați la fel ca toți ceilalți, ca să vă puteți pierde mai ușor prin mulțime.

Se uită la ele cu asprime, de parcă ar fi vrut să se convingă că o înțelegeau. Sachi își aminti de spaima care-i fulgerase pe chip când o văzuse prima oară. Crezuse că era doar o părere de-a ei, acum însă își dădea seama că nu fusese deloc așa.

Probă un kimono cenușiu, banal. Avea stilul tradițional al samurailor, însă nu era foarte deosebit de ceea ce purtase ea în sat, în afară de faptul că era nou și apretat, nu vechi și zdrențuit. Se învărti în jur, bucurându-se de libertatea regăsită în mișcări. Chiar îi plăcea această nouă identitate modestă a ei. Cu o coafură simplă, fără ornamente, fără machiaj și fără dinți înnegriți, avea chipul proaspăt al unui prunc. Se surprinse pe fugă în oglindă. Chiar și în acest kimono lipsit de strălucire, nimeni n-ar fi luat-o drept o soție oarecare de samurai.

Mătușa Sato o măsură din cap până-n picioare:

— Nu știi ce făceați la Edo, mărturisi ea, dar pe aici nu se poate să umblați la vârsta dumneavoastră fără dinți înnegriți. Măritată sau nu, ar sări în ochi. Vă voi trimite îndată slujnica.

Ceva mai târziu, în aceeași seară, destul de stânjenite în chimonourile lor lipsite de gust, Sachi și Taki ieșiră din camera lor. Un foc ardea în vatra din mijlocul sălii celei mari. Fumul plutea ca o ceață joasă, umezindu-le ochii.

↳ Bărbații, în jachete *haori* și în pantaloni *hakama* plisați, se învârteau în jurul vetrei deschise, suflând în mâini și frecându-și palmele. Toți erau rași în cap, având creștetele lucioase, iar moșurile de samurai le erau unse cu uleiuri înmiresmate. Nu se mai zărea prin preajmă nici un ronin cu părul zburlit. Femeile purtau nuanțe grosolane de cafeniu, cenușiu și indigo, așa că Sachi și Taki erau foarte potrivit îmbrăcate. Lucru tare ciudat, toată lumea părea să vorbească numai în șoaptă. Sporovăiau în liniște, ca și cum totul era normal, din când în când însă ochii li se întâlneau, și atunci se lăsa dintr-odată tăcerea. Numai copiii, în chimonouri scrobite, se hârjoneau prin jurul lor, țipând veseli. Strigătele lor se răsfrângeau în grinzile înnegrite.

La palat, o asemenea mulțime ar fi răspândit parfum, cu fiecă mișcare a mânelor, iar fiecare persoană ar fi avut mireasma ei aparte. Dar aici nu se simțeau în aer decât mirosul bumbacului proaspăt spălat, mireasma de camelii a pomadei care fixa părul bărbaților în coc și izul amar al fumului, ce îneca totul.

Cu un an în urmă sărbătoriseră Anul Nou altfel. Taki pregătise pentru Sachi un minunat chimonou nou, din mătase albă, cu muguri de prun, de bambus și de pin, brodați cu fir de argint, iar pe spate cu cocori și țestoase ce trăiau mult. Dimineața fuseseră în vizită la marile văduve, iar după-amiaza șezuseră cu prințesa, scriind poeme și distrându-se cu jocul de cărți cu versuri. Acum erau în acest oraș înfricoșător, cu această amenințare a necunoscutului ce atârna deasupra capetelor tuturor. Unde era prințesa? Ce făcea? Sachi respiră adânc. Era mai bine să nu se mai gândească la asemenea lucruri! Dacă se putea să nu se mai gândească la nimic!

La ceasul șobolanului, când noaptea era în toi, sună primul clopot, bubuind din templul ce se afla în vecinătatea lor. În cameră se așternu tăcerea. Copiii începură să numere:

— Unu. Doi. Trei...

Ajunseră la o sută opt când clopotele se opriră. Din nou adulții se priviră între ei. Urmă o tăcere lungă. Unul câte unul, oamenii începură să se îndrepte spre intrarea laterală a casei. Sachi și Taki o urmară pe mătușa Sato. Îmbrăcară jachete vătuite și își acoperiră capetele și chipurile, lăsându-și doar ochii la vedere.

Afară, alea îngustă șerpuia printre zidurile masive de pământ, pe care tronau țiglele de lut. Oamenii clămpăneau în saboți de lemn, îndreptându-se toți în aceeași direcție. Fumul de la opaițele lor se impletea cu aburii respirației lor, înălțându-se în aerul înghețat.

Ici și colo mai strălucea câte un nimb de lumină gălbuie, întrerupând linia zidului, și câte o poartă masivă mai ieșea din întuneric, marcând intrarea câte unei reședințe de samurai. Felinarele licăreau pe afară. Câte o funie sacră, cu o ghirlandă din ferigi și o portocală, atarna peste streșini, iar pe fiecare stâlp al porților se găseau ciubere din lemn de bambus sau de pin.

Apoi ajunseră la o poartă care era ferecată cu lacăt. Acolo nu ardeau felinarele și nici nu se vedea vreo decorație de sărbătoare. Mormane de frunze veștede putrezeau pe la colțuri, de parcă nimeni nu mai trecuse pe acolo cu lunile. Locul era tăcut ca un mormânt. Toată lumea se grăbi să treacă pe lângă el, cu ochii plecați în pământ, ca și cum și-ar fi atras aceeași soartă înspăimântătoare doar privindu-l.

O fetiță cu o fețișoară rotundă și durdulie, ca luna plină, cu ochi mari, nevinovați, tropăia pe lângă Sachi. Își purta părul prins în două codițe încolăcite, ce-i fluturau în creștet ca aripile unui fluture. O femeie neliniștită, slăbănoagă își târșai picioarele în urma ei, cu capul plecat și umerii lăsați. Sachi o văzuse mișcându-se în jurul acelei case ca o fantomă, de parcă n-ar fi fost de prin partea locului și dorea să rămână neobservată. Se gândi că trebuie să fie învățătoarea copiilor.

Deodată copila vorbe, rupând tăcerea:

— *Haha-ue!* Mamă! rosti ea cu o voce subțire. Nu ne întoarcem acasă? Aș vrea să mă duc acasă!

Apoi o trase de mânecă pe Sachi și îi spuse pe un ton familiar:

— Aia-i casa noastră. Vezi, scrie Miyabe la poartă. Țta-i numele nostru. Vom ajunge curând acasă.

— *Yu-chan!* o potoli cu blândețe femeia.

De ani de zile Sachi nu se mai găsisese în preajma copiilor și nici nu mai auzise termenul de adresare, *chan*, plin de afecțiune, folosit pentru fetețe.

— Micuță Yuki! Liniște! N-o deranja pe onorabila musafiră.

Își îndreptă spatele. Ridicându-și capul, scoase la iveală un chip rafinat, frumos, cu obraji fini și ochi mari, plini de tristețe.

— Este adevărat, adăugă încet, dar cu limpezime, iar glasul îi era plin de mândrie și sfidare. Toată lumea o știe. Este casa noastră. Sau mai bine zis... se opri ea din vorbă, apoi urmă: a fost casa noastră.

— Prostii, verișoară, se amestecă grăbită în discuție mătușa Sato, uitându-se prin jur și luând-o de braț. Nu mai spune asemenea lucruri.

Ceva mai departe, trecură de o altă poartă zăvorâtă. Câteva dintre țiglele acoperișului zăceau în drum și se vedeau găuri prin chirpicii zidurilor. Acolo unde ar fi trebuit să se afle anexele nu se vedeau decât gropi negre. Dincolo de ele se zărea silueta întunecată a unui conac, tăcut și încremenit, ca o casă a morților. Ajunseră la alta, apoi la încă una. Jumătate din casele de pe stradă erau întunecate și încuiate. Erau ca ochii unui orb, ca o gură fără dinți. Sachi se uită în jur cu spaimă, întrebându-se ce cataclism teribil se petrecuse aici.

Curțile templului lui Hachiman, zeul războiului, erau înțesate de lume. Fum și miresme suculente se încolăceau din micile tarabe, unde bărbați voinici, cu umeri tatuați și capete înfășurate în șaluri pregăteau tăiței de Anul Nou și turte de orez la grătar, prăjeau caracatiță și calamar, laudându-și marfa din rărunchi. Petrecăreții râdeau, urlau, îmbrânceau și loveau, întâmpinând noul an cu nenumărate cești de *sake* aburind. Câini jigăriți se strecurau prin mulțime, adulmecând mâncarea.

— Nu pot să-i sufăr pe oamenii ăștia, mărturisi Taki, încrețindu-și năsucul și trăgându-se înapoi cu dezgust, în vreme ce o ceată de târgoveți beți mergeau pe mai multe cărări. Știu că sunt oameni de la țară, dar nu se cade ca un samurai să se amestece cu niște coate-goale ca ăștia, fie și femei samurai! N-am mai întâlnit așa ceva. N-au nici un strop de bună-cuviință?

Sachi se uita și ea printre cheflii, întrebându-se dacă n-ar putea zări vreun ronin cu părul vâlvoi. Aștepta vești din Edo, își spunea în sinea ei. Însă cei trei nu se aflau acolo. Nici nu se mira. Ar fi fost o nebunie pentru niște proscriși ca ei să fie văzuți.

Prichindeii se adunaseră în jurul mătușii Sato. O trăgeau de mâini, de poale, de oriunde puteau ajunge.

— Bunicuțo, bunicuțo! Dă-ne bani, strigau ei, într-un glas. Vrem să mergem să ne rugăm pentru victorie.

Se năpustiră pe treptele abrupte din piatră care urcau până la altar și dispărură printr-o uriașă poartă din lemn în bezna de sus. După o vreme se întoarseră, ținând fiecare o săgeată cu pene albe în vârf.

— Ca să ne poarte noroc, preciză pe un ton solemn un băiețel cu o față grăsuță, fluturându-și săgeata deasupra capului.

— Și să ne aducă victorie, strigă Yuki, cu glas subțirel, cu cozile ei încolăcite fluturându-i pe lângă urechi.

— Nu de victorie avem noi nevoie, ci de pace, mormăi mătușa Sato, clătînând din cap.

Aruncă o privire fugară prin mulțimi, cu o expresie încordată. Mama lui Yuki dădu, fantomatic, din cap.

III

A doua zi de dimineață, prima zi din noul an, Sachi și Taki se alăturară celorlalți din sala cea mare. Bărbați, femei, adulți și copii se amestecau acolo. În acele zile deosebiriile de rang și de vârstă erau uitate.

Bărbații se tolăneau ca la ei acasă, cu picioarele lor păroase ițindu-se din robele groase, de culoare indigo, fumând lulea după lulea. Își lăsaseră săbiile lungi la ușă, însă și le păstrasera pe cele scurte, vârate în centurile lor. Erau destinși, dar cu ochii în patru.

Cineva scoase un pachet de cărți cu versuri. Mătușa Sato le așeză deoparte, încruntându-se:

— Verișoară, începu ea, nu mi-ai spus tu mie că ai un pachet de cărți nemaipomenit?

Mama lui Yuki ședea în genunchi într-un colț. Sări în picioare, ca un iepure speriat, și se năpusti afară, după care se întoarse cu două pachete de cărți. Mătușa Sato amestecă unul și-l așeză cu fața în sus pe *tatami*, în timp ce slujnica așeza lumânări înalte în mijloc. Toată lumea se adună în jur, ca să se uite. Cărțile erau dintr-o hârtie tare, groasă, frumos granulată. Pe fiecare se zăreau două versuri caligrafiate cu o mână sigură, plină de grație.

— Un maestru caligraf! murmură Sachi.

— Este scrisul lui tăticu', preciză cu mândrie Yuki, cu vocea ei subțire, ridicându-și ochii mari și inocenți la Sachi.

În chimonoul ei în culori vii, cu mâneci lungi, vapoase, arăta a fluturaș.

— Tatăl lui Yu-*chan* este un caligraf foarte renumit, o lămură mătușa Sato.

Se lăsă tăcerea. Uitându-se la capetele plecate și la chipurile posomorâte, nu îndrăzni să-i întrebe de ce lipsea tocmai el din rândul lor. Yuki se ghemui lipindu-se de ea:

— Știi „O sută de poeme de o sută de poeți“? o întrebă în șoaptă. Este jocul meu preferat.

Unchiul Sato, soțul mătușii Sato, ședea cu picioarele încrucișate, iar burtoiuul i se răsfrângea atât de mult peste centură, încât aproape c-o ascundea. Avea un cap rotund, cu un creștet lucitor, ochii pe jumătate închiși, care aruncau priviri furișe și atente printre zbârciturile din jurul orbitelor.

Surâzându-i micuței Yuki, luă cel de-al doilea pachet de cărți și le amestecă, apoi alese una. Cartea era mică în mâna lui mare. Cu un mormăit adânc, recită primele versuri ale unui poem:

„Dacă doar de dragul visului
Unei nopți de primăvară
Îmi fac din brațul tău pernă...“

Toată lumea se aplecă înainte, studiind cu toată atenția cărțile așezate în șiruri ordonate pe *tatami*. Yuki își întinse brațul mic și apucă una.

— Doamna Suo! chițăi ea. Este doamna Suo!

Citi cu voce tare ultimele două versuri, cu glasul ei de flaut:

„Cât aș regreta numele meu
Acoperit fără vreo vină de rușine.“

Odată ce ultimele silabe răsunară în sală, se așternu iar tăcerea. Cuvintele pluteau în aer. Adulții păreau toți stingheriți, așezați pe *tatami*. Sachi se uită în jur, întrebându-se dacă nu exista vreo legătură aici cu ceea ce se petrecuse în familia lui Yuki.

După aceea, toată lumea începu să sporovăiască din nou, puțin prea grăbită. Ca și cum ar fi dorit să-și ascundă stânjeneala, unchiul Sato puse cartea pe care o ținea în mânușa lui Yuki. Ea i-o arătă lui Sachi.

Sub versuri se afla un portret minuscul al poetei, doamna Suo, o frumusețe din Era Heian, întinsă într-o poziție languroasă, cu un căpșor ițindu-se din roba ei în culori vii, cu douăsprezece straturi. Fața îi era un strop de alb cu puncte în loc de ochi și gură. Însă sprâncenele erau pictate sus pe frunte, dându-i o mină deosebit de disprețuitoare. Robele luxoase, aerul de resemnare melancolică o făcură pe Sachi să-și aducă aminte de prințesă. Aceasta, împreună cu doamnele ei, la fel ca și Sachi, se îmbrăca exact la fel. Sachi își aminti de gâlcelele cu Cea Retrasă și doamnele ei, care arborau veșminte în încărcatul stil Edo. La vremea aceea, întreaga chestiune a stilului de îmbrăcăminte părea atât de importantă, însă acum totul se terminase. Palatul fusese ars până-n temelii. Sachi tânjea să știe unde era prințesa și ce făcea în prima zi a Anului Nou. Yuki se uita la ea, de jos în sus:

— Așa obișnuiai să te îmbraci în Edo? o iscodi ea.

— Nu, o miști Sachi, cu un nod în gât. Vocea îi tremura. Încercă să-i zâmbească fetiței: Cam ca aici.

Nimeni nu trebuia să afle ceva despre palat sau despre viața pe care o trăiseră acolo. Era secretul lor, comoara lor îngropată pe vecie.

Unchiul Sato alese o altă carte și recită prima jumătate din poezie cu vocea lui profundă. Înainte să termine, Yuki țipă și-i înșfacă perechea ce conținea a doua jumătate. O citi cu voce tare, pe un ton triumfător. Și Taki era aplecată asupra cărților, cu mâna întinsă. Lua jocul în serios, la fel de mult ca și Yuki. În curând, lângă fiecare dintre ele se strânse câte un teanc de cărți.

Mai rămaseră numai câteva de potrivit, când la intrarea laterală se auzi zarvă. Ușa masivă de lemn fu trântită de perete și un vânt rece pătrunse înăuntru, făcând să curgă ceara topită a lumânărilor. Servitorii se năpustiră afară, luând mantalele și săbiile nou-veniților. Apoi sala cea mare se umplu de lume. Toți erau prosternați până la pământ.

— Fratele meu și familia lui, anunță mătușa Sato, zâmbitoare, făcând-o pe gazda politicoasă, dar Sachi simți încordarea din glasul ei: Îl știți pe Shinzaemon, desigur.

Sachi își ridică evantaiul, ca să-și acopere fața, și furișă o privire curioasă din spatele lui. Își amintea surâsul acela pe care i-l dăruise el. Shinzaemon arăta acum mai dichisit. Părul stufos îi era legat într-o coadă de cal, iar obrajii arși de soare erau proaspăt rași. Fără cal și sabie, arăta stingher și nelalocul său. Rămase în picioare, stânjenit, încrunându-se, de parcă și-ar fi dorit să se afle în altă parte.

Mătușa Sato le prezentă pe Sachi și pe Taki tatălui lui Shinzaemon, un bărbat aspru, voinic, mamei lui, o femeie mărunță, cu vorbă domoală, fratelui său mai mare, care purta ochelari, și soției acestuia. Sachi nu-și închipuise vreodată că un ins atât de rebel ca el avea o familie respectabilă. Dar sigur că avea.

Shinzaemon era al doilea la părinți. Sachi îngenunche lângă Taki, ținându-și ochii în pământ. Voia să se uite în sus, să vadă ochii aceia care o scrutaseră cu atâta insolență, să observe dacă nu ardea o scânteie în ei, dacă el nu se uita acum la ea. Voia să-i amintească: „Ai spus că ne vei proteja. Dar nici măcar nu te vedem la față“.

Însă, firește, nu făcu nimic din toate acestea. Își țină ochii plecați și murmură politicos:

— Vă mulțumesc pentru c-ați avut grijă de noi.

Taki își lipi fața de mâini în tăcere.

— Îmi pare rău, mormăi el. Aș fi dorit să pot face mai mult.

Nu-i stătea în fire să fie atât de convențional. Fiii mătușii Sato se îngrămădiră în jurul lui cu mare zarvă.

— Vere Shin, zberă un glas gălăgios, care părea a fi al lui Gennosuke, primul născut. Nu te-am mai văzut de multă vreme.

— Unde ai fost? întrebă un altul. Ce s-a întâmplat cu părul tău? Așa se poartă la Edo?

— Este timpul să te tunzi, tună primul glas. Avem nevoie de tine aici. Și aici dăm lupte, să știi. Cum rămâne cu duelul pe care mi l-ai promis?

— Oricând dorești, îi răspunse Shinzaemon, cu vocea lui guturală. N-ai nici o șansă.

Se auzi un hohot de râs.

— Nu te-ai schimbat deloc, nu-i așa? constată al doilea glas.

— Pe aici, vă rog, îi invită unchiul Sato, săltându-se pe picioare și ducându-i pe bărbați în partea rezervată bărbaților. În vreme ce

slujnicele pregăteau *sake* și bucate pentru oaspeți, femeile adunară cărțile ca să înceapă un alt joc. Copiii se lăsară curând prinși în joc.

Mama mărunță și durdulie a lui Shinzaemon puse întrebări politicoase, privitoare la nou-venite. Cu greu puteai distinge trăsăturile băiatului ei pe chipul drăgălaș și trecut. Ca fiecare locuitor al orașului, avea o expresie hăituită în ochi. Mătușa Sato îngenunche lângă ea.

— S-a făcut mare băiatul ăla al tău, croncăni ea, cu glasul său aspru.

Sachi se aplecă peste cărți, prefăcându-se absorbită de joc, dar nu se putu stăpîni să nu tragă cu urechea. Murea de curiozitate.

— Nu mai este băiat de-acum, îi atrase atenția mama lui Shinzaemon, care vorbea cu un puternic accent cadențat de Kano.

Părea tristă și resemnată.

— Și-a mânjit sabia cu sânge.

— Cât timp a trecut? Trei? Patru ani?

— S-a întâmplat înainte de a da necazurile peste noi. Nici n-am crezut că se va mai întoarce vreodată. Măcar nu și-a făcut familia de rușine. Tatăl lui l-a certat bine, dar n-ai ce să discuți cu el. Nu-l ascultă el pe tatăl său, ca să nu mai vorbim de mine.

— Pe lumea asta nu-i loc pentru cei care nu se adaptează, zise mătușa Sato, legănându-și capul. Cuiul care iese ajunge să fie bătut cu ciocanul.

Sachi mai auzise acel proverb de o mie de ori. În ziua aceea însă, îi trezi sentimentul unei presimțiri rele. Un ronin era, fără îndoială, un cui care ieșea.

— A fost dintotdeauna un războinic, mereu alegea sabia în locul cărților, grăi mama lui cu un suspin.

— Este un bun luptător, aprecie cu fermitate mătușa Sato. Unul dintre cei mai buni.

— Avem nevoie de asta, constată mama lui. Dacă vom supraviețui, atunci va veni vremea studiilor. Mi-e groază să mă gândesc ce se va întâmpla acum, când Înălțimea Sa...

Mătușa Sato îi puse o mână pe genunchi, în semn de avertizare. Amândouă o priviră pe mama lui Yuki, care rămăsese îngenuncheată într-un colț, frângându-și mâinile subțiri, contemplând tăcută și îngândurată cărțile cu versuri.

Sachi nu era singura care trăsesse cu urechea la conversație. Și Taki se aplecă spre ea și îi șopti:

— Trebuie să stau de vorbă cu Shinzaemon înainte să plece. Trebuie să aflu ce se petrece la Edo. Ei ne-au adus aici, ei trebuie să ne ajute s-o luăm din loc. Nu putem rămâne aici o veșnicie.

Taki își ridică sprâncenele și se uită la ea nedumerită. Se citea dezaprobarea în ochii ei. Sachi știa la fel de bine ca și ea că o doamna de rangul ei nu trebuia să i se adreseze unui bărbat. Dacă cineva urma să-i vorbească, aceea trebuia să fie Taki. Dar lui Sachi nu-i mai păsa.

Servitoarele trăgeau obloanele și aprindeau opaițele, iar femeile se plictiseră de cărțile cu versuri, când la urechi le ajunseră strigăte mâniașe.

— *Ohraznicule!* N-ai nici pic de simț al datoriei?

Era unchiul Sato.

— Dacă n-ai fi băiatul fratelui meu, mi-aș încerca sabia pe tine.

— Voi galopa spre nord când voi avea eu chef și numai atunci, se auzi și glasul lui Shinzaemon. Am o treabă de făcut aici. Ce n-aș fi dat să ne fi putut întoarce mai devreme!

Sachi sări în picioare și alergă în holul de la intrare. Shinzaemon își vârî supărat sabia lungă la brâu și-și aruncă o manta groasă pe umeri.

— Domnule Shinzaemon, îl chemă ea încetișor.

El se răsuci pe călcâie, speriat.

— Mă scuzați, spuse ea. V-aș rămâne profund recunoscătoare, dacă ne-ați putea onora cu o vizită, când aveți vești pentru noi. Trebuie să aflăm când se așază lucrurile în Edo. Ne-ați face un mare serviciu.

Shinzaemon se opri din drumul lui. Se uită la ea, plimbându-și ochii peste fața și părul ei. Părea să rețină fiecare părticică din ea, năsul, buzele trandafirii, pielea albă, ochii verzi.

Cu un efort, Sachi rupse vraja, plecându-și ochii și mușcându-și buzele.

— Negreșit, îi răspunse el cu o plecăciune subită. Așa voi face. Apoi ușa se deschise, iar el ieși în noapte.

IV

La început, Sachi și Taki așteptau nerăbdătoare venirea mătușii Sato sau a servitoarei, ciulind urechile la zgomotul pașilor prin casa ce le-ar fi anunțat că Shinzaemon și Toranosuke se află la intrare.

Ori de câte ori uşile se deschideau, îşi ridicau ochii pline de speranţă. Dar acest lucru se întâmpla doar pentru a li se aduce masa ori a li se face patul, sau fiindcă erau invitate în sala cea mare, la o discuţie între femei.

Încetul cu încetul, se obişnuiau cu noua lor viaţă. Splendidele lor chimonouri, tot ceea ce le mai rămăsese ca să le amintească de traiul lor la palat, zăceau împăturite în maldăre peste care se aşternea colbul. Sachi încerca să nu se mai gândească la ciudata robă pe care o adusese cu ea din sat. Când mai arunca însă o privire cu coada ochiului la eşarfa de mătase în care era înfăşurată, i se părea c-o vede licărind înăuntrul bocceleii, ca un tăciune. Era cu adevărat o mantie îngerească. Era prea frumoasă. O speria, de parcă ar fi fost fermecată.

Ca să-şi umple zilele, o învăţa pe Yuki poeme din *Noua colecţie a poeziilor antice şi moderne*. O învăţa în felul în care o învăţase pe ea prinţesa, făcând-o pe fetiţă să recite fiecare poem iar şi iar, până când reuşea fără să se mai gândească. O uimea cât de iute învăţa copila. Lui Yuki îi plăceau mai ales poeziile călugărului Saigyō.

— Sunt atât de triste! zicea ea. Mă fac să mă simt singură.

Luând exemplul tot de la prinţesă, Sachi scria fiecare vers în cea mai cursivă caligrafie de care era în stare, pentru ca eleva ei să poată copia. La palat nu deprinsese numai *hiragana*, silabarul pe care toate femeile trebuiau să-l ştie, dar şi caracterele chinezeşti în care era scrisă toată literatura clasică. Începu s-o înveţe şi pe Yuki, chiar dacă mătuşa Sato protesta zicând că, dacă micuţa primea o educaţie prea aleasă, nimeni n-avea să se mai însoare cu ea.

— Unde ţi-este soţul? o întrebă Yuki, într-o zi, în felul ei tranşant, în vreme ce şedeau împreună. A plecat şi el, ca tatăl?

— N-am soţ, îi răspunse Sachi, luată prin surprindere.

— De aceea n-ai copii? insistă Yuki.

Era adevărat. Era de neconceput pentru o femeie în toată firea ca Sachi să n-aibă copii, nemaivorbind că era nemăritată. Avea acum optsprezece ani. Ca toată lumea, mai îmbătrânise cu un an de Anul Nou.

— Nu mă pot mărita, o lămurii Sachi cu blândeţe. Sunt prea departe de casă. Când mă voi întoarce în sânul familiei mele, tata va pasi o peţitoare.

— Dar vei fi prea bătrână atunci, îi atrase atenţia Yuki.

Sachi dădu din cap. Cuvintele copilei îi împovărau sufletul. Dar unde era ea acasă? Pe această lume, fiecare se trăgea de undeva. Dar ea și cu Taki erau ca algele plutind pe un heleșteu, desprinse de rădăcinile lor, sau ca stafiile pizmașe, suspendate între o lume și cealaltă. Trebuiau să se întoarcă la palat, în Edo, sau, dacă nu, la familiile lor. Nu mai puteau continua să se ascundă, trăindu-și de-a pururi viața doar pe jumătate, indiferent cât de bune se arătau cu ele gazdele lor.

În fiecare zi, uneori împreună cu Taki, alteori singură, Sachi își puna pe spate o haină groasă și ieșea pe verandă. Ședea și contempla grădina, meditănd cu tristețe la strania soartă care le adusese pe ea și pe prietena ei acolo, încercând să-și închipuie ce viitor le mai putea aștepta.

V

Nu la multă vreme după Anul Nou, când ornamentele de sărbătoare erau scoase și arse, cerul se acoperi de nori gri și cenușii. Fulgi albi, uriași, începură să cadă, la început lin, apoi tot mai iute. Când Sachi ieși pe verandă în acea după-amiază, copacii și stâncile, felinarul de piatră dărâmat se prefacuseră într-un misterios peisaj de un alb spectral, învelite într-o mantie groasă de omăt. Se înfășură într-o pătură și se lăsă absorbită de natura încremenită.

Deodată se auzi un zgomot. Sachi tresări. Era sigură că nu fusese decât trosnetul bambușilor, îndoindu-se sub greutatea zăpezii? Sau poate să fi trecut în fugă vreo jivină ori vreun duh. Nimeni nu venea în acea porțiune de curte. Acolo era locul ei secret, al ei și al lui Taki.

— Doamna mea, șuieră o voce. Nu vă temeți.

O siluetă se ivi din umbrele aruncate pieziș de casă, înfășurat atât de strâns în haine groase, încât numai ochii i se mai vedeau. Pașii săi scârțâiră pe zăpadă în timp ce înainta spre ea, lăsând o dâră de urme însemnate de împletitura cizmelor de pai. Merse pe lângă gardul de nuiete, până când se apropie atât de tare, încât ea îi putu desluși aburii respirației în aerul înghețat. Îi știa prea bine ochii negri, sfredelitori, glasul profund și gutural. Era Shinzaemon.

Sachi se ridică în picioare, dreaptă, înfășurându-se mai strâns în hainele groase:

— Domnule! Este o lipsă de cuviință!

Îi vorbea cu voce joasă, aruncând o privire grăbită peste umăr. Poate că Takı se afla în camera din spatele ei și îi spiona. Dar înăuntru nu mai era nimeni. Nu era sigură dacă regretă sau se bucură de absența doamnei sale de companie.

— Trebuie să vă văd între patru ochi, mormăi el pe un ton imperios. Toți pereții au urechi.

O clipă rămase în picioare, stânjenit, mutându-se de pe un picior pe altul, cu ochii ațintiți în pământ, cu mâna pe mânerul sabiei. Fără nimeni altcineva prin jur, părea mai puțin sigur de sine. Era din cale-afară de neobișnuit pentru ei, ca bărbat și femeie, să se afle singuri, împreună. Nu i se mai întâmplase niciodată. Chiar și când se culcase cu shogunul, Sachi fusese supravegheată de doamne de companie.

— Recunoștința noastră față de familia dumneavoastră este nefârșită, domnule, îi mulțumi Sachi, căutându-și cuvintele.

— Îmi pare rău, bodogăni el. N-a fost bine că v-am adus aici. A fost o greșeală groaznică. V-am promis c-am să vă apăr, dar n-am reușit să mă țin de cuvânt. Nu vă aflați în siguranță, nimeni dintre noi nu-i în siguranță. Înălțimea Sa, *daimyo*-ul... Suntem slujitori devotați ai familiei Tokugawa. Însă actualul *daimyo*...

Își coborî vocea și mai mult, uitându-se de jur împrejur. Până și în această grădină, îngrădită de ziduri, cu fulgii mari de nea căzând neconținut, s-ar fi putut afla iscoade. Sachi se aplecă, ascultând cu încordare. Erau atât de apropiați, încât îi simțea căldura trupului și îi vedea respirația încrețindu-i fularul sub care-și ascundea chipul. Când inspiră, ea surprinse un ușor iz de transpirație, amestecat cu miros de tutun și de praf. Era ceva legat de acea boare, era atât de crudă, de naturală, încât o gădilă un fior pe spinare.

— Seniorul nostru este... un om fără onoare. A refuzat să-și trimită trupele, când shogunul i-a cerut-o. Așteaptă să vadă din care parte bate vântul. Vrea să se asigure că este de partea învingătorilor. Vărul meu a fost... este unul dintre sfetnicii lui. Își dă toată silința să-l convingă să facă ceea ce trebuie, să-l sprijine pe shogun, dar există oameni puternici printre consilierii seniorului nostru, care se pronunță în favoarea taberei din sud.

Vărul lui... Putea fi vorba de...

— Și de aceea vă aflați aici, pentru a sări în ajutorul vărului dumneavoastră?

— A fost o prostie. Suntem ronini. Există bărbați aici care ne-ar vâna, dac-ar avea puțința. Dar noi, toți trei, atât Toranosuke, cât și Tatsuemon, am căzut de acord că trebuie să ne întoarcem.

— Drept urmare, iată încotro vă duceți...

— ...când ne-am ciocnit de palanchinul dumneavoastră, confirmă el cu un semn din cap. Ca servitori ai Înălțimii Sale, este de datoria noastră să vă protejăm. Dar, totodată, era obligația noastră să ne întoarcem aici cât mai repede. Credeam că aici mai puteați găsi un adăpost sigur. Dar...

Își ținea ochii în pământ, încruntându-se. Deasupra streșinilor suspendate fulgii de nea coborau plutind.

— Vărul dumneavoastră... oftă Sachi, simțind un fior subit, când își dădu seama. Vreți să ziceți... tatăl lui Yuki?

Cu strângere de inimă revăzu în minte fețișoara strălucind de speranță a fetei. Nu mai îndrăzni să pună alte întrebări. Ochii negri ai lui Shinzaemon se îngustară.

— Am crescut împreună. Îmi este ca un frate. Este un om bun, un om de onoare.

— Iar acum...

— Este la închisoare.

Sachi se cutremură de groază.

— Seniorul nostru a ales să fie de partea sudului. Vărul meu a fost condamnat la moarte. Am încercat să-l scot de acolo. În fiecare zi verific porțile închisorii. Din câte știu, încă mai există o șansă.

— Numai din pricina noastră, trase Sachi concluzia, cu ochii măriți de spaimă, din pricina noastră a trebuit să vă încetiniți pasul și n-ați putut ajunge la timp.

El clătină din cap în semn că nu.

— Ar fi fost oricum prea târziu, murmură el. Seniorul le-a dat celor din sud mână liberă. S-a făcut o epurare. Roninii din sud trec prin tăișul sabiei pe oricine bănuiesc ei că ar fi de partea nordului. O mulțime de oameni profită și ei, plătind polițe mai vechi. Mulți au fost aruncați în pușcărie sau uciși. Familii întregi au fost nimicite, iar numele lor, șters din registre. Până acum, familia mi-a fost lăsată în pace, dar nimeni nu știe când ne va veni și nouă rândul.

Se opri, ca și cum și-ar fi adunat gândurile.

— Ca doamne de la Curtea Înălțimii Sale, aici sunteți în mare pericol. Noi v-am adus și siguranța dumneavoastră este răspunderea noastră. Pentru nimic în lume să nu ieșiți din casă. Vom pleca cât de curând vom putea.

Prinsă în plasa cuvintelor lui, Sachi rămase cu privirea ațintită asupra singurei porțiuni vizibile din Shinzaemon, ochii lui. O mână voinică i se odihnea pe mânerul sabiei. Chiar și aici se aștepta la orice. Pe spatele mantalei lui se așternuse o pulbere fină de zăpadă. În spatele lui, grădina sclipea, albă și misterioasă. Ramurile copacilor și tulpinile înalte ale bambușilor se legănau și se îndoiau sub greutatea omătului.

Se lăsă o lungă tăcere.

— Nu știu nimic despre dumneavoastră, mărturisi el. Nu-i treaba mea să vă iau la întrebări. Știu doar că sunteți o doamnă de la Curtea shogunului. Când am avut privilegiul să vă fim de folos, călătorești în palanchinul imperial. Ca slujitori loiali ai Înălțimii Sale, este datoria noastră să vă protejăm cât mai bine.

Sachi făcu din cap semn că da. Se simțea vrăjită.

— Îndată ce plecăm de aici, ne luăm soarta în propriile mâini, constată ea, amintindu-și cine era și ce poziție avea. N-aveți nici o obligație să ne ajutați. Dar v-am mulțumi din toată inima dacă ne-ați putea informa în privința stării în care se mai află drumurile.

— Nu vă pot lăsa să plecați singure, protestă el. Este prea primejdios. Vă vom însoți oriunde doriți să mergeți.

Ochii lui se schimbaseră, iar Sachi putu observa că o priveau cu sinceritate, ba erau chiar surâzători. Ar fi trebuit s-o supere cutezanța lui, în schimb se trezi că se topea sub privirea lui.

— Ochii dumneavoastră, murmură el. Sunt prelungi ca frunza de salcie și... verzi. Verde-întunecat. Mă iertați, nu sunt decât un ȋonin necioplit. N-aș fi crezut niciodată că voi privi în față pe cineva atât de... Nu mi-aș fi închipuit să întâlnesc pe cineva...

Își lăsă ochii în pământ și răvăși zăpada cu vârful cizmei lui de pai.

— Mă scuzați, bombăni iar. Nu-i treaba mea să mă adresez cuiva ca dumneavoastră într-o asemenea manieră. Dar iată-ne împreună. Trebuie să fie destinul. Soarta ne-a adus laolaltă. Ne leagă karma.

Se încruntă de parcă știa că mersese prea departe.

— Trebuie să mă duc, mormăi el, întorcându-se brusc, ca și cum ceva îl trăgea de acolo, împotriva voinței lui. Vă voi vizita din nou.

VI

Se apropia sărbătoarea aruncării boabelor de fasole, ceremonie care marca prima zi de primăvară, când mătușa Sato smuci ușile camerei lor. Sachi și Yuki, care citeau împreună, își ridicară privirile, tresărind. Mătușa Sato era cu respirația tăiată, iar părul îi era mai ciufulit ca de obicei.

— Shinzaemon și seniorul Toranosuke sunt aici, doamnele mele, le anunță ea găfâind. Vor să vă vadă. Zic că este urgent. Pot să fiu mijlocitor, dacă doriți, sau să stau de pază pentru dumneavoastră.

Sachi îi răspunse cu fermitate:

— Îi vom vedea. Vă rog să ne însoțiți.

Cei doi bărbați și mai tânărul Tatsueemon așteptau în holul de la intrare, iar săbiile li se șteau prin mantalele lor groase de iarnă. Unchiul Sato era cu ei, în pantaloni *hakama* apretați, cu creștetul ras impecabil. Părul, uns cu uleiuri parfumate, îi era prins la spate într-un moț rigid, de samurai de rang înalt. Pe lângă el, cei trei ronini, cu creștetele lor nerase și cozile de cal lucioase, prinse în panglici purpurii, arătau ca niște sălbatici.

Erau încrunțați. Însă nu era doar obișnuita grimasă a samuraiului. Mai era ceva ce scânteia în ochii lor și o făcea pe Sachi să stea ca pe ghimpi.

Toranosuke făcu un pas înainte, înclinându-se. Sachi uitase ce bărbat frumos, cu trăsături fine, se ascundea sub barba lui țepoasă.

— Ce-ați auzit? îl întrebă ea, sărind peste tradiționalul schimb de politețuri. Cum stau lucrurile în Edo?

— Vă rugăm să ne scuzați obrăznicia, începu domol Toranosuke. Am primit rapoarte, dar veștile sunt confuze. S-ar putea să fi avut loc vreo bătălie la sud de Kyoto.

— Kyoto? repetă Sachi, ținându-și răsuflarea.

— Lângă orașele Toba și Fushimi. N-am aflat prea multe deocamdată. Am auzit că s-ar fi dat lupte încontinuu, timp de trei zile. Sute de oameni au fost uciși și răniți. Batalioanele din nord s-au luptat

cu vrednicie, dar... S-ar putea să fi existat acte de insubordonare. Oamenii noștri...

Trei zile de lupte continue. Iar din tonul lui se deducea că cei din nord ar fi fost înfrânți. Sachi îi aruncă o privire lui Shinzaemon, temându-se că s-ar putea să facă vreun gest prin care să le trădeze întâlnirea secretă, însă încruntarea i se adâncea pe chip.

— Vreți să știți ce-am auzit? se amestecă el în vorbă, mormăind.

Glăsuia în idiomul aspru al bărbaților, în clarul dialect din Kano. Era ciudat, cu totul extraordinar, să arunci o privire în lumea unor bărbați asemenea acestuia, să-i auzi discutând despre politică și război în prezența unor doamne, chestiuni care de obicei nu ajungeau deloc la urechile femeilor. Preț de o clipă, Sachi fu cuprinsă de o bucurie tainică, ca o fetiță care trăgea cu urechea la convorbirile oamenilor mari.

— Vă spun eu, răbufni el. În cea de-a treia zi, oamenii noștri s-au retras la Castelul Osaka, pentru a se replea. S-au adunat în sala cea mare și l-au rugat în genunchi pe seniorul Yoshinobu să-i conducă personal în bătălie.

Sachi știa că seniorul Yoshinobu abdicase de la shogunat. Nu mai era conducătorul întregii țări. Dar mai era totuși capul familiei Tokugawa și suzeranul tuturor clanurilor din nord, care luptau să-i oprească pe cei din sud.

— Cu el în frunte știau că aveau să fie invincibili, continuă Shinzaemon. Jumătate dintre ei aveau răni grave. Unii rămăseseră ologi. Dar toți erau nerăbdători să se întoarcă pe câmpul de luptă și să-i bată pe acei trădători din sud o dată pentru totdeauna.

— Destul, Shin, se răsti Toranosuke. Nu uita unde te afli!

— Lasă-mă să termin, bombăni Shinzaemon. Seniorul Yoshinobu s-a jurat că se va pune în fruntea armatei a doua zi. Pe urmă...

Se opri, iar buza de jos i se răsfrânse cu dispreț:

— Pe urmă a fugit pe furiș, cu unii dintre așa-zișii lui sfetnici. Se pare că există o trecere secretă până la port. Nici măcar nu și-au mai putut găsi propriul vas, când au ajuns acolo, așadar s-au ascuns pe o corabie de război barbară.

— Pe o corabie barbară? se miră Sachi cu tremur în voce.

— Un vas american. S-au dus la Edo în ziua următoare.

— A fugit! constată Sachi.

Era înfiorător. Acesta era omul care îi răpise tronul dragului ei senior și stăpân, tron pe care și-l dorise atât de mult, încât nu șovăise să-l otrăvească pe shogun. Asta să fi vrut în tot acest timp? Crezuse că se întrebese doar în sinea ei, dar, de fapt, vorbise cu voce tare. Shinzaemon se uită la ea.

— A dezertat, mormăi el, confirmând cu un semn din cap. Ce rușine!

— Destul! urlă unchiul Sato, cu mâna pe mânerul sabiei. N-ai nici un pic de loialitate? Toate acestea nu sunt decât zvonuri. Cum îndrăznești să ni le prezinți drept fapte reale?

— S-ar putea să existe o explicație, preciză Toranosuke, încercând să-i împace pe amândoi. Se zice că seniorul Yoshinobu plănuiește o ultimă bătălie în Edo.

— Chiar acum e-n Edo, preciză Shinzaemon, cu un rânjet. Știi și tu, doar ai văzut rapoartele, unchiule Sato! Toată lumea râde de el: „S-a întors fugind, de frică să lupte, lăsându-și oamenii în urmă”.

Unchiul Sato părea gata să explodeze:

— Și tu chiar îi crezi pe coate-goale ăia? Cum cutezi să-ți închipui că ghicești intențiile seniorului Yoshinobu?

— Nu este prietenul nici unuia dintre noi, unchiule Sato. Știi foarte bine, îi atrase atenția Shinzaemon. Dar voi lupta pentru el până la moarte. Îmi cunosc datoria.

— Deci cei din nord au fost înfrânți... repetă Sachi.

Avea nevoie de certitudine. Poate, dacă o spunea de mai multe ori, reușea să-i priceapă înțeleșul, până la urmă.

— Ceea ce înseamnă că cei din sud au cucerit Kyoto. Și întreaga regiune de sud-vest, o lămuri Shinzaemon.

Se lasă o lungă tăcere.

— Și Edo...? întrebă Sachi încet.

— Haos total, o informă Toranosuke. Nimeni nu mai deține controlul. Bandiții și hoții mișună.

— Trupele seniorului Yoshinobu vin încoace pe mare din Osaka și clocotesc de furie pentru că n-au mai fost plătite, continuă Shinzaemon.

— Cei din sud tot distribuie fluturași în care arată că va fi război, iar oamenii trebuie să evacueze orașul, le povesti mai departe Toranosuke.

Cetățenii sunt pe străzi zi și noapte, cărându-și bunurile în căruțe la țară.

— Ce mai este pe la castel? întrebare Sachi și Taki, aproape la unison.

O imagine a palatului, a femeilor și a prințesei, a dragei sale stăpâne, fulgeră dinaintea ochilor fostei concubine.

— Din câte știm noi, cei din palat sunt în siguranță.

— Aveți rapoarte?

— Ca să vă spunem adevărul, n-avem nici un fel de rapoarte. Dar, dacă lucrurile ar fi stat altfel, am fi auzit și noi.

— Cei din sud își vor planifica înaintarea, grăi Shinzaemon. Au generali destoinici și arme englezești. Dacă vor cuceri Edo, vor pune cizma pe gâtul întregii țări.

— Și nimeni din Kano nu-i va împiedica, bodogăni unchiul Sato. Nu, dac-o să fie după voia Înălțimii Sale. Singurul lucru care rămâne de făcut este să vă îndreptați pe cai spre nord, să încercați să le stăviliți înaintarea.

Le săgetă cu privirea pe femei, de parcă abia atunci ar fi băgat de seamă că se aflau acolo.

— Știu că nu suntem decât niște femei proaste, grăi mătușa Sato, dar și noi putem pune mâna pe arme. Nu uitați!

— Seniorul Yoshinobu este lunecos ca un șarpe, mormăi Shinzaemon. Nimeni nu știe de partea cui e cu adevărat și ce va face în clipa următoare.

După ce pleacă bărbații, Taki mai rămase să stea de vorbă cu mătușa Sato. Solii nu mai conteneau să vină. Sala cea mare vuia de voci ridicate și de dispute furibunde.

Sachi se întoarce în cameră, luă o pătură și ieși pe verandă. Bulgării de mușchi verde întunecat și contururile lespezilor de piatră străpungeau zăpada care se topea. Omătul încă mai acoperea felinarul de piatră dărâmat, pe care păsărelele lăsaseră mici urme, tot țopăind deasupra. O cioară croncăni și se lăsă greoaie pe ramura unui copac. O avalanșă de nea se rostogoli printre crengi și se prăvăli la pământ. Sachi privea siluetele fantomatice ale copacilor, în timp ce văzduhul se întuneca și se lăsa seara.

Se auzi un zgomot slab. Cineva înfășurat în haine groase, cu capul și fața ascunse într-un șal, călca plin de îndrăzneală pe lângă casă. Înaintă spre ea, iar zăpada scârțâi sub pașii lui. Se mișca agil ca o pisică. Două săbii îi ieșeau de sub manta. Se apropie de verandă. Spre disperarea ei, Sachi simți că inima îi bate mai repede și sângele îi năvălește în obraji. Își puse vârful degetelor pe lemnul lustruit și își înclină capul.

— Seniore Shinzaemon, murmură ea pe un ton răstit, înciudată de propria ei zăpăceală.

— Iertați-mi îndrăzneala, se scuză el, vorbind în surdină.

Fu ușurată să simtă că obrajii i se răcoresc.

— Doamna mea, trebuie să ne pregătim să plecăm imediat, o anunță el.

Ochii lui întunecați scânteiau deasupra cutelor pânzei care-i acoperea fața, iar sprâncenele i se îmbinau într-o încruntare.

— E război, doamna mea! Război adevărat! Cei din sud își mobilizează armatele. Cei din Edo se pregătesc de asediu. Seniorul Yoshinobu... Aveți cunoștință de acțiunile lui, doamna mea, și în ce degringoladă ne aruncă în felul ăsta pe noi și cauza noastră. Iertați-mă că vă spun pe față lucrurile astea, doamna mea. Știu că sunteți de la Curtea Înălțimii Sale, dar... s-a apucat să ne distrugă. Face tot ce poate ca să ne împiedice să ne apărăm împotriva hoardelor din sud, a propriilor lui dușmani. Suntem în pierdere, doamna mea. Nimeni nu poate înțelege ce joc face el. Însă onoarea ne obligă să luptăm de partea familiei Tokugawa.

Sachi dădu din cap, încruntându-se îngândurată, deși abia îi de-slusea cuvintele. Era din pricina glasului său, atât de răgușit și de aprig, de profund și de răsunător, atât de diferit de cel al unei femei. Sunetul lui o umplea de o plăcere tainică și îi făcea inima s-o ia razna. Ceilalți se purtau așa cum se cuvenea și ziceau ceea ce se cuvenea. Nu și el. Lui părea să nu-i pese de ce crede lumea.

— Spuneți-mi adevărul, îi ceru ea, apropiindu-se de el. Ce-ați auzit?

— Oamenii spun că sudicii îl țin sub control pe tânărul împărat și emit edicte în numele lui. Am auzit că, în ultima zi a bătăliei, au mărșăluit sub stindardul imperial, autoproclamându-se armata imperială. L-au declarat pe seniorul Yoshinobu trădător și dușman al

împăratului. Iată de ce a refuzat el să lupte. Dar pentru noi nu mai are nici o importanță ce face seniorul Yoshinobu. Noi ne-am legat prin jurăminte că vom rămâne loiali și ne vom face datoria față de familia Tokugawa. Ne vom lupta pentru ei, fie ce-o fi.

— Cei din sud sunt ticăloși mai mari decât mi-am închipuit, șopti Sachi.

— De când eram copil am înțeles să-mi slujesc seniorul până la moarte, mărturisi Shinzaemon. Dar acum nici măcar nu mai știm care ne sunt conducătorii. Cum mai putem să fim slujitori devotați?

— Ce-aveți de gând? îl iscodi ea, coborându-și ochii.

Inima îi bătea să-i spargă pieptul. Încercă să-și stăpânească vocea, să vorbească demn, impunător, așa cum se cădea unei doamne de rangul ei.

— Deocamdată drumurile sunt sigure, doamna mea, o informă el. La Edo nu este mai rău decât oriunde în altă parte. Castelul a fost consolidat după incendiu, de două ori întărit. Este inexpugnabil. Este înșesat cu soldați. Este cea mai mare fortăreață din țară. Dacă există vreun adăpost sigur, acela este Castelul Edo. Camarazii mei și cu mine ne-am săturat să tot așteptăm fără rost. Trebuie să ne întoarcem pe front. Cu cât mai iute avem puțința să ucidem câțiva dușmani, cu atât mai bine. Ne îndreptăm spre Edo, ca să ne alăturăm rezistenței. Dacă doriți și dumneavoastră să vă întoarceți, vă vom însoți. Am locuit aici în copilărie, urmă el, ca pentru sine. Obișnuiam să mă furișez în grădina asta, ca să mă joc de-a duelul cu verii mei. Cât de ciudată mi se pare întoarcerea acasă!

Ochii lui se plimbară pe fața ei, dezmierdând-o, ca și cum ar fi dorit să ia cu el imaginea ei pentru totdeauna. Ea îi zâmbi. Avea senzația că rătăceau iar peste coline, ca frate și soră. Dar nu. Nu era așa, nicidecum ca frate și soră.

El se uita în pământ. Se aplecă în jos și aruncă ceva înspre ea. Fără să se gândească, ea se întinse și îl prinse. Pentru o clipă, mâinile lor se atinseră în treacăt. Îi simți asprimea pielii de soldat, frecându-se de a ei. Apoi el se întoarse și se îndepărtă cu pași grăbiți.

În mâinile ei ținea o micuță floare albă, o orhidee sălbatică...



I

Zăpada se topea, iar frunzele ascuțite ale bambușilor și peticele întunecate de mușchi se ițeau printre nămeți. Pe ici, pe colo orhideele sălbatice străluceau ca niște steluțe albe. Pe ramurile prunilor, mugurii erau gata să înflorească și câțiva boboci cu cinci petale, de culoarea vinetelor, sclipeau pe crengile lor noduroase.

De la ultima ei convorbire cu Shinzaemon pe verandă, Sachi își făcuse bagajul și era gata de plecare. Taki o implorase pe mătușa Sato să ia cea mai puțin valoroasă dintre robele ei de la palat, să se ducă la un negustor cu ea spre a o vinde sau amaneta. Dar mătușa Sato o refuzase. Avea să le împrumute bani, îi mai spusese. La urma urmei, ele se duceau cu Shinzaemon, iar el le era rubedenie. Se puteau gândi să-i achite datoria după ce totul se reîntorcea la normal. Dar nu mai venea nici o știre de la el. Tăcerea prevestea tot mai multe rele.

În casă, viața continua ca mai înainte. Ceva totuși se schimbasesc. Să fi fost faptul că lumea se grăbea ceva mai tare sau vorbea mai încet, tresărind ori de câte ori ușa principală se deschidea? Să fi fost faptul că toată lumea părea să stea cu urechile la pândă, ca și cum ceva înspăimântător urma să se întâmple? Până și pe mămoasa mătușă Sato părea s-o îmbolnăvească așteptarea.

Dar Sachi se gândea la altceva. Iar și iar își scotea din mânecă orhideea sălbatică dăruită de Shinzaemon. O dosise acolo pentru a o păstra cât mai bine. Se uita lung la ea, cum îi zăcea ofilită în palmă. Felul în care o privise el!... Știa el cât de inacceptabil era să se poarte astfel cu o femeie respectabilă, nemaivorbind de un rang ca al ei? Trebuia să se simtă jignită, dar nu era. Fiecare cuvânt rostit de el îi răsuna în minte, ca un clopot ce bătea orele. Când închidea ochii, îi vedea chipul.

A-și petrece timpul singură, în compania unui bărbat era, știa prea bine Sachi, de neconceput pentru orice femeie de onoare, nu numai pentru ea, care era legată de răposatul shogun pentru tot restul zilelor sale. Se legase prin jurăminte sfinte. Nu exista nesăbuiță mai mare decât să-și închipuie că putea să nu se supună celor mai presus de ea, ori să aleagă orice altă cale decât cea care i se hărăzise. Celălalt drum ducea numai la dezastru.

Cu toate acestea... era război. Situația era cu totul alta. Nimeni nu mai știa cine sau ce era ea. Și cine putea spune care dintre ei va mai trăi sau va muri? Sachi suspină. Ce n-ar fi dat să se mai vadă singură cu Shinzaemon măcar o singură dată, să-l întrebe ce voise atunci să spună!

Se apropia ora șarpelui, iar slujnicele le luaseră de multă vreme tăvile cu micul dejun, totuși Yuki încă nu apăruse pentru lecția ei de poezie. Încă de când se sculase, Sachi avea sentimentul că ceva nu era deloc în ordine. Zumzetele îndepărtate ale casei păreau diferite. În locul obișnuitei rutine de dimineață, auzea zarva oamenilor care fugeau înapoi și încolo, troncănituri și voci ridicate.

Un vaier melancolic răsuna ca un ecou din crângurile de falnici cedri japonezi care împrejmuiau casa. Tresări. Aducea cu tânguirea unei trâmbițe din cochilie de concă ce chema soldații la război. O clipă se întoarse pe aripile gândului la Edo. Nu era însă decât țipătul unei bufnițe. Apoi ușa se deschise. Yuki dădu buzna înăuntru și se lăsă în genunchi. Colăceii ce-i fluturau în creștet i se aplecară în față, pe când se înclina.

— Îmi pare rău, șopti ea.

— Ce-i? oftă Sachi.

Ochii fetiței se căscau ațintiți asupra ei. Fețișoara ei rotundă, durdulie, era palidă și trasă, de parcă ar fi fost chipul unei stafii.

— Mama... a dispărut. S-a dus acasă, sunt sigură. N-o să mă lase să plec în căutarea ei. Vă rog, ajutați-mă!

Se căznea să-și păstreze cumpătul, ca orice samurai, mușcându-și buzele ca să nu-i mai tremure. Ultimele cuvinte îi zburară din gură ca un sughiț de plâns. Sachi se uită la ea cu groază. Să plece acasă? Ce putea să însemne? Apoi își aminti de conacul în ruină, pe lângă care trecuseră în ajunul Anului Nou.

— De ce crezi tu că s-a dus acasă, *Yu-chan*? o întrebă pe un ton imperios.

— Pur și simplu știu. Azi-dimineață...

Mătușa Sato era chiar în spatele ei. Fața îi era încremenită, ca o mască, la fel de impenetrabilă de parcă ar fi fost sculptată în piatră.

— Destul, *Yu-chan*, se răsti ea pe un ton aspru. Așteaptă. Se va întoarce.

Buzele îi erau strânse ca valvele unei scoici, ochii ei negri aveau o căutătură opacă. Nu mai era vesela mătușă Sato pe care o știa Sachi.

— Trebuie s-o gălesc, ripostă copila cu înverșunare. Mă voi duce singură, nu-mi pasă!

Sachi se uită la ea.

— Vin și eu cu tine, spuse.

În tăcere, Sachi și Yuki se înfodoliră în haine groase și se încălțară cu saboți. Era prima oară când Sachi ieșea afară, de la Anul Nou încoace. Omătul care se topea prefăcuse cărarea de pământ în zloată. Zăpada se aduna în troiene murdare de-a lungul zidurilor. Fetița o trăgea pe Sachi după ea, smucind-o de mână. Trecură de o poartă masivă, cu acoperiș, unde o mână de servitori făceau de pază afară, apoi de o alta. După aceea, ajunseră la o poartă cu o tăbliță din lemn pe care se citea numele Miyabe. Era la o distanță de numai câteva porți, însă conacele erau atât de mari, iar zidurile atât de lungi, încât li se părea că merg de o veșnicie.

De Anul Nou poarta fusese închisă cu zăvorul. Acum era larg deschisă. Fetița se smuci din mâna lui Sachi și țâșni peste prag, înainte s-o poată opri.

Sachi o urmă în mare grabă. În locul unui prundiș îngrijit, ca la conacul lui Sato, curțile erau o junglă de copaci și tufișuri care crescuseră în voie, pe jumătate îngropați sub nămeți. O putea zări pe copilă înaintând printre hățșurile crengilor, pe lângă casă. O urmă pe cât de iute putu, pășind peste crenguțe, trecând prin tufișuri și călcând peste bolovani. Hainele i se agățau de ramuri, de parcă arborii încercau s-o țină în loc. Zăpada cădea de pe crengile lor, umezindu-i hainele.

— *Yu-chan!* găfâi ea. Așteaptă.

Însă Yuki dispăruse deja prin intrarea din laterală. Ușa era putredă pe jumătate, iar câteva obloane erau căzute la pământ. Strângând

din pumni atât de tare încât își simțea unghiile intrându-i în carne, Sachi respiră adânc și o urmă înăuntru.

Obloanele de ploaie erau trase. În bezna dinăuntru, Sachi deslușea pașii fetei și țipetele ei ascuțite:

— *Haha-ue! Haha-ue!* Mama! Mama!

Se împiedică în urma ei, iar din putredele *tatami* se ridicară nori de praf. Mormane de frunze îi trosniră sub picioare. Pânzele de păianjen se întindeau, gata s-o apuce de mâini și de față. Pretutindeni se simțea un miros îmbâcsit de umezeală și mucegai. Se opri să asculte. Glasul și pașii copilei nu se mai auzeau.

În depărtare se zărea o geană de lumină. Sachi aruncă o privire remătoare prin jur, așteptându-se să vadă o femeie fantomatică, alunecând ca un fum, tânguindu-se și smulgându-și pletele negre și lungi. Trebuia să se poarte ca un samurai, își spuse, să nu se teamă de nici un dușman din rândul muritorilor. Dar nici un muritor n-ar fi adăstat într-un asemenea loc.

— *Yu-chan?*

Își auzi vocea tremurând în tăcerea grea. În vârful picioarelor, se îndreptă spre cea mai îndepărtată dintre camere. Stourile păreau trase. Prin ușile de hârtie observă că acea încăpere era scaldată în lumină. Fâșii de mătase, la fel de curate și de albe ca neaua proaspăt căzută, se vălureau în prag.

Se mai uită o dată. O pată de un roșu întunecat mânjea mătasea. Chiar în mijloc se găsea o siluetă îmbrăcată în alb. Mama lui Yuki era pe jumătate în genunchi, pe jumătate întinsă cu fața în jos. Părul negru îi era desfăcut și se răsflora pe podea. Un pumnal mânjit de sânge zăcea lângă ea.

Yuki se aruncase cu brațele în jurul mamei sale, agățându-se de ea, de parcă nu voia s-o lase să plece. Se așternu o tăcere de moarte. O duhoare dulceagă și grețosă umplea aerul.

În ciuda educației sale de samurai, pe Sachi o cuprinse un val de groază, ca și cum ar fi fost lovită de un fulger. Întoarse capul, închise ochii și luă o gură de aer.

Cu ochii minții, o văzu pe mama lui Yuki frecând podelele până când nu mai rămânea nici o pată, curățind cu grijă altarul, întinzând mătasea peste *tatami* și rugându-se pentru ultima oară. Își potolise iureșul gândurilor, își împăturise cu dragoste mânerul pumnalului

în hârtie, apoi îngenunchease și își legase gleznele, ca să se asigure că avea să-și păstreze demnitatea și după moarte. Își înfipse tăișul în gât cu precizie, cu modestie și pe tăcute, fără zarvă, cu un soi de bucurie liniștită. Era o sinucidere ca la carte, o moarte de care putea fi mândră.

Sachi era plină de admirație, aproape de invidie. Știa, ca samurai, că trebuia să fie gata să moară în orice clipă. Era foarte familiarizată cu procedeul. Spera că, atunci când îi sosea ceasul, avea să fie și ea în stare să-și ia viața astfel.

Cu toate acestea, la vederea leșului din fața ei, simți o spaimă pe care nici un gând nu reuși să i-o alunge. Cea care fusese o femeie blândă, frumoasă era acum o masă inertă de oase și carne. Inima lui Sachi bătea să-i spargă pieptul. Simți cum greața i se ridica în gât.

Ochii îi fură atrași de un dagherotip de pe altarul de la marginea camerei. La palat mai văzuse câteva portrete pe sticlă, dar nu se așteptase să vadă unul într-un loc atât de dărăpănat și de dosnic. Doi oameni, un bărbat și o femeie, stând în picioare, țepeni, unul lângă altul, se uitau palizi la ea. Femeia era mama lui Yuki. Se uită lung la bărbat. Sigur nu! Să fie... Shinzaemon? Capul îi era ras după obicei, iar părul, uns cu uleiuri parfumate și prins într-un moț de samurai, dar cunoștea umerii obrajilor ieșiți în afară și ochii aprigi, expresia încăpățânată a fălcii. Uluită, se uită mai îndeaproape. Nu era Shinzaemon, deși era ciudat cât de mult aducea bărbatul acela cu el.

Lângă tablou se mai găseau două suluri, legate cu panglică. Unul îi era adresat unchiului Sato, celălalt, lui Yuki. Când Sachi le ridică, bilețelul către Yuki se deschise. Era foarte scurt.

„Copila mea, îi scrisese mama ei, trebuie să fii foarte curajoasă! Când te vei face mai mare, vei înțelege. Nu mai pot suporta rușinea morții tatălui tău. Locul meu este lângă el. Fii o adevărată flică de samurai și poartă cu mândrie numele de Miyabe.“

Yuki zăcea atât de încremenită, încât lui Sachi i se făcu frică să nu fi murit și ea. Apoi începu să plângă cu sughițuri.

Încet, târându-și picioarele, ele se înapoiară la conacul familiei Sato. Erau pline de praf, de pânze de păianjen, de sânge și de murdărie. Shinzaemon le aștepta în holul de la intrare. Chipul îi era mohorât. Se uita în podeaua de pământ, iar umerii lați îi atârnavă, ochii îi erau lipsiți de strălucire.

Își îndreptă spinarea la vederea lor. Își coborî ochii asupra fetei și îi spuse:

— Îmi pare rău!

Yuki își ridică privirea la el. Bărbia îi tremura, iar ochii îi erau plini de lacrimi, însă fața îi era ca de piatră. Sachi văzu că se străduia din răspuțeri să nu-și arate slăbiciunea și lacrimile, fie ce-o fi.

Sachi nu-l mai văzuse niciodată pe Shinzaemon atât de blând. Tânjea să-l ia de mână și să-i zică: „Nu-i vina ta. Ai făcut tot ce-ai putut!” Ochii lor se întâlneau. El era atât de viteaz, de puternic. Dacă știa cineva ce trebuia făcut, el era acela. Trebuia să aibă încredere în el.

— S-a terminat, le anunță el. Sudicii au pornit, iar seniorul din Kano s-a hotărât să le dovedească loialitatea pentru cauza lor. Ca doamne de la Curtea shogunului, vă aflați într-o mare primejdie. La fel ca și noi. Vom pleca îndată.

— Trebuie să mă ocup de înmormântarea mamei, glăsui Yuki, cu gândurile în altă parte.

Erau primele cuvinte pe care le rostise, de când alergase la casa familiei sale.

— Trebuie să am grijă de cenușa ei și să mă rog pentru sufletul ei. Sunt singura supraviețuitoare din casa Miyabe.

Se uită în jur, ca și cum ar fi uitat de ceva. Fețișoara i se zbârcise, ochii îi erau umflați și roșii. Apoi își schimbă expresia. O mare liniște i se așternu pe chip.

— Trebuie să-mi răzbun tatăl, hotărî ea cu fermitate.

— Te vor ucide dacă mai rămâi aici, o avertiză Shinzaemon cu blândețe. Nu mai există nici o casă Miyabe. S-a terminat cu ea, când tatăl tău a fost arestat. Nu mai ai nici casă, nici bani, nimic. Poți purta mai departe numele Miyabe dacă rămâi în viață. I-am promis tăticului tău să am grijă de tine. Trebuie să vii cu noi.

II

Plecară cu prima rază de lumină care străpunse cerul întunecat, topindu-se în umbrele aruncate de ziduri. Își luaseră rămas-bun și mulțumiseră pentru tot cu o noapte în urmă. Era mai prudent să se furișeze în liniște. Toată lumea știa că era aproape sigur că nu se vor mai revedea.

În vreme ce închidea ușa după ea pentru ultima oară, pe Sachi o săgetă tristețea. O fi fost camera unde locuiseră în casa mătușii Sato înghesuită și rece, dar pentru ele fusese un soi de cămin.

Sufla boarea înghețată a zorilor. Femeile se înfășurară mai strâns în straiele lor. Erau îmbrăcate cât mai puțin bătător la ochi, în veșminte grosolane de târgovețe. Își trăseseră peste chip pălăriile lor de călătorie, din pai, ca să-și ascundă tenul palid și trăsăturile distinse, de aristocrate. Luară cu ele doar câteva schimburi de îmbrăcăminte și câte o robă pe care să o vândă, în cazul în care aveau nevoie de bani. Sachi mai împachetase și misterioasa haină de brocart. Își puseră halebardele în sacii lor. Bărbații călăreau cu cele două săbii vârate la brâu. Însă nu purtau nici un blazon. N-aveau nimic asupra lor care să indice clanul de care aparțineau ori cui le erau devotați.

Planul lor era să evite Drumul Mării de Est, ruta principală spre Edo. Cei din sud urmau să-și trimită neîntârziat armatele pe acea cale, ce avea să fie înșesată de soldați. Bărbații se hotărâră să o ia pe cărări lăturalnice, mai liniștite, până când se îndepărtau bine de Kano, apoi aveau să intre pe Drumul Interior de Munte. Era o cale mult mai lungă, avea să-i poarte pe poteci abrupte și sălbatice, dar era mult mai puțin probabil să se lovească de liftele din sud. Toți cei din grupul lor știau că aveau să străbată teritoriul inamicului, să intre în gura dragonului. Unele dintre domeniile prin care urmau să treacă trebuiau să fie de partea lor, însă nimeni nu mai știa cu siguranță cine pe cine sprijinea. Clanurile păreau să treacă de o parte și de alta, după cum bătea vântul.

O porniră spre partea de nord-est a orașului, direcție din care veniseră spiritele rele, unde se aflau terenul de execuție și închisoarea. Shinzaemon și Toranosuke tocmiseră hamali, cărauși și cai de povară pentru primele *ri*, până ajungeau la următorul post de garnizoană, și câteva litiere închise, ce cu greu se puteau numi palanchine, în care să călătorească femeile. Erau vehicule șubrede, cu pereți subțiri, din paie împletite și storuri țepene din stuf, ca să le acopere găurile pătrate ce serveau drept ferestruici. Sachi și micuța Yuki se legănav și săltau în liniște, strânse una într-alta. Amorțite, auzeau scârțâitul stâlpului din lemn și scrâșnetul picioarelor încălțate în sandale de pai ale purtătorilor de palanchin, tropăind prin noroi. Vântul șuiera

printre pereții din paie și prin straturile de căptușeli ale veșmintelor lor de bumbac.

Yuki trase în sus unul dintre storuri și se uită la orașul prin care treceau. Soarele nu răsărise încă, pe străzi însă lumea forfotea. La început, își croiră drum printre zidurile înalte de pământ ce îngrădeau pajiștile umbrite ale districtelor de samurai. Apoi miresmele înțepătoare ale fumului de lemne arse și ale bucatelor gătite începură să pătrundă în litieră. Cocoșii cântau, câinii lătrau. Se auzeau ciocănituri și păcănituri, de rindea și de daltă. Simțiră mirosul lacului fierbinte, pe măsură ce treceau prin cartierele meșteșugarilor.

Apoi un alt iz se strecură prin pereții palanchinului, încet, dar neabătut, până când învăli totul ca o ceață. Era atât de bizar și de neplăcut, încât Sachi se dădu înapoi. Trecuseră mulți ani de când nu-l mai simțise. Cu toate acestea, știu pe dată ce era. Preț de o clipă, se văzu iar copilă, înapoi în sat, jucându-se cu alți prichindei. Unii, își amintea ea, erau mai mici, piperniciți, prost hrăniți, iar pielea le era permanent innegrită de mizerie și de soare. Aceeași miasmă slabă, grețoasă, le ieșea din hăinuțele zdrențuite, din pălăriile lor ciudate, cu boruri mari. Sachi auzi, parcă, vocea mamei sale, răsunându-i în urechi: „Mirosul ăsta! Îl simt la tine! Iar te-ai jucat cu proscrișii. De cate ori trebuie să-ți spun? Sunt niște nespălați. Părinții lor fac negoț cu moartea. Lumea se ține departe de ei!“ Și ea învățase să-i ocolească pe cei care făceau munci de care ceilalți oameni se fereau, cum ar fi argăsitul pieilor, curățarea carcaselor de animale și execuțiile capitale.

Taki se hurduca după ele, în cea de-a doua litieră. Cineva ca ea, care dusesse un trai atât de protejat, cu siguranță nu se apropiase niciodată de oameni ca aceia. Sachi își dădea seama că trebuia să fie zguduită de groază, înfricoșată de spurcăciune.

Yuki se ghemuise la peretele litierei. Deodată sări în sus, dreaptă, și țipă:

— Opriți! Opriți!

În aceeași secundă, Shinzaemon se răsti și el:

— Opriți!

Purtătorii lăsară palanchinul pe pământ. Yuki se căznea deja să coboare din el.

Sachi se aplecă înainte, apoi se dădu înapoi, ghemuindu-se, aco-perindu-și fața cu vâlul. Duhoarea era de neîndurat. Venea de la carnea

în putrefacție, izul osuarului. Prin ușa deschisă a litierei, zări o pereche de porți uriașe, din lemn. Țintuite de scânduri prinse pe stâlpi se vedeau niște obiecte rotunde. Unele aveau păr lung și încurcat, ca stafiile. Altele, deși ciufulite, mai aveau încă moțuri de samurai. Ochii le erau închiși, gurile căscate. Acolo unde trebuia să le stea trupurile, nu mai era decât aer. Un lichid întunecat încă se mai prelingea din găturile tăiate. Erau capete omenеști.

Fețele le erau cenușii, nemișcate, de parcă ar fi fost modelate din lut, dar până și în moarte își păstrau noblețea. Dedesubtul fiecăreia se găsea o tăbliță din lemn pe care erau trecute în scris numele, vârsta, locul nașterii și crima. Neluând seama la greața care i se ridica în gât, Sachi încercă să-și dea seama care dintre ele semăna cu figura pe care o văzuse în dagherotip. Ce infamie! Era o moarte cumplită pentru un samurai.

Yuki, în micul ei chimono de copil, cu părul împletit în cozile ei încolăcite în creștet, ca niște aripi de fluture, și Shinzaemon, vâjos și înalt, cu părul său stufos prins la spate într-o coadă de cal, stăteau unul lângă altul, cu bărbiile ridicate, uitându-se lung la ele.

Într-un târziu, Yuki dădu din cap.

— Nu prea seamănă cu tăticul, constată ea.

Se lăsă o tăcere lungă.

— Într-o bună zi am să te răzbun, adăugă ea, cu vocea ei subțirică, dar aprigă.

— Ești o adevărată fiică de samurai, o laudă Shinzaemon. Tatăl tău ar fi mândru de tine!

III

Nu mai era timp de pierdut. Pe măsură ce zoreau în tăcere, Yuki ședea uitându-se drept în față, cu chipul ca de piatră, la fel ca acele figuri de la porțile închisorii. Sachi își puse brațele în jurul ei. Se temea că micuța n-avea să mai scoată niciodată vreo vorbă.

Shinzaemon și Toranosuke călăreau laolaltă, discutând în surdină. Sachi le prinse cuvintele purtate de vânt:

— Vine un punct de control. S-ar putea să fie soldați din sud.

Ridică storul de la fereștrucă și aruncă un ochi pe-afară. Săltau și se legănau de-a lungul unei ulițe înguste, mărginite de ziduri înalte

de pământ. La capătul ei se găsea o poartă masivă din lemn. Lăsa storul să cadă și se așeză în tăcere, abia mai îndrăznind să respire. Unchiul Sato, știa ea, le făcuse rost de permise de trecere: câte o tăbliță din lemn pentru fiecare, cu semnătura și sigiliul autorităților din Kano. Dar aveau să se mai afle vechile gărzi, loiale shogunului, la punctele de control, ori sudicii le luaseră deja locul? Dacă gărzile erau din sud, era foarte probabil să-i aresteze și să-i escorteze înapoi în Kano. Sachi își dădu seama, cu o tresărire de spaimă, că ar putea sfași foarte bine ca tatăl lui Yuki, cu capul țintuit de porțile închisorii.

Pași scârțâiri pe prundișul acoperit de zăpadă înghețată. Săbii și baionete se izbiră unele de altele, pe măsură ce soldații împresurară litierele. Îi auzi pe Shinzaemon și Toranosuke descălecând. Din depărtare venea tropăitul copitelor ce se apropiau.

— Hei, Aoyama, tu ești? Ce mai faci?

Prin urmare, Shinzaemon le cunoștea pe gărzi. Erau tovarăși de arme. Sachi scoase un suspin de ușurare.

— Măi să fie, naiba să mă ia dacă nu-s Shin și Tora. Încotro vă duceți?

— Sus la munte, răspunse nonșalant Toranosuke.

— Însoțiți femei? Deșteaptă mișcare. Nimeni nu vă va bănuși că sunteți ronini, dacă luați cu voi femei la drum. Deci nu vă duceți la Aizu?

— Va trebui să mai așteptați o vreme, mormăi o altă voce. Se apropie o miliție.

O trupă de călăreți trecu la trap printre marile porți din lemn. Mai mulți dintre ei erau în armură din cap până-n picioare, vizibilă sub vestoanele lor din mătase în culori țipătoare. Razele reci ale soarelui de iarnă scânteiau pe tecile, fanioanele și lănciile lor. Unii purtau coifuri cu coarne feroce, iar chipurile le erau ascunse sub măști de fier, mărginite de perciuni. Răsuflarea le ieșea aburindă, de parcă erau dragoni ce scuipau foc. Zulufi de păr negru și alb le atârnavă de brăie. Erau ca demonii dintr-un coșmar.

Soldați, în drum spre front. Dar de care parte luptau? Sachi ghici că trebuiau să escorteze pe cineva nobil și puternic, dar nu se vedea nici un palanchin, atâta doar că, în mijloc, un grup de călăreți se strangeau laolaltă. La coada lor se vedea un șir de cai de povară, cu boccele uriașe, legate în curele de spinările lor și o ceată de țărani

nătăngi, cu fețe tăbăcite de soare, cu brațe vânjoase, bronzate, înarmați cu puști grosolane ce-i reaminteau de vechea flintă pe care tatăl ei o păstra ca să apere satul de bandiți.

— Shin, Tora, strigă un luptător.

Deasupra platoșei sale strălucitoare avea chipul nerăbdător și obrajii netezi ai unui adolescent. Prin urmare și ei le erau prieteni. Oameni din Kano, devotați cauzei celor din nord.

— Unde vă duceți? Nu veniți la Aizu?

— O forță pacificatoare a ieșit din Kyoto, le strigă un altul. Dacă aveți de gând să o luați pe Drumul Interior de Munte, mai bine v-ați grăbi, altfel veți da nas în nas cu ei. Veniți cu noi și alăturați-vă rezistenței. Noi ne adunăm la Aizu. Se va da o bătălie mare. O să-i ștergem de pe fața pământului pe trădătorii din sud. Ne vom acoperi de glorie!

Numai după ce întreaga procesiune de luptători, servitori, stegari, rânđași, slugi, hamali și cai de povară se făcu nevăzută prin porți, trecând de celălalt capăt al punctului de control, Shinzaemon și Toranosuke își arătară permisele de călătorie. Când fură în sfârșit gata de plecare, Sachi îi dădu tânărului Tatsuemon, cel cu chipul plin de prospețime, pajul lui Toranosuke, ceva bani, ca să-i ofere străjerilor pentru soțiile lor.

Trecuseră aproape de pragul marilor porți, când una dintre gărzi, cu ochi ageri, se răsti:

— Târgovețe, ați zis? Cu o piele ca aia? Nu mi se par mie prea târgovețe!

Trebuie să fi zărit micuța mână albă împingând la o parte peretele șubred al litierei. În tăcere, Sachi își pipăi pumnalul, vârat în *obi*.

— S-au învărtit pe aici iscoade din Edo, în căutarea unor doamne de-ale shogunului. Cică ar fi dispărut, ziceau ei, vorbi târăgănat și celălalt dintre străjeri.

— Nu știi nimic despre asta, bombăni Toranosuke. Ele sunt verișoarele noastre de la reședința Kano din Edo.

— Permisele noastre sunt în ordine, mormăi și Shinzaemon. Vedeți-vă de treabă. Situația se schimbă repede pe aicea. Ne mai vedem pe câmpul de bătălie din Aizu!

Multă vreme Yuki șezu în tăcere, cu fețișoara ei rotundă, palidă și crispată, cu codițele prinse în creștet, ca aripile de fluture, nemișcate. Dar apoi păru să înțeleagă că-și părăsea căminul o dată pentru totdeauna. Strecură iute o privire sub stor, în vreme ce orașul Kano se făcea tot mai mic în spatele lor. Prea ușurată că, în sfârșit, părăseau acel oraș al fantomelor, Sachi nu se îndura să se uite...

Drumurile erau mult mai periculoase decât fuseseră cu numai câteva săptămâni în urmă, când sosiseră în Kano. Erau pline de făgașuri, găurite de obuze, înțesate de sandale de pai rupte. Nimeni nu se mai sinchisea să adune baligile de cal, care zăceau în grămezi pe jos. Smocuri de buruieni răsăreau pe la margini, iar distanța era marcată de crengi rupte din copaci. Multe dintre sate erau înconjurată de baricade improvizate și cete de țărani stăteau de pază, în mâini cu puști, lănci de bambus și băte.

La început, trecură în grabă printre lanuri de orez și grădini de legume, presărate cu petice cafenii de pământ înghețat. Tulpini veștede de orez străpungeau nămeții murdari. Șire de fân zdrențuite, acoperite de nea, se ridicau răzlețe la marginea câmpurilor. Copacii mărgineau drumul și, la răstimpuri, ajungeau în câte un sat sau la vreun popas cu acoperiș din stuf care oferea ceai și gustări. La orizont, munții răsăreau precum colții din botul unei fiare.

Pe la prânz, se opriră să se odihnească la un han. Hangiul îi măsură din cap până-n picioare.

— Mă rog, aduceți foarte mult cu o ceată de tâlhari, dar, de vreme ce umblați cu femei... le aruncă el, lăsându-i să intre.

Din câte se părea, era la fel de nimerit pentru bărbați ca și pentru ele să călătorească împreună. Poate de aceea Shinzaemon o căutase pe Sachi. Gândul o umplu de dezamăgire. În orice caz, acum nu mai era nici o șansă să schimbe o vorbă cu el. Erau înconjurați de tovarășii lor de drum, iar femeile stăteau în litiere.

La început, Toranosuke și Tatsueemon călăreau în față, în vreme ce Shinzaemon încheia convoiul, dar, odată ce se depărtară destul de mult de oraș, Toranosuke rămase mai în urmă. Din când în când, Sachi mai prindea cu urechea crâmpieie din conversația lor. Era important să știe ce se petrecea, își spunea în sine ei. Dar mai simțea

și o anumită încântare la auzul glasului profund al lui Shinzaemon, deși nici măcar față de sine însăși nu recunoștea asta.

— Guvernatorul închisorii este un prost, zicea Shinzaemon. I-aș fi luat capul. Dar este prea târziu acum. Nici rațiunea și nici mita, nimic nu l-a putut îndupleca. Trebuie să fi fost o cale de salvare. Aș fi dat eu iama acolo peste el și l-aș fi adus eu însumi.

Ghici că vorbeau despre tatăl lui Yuki.

— Ai făcut tot ce-ai putut, Shin, îl consolă Toranosuke. Vei omorî o groază de dușmani. Trăim vremuri sângeroase. Haide să dăm tot ce-i mai bun din noi, ca să ne asigurăm că ne jertfim viața cu onoare pe câmpul de bătălie.

Se lăsă tăcerea. Zăngănitul săbiilor, scrâșnetul potcoavelor de pai ale cailor, lovind țărâna înghețată, și călcătura ritmică a purtătorilor de palanchine răsunau neașteptat de tare în aerul rece ca gheața.

— Te-ai prins despre ce se vorbea la punctul de control? îl iscodi deodată Toranosuke.

— Nu s-a putut abține. Așadar, a fugit acum din Castelul Edo.

Sachi era pe jumătate adormită, ghemuită de frig, în hurducăturile litierei. Dar se trezi tresărind, când auzi pomenindu-se de Castelul Edo.

— Căuta sanctuarul de la Templul Kanei-ji. S-a călugărit.

Surprinse amărăciunea și disprețul din vocea lui Shinzaemon. Nu puteau vorbi decât despre seniorul Yoshinobu.

— S-a călugărit, nu-i așa? Mai degrabă se ascunde în rasă de călugăr. A auzit că armata sudicilor a pornit în marș spre Edo. Se predă înainte ca ei să ajungă! Și își mai zice samurai? Asta-i omul pentru care ne jertfim noi viața?

— N-avem de ales, se răsti Toranosuke. Suntem de generații slujitori ai familiei Tokugawa. Nu luptăm pentru el. Luptăm pentru casa Tokugawa și pentru cauza celor din nord. Trebuie să ne gândim la onoarea noastră, Shin. Trebuie să luptăm, este de datoria noastră. Trebuie să ne ridicăm împotriva clanurilor din sud. Sunt lacomi de putere. Vor ucide, vor arde și vor preface întreaga țară în cenușă, dacă ei consideră că așa o vor căpăta. Ei spun că vor să-i scoată pe străini afară. Cu toate astea, luptă cu arme englezești. Trebuie să-i oprim.

Conversația deveni tot mai greu de deslușit. Din câte se părea, ei trecuseră în față. Apoi vocile lor ajunseră iar la urechile ei, purtate de vânt.

— Știi că sudicii își zic armata imperială? se auzi glasul profund și gutural al lui Shinzaemon. Acuma ei ne zic că împăratul este adevăratul nostru stăpân și oricine i se opune este un trădător.

— O mulțime de *daimyo* așteaptă să vadă dincotro bate vântul. Unul câte unul se dau de partea sudului. Nimănui nu-i place să i se zică trădător.

— Izbânda nu-i de partea noastră. Dacă ne păstrăm onoarea și luăm partea stăpânului nostru, vom sfârși prin a fi etichetați drept trădători!

— Doar dacă familia Tokugawa pierde. Trebuie să facem tot ce ne stă în putință ca ei să învingă. Dacă se prăbușește Tokugawa, cade și guvernul. Cade întreaga țară. Apoi străinii ăia blestemați își vor aduce armatele și ne vor ocupa. Sunt ca muștele în jurul unui cadavru.

Sachi se strădui să pătrundă sensul celor auzite. Dacă seniorul Yoshinobu fugise din castel, iar sudicii se apropiau, ce se întâmplase cu prințesa și cu Cea Retrasă? N-aveau să fugă niciodată ori să se lase prinse în viață. Fără îndoială că așteptau, lustruindu-și pumnalele. Și ce doriseră să spună gărzile de la punctul de control când se referiseră la iscoadele în căutarea doamnelor shogunului? Nu putea să însemne decât că ea, concubina Înălțimii Sale defuncte, era căutată. Tremură numai la gândul acela. Apoi își aduse aminte de instruirea primită. Își liniști gândurile, își spuse că trebuie să fie oțelită. N-avea voie să uite vreodată că era o luptătoare, o femeie din gheață și foc, o membră a casei Tokugawa.

— Și expediția asta a ta nebunească, Shin, vorbi Toranosuke, coborându-și glasul, dar urechea ei tot mai putu prinde ce zicea. Sigur că este un bun subterfugiu să călătorești alături de femei. Dar chiar în gura lupilor din sud, numai noi trei? Să ne lăsăm în voia capriciilor unor doamne trândave? Ce anume de la ele ți-a stârnit așa deodată interesul? Îți pierzi vâna. Agață-te tu prea mult de muieri și de țânci și vor face muiere din tine. Trebuie să scăpăm de ele până nu ne muieăm cu toții!

În seara aceea se opriră la un han dărăpănat de la marginea unui sat. Până să se dea jos femeile din lectici, bărbații dispăruseră împreună cu hamalii.

Încet, Sachi își îndreptă spinarea și își întinse picioarele, apoi își netezi poalele chimonoului. O dureau oasele și mușchii după lungă zi în care mersese hurducată în literă. Își șterse fața cu măneca și se uită în oglindă. Pielea ei de porțelan era murdară. Obrajii ei netezi erau stropiți cu noroi, iar pletele negre îi erau zburlite și pline de praf.

Taki își freca gâtul subțire, întinzându-se.

— Sunt așa de amorțită, mormăi ea.

Cu ochii ei mari, bărbia ascuțită și trăsăturile de aristocrată, părea încă și mai nelalocul ei în acea fundătură decât în Kano. Sachi îi aruncă un zâmbet. Scoase un pieptăn din mănecă și începu să-i descâlcească părul lui Taki, așezând la locul lor vârfulurile rebele. Indiferent unde o purtau pașii, indiferent cât de îndepărtat și de străin era locul în care se găseau, știa că Taki avea s-o urmeze. Era o mare alinare să aibă alături o prietenă atât de credincioasă.

Camera era întunecată, umedă, rece și murdară, mult mai mică decât cămăruța lor din Kano. O hanğiță de treabă îi servi cu frigărui de sturz, legume conservate și carne de mistreț.

— O numim balenă, balenă de munte, mormăi femeia, în vreme ce-i servea cu mistreț. Ca să-l putem mânca și să rămânem buddhiști drept-credincioși.

Însă femeile nu prea aveau poftă, mai ales de asemenea bucate atât de nefamiliare.

— Mă întreb ce se mai petrece în Kano, mărturisi Yuki, iar fețișoara ei copilăroasă luase o mină gravă. Avea o privire nouă în ochi, ca și cum s-ar fi maturizat dintr-odată.

Femeile ședeau tăcute, jucându-se cu bucatele din farfurie. Același lucru gândeau cu toții.

Mai mult pentru liniștea ei sufletească, Sachi începu să-i povestească lui Yuki de satul ei, de râul năvalnic, de soarele ce răsărea peste munți, de acoperișurile din țiglă, de codrii unde obișnuia să se joace în copilărie. Prin minte îi trecură chipul mamei, blând, ostenit, mâinile mari și îndemânatice ale tatălui, casa cu podelele ei lustruite. Nici nu-și dăduse seama ce dor îi era de toate aceste lucruri, de chipurile dragi ale familiei sale.

Dar satul trebuia să fie foarte aproape, se gândi ea. Se afla pe Drumul Interior de Munte, undeva în munții Kiso. Nu urmau să treacă chiar pe acolo?

Deodată îi deveni foarte limpede, ca și cum o ceață s-ar fi ridicat dinaintea ei. Nu voia să se întoarcă la Edo, cel puțin nu chiar atât de repede. Avea să se ducă în sat, împreună cu Taki și cu Yuki. Puteau să se ascundă acolo. Aveau să fie în siguranță, mult mai în siguranță decât la Edo. Cei din sud n-aveau să-și bată capul s-o caute într-un cătun atât de neînsemnat. Ele trei aveau să-și găsească un refugiu acolo, până când lucrurile se vor potoli.

Era singurul ei prilej să se întoarcă acasă. Odată ce lucrurile se mai linișteau, avea să revină la palat, unde avea să rămână zăvorâtă pentru tot restul vieții. Era concubina răposatului shogun. N-avea cum să scape de soarta ce o aștepta.

Dar întoarcerea ei în sat nu era lipsită de primejdii, știa și ea. Habar n-avea ce se mai întâmplase cât se găsisse printre străini, ori măcar dacă satul mai exista. Nici nu era prea sigură unde era. Știa numai că acolo trebuia să ajungă.

V

Din orașul Mitake o luară pe Drumul Interior de Munte. În fața lor vedeau cum începeau colinele să urce.

— De aici mergem pe jos, le anunță Toranosuke. În curând va fi prea povârnit pentru litiere. Ba mai atrag și atenția.

Drumul ducea direct în munți, șerpuint în pantă printre colți sfărâmicioși de stânci vulcanice și steiuri ascuțite, ce se înălțau până la nori. După-amiază, ajunseră la punctul de control de la Hosokute. Orașul era împrejmuț cu o palisadă, iar gărzile erau postate la porți, verificând actele călătorilor. Douăzeci de soldați înarmați cu puști veniră la ei, tropăind pe pietriș. Femeile își înfășurară bine fețele. Fură lăsate să treacă, fără prea multă zarvă, însă bărbații fură supuși unor interogatorii îndelungate.

Sachi aștepta în picioare mai la o parte, încercând să nu atragă atenția asupra ei.

— Kano, ziceți? auzi ea un ofițer răstindu-se. Știm tot despre voi, cei din Kano. Ne-am săturat de câte necazuri ne-ați făcut. Și permisele astea ale voastre sunt emise de autoritățile convenite?

— N-am idee, nu mă pricep la politică, mormăi Shinzaemon în cel mai grosolan dialect din Kano. Tre' să le escortez pe muierile astea. Au rude la țară. Noi doară urmăm ordinele.

— Chiar așa? se îndoi ofițerul, ridicând o sprânceană. Ați face mai bine să fiți cu ochii în patru. Trupele imperiale au pornit încoace. Dacă vă ajung din urmă, pregătiți-vă să-i convingeți că sunteți de partea lor.

— Gărzile astea se pleacă după cum bate vântul, bombăni Shinzaemon, când trecură teferi de punctul de control. Pot să pariez că erau oamenii shogunului acum câteva zile. Iar azi sunt cu toții loiali cauzei imperiale. Vom continua să mergem cât putem. S-avem grijă să facem destul rău, înainte ca cineva să pună prea multe întrebări.

Imediat după rândul de hanuri dărăpănate, munții se înălțau cu un șir de piscuri ce se ridicau până la cer. Taki și Yuki căscară ochii și gura la ele, pentru Sachi însă nu erau mult deosebite de crestele ce umbreau satul ei. În copilărie, se cățăraseră pe culmi ca acelea la fel de nepăsătoare ca o maimuță de munte.

Drumul urca prin codri desfrunziți pe latura costişei. Bolovanii plăți ce formau poteca erau acoperiți de gheață și zăpadă. Taki și Yuki înaintau împiedicat, alunecând, oprindu-se tot mai des, icnind, gâfâind, cu respirația tăiată. Se opriră într-un oraș de munte cu oficiu poștal, ca să cumpere cizme de pai, special împletite pentru a rezista la zăpadă, cu țepi care să le ajute să nu mai alunece pe cărare, dar chiar și așa drumul se dovedi înșelător.

La început Sachi se târa la fel de greu ca și ele. Când se oprea să respire, le vedea șezând vlăguite pe cărare, mult inapoia ei. Toranosuke și Tatsueemon rămâneau cu ele, așteptându-le răbdători, în picioare, s-o pornească din nou la drum.

Se întorcea în munți după toți acești ani! Aerul era curat și proaspăt. Începu să prindă iar gustul urcușului. Călca ritmic, simțind cum aerul răcoros îi pătrunde în plămâni.

Shinzaemon le deschidea drumul. Săltând neobosit de-a lungul potecii povârnite, aducea cu o vulpe, cu părul său stufos și ochii lui negri, periculoși, ori cu un urs. Nu mai părea ținut în cușcă, ca în lumea dichisită și capricioasă a samurailor din Kano. Era iar pe drumuri, gata de acțiune.

Din câțiva pași iuți, Sachi îl ajunse din urmă. El se uită la ea, uluit, cu ochii oblici licărind sub sprâncenele stufoase. Fața lui lată și deschisă, cu pomeții obrajilor proeminenți, se bronzase de când își

petrecea zilele pe afară, în bătaia vântului de iarnă. Țepi aspri îi răsăreau pe bărbie, iar sudoarea îi era acră și sărată. Nu era parfumat ca un curtean.

Sachi găfâia și se încălzise de la urcuș. Când se uită la el își simți sângele năvălindu-i în obrajii care-i ardeau și mai tare.

— Avem mult de urcat, îi spuse el, încruntându-se la ea, ca la o copilă neastâmpărată. Patru *ri*, au zis cei din oraș. Și abrupt tot drumul. Ia-o mai încet. Nu te grăbi prea tare.

Sachi se uită în altă parte. Simțea cum i se zburlește puful de pe ceafă și un fel de panică îi răscolea măruntaiele. Inima îi bătea să-i spargă pieptul, însă nu din cauza aerului rarefiat.

Erau singuri. Își dădea seama cât de greșit era totul, fie și numai pentru o clipă, dar era prea târziu acum pentru a-și mai face griji despre ceea ce se cuvenea și ce nu, prea târziu pentru tot. Aceasta era șansa după care tânjise. Avea atâtea întrebări să-i pună! Floarea aceea, i-o dăruise pur și simplu pentru că el nu putea ajunge la ea? Sau era ceva mai mult la mijloc?

Își ridică ochii pe furiș la el. El o scruta cu privirea, de parcă pricepea dintr-odată semnificația aceluia moment. Rămaseră pe loc, în vreme ce norii treceau pe lângă ei, iar umbrele muntelui se schimbau.

El îi întinse mâna:

— Hai să mergem împreună, o invită, într-un târziu.

Era o pantă abruptă, greu de urcat, dar Sachi nici nu prea era atență la drum. Simțea doar apropierea trupului lui, zgomotul respirației lui. Aproape că-i simțea bătăile inimii în liniștea munților.

Cu cât urcau mai sus, cu atât mai adânci erau nămeții. Bătea un vânt năprasnic. Picioarele lui Sachi erau înghețate, dar abia dacă le băga în seamă. Se opri și se uită în jur. Câmpia se întindea sub ei, înnegurată și cafenie, presărată cu petice de zăpadă. Ici și colo se înălțau colinele. În depărtare, crestele munților străluceau albe deasupra norilor.

— Muntele Hakusan, o informă Shinzaemon.

Își întinse mâna mare și i-l arătă cu degetul. Pielea îi era ca de aur, iar degetele, ferme și puternice, cu perișori negri.

— Și muntele Ibuki. Iar acolo, vezi tu ce-i acolo? Marea. Și încă mai departe, licărind în zare? Acolo-i Kyoto.

Sachi își puse mâna streășină la ochi și se uită cât de departe putu. Într-un târziu, ajunseră în vârful trecătorii. La câțiva pași, dincolo

de creastă, era o ceainărie unde făcură un popas, ca să-și încălzească mâinile deasupra vetrei descoperite. Fumul înțepător al lemnului de pin ce ardea le umplea nările. Micuța colibă era înțesată de drumeți. Focul trosnea și scotea fum, ceștile de ceai clincheteau pe farfurioare, vocile sporovăiau în jurul lor. Dar totul i se părea atât de îndepărtat. Pentru câteva secunde prețioase, Sachi și Shinzaemon fură liberi, eliberați de familii, de îndatoriri, de obligații, până și de ranguri sociale. Fură numai ei doi, în vârful acestui munte, cu norii care se perindau sub ei.

— Unde ai învățat să umbli așa? o întrebă Shinzaemon. Îi dispărusese încruntarea și un surâs i se lățea pe față. Ochii o săgetau cu o privire plină de neastâmpăr, ca și cum nimic nu mai conta: nu la Castelul Edo, firește.

— Am și uitat cât de vie mă simt în munți, îi răspunse Sachi încetșor.

El se întinse și îi luă mâna mică în mâna lui mare și aspră, ținând-o ca pe o comoară rară. Ea ședea în tăcere, simțindu-i pielea frecându-se de a ei. Așadar, și el își dorea cu ardoare ca lucrurile să stea altfel. Și el își dădea seama că n-aveau cum să fie vreodată împreună.

Ce avea să-i aducă lui viitorul? Moartea, o moarte glorioasă pe câmpul de bătălie. Iar dacă mai avea zile, fără îndoială că părinții lui se gândiseră deja la o partidă pentru el. El nu era decât o furnicuță într-un mușuroi, o albină zburând în jurul unui stup. Nu-i era dat să-și clădească singur destinul. Se înveșmântase în straie de ronin, de proscris, dar până la urmă aparținea familiei lui, clanului său, orașului natal.

Cât despre ea... unde-i erau familia, clanul, orașul? Își putea imagina viața lui și drumurile pe care urmau s-o apuce, însă el nu știa nimic despre ea.

— Cine sunteți dumneavoastră, doamnă Sachi? o iscodi el.

O scruta cu ochii lui oblici, care păreau s-o pătrundă până-n adâncul inimii. Un zâmbet larg, malițios, îi fulgeră pe chip. Părea să se mai lumineze, de când plecaseră din Kano, ca și cum povara îngrozitoarelor evenimente din ultimele zile i se ridica treptat de pe umeri.

— De ce ți-aș spune? i-o întoarse, ironică.

Își simțea inima ușoară, în aerul rarefiat. Ce mai conta dacă el îi știa secretul, sau nu? Ar fi aflat oricum și foarte curând.

— Există un sat în provincia Kiso, nu prea departe de aici, începuse să-i povestească în liniște. Acolo am crescut, unde trăiesc părinții mei. Se află pe Drumul Interior de Munte. Vom trece chiar prin el. Dorim să ne oprim și să rămânem acolo, eu, Taki și Yuki. Ar fi cel mai bun adăpost pentru noi.

Aproape imediat se temu că făcuse o greșală. Era prea târziu însă. Cuvintele îi zburaseră din gură. Se uită la el, întrebându-se cum avea să reacționeze un samurai mândru ca el, știind acum că ea nu era decât o țărană umilă.

Ochii lui se făcură mari:

— Un sat? murmură el neîncrezător.

— Părinții mei sunt samurai de țară, părinții mei adoptivi, vreau să spun. Dar ani de zile am servit în Castelul Edo.

Dorea să-i spună că era fiica adoptivă a casei Sugi, stegari ai *daimyo*-ului din Ogaki, ceea ce era absolut adevărat. Dar ea reprezenta mai mult decât atât, mult mai mult. Ea era văduva Shoko-in, preaiubită concubină a Înalțimii Sale defuncte. Dar era mult prea priemios să-i dezvăluie un asemenea secret.

El se uită la ea de parcă o vedea pentru prima oară în viața lui. Apoi buzele îi se răsfrânseseră într-un surâs ce-i lumină tot chipul. Îi întoarse mânuța cu palma în sus și își trecu degetele puternice de luptător cu blândețe peste carnea ei albă.

— Am crezut că sunteți deasupra norilor, constată el încetșor. Am crezut că sunteți o doamnă de la Curte, că nu erați de nasul meu. Am crezut că nu-mi era dat decât să vă admir din depărtare. Dar nu sunteți așa! Sunteți o ființă omenească, la fel ca mine.

Se aplecă spre ea:

— Sunteți ca Momotaro!

Sachi zâmbi descumpănită. Momotaro, Băiețelul din Piersică. Bunica ei îi povestise deseori basmul cu bătrânul tăietor de lemne și nevasta lui care se rugau zeilor să le dea un copil. Într-o zi, bătrâna spăla rufele la râu, când o piersică uriașă se prăbuși la picioarele ei. Când a desfăcut-o, un bebeluș frumos s-a ivit din ea.

Poate că Shinzaemon avea dreptate, își zise Sachi în gând. Poate că aducea puțin cu Momotaro. Dintotdeauna știuse că se deosebea de toată lumea. Ca și ea, Momotaro nu rămăsese în satul lui. Crescuse și plecase să biruie zmeii. Dar la finele poveștii, după o ultimă aventură

în care omorâse toți zmeii, se întorsese înapoi și îi găsisse pe bătrâni așteptându-l, ducându-i dorul, ca și părinții ei, probabil.

După atâția ani, se gândea la sat cu un dor nebun. Acum începea să recunoască părțile locului. Știu că se apropia de casă. Cu o seară înainte, fusese convinsă că asta își dorea, acum însă nu mai era sigură de nimic. Când avea să se întoarcă în sat, Shinzaemon va pleca la Edo, iar ea n-avea să-l mai revadă niciodată. Tocmai pe când începeau să se cunoască mai bine, trebuiau să se despartă.

Soarele intrase în nori. Un curent înghețat străbătu micuța colibă. Ea tremură. Shinzaemon îi frecă obrazul cu un deget:

— Ca o piersică, murmură el, mai mult pentru sine.

O privi câteva clipe care li se părură cât un veac. Pe urmă, aruncă prin jur o privire fugară, ca și cum s-ar fi trezit dintr-un vis. Se întu-necă la față. Îi zvârli mâna la o parte:

— Ce mi-ai făcut? se răsti el. Din cauza ta, viața mi se pare prea prețioasă. Trebuie să fiu gata de moarte. Cum să mai lupt dacă simt în felul ăsta?

Prin ușa ceainăriei, Sachi își zărea prietenii urcând din greu poteca acoperită cu zăpadă, apropiindu-se de ei, urmați de un șir de hamali cu boccele mari în spinare. Shinzaemon o privi cu mânie.

— Trebuie să fiu un bărbat și un soldat. Poate că Toranosuke are dreptate. Dacă ai de-a face prea mult cu femeile, te prefaci într-o femeie. Purtarea asta nebunească trebuie să înceteze chiar acum. Dacă m-ar vedea tata și-ar curma viața de rușine.

Sachi înghiți cu greu. Gâtul o ardea și lacrimi fierbinți îi țâșniră din ochi. Nu merita cuvinte atât de crude. Respiră de câteva ori adânc și încercă să-și potolească bătrăile năvalnice ale inimii. Trebuia să se stăpânească, să fie gata să le întâmpine pe Taki și pe Yuki.

Shinzaemon avea dreptate s-o zvârle cât colo. Era o prostie să creadă, fie și pentru o clipă, că viețile lor puteau fi altfel. Iar cuvintele lui grele le făceau despărțirea mai ușoară. Era mai bine așa, mai bine să uite că se întâmplase vreodată ceva între ei.

Cărarea ce cobora de la trecătoare era râpoasă. Sachi pășea alături de Taki și de Yuki, luându-le de mână și ajutându-le să coboare pe porțiunile cele mai povârnite ale potecii. Îi era rușine că le abandonase, că se lăsase în voia sentimentelor. La urma urmei, nu mai era copil. Știa foarte bine că nu era liberă.

Se aștepta ca Taki s-o mustre pentru că rămăsese singură cu un bărbat. Dar aceasta nu-i spuse nimic. Nici nu părea să fi băgat de seamă că se depărtase de ele.

Sachi se uită la ea. Fusese atât de absorbită în propriile gânduri și simțăminte, încât nu-i mai dăduse nici o atenție. Taki părea ea însăși să viseze. Chipul îi strălucea, ochii ei mari scânteiau. Sachi n-o mai văzuse niciodată atât de drăgălașă și plină de viață. Conturul feței sale părea mai dulce și mai feminin.

Apoi o surprinse privindu-l pe furiș pe Toranosuke, roșind ori de câte ori acesta se apropia de ea.

Restul zilei merseră în tăcere, ocolind pe cât posibil drumul principal. Sachi avu grijă să nu-l mai ajungă niciodată din urmă pe Shinzaemon. Uneori se mai uita pe furiș la spinarea lui lată, ce dispărea de-a lungul cărării, și se întreba dacă nu întorcea cumva capul după ea. Dar el nu făcea niciodată acest lucru.

O urmărea acum pe Taki, observând cum îi arunca ocheade lui Toranosuke, după care-și pleca ochii mari cu sfială, când se afla lângă el. Era într-adevăr foarte frumos, cu trăsăturile lui fine și părul prins la spate într-o lucioasă coadă de cal. Pentru un bărbat care-și petrecuse atâta timp din viață în războaie, pielea îi era destul de gingașă, nu arsă de soare ca a lui Shinzaemon. Era un samurai sadea, musculos, foarte bine-crescut și politicos. Însă păstra mereu distanța. Mai era și altceva, întâlnit adesea la samurai. Tatsuemon se găsea mereu la dreapta lui. Noaptea se duceau întotdeauna împreună.

Sachi nu le mai acordase niciodată atenție până atunci. Nu era treaba ei. Dar acum nu se putea opri să nu observe ce priviri pline de adorație îi arunca Tatsuemon seniorului său.

Nici nu era de mirare. Legătura lui Toranosuke cu Tatsuemon sărea în ochi pentru oricine catadicsea să se uite la ei. Ca samurai, Toranosuke își trăise viața printre bărbați, crezând că printre femei ar deveni la fel de moale ca și ele. Dar știa și Taki acest lucru? Poate că sentimentele o orbeau și nu mai reușea să vadă ceea ce sărea în ochi oricui, își zise Sachi în sinea ei. Relația dintre Tatsuemon și Toranosuke era genul de legătură la care te puteai aștepta să înflorească între bărbați. Era acceptată și nu încălca normele. Indiferent cât de

apropiați erau, nu se amesteca în planurile de căsătorie pe care familiile lor le făcuseră pentru ei.

Doar Sachi și Shinzaemon trebuiau să se întâlnească în secret. Sentimentele lor se abăteau de la buna-cuviință, nu cele dintre Toranosuke și Tatsuemon.

VI

În dimineața următoare, cântatul răgușit al cocoșilor la revărsatul zorilor o trezi pe Sachi din vis. Hoinărind printr-un sat pe un platou înalt, simți mirosul de lemn ars în bătaia vântului, auzi susurul unui pârau ce curgea pe lângă drum. Își simți pletele fluturându-i în vânt, văzu razele de soare împestrițând bolovanii. Știu că era aproape de casă.

Dar de ce oamenii arătau atât de sărmani și de zdrențuiți? Într-un sat, țăranii alergaseră după ei ținându-și pălăriile de pai cu susul în jos, ca pe coșuri, cerșind. Erau descărnați, cu ochii sticloși, cu obrajii înnegriți și supti. La răstimpuri, auzea sunet de flaute și bătăi de tobe. Vocile fredonau ciudatul refren: „Cui îi mai pasă? Cui îi mai pasă?“

Oriunde îi purtau pașii auzeau zvonuri că sudicii se găseau pe drum. Shinzaemon, Toranosuke și Tatsuemon se deghizaseră în servitori. Își ascuseseră săbiile lungi în cuferele cărate de hamali, alături de halebardele femeilor. Nu păstrasera la ei decât săbiile scurte, ca să se apere.

După-masă se odihniră într-un han, încălzindu-și mâinile deasupra unei vetre neacoperite, când auziră fără să vrea discuția dintre doi bărbați.

— Ori de câte ori îmi cad ochii pe blazonul shogunului îmi dau lacrimile, zicea unul.

Sachi îi aruncă o privire. Era un tânăr cu o față rotundă, cinstită, cu ochi bulbucați și un aer cumsecade. Semăna puțin cu un pește-balon. Deși era îmbrăcat ca un țăran, nu vorbea defel ca unul. Nimeni nu mai putea ști sigur cine erau, de fapt, cei din jur, în ultima vreme. În toate hanurile se găseau anunțuri care interziceau orice fel de discuții despre politică, chiar dacă era vorba de gâlcevi aprinse între bețivi ori doar de sporovăială între femei și copii. Dar cine putea impune o asemenea regulă?

— E puțin cam târziu pentru genul ăsta de discuții, i-o trânti celălalt, un bărbat mai în vârstă, cu o față cărnoasă și ochi mici, vigilenți.

Și el purta straie țărănești, dar mâinile îi erau mult prea grăsuțe și prea curate, ca să poată păcăli pe cineva.

— Chiar crezi că noul guvern va merge? îl iscodi primul. Măcar știam la ce să ne așteptăm de la shoguni. Era pace în țară. Puteam să ne câștigăm o pâine în liniște. Cei din sud ne trag pe toți în prăpastie. De ce-ar avea ei dreptul să ne dea nouă ordine? Sunt mai bine înarmați, atâta tot...

Se opri și se uită iute prin jur. În încăpere se lăsase o tăcere grea.

— De a cui parte ești tu atunci? îl întrebă cel mai bătrân, pe un ton amenințător, uitându-se aspru la cel mai tânăr.

Sachi îi aruncă o privire în treacăt, întrebându-se dacă nu era cumva vreo iscoadă, în căutarea trădătorilor față de cauza sudului.

— De partea împăratului, bineînțeles, se grăbi să-i răspundă cel mai tânăr. Dar sunt și de partea shogunului.

— Ei cer capul seniorului Yoshinobu, grăi cu brutalitate cel mai în vârstă. Știi bine. Seniorii din sud zic că este un trădător și ar trebui să i se dea poruncă să-și taie pântecele. Fii mai atent la ce spui! Cel mai bine ar fi să n-ai nici o părere.

Pe Sachi o scutură un fior, ca tăișul unei lame de gheață înfipte în inimă. Dacă plănuiau execuția seniorului Yoshinobu, aveau de gând să-iucidă întreaga familie. Ce avea să se aleagă de prințesă, de cele trei mii de femei de la castel? Toate slujitoarele, teoretic, făceau parte din familia shogunului. Și cum rămânea cu ea însăși, cu Sachi? În calitatea ei de concubină a fostului shogun, oficial era soacra seniorului Yoshinobu, chit că nu-l văzuse în viața ei.

Mulțumi zeilor că numai Taki știa cine era ea cu adevărat. Nici măcar bărbații care le însoțeau nu știau mai mult decât că era o doamnă de la Curte și o sosie a prințesei. Era mai important ca niciodată să-și păstreze secretul.

Spre seară, micul grup urca cu greu în vârful unei alte trecători. Se opriră pe creastă, gâfâind și ștergându-și frunțile de sudoare. În fața lor se zărea lanțul muntos, îndepărtându-se tot mai palid, până când dispărea cu totul la orizont.

Sachi observase ceva licărind jos, în depărtare. Uitându-se printre copaci, îl tot urmărea cu privirea. Era un râu, șerpuint de-a lungul văii printre crestele stâncilor cenușii. Putea fi... râul Kiso?

— Taki, Yu-*chan*, le strigă ea. Priviți!

Fusese de atâta amar de vreme plecată, încât începuse să se întrebe dacă acele locuri nu erau doar în închipuirea ei. Rămase în picioare ascultând, încercând să deslușească susurul râului, cum se prăvălea din munți, cu apele umflate de nămeții topiți. Aproape că simțea atingerea undelor pe piele. În mintea ei inota, avântându-se în apa rece ca un pește, alături de tânărul Genzaburo, capul cetei de copii din peripețiile lor, și de Mitsu cea urâțică. Genzaburo plecase la luptă, iar Mitsu ajunsese mamă. N-aveau să se mai găsească în sat, la sosirea ei.

Mai era și altceva. Plutind deasupra văii din spatele lor, răsunând cristalin ca un clopoțel în aerul de munte, îi ajungea din urmă un zgomot, ca un tunet îndepărtat. Creștea tot mai mult. Era ca zgomotul făcut îndeobște de *daimyo* și de procesiunile lor, când se apropiau de sat, tropotul coloanelor mărșăluind. Se mai auzea și un alt zgomot, un urlet, ca un codru plin de hămăitul jivinelor: voci, erau voci de bărbați. Dacă ce zbierau ei era un cântec, nu semăna cu nimic din tot ce ascultase ea.

Apoi îi zări. De la un capăt la altul și de la o margine la alta, valea din care tocmai ieșeau gema de oameni. De pe malul râului până-n pădurea ce mărginea drumul mărșăluiau bărbați. Nu mai văzuse niciodată atât de mulți, nici când trecuse marea procesiune a prințesei. Înaintau mișunând, neconținut ca o invazie de gândaci ori un val uriaș măturând totul din vale.

Soldați. Sudici. Putea distinge chiar caii înhămați la tunuri.

— Ascundeți-vă-n pădure! șuieră Toranosuke. Vor ajunge aici cât ai bate din palme. Mai bine să-i lăsăm să treacă. Sunt niște animale. N-au îndurare pentru femei și copii.

Ceilalți drumeți se făceau deja nevăzuți pe după copaci. Într-o clipită drumul rămase pustiu. Sachi, Taki, Yuki și cei trei tineri se târără de-a bușilea prin hățișuri, împiedicându-se de bolovani, de steiuri și de zăpada încă netopită, până când ajunseră la mare depărtare de drum. Apoi se lăsară pe vine și așteptară. Sunetul pașilor mărșăluind și cântatul se auziră slab pentru o vreme, cât intrară soldații

în poiana muntelui, apoi crescură treptat, până când pământul începu să se cutremure.

Tropotul pașilor și al copitelor, nechezatul sălbatic al cailor, huiritul tunurilor durată ore în șir. Printre copaci mai întrezăreau uneori stindardele și flamurile fluturând în vânt. O tobă mare bubuia într-un ritm barbar. Cântecul soldaților răsună feroce, cu totul deosebit de melodiile învăluitoare pe care femeile le interpretau la *shamisen* și la *koto* sau de cântecele gălăgioase dansate de cheflii la sărbători. După un timp, Sachi desluși cuvintele:

„*Miya-sama, miya-sama...*”

Maiestate, Maiestate, ce flutură atât de mândru

Dinaintea augustului tău cal?

Toko ton'yare, ton'yare na!“

„Au nu vezi flamurile de brocart

Poruncind pedepsirea dușmanilor Curții?

Toko ton'yare, ton'yare na!“

„Pedepsirea dușmanilor Curții...” Cum îndrăzneau să profereze asemenea amenințări? Ea și Taki, membre ale adevăratei Curți, erau silite să se ascundă prin tufișuri, în vreme ce acești huligani neciopliți din sud înaintau în veselul marș al cuceritorilor, proclamându-se stăpâni. Umilința era prea mare.

Shinzaemon tremura de mânie și de ură.

— Destul! mormăi el printre dinți.

Era atâta hărmălaie, încât nimeni nu l-ar fi auzit, oricum.

— Tremurăm ca niște muieri. Lăsați-mă numai să mă iau puțin de sudicii ăștia. Am să le rup gâtlejurile!

— Nu te prosti, Shin, șuieră Toranosuke. Vrei să crăpi în mijlocul drumului ca un câine de pripas? Avem bătălii mai însemnate de dat. Jertfește-ți viața pentru Edo.

Soarele coborâse la orizont, iar norii erau tiviți cu un roșu sângeri, când drumul se liniști într-un târziu. Unul câte unul, drumeții începură să se ivească dintre copaci. Lui Sachi îi era foame și era murdară, zgâriată și amorțită de cât stătuse pe vine, fără să se clinească atâta vreme. Cu toate acestea, știa prea bine că nu trecuse decât avangarda. Curând urmau să treacă în drumul lor mai multe trupe.

La punctul de control de la Shinchaya li se spuse că următorul detașament va trece a doua zi. Micul grup zorea înainte, cu capetele plecate și ochii în pământ. Drumul era răvășit și brăzdat de urmele pașilor, pietrele de pavaj, sparte. Ușile unora dintre hanuri fuseseră zdrobite. Nu mai rămăsese nimic de mâncare. Soldații luaseră totul. Până la urmă, găsiră un han care mai avea ceva ceai. Se mulțumiră numai cu atât.

A doua zi se treziră cu noaptea-n cap. Voiau să acopere cât mai mulți *ri* puteau, înainte ca următoarea divizie de soldați să-i ajungă din urmă. Femeile mergeau în față, urmate de hamalii care le cărau cuferele. Bărbații rămâneau la coadă, așa încât cei cu care se întâlneau să creadă că erau slugi.

Se găseau pe o parte pustie a drumului principal, în inima codrilor, când văzură un șir de bărbați venind pe cărare. Crengile fremătau, iar sandalele lor de pai foșneau când soldații ieșeau de după copaci. Trebuie să fi fost douăzeci ori treizeci la număr, în uniforme soioase, cu smocuri zbârlite de păr și chipuri lătărețe și turtite. Unii aveau săbii, alții puști. Alții învârteau bâte sau bastoane.

Sudici! Îi reperă în gând Sachi. Ronini! Frica i se cuibări în stomac, apoi îi urcă și îi coborî pe șira spinării. Inima i se zbătea în piept. Gâfâia. Își pipăi pumnalul vârât în eșarfa de la brâu și își acoperi fața mai bine cu eșarfa. Știa că Shinzaemon și Toranosuke, ba poate chiar și tânărul Tatsueemon, erau luptători neîntrecuți. Văzuse ce ușor o salvaseră cât călătorise în palanchinul prințesei. Dar de această dată nu aveau la ei decât săbiile scurte, iar dușmanii erau mulți.

Bărbații strânseră rândurile în jurul lor, până când le blocară complet calea. Unul înaintă către Sachi, aruncându-i ocheade pofticioase. Își apropie fața de a ei rânjind, dezvelindu-și dinții încovoiați. Mirosea ciudat. Ea se dădu îndărăt, măsurându-l din ochi cu dezgust. Era atât de aproape, încât îi vedea ochii mici, apropiați, smocurile de peri aspri ce-i acopereau buza de sus și porii negri de pe nasul turtit. Rosti ceva cu un accent atât de neclar, încât ea nu putu înțelege un singur cuvânt din ce spunea.

El veni și mai aproape, respirând greu. Cinci sau șase dintre ei se strânseră amenințători în jurul ei. Își încleștă mâna pe pumnal, simțind șnurul cu care îi erau legate plăselele. Nu mai fusese nevoită nicicând să se folosească de tăișul lui. Nu se luptase în toată viața ei

decât cu femei și numai cu bețe pentru exercițiu. Încercă să se concentreze și să-și aducă aminte de cele învățate la antrenamente. Sângele însă îi vuia în urechi atât de tare, încât abia putea gândi.

Omul își puse mâna pe brațul ei. Îi simțea degetele strângându-o ca-ntr-o menghină. Aproape fără să-și dea seama de ce făcea, își smulse pumnalul din brâu și i-l împlântă în piept cu toată puterea. Se aștepta să întâmpine vreo rezistență, dar tăișul alunecă în carne la fel de ușor ca un cuțit prin *tofu*. Când îl scoase, sângele cald îi împrășcă chimonoul. Strânsoarea bărbatului slăbi. Falca îi căzu. Căscă gura la ea, înmărmurit de uimire. O spumă însângerată i se adună la colțurile gurii, iar ochii îi luciră. Scoase un suspin, apoi se dădu îndărăt, împletcindu-se. Genunchii i se îndoiră, iar el se prăvăli la pământ.

Sachi găfâia greu. Totul se petrecuse atât de iute! Se uită în jur. Nu mai era cuprinsă de panică, ci de un calm funest, era pregătită pentru orice. Ceilalți soldați o împresurară tot mai strâns.

În clipa următoare, Shinzaemon se afla lângă ea. Doborî doi oameni dintr-o singură mișcare a sabiei. Se întoarse și se uită scurt la Sachi, de parcă ar fi vrut să se asigure că nu pășise nimic. Ochii îi scânteiau.

Își dezbrăcase mâneca dreaptă a chimonoului, ca să-și elibereze brațul cu care manuia sabia. Avea un tatuaj, desenul unei flori de cireș, acoperindu-i umărul și partea de sus a antebrațului. Preț de o clipă, ochii lui Sachi căzură pe el. Hamalii, purtătorii de palanchine și bandiții aveau tatuaje, dar un samurai...? Însă n-avea timp de nedumeriri. Toranosuke și Tatsuemon își lepădaseră și ei partea de sus a chimonourilor, rămânând goi până la brâu. Le protejau din spate pe femei, ținându-și săbiile cu amândouă mâinile, depărtate de trupuri, cu mușchii încordați.

Taki își miji ochii. Își scosese și ea pumnalul. Yuki, liniștită, își ridică ochii la Sachi. Și ea își strângea pumnalul în mânuța ei. Ochii ei mari și rotunzi străluceau.

Urlând ca o haită de fiare sălbatice, soldații se năpustiră asupra grupului. Shinzaemon sări înainte, lovind în dreapta și-n stânga cu sabia lui scurtă. Se lupta cu iuțeala fulgerului, zăpăcindu-i pe soldații care aveau arme mai lungi și mai greu de mănuit. Se auziră un zângănit și scrașnetul oțelului pe oțel pe când pară o lovitură, apoi își prinse atacatorul de încheietura mâinii și își trecu sabia peste gâtul

omului. Capul îi zbură, iar trunchiul se frânse. Auzi o sabie în spate. Se răsuci pe călcâie, pară lovitura și, dintr-o mișcare iute, tăie gâtul soldatului. Toți trei tinerii parau, loveau, izbeau și tăiau în carne vie. Zarva era asurzitoare. Raze orbitoare de lumină se răsfrângeau din tășurile ce șfichiuiu aerul. Unul dintre soldați se dădu înapoi, clătinându-se pe picioare. Îi mai rămăsese o jumătate de falcă, limba îi atârna în afară, iar sângele îi curgea șuvoi. Brațul altuia atârna fără viață, cu jumătate dintre tendoane tăiate. Sudicii răniți țipau și urlau.

Unul dintre ei își ridică pușca. Sachî nu-și putea arunca pumnalul în el, pentru că ar fi rămas fără armă. În schimb, își scoase acul de păr din fier și, în vreme ce pletele îi curgeau pe față, ținti și-l azvârli. Se arcui în aer. Simți un val de satisfacție, când soldatul scăpă pușca din mâini și se dădu îndărăt împleticindu-se, acoperindu-și fața cu amândouă mâinile, cu sângele curgându-i printre degete.

Se porni o rafală de vânt. Un soldat se repezi la ea, cu sabia ridicată. Ea se răsuci pe călcâie, îi pară lovitura cu pumnalul și îl înjunghie în gât.

Drumul era ud de sângele vărsat și presărat cu trupuri mutilate, cu membre rupte și tăiate. Restul sudicilor se întoarseră și o luară la fugă. Toranosuke își ridică sabia și o aruncă în ei. Îl lovi pe unul în spate. Soldatul păru să șovăie, apoi se prăbuși bufnind. Cei trei ronini îi luară la goană, urlând, sărind asupra celor rămași în urmă și ciopârțindu-i. Le capturară săbiile și puștile. Când Toranosuke își trase sabia din spinarea omului căzut, sângele țâșni în aer ca un izvor cu apă neagră. Cei trei ronini cercetară drumul și tăiară capetele trupurilor care încă se mai zbăteau.

— Armata sudicilor va veni în curând, mormăi Shinzaemon. Nu vrem să lăsăm pe nimeni în viață ca să vorbească.

Capetele se rostogoliră prin iarbă. Un deget butucănos zăcea în țărână. În aer se răspândiră miasme otrăvite, duhoarea cărnii și a sângelui, a sudorii și a excrementelor omenești. Mirosurile măcelului.

Alți drumeți se ascuseseră printre copaci, urmărind spectacolul îngroziți.

— Nesăbuiților! bodogăni unul. Acum am dat de belea.

— Vrei să fii condus de ticăloșii ăștia din sud? îl iscodi un altul. Suntem de partea voastră, le strigă el celor din grup.

Sachi își șterse pumnalul de chimonoul ei îmbibat de sânge. Măinile îi tremurau. Taki găsi un chimonou curat într-o boccea și o ajută să se schimbe. Cei trei bărbați își curățau săbiile și își îmbrăcau la loc chimonourile. Pe când Sachi se ștergea pe față și încerca să-și netezească pletele, se simți privită de Shinzaemon.

— Am nimerit unul, unchiule Shin! chițai Yuki. Chiar în stomac.

— Foarte bine. Ți-ai răzbunat tatăl, o laudă Shinzaemon.

— N-am terminat încă, îi atrase atenția Yuki.

— Deci ăștia-s sudicii, conchise Sachi. Sunt gloată!

— Mie mi s-au părut niște țărănoi, spuse Shinzaemon, răsfrângându-și buza cu dispreț. Nu prea-s antrenați. Huligani brutali, dar slabi luptători cu sabia. Așteaptă să apară adevărata armată, atunci să vezi ce-o să ne mai distrăm!

Vocea i se înduioșă.

— Ești o adevărată luptătoare! o laudă în surdină.

Sachi simți cum roșea de mândrie:

— N-am mai ucis pe nimeni până acum, mărturisi ea. Nici n-am știut că voi fi vreodată nevoită s-o fac.

Își dovedise sieși că putea mânui o armă cu tot atâta iscusință și calm ca un samurai. Se uită prin jur, plimbându-și ochii peste privestea măcelului. Prima oară când văzuse cadavre împrăștiate peste tot fusese atunci când Taki deschisese portiera palanchinului ei, întâia dată când îi întâlnise pe cei trei ronini. Atunci se simțise îngreșată. La urma urmei, ei erau dușmanii. Îi aruncă lui Taki o privire. Aceasta își netezea părul, ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic.

— Ar trebui să ne mișcăm repede, le sfătui Toranosuke. Vă vom duce-n sat, după care noi trebuie să plecăm mai departe. Avem o treabă.

De atunci încolo se ținură departe de drumul principal. O luară pe potecile din codri, de-a lungul stâncilor, urcară și coborâră râpele pe trepte șubrede din fier, în timp ce râul Kiso se rostogolea sub ei. Nu mai dădură cu ochii de sudici, le ajunseră însă la urechi bubuitul pașilor lor, răsunând ca un ecou de-a lungul văii, și ritmurile aspre ale cântecului lor de biruință.

Taki și Yuki se luptau să înainteze, cu mâinile crăpate și pline de sânge. Până și bărbații mergeau greu pe cărările înguste, cățărându-se

printre cascade. Dar lui Sachi i se părea firesc să cutreiere pădurile, descoperind potecuțe prin ceea ce ce păreau a fi adâncurile de nepătruns ale codrilor, scoțând sunete care să-i sperie pe mistreți și pe urși. Pădurea răsună de trosnetul crenguțelor, pocnetul ramurilor, de răgetele și mormăiturile ce se iveau din întuneric. Dar nu-i era frică. Hamalii o urmau, la fel de agili ca și maimuțele, cu poverile lor grele, simțindu-se la ei acasă prin munți.

La căderea nopții, dădură în pădure peste coliba unui sihastru. Era pustie și dărăpănată, dar măcar era uscată și sigură, departe de marșul dezlănțuit al soldaților din sud. O curățară de o parte dintre mormanele de frunze veștede, aprinseră un foc, apoi se cuibăriră, în hainele lor de călătorie, pe podeaua din lemn. Atât de jos se coborâse Sachi de la plecarea ei din palat. Se trezi cu dureri în oase, țeapănă și murdară. O dureau mușchii de la mersul trudnic din ajun.

Mergeau pe malul râului, când priveliștile începură să-i fie cunoscute.

— Știu unde ne aflăm, îi anunță Sachi. Mă jucam aici în copilărie.

Un junghei îi trecu prin inimă. Începuse să se simtă în micul lor grup ca-ntr-o familie, dar odată despărțiți n-aveau să se mai întâlnească în veci. De la ciocnirea lor cu soldații, ceva se schimbase între ei. Era ca și cum ar fi căzut la o înțelegere fără să schimbe cuvinte. Shinzaemon pășea alături de ea, lăsându-i mult în urma lor pe ceilalți. Totuși, nu-și vorbeau mai deloc.

Apoi ajunseră la un pârâiaș ce se rostogolea printre bolovani acoperiți de mușchi. Sachi șovăi, prefăcându-se că se teme. Shinzaemon o apucă de mână. După ce o ajută să traverseze limba de apă, nu-i mai dădu drumul.

Se așezară împreună pe un tăpșan. Sub ei drumul șerpuia în umbra muntelui. Zăpada încă netopită era strânsă în troiene. Căinii lătrau. Acolo unde drumul cotea, ea întrezări câteva acoperișuri familiare, acoperite cu șindrila cenușie, nelustruită, prinsă cu bolovani. Mirosul de lemn ars se răspândea în aer. Era satul ei.

Shinzaemon își plimbă degetele pe obrazul ei și peste păr. Atingeră îi era ușoară, atingerea unui samurai.

— Lupt cu arma în mână de când eram copil, îi mărturisii el încețșor. Este tot ce-am știut vreodată. Exersam în fiecare zi, cât era ziua de lungă. Tot ce doream era să fiu un mare luptător, să devin una

cu sabia. Dar acum lumea mi se pare altfel. Mai largă. Eram hotărât să-mi dau viața în slujba seniorului meu, fie ce-o fi. M-ai făcut să țin la viața mea.

Se uita la ea.

— Chipul ăsta! Nu-l voi mai uita niciodată, grăi el. Când mă voi prinde în luptă, vei fi acolo, lângă mine, ca și cum ar fi fost ieri. Și când am să mor.

— Mă voi ruga din tot sufletul să trăiești, zise ea. Când se termină războiul, vino să mă cauți.

El îi luă ambele mâini într-ale lui.

— Ce-ai să faci? o întrebă el. Vei rămâne aici, la ai tăi?

Cuvintele lui o tulburară. Își dădu seama că nu știa ce să-i răspundă. Clătină din cap.

— Cum să mai fie familia mea, dacă am trăit departe de ei atâta amar de ani? șopti ea. Nu mai sunt cea care am fost când am plecat din mijlocul lor. Până la urmă știu că va trebui să mă întorc în Castelul Edo. Acolo-i locul meu.

O privi pe sub sprâncenele lui stufoase. Se încruntă puțin.

— Mai ai o șansă să ajungi până în Edo, îi spuse el. De ce nu vii cu noi? Armata sudică poate fi aici dintr-o clipă-ntr-alta. Este foarte periculos pentru tine să rămâi pe loc.

— Sunt așa de aproape de casă, îl imploră ea, trebuie să-mi văd părinții. Este singura șansă pe care-o mai am.

O dureau cuvintele acelea, tocmai în ajunul plecării lui. N-avea să-l mai vadă niciodată. Dar asta trebuia să facă. Își acoperi ochii cu mâneca. Nu se cuvenea ca o femeie războinică să verse lacrimi.

Restul grupului se apropia de ei cu hamalii în urma lor. El îi strânse mâinile.

— Ești o ființă de pe alt țărâm, glăsui el. Numai datorită războiului mi-a fost dat să întâlnesc o făptură ca tine. Ți-am promis că te voi apăra și așa voi face. Nu te voi lăsa aicea singură. Toranosuke și Tatsuemon să facă ce-or vrea. Voi rămâne cu voi, măcar până va trece armata sudică. Îi voi ajunge din urmă la Edo în câteva zile.

Își ridică uimită privirea la el.

— Vrei să zici...

Nu-i venea a-și crede urechilor. El o privea cu ochii lui oblici. Ea îi dăruie un surâs tremurător. Lacrimile îi curgeau pe obraji, dar nu-i mai păsa.

În vreme ce Shinzaemon îi explica hotărârea sa lui Toranosuke, Sachi observa chipul lui Taki. Era impasibil, așa cum se cădea unei femei de rangul ei. Cu toate acestea, ochii ei mari erau ațintiți asupra lui Toranosuke, de parcă trăgea nădejde că și el avea să rămână cu ele. Însă tânărul ridică din sprâncene, neînțelegător, ca și cum ar fi vrut să le arate că era mai presus de asemenea imbolduri prostești.

— E război! le aminti el. Ați uitat? Mai ales tu, Shin. Ești ultimul om despre care mi-aș fi închipuit c-o să se inmoaie într-un asemenea hal. Am avut dreptate. Te-ai învățit prea multă vreme în jurul femeilor.

— Dați-mi un răgaz de două zile, se rugă Shinzaemon. Poate chiar trei. Ne vom revedea în Edo.

Toranosuke izbucni în râs și îl bătu pe Shinzaemon pe umăr.

— Nu te pripri prea tare, Shin! îl povățui el. Nu te apuca de vitejii cu o singură mână, bine?

Sachi își dădu seama cu tristețe că nu lua seama la Taki. Dar nici tristețea pentru soarta bunei sale prietene nu-i putea stăvili bucuria care-i umplea sufletul.

Apoi făcură plecăciuni și rostiră formule politicoase de mulțumire, urându-și unii altora noroc și drum bun. Sachi, Taki și Yuki urmăriră, înclinându-se iar și iar, cum Toranosuke și Tatsuemon se urcară pe cai și se îndepărtară în galop spre Edo. Shinzaemon, zâmbind cu gura până la urechi, le făcea semne de adio cu mâna.

Cele trei tinere se prinseră de mâini, iar Sachi le arătă drumul, coborând costișa, spre sat.

O dâră de fum



I

La cotitura unde drumul cobora, Sachi se întoarse o clipă să se uite înapoi. Oftă. Drumul principal se pierdea în codrul îndepărtat, mărginit cu pini, munții impresurau vales ca zidurile unei fortărețe. Era chiar locul unde așteptase ea cu prietenii ei, micuța Mitsu, Genzaburo cel cu membre lungi și frățiorul ei, Chobei, venirea procesiunii prințesei. Își aminti cum îi ajungeau la urechi primele strigăte, plutind peste vale, confundându-se cu șoapta vântului – „*Shita ni iyo, shita ni iyo!* Jos în genunchi, jos în genunchi!“ –, și zărea stindarde răsărind printre copaci.

Rămăsese în picioare, pe gânduri, când Taki ridică un deget subțire. Se auzea un zgomot din depărtare, un urlet înfundat, nu foarte diferit de cel care-i tot ajungea la urechi în anii copilăriei. Semăna cu mugetul râului Kiso inundând câmpiile, umflat de nămeții topiți, dar știa că nu asta era. O clipă mai târziu, sunetele se deslușiră mai clar: bubuitul tobelor mari, glasuri de bărbați răcnind un cântec barbar de biruință, tropotul și bufnetul pașilor apăsați, scrâșnetul sutelelor de sandale de pai. Era temuta armată de pacificare. Tot mai multe regimente din sud mărșăluiau din Kyoto, apropiindu-se de sat.

Nu mai era timp de pierdut. Se întoarseră și ultimii pași îi făcură fugind, alunecând pe cărarea înghețată. Ajunseră la un panou din lemn, pe care erau trecute numele fiecărei familii ce trăia în sat, cu propria răblișă din lemn. Marca intrarea în sat. Lângă el se găseau un butoiăș cu apă, mereu păstrat plin de teama incendiilor, și câteva găleți. Zăpada se așternea peste toate, făcându-le să pară albe și proaspete.

În toți acești ani, Sachi rămăsese cu amintirea caselor confortabile din lemn, cu acoperișurile lor de șindrilă cenușie, fixată cu bolovani,

atât de curate, de ordonate, cu ziduri din pietricele pe afară. Când viața i se părea grea se închipuia înapoi, printre ele. Iar acum iată că nu mai visa.

Dar ceva nu era în regulă. Satul fusese dintotdeauna înțesat de călători, plin cu femei care măturau drumul, cu ștregari care adunau balebă de cal și sandale de pai pierdute. Se auzeau mereu tropăitul pașilor, sporovăiala vocilor, clinchetul războaielor de țesut și al roților de tors. Ultima oară când fusese acolo, strada era aglomerată, plină de veselie, pentru că prințesa urma să treacă.

Acum era tăcută și pustie. Se mai simțeau încă în aer miresmele familiare de lemn ars și supă *miso*, dar până și cocoșii se opriseră din cântat. Fiecare casă trăsesese obloanele.

Sachi, Taki și Yuki își strânseseră poalele chimonourilor și o luară la goană, cu hamalii alergând după ele. Sachi aruncă în trecut o privire în jurul lor. Shinzaemon, nonșalant, se plimba agale, cu cele două săbii prinse strâns de brâu, cu acel umblet rostogolit și arrogant pe care-l afectau samurarii, de parc-ar fi zis: „Eu să fug? Eu?” Rămânea tot mai în urmă. Trecură pe lângă hanul ce aparținea micuței Mitsu și familiei sale și ajunseră la cel al lui Genzaburo. De cealaltă parte a drumului se întindea lungul zid ce marca splendidul han unde trăseseră nobilii *daimyo*. Hanul ei, unde locuia ea, împreună cu familia ei.

Gâfâind, femeile se aplecară să treacă pe poartă, sub ramurile nodurosului cireș pe care se cățăraseră Sachi odinioară, ocolind masivul zid spoit ce ascundea hanul și pe seniorii care poposeau în el de ochii celorlalți oameni de rând. În fața lor se zăreau holul umbrat de la intrare și veranda din lemn, unde Sachi îngenunchease când o văzuse pentru prima oară pe prințesă. Hanul era cam dărăpănat și trist, dar totul părea neschimbat, așa cum își aducea aminte: curțile neglijate, fântâna, hangarul pentru palanchine, șopronul, grajdurile. Dar ce se întâmplase cu rampa pe care purtătorii de palanchin obișnuiau să alerge încoace și încolo? Fusese treaba ei s-o curețe, s-o netezească și s-o lustruiască. Acum ierburile, buruienile și bolovanii scoteau capul din omăt.

Sachi le conduse pe lângă casă, prin spate, spre odăile familiei și deschise ușa grea din lemn. Scârțâitul pe care-l scoase îi era dureros de cunoscut. Ea șovăi, temându-se de ce-ar putea găsi înăuntru. Apoi trase o dată aer adânc în piept și trecu pragul, intrând în holul cu

podea de pământ. Taki și Yuki rămaseră sfoase afară. Shinzaemon tocmai sosea și el.

— Haideți, grăbiți-vă! le avertiză ea.

— Dar este... o casă de țaran, grăi Taki. Nu pot intra într-o casă de țaran. M-aș... m-aș spurca.

Ochii prietenei sale erau căscați cu groază. Împresurată de săbiile goale mânuite de ronini, se arătase neînfricată, dar Sachi știa bine că, pentru Taki, să te amesteci cu țărani era ca și cum te-ai înconjura de sălbăticiuni. Sachi îi dăruie un surâs liniștitor.

— Este casa mea, îi atrase ea atenția cu blândețe. Nu suntem țărani, ci samurai de la țară. Suntem samurai de la țară.

Înăuntru, fumul plutea în aer. Ace de pini trosneau și șuierau arzând pe vatră, scoțând un miros parfumat, lemnos. Capacul ceainicului înnegrit de funingine atârnat deasupra focului se zgâlțâia și clămpănea.

— E cineva acasă? strigă Sachi cu un glas ascuțit.

Vocea îi răsuna subțire și stridentă prin holul cu grinzi înalte. Mai strigă o dată. O femeie ieși șontăcând. Nu i se distingea chipul în întuneric.

— Cine-i? întrebă ea cu glas tremurat.

Aștepta în picioare cu genunchii îndoiți și cu o mână ținându-se de șold. Spatele îi era atât de încovoiat, încât capul îi ajungea aproape la genunchi. Părul îi era presărat cu fire cenușii, iar fața era ridată și zbârcită. Dar era același chip drag pe care Sachi îl ținuse minte de atâta amar de vreme.

— Mamă! spuse ea. Sunt eu. Sa. M-am întors acasă.

Otama rămase în picioare, cu o mână la spate, legănându-se înaintea și înapoi, uitându-se la Sachi pieziș cu ochii ei umezi.

— Sa, zise ea, pe un ton de mirare.

Cu greu se lăsă în genunchi și își lipi fața de rogojina din paie decolorată.

— Nu te înclina în fața mea, mamă, o rugă Sachi.

Lacrimi îi curgeau pe obraji.

— Uită-te la tine, ce-ai mai crescut, constată Otama. Doamne, cum vorbești! Te-ai făcut o mare doamnă. Hai, intră repede. Soldații vor sosi dintr-o clipă-ntr-alta.

Pronunția ei de Kiso îi suna atât de familiar, la fel ca și clinchetul stropilor de apă căzând pe prundiș, încât Sachi se trezi zâmbind printre lacrimi. Cei patru drumeți își dezlegară sandalele de pai, își scuturară hainele de praful drumului, își șterseră picioarele și călcară pe rogojini. Hamalii le puseră bagajele înăuntru, așezându-le unul peste altul, pe podeaua din lemn de pe coridorul ce se întindea dincolo de odăi. Pe drum, păruseră câteva boccele jalnice, dar aici, în casa aceasta, alcătuiau un morman. Ocupau o mare parte din spațiu.

Otama nu se arătă deloc surprinsă de faptul că se întorsese împreună cu alți prieteni. Sachi uitase cât de simplă era viața la țară. Nu era îngrădită de regulile vieții de la Curte sau de cele din cercurile samurailor. Pentru aceștia era de neconceput ca o femeie să stea cu un bărbat, dar aici nimănui nu-i păsa. Viața era mult mai liberă și mai ușoară. Bărbați și femei trăiau laolaltă și nu era nimic nefiresc în a călători cu tovarăși de drum de ambele sexe. Părinții ei se pricepuseră întotdeauna să nu-și facă griji prea mari în viață. Otama nici măcar nu era surprinsă de tovarășii lui Sachi, de nobila subțire ca o scândură, palidă, de copila-samurai, de roninul cu păr des. Toate soiurile de oameni treceau pe drum.

Doi copii intrară tropăind înăuntru, cu capetele plecate. Cel mai mare își ridică privirea și se uită lung la Sachi, cu ochii lui imenși și gravi. Sachi recunoscuse părul țepos și fața rotundă, cu ochi scrutători.

— Chobei, îți mai amintești de sora mai mare?

Avea numai câțiva anișori când o văzuse ultima oară. Acum avea exact vârsta lui Sachi, când plecase din sat. Și-l închipuise deseori în asprul lui chimono cafeniu, jucându-se cu o șopărlă la marginea drumului, ca-n ultima zi când ieșiseră afară să urmărească procesiunea prințesei. Și micuța pe care obișnuia s-o ducă în spinare, micuța Omasa. Murise. Aceasta trebuia să fie Ofuki, născută după plecarea ei.

Sachi îngenunche și îi luă pe copii în brațe, frecându-și nasul de pielea lor măslinie, aspră, de părul lămbibat cu mirosurile familiare de la țară, de lemn ars și pământ.

— Unde-ai fost? o întreabă Chobei.

— Undeva foarte departe.

— Ai să rămâi cu noi acum?

— Eu așa sper, îi răspunse Sachi, zâmbindu-i mamei sale.

— Te rog, rămâi cu noi, o imploră fetița.

Yuki se uita la Chobei. Erau aproape de aceeași vârstă. Măcar aici își găsisse un tovarăș de joacă.

— Eu rămân, le anunță Yuki cu hotărâre în glas.

Cosițele ei, încolăcite ca două aripi de fluture și prinse în creștet, se mișcă ascultătoare când ea își înclina capul. Pentru prima oară de când ieșiseră din Kano, fețișoara îi era luminată de un surâs.

Otama turnă apa din ceainic într-o cană de ceai, apoi așază mai multe ceșcuțe în jurul vetrei. Se uită lung la Sachi, cu dor, ca și cum ar fi vrut s-o păstreze cu ea o veșnicie. Deschise gura să zică ceva. Apoi, cu un suspin, clătină din cap și își întoarse ochii.

Undeva, în depărtare, se auziră strigăte și tropot de pași. Otama tresări și păli. Își ținu respirația și se uită de la unul la altul, cu ochii măriți de frică.

— Voi duceți-vă, copiii! le porunci ea.

Se întoarse către Shinzaemon, care tăcea cu ochii pironiți asupra răciunilor, ținând în mână o pipă cu gâtul lung.

— Nu puteți rămâne aici, îi șopti ea. Vor veni soldații în orice clipă. Îi vor vâna pe cei ca dumneavoastră. Este foarte murdar, dar... vă puteți ascunde sus, în pod.

— Nu vă voi fi de prea mare folos sus, în pod, i-o întoarse Shinzaemon.

Strigătele se auzeau tot mai aproape.

— Mama are dreptate, îi atrase atenția Sachi. Te vor urmări și-n gaură de șarpe. Nu te poți pune cu o armată întregă. Pe noi, femeile, ne vor lăsa în pace.

— Trebuie să fi trecut de-acum prin locul unde ne-am întâlnit cu roninii ăia din sud, presupuse Taki, dând din cap. Trebuie să fi dat peste rămășițele camarazilor lor. Dacă te găsesc aici, se vor răfui și cu noi.

— Vor masakra întregul sat, se rugă și Sachi de el.

— Nu vă las de izbeliște!

— Nu ne mai poți apăra dacă mori, zise Sachi.

— Soldații îi iau la întrebări pe toți tinerii, îi informă neliniștită Otama. Vânează pe oricine cred ei c-ar fi de partea nordului.

Shinzaemon suspină.

— Mă rog, dacă insistați atâta! cedă el rugăminților femeilor, încruntându-se.

— Nu ieșiți afară până nu pleacă soldații de aici, îi sfătui Otama, încruntându-se și ea la tinere. Faceți ce-oți face, dar stați înăuntru!

Sachi luă o lumânare și tropăi mărunț prin casa întunecoasă, până la scările din spate. Îi dădu lui Shinzaemon un opaiș și un amnar. Împinse în sus chepengul. Ochii lui, licărind ca ai unei pisici prin beznă, i se plimbară pe chip. Apoi se aplecă și se cățără prin deschizătură. Ea închise chepengul și se năpusti pe scări în jos. Mai auzi doar scândurile podelei scârțâind deasupra ei.

II

În vreme ce Otama se grăbea să le pregătească cina soldaților, Sachi, Taki și Yuki rămaseră în odăile familiei, laolaltă cu copiii.

În mintea lui Sachi se perindau întâmplările zilei: răzgândirea lui Shinzaemon, faptul că rămăsese în sat cu ea. Nici nu visase vreodată că el va face un lucru atât de necugetat și de minunat. Cuvintele lui îi reveneau în minte: „Ești o ființă de pe alt tărâm“. Aruncă în trecut o privire în oglinda înnegrită, de metal, a maică-sii. Un chip palid, oval, cu o bărbie ascuțită și o guriță carnoasă, ochi mari, cu luciri verzi, întunecate, alungiți spre tâmpile. În trecut, nu se mai sătura să-și vadă fața, verificându-și machiajul, dar acum se uita la propriul chip de parcă nu și-l mai văzuse niciodată. Își trecu degetele pe obrazul alb, neted, peste năsucul drept. Așadar, aceasta era figura pe care o vedea el, care-i plăcea lui.

Apoi se încruntă și își scutură capul. Avea nevoie de Taki ca să-i aducă aminte că se juca cu focul, că orice soi de alianță trebuia să fie acceptată de familia fiecăruia sau, în cazul ei, de Curtea shogunului. Dacă își pierdea cumpătul, amândurora avea să le zboare capul de pe umeri. Cât se aflaseră pe drum, avuseseră puțința să nu țină cont de legi. Dar aici, în sat, trebuiau să aibă mai multă grijă. Oricum, tot ce făcuse el era să le mai dea un răgaz de câteva zile, pentru a mai fi împreună. Odată plecați din sat, în drum spre Edo, își vor lua rămas-bun, probabil pentru totdeauna. N-avea nici un rost să-și facă griji pentru viitor. N-aveau nici un viitor împreună. Nu aveau decât prezentul.

— Ei bine, începu Taki, iată-ne iar singure.

Acum, că nu mai rămăsese decât Sachi s-o vadă, fețișoara ei subțire se posomorî. Ochii ei mari adăstau cu tristețe în depărtări. Sachi ingenunche în spatele ei și îi masă umerii firavi. Taki scoase un mormăit de apreciere, când Sachi se opinti asupra unui nod mai tare.

— O să-i vedem din nou prin Edo, o consolă Sachi încetșor, deși știa că prietena ei nu-i făcuse nici un fel de mărturisiri. Shinzaemon este atât de necugetat! adăugă ea. Toranosuke este mult mai cum-pănit. Mă gândesc că ar fi rămas și el cu noi, dar a fost obligat să se ducă la Edo.

— Nu știu ce m-a apucat, se lamentă Taki. Nu mai sunt deloc eu însămi, suspină ea. Va trebui să aștept să-mi treacă aceste sentimente prostești. La urma urmei, el este mult sub rangul meu. Ce-aș putea să sper, să-i fiu țititoare? Sunt o doamnă de la Curte, o să-mi petrec restul zilelor în palatul femeilor, și cu asta basta. Este așa de mult fum aici, înăuntru, bombăni ea, ștergându-și ochii cu mâneca.

Sachi știa că nu fumul îi aducea lacrimi în ochi. Își încolăci brațele în jurul lui Taki și se ghemuiră împreună într-un colț.

Sachi era pe jumătate adormită când ușa se întredeschise. Un soldat năvăli înăuntru, apoi altul și altul, până când intrară vreo douăzeci, treizeci de bărbați. Unii aveau fețele roșii, umflate, iar răsufierea le puțea a *sake*. Învărteau în mâini săbii goale. Nici măcar nu cata-disciră să-și scoată sandalele de pai, ci călcară încălțați pe *tatami*. Miro-sul de mâncare, de tutun și de sudoare se răspândi prin cameră. Sachi și Taki se sculară iute în capul oaselor. Îi împinseră pe copii într-un colț și se ghemuiră în fața lor, ca să-i apere, acoperindu-și fețele cu poala robelor.

— Proscrișii ăia. I-ați pitit pe aici pe undeva. Predați-ni-i și nu veți păți nimic!

Stâlcitul accent sudic le zgârie timpanele precum schelălăitul câinilor. Arătau ca niște javre. Erau scurți și îndesați, cu pielea ridată, innegrită de soare, cu ochii ca două buzunare. În locul distinsei armuri de samurai, purtau straie negre, străine, cu mâneci strâmte și pantaloni strâmți, care le făceau picioarele să semene cu niște bețe. Unii își legaseră capetele zbârlite cu o coardă, de care atașaseră un pătrat din fier, să le apere frunțile, de parcă se ocupau cu răfuielile. Aveau creștetele nerase și părul lung al roninilor, prins la spate în cozi de cal.

Unii își atârnaseră piei de câine pe după umeri. Se opriră în picioare, dinaintea femeilor, privindu-le acuzator.

Sachi se uita la ei cu ochii mari, cu o expresie nevinovată. Nici măcar nu îndrăznea să schimbe o privire cu Taki. Știa prea bine că nu se puteau apăra singure. N-aveau halebardele la îndemână – erau ascunse după bagaje –, și erau prea mulți soldați ca să se lupte cu acele de păr și cu pumnalele. De altfel, mai erau și copiii. Toată lumea știa că sudicii erau huligani, fără conștiință sau sentimente omenești. Cu obraz gros și limbă ascuțită, așa îi caracterizau oamenii. Dar mai erau și curajoși până la nesăbuiță. Numai zeii știau de ce erau în stare, dacă erau provocați.

— Scandalagiul ăla a fost văzut venind încoace, se răsti unul, un ins corpolent, cu o figură oacheșă de bărbos și nasul spart. Am avut de-a face cu destui ca el în Kyoto. Un tip cu un tatuaj pe umăr. O pocitanie.

Ochii lui oblici și înguști le priviră pieziș, cu suspiciune.

— Câțiva dintre ai noștri au fost măcelăriți de o șleahță de nordici, cel puțin douăzeci, din câte ne-au povestit supraviețuitorii. Conducătorul cetei seamănă cu bărbatul pe care l-am văzut.

Sachi nu se putu abține să nu simtă o scânteie de satisfacție. Cel puțin douăzeci? Era fericită că avuseseră un asemenea impact.

— Dacă ascundeți pe aici niște fugari, predați-ni-i și vă vom lăsa în pace.

Sachi se pregătea să le răspundă, când unul dintre soldați își ridică țeava puștii și izbi cu patul ei o ușă de dulap. Ceilalți i se alăturară, ciuruind ușile de hârtie. Apoi se auzi zgomotul lemnului care se despică, de parcă cineva și-ar fi aruncat sulița în tavan. Soldații începură să străpungă tavanul cu baionete și cu sulițe, urlând:

— Punem noi mâna pe ticălos. Tre' să fie pe undeva pe sus, negreșit!

Praful căzu în trâmbe, făcând pe toată lumea să tușească. Femeile se ghemuiră, zăpăcite de zarvă și de agitație.

Inima lui Sachi bătea atât de tare, încât îi era frică să n-o audă soldații. Își ridică privirea pe furiș, abia îndrăznind să respire, îngrozită la gândul că putea vedea sângele șiroind pe lama unei sulițe. Se rugă cu disperare la toți zeii ca Shinzaemon să rămână unde-l lăsase, în celălalt capăt al casei, și să-i dea prezența de spirit să se întindă pe una dintre grinzile groase și grele.

Împletitura de bambus a tavanului atârna zdrențuită. Sachi își trase eșarfa peste față, simțindu-se norocoasă fiindcă odaia era prea întunecată ca ei s-o poată vedea bine. Trase aer adânc în piept, se ridică în picioare și se întoarse cu fața spre mulțime. Gura îi era uscată. Își spuse că se afla în sala de antrenamente, înapoi la palatul femeilor, înfruntându-și adversara. Încercă să-și păstreze vocea calmă.

— Unde vă credeți, să dați buzna într-o casă ca asta? îi luă ea la rost.

Glasul care-i ieși din gât era la fel de egal și de cristalin, de parcă s-ar fi găsit în palatul femeilor, poruncind slugilor. Se temuse că-și uitase idiomul de Kiso, dar pronunță cuvintele cu un accent perfect.

— Nu-i nimeni aici, continuă pe un ton de autoritate liniștită, câștigând încredere în sine, pe măsură ce vorbea. Ar trebui să vă fie rușine. Asta-i casa lui Jiroemon, căpetenia satului. Nu suntem niște țărani, să ne împingeți încoace și încolo. Cum îndrăzniți să distrugeți o casă ca asta?

În cameră se făcu tăcere. Soldații căscară gura la ea.

— Nu mai e nimeni aici, în afară de noi, femeile, le repetă ea dârză.

Era liniștită și stăpână pe ea.

— N-avem nimic de ascuns. Nu mă credeți? Veniți să vă arăt!

Îi conduse dintr-o cameră într-alta, deschizând câteva uși glisante, arătându-le dulapurile în care se păstrau așternuturile. Avu grijă să-și țină departe de colțul întunecat unde scările urcau în pod.

— Vedeți? le spuse ea, dând de perete un ultim șir de uși. Nu-i nimeni aici. Doar noi.

— Muierea are ceva sânge-n vine, mormăi un soldat cu ranchiună.

— Sigur că are, căzură de acord și ceilalți. O fi ea țărăncă, dar are inimă de samurai. Ar trebui să lăsăm muierile astea-n pace.

Unul câte unul, soldații își puseră săbiile în teci. Pe fețele unora se citea un strop de rușine. Se îngărămădiră la ușă, când bărbosul se întoarse dintr-o săritură.

— Vreau să mai arunc doar o ultimă privire, mârâi el, ațintindu-și privirea suspicioasă asupra lui Sachi, care se bucură că-și înfașurase fața cu eșarfa.

Călcă apăsător, împreună cu alți câțiva, luminând cu opaițele lor fiice ungher întunecos. Sachi le ascultă scrâșnetul sandalelor de pai peste *tatami*, așteptându-se ca dintr-o clipă într-alta să dea peste scări sau să se uite în sus și să zărească chepengul. I se păru că aude un

scârțâit ușor venind de undeva de sus. Speră din tot sufletul că nici unul dintre ei nu-l sesizase.

Trebuia făcut ceva. Își lăsă eșarfa să-i cadă de pe față, prefăcându-se că nu reușea s-o prindă ca să și-o așeze la loc.

— Hei, ia uitați-vă! strigă un soldat, apucând baticul și smulgându-i-l de pe cap. Ce frumusețe!

În clipa următoare o înșfăcase de umeri și o izbi de perete. Lui Sachi i se tăie respirația. Își închipuise că nici măcar cei din sud nu puteau fi atât de brutali. Chipul omului era ciupit de vărsat, bărbia îi era țepoasă, ochii, mici ca de porc. Își feri chipul din cauza duhoriei respirației sale.

Ceilalți se strânseseră în jurul lor, dezbrăcând-o din priviri. La urma urmei, își dădu ea seama, pentru ei nu era decât o țărăncuță. Puteau să-i facă orice, scăpau nepedepsiți.

— Asta-i a mea, chicoti cel ciupit de vărsat, împroșcând-o cu scuipat. Pradă de război! Vino cu noi, fetițo! Noi suntem cuceritorii!

Înverșunată, Sachi încercă să-l îmbrâncească pe soldat mai încolo, căutându-și acul de păr. Preț de o clipă, uită de toate, cu excepția trupului, cu o sudoare împruțită, ce-o țintuia de perete. Avea să-i scoată ochii, chiar dacă soldații i-ar fi ucis pe toți.

Apoi se opri. Cu un fior de groază își aduse aminte. Era o întregă armată acolo. Nu se putea apăra, ar fi târât cu ea tot satul în moarte. Privindu-i pe acești bărbați cu duhoarea lor de brute și pielea arsă de soare, n-avea nici o îndoială că i-ar fi masacrat pe toți.

Omul o trăgea de haine, când Taki se ridică și se uită cu ură la soldați. Ochii ei mari aruncau fulgere și nici măcar nu încercă să-și ascundă elegantul accent de Kyoto. Cu glasul ei chițâit îi șfichiui pe un ton de dispreț coroziv:

— Ce sunteți voi, bărbați, sau animale?

Vocea acoperi gălăgia.

— Ar trebui să vă fie rușine. Suntem supuși loiali ai împăratului aici, dar nu ne vom lăsa conduși de niște fiare sălbatice. Deci așa sunt sudicii! Intrați peste noi, speriiind copiii. Nu știu ce sau pe cine căutați, dar nu se află aici. Nu vedeți? Ne-ați făcut destule stricăciuni. Nu sunteți mai breji ca animalele!

Bărbații tăcură. Unii se uitau în pământ. Bărbosul se întorsese să vadă care era problema. Își croi drum prin mulțimea de soldați

și îl înșfăcă de umeri pe cel ciupit de vărsat, înghiontindu-l la o parte. Omul se împiedică și căzu.

— Vrei să vezi cum îți zboară capul de pe umeri? se răsti la el bărbosul. Ai auzit ce-a zis comandantul. Lăsați-le în pace pe muieri. Trebuie să-i atragem pe localnici de partea noastră, nu să-i băgăm în sperieți. Nu-i nimeni aici. Haideți să mergem!

— Am să mă întorc, le aruncă soldatul ciupit de vărsat, mâncând-o pe Sachi din ochi.

Aruncând în jur priviri suspicioase și mormăind printre dinți, ieșiră toți pe rând. Ușa se închise, iar în cameră se așternu iar tăcerea. Sachi și Taki se uitară una la cealaltă, amândouă tremurând ca două trestii plângătoare. Abia se întorsese acasă, că își și vedea familia amenințată cu pieirea, îi trecu lui Sachi prin gând.

— Ar fi mai bine să ne asigurăm că Shin rămâne sus, în pod, o sfătui Taki. Se vor întoarce negreșit. Nu mi-ai spus tu că locul ăsta-i sigur? Nu-i deloc așa!

Mult mai târziu se întoarse Otama.

— Și ofițerii ăia! suspină ea. Cer *sake*, apoi mai mult *sake*, dup-aia mâncare, pe urmă, mai multă mâncare. Și văd vreun sfaț de la ei? Nu. Dar ce putem face? Oricum, acuma sforăie.

Se uită în jur cu atenție. Sachi și Taki se străduiseră să facă ordine, însă erau găuri mari în ușile dulapului, iar tavanul era zdrențuit. Otama clătină din cap sleită și își răsfrânse buzele.

— Iar prietenul tău?

Sachi aruncă o privire fugară în sus. Otama se duse în bucătărie, ridică chepengul din podea și aduse un bol de hrișcă.

— Asta-i tot ce mi-a mai rămas, zise ea.

Aruncă ceva vreascuri sub ceaun, fierse hrișca și făcu un terci cafeiniu. Turnă o parte din el în două boluri, tocă o ridiche murată, puse câteva felii pe cele două porții și le așeză pe o tavă cu două perechi de bețișoare. Se îndreptă încet, ținându-se cu o mână de spate.

Sachi se uită la ea întrebător. Înțelegea de ce două porții, probabil că Shinzaemon era lihnit. Dar două perechi de bețișoare...? Otama îi zâmbi blajin, dar nu mai scoase o vorbă.

— Dă-mi mie! se oferi Sachi.

Ea lua tava, ridică un opaiț și tropăi mărunțel prin casa întunecată. Urcă scara în fugă, apoi bătu încetișor în chepeng și, prudentă, îl ridică puțin.

— Shin! îl chemă ea.

Trânti chepengul. Ținând opaițul deasupra capului, mai urcă câteva trepte și se uită pe furiș prin pod.

În uriașul spațiu lăsat în dezordine, cu pereții săi înclinați, văzu pe dinăuntru cum arătau cele două laturi perfect îmbinate ale acoperișului. Odinioară se jucase de-a v-ați-ascunselea pe acolo. Unelte țărănești rupte, grămezi de funii și de cutii vechi se profilau prin lumina opaițului, aruncând umbre uriașe. Era un frig de gheață. Își ridică opaițul și mai sus.

Shinzaemon ședea cu picioarele încrucișate în mijlocul podelei prăfuite, înfășurat într-o pătură. Lângă el zăcea o sabie scoasă din teacă. Își înghiți lacrimile când îl zări că se uită la ea. Fața îi era murdară de colb și de funingine.

— Ești teafăr, constată ea cu voce spartă. M-am speriat așa de tare!

— I-am auzit pe sudicii ăia cum dădeau târcoale pe jos, o anunță el. Te-ai descurcat bine! Dacă ai fi țipat, aș fi ieșit prin tavan și le-aș fi zburat capetele multora.

— Foarte bine că n-ai făcut-o! Dacă ar fi aflat că ești aici, ne-ar fi omorât pe toți. Nu știam că ești așa de renumit, tu și cu tatuajul ăla al tău.

Se auzi un zgomot, un foșnet. Un alt rând de dinți licări prin beznă. Mai era și altcineva acolo. Lângă Shinzaemon se găsea un tânăr lungan șleampăt. Sachi îl privi și oftă. Era mai înalt și mai musculos decât ultima oară când îl văzuse ea, iar buza de sus îi era acoperită de un păr aspru și negru. Dar nu se putea înșela asupra surâsului poznaș și a pletelor zbârlite. Aproape că-l și vedea cățărându-se neînfricat pe cea mai mlădioasă dintre crengi sau țâșnind din apele râului ca un pește.

— Genzaburo! strigă ea. Gen! Ce faci aici?

— Parc-aș ști pielea asta albă de undeva, grăi prietenul său din copilărie.

Vocea încă îi mai era ușor pițigăiată, ca a unui băiețandru. El îi surâse larg, năvalnic, ca un izvor neastâmpărat de munte.

— Mă rog, nici nu mă surprinde, spuse ea, clătîndu-și capul cu o încântare uimită. Cătuși de puțin. Dar ce drăcii ai mai făcut?

— Am rămas în viață, răspunse Genzaburo. A trebuit să ne cam târâm de-a bușilea pe-aici. Ne-am trezit cu vârfuri de sulite peste tot, de parcă ne-am fi aflat în fața unui atac de baionete. Am tot dansat prin jur, până am dat peste două scânduri și ne-am întins pe ele. Shin voia să coboare până jos și să-i ia pe toți ca din oală. A trebuit să-l țin legat.

Shinzaemon se uita la Sachi.

— Te așteptai să rămân aici, sus, lăsându-te să te descurci singură cu brutele alea? mormăi el.

În lumina opaițului, puteau trece drept frați. Arătau mult prea tineri ca să fie nevoie de un escadron de sudici pentru a-i scoate din ascunzișul lor.

Mai târziu, când mai reparară câte ceva dintre stricăciuni pe cât putură mai bine și își întinseră saltelele, Otama îi șopti lui Sachi:

— I-am auzit pe sudicii ăia vorbind de nu știu care bandit. Să fie vorba de prietenul tău?

— Exagerează. A venit cu noi să ne apere.

— Nu-mi mai trebuie alte explicații. Ești Sa a noastră. Este tot ce trebuie noi să știm. Și Genzaburo ăla, adăugă ea, cu un zâmbet liniștit. A tot făcut prăpăd prin vale, luptându-se de unul singur cu sudicii. Nici nu știu câți a doborât. În orice caz, trebuie să-i apărăm pe ai noștri.

Sachi o privi. Părul Otamei se rărise, firul se subțiasse, degetele îi erau umflate, fața îi era ridată, dar iradia liniște, bunătate și forță. Pe Sachi o cuprinse mania pentru că, după toți acești ani de muncă grea, trebuia acum să-i rabde pe troglodiții din sud, călcând țanțoși și distrugând totul în calea lor, tot ce clădise ea cu atâta trudă.

— Deci ofițerii ăia din sud ne folosesc hanul?

— N-avem de ales. Tatăl tău a fost anunțat că vor veni încoace. Ni s-a poruncit să le oferim hrană și adăpost. Totul se dărâma. Renunțaserăm să-l mai folosim ca han, de când au încetat procesiunile să mai treacă pe la noi. Când a fost asta? Acum patru ani? Cinci? Nimeni n-a mai venit să poposească pe aici. Drumetii de rând nu-și permit să tragă la noi. Nici un oaspete, și douăzeci de camere de

întreținut! Am tot măturat și am tot frecat podelele, încercând să le țin curate, dar sunt în mare paragină. Îți mai amintești ce mai frecam împreună rogojinile și făceam aranjamente din flori în alcov, când trăgeau seniorii la noi? Erai așa de pricepută la aranjamentele florale, Sa! Îți și plăcea. Iar tata se așeza acolo, stând de vorbă cu nobilii? Eray așa de aristocrați, de distinși, seniorii ăia. Mereu treceau pe la noi în aceeași zi, în fiecare an, fără întreruperi. Noi știam exact câți oameni aduceau cu ei, câte bucate trebuia să pregătim, câte așternuturi. Totul era pregătit pentru ei. Totul era organizat și planificat. Și primeam bani pentru asta, destul cât să ne descurcăm...

Se lăsă o lungă tăcere. Într-un târziu, ea zise:

— A fost foamete în sat, Sa. Recoltele au fost slabe an după an, de când ai plecat tu.

Urmă altă tăcere. Sachi simțea că era ceva ce Otama nu se încumeta să-i destăinuie. Spre dimineață, ușa se întredeschise și o siluetă mătăhăloasă se ivi în prag. Se aruncă pe *tatami*, alături de toți ceilalți. Sachi știa că e tatăl ei, însă era prea târziu ca să mai stea de vorbă cu el. Când se sculă a doua zi de dimineață, el plecase, împreună cu Shinzaemon și Genzaburo.

La lumina zilei Sachi putu vedea ce prăpăd făcuseră cei din sud. Drumul era plin de torțe arse. Marginile șanțurilor de scurgere se surpaseră sub greutatea atâtor bărbați și cai. Terenul era o mocirlă în care se mai zăreau petice de zăpadă călcate în picioare, innegrite și brazdate de urmele roților căruțelor în care erau trase tunurile. Copiii curățau zoriți balega de cal, sandalele și potcoavele de pai rămase în drum.

Sachi ieși s-o ajute pe maică-sa la curățenie. Se tot ferea de soldatul ciupit de vărsat. Cum stătea în picioare, în soarele de dimineață, nu se putu opri să nu observe cât de dărăpănat și de murdar ajunsese satul. Era mai sărac și mai mic decât și-l amintea. Ar fi încăput întreg în casa familiei Sato din Kano, iar întregul oraș Kano ar fi intrat ușor între bastioanele Castelului Edo.

Castelul Edo. Sachi simți cum o apuca dorul. Își dădu deodată seama că nu mai aparținea aceluia sat. Nu mai era fetița inocentă care se juca veselă, pentru care satul reprezenta lumea întreagă. Cu un suspin, se sili să revină în prezent și li se alătură sătenilor la repararea drumului.

Toată lumea sporovăia muncind. Se părea că fata unei santinele de prin partea locului fusese siluită pe când se dusesese să spele rufele la râu. Unul dintre soldații sudici nu rezistase nurilor ei. Fusese prins și ucis. Localnicii îi aduceau capul într-o găleată. Urma să fie înfipt într-un par de bambus la marginea satului timp de trei zile, iar sub el avea să fie prins un bilet în care să se descrie nelegiuirea săvârșită și pedeapsa primită. Era o osândă cumplită pentru o faptă ce nu era considerată de obicei o fărădelege. La urma urmei, victima nu era decât o femeie, o țărancă. Fără indoială că ideea era să li se arate sătenilor protecția de care aveau să se bucure sub noul regim.

Sachi simți o anumită mulțumire încrâncenată. Poate era chiar omul ciupit de vărsat. Se dusesese vestea întoarcerii ei. Sătenii veniră să-i ureze bun venit și să se uite bine la copila aceasta care, plecată de mai bine de șase ani, se întorcea acum ca o mare doamnă.

— Sa, ce mai faci? Ți mai amintești de mine? i se adresă o femeie cu o gură ce părea prea mare pentru fața ei, plină de dinți strâmbi.

Avea un copilaș prins la spate și în jur câțiva prichindei agățați de hainele ei de lucru zdrențuroase și peticite.

— Sunt eu, Shige!

Shige, soția fratelui lui Genzaburo și tânăra mireasă de la hanul de vizavi. Sachi își aminti cum o mai admirase. Fusese regina satului, atât de drăgălașă și de veselă! Acum fața i se acoperise de grăsime, obrații îi erau brăzdați și înnegriți de soare, fruntea i se încrețise, iar spatelul începea deja să i se încovoie. Cum de îmbătrânise atât de repede?

Kume, mireasa oloagă a fiului cizmarului, veni șontăcând. Îmbătrânise și ea. Numai Oman, de la hanul vecin cu cel al lui Sachi, mai păstrase o urmă din frumusețea tinereții. Chipul ei mai avea încă unele rotunjimi molatice, dar și ea arăta sleită de puteri. Mâinile îi erau umflate și crăpate, iar obrații îi erau străbătuți de vinișoare roșii.

Sachi se uită la toate, cum stăteau în jurul ei, zâmbind și râzând. Nu mai trebuiau să-i spună nimic. Știa exact cum trăiseră în acești șase ani, de când nu le mai văzuse. Aduseseră copii pe lume an de an. Îngrijiseră oaspeții de la hanuri, gătiseră, făcuseră curățenie, scosuseră apă din fantână, spălaseră rufele la râu, își săpaseră grădinile de zarzavat. Iar viața ei? Ele nici măcar nu visau la așa ceva.

— Uită-te la tine! exclamă Shige. Așa de tânără, ca o prințesă dintr-un basm!

— Când mai trecea lumea pe la noi, mereu întrebam ce se mai petrecea la Edo. Voiam să fim sigure că erai bine, îi mărturisii Oman. Ne-am făcut griji în privința ta, auzind de necazurile de acolo. Dar și aici am avut destule pe cap.

N-o mai întrebară pe unde fusese sau ce mai făcuse. Poate și lor le era teamă să privească prea adânc în prăpastia care le separa. Sachi se gândi la Urashima, tânărul și chipeșul pescar din poveste, ademenit de fata regelui dragonilor. Își irosise trei ani din viață departe, în palatul ei de sub mare, dănțuind, petrecând și făcând dragoste. Când se întorsese în satul lui, totul se schimbase. Într-un târziu, se întâlnise cu o femeie bătrână, bătrână, care-și mai aducea aminte că auzise ea, în copilărie, de bărbatul care dispăruse în mare. Nu trei ani, ci trei veacuri trecuseră de atunci.

Sachi fusese plecată de prea multă vreme. Prea multe se întâmplaseră în viețile lor. Se depărtase prea mult de consătenii ei ca să mai poată umple prăpastia ce se căsca între ei. Își dorise atât de mult să se întoarcă, la fel ca Urashima. Era însă prea târziu. Satul fusese ca o ancoră pentru ea, locul în care se crezuse acasă. Dar acum nu mai era așa cum și-l amintea. Într-adevăr, ea era Urashima.

Povestea se termina rău. Fiica regelui dragonilor îi dăruise pescarului o cutie și îi spusese să n-o deschidă, indiferent ce s-o întâmpla. Șezând cătrănit pe plajă, îi trecuse prin minte că darul ei era singurul lucru care-i mai rămăsese. Se hotărâse să deschidă cutia. O dâră de fum ieșise încolăcindu-se în aer. Erau toate acele trei veacuri trecute. Cum ședea pe plajă, părul îi albise, apoi trupul i se prefăcuse în pulbere. Cât ai clipi, nu mai rămăsese altceva de pe urma lui decât o grămăjoară de colb.

III

Tatăl lui Sachi, Jiroemon, ședea cu picioarele încrucișate lângă vatră când ea intră înapoi în casă. Shinzaemon și Genzaburo erau cu el. Dăre de fum se învârtejeau din trei pipe mici cu gâturi lungi. Fețele care se uitau unele la celelalte, deasupra tăciunilor, erau foarte grave.

— Declarat trădător, hă? glăsu Jiroemon. În curând o să-i ceară și capul.

— Deja au făcut-o, mormăi Shinzaemon.

Sachi zăbovi în prag. Prin urmare, discutau despre fostul shogun, seniorul Yoshinobu, își zise în sinea ei. Încremeni în picioare, ascultând vocea joasă a lui Shinzaemon. Îndrăgea felul în care vorbea, când credea că nu erau femei prin preajmă, graiul aspru bărbătesc, acele silabe guturale.

— Au armate pe toate cele trei drumuri principale, împresurând Edo, povestea Shinzaemon. Șterg de pe fața pământului moșiile din calea lor. Toți seniorii se declară de partea sudului. Se tem să nu fie luați drept trădători dacă n-o fac.

Se opriră din vorbit când o zăriră.

— M-am întors, îi anunță Sachi cu simplitate.

Taki îngenunchease în tăcere în celălalt colț al camerei. Otama îi dăduse ceva de cusut. Nu se simțea în largul ei decât când simțea acul între degete, se plânsese ea.

De dimineață, când plecase și ultimul dintre soldați, Taki se dusesse să șadă o vreme în han. Zicea că se simțea mult mai acasă în odăile mari, cu rogojinile lor *tatami* tivite cu fir de aur, chiar așa, învechite și zdrențuite cum erau acum. Se mai dusesse să vadă și grădina ornamentală. Dar nu ieșise afară să se amestece printre ceilalți țărani. Sachi nici nu se așteptase la așa ceva din partea ei. Era o nobilă, obișnuită să trăiască ascunsă în umbra interioarelor de palat.

Acum Taki înaintă pe genunchi, apropiindu-se de ei în tăcere. Făcu ceai și le turnă fiecăruia dintre ei câte o ceașcă, apoi se așeză și ea. Jiroemon se înclină, ca și cum ar fi rămas puțin nedumerit de faptul că o nobilă îi pregătește ceaiul. Apoi se întoarse către Sachi.

— Îmi pare bine să te văd, fata mea, începu el. Mica mea prințesă. Aduci soarele cu tine.

Mișcă tăciunii cu vătraiul și își mai turnă un căuș de tutun în mica lui pipă. El, măcar, rămăsese neschimbat. Arăta mai bătrân, mai țeapăn, mai greoi. Coama lui de păr, prinsă la spate într-o zburlită coadă de cal, era împestrită cu fire sure. Dar rămăsese același tată darnic, de nădejde, pe care-l știa ea. Iar glasul îi era mai adânc și mai liniștitor ca niciodată. Se uită la mâna lui mare, cu unghiile înnegrite și crăpate, amintindu-și cum îi mai alungase spaimele de copil la atingerea ei.

— Trăim vremuri grele, murmură el încet. Foarte întunecate. Știam că lucrurile aveau să se schimbe, dar nu mi-aș fi închipuit că până

într-atât. Am răbdat cu toții de foame. Unii ani au fost mai răi decât alții. Prețul orezului s-a ridicat până la cer. La fel și dările noastre. Jumătate dintre tinerii noștri s-au dus pe front. Majoritatea nu s-au mai întors. Fac tot ce pot să mențin ordinea, dar mi-e greu.

Se uită la Shinzaemon și Genzaburo.

— Unii dintre ei s-au întors și s-au băgat în buclucuri și mai mari, de când au venit acasă, adăugă el chicotind. Iar tinerii de prin alte părți se ivesc aducând cu ei neazuri. Genzaburo a fost dus multă vreme, chiar a fost. Numai zeii știu ce-a pus el la cale!

— Am fugit, mărturisi prietenul ei din copilărie, cu surăsul lui poznaș. Am intrat în rândul miliției. Nu mi-ar fi plăcut să rămân hangiu pentru tot restul zilelor mele, sau tăietor de lemne, doar să-mi plătesc dările unuia sau altuia dintre nobili. Era o vreme când trebuia să fii samurai ca să te poți înrola, dar în ultima vreme primesc pe oricine, chiar și pe un biet țăran. Acum pot lupta mai dihai ca un samurai.

— Chiar așa? mormăi Shinzaemon, privindu-l cu coada ochiului. Rămâne de văzut.

— Știu să călăresc. M-am luptat la Kyoto. Am văzut lumea.

— Shin nu mai puțin, i-o întoarse Jiroemon. Ai devenit o legendă prin părțile noastre. Nici n-am visat să te vedem în carne și oase.

— Ne-am cunoscut la Kyoto, îl lămurii Shinzaemon pe bătrân. Gen și cu mine am luptat umăr la umăr de câteva ori. Am fost uimit să-l găsesc sus, în pod. Dar mă tem că nici unul dintre noi nu v-a putut fi de folos azi-noapte.

— Și tu, Sa? i se adresă Genzaburo. Satul a fost pustiu fără tine. Uită-te ce-ai mai crescut și ce frumoasă te-ai făcut! Cine-ar fi crezut! Micuța noastră Sa, ești ca o făptură de basm.

Ea își plecă ochii în pământ, intimidată de privirea lui Shinzaemon pironită pe chipul ei. Se simțea un fior de dorință în glasul lui Genzaburo, de parcă și-ar fi dat seama că nu mai era copila care fusese odată.

— M-am întors și eu acasă, îi răspunse ea.

Jiroemon o privi grav:

— Nu prea avem să-ți oferim mare lucru, fata mea.

Se întoarse și rămase cu ochii la văpaia din vatră, ca și cum n-ar mai fi vrut să li se întâlnească ochii.

— Acum ești o doamnă din lumea bună. Nu mai ești aici la tine acasă. Suntem oameni sărmani, nu ne putem permite luxul cu care te-ai obișnuit tu. Rămâi cât ți-o plăcea, dar, când se termină războiul, trebuie să te întorci la tatăl tău.

Ultimele cuvinte îi ieșiră ca un suspin. Sachi le umplea ceștile cu ceai. Se opri și își coborî încet brațul. Era convinsă că nu înțelesese bine. Se uită la el cu ochii goi.

— Tatăl meu? repetă încetișor.

— Nu ți-a zis nimic maică-ta?

Jiroemon rămase în aer cu ceașca pe care avea de gând să și-o ducă la buze. O puse jos, pe marginea vetrei, fără să se atingă de ceai. Otama tocmai intrase. Cu greutate își îndoi picioarele și îngenunche. Lui Sachi îi veniră lacrimi în ochi când o văzu cât de încovoiată era de spate. Se aplecă înainte, până când capul ei se apropie foarte mult de al lui Sachi.

— Taică-tău tocmai a trecut pe aici, îi mărturisi în șoaptă. Chiar acum câteva zile. Ar fi trebuit să-ți spun, dar n-am putut, acum, când abia te-am regăsit.

Cuvintele o izbiră pe Sachi ca o lovitură de pumn. Încăperea părea să se învârtă cu ea. Shinzaemon ședea cu ochii ațintiți asupra tăciunilor, ascultând totul cu luare-aminte. Genzaburo trasa cerculețe pe *tatami* cu degetul lui subțire, măsliniu. Sachi observă dintr-odată ce frig era în cameră. Fumul plutea prin aer, înălțându-se spre grinzile înnegrite. Aroma tutunului se amesteca cu mireasma lemnoasă a corurilor de pin arzând în vatră. Bătrâna casă trosni.

— Tatăl meu? Dar... dar tu ești tata, se bălbâi ea.

— Tatăl tău adevărat, o lămuri cu jumătate de gură Jiroemon.

Sachi privi tăciunii. În toți acești ani trăiți la palat, în mijlocul haosului și al disperării, al războiului ce amenința să izbucnească, încercată de moartea Înălțimii Sale, mereu fusese liberă să se întoarcă în sat cu gândul, să-și depene amintirile fericitei sale copilării. Poate și l închipuise mai frumos decât în realitate, dar se agățase de amintirea lui ca de un talisman, ca de ceva statornic în mijlocul atâtor schimbări.

Faci își lăsase broderia din mâini. O privea lung, cu fața ei îngustă, înclinată într-o parte, ca și cum ea vedea ceva ce Sachi nu zărea.

— Ce tot vorbești? se răsti Sachi supărată, înghițindu-și lacrimile. Tu ești tatăl meu, spuse ea, aruncându-i o căutătură urâtă lui Jiroemon. Nu-mi trebuie alt tată în afară de tine!

Își auzea propriul glas străpungând tăcerea, rostogolindu-se ca un ecou din grinzile înalte ale încăperii. Nu era cine știe ce surpriză pentru ea să afle că era adoptată, la fel ca jumătate din sat. Copiii treceau de la unul la altul, intrând în grija oricui avea nevoie de un fiu sau de o fiică. Dar toți ceilalți își cunoșteau părinții naturali. Aveau obligații filiale față de ei, ca și față de părinții lor adoptivi. Era singura care nu-și cunoscuse niciodată adevărații părinți. Presupunea că se prăpădiseră, la nașterea ei, așa încât se lipise și mai strâns de Jiroemon și Otama. Erau singurii părinți de care știa. Își astupă urechile cu mâinile. Nu mai voia să audă.

Dar în cugetul ei nu putea opri iureșul gândurilor ce-o rodeau de atâta vreme. Înfașurarea ei, pielea albă de care se minunau atâta oamenii. Brocartul pe care-l adusese înapoi cu ea, tot drumul de la palatul în flăcări, trecând prin Kano. Bocceaua ce-l conținea era aruncată neglijent pe coridor, alături de restul bagajelor. Nici măcar nu se încumetase să-l despacheteze. Aproape că-l vedea lucind în fața ochilor, radiind căldură, ca și cum ar fi făcut o gaură prin fragilul pătrat din mătase în care era învelit.

— Brocartul, le aminti ea răsufând greu. Roba aia pe care mi-ați dat-o când am plecat la palat.

— Este a ta, o lămuri Otama. Erai înfocolită în ea când ai venit la noi. Nu-i așa, tată?

Jiroemon pufăi din pipa lui, apoi o scutură de marginea vetrei, făcând să zboare miriade de scânteii.

— Daisuke zicea că-l cheamă, vorbi el cu greutate. Ne este o rube-denie mai îndepărtată. Provine dintr-o ramură a familiei care s-a mutat la Edo cu mai multe generații în urmă. N-am mai auzit de ei de-atunci.

— Erai cel mai mititel și mai desăvârșit bebeluș, își aminti Otama, cu un surâs plin de alean. Ca o zânișoară ce ne-a fost dată în grijă. Și cu o asemenea pielică, așa de albă și de moale, ca mătasea. A venit prin munți, purtându-te înfășurată în brocart. Poți să-ți închipui! Un bărbat mergând pe munte cu un prunc în brațe. Ne-a zis că ți-a găsit doici de-a lungul drumului.

Se opri, lovi cu vătraiul în tăciunii licărind în vatră și se șterse la ochi cu mâneca.

— Dar... mama mea, glăsui Sachi. Adevărata mea mamă. Unde era?

Vocea îi suna spartă, stridentă, ca a unui copil rătăcit prin codri.

— Ne-a spus: „Copilașul ăsta este o fetiță plăpândă și bună de nimic. Ce vă mai lipsea era încă o gură de hrănit, ba să mai fie și fată. Ar fi trebuit s-o omor, știu. Dar nu m-a lăsat inima. Îmi este foarte dragă. Este tot ce am pe lume“. Astea au fost cuvintele lui, mi le amintesc ca acum. „Este tot ce am pe lume. Vă rog, faceți-mi o favoare. Copilașul ăsta. Vă rog, aveți grijă de el pentru mine.“

— Se grăbea, nu-i așa, mamă? își aminti și Jiroemon.

— Era de la oraș, un adevărat nobil. Ce haine, ce eleganță! Și așa de chipeș, un domn, cum n-am mai văzut pe nicăieri în sat. Cât despre brocart...

— Zicea că se duce la Osaka să caute de lucru. Avea să vină înapoi să te ia cu el, când găsea ceva. Dar au trecut săptămâni, apoi luni, pe urmă ani și el nu s-a mai întors după tine.

— Am crezut că s-a prăpădit cu zile, murmură Otama. Este groaznic să spui așa ceva, dar nutream speranța că n-aveam să-l mai vedem vreodată la față. Erai mica noastră prințesă. Doream să te păstrăm. Și încă mai vrem.

Sachi își lipi mâneca de ochi. Se înduioșă până-n măduva oaselor văzând cât de mult țineau părinții ei la ea. Dar tot mai era o întrebare care nu-i dădea pace:

— Și mama mea? șopti ea. Deci nu știți... Nimeni nu știe...?

Otama și Jiroemon se uitară unul la altul.

— Pieptănul ăla al tău, ăla pe care-l îndrăgești atât, o lămuri Otama încetișor. Tot el ni l-a dat. Este al mamei tale. A spus că într-o zi, dacă vei dori să afli cine a fost ea, vei putea arăta oamenilor blazonul. Cineva are să-l cunoască.

Sachi își vârî mâna în mânecă și, găsind pieptănul, își trecu degetele pe dinții lui. Pipăia misteriosul blazon încrustat pe el. Îl strânse în micul ei pumn atât de tare, simțind cum dinții îi intră în palmă. Era singura legătură pe care o mai avea cu maică-sa.

Otama trase adânc aer în piept:

— Și pe urmă, chiar acum câteva zile, s-a ivit iar la ușa noastră.

O lacrimă i se scurse pe chipul ei bătrân. Nu îndrăzneă să-și ridice ochii de la focul din vatră, pentru că știa că avea s-o piardă pe Sachi, dacă-i destăinuia toate aceste lucruri.

— După atâția ani. N-am dreptate, tată?

— A tras la hanul nostru, îi povesti mai departe Jiroemon, printre suspine grele, clătînând din cap în semn de încuviințare. Numai închipuie-ți! Altădată primeam seniori aici. Acum a dormit vărul Daisuke, tatăl tău.

— Ar fi trebuit să-l vezi, îi mărturisi Otama, scuturându-și capul cu uimire. Ce haine mai purta! Lucruri dintr-alea de care auzi că poartă străinii. Și părul lui! În viața mea n-am mai văzut o asemenea coafură! Tuns scurt! Încă frumos. Ceva mai îmbătrânit, s-a mai împlinit la trup, dar încă bărbat bine!

— Te căuta, o lămuri Jiroemon. I-am spus că prințesa te-a luat cu ea, că nu te-am mai văzut de ani de zile. Zicea că se duce la Edo, să te caute și acolo.

Se auzi un foșnet, pe când Shinzaemon se lăsă pe călcâie. Nu-și mai lua ochii încrunțați de la *tatami*. Sachi îl privi uluită. Era ceva ce el văzuse și ea încă nu pricepea.

— Mi s-a părut c-ați zis că-i târgoveț, șopti ea. Cum a fost posibil să tragă la han?

Numai un *daimyo* rămânea la han. Nimeni altcineva nu mai avea voie, cel puțin așa stăteau lucrurile în copilăria ei.

— Mă rog, știi și tu cum este-n ziua de azi, se apără Jiroemon, ocolindu-i privirea. Totul s-a întors pe dos. Acum tatăl tău a ajuns cineva! Se lăsă tăcerea.

— S-a dat cu sudicii, mormăi Jiroemon într-un târziu, căscând ochii la tăciuni. Cu unul dintre generali. Are putere astăzi.

Așa stăteau lucrurile, prin urmare, iată ce ghicise Shinzaemon. Era de partea celor din sud... Dacă s-ar fi dovedit a fi vreun delincvent, dacă ar fi fost vreun bandit sau împătimit al jocurilor de noroc, ar mai fi înțeles. Dar să mășaluiască spre Edo cu hoardele coto-pitoare...?

— Trebuie să fi trecut unul pe lângă altul pe drum, presupuse Otama în șoaptă.

— Dacă-i de partea sudicilor, nu-mi e tată.

Cuvintele îi zburară de pe buze înainte să le poată opri.

— Nu vorbi așa! o mustră Otama. Este tatăl tău adevărat. Dacă te vrea înapoi, n-avem ce face. El îți este rudă. Nu mai are alți copii, în afară de tine. Este datoria ta să te duci la el. N-are nimic de-a face cu ce vrei sau nu vrei.

— Sudicii poartă acum stindardul de brocart. Își zic armata imperială, grăi Jiroemon cu inima grea. Ei dețin sudul țării. Până și o fată ca tine știe asta. Și probabil că vor lua Edo. Spun că shogunul a fugit. Cei care-l sprijină încă se mai luptă, dar nu pot face prea multe fără un conducător. Ne place sau nu, războiul e pe sfârșite. Iată cum stau lucrurile pentru noi, cei din sat. S-ar putea să-ți prindă bine că tatăl tău s-a dat cu ei. Vei vedea.

— Mai dați-ne și nouă o șansă, bombăni Shinzaemon. Războiul nu s-a încheiat încă, nu atâta timp cât mai pot ține sabia în mână.

Genzaburo îl înghionti cu cotul.

— Cei de teapa noastră nu-și pot permite să se-ngrijească de treburile politice, îi atrase Otama atenția cu fermitate lui Sachi. Îți va găsi un soț bun. Cel mai bine pentru tine ar fi să te duci la el.

Sachi clătină din cap în semn de încuviințare, fără să mai scoată nici un cuvânt. Știa, spre deosebire de ei, că mai existau și alte legături ce o țineau în chingile lor mai strâns decât orice obligație față de acest tată necunoscut, care o abandonase de atâta amar de ani. Ea fusese unită cu Înălțimea Sa, răposatul shogun. Acum ținea pe vecie de familia lui. Oricare le-ar fi fost soarta, avea să le-o împărtășească.

IV

Sachi rămase cu ochii la văpăia focului, mult după ce toată lumea ieșise din odaie. Genzaburo și Shinzaemon se duseseră afară, să patruze zona, pentru a vedea dacă nu mai veneau și alți soldați. Genzaburo dorea să-i arate camaradului său de arme satul, zisese el, și să se mai antreneze. Numai Taki se mai afla încă acolo, așezată în colțul ei, brodând în tăcere.

Sachi încerca să se gândească la tot ce auzise. Crezuse că se întorsese acasă, iar acum, în schimb, simțea că-și pierduse părinții. Cât despre sat, i se părea că se făcuse pulbere, ca Urashima. Și ea cu ce se alegea?

Cu un tată de partea celor din sud și cu o mamă care, mai mult ca sigur, se prăpădise.

Brocartul, care părusese să răspândească o lumină supranaturală, nu mai era acum decât o boccea jalnică, aruncată pe coridor, sub un maldăr de bagaje. O scoase, o aduse în cameră și începu să-i desfacă nodul. Abia dacă mai putea vedea. Avea ochii plini de lacrimi. Poate că și el avea să se destrame într-o dâră de fum, ca și ea, odată cu el. Aproape că-și dorea asta.

Dar, cu cât se lupta mai mult cu nodul, cu atât se strângea mai tare. Apoi, deodată, fâșiile zdrențuite de mătase ale învelitorii lui cedară și brocartul se rostogoli pe jos.

Se desfăcu, umplând odaia cu misteriosul său parfum mătăsos. Era mai frumos ca niciodată, albastru ca cerul, brodat cu flori de prun, ace de pin și frunze de bambus, simbolurile Anului Nou, la fel de moale și de fin ca o petală. Nerăbdătoare, scutură țesătura. O întoarse pe toate fețele, nemandând atenție peisajului care se unduia până la tiv. În zăpăceala ei nici nu mai putea distinge partea de sus de cea de jos. Într-un târziu, găsi ce căuta: blazonul brodat la ceafă și pe umeri.

Își scoase din mânecă frumosul pieptăn din carapace de broască țestoasă încrustat cu aur. Îi scânteia în mână. Privi blazonul gravat în aur de la margine. Era același cu cel de pe brocart. Așadar roba și pieptănul fuseseră ale mamei sale. Nu-și mai lua ochii de la blazon, de parcă i-ar fi destăinuit secretul, dacă se uita la el îndeajuns. Cel mai supărător lucru era că i se părea cunoscut.

Taki își părăsi colțul, îngenunche lângă ea și își trecu brațele subțiri pe după gâtul stăpânei sale.

— Știu, o alină ea. Am auzit și eu ce ți-au povestit părinții. Nu mă miră deloc. Știam că nu ești de aici. Sunt oameni buni, dar nu faci parte din rândul lor. Nu te leagă de ei decât o rudenie îndepărtată.

— Blazonul ăsta... Este al mamei mele. Dacă aș ști al cui e, aș putea să-i găsec familia. Și pe ea.

Taki ridică țesătura într-o mână și-și trecu degetele celeilalte peste ea. Luă apoi pieptănul, întorcându-l pe toate fețele, dar clătină din cap în semn că nu.

— L-am mai văzut, dar nu-mi aduc aminte unde, spuse ea.

Șezură în tăcere, cercetând cu atenție brocartul și pieptănul.

— Mă rog, glăsui Taki într-un târziu, îți pot spune un singur lucru. Asta este robă de concubină. Este un stil pe care numai concubinelor din clanul shogunului le este permis să-l etaleze. Aș spune că-i de la curtea celui de-al doisprezecelea shogun, seniorul Ieyoshi. S-ar putea, nu crezi? Nu domnea el când te-ai născut tu?

— Nu știu când m-am născut. A fost în Anul Căinelui, este tot ce știu.

— Ești în al optsprezecelea an al vieții tale, nu-i așa? La fel ca mine. Anul ăla a fost al Căinelui de Fier. Înălțimea Sa se mai găsea încă pe tron.

— Deci asta este roba unei concubine de pe vremea când m-am născut... conchise Sachi.

— Așa trebuie să fie. De-asta te-au înfășat în ea.

— Dar tu nu pricepi, Taki? Nu vezi ce înseamnă asta? Dacă asta a fost roba maică-mii, ea... trebuie să fi fost o concubină. Sau măcar trebuie să fi avut poziția asta, când m-am născut eu. Trebuie să se fi numărat printre concubinele seniorului Ieyoshi.

— Nu se poate, grăi Taki aprigă. N-au zis părinții tăi că tatăl tău natural era târgoveț?

Se uitară una la alta. Unei concubine a shogunului nu i-ar fi fost niciodată permis să aibă o legătură de dragoste cu cineva din afară, darămite cu un orășean netrebnic! Era de neconceput. Ar fi fost o teribilă încălcare a îndatoririlor de concubină, o faptă cumplit de nelegiuită.

— Poate că omul care te-a adus la ușa lor nu era nici el tatăl tău, sugeră Taki. Poate că i s-a poruncit să se dea drept tatăl tău adevărat. Poate că nu era decât un curier, o slugă...

— Sau poate că mama n-a fost concubină. Poate că cineva i-a dat brocartul... șopti Sachi.

Luă roba în mâini și își îngropă fața în ea. Era îmbibată cu un parfum de femeie. Ce-i spunea? Se simțeau moscul, aloe, pelinul, tămâia, în amestec cu mirosul de lemn ars ce intrase în urma nenumăratelor nopți pe care tatăl ei le petrecuse pe drumuri.

Își așază brocartul pe genunchi. Era nemaipomenit de moale și de fin. Firele de aur și de argint ale broderiei se întăriseră cu vremea, trosnind pe când își plimba degetele peste ele.

Pe la tiv, se distingea caleașca unui nobil, cu frâiele încolăcite la pământ, de parcă boii care o trăsese ră hălăduiau prin alte locuri. Pe poale erau o poartă cu acoperiș de paie, cu funiile legănându-se, ca și cum cineva tocmai s-ar fi năpustit peste pragul ei, și o poartă rustică din împletitură de bambus. Iar brodată până la marginea mănecii se deslușea veranda unui pavilion secret cu vedere la pârâiaș... Numai o femeie frumoasă ar fi putut purta un asemenea veșmânt.

„Să presupunem că asta-i adevărul, își zise Sachi. Să zicem că mama chiar a fost o concubină, iar tata, un târgoveț." Ceea ce ar explica de ce mama ei nu avusese cum s-o păstreze, de ce fusese ea adusă-n sat. Trebuise să fugă cineva cu ea la țară, pentru ca nimeni să nu afle de nelegiuirea mamei ei. Dar care femeie ar cuteza să facă așa ceva? Numai una care se lăsase pradă unei patimi atât de arzătoare, încât nu i-a mai păsat de îndatoririle sale. Și ce secret fusese nevoită să ascundă!

Sachi oftă și se ridică în capul oaselor. Își simți sângele năvălindu-i în obraji, când se gândi la Shinzaemon. Și ea fusese pe punctul de a comite aceeași fărădelege. Nu-și dăruise trupul vreunui alt bărbat, dar îl lăsase să-i pătrundă-n inimă. Să fi moștenit firea nesăbuită a mamei sale? se întrebă. Doar dacă și-ar fi găsit mama pierdută ar fi putut înțelege imboldurile sălbătice de care se lăsase purtată.

Se uită la Taki, care o măsoara cu ochii ei mari, larg deschiși. Sachi citi în ei aceleași gânduri care-i treceau și ei prin minte.

— Mama s-ar mai putea încă afla la palatul femeilor, șopti Sachi. Poate de-asta nu știe nimeni de pe aici de ea.

— După moartea Înălțimii Sale trebuie să se fi mutat la Ninomaru, cea de-a doua citadelă, unde locuiesc văduvele, o lămuri Taki, dusă pe gânduri. La fel ca bătrâna doamnă Honju-in.

Sachi își aduse aminte de bătrână, uscată și veștedă ca o frunză de toamnă. Ea fusese cea care-i spusese: „Nu ești decât un pânțec". Sachi și Taki nu se mai întâlniseră cu celelalte concubine ale seniorului Ieyoshi. Doar doamna Honju-in avusese onoarea să-i aducă un fiu pe lume și numai ea se bucurase de privilegiile puterii la palat. Restul se aleseseră doar cu rugăciunile.

— Taki, trebuie să-mi gălesc mama, se hotări Sachi.

— În cazul ăsta, trebuie să ne întoarcem la Edo numaidecât, o sfătui prietena ei. Sudicii se îndreaptă spre oraș și nu se vor lăsa pân-

nu vor lua castelul. Femeile trebuie să fi fugit deja de acolo și n-o să avem nici o șansă s-o mai găsim la castel.

— Oricum, trebuie să încerc.

Dar clipa înapoierii lui Sachi la Edo era și cea a despărțirii de Shinzaemon, își zise-n gând. Cu cât rămâneau mai mult în sat, cu atât erau mai multă vreme împreună. Deși sentimentele lor unul pentru celălalt erau tănuite, se bucura că el se găsea acolo, că îi simțea prezența, că îl putea privi pe furis la răstimpuri, că-i vedea mâinile mari, nasul delicat, felul acela rebel în care i se zburlea părul. Uneori, mai găsea câte un prilej de a se apropia ceva mai mult de el decât îi permitea eticheta, ca să-i simtă căldura trupului, mirosul sudorii lui sărate. Câteodată mâinile li se atingeau sau îi simțea ochii ațintiți asupra ei. Dar, îndată ce aveau să ajungă în Edo, toate acestea aveau să se sfârșească. El avea să se înroleze și, cel mai probabil, să-și piardă viața în război. Iată ce-l aștepta.

Își dădu seama însă că nu mai putea să-l rețină prea mult. Avea o fire mult prea lipsită de astâmpăr, ca să mai rămână într-un sat îndepărtat ori să-și trăiască zilele învârtindu-se în preajma unei femei, deși bănuia că și el, știind că se duce la moarte, dorea să se bucure de tot ce-i ofereau aceste ultime momente din viața lui.

Tocmai împăturiseră la loc brocartul, când ușa de afară se întredeschise. Aerul înghețat năvăli înăuntru și cu el intrară Shinzaemon și Genzaburo. Închiseră ușa și rămaseră în prag, îmbujorați la față, ca și cum tocmai atunci s-ar fi oprit din duel.

— Mă rog, norocul a fost de partea lui astăzi, recunosc Genzaburo, ridicându-și sprâncenele cu ironie, pe când se descâlța și își ștergea picioarele, înainte de a păși pe *tatami*.

— Dar ați avut o trântă bună, zise Sachi, zâmbindu-i.

Acest prieten al său din copilărie, atât de necugetat și de nepăsător, îi era ca un frate. În vreme ce ea se simțea împovărată de griji, el era mereu plin de viață, indiferent ce se întâmpla.

El dădu din cap.

— Nu-ți face griji din pricina prostiilor astea cu taică-tău, începu el deodată. Eu am fost adoptat de trei ori. Am patru tați, iar maică-mea adevărată trebuie să fie, probabil, vaca aia bătrână, cu fața ca de prună uscată, care administrează Casa Orhideelor. Întotdeauna vei fi aici ca la tine acasă.

— Știu, îl liniști ea. Dar nu mai fac parte dintre voi. Am fost prea multă vreme plecată.

Ochii ei rămăseseră pironiți asupra lui Shinzaemon. El își punea sabia lungă pe suportul pentru săbii. Văzu că dorea să-i spună ceva.

— Am primit vești, o lămuri el domol. Un alt detașament de soldați din sud a pornit din Kyoto. A venit timpul să plec mai departe, înainte să ajungă ei aici. Drumul trebuie să se fi liniștit deocamdată. S-ar putea să nu se mai ivească asemenea prilej.

Așadar, sosise ceasul de care se temuse atâta. Dar acum era și ea pregătită să plece. Treburi care nu sufereau amânare o chemau înapoi la Edo, la palat, în preajma prințesei și, poate, a mamei sale.

— Am irosit destul timp lustruindu-mi săbiile, o anunță Shinzaemon, cu ochii în pământ, frecându-și picioarele de rogojini.

Ea îi recunoscuse expresia încăpățânată.

— Acum sunt bune și ascuțite. Trebuie să iau din nou calea prîbegiei, să ajut la apărarea țării. Dacă mai vrei să rămâi, poți să vii cu Gen mai târziu. El o va lua din loc peste câteva zile. Dar cred c-ar trebui să vii cu mine.

Vorbise pe un ton indiferent, ca și cum nu i-ar fi păsat în compania cui ar fi călătorit ea, a lui Genzaburo ori a lui, dar ea-și dădu seama că i se cerea să aleagă.

— Așadar... te duci la Edo, trase ea concluzia.

În viespar. El îi făcu din cap semn că da. Ochii mari ai lui Taki străluciră. Întregul ei chip prinsese viață. Era limpede unde dorea să fie.

— Tu ce zici, Taki? o întrebă Sachi în liniște. Poate c-a venit timpul să ne întoarcem și noi la Edo. Ne vom lua halebardele la noi. Yuki va rămâne în sat, unde e în siguranță. Un copil ne-ar fi o povară, iar noi trebuie să ne mișcăm iute.

— Este o decizie înțeleaptă, o laudă Taki, luminată toată de zambet. Dar va trebui s-avem grijă. Drumul va colcăi de sudici, oameni ca soldatul acela îngrozitor, ciupit de vărsat.

Sachi își ridică ochii la Shinzaemon și surâse.

— Taki și cu mine venim cu tine, hotărî ea.



I

Jiroemon scoase un suspin când Sachi îl anunță că avea să plece, surâse resemnat, ca și cum ar fi știut că era inevitabil, apoi își înclină capul în semn de încuviințare.

— Spre Edo, nu? spuse el. Dacă n-aș avea un han de ținut și un sat de supravegheat, aș pleca și eu la drum cu voi. Aveți cale lungă de bătut, adăugă, fumându-și pe îndelete pipa. Optzeci și unu de *ri*. O să vă ia șapte până la zece zile, aș zice, poate chiar mai mult. Depinde de câtă zăpadă mai este în trecătorile din vârf. Lasă-mă să-ți dau un sfat. Oamenii mereu se grăbesc la început. Ia-o încet și mergi întins, cruță-ți piciorușele. În felul ăsta le vei păstra în bună stare până la sfârșit. Și să trageți la un han în fiecare seară, cu mult înainte de căderea nopții. Să nu te prindă întunericul pe munți. Shin este un flăcău de ispravă și viteaz. O să aibă grijă de tine. Și ține minte, fii cu ochii pe taică-tău când ajungi la Edo, că și el va sta cu ochii pe tine.

Sachi făcu din cap semn c-a înțeles.

— N-am să uit niciodată c-am un tată aici, zise ea, frecându-se la ochi cu mâneca.

A doua zi o porniră la drum. Otama se sculase cu noaptea în cap, bătând pădurile cu piciorul în căutarea ferigilor și lăstarilor de coada-călului pe care să-i gătească pentru ei. Se șterse la ochi cu mâneca, în vreme ce așeza bucatele în cutiuțe de lemn lăcuit, ultimul lucru pe care-l mai putea face pentru copila ei. Și Sachi plânse. Părea o cruzime prea mare să ajungă acasă pentru un răgaz atât de scurt și să plece iar, în căutarea unei mame care, poate, era deja o fantomă.

Dar acum, de vreme ce se hotărâse să ia calea pribegiei, știa că așa era cel mai bine pentru toată lumea. Trebuia să încerce să-și

găsească mama. Taki nu-și afla defel locul în sat și tânjea să se întoarcă la Edo, unde, chiar dacă nu s-ar mai fi putut vedea cu Toranosuke, măcar i-ar fi fost ceva mai aproape. Cât despre Shinzaemon, știa că trebuie să o pornească la drum. Oricum plănuise să rămână doar câteva zile. Oricât de sfășiate le erau inimile, trebuiau să meargă mai departe.

Yuki încuviință în liniște când Sachi îi zise că trebuia s-o lase în urmă. Își găsisese un nou cămin aici. Ea și Chobei deveniseră tovarășe de joacă, iar Otama și Jiroemon erau fericiți să le țină locul părinților pe care ea îi pierduse. Cu toate acestea, Yuki era o micuță războinică. Sachi știa că n-avea să-i placă să rămână prea multă vreme în sat și îi făgădui că, atunci când lucrurile se vor mai liniști, va veni înapoi s-o ia, dacă va dori să plece.

Sachi nu luă cu ea decât brocartul. Își lăsă restul bagajelor în urmă, povățuindu-i pe ai săi să-i amaneteze robele, dacă aveau nevoie de bani.

Cei trei drumeți aveau atât de puține bagaje, încât închiriară numai câțiva cai de povară. Își îmbrăcară mantalele, jambierele și pălăriile largi de pai. Sachi și Taki făcură toiege din halebardele lor. Jiroemon, Otama, Yuki și copiii îi conduseră până la marginea satului, după care le făcură semne de rămas-bun cu mâinile și se înclinară până când nu-i mai văzură. Genzaburo era și el cu ei. Zâmbind cu gura până la urechi, le strigă din urmă:

— Ne mai vedem la Edo!

Miresmele lemnului ars și ale supei *miso*, lătratul câinilor și cântatul cocoșilor se risipiră în depărtare. Sachi mai auzea încă chemările Otamei, tot mai slab:

— Întoarce-te repede!

Ecolul vocii ei era secundat de modulațiile guturale ale lui Jiroemon. Cu lacrimi în ochi, ea murmură haikuul pe care Basho îl scrisese când se găsea și el în Kiso, deși într-un alt anotimp:

„*Okuraretsu*

Okuritsu hate wa

Kiso no aki.“

„Acum sunt condus la plecare,

Acum conduc la plecare; și pe urmă...

Este toamnă în Kiso.“

Într-adevăr, viața nu era altceva decât un șir de petreceri la plecare, un răstimp în care te cunoșteai cu alții, ajungând să te atașezi de ei, numai pentru a te despărți din nou. Iar la sfârșitul acestei călătorii

o aștepta alt rămas-bun, când Shinzaemon avea să se înroleze în rândurile miliției. Cu un suspin își alungă din minte acel gând.

Chiar și aici, sus la munte, unde zăpada abia începuse să se topească, câțiva cireși deja înmuguriseră. Cu o primăvară în urmă, Sachi se mai afla la castel. Își aminti cum ieșea în grădini cu femeile ei, ca să admire mugurii, văzuți prin roua frumuseții lor simple și a efemerității vieții. Să fi fost numai cu un an în urmă?

În vreme ce se îndepărtau de sat, auziră clipocitul unei ape curgătoare și zăriră în treacăt râul Kiso licărind sub ei. Drumul intra șerpuiind prin codri, prin păduri de chiparoși și de pini, prin luminișuri de bambuși fremătători. Poteca era pavată cu pietre, tăiată în trepte, oriunde se povârnea. Așa cum îi sfătuisese Jiroemon, mergeau încet, dar constant. Își legaseră clopoței de glezne pentru a ține departe urșii care hălăduiau prin munți. Când ajunseră la pâraie, pășiră de pe un bolovan pe altul sau săriră de pe un stei pe altul. În depărtare auzeau zornăitul clopoțelilor de la convoaiele de cai de povară ce-și croiau drum de-a lungul văii și bufnetul copitelor de boi trăgând carele încărcate cu orez, cu paie ori cu sare.

Era bine că o porniseră iar la drum. Uneori, Shinzaemon pășea în fața lor, alteori în urma lor, mereu cu ochii pe hamali și pe caii de povară. Sfișoasă, Sachi își plimba privirea pe spinarea lui lată și pe părul ciufulit, asculta scrâșnetul sandalelor lui de pai pe drumul prăfuit, glasul profund, în vreme ce se răstema la hamali. Își dorea să poată încetini trecerea timpului, să prefacă fiecare clipă într-o oră...

Pătrunseseră adânc în munți, mergând pe o porțiune nebătută din drumul principal, prin pădurea deasă, când Sachi auzi voci aspre. Erau înconjurați de copaci înalți, care le tăiau calea cu trunchiurile lor groase. Mâna i se încleștă pe mânerul halebardei. Bărbați le săriră în față din copaci, învărtind amenințători bâte și seceri. Tălhari.

Unul se năpusti direct asupra lui Sachi, lipindu-și fața de a ei.

— Plătește, mormăi el, întinzând o mână înnegrită, cu palma în sus, vorbind în dialectul din Kiso. Dă-ne o mie de *moni* de aramă.

Bărbatul avea o față cu bărbia ascuțită, ca de șobolan. Gura îi era o hrubă neagră, cu câțiva dinți galbeni înconjurați de cioturi înnegrite. Hainele îi erau zdrențuite și murdare, brațele însă îi erau vânjoase, iar ochii mici îi sticleau înfometați. Pletele îi erau legate într-un moț

soios. Mai auzise de tâlhari, oameni răi care stăteau la pândă în bârlogurile lor prin părțile sărace ale orașului. În vremuri pașnice nu li s-ar fi încrucișat niciodată pașii. Ce se întâmplase cu ofițerii care păzeau drumul principal? Se părea că ordinea pe care toată lumea o socotea de la sine înțeleasă se prăbușise cu totul. Se dădu îndărăt cu dezgust, dar omul n-o slăbi.

— Ne, vă zic eu ce facem, îi spuse el, smucindu-și capul spre cai. O să-i luăm p-ăștia. O să ne-ajungă.

Câțiva dintre tovarășii lui se și apropiau să apuce de hățurile cailor de povară. Se gândeau să-i ia brocartul!

Sachi se uită cu disperare în jur. Erau zece, poate douăzeci de tâlhari împotriva ei, a lui Taki și a lui Shinzaemon. Tocmai se pregătea să-și scoată halebarda din teacă, când bărbatul o apucă de încheieturi, strângându-le tare în mâinile lui osoase. Așa costeliv cum părea, era foarte puternic. Ea se luptă cu înverșunare, cu ochii înlăcrimați de ciudă.

Deodată se auzi o respirație șuierătoare. Glasurile aspre ale bărbaților gemură:

— *Hora!*

Urmă o tăcere de mormânt. Tâlharii încremeniră. Se uită la ei uluiți. Gurile li se căscau, iar ochii le ieșeau din orbite.

Se răsuci pe călcâie. Shinzaemon le ajunsese din urmă. Își dezbrăcase mâneca dreaptă a chimonoului ca să-și elibereze brațul ce-i mânua sabia, scoțându-și la iveală umărul voinic cu tatuajul florii de cireș. Unii dintre tâlhari și rânđașii care duceau caii de dârlogi aveau tatuaje ce li se întindeau de la coate până la genunchi și la gât, ca o a doua piele, reprezentând scene cu luptători, cu gheișe și cu actori Kabuki, minunat trasate și colorate, la fel de splendide ca și gravurile în lemn. Al lui Shinzaemon era cu totul deosebit. Era simplu și modest.

Își ținea sabia în mână. Se uită la ei, încruntându-se ușor, apoi un zâmbet îi jucă pe buze, de parcă abia aștepta să se distreze un pic. În clipa următoare, tâlharii căzură în genunchi pe poteca pietroasă, aruncându-se cu fețele la pământ.

— Iartă-ne, stăpâne, iartă-ne, bolborosiră ei. Cruță-ne, cruță-ne. Ai milă!

Surâsul lui Shinzaemon se lăși. Se uită lung și plin de dor la sabia lui, apoi o vârî la loc în teacă. Își trase înapoi chimonoul pe umăr și făcu un gest cu bărbia.

Tâlharii o luară la goană, cu coada între picioare. Sachi îl privea cu uimire. Tatuașul n-avusese același efect asupra soldaților de care se ciocniseră pe drum. Știa atât de puține despre Shinzaemon: pe unde se mai perindase, ce făcuse în viața lui.

— Mă rog, începu Taki în surdină, îndată ce o luară iar din loc. Am avut noroc. Deci nu trebuie să ne temem de tâlhari cu Shinzaemon alături.

În acea noapte traseră la un han sărăcăcios, genul de loc în care călătorii obișnuiți, așa cum trebuiau să fie și ei, rămâneau. Bărbații și femeile dormeau împreună în aceeași cameră, ba chiar trebuiau să-și întindă propriile așternuturi.

Odată ce o instalară pe Taki, Sachi și Shinzaemon ieșiră și se așezară pe o bancă, în fața hanului. Stelele scânteiau pe cerul întunecat. Era atât de întuneric, încât nu mai puteau zări siluetele munților. Apa se scurgea prin șanțuri, iar la răstimpuri jivinele se foiau prin hățșurile din spatele lor.

Sachi scoase un norișor din pipa ei cu gât lung. La fel ca tuturor celor din palatul femeilor, îi plăcea uneori să mai tragă un fum. Tăciunii aruncau sclipiri roșii. Un mănunchi de scânteii luminează prin beznă. Stăteau aproape unul de altul, fără să se atingă totuși.

— N-am mai văzut în viața mea stele așa de strălucitoare, mărturisii șoptit Shinzaemon. Nu m-aș fi așteptat vreodată să mă aflu într-un loc ca ăsta cu... cineva ca tine.

Stătură de vorbă până noaptea târziu. Sachi îi povesti despre copilăria ei din sat, despre scăldatul la râu, despre vremurile în care Genzaburo se luptase cu un mistreț, despre anotimpurile din munți, procesiunile ce treceau pe acolo și nenumărații *daimyo* care poposeau la han. Într-un târziu, îi povesti de prinșesă, de alaiul ei care fusese atât de lung, încât i-au trebuit patru zile ca să treacă și cum o luase pe Sachi cu ea, poruncind să fie adusă la Castelul Edo. Pe urmă, se opri din povestit. Nu-i mai spuse nimic de palat și de shogun, iar el nu-i mai puse alte întrebări.

— Și eu am trăit multă vreme prin munți, începui el. Odinioară, pe când eram copil, îi însoțeam pe vânătorii de urși. M-am luat de multe ori la bătaie. Părinții mei mereu se supărau pe mine. Dar pe urmă am găsit să fac ceva folositor cu sabia mea.

— Ce-i cu tatuajul tău? îl întrebă ea cu sfială. Nu vrei să-mi spui?

— Întotdeauna mi-am dorit să fiu un luptător cu sabia priceput, mai ales de când au început problemele. Am stat un an la Academia Militară din Edo. După aceea, am auzit de un maestru care era ultimul adept al tehnicii „mâna lui Buddha”. Se retrăsese pe atunci. M-am dus și am rămas la el o vreme, în țara zăpezilor. Odată ce ne-am inițiat, nouă, discipolilor, ni s-a permis să ne tatuăm pe umeri câte o floare de cireș ca asta. Tălharii de prin Japonia par să-i știe de frică. De-atunci n-am mai avut nici un necaz cu ei. De maestrul meu, nu de mine, se tem ei. Sau poate de „mâna lui Buddha”. Poate că preferă să nu afle pe pielea lor în ce constă tehnica asta secretă.

Ea-l auzi chicotind în întuneric. Nu mai pomeniră nimic de viitor. Cu fiecare zi, se apropiau tot mai mult de Edo și de clipa despărțirii.

Zi de zi înaintau la pas, pierduți printre falnicele stânci ca niște miniaturi schițate în tuș. Uneori drumul era aglomerat, alteori mergeau singuri. Se opinteau prin trecătorile acoperite de zăpadă, privind cu venerație la piscurile ce se înălțau deasupra lor. Se închinau la altarele din vârful munților, rugându-se ca zeii să-i aibă în paza lor. În răstimpuri, urcau costișa printre copacii ce-și ridicau vârfurile la cer, cu un frunziș atât de dens, încât drumul părea la fel de întunecat ca noaptea. Se cățărau pe stânci, mergeau pe poduri care se legănau deasupra amețitoarelor viroage, a vadurilor de cascade și de pâraie. Își croiau drum pe poteci acoperite de gheață și zăpadă. Uneori, în locurile în care se topise zăpada, trebuiau să înainteze prin noroiul ce le ajungea până la genunchi.

Deveniseră o parte din nesfârșita procesiune ce popula drumul mare. Înaintau tropăind, oprindu-se uneori să-și lege mai bine șireturile la sandalele de pai și să-și frece picioarele umflate și ostenite. Purtau cu ei sandale de rezervă, legate la brâu. Le aruncau pe cele vechi când se rupeau. Când ploua sau se răcea vremea, își puneau pelerine de pai pentru ploaie și mergeau în șir, ca niște mici căpițe de fân umblătoare.

Nimeni, văzându-le în hainele lor murdare de călătoare, n-ar fi ghicit vreodată că Sachi și Taki erau doamne de la Curte.

În fiecare dimineață, Sachi se încălța cu o nouă pereche de sandale, își sufleca poalele chimonoului, își lua halebarda în mână și o pornea plină de hotărâre. Cu fiecare zi ce trecea, simțea că prinde puteri, deși picioarele o dureau tot mai tare, indiferent de câte ori își schimba sandalele de pai.

Și Taki învățase să umble ca o fată de la țară. Prinsese culoare în obraji, iar ochii mari îi străluceau. Nu se mai plângea de frig și de greutate. Sachi vedea cât de bucuroasă era, știind că se apropia de Edo, de casă.

Sachi știa că și ea ar fi trebuit să se bucure. Se întorcea la palat, la prințesă, la locul unde, nu mai contenea să-și tot repete în gând, avea să-și găsească adevărata mamă. Cu toate acestea, mai știa însă și că fiece zi ce trecea o apropia tot mai tare de clipa în care avea să-și ia rămas-bun de la Shinzaemon.

Serile, Shinzaemon și Sachi ședea împreună. Uneori stăteau de vorbă, alteori păstrau tăcerea. Vorbeau despre întâmplările de peste zi, despre anii lor de copilărie, despre cărțile pe care le citiseră, muzica și poeziile preferate. Cateodată mâinile li se atingeau. Amândoi își dădeau seama că ce făceau nu era bine, dar aici, pe drum, erau niște anonimi. În orice caz, se duceau la război. Shinzaemon se aștepta să-și piardă viața în luptă, iar Sachi n-avea habar ce urma să se aleagă de ea.

La șapte zile după ce plecaseră din sat, se opinteau prin trecătoarea Usui, ultima dintre cele patru trecători înalte de-a lungul Drumului Interior de Munte. Era un urcuș lung și greu. Ajungând în vârf, respirând aerul rarefiat și răcoros, ei își coborâră privirile peste câmpia Kanto. Undeva departe era Edo. Piscuri umbroase se înălțau în zare, mărginind câmpia precum crenelurile unei fortărețe. Shinzaemon arăta cu degetul siluetele ascuțite ale muntelui Miyogi, ale muntelui Haruna și muntelui Akagi. La mare depărtare spre sud, sclipind la orizont, se zărea fantomatic conul desăvârșit al muntelui Fuji. Se rugară la altarul Kumano din vârful trecătorii. După aceea o porniră la drum, alunecând prin noroaiele înșelătoare, de-a lungul crestei, coborând spre orașul Sakamoto. Pe când înaintau tot mai jos și mai jos, îi întâmpină căldura. Lăsau în urmă iarna, intrând în primăvară.

În seara următoare ajunseră la orașul-citadelă Takasaki. Plecară înainte de răsăritul soarelui. Nu se putură opri să nu observe trupuri fără viață legate de cruci la marginea orașului, ca un avertisment pentru nelegiuții cărora le-ar fi putut veni ideea să profite pe seama călătorilor. Munții, siluete monstruoase în noapte, se înălțau în urma lor până la cer. De acum încolo aveau să meargă pe câmpii.

În jurul orei calului, când soarele se înălțase pe cer de o suliță, ajunseră la un râu prea larg și iute pentru a mai putea fi trecut cu piciorul.

— Râul Tone, grăi Shinzaemon. Odată ce-l vom traversa, vom fi ca și ajunși.

Râul se revărsase, cu apele umflate de topirea nămeților. Casele de pe celălalt mal erau parcă zugrăvite într-un peisaj. Pe mal, oamenii se uitau cu neliniște la unda fluviului. Un vechi bac cu puntea plată plutea în zigzag spre ei, gata-gata, parcă, să se scufunde, împins de un barcagiu chel trăgând și izbind cu un lung par de bambus, în vreme ce altul, ghemuit la pupa, îl cărmea. Vântul se strecura prin stufărișul ce foșnea la marginea apei.

Un bătrân butucănos cu o centură pentru bani la brâu mormăi ceva într-un dialect atât de barbar, încât Sachi nu putu desluși un singur cuvânt.

— Poftim? Ceri de zece ori mai mult decât face, zbieră Shinzaemon. Boșorog lacom! Țara arde, și tu n-ai altceva în capul ăla decât să scoți cât mai mulți bani?

— Iertați-mă, cârâi moșneagul.

Sachi începea să se obișnuiască cu accentul lui.

— Asta-i prețul, domnia voastră. Vă convine, bine. Nu vă convine, iarăși bine. Sau găsiți-vă alt mijloc de traversare.

Bacul se apropie de ei scârțâind și trosnind din toate incheieturile, atât de plin, încât părea că se scufundă sub greutatea oamenilor și a bunurilor. Barcagiul se lăsă cu toată greutatea pe par, aproape răsturnându-se în apă la fiecare izbitură. La pupa se înghesuiau, în jurul unui morman de cufăre, hamali jigăriți, tremurând, îmbrăcați doar în fâșii de pânză legate în jurul șalelor. La prora se găseau câteva persoane bine hrănite care păreau a fi stăpânii lor. Aveau un aer de clandestinitate. Din când în când, mai aruncau un ochi peste umăr, ca

și cum ar fi fost urmăriți. Trăgându-și mult eșarfa peste față, Sachi se uita la ei pe furiș, plină de curiozitate.

Arătau a fi negustori din Edo, ca aceia pe care obișnuia să-i vadă aducând baloturi de mătase la palat, ca să le vândă. Purtau robe costisitoare, din stofe scumpe, sobre, cu margini lucioase la gulere și manșete. Acești negustori aveau însă ceva ciudat. Bărbații grupați în jurul lor aveau două săbii ce li se șteau de sub mantalele lor de orășeni, părând să-i păzească pe cei trei din mijloc, ale căror fețe erau ascunse sub pălării de călătorie.

Prora bacului mușcă din malul râului, iar bărbații ieșiră din el, trecând atât de aproape de Sachi, încât ar fi putut întinde mâna să-i atingă. Pe când primul bărbat păși pe lângă ea, vântul îi încreți mânecele și, pentru o clipă, o slabă adiere de parfum se răspândi în aer. Sachi închise ochii și îl trase în piept. Era un amestec blând și dulce de floare de prun, o mireasmă iernatică, cu o ușoară tentă de camelii. Omul acela nu era negustor, își zise ea. Nici un negustor n-ar putea avea acces la o aromă atât de sofisticată ca aceea. Mai mult, nu i s-ar îngădui s-o poarte. O amintire neclară i se trezi în minte.

Preț de o clipă, se întoarse cu gândul la palat, plutind prin marile săli cu tavanele lor casetate și pereții strălucind de aur, iar tivul vătuit al trenei foșnind în urma ei. Femeile pe lângă care trecea sporovăiau și râdeau, fiecare dintre ele răspândind un parfum aparte. Se grăbea, împreună cu Taki, în urma doamnei Tsuguko, care pășea agale în fața lor, cu părul ei lung și sur măturând podeaua. Dar încotro și pentru ce? Își scotoci prin minte, străduindu-se să-și amintească. Aroma îi dădea un sentiment înfiorător de presimțire rea.

Deschise ochii. Coborându-și privirea, observă mâna bărbatului. Era albă, moale, carnoasă și îngrijită ca o mână de femeie. Un fior o săgetă prin tot trupul. Fusesse lipită de rogojina din sala de audiențe a prințesei. Parfumul era atât de copleșitor, încât simțea cum îi vine amețală. Tonul mătășos al unui bărbat îi răsuna în urechi ca un ecou, șoptindu-i iar și iar în infloritul idiom de la Curte că Înălțimea Sa, shogunul, era grav bolnav.

Înălțimea Sa, shogunul. Îi văzu pieptul palid și neted, surâsul de băiețandru. Crezuse că durerea avea să mai slăbească, dar se trezi că lacrimi fierbinți îi țâșneau din ochi. Apoi, și-o imaginea pe prințesă plângând în spatele paravanelor sale și o auzi întrebând:

„Oguri, Oguri! Boala Înălțimii Sale este naturală?”

Oguri, iată care-i era numele. Fără să se mai gândească la ce face, își ridică fruntea. Nu se putea înșela asupra chipului neclintit, alb făinos, cu ochi alunecoși, al mesagerului. O clipă ochii li se întâlniră. Ai lui nu avură nici o sclipire. Desigur, stătuse ascunsă în acea zi, așa încât el să n-o poată vedea.

Un bărbat mai tânăr îl urma. Încă mai era un băietan, nu mai mare decât Tatsuemon. Apoi urmă un al treilea. Era atât de absorbită în amintirile ei, atât de tulburată că-l revedea pe seniorul Oguri, încât își lăsă eșarfa să-i cadă de pe cap. Știa că pielea ei albă, nasul delicat arcuit și privirea de un verde intunecat aveau să sară în ochi și era important să nu atragă atenția asupra ei. Dar fiecare era atât de prins de propria treabă, încât nimeni nu observă nimic. De altfel, acești bărbați n-o mai văzuseră în viața lor. Ea nu însemna nimic pentru ei.

Recunosc chipul uscățiv, ca de vultur, ce trecu pe lângă ea, un chip oacheș, cu fălci masive, ciupit de vărsat, cu o gură ce parcă se cresta de la sine într-o grimasă. Moțul de samurai al bărbatului se ridica, tare și lucios, pe creștetul său ars de soare, brăzdat de riduri. Era seniorul Mizuno, care-l însoțise pe seniorul Oguri în acea înspăimântătoare zi.

Privirea lui o întâlni pe a ei, iar tulburarea îl desfigură. Gura lui cărnoasă se căscă, iar el sări înapoi, de parcă s-ar fi ciocnit de o stafie.

— Du-te! Pleacă! Lasă-mă-n pace! Lasă-mă să trăiesc! urlă el din rărunchi.

Brațul în care ținea sabia tresări. Ea-și aminti de acel tic. Gărzile sale își apucară imediat săbiile. Ochii îi ieșeau din orbite, gura i se căscase larg într-un țipăt mut. Oguri se răsuci pe călcâie, aruncând priviri furioase:

— Tăcere, șuieră el cu un glas sugrumat. Vrei să ne pierzi pe toți cu sminteala ta?

Bărbații își croiră drum prin mulțime, iar gărzile de corp îi zvârliră pe ceilalți la o parte, pentru a-și face loc. Intrară în palanchine. Seniorul Mizuno se mai uita încă înapoi, holbându-se la Sachi cu ochi de fiară. Ea-i urmări cum se îndepărtau de râu, îndreptându-se spre munți, urmași de un lung convoi de hamali, care se impleticeau sub povara cuferelelor. Erau patru oameni la un singur cufăr.

Taki aștepta în picioare, umăr la umăr cu Sachi:

— Bărbații ăia... I-ai mai văzut? murmură ea. Nu era...?

Dar lui Sachi tot nu-i venea să creadă, îngrozită de reacția lui Mizuno. Să fi reușit el cumva s-o zărească în acea zi? Sigur că nu. Era imposibil s-o știe. Dar nu se mai întâlнисeră în nici o altă împrejurare. Fusesse singura ocazie în care văzuse bărbați în palatul femeilor. Iar ca să-i reîntâlnească aici, pe drum... Se întreba ce-l putuse face să reacționeze așa.

— Lucrurile trebuie să stea foarte prost în Edo, dacă până și ei pleacă, șopti Taki. Și felul în care te-a privit, ce să însemne asta?

Sachi clătină din cap:

— Presupun că nu sunt obișnuiți să vadă femei călătorind în libertate, îi răspunse tot în șoaptă.

Se înroși până-n vârful urechilor. O ardea rușinea de a fi făcut prostia să atragă atenția acelor bărbați, lăsând vâlul să-i cadă de pe față. Nu trebuia să mai fie atât de neatentă.

Bacul plutea spre Edo aproape gol. Pe lângă Sachi, Taki și Shinzaemon, împreună cu hamalii lor, se mai găsea la bordul lui un cuplu de țărani. Apele erau umflate și tot ce putea face barca era să se țină strâns de parul său, în vreme ce ambarcațiunea aluneca pe valuri. Sachi, Taki și Shinzaemon erau zvârliți într-o parte și în alta, în vreme ce un vânt rece le pătrundea prin straietele subțiri, de bumbac. Spuma înghețată îi împingea cu stropi înțepători. Pescăruși fâlfâiau deasupra capetelor lor și se auzeau țipete de rațe sălbatice.

Malul dinspre Edo era înțesat de chipuri speriate și de maldăre de bagaje. Oamenii se înghesuiau și se îmbrânceau, lovind cu coatele, ca să-și croiască drum, răstindu-se unii la alții.

— Bătrâna mea mamă este bolnavă, ea trebuie să se ducă întâi!

— Ne grăbim, am fost primii aici.

Barcagiii îi împingeau înapoi, zbierând la ei:

— Înapoi la mal! Barca-i plină!

Unii se agățau de margini și se înghesuiau în bărci. Când bacul se îndepărtă de mal, începu să se afunde primejdios de mult în apă.

Cei trei călători străbătură codrii, trecură prin mlaștini și printre ogoare cafenii, proaspăt semănate. Temple și sate răsăreau ca niște insule pe o mare de verdeață, iar prăvăliile și tarabele erau presărate

la marginea drumului mare. Norii brăzdau cerul. Nu mai erau decât douăzeci de *ri* până la Edo, doar câteva zile de mers.

Shinzaemon își domoli pasul, lăsându-se ajuns din urmă de Sachi. Din când în când, ea-i mai arunca câte o privire, uitându-se la nasul lui lat, la părul ciufulit, la mâinile mari, la umerii obrazilor, încercând să și-l întipărească în memorie, știind ce puțin timp aveau să mai rămână împreună.

Pe măsură ce se apropiau de Edo, își încrucișau tot mai des pașii cu refugiați posomorâți, târându-se osteniți înainte, trăgând de care încercate cu bagaje. Drumul era plin de ei. Se perindau lungi procesiuni de palanchine și de litiere, săltând la trap, precedate de servitori și urmate de șiruri de cai de povară și de hamali purtând coșuri și cufere. Oamenii mai nevoiași călcau apăsător, cu spinările incovoiate de povara boccelor în care-și duceau straiile și așternuturile, lăsând în urma lor care trase de boi somnoroși. Se mai zăreau călugări cu capul ras, călugărițe murmurând rugăciuni și cerșetori în zdrențe, numai piele și os, cerând de pomană. Grupurile de pelerini mergeau agale, sporovăind, ca și cum nimic nu s-ar fi schimbat.

Unii fredonau acel înnebunitor, sfidător, deznădăjduit refren. „*Ee ja nai ka? Ee ja nai ka?*”. Alții preluau refrenul și, curând, întregul drum era plin de oameni care cântau, unii printre dinți, alții din ră-runchi. Cu cât repetau de mai multe ori versul fără sens, cu atât ochii le sticleau mai sălbatic. Unii începură chiar să țopăie, cântând. Când totul din jur se ducea de râpă, acel cântec părea să spună că nu mai puteai face altceva decât să-ți ridici brațele în sus și să dansezi.

Sachi și Taki scrutară fețele sleite, neclintite, întrebându-se dacă nu se găseau cumva printre ei și femei de la palat. La răstimpuri, se mai auzea câte un strigăt de avertisment din depărtare, după care oamenii se îngrămădeau ca să facă loc vreunui palanchin ce gonia pe lângă ei ca vântul, purtătorii lui alergând și ridicând colbul de sub tălpile lor încălțate în sandale de pai.

Sachi și tovarășii ei de drum erau singurii care se îndreptau spre Edo. Toți ceilalți fugeau din oraș.

O luară pe podul lung de peste râul Kanna la Honjo și poposiră la o ceainărie de pe celălalt mal. Câțiva bărbați ședea acolo, la o masă, pufăind din pipe. Purtau veșminte de târgoveți, dar vorbeau în graiul samurailor. Toată lumea părea că umblă deghizată.

— Încotro vă îndreptați? îi întrebă unul.

Era un bărbat pirpiriu, ca un șoarece, iar moșul fals îi căzuse puțin. Părea că-și petrecuse toată viața aplecat peste registre de conturi, într-una dintre locuințele supraetajate mizere în care își duceau traiul samurailor de rang inferior. Sachi bănuia că n-ar fi știut ce să facă într-o încăierare. Shinzaemon scoase un norișor de fum din pipă și își smuci capul spre sud, în direcția orașului Edo. Omului îi scăpă un șuierat ascuțit.

— Eu n-aș face asta, mormăi el, clipind în spatele lentilelor ochelarilor și aruncându-le o privire fugară. Toată lumea pleacă de acolo. Este un oraș mort. Sudicii bat la porțile lui. Au un punct de control la Itabashi, unde iau pe toată lumea la întrebări. Se zice că s-ar afla și la Shinagawa. Dețin controlul asupra Drumului Interior de Munte și asupra Drumului Mării de Est. Orașul este sub asediu. Să fiu în locul vostru, m-aș întoarce de unde am venit.

— Nu suntem decât femei, se auzi glasul subțirel al lui Sachi.

Vorbea în dialectul Kiso ca să ascundă faptul că era o doamnă de la Curte.

— Pe noi o să ne lase în pace.

— Nu vă puteți plimba pe străzi, îi avertiză bărbatul, sorbindu-și nervos ceaiul. Este mult prea periculos. Majoritatea samurailor au plecat și nimeni nu mai face ordine în oraș. Huligani și vagabonzi împânzesc tot orașul. Fiecare face ce-l taie capul.

— Majoritatea dintre așa-zișii vagabonzi sunt din sud, spuse un alt bărbat.

Și el arăta ca un samurai deghizat.

— Tulbură apele.

Sachi tânjea să întrebe ce se mai întâmplase la castel. Însă oamenii de rând ca aceia nu știau nimic despre castel sau despre cei care-l locuiau. Tot ce putea ea face era să asculte cu atenție și să spera că avea să audă și ceva vești care-o priveau nemijlocit.

Drumul șerpuia printre mlaștini și ogoare, printre pajiști întinse de șofrănaș înmugurit, presărate până departe, spre dealurile ce se profilau la orizont. Din când în când, mai întâlneau în drum ceainării și dughene cu acoperișuri de stuf destinate călătorilor, pentru odihnă, precum și crânguri de cireși.

Se târau contra curentului, când zăriră un grup de sudici în fața lor. Erau ușor de recunoscut: bărbați bondoci, îndesați, cu ochi mici

și fețe ridate, îmbrăcați în uniforme ciudate, strânse pe corp, de culoare neagră. Unii purtau pe cap coifuri țuguiate, alții, bentițe albe. Arătau ca o ceată de obrăznicături care dezertaseră și o căutau cu lumânarea, hărțuindu-i pe cei care fugeau din Edo.

Așteptau gata să sară la bătaie, răsfirându-se pe tot drumul. Sachi își dădu seama că n-aveau de ales. Erau siliți să încerce să-și croiască drum printre ei. Iuți pasul, cu capul plecat, ținându-și ochii în pământ, sperând că, dacă își închipuie că e nevăzută, așa avea să fie și pentru ei. Se găsea chiar în mijlocul gloatei de soldați, când își ridică ochii și furișă o privire prin pânza care-i cădea ca un văl de pe pălărie. Tresări. Peste poate... Se rugă să nu fie adevărat. Îi era cunoscută mutra aceea oacheșă, ciupită de vărsat.

În aceeași clipă, bărbatul se aplecă, uitându-se lung la ea. O mână murdară se năpusti și îi înșfăcă pălăria de pe cap. Ea se luptă să și-o ia înapoi, dar degeaba.

— Măi să fie... zbieră el. Țărăncuța aia. Țărăncuța cu fețișoara aia frumușică și albă!

O apucă de haine și o trase la el. Ea se luptă cu înverșunare, însă era foarte puternic.

— Îți mai amintești de mine? rânji el, frecându-și fața unsuroasă de a ei și privind-o pieziș cu ochii lui mici.

Duhnea a murdărie și a sudoare acră. Sachi își răsuci capul și se dădu îndărăt cu dezgust. Știa că țărani erau pradă ușoară, iar femeile, cu atât mai mult. Samuraii aveau dreptul prin lege să taie capul unui țaran, fără să fie pedepsiți, deși nu era defel sigură dacă bărbatul acela era samurai. În orice caz, era război, iar soldații făceau ce voiau. Tre-cătorii își încetineau pasul, întorcându-se să caște gura. Știa foarte bine că nici unul dintre ei n-ar fi îndrăznit să-i sară în apărare.

— Nu, mormăi ea încruntată, încercând să-l dea pe om la o parte.

Înspăimântată nu atât pentru ea, cât pentru Shinzaemon, aruncă o privire iute prin jur, ca să vadă ce se întâmpla cu el și cu Taki. Ea știa că acei bărbați îl căutaseră în noaptea în care dăduseră buzna în casa părinților ei. Cu inima bătrându-i să-i spargă pieptul, îl izbi pe bărbat în piept cu toată puterea. El îi dădu drumul și se trase înapoi, împleticindu-se.

— Destul, mormăi unul dintre ceilalți soldați. Haideți să mergem. O să dați de dracu'.

Însă ochii bărbatului ciupit de vărsat sticleau. Mâna îi odihnea pe mânerul sabiei.

— Ne scuzați, li se adresă Sachi în dialectul Kiso. Este de neiertat pentru noi să vă pricinuim neazuri. Vă rog să ne lăsați să trecem.

Mult timp soldații șovăiră. Sachi mai făcu câțiva pași printre ei, urmată de Taki și de Shinzaemon. Trecătorii se adunaseră să-i privească, ținându-se la distanță. Fumul se ridica din coșurile micilor prăvălii ce se înșirau la marginea drumului. Cireșii erau plini de boboci roz. Totul era limpede, de parcă vedea lumea pentru ultima oară. Și în mintea ei era totul clar. Era gata pentru orice i s-ar fi întâmplat.

Unul dintre soldați îi ieși înainte, tăindu-i calea.

— Hei! Ce faceți voi, țăranii, cu arme ca alea? se răsti el. E împotriva legii. Predați-le și dup-aia puteți să vă vedeți de drum.

Apoi, bărbatul ciupit de vărsat zbieră:

— Așteptați!

Se uita la Shinzaemon:

— Omul ista d-acilea. L-am mai văzut pe undeva. Nu-i ăl de ne-a ucis tovarășii în Kiso? Ăla... proscrisul ăla. Ia hai să ne uităm la umăru' matale!

Soldații se întoarseră spre el, dând din cap. Shinzaemon se opri în drum. Îi măsură din ochi, răsfrângându-și buza cu dispreț. Sprâncenele i se încruntară. Sachi înțelegea că în clipa aceea el își calcula șansele. Cincisprezece, poate douăzeci de-ai lor, împotriva lui. Dar mai avea și câteva femei pe care trebuia să le protejeze, așa încât nu-și putea asuma asemenea riscuri. Trebuia să rămână în viață, fie ce-o fi. „A supraviețuit toți anii aceștia, își spuse ea în sinea ei. N-are de gând să-și caute încă moartea și nici noi nu vom pieri.“

Își ținea halebarda în mână. Se folosea de ea ca de un toiag. Într-o clipă și-o scoase din sac și din teacă. Lama sclipi orbitor. Se întoarse cu gândul la sala de antrenament de la palat. Parcă și auzea vocea profundă a doamnei Masa îndemnându-le să nu mai stea pe gânduri, să-și golească mintea, să se lase pradă mișcărilor trupului. Halebarda era grea, mai grea decât o prăjină de exercițiu. Când o flutura prin aer, prindea viteză. O făcea să se simtă înaltă, puternică, sigură pe ea.

Îi aruncă o privire lui Taki. N-o mai văzuse niciodată atât de însuflețită. Ochii îi străluceau. Își scosese și ea halebarda din teacă. Nu mai avuseseră niciodată până atunci prilejul să lupte cu ele. Acum

venise clipa să pună la încercare anii de antrenament. Dacă-și pierdeau viața, își zise Sachi în gând, aveau să moară toți trei împreună. Își adună puterile. Era gata.

Doi soldați își traseră săbiile și se năpustiră asupra lui Shinzaemon. Dar el fu mai iute. O mână zbură prin aer. Cei doi se dădură îndărăt, clătînându-se. Unul încă-și mai ținea brațul întins, sângele curgând în șuvoaie din încheietura mâinii retezate. Shinzaemon nu-și lua ochii de la soldați, în vreme ce-și ștergea lama sabiei de sânge.

Mai mulți bărbați scoaseră săbiile. Tăișurile scânteiară în soare, cu scăpărări de fulgere. Pașii li se învălmășiră. Metalul făcu să răsună alt metal cu un zăngănit asurzitor. Apoi se auziră zbierete și mormăieli. Oamenii în uniforme negre se dădeau înapoi, clătînându-se, însângerați. Unuia îi curgea sânge din braț, altuia falca îi atârna cât pe ce să se desprindă. Un altul se ținea de pânțece, din care i se revărsau mațele.

Shinzaemon încă mai stătea în picioare. Taki se repezi la dreapta lui, învărtindu-și halebarda deasupra capului. Sachi era în spatele ei.

— Aștia nu-s țărani, îl auzi ea zicând pe unul dintre soldați.

Știa că adevărul avea să iasă la lumină îndată ce vor pune mâna pe arme. Numai femeile samurai mânuiau halebarde. Iar ele nu erau niște simple femei samurai, ci doamne de la Curte, antrenate să lupte pentru a apăra viața Înălțimii Sale. Bărbatul ciupit de vărsat profită de prilej. Cu sabia scoasă, îi ieși înaintea. Sachi își ridică halebarda.

— Să nu faci vreo prostie, o luă el peste picior, iar fața pocită i se schimonosi într-un rânjet. O să-ți faci singură rău.

El o ocoli, ținându-se la o distanță mare de tăișul armei ei. Ea rămase în picioare, pregătită, cu halebarda îndreptată spre el. Pe măsură ce el se învărtea în jurul ei, se mișca și ea. Știa că halebarda putea bate mai departe decât sabia. Trebuia să-l țină la distanță. Dacă se apropiau prea mult, el avea mai multă forță decât ea. Inima îi bătea să-i sparga pieptul, dar Sachi își păstră cumpătul.

— N-am de gând să-ți stric fețișoara drăgălașă, îi strigă el deasupra scrâșnetului și zăngănitului de arme. Lasă arma aia jos și o să scapi cu bine.

Sachi nu scoase un cuvânt. Ținea halebarda cu ambele mâini, urmărindu-i cu ochii fiecare mișcare. Dacă îndrăznea să vină în bătaia halebardei, al ei avea să fie.

Amândoi dansară înainte și înapoi. Zâmbind cu gura până la urechi, el făcu un pas spre ea. Sachi zări soarele scânteind pe lama sabiei ridicate. Cu un țipăt, ea se repezi înainte fluturându-și halebarda, străpungându-i pantalonul și ciuntindu-i pulpa. Își ridică arma și se răsuci pe călcâie, pregătită pentru următoarea lovitură. El sări înapoi cu un urlat, cu chipul schimonosit de durere. Pe cracul pantalonilor săi negri se vedea crescând o pată umedă.

— Acu' chiar m-ai supărat! răcni el.

Se întunecă la față și se umflă ca un broscoi. Se năpusti asupra ei, fluturându-și sabia cu amândouă mâinile. Dar halebarda era mai lungă.

Sachi îl aștepta liniștită, păstrându-și cumpătul. El își ridică sabia. Ea sări înainte și pară lovitura cu tăișul halebardei. Se auzi un zângănit asurzitor. Forța loviturii o împinse câțiva pași înapoi, clătinându-se pe picioare. Ea alunecă și se propti într-o mână. Pe când își înălța privirea, văzu sabia șfichiuind aerul în direcția ei. Înainte să apuce să tragă aer în piept, își ridică halebarda și pară lovitura. Răsuci tăișul. Simți curentul de aer, duhoarea bărbatului în timp ce se împleticea înainte, pierzându-și echilibrul.

Sări în picioare și se întoarse, țintindu-i pieptul cu vârful halebardei. Părul i se revărsase despletit peste față. Nu simțea nici un fel de frică, doar un soi de exaltare sălbatică.

Cu colțul ochiului, îl văzu pe Shinzaemon cum se lupta ca un nebun, lovind, străpungând, parând lovituri, trecându-și sabia prin piepturile bărbaților și tăindu-i în două. Taki se afla la dreapta lui, izbind cu halebarda în trupurile sudicilor, ce se îngrămădiseră într-un morman în fața lor. Dar fuseseră împinși înapoi de atacul celorlalți. Trebuia să termine repede și să le sară în ajutor.

Omul se ridică greoi în picioare, urlând ca o fiară rănită. O atacă. Ea-i văzu ura în ochii mici și negri. Larma bătăliei, zângănitul și scrâșnetul metalului, țipetele de războinic ale lui Shinzaemon, vaielele de durere se stinseră treptat. Se lăsă o tăcere sinistă. În toată lumea nu mai erau decât ei doi. Halebarda îi devenise o parte din trup.

Ea își aținti ochii într-ai lui. El își flutură sabia. Ea sări înapoi, în vreme ce tăișul sabiei se ciocnea de lama halebardei. Atunci ea țâșni înainte și se lăsă într-un genunchi. Își flutură halebarda foarte hotărâtă, țintindu-i beregata. Simți greutatea tăișului, viteza pe care

o luase, îi auzi şuieratul prin aer. Atunci, deodată, fața ciupită de vărsat zbură în sus învârtindu-se. Se uită cu uimire la halebardă. Lama îi trecuse prin grumazul vânjos al bărbatului la fel de ușor ca un cuțit prin apă. Trupul fără cap se împletici mai departe, cu sângele țâșnindu-i din gâtlee ca dintr-o fântână arteziană, apoi se lăsă pe o râună și se prăbuși la pământ. Capul se rostogoli peste drum și sări în șanț. Apa se despărți în jurul lui, înroșindu-se.

Sachi se dezmetici și se aruncă în luptă. Văzu că Shinzaemon fusese rănit. Se lupta cu mâna stângă, iar sângele îi curgea șiroaie din brațul drept. Și, indiferent câți dușmani cădeau, mai mulți preluau atacul.

Deodată se auzi un bubuit, atât de tare, încât aproape că le sparse timpanele. Sachi tresări și se uită în jur neliniștită. Cunoștea acel zgomot, deși nu-l mai auzise niciodată atât de aproape. Sunetul focului de armă. Toată lumea îngheță. Se auzi altă împușcătură.

Jumătate dintre sudici erau trântiți la pământ, mormăind sau țipând de durere. Unii zăceau tăcuți. Taki și Shinzaemon se rezemară de armele lor, ștergându-și fețele de sânge și sudoare. Hainele le erau zdrențuite, părul li se ițea în smocuri ciufulite, dar, în afară de rana din brațul tânărului, păreau teferi. Sachi alergă la el:

— Sunt bine, o liniști Shinzaemon, strâmbându-se în vreme ce-și sfășia o bucată din poalele chimonoului, ca să-și bandajeze rana. Încă o cicatrice!

Trecătorii se țineau la o distanță destul de mare, de unde priveau totul, cu chipuri neclintite. La sunetul împușcăturilor se așternu o tăcere grea. Apoi începură să țipe și să fugă în toate direcțiile. În tot acel tăărăboi, nimeni nu observase câteva palanchine care se iviseră însoțite de o escortă de samurai. Două făpturi săriră din ele și se năpustiră asupra mulțimii, ținându-și puștile deasupra capetelor. Vălătuci de fum ieșeau din țevile lor.

Dar erau bărbați, sau căpcăuni? Aveau doi ochi, două urechi și două mâini, însă erau mari și cărnoase, ca de uriași. Țestele și umerii li se înălțau deasupra mulțimii. Chipurile le erau colțuroase, nu netede și rotunde, iar nasurile, monstruos de mari. Să fie ei *tengu*, căpcăuni cu nasul lung care trăiau în munți? Dar *tengu* aveau fețe roșii. Jivinele acestea erau palide ca moartea. Unul avea părul de culoarea tulpinilor de orez toamna, în timp ce al celuilalt era de culoarea pământului.

Și mai purtau straie ciudate, străine, așa cum Sachi nu mai văzuse în viața ei.

Mulțimea se dădu înapoi, în vreme ce creaturile năvăleau, croindu-și drum cu coatele. Alții rămaseră încremeniți, cu gurile căscate. Unele femei țipară și o luară la fugă.

Cel cu părul de culoarea paielor uscate nu le dădu nici o atenție. Se duse întins în mijlocul câmpului de bătălie, pășind peste soldații răniți. Un miros urât îl învăluia ca o ceață. Era duhoarea proscrisilor, a celor care munceau în măcelării, mirosul cărnii moarte.

Bineînțeles. Nu erau *tengu* deloc, ci ceva mult mai înspăimântător și mai straniu. Erau *tojini*, venetici. Sachi mai auzise vorbe despre „barbarii împruțiți“, dar nu mai întâlnise pe nimeni care să-i fi văzut cu ochii lui. Din câte știa ea, ei erau adunați într-un cătun de la marginea orașului Edo, Yokohama, un port de lângă Osaka, precum și într-o seamă de alte porturi. Cu siguranță, dăduse peste scrierile din Yokohama care zugrăveau aceste fapte cu nasurile înfricoșătoare, port ciudat și locuințe ieșite din comun. Văzuse o mulțime de asemenea tipărituri în palatul femeilor. Mai auzise, într-adevăr, așa cum părea să știe toată lumea, că adevărata cauză pentru care sudicii se răsculasera fusese faptul că nici unul dintre shoguni nu se dovedise în stare să-i alunge pe barbari din țară. Acesta, în orice caz, fusese pretextul răscoalei lor.

Acum veneticul deschise gura și scoase un strigăt. Sachi își îndreptă spinarea și se uită drept în ochii lui. N-avea de gând s-o ia la goană sau să țipe. Nu trebuia să uite niciodată că era doamna Shoko-in, concubina Înălțimii Sale defuncte. Arată cu un gest arma lui. Ce avea de gând cu ea? Voia să-i împruște pe toți?

El se holbă la ea cu bizarii lui ochi decolorați. O stingherea. Dorea să-și fi ascuns fața, dar își pierduse în bătălie pălăria și vâlul. El vorbi din nou. Vocea îi răsuna atât de puternic, încât o făcu să tresară. Spre uimirea ei, își dădu seama că-l putea înțelege. Se exprima elevat în limba ei, chiar dacă avea un accent stâlcit.

— Nu temeți, doamnă. Nu tras decât în aer. Pot ajuta pe dumneavoastră? Sunteți teafără?

Apoi se răsti la sudici:

— Ce-i asta? Atacați doamne? Așa de mulți împotriva unui singur om? Rușine să vă fie!

Puținii sudici rămași în picioare își lăsară ochii în pământ, încrunțați. Băteau din picior, plini de vânătași, de sânge, cu uniformele lor negre în zdrențe, cu părul ciufulit.

— Omul ăsta-i un proscris, bodogăni unul, arătându-l cu un gest pe Shinzaemon.

— Nu-i adevărat, protestă Sachi cu înverșunare. Este... garda mea de corp. Ne protejează pe mine și pe slujnica... prietena mea.

Sudicii șușoteau între ei. Săbiile lor mai erau încă scoase din teacă, iar degetele, încă încleștate pe mâner.

— Ce se amestecă barbarii? șuieră unul. Le arătăm noi. O să vadă ei cu cine au de-a face!

— Cred c-ați uitat de proclamația împăratului, le aminti veneticul.

Mai avea încă arma în mână. Arăta nouă și lucioasă, nu semăna deloc cu flintele vechi pe care le aveau cei din Kiso.

— Nu mai aveți voie să omorâți străini. Voi, cei din sud, pretindeți a fi oamenii împăratului. N-aveți nici un respect pentru decretul Fiului Cerului?

Se întoarse iar cu fața la Sachi.

— Doamnă, i se adresă el. Mergeți la Edo? Și noi. Vă însoțim până acolo, pe dumneavoastră, prietena dumneavoastră și pe garda dumneavoastră de corp. Veniți cu noi. Gărzile noastre vă vor apăra. N-aveți nici o grijă.

Sachi se uita la el tulburată. Să pornească la drum cu aceste sălbăticiuni de la care nu știa la ce să se aștepte? Nu știa nimic despre ei. Oamenilor obișnuiți, din țara ei, le putea citi pe chip, le putea înțelege sentimentele din spatele formulilor și ale cuvintelor impuse de etichetă. Dar habar n-avea ce le putea trece barbarilor prin minte. Era cea mai nebunească idee de care auzise vreodată.

Cu toate acestea... era război. Drumul era periculos, fără îndoială, iar Edo încă și mai și. Barbarii aveau arme de foc și o escortă de samurai înarmați până-n dinți cu săbii și bastoane, deși cine mai erau și acei samurai era o altă întrebare. De care parte erau ei? De cine ascultau? Erau iscoade, fără îndoială, trimise să-i aibă sub ochi pe barbari. Dacă ea și cei care o însoțeau călătoreau împreună cu ei, trebuiau să-și țină gura.

Chiar dacă Shinzaemon se lupta ca nimeni altul, era singur. Cel mai important era să ajungă cu bine în Edo, la prințesă, poate la mama ei, înainte ca sudicii să închidă orașul.

Îi aruncă o privire lui Taki, care își curăța tăișul halebardei cu poalele chimonourilor. Părul i se despletise și îi atârna într-o claică stufoasă și încălțită. Fața îi era năclăită de sângele sudicilor, dar ochii mari îi străluceau de bucuria nebună a victoriei. Se uită și ea la Sachi, își ridică sprâncenele și își înclină capul într-o parte, ca și cum ar fi spus: „Fă cum crezi. Mai rău de atât nu se poate“.

Shinzaemon își băgase sabia în teacă și își bandajă brațul rănit cu o fășie de bumbac. O privi pe Sachi, își ridică umerii lați și mormăi:

— Mai avem de ales?

Sachi suspină și își plecă capul:

— Vă mulțumesc, rosti ea.

Barbarul își scoase pălăria de pe cap și făcu o reverență țeapănă.

— Mă numesc Edwards, grați el. Edowadzu.¹

Ea încercă să-i silabisească numele:

— Edo-wadzu.

Suna ca Edo, orașul Edo. Era cel mai ciudat nume pe care-l auzise. Bărbatul cu părul de culoarea pământului făcu un pas înainte:

— Satow. Sluga dumneavoastră. Vă rugăm să veniți cu noi.

II

Cei doi uriași călătoreau în palanchine mătăhăloase, clădite pe măsura picioarelor lungi, cărate de câte șase purtători, urmați de servitorii lor, în două palanchine normale, și un cortegiu de hamali, cărându-le bagajele în spinare. Sachi, Taki și Shinzaemon mergeau în spate, în rând cu caii lor de povară. Samuraii care-i escortau mărșăluiau în față și în spate. Mulțimile împingeau în cealaltă direcție, slugi de samurai, fugiți de la gospodăriile nobililor *daimyo*, opintindu-se înainte cu o hotărâre încrâncenată, neguțatori urmați de nenumărate șiruri de hamali, cărându-le coșurile în care-și duceau bunurile,

¹ Odată preluate în japoneză, cuvintele străine sunt modificate potrivit specificului acestei limbi. În japoneză nu există grupuri consonantice, nici fonemul *l* (acesta devine *r*). (N. tr.)

de cerșetori și de bărbați cu înfățișare de militari și cu o atitudine amenințătoare, ascunzându-și fețele sub pălării de pai. Dar călătoria cu veneticii și cu gărzile lor îi făcea, în sfârșit, să se simtă în siguranță.

Următorul oraș era înțesat de lume. Mulțimile umpleau străzile, ciorovăindu-se și îmbrâncindu-se.

— *Tojin! Tojin!* Venetici! Venetici! strigau ei.

Sachi mai auzi și alte voci:

— Barbari imbecili. Izgoniți-i pe barbari! Ștergeți-o!

Spera ca veneticii să nu-i poată înțelege. Gloata căsca ochii, croindu-și drum cu coatele, făcând tot ce-i stătea în putință, pentru a-și arunca un ochi înăuntrul palanchinelor. Samuraii fi dădură pe oameni la o parte, folosindu-se de bastoane, și răstindu-se la ei:

— În genunchi! Jos!

Nimeni nu le dădu nici cea mai mică atenție lui Sachi, Taki și Shinzaemon. Toată lumea era mult prea preocupată să-i vadă mai bine pe *tojini*.

Drumul principal șerpuia înainte, de-a lungul malului unui râu, printre lanuri de orez, mărginite de cireși înfloriți. În zare, se înălțau coline învăluite în ceață. Odată ieșiți din oraș, purtătorii puseră jos palanchinele, iar veneticii ieșiră din ele, mormăind și întinzându-și picioarele lungi. Ce fapte ciudate, își zise Sachi. De ce nu se puteau bucura de confortul unor palanchine atât de mari și de luxoase? În loc de sandale, purtătorii lor de încălțări cărau cizme mari, lucioase, care miroseau a piele de animal. Și le puseră cu suspine de ușurare, apoi porniră iar la drum.

Sachi, Taki și Shinzaemon se țineau la distanță. Taki, de obicei atât de neînfricată, părea înspăimântată de acești monștri. Shinzaemon își petrecuse atâta amar de vreme pe drum, încât era sigur că se mai întâlnise cu asemenea jivine. Fără îndoială că-i ura la fel de mult ca toată lumea și i-ar fi plăcut lui să-i treacă prin tăișul sabiei, dar își dădea și el seama de faptul că a-i ataca pe venetici nu era numai împotriva decretului imperial, ci și a politicii fostului shogun, suzeranul său. Indiferent ce simțea în adancul sufletului, trebuia să se poarte politicos cu ei. Ea-și putea da seama după fața lui încruntată și după felul în care-și ținea umerii, degetele bătându-i darabana pe mânerul sabiei, ce efort uriaș făcea. Ba mai rău, trebuia să îndure umiliința de a trece drept gardă de corp în ochii lumii. Nici nu era de mirare

că se arăta morocănos. După o vreme, bărbatul cu părul de culoarea paiului își încetini pasul, lăsându-se ajuns din urmă.

— Îmi permiteți să merg în rând cu dumneavoastră? îi ceru el voie lui Sachi.

Sachi se strădui din răputeri să nu izbucnească-n râs. Era hidos. Niște peri îi ieșeau din obraji, ca înfricoșătoarele mustăți ce se ieșeau pe coifurile samurailor. Și ce duhoare... De altfel, ideea ca o femeie samurai să umble alături de un bărbat care nici măcar nu făcea parte din familie (cum, de fapt, devenise Shinzaemon între timp) era absolut de neconceput. La urma urmei, își spuse ea, el nu era decât un barbar, iar barbarii nu erau oameni. Era ca și cum ar fi mers la pas cu un urs sau cu o maimuță.

Aruncă o privire în urma ei. Shinzaemon înainta cu pași mari și vioi, ca și cum n-ar fi dat atenție nimănui, dar ea știa că el văzuse și auzise tot.

— Încotro vă duceți în Edo? o întrebă barbarul cu îndrăzneală, coborându-și privirea la ea.

Pe ea o tulbură întrebarea lui și i se făcu frică. Oamenii de rând nu puneau întrebări directe, mai ales într-o vreme în care nimeni nu mai știa de care parte era cel de lângă el.

— Ați mai fost la Edo? il întrebă și ea, în speranța că s-ar putea ca lui să-i scape vreun indiciu.

— Acolo locuim, îi povesti el. Avem o casă. O căsuță în vecinătatea unui templu. Pe o colină.

Crezuse că trebuia să fie bătrân, judecând după părul de pe față și după pielea aspră. Dar vocea îi era băiețească. Nu putea fi cu mult mai în vârstă decât ea. Unde-i erau tatăl și mama? Ce făcea atât de departe de casă, călătorind prin țara aceasta străină, bântuită de război?

— Toți ceilalți pleacă din Edo, iar noi ne întoarcem acolo, constată el, răspunzând, parcă, întrebării ei nerostite, arătându-și dinții într-un zâmbet larg. Oamenii spun c-o să aibă loc o bătălie teribilă, dar voi nu lăsați impresia că vă pasă, nicidecum. N-am mai văzut niciodată o femeie care să fie în stare să lupte ca dumneavoastră!

În vreme ce vorbea își flutura mâinile. Erau mari și puternice, mai mari decât mâinile de luptător ale lui Shinzaemon. Și ce culoare! Albă ca varul. Perii palizi de pe degete scânteiau ca niște fire de aur

în soare. Poate că nu era chiar un monstru. Cu siguranță era de altă rasă decât ea, dar părea om până la urmă.

Sachi auzise că barbarii erau grosolani și necivilizați, că n-aveau nici un fel de maniere, că deveneau agresivi când se îmbătau, că hărțuiau femeile și le necinsteau. Dar priviți mai îndeaproape nu păreau așa de răi. Nu-i venea să creadă că mergea la pas cu asemenea făpturi, discutând cu ele. Dacă n-ar fi fost război în țară, dacă nu s-ar fi temut de ce urma să se întâmple când ajungeau în Edo, ar fi fost minunat, o experiență pe care le-ar fi savurat-o și le-ar fi povestit-o cu lux de amănunte nepoților ei, peste ani.

Simțea ochii lui Shinzaemon pironiți asupra ei. Chiar dacă-l credea pe venetic doar un barbar, Shinzaemon știa mult prea bine că era bărbat. Simțea și dezaprobarea tăcută a lui Taki. Dar, la urma urmei, ea era stăpâna, iar Taki slujitoarea, și ea trebuia să se poarte cuviincios cu protectorii lor. De fapt, chiar se bucura să stea de vorbă cu acest uriaș stângaci.

El lucra la Legația Britanică, dar nu-i destăinuia nimic despre locul din care se întorceau și despre scopul călătoriei lor. Fără îndoială că fuseseră trimiși în vreo misiune secretă.

— Am trecut prin mari aventuri, adăugă el. Am văzut cele mai glorioase lucruri. Muntele Fuji! Ați fost vreodată pe drumul ăsta? Ați traversat trecătoarea Shiojiri, ca să vedeți cum se profilează Fuji la orizont? N-am mai văzut în viața mea o priveliște atât de frumoasă! Vremea a fost minunată!

— Și țara dumneavoastră... murmură ea pe un ton șovăielnic, trebuie să aibă și ea frumuseți!

El venea, îi povesti, de pe o insulă mică de foarte departe. I-a luat două luni ca să ajungă până-n țara ei. Era condusă de o împărăteasă care locuia într-un palat aproape la fel de splendid, deși nu atât de mare, precum Castelul Edo. Țara lui se numea Anglia.

— În țara dumneavoastră domnește o femeie? îl întrebă Sachi, nevenindu-i să-și creadă urechilor.

Până acum îl crezuse pe cuvânt. Dar o țară condusă de o femeie... nu putea fi adevărat. Poate că el nu-i vorbea limba maternă atât de bine. Sau poate că tot ce-i spusese erau doar baliverne.

Din Anglia zicea el că vin. Dacă erau englezi, veneticii aceștia erau de partea sudicilor. Chiar își închipuia acest Edo-wadzu că nu era

decât o doamnă atacată de ronini? Sigur că nu. La urma urmei, văzuse mormanul de soldați răniți și morți din mijlocul drumului. Călcase peste trupurile lor. Poate că bănuia și el că ea era o doamnă de la Curtea shogunului, o figură de prim rang din tabăra nordicilor, pe care sudicii ar da orice s-o poată captura. Trebuia să fie foarte prudentă.

În seara aceea văzură luminițe scăpărând în depărtare, atât de multe, încât părea că stelele căzuseră pe pământ. O negură de fum plutea peste coline, acoperind pe jumătate cerul.

— Focuri de semnalizare, constată Shinzaemon. Ne apropiem. Maimuțoiul ăla mergând pe două picioare, vorbind de parcă și-ar închipui că-i om, adăugă cu-n mârâit. Cum poți discuta cu el? Este englez. Știi de partea cui sunt ei. Ce-l mână să călătorească prin țară? Trebuie să fie vreo iscodă. Toți sunt!

— Nu te supăra, nu acum la despărțire, îl imploră Sachi. Știi prea bine că trebuie să fiu politicoasă. Suntem oaspeții lor.

— Ne-am fi descurcat foarte bine și singuri, mormăi Shinzaemon. Mult mai bine, de fapt. Aș fi putut eu să vă port de grijă.

— Mai avem de trecut prin punctul de control de la Itabashi, iar Edo trebuie să fie plin de sudici. Îmbrăcați în straiile astea vor crede că facem parte din anturajul veneticilor. Este cea mai desăvârșită deghizare. Înțelegi? Vei avea ocazia să observi îndeaproape forțele sudicilor. Vei avea o groază de lucruri de raportat miliției, câți sunt, ce arme au și alte amănunte de felul ăsta.

— Cred c-ai dreptate, bombăni el. Se poate să observ ceva util.

A doua zi, când au ajuns în orașul poștal Urawa, stindarde roșii marcate cu o cruce albă într-un cerc fluturau la porți. Lui Sachi inima i se stranse la vederea lor. Blazonul clanului Shimazu, cei mai neîndurători dintre conducătorii sudici. Se mai găseau și alte steaguri: stacojii, cu crizantema de aur a împăratului. Auzise deja că sudicii se proclamau armata imperială. Aceasta era dovada.

Drumul principal era înțesat de soldați inamici, iar grupul ei trebuia să treacă prin mijlocul lor. Sachi își ținu halebarda în jos, sperând ca soldații să creadă că nu era decât un toiag. Cu capul plecat, își croi drum prin mulțime, ținându-se aproape de venetici. Taki și

Shinzaemon mergeau în spatele ei. Pășea încet și măsurat, călcând cu grijă, ca și când ar fi umblat desculță pe coji de ouă, concentrându-și atenția asupra drumului, încercând să nu-și trădeze frica prin vreun tremur al buzelor sau al mâinilor. Inima îi bătea să-i spargă pieptul. Mii de soldați, toți adunându-se, așteptând numai un ordin să mășăluiască întins spre Edo. Iar acesta nu era decât începutul. Se rugă în gând zeilor ca o armată la fel de numeroasă să-i aștepte, pentru a-i bate și a-i izgoni înapoi, când vor ajunge acolo.

Seara ajunseră la Itabashi, „Podul de Lemn“, ultimul popas de pe Drumul Interior de Munte. Aproape intraseră în Edo. Nu mai aveau de parcurs decât doi *ri* până-n centru, unde se găsea castelul. Văpăile torțelor ardeau de-a lungul drumului, la fel ca și focurile de semnalizare pe colinele din jur.

Cu mult înainte de a intra în Itabashi, auziră strigăte, râsete și zbârnăitul instrumentelor de *shamisen*. Hanurile erau pline până la refuz. În fața fiecărei case ardeau lampioane. Soldați inamici mișunau pe străzi, sorbind lacomi *sake* din ploscuțe de bambus, sporovăind și distrându-se zgomotos cu accentele lor grosolane. Gheișele și prostituatele roiau, agățându-se de ei și încercând să-i târască după ele în stabilimentele lor. Hamalii, purtătorii de palanchine și băieții de la grajduri își căutau grăbiți de lucru. Până și cerșetorii zâmbeau, bucurându-se de veselia din jurul lor. Așa de aproape de Edo, orașul shogunului, iar lor le păsa atât de puțin, încât fraternizau cu inamicul! Îi păsa cuiva de partea cui erau soldații, sau îi interesa numai punga lor? Își dădea și ea seama ce se petrece. Toată lumea știa că se apropia sfârșitul, așa că ce mai conta? Puteau să se distreze.

Ajunseră la ultimul punct de control, înainte să intre în Edo. Sachi și însoțitorii ei își ținură capetele plecate, iar când străjile zăriră palanchinele barbarilor se lăsară în genunchi și făcură semne alaiului să treacă. Pe când Sachi trecea prin porți, își dădu seama deodată ce ostenită era. Picioarele îi erau umflate și crăpate. Și le simțea atât de grele, încât nu credea că mai poate face un pas. Degetul mic de la piciorul drept o ustura chinuitor. Pesemne o bășică. Trebuia să și-l bandajeze și să se încălțe cu sandale noi.

Apoi își înalță privirea. Printre casele de la marginea drumului întrezări ferme cu lanuri de orez și dincolo de ele... Acoperișuri,

acoperișuri de țiglă, un ocean de acoperișuri, scânteind în lumina serii, întinzându-se de la un orizont la altul pe cât putea vedea ea cu ochii. Edo.

Pentru o clipă, i se păru la fel de frumos ca Paradisul, ca și cum Amida Buddha însuși s-ar fi aflat acolo să-i întâmpine. În partea de răsărit a orașului, unde întunericul se lăsa mai repede, luminițe licăreau și dâre de fum se încolăceau, ridicându-se în aer, ca o mie de bețișoare parfumate aprinse. Între acoperișuri se mai zărea trandafirul cireșilor în floare. Și mai erau peticele de beznă, crângurile de arbori și acoperișurile late, ondulate ale reședințelor nobililor *daimyo*. Să fi fost doar în închipuirea ei, ori putea desluși, chiar în mijloc, crenelurile, grădinile și terenurile împădurite ale castelului?

Shinzaemon se uită și el la oraș. Ea-i putea citi pe chip nerăbdarea de a ajunge acolo, de a se alătura camarazilor săi, de a se pregăti să meargă la război. Atunci se întoarse spre ea. Ochii li se întâlneau. Taki privea orașul cu o expresie de ușurare uluită.

Dar curând își dădură seama că ceva nu era deloc în ordine. În vreme ce înaintau oboșiți, zăriră prăvălii și tarabe dărâmate și hambare sparte. Ușile erau smulse din balamale, iar ferestrele, făcute țandări. Paravane rupte, bucăți de lemn, abacuri și baloturi de mătase zăceau în praf, iar orezul, odinioară păstrat în butoiașe, era vărsat în mijlocul drumului. Prăvăliile care scăpaseră prăpădului erau zăvorâte, cu storrurile trase. Pășiră în tăcere. Lui Sachi îi era frică până și să-și exprime gândurile în cuvinte. Dacă așa era aici, cum stăteau lucrurile în Edo?

Shinzaemon mergea în urmă. De-acum intraseră mult în oraș, când o ajunse. Aruncă o privire la samurarii care făceau de gardă, ca să verifice că nu-i puteau auzi.

— Uite unde voi fi, îi arătă el.

O cărare ducea la stânga, printre prăvălii vandalizate, spre Templul Kanei-ji.

— Miliția este încartiruită aici, pe colina Ueno. Am să te conduc la castel, mai întâi.

Sachi nu spuse nimic. Ochii îi înotau în lacrimi. Nu putea suporta gândul că urma să-l piardă.

Ceva mai târziu traversau șanțul exterior. La dreapta lor se întindea cartierul samurailor din oraș, cu bulevardele sale largi și zidurile înalte,

tăinuind palatele nobililor, iar la stânga, labirintul de alei înguste unde locuiau târgoveții. Sachi nu se putu opri să nu observe cât de goale erau canalele atât de aglomerate la plecarea ei din oraș. O tăcere teribilă plutea deasupra locurilor, ca și cum vreo molimă ar fi lovit orașul. Duse erau miresmele vieții, nu se mai simțea în aer decât mirosul slab al colbului. Unii dintre *daimyo* își luaseră până și palatele cu ei. Micul convoi păși pragul marilor porți deschise larg. Dincolo de ziduri, Sachi nu mai putea vedea nimic altceva decât o întindere acoperită de nisip, sub cerul liber. Nu mai erau nici un fel de clădiri. Cum se putuse schimba totul atât de repede? Când părăsise ea palatul, orașul era plin de viață și de larmă. Acum era ca un cimitir, populat de stafii. Încercă să nu se gândească la ce s-ar fi putut petrece la castel și la palatul femeilor.

Trecură peste un alt șanț, apoi peste încă unul. Se lăsa noaptea când ajunseră la Podul Hirakawa. De partea cealaltă, se găseau două uși masive din lemn, întărite cu drugi de fier: Poarta Tsubone, „Poarta Doamnelor Shogunului”. Ajunseră la intrarea în aripa femeilor din Castelul Edo. Porțile erau prinse într-un zid neted de granit ce se înălța până la cerul întunecat. Sachi o luă de mână pe Taki și rămaseră în picioare, umăr lângă umăr, uitându-se peste pod. O rază de soare mai scăpăra pe unda liniștită a șanțului.

Sachi închise ochii. Preț de o clipă, vechea ei viață se întoarse cuprinzând-o în vârtejul ei: sălile sclipind de aur, pictate cu pini, cocori și alte păsări; coridoarele pline de agitație, minunatele tavane casetate, somptuoasele chimonouri. Până și slujnicele aveau chimonouri magnifice, mult mai rafinate decât tot ce văzuse de când părăsise palatul. Cât timp trăise acolo uitase de cealaltă lume, unde oamenii erau nevoiași, unde uneori nu se găsea destul de mâncare. Dar acum palatul i se părea un vis, la fel de ireal cum trebuie să i se fi părut bietului Urashima palatul fiicei regelui dragonilor de pe fundul mării.

Văzuse palatul în flăcări. Dar nu arsesese decât o parte. Sigur că în rest viața trebuie să fi fost la fel ca întotdeauna. Femeile trebuie să se fi mutat în altă parte a castelului.

Și cum rămânea cu mama ei? Strânse la piept bocceaua în care se afla brocartul și încercă să și-o închipuie pe femeia care-l purtase. Să fie și ea doar o făptură de vis?

Sosise clipa de care se temuse tot drumul. Încercase să nu se mai tot gândească la ea, în speranța că nu va mai veni vreodată. Dar nu mai putea fi amânată.

Sachi și Shinzaemon rămaseră împreună, la capătul podului. Străinii stăteau pe aproape, dar ei nu mai conta. În apa întunecoasă a șanțului înotau rățuște. Luna deja atârna palidă pe cer, deși soarele nu apusese încă.

Shinzaemon o luă de mână. Mâna lui mare, de samurai războinic, îi ținea strâns mânuța albă. Ea îi simțea bătăturile din palmă, lăsate de mânerul sabiei. Simți uscăciunea pielii sale pe a ei, mirosul șters de sare, căldura trupului. Lacrimi îi țâșniră din ochi, dar și le ascunse. Dorea să-l implore să rămână, știa însă că nu putea. Își plimbă ochii peste oasele fine ale feței sale, peste gura cu buze pline.

— Așadar, ai să fii unde mi-ai spus, murmură ea, pe colina Ueno?

— Cu miliția *shogitai*. Sudicii încă mai au de cucerit Edo. Dacă reușim să-l păstrăm pentru clanul Tokugawa, poate că-i vom alunga din toată țara.

Se priviră.

— Nu te voi uita cât voi mai trăi, îi zise el încet. Nu mi-am închipuit că pe lumea asta e cineva ca tine. Îmi vine foarte greu, din pricina ta, să mă împac cu gândul că poate voi muri. Nu, nu poate. Sigur voi muri.

— Mă voi ruga din toate puterile să scapi cu viață, spuse ea. Când se termină războiul, întoarce-te la mine.

Știa ce avea de făcut. Se căută în mânecă, după pieptănul ei, prețiosul ei talisman pe care-l îndrăgise de când era copilă, și i-l dăruie lui. Blazonul auriu, gravat pe el, sclipea în razele amurgului, iar umbrele celor doi se întindeau prelungi pe pământ.

— Este cel mai prețios lucru pe care-l am, mărturisi ea. Este norocul meu. Îl am de când mă știu. Te va apăra. Când te vei uita la el, să te gândești la mine.

— Nu ți-l pot lua, protestă el. Îmi dau seama ce înseamnă pentru tine.

— Te va aduce înapoi la mine, îl rugă ea. Te va apăra mai bine decât orice altă amuletă, mai bine decât o centură cu o mie de ținte. Când ai să mă vezi din nou, ai să mi-l înapoiezi.

I-l lipi de palmă, lăsându-și mânuțele moi să mai zăbovească în mâinile lui puternice. El și-l duse grav la frunte, cu un gest protocolar de mulțumire, apoi se înclină și-l ascunse în mânecă. Rămaseră tăcuți o vreme.

Deodată Sachi avu o idee:

— Mai întâlnește-te cu mine încă o dată, te implor. Aici, la Poarta Tsubone, mâine, pe înserat.

Îndată ce-i zburară cuvintele din gură, își dădu seama că era un plan nebunesc. În trecut, ar fi fost de neconceput să se furișeze afară din palat ca să se întâlnească cu un bărbat. N-avea nici un motiv să creadă că lucrurile se schimbaseră acum. Într-o clipită, când avea să treacă prin aceste porți, avea să redevină doamna din camera de alături. Iar el? Un soldat care nu se mai putea îndepărta de cazarmă.

Dar ea avea să fie acolo.

— Te voi aștepta, îi promise.

El se uită în altă parte, apoi trase aer în piept și încheie:

— Voi face tot ce pot.

Sachi se aștepta ca Taki s-o mustre. Aproape că-i și auzea glăsciorul spunându-i: „Nu uita de palat. Nu uita cine ești“.

Dar Taki n-o făcu. Ea-l privea pe Shinzaemon. Și în ochii ei se vedeau lacrimi. Deodată Sachi înțelese că și prietena ei era tristă, cuprinsă de o tristețe adâncă și plină de disperare. Ea era mai departe de Toranosuke ca niciodată. Sosirea la Edo n-o adusese mai aproape de el. Și ea se bucurase de libertatea drumului și părea puțin tulburată de faptul că se întorcea la închisoarea din palat.

— Vreau și eu să-ți cer ceva, îi vorbi Taki cu sfială, în cea mai subțirică șoaptă chițăită. Știi că-i o prostie, dar...

Scoase o amuletă din mânecă. Sachi o recunoscuse. Era amuleta de-o viață, cu care Taki venise din Kyoto. I-o puse în palmă lui Shinzaemon.

— Te rog, dă-i asta lui Toranosuke, grăi ea. Spune-i c-am să mă rog pentru el și pentru Tatsueemon.

Shinzaemon și-o duse la frunte și îi promise:

— Am să-i zic. Și o va primi chiar din mâinile mele.

Soarele dispăruse în spatele zidurilor înalte ale castelului. Sachi și Shinzaemon încă se sorbeau din ochi.

— Trebuie să mergem, șopti Taki.

Sachi știa ce are de făcut. Ca o soție de soldat, făcu o plăcăciune, adunându-și curajul.

— Dă tot ce poți! îl îndemnă pe un ton hotărât.

Se întoarseră cu fața la castel. Sachi șovăi. Odată ce avea să treacă podul, avea să se întoarcă în cealaltă lume, o lume în care nu mai exista Shinzaemon. Își simțea moartea în inimă. Recunoscuse acea senzație. Era cea pe care o simțise la primirea veștii că tânărul shogun murise.

O adiere încrețea apele șanțului, iar algele iazului foșneau. De cealaltă parte meterezele de nepătruns se înălțau până la cer.

— Este aproape noapte, șopti Taki. Dar dacă nu putem intra? Cum o să-i convingem pe străjeri că suntem cine zicem noi că suntem?

Avea dreptate. Cu straietele ei în zdrențe și fața mânjită de praful drumului, Taki arăta ca o țărancă sau o cerșetoare. Nu aducea nici pe departe cu o doamnă de la Curte. Sachi își dădu seama că și ea arăta la fel. Bătuseră drumurile mult prea mult și trecuseră prin atâtea peripeții, încât se schimbaseră.

Zidurile castelului se profilau pe fundalul serii. Dar era ceva care lipsea.

— Uite, șopti Sachi. Nu-i nici un fum. Este vremea cinei, dar nu-i nici o dâră de fum.

Porțile de lemn cu gratii și zăvoare uriașe de fier erau încuiate. Sachi crezuse că aveau să găsească pe puțin un batalion de gărzi, de pază pe afară. Dar nu era nimeni. Tăiată într-unul dintre zidurile laterale, de lângă poartă, se afla o ușiță. Ciocăni, apoi o împinse. Se deschise scârțâind. Veneticii așteptau în beznă, alături de Shinzaemon, de cealaltă parte a șanțului.

Înghițind cu greu, Sachi se întoarse și le dăruie un surâs cutezător, făcându-le semne de adio cu mâna. Abia mai putea vedea din cauza lacrimilor. După aceea, ea și cu Taki trecură pragul. Se închise cu un zăngănit în urma lor.

Partea a IV-a
ORAȘUL RUINELOR





I

Era întuneric ca într-un puț. Numai cerul se mai vedea, un mic petic albastru întunecat deasupra capetelor lor. Stelele începeau să răsară una câte una. O bufniță scoase un țipăt în tăcere. Ecoul mai zăbovea încă printre metereze, când se auzi un croncănit aspru, aproape de fața lui Sachi, și un corb își luă zborul fâlfâind din aripile mari. Sachi se trase îndărăt, cutremurându-se. Păsări funeste, păsări ale morții.

Pe măsură ce ochii i se obișnuiau cu întunericul, desluși unde se aflau: în curtea dintre porțile exterioare și cele interioare ale corpului de gardă Tsubone. Mai trecuse pe acolo, când intrase în suita prințesei la castel și când plecase în palanchinul imperial.

Era acum înapoi la palat, unde se hotărâse să rămână o dată pentru totdeauna, unde, poate, se găsea și mama ei. Dar singurul lucru la care se mai gândea era că Shinzaemon plecase. Parcă i se rupsese jumătate din suflet și tot ce mai rămăsese nu era decât o carapace goală, plutind ca o stafie.

Pe urmă, auzi scârțâitul ușilor care se deschideau. Luminile se aprinseră, scăpărând pe ici, pe colo, ca licuricii. Picioare încălțate în sandale de pai veniră în fugă, trosnind peste pietrele din pavaj. Bărbații le împresurară, roind în jurul lor. Se auziră strigăte guturale.

— Hei! Ce-i asta? Ce-avem noi aci?

— Opriți-vă! Unde credeți că vă duceți?

— Intruse! Iscoade care încearcă să se furișeze înăuntru!

O pădure de lănci și de sulițe se iviră, ațintite la gâturile lor. Sachi nu se clinti din loc. Deși ea și Taki erau îmbrăcate ca două țărănci, trebuiau să-i convingă pe soldați că erau doamne de la Curte și aveau tot dreptul să se afle acolo. Cel mai bun lucru era să se comporte

potrivit rangului lor, cu un dispreț de gheață. Soldații erau la fel ca și câinii, își zise ea în gând, și puteau mirosi frica.

— Taki, șuieră ea, spune ceva.

În calitatea ei de văduvă a shogunului, nu-i intra în atribuții să se adreseze acelor creaturi inferioare. Taki își veni în fire:

— Eu sunt doamna Takiko, doamnă de companie a Retrasei Doamne Shoko-in, chițai pe cel mai arogant ton, folosind graiul în care doamnele de la Curte se adresau servitorilor. Ne-am întors la palat. Avem nevoie să ne însoțească cineva până-n fața Alteței Sale.

Se lăsă o lungă tăcere, apoi se auzi un cor de șuierături, pe măsură ce soldații se dădură îndărăt, împleticindu-se, inspirând printre dinți și bodogănindu-se unii pe alții. Un bătrân ieși, șontăcând, din întuneric.

— Iertați-mă, croncâni el.

Își ridică lampionul, aruncând o rază pe chipul lui Sachi.

Orbită de lumina puternică, ea-și mută privirea, păstrându-și aceeași expresie rece și impasibilă. Omul își ridică ochii cruciși la ea, apoi își îndoi picioarele crăcănate și își lipi fața bătrână și brăzdată de riduri de țărână.

— Înălțimea Voastră!

Nu i se mai spusese astfel de o veșnicie, parcă.

— Ia-ne capul pentru obrăznicia noastră, doamnă.

Sachi ghici că el trebuia s-o fi zărit de la distanță, pe când intra în palanchinul imperial și urma să fugă din palat. Altfel cum ar fi putut un membru al gărzii exterioare s-o recunoască?

Prăvălindu-se unii peste alții, soldații căzură în genunchi și se prosternară. Sachi privi ușurată spinările încovoiate și moțurile de samurai tremurând pe capetele rase și lucioase. Moșneagul scâncea și se ștergea la ochi:

— Înălțimea Voastră, bolborosi el. Să fiți chiar dumneavoastră? Ne-a fost dor de dumneavoastră.

Sachi știa că trebuia să se arate ultragiată de îngâmfarea lui, dar mai era încă fata căpeteniei satului. Mai rămânea să se îmbrace iar în robele de concubină. Vorbise cu atâția oameni din clase atât de diferite, avusese atâtea identități. Acum era în sfârșit acasă. Ar fi trebuit să se bucure, dar nu simțea altceva decât ameteală.

— Dar... Înălțimea Voastră, iertați-mă, schelălăi moșneagul. Iertați-mă că vă vorbesc. Dar... de când ați plecat Înălțimea Voastră... de la incendiu... nu mai e nimic aici, Înălțimea Voastră.

— Nimic? Doamnele? Alteța Sa?

Un alt soldat se amestecă în vorbă:

— Înălțimea Voastră, vă vom însoți până la apartamentele Alteței Sale.

— Ce faceți, pângăriți urechile Înălțimii Sale cu vocile voastre? se răsti Taki la ei. Duceți-ne imediat acolo.

Ținându-și lampioanele sus, soldații le conduseră în incinta palatului. Fiecare colț de grădină fusese întotdeauna îngrijit perfect, dar acum iarba crescuse între pietrele de pavaj și iedera se cățara pe ziduri. Arborii își întindeau ramurile lungi, amenințând să-i împresoare pe toți.

Străbătura o potecă șerpuitoare, mărginită de tufe de rododendroni și ajunseră într-un spațiu deschis.

În fața lor se zăreau zidurile unei clădiri uriașe, dărăpănate, ce se întindea cât vedeai cu ochii. Marile lespezi de piatră erau înnegrite și crăpate. Dincolo de ele, scânduri carbonizate împungeau cerul ca lăncile unei armate de stafii. Uriașele bârne căzuseră la pământ. Țiglele acoperișurilor zăceau prăvălite în grămezi, adunate una într-alta. Palidele raze ale lunii poleiau bucăți din tavanul casetat și fragmente de paravane aurite ce mai scăpaseră cumva de la incendiu. Un miros înțepător, umed și rece, plutea asupra acelor locuri. Mirosul lemnului ars. Mirosul morții.

— Nu vă mai uitați, doamnă, nu vă mai uitați! o îndemnă bătrânul, zorindu-le.

Dar cum putea Sachi să nu se uite? Trecură pe lângă resturile sălii în care zăbovisc cu doamna Tsuguko și cu Taki în acea teribilă noapte, înainte de a fugi prin zăpadă. Acoperișul se prăbușise, iar scândurile căzute astupau intrarea. Încă mai putea vedea vâlătucii de fum și flăcările întinzându-se de pe un acoperiș pe altul. Încă îi mai răsuna în urechi sinistra lor vâlvătaie în vreme ce mistuiau totul.

— Am căutat și am tot căutat, se bâlbâi moșneagul. Le-am îngropat pe cele moarte. Dar de atunci... De atunci...

Cele moarte... Sachi își acoperi ochii cu mânecile în vreme ce o năpădiră amintirile. Faptele pluteau dinaintea ei. Pe Alteța Sa cel

puțin încă o mai găsea în viață, atât îi spusese oamenii. Impozanta doamnă Tsuguko, Haru, draga Haru, învățătoarea ei. Doamnele de companie ale lui Sachi, slujnicele și servitorii ei. Cea Retrasă și suita ei de mari doamne. Bătrâna doamnă Honju-in și ai ei. Mama zbârcită a prințesei, Cioara Bătrână. Doamna Nakaoka și celelalte bătrâne. Preteșele cu capete rase. Ce se alesese de toate acele femei?

Și cum mai rămânea cu toate celelalte, cele trei mii de femei care înțesaseră palatul, de la doamnele de companie de cel mai înalt rang, îndreptățite să-l privească în ochi pe Înălțimea Sa, până la cele mai umile? Intendentele, cele care țineau socotelile, cele care țineau orele, cusătoreșele, bucătăreșele, cântărețele, dansatoarele, muzicantele, slujitoarele din sălile altarelor, ajutoarele de la bucătărie, doamnele de la băi, scribii, servitoarele responsabile cu tutunul și apa de mâini, spălătoreșele, străjile, cameristele, servitoarele cameristelor, slujnicele servitoarelor cameristelor... Ce se alesese de ele?

O adiere înghețată ridică cenușa și îi învolbură mizerile straie din bumbac. Sachi se înfioră. Ruinele păreau să răsune de rânguirile tuturor femeilor care pieriseră. Își dedicaseră viața unui bărbat pe care majoritatea n-aveau să-l vadă vreodată. Și apoi să aibă parte de asemenea moarte cumplită: să ardă de viu într-un incendiu!

Ea și Taki înaintau poticnindu-se prin curțile fără sfașit, peste poduri și pâraie, în jurul iazurilor cu bărci acum trase la mal, pe lângă grădinile sălbătice, în care crescuseră buruieni, și pavilioanele în care mușchiul se ițea prin acoperișuri și prin găurile din pereți. Mult mai târziu, traversând un alt șanț, zăriră acoperișurile ondulate și storurile de lemn.

— Cea de-a doua citadelă, șopti Taki.

Ninomaru, cea de-a doua citadelă, unde locuiau văduvele foștilor shoguni. Să mai fie mama lui Sachi încă acolo? Făcuse tot acest drum în căutarea ei, dar acum gândul că avea s-o cunoască o umplea de spaimă.

Lăsară în urmă clădire după clădire și ajunseră la palatul femeilor din Ninomaru. Femeile-străjer le însoțiră înăuntru și le conduseră printr-un labirint de săli și de coridoare. În unele, lumânările de ceara și lămpile aruncau o lumină tremurătoare, în altele își dibuiau drumul printre umbre, luminate doar de strălucirea slabă a torțelor străjilor, bălăngănindu-se dinaintea lor, pentru a le lumina calea.

Sachi tot aștepta să se deschidă o ușă și să găsească o încăpere plină de femei, cu fustele lor răsfirate ca nuferii pe apă, brodând sau pieptănându-și părul. Dar era o tăcere deplină. Nici o sporovăială sau hohot de râs, nici un foșnet de mătase, nici un clinchet de vase, nici o urmă de cântec sau de zdrăngănit la *koto*. Singurul zgomot ce se auzea era șoapta propriilor pași, alunecând pe podelele din lemn și pe *tatami*.

Se simțea un iz de mucegai. Ea văzu licărul pânzelor de păianjen în ungherele de pe tavane, le zărea drapându-se în jurul rafturilor ornamentale. Nici măcar „lepădăturile”, copilele ce aveau în grijă curățenia, tinere fantomatice care nici nu existau pentru o nobilă doamnă ca ea, nu mai erau.

În lumina slabă, ea zări pe fugă ceva gheboșat și țepos, ca un arici monstruos, în umbrele din colțul îndepărtat al uneia dintre săli. Străjile o zoriră să treacă pe lângă acel ceva. Atunci văzu un altul în spatele unei uși. Era un mare maldăr de vreascuri. De la o sală la alta se zăreau mormane de vreascuri și maldăre de paie ascunse prin colțurile întunecate. Din instinct, știu la ce foloseau, iar gândul o făcu să înghețe de spaimă. Prin urmare, acesta era destinul pe care zeii o făcuseră să-l împărtășească.

Într-un târziu, ajunseră la un șir de uși închise, de care atârnavă gigantice canafuri roșii. Străjile îngenuncheară și intonară într-un glas:

— Înălțimea Sa, Retrasa Doamnă Shoko-in.

O ușă se deschise. O femeie, în genunchi, își lipea obrazul de *tatami*. Sachi oftă. Recunoscu dintr-o privire spinarea grăsulie și părul des, legat la spate într-un coc simplu. În fiecare dimineață a vieții ei de la palat, același cap se aflase acolo, plecându-se în pragul ușii de la camera ei. Cum o văzu, palatul nu i se mai păru atât de straniu. Era acasă, la urma urmei.

Femeia își înălță capul. Își acoperi gura cu o mână și zâmbi, până când ochii îi dispărură în cutele obrazilor săi rotunzi și trandafirii. Lacrimile îi scaldau chipul durduliu.

— Ei bine! Începu ea. Înălțimea Voastră! N-am crezut să vă mai văd vreodată!

— Haru! Soră mai mare!

— Bun venit acasă! Bun venit acasă!

Haru, care o luase pe Sachi sub aripa-i protectoare încă de la sosirea ei din sat, nou-venită speriată, și care făcuse din ea o doamnă,

care o învățase cum să vorbească precum o aristocrată de la Curtea shogunului, cum să pășească încet, alunecând, cu pași plini de distincție, în loc să țopăie ca o țarancă, cum să scrie frumos, să mănânce așa cum se cuvine, să cânte, să danseze, explicându-i totul cu blândețe, corectând-o cu bunătate. În ziua în care lui Sachi i se poruncise să se ducă în camera Înălțimii Sale, Haru a fost cea care i-a spus ce să facă și să nu-i fie frică. Haru, cu poveștile și glumele ei, cu istoria cadavrului găsit în palanchin, cu discuția despre pulberea de șopârlă friptă și ciuperci...

Sachi încercă să-i vorbească, dar lacrimile îi curgeau pe obraji. Și Taki plângea. Frecându-se la ochi cu mâneca, Sachi îngenunche. Luă mâinile moi ale lui Haru într-ale ei și le ținu strâns. Trebuia să fie sigură că era o femeie în carne și oase, nu o stafie. Îi privi lung chipul. Avea riduri pe frunte, șuvițe sure în păr. Ochii i se mai încrețeau încă, atunci când râdea, dar în ei se cuibărise o nouă tristețe.

— Soră mai mare. Slavă zeilor, slavă zeilor! Ai scăpat vie din foc!

— Da, zeii au fost de partea mea, surâse Haru. Și de a ta.

— Soră mai mare, unde-i toată lumea? Alteța Sa ce mai face?

Unde sunt celelalte doamne?

Dar Haru nu-i răspunse. Se uita la ea ciudat, ca și cum ar fi văzut, la rândul ei, o stafie.

— N-aș fi crezut! Începu ea din nou. Arăți exact ca...

Sachi își închipuia cum trebuia ea să arate, ca o sălbatică, o smințită, cu părul ciufulit, cu dinții albi, strălucitori, în straietele țărănești ce-i ascundeau formele. Haru clătină din cap.

— Îmbătrânești, constată ea. Haideți, amândouă, trebuie să vă îmbăiați și să vă schimbați de pe drum. Voi anunța venirea voastră Alteței Sale. Dar... cum ați ajuns aici? Cum ați reușit să străbateți tefere orașul? Am auzit că-i plin de huligani din sud, iar întreaga populație a fugit care încotro. Nu mai e nimic aici, în afară de moarte, pentru noi toate.

Nu plecaseră chiar toată lumea. Mai erau destule servitoare care încă mai aveau grijă să umple ochi cu apă aburindă marile băi. Ar fi fost o tragedie să fi plecat și ele, își zise Sachi în gând. Șezând umăr lângă umăr pe mici taburete din lemn de lângă băi, ea și Taki se frecau reciproc pe spate. Nu mai existau slujnicele de la băi și oricum se obișnuise să-și aibă prietena alături.

— Vino să te scalzi cu mine, Taki, o invită ea.

Curățându-se de murdăria de pe drum, intrară în apa fierbinte până la gât și rămaseră împreună o vreme, simțind cum osteneala călătoriei le trecea încet-încet. Sachi era recunoscătoare pentru aburii ce-o învăluiau, ascunzându-i lacrimile. Nu așa era căminul pe care și-l amintea, acest palat răsunând acum de ecouri lugubre. Crezuse că, chiar dacă restul lumii avea să-și schimbe fața, înăuntrul zidurilor castelului va găsi același refugiu. Ce greșală!

Shinzaemon... Shinzaemon... Dacă el ar mai fi fost lângă ea! Parcă-i lipsea o parte din ființa ei. Fără el, lumea era un loc trist. Se simțea mai singură decât și-ar fi putut închipui vreodată că era posibil. Încercă să-i revadă în gând chipul, ochii pieziși, sprâncenele groase, nasul subțire, gura plină. Prin minte i se perindau fiecare clipă petrecută împreună, tot ce făcuse el, momentul când îi dăruise orhideea sălbatică, secunda în care se hotărâse să vină în sat cu ea. Încercă să-și aducă aminte de atingerea mâinii lui și de mirosul său sărat. Se lăsă atât de absorbită, însă nu regretă nici un pic. O umplea de fericire numai amintirea lui.

Fețișoara ascuțită a prietenei sale se îmbujorase de căldură. Sachi văzu că și ea plânge.

— Am crezut că, odată întoarsă la palat, voi fi iarăși cea care-am fost, se smiorcăi Taki.

Se mișcă puțin, iar Sachi simți căldura lipindu-i-se de piele, în vreme ce apa aburindă se văluri.

— Nu mi-am imaginat că este posibil să porți cuiva asemenea sentimente. Nu știam nici măcar că există așa ceva. Dacă rămâneam aici, nimic din toate astea nu s-ar fi întâmplat. Toată libertatea ni s-a urcat la cap. Iată ce-mi tot repet. Ne-am lăsat ispitite.

Dar ea și Taki nu mai erau aceleași, constată Sachi în sinea ei. Doamna ei de companie nu mai fusese niciodată atât de departe de căminul familiei sale ori de palatul femeilor. Nu mai cunoscuse altă viață. Era posibil ca pribegia, amestecul cu bărbații chiar să i se fi urcat la cap. Totul fusese atât de nou pentru ea, încât nu mai era de mirare că se îndrăgostise de frumosul Toranosuke. Dar Sachi, crescută departe de palat, dintotdeauna știuse că acesta nu era singurul loc de pe lume.

— Când ne-am întors aici, am crezut că ne trezeam dintr-un vis urât, suspină Taki. Dar nu prea mă simt în stare să mă trezesc. Îmi pare că abia acum visez.

— Este la fel ca-n povestea lui Urashima și a fetei regelui dragonilor, grăi Sachi domol.

Ce era vis și ce era realitate, satul din care lipsise trei sute de ani, sau palatul de pe fundul mării?

Taki murmură primele versuri dintr-un poem:

„*Kakikurasu*

Kokoro no yami ni

Madoiniki... “

„Pe cea mai întunecată dintre cărările

din bezna inimii rătăcesc

în tulburare...”

Sachi îl cunoștea prea bine. Era un minunat poem, scris cu sute de ani înainte de un mare poet și amant, Ariwara no Narihira. Părea să răspundă perfect sentimentelor ei. Uitându-și o clipă tristețea, vocile lor răsunară în cor prin marea încăpere a băilor:

„*Yume utsutsu to wa*

Yohito sadame yo ’

„Tu, care cunoști lumea iubirii, spune:

Este dragostea mea realitate, sau vis?”

Taki suspină:

— Ne vom trezi foarte curând, glăsui ea. Nu trăim deloc într-un basm. Nu suntem nici țărănuțe, nici copilițe, ca să ne urmăm orbește sentimentele. Asta nu poate duce decât la dezastru. Cu cât mai repede ne desprindem de ce-a fost, cu atât mai bine.

Avea dreptate, își zise Sachi în gând. Cu toate acestea, ea nu uitase că-n seara următoare Shinzaemon ar fi putut s-o aștepte pe pod. Măine, la noapte, își spusese cu fermitate. Aceea va fi clipa în care-și va struni aceste sentimente copilărești.

După baie se așeză în tăcere, în vreme ce Taki se foia în jurul ei, înnegrindu-i dinții și răzându-i sprâncenele. Înainte, când se uitase în oglindă, zărise chipul strălucitor văzut de Shinzaemon. Acum reflecția ei era palidă și ștearsă.

Cu grijă, Taki o fardă, făcându-i fața să pară de porțelan alb, îi vopsi obrazii și gura. Apoi îi desenă două aripi de molie pe frunte. După aceea, îi pieptănă și îi îmbălsămă părul, până când îi atârna ca o perdea neagră, lucioasă. I-l ridică șuviță cu șuviță și îi ținu un

bețigaș parfumat sub plete ca să i le înmiresmeze, apoi o înfășură în mai multe chimonouri, pe măsura unei văduve care se călugărise.

Încetul cu încetul, Sachi, odrasla căpeteniei satului, anonima călătoare de pe Drumul Interior de Munte, dispăru fără urmă. Acolo, în oglindă, stătea înaintea ei Retrasa Doamnă Shoko-in, concubina văduvă a Înălțimii Sale, răposatul senior Iemochi. Taki îi aranjă ultimele pliuri ale robelor, îi răsfrânse și îi netezi gulerele, până când fură perfect paralele. Pe când Taki o ajuta să-și pună suprachimoul, Sachi deveni gravă, simțind grijile și responsabilitățile împovărându-i umerii din nou, la fel ca straietele din mătăsuri grele.

Dar în adâncul sufletului știa că nu mai era de mult acea persoană. Pudra albă îi ascundea culoarea din obraji, iar în ochi îi scânteia o nouă lumină. Văzuse prea multe, fusese în prea multe locuri. Știa ce se aștepta de la ea și avea să-și facă datoria până la capăt. Totuși, gustase libertatea. N-avea să mai fie niciodată aceeași.

Sachi se grăbi spre apartamentele prințesei și îngenunche în fața ușii, inspăimântată de ce ar fi putut găsi și de felul în care ar fi putut fi primită. Trase aer în piept, apoi, încet, o deschise.

În ciuda tăcerii grele, se așteptase pe undeva să găsească o anticameră mărginită cu paravane de aur, înțesată de cutii gravate în aur, ordonate pe rafturi din lemn lăcuit, cu nenumărate doamne de companie sporovăind și râzând laolaltă, intrând și ieșind în goană, cu suluri de țesături pentru chimonouri, în foșnetul splendidelor robe de mătase. Dar camera era aproape goală. Nu mai erau decât câteva umerase cu chimonouri fluturând în aer, un singur scrin pentru haine și o trusă de cosmetice.

Prințesa era aproape singură. Nici măcar nu se mai ascundea după paravane. Ședea în genunchi la o măsura în mijlocul încăperii, ținând o pensulă vertical între degetele ei subțiri. Scria. Termină o ultimă trăsătură caligrafică și își lăsă pensula jos. Apoi se uită prin jur, își înclină capul și își lipi vârful degetelor pe *tatami*.

— Pusu-v-am la multă caznă, murmură ea.

Rosti cuvintele consacrate de salut în graiul arhaic al Curții imperiale. Vocea nu i se schimbă. Era aceeași șoaptă ca un ciripit de păsărele, pe care Sachi i-o cunoștea atât de bine.

— Trebuie să fiți ostenită. Bătut-ați drum lung. Prin ce pribegie mai trecut-ați!

Îi dăruie surâsul ei blând și trist, continuând în limbajul aristocraților din Edo.

— Bine ai venit, copilă, îi zise. Haru mi-a spus că v-ați întors. Vino și așază-te lângă mine.

Lacrimi sclipiră în ochii lui Sachi. S-o vadă pe această femeie, care mereu fusese înconjurată de nenumărate doamne de companie, care niciodată, în toată viața ei, nu făcuse nici măcar un singur lucru fără ajutor, șezând singură ca acum era negrăit de emoționant.

În tăcere, Sachi îngenunche dinaintea prințesei și își ridică ochii la ea. Era o deplorabilă încălcare de protocol, dar avea nevoie să vadă acel chip pe care-l îndrăgea atât.

Ascunsă sub fardul alb, pielea prințesei își păstrase paloarea. Nasul delicat arcuit, ochii mari și triști, gurița, nimic nu se schimbaseră. Era atât de slabă, încât părea gata să se mistuie, dispărând într-o lume a fantomelor. Câteva fire de păr nu erau la locul lor, ca și cum ea s-ar fi pieptănat singură, ceea ce era de neînchipuit. Între sprâncenele ei rase Sachi desluși o linie abia vizibilă, un semn al suferințelor prin care trecuse.

Totuși, ceva se schimbaseră. Se ținea mai dreaptă. În ochii ei se zărea o scânteie, de parcă găsisese ceva pentru care să lupte, după atâția ani în care privise cu apatie cum viața trecea pe lângă ea. Părea mai îndrăzneată, mai poruncitoare.

— Vino, o invită prințesa cu blândețe, și o duse pe Sachi într-o latură a camerei.

Pe altar se găseau o tăbliță funerară și un mic dagherotip. Fotografia aceea! Sachi și-o amintea atât de bine. O luă cu amândouă mâinile și o ridică lipindu-și-o cu venerație de frunte. Abia mai putea vedea ceva printre lacrimile ce-i țâșneau din ochi și îi curgeau pe obraji, brăzdându-i machiajul. Era Înălțimea Sa defunctă. În amintirea lui Sachi, el fusese mereu atoateștiutor, atât de matur. Dar nu era decât un copil la vremea aceea. Uitându-se la fotografie, ea văzu că nu era decât un băiat. Cele două femei îngenuncheară împreună, murmurând rugăciuni, trecându-și mătăniile printre degete.

— Sunt așa de fericită că Alteța Voastră a reușit să salveze astea! îi mulțumi Sachi în șoaptă.

— Vederea ta îmi amintește de timpuri mai fericite, îi răspunse prințesa. Și totuși... Erau așa de fericite? Măcar dacă i-aș fi fost o soție mai bună!

— Sunt sigură că el... începu Sachi, dar se opri.

Nu era treaba ei să vorbească despre asemenea lucruri. Prințesa Kazu își atinse ochii cu mâneca.

— Este bine că te-ai întors, grai ea. Am atâtea să-ți povestesc. Multe s-au mai petrecut în lipsa voastră.

Tăcerea se așternu în cameră. Sachi așteptă plină de respect ca ea să continue.

— Ți-ai dus cu bine misiunea la îndeplinire.

Misiune? Sachi și uitase că avusese o misiune de împlinit.

— Am auzit că palanchinul imperial a fost atacat de rebeli. Oamenii ziceau c-am fost răpită, eu sau Cea Retrasă, ori amândouă, poate, și dusă la Satsuma, bastionul celor din sud. Da, oamenii cloco-teau de mânie. Nimeni nu se îndoia că sudicii dăduseră foc castelului. Oamenii noștri au ars reședințele clanului Satsuma și i-au izgonit din oraș. Mai târziu au găsit palanchinul imperial, undeva... undeva departe de Edo.

Își lăsa privirea în jos, peste mâinile ei subțiri împreunate în poală, apoi își înălță iar ochii.

— V-am crezut pierdute, continuă ea domol. V-am plâns.

Vocea i se stinse ca un ecou. Se uită în jur, prin camera goală. Deschise mâinile într-un gest de neajutorare.

— Viața noastră s-a schimbat. Lumea noastră se sfârșește. Nu mi-aș fi închipuit niciodată că se va ajunge aici. Niciodată! Niciodată!

Tresărind, Sachi își ridică privirea.

— Mi-a fost dor de tine, copilă, murmură prințesa. M-a întristat faptul c-am fost nevoită să te trimit într-o misiune atât de cumplită, fără nici un fel de mijloace, nici măcar cu o singură servitoare. Cum ai reușit să scapi cu viață? Trebuie să fi fost groaznic... acolo, departe de sprijinul nostru. Mă bucur să știu că ți-ai făcut datoria. Dar a fost o cruzime din partea mea, de neiertat, să te zvârl în lume în felul ăla. Mă liniștește să te văd înapoi, teafără și nevătămată.

Sachi se uită la ea cu uimire. În ochii prințesei licăreau lacrimi. Faptul că se gândise la Sachi, că încercase să-și închipuie ce se alesese de ea, dovedea cât de mult suferise, cât de mult se schimbase.

— Alteța Voastră, este foarte nepoliticos din partea mea, dar...
Ce s-a întâmplat cu doamnele? Cu doamna Tsuguko...?

Mai-marea peste doamnele de companie ale prințesei îi stătuse mereu alături. Sachi nici măcar nu îndrăznea să ghicească ce se petrecuse cu ea.

— Doamna Tsuguko... repetă prințesa.

O umbră îi trecu peste față. Se auziră pași peste *tatami* dincolo de camera prințesei. Ușa se deschise. O siluetă înaltă se ivi în prag, așezată în genunchi.

— Alteța Voastră Imperială, scuzați-mi neobrăzarea. Am auzit că s-a întors. Doamnă Shoko-in! Noră!

Sachi cunoștea acea prezență autoritară, acea voce profundă. În grabă, se plecă până la pământ și își lipi fața de mâini. Cea Retrasă purta un elegant chimono cu o modestă nuanță cenușie. Părul ei, care-i atârna până la umeri, era lucios și negru. Ochii îi străluceau ca briliantele, frumusețea îi rămăsese neștirbită. Sachi își aducea aminte de regina ghețurilor din povești, care-i ademenea pe bărbați prin pustietăți înzăpezite cu frumusețea ei, apoi îi lăsa să înghețe până mureau. Era la fel de perfectă și își îngheța la fel sângele în vine. Se uita la Sachi cu un zâmbet mios. Lui Sachi i se făcu inima cât un purice. Oare bătuse atâta drum numai pentru a fi iar ciuca ironiilor ei? Își adună curajul.

— Bine ai venit, îi ură senină Cea Retrasă. Ai parcurs un drum lung. Cât curaj ai avut să te mai întorci! Dovedești o mare fidelitate clanului Tokugawa. Te primim înapoi în brațele noastre.

Prințesa îi întoarse reverența, având grijă să nu-și plece capul mai jos decât Cea Retrasă. Prin urmare, încă se mai luptau cine să aibă întâietatea, chiar și acum, când nu mai rămăseseră decât ele două.

— Sigur că mă bucur foarte mult să te văd, glăsui Cea Retrasă, adresându-i-se lui Sachi.

Aceasta se înclină. O încurca mult mai tare faptul că Cea Retrasă era politicoasă.

— Am crezut că te-ai întors la cei din tagma ta, continuă Cea Retrasă, rostind fiecare silabă cu o claritate de gheață. Nu ne-am așteptat să te vedem din nou. De ce te-ai mai întors?

Sachi tremura ca o frunză în vânt. Cuvintele o loveau ca o lapoviță, înghețând-o până la oase. Dar asprimea Celei Retrase n-o mai durea ca odinioară.

— Trebuie să-nțelegi că s-a terminat, șuieră Cea Retrasă. Nu mai e nimic aici. Gata cu luxul! Nimic în afară de moarte. Nu mai este nevoie să rămâi. Toată lumea a fugit. Toată lumea, în afară de noi.

Toată lumea plecată... Atunci, dacă mama ei s-ar fi găsit aici, și ea ar... Sachi încercă să înghită, dar nu putu.

— Nu mai ai ce căuta aici, încheie Cea Retrasă disprețuitoare. Îți dăm drumul. Îți propun să pleci cât mai ai o șansă de scăpare.

— Este foarte bine că te-ai întors, dragă copilă, se grăbi să adauge prințesa. Ne bucurăm să te vedem. Ne bucurăm să găsim atâta devotament față de noi și de clanul Tokugawa. Dar trebuie să pleci, și cât mai repede. Noi, Cea Retrasă și cu mine, ținem de familia Tokugawa. Suntem neveste, ne-am măritat cu bărbați din familie. Tu însă ești tânără. Ai viața înainte. Eu am fost cea care te-a adus aici, n-ai ales tu să vii. Acum îmi revine mie răspunderea să-ți dau drumul. Trebuie să pleci!

Dar nici prințesa nu avusese de ales. Sachi știa foarte bine. Aceasta nu era o lume în care oricine își putea alege orice drum în viață, iar dintre toți, prințesa nici atât.

— Și... și ce-o să faceți? le întrebă ea în șoaptă.

— Ne așteptăm la un atac în orice clipă, îi răspunse prințesa.

Vorbea cu ușurință, aproape nepăsătoare, dar ochii îi străluceau. Parcă vorbea de o nuntă, nu de o bătălie îngrozitoare.

— Orașul se află sub asediu. Avem vești că sunt cincizeci de mii de soldați din sud la Shinagawa și Itabashi, așteptând ordinul de atac. Când va veni ceasul, oamenii noștri vor lupta până la moarte. Orașul va fi incendiat. Noi vom rămâne aici. Aici ne este locul. Dacă iau castelul, va fi cu noi în el. Îl vom arde și ne vom lua singure viața. Du-te, copilă. Pleacă acum.

Prin urmare, iată de ce prințesa arăta atât de vie. Acela era destinul după care tânjea. Să fie prezentă la sfârșit, să se mistuie în flăcări, odată cu cel mai mare castel din țară, era o soartă de urmat cu bucurie.

Preț de o clipă, Sachi se molipsi și ea de veselia prințesei. După aceea însă, gândul îi zbură la Shinzaemon. Nu mai dorea să îmbrățișeze moartea ca o îndrăgostită, așa cum ar fi făcut un samurai. Prințesa

și Cea Retrasă nu mai aveau nici un motiv să trăiască, să îmbătrânească. Ea avea. În închipuirea ei, se furișea din castelul damnat. Taki avea să vină și ea. Vor aștepta la Poarta Tsubone sosirea lui Shinzaemon. Îl va implora să fugă cu ea. Sigur că el va refuza, îi va vorbi de onoare și de datorie, dar ea îl va convinge. El trebuia s-o protejeze. Vedea cu ochii minții cum toți trei aveau să iasă din oraș, ocolind cumva trupele, luând-o iarși pe Drumul Interior de Munte, dispărând printre coline.

Dar atunci Sachi își aminti că pornise în căutarea mamei sale. Trebuia să afle ce se întâmplase cu ea. Cum putea să plece acum, când exista o posibilitate, cât de mică, să-și mai găsească mama în viață, așteptând-o? În orice caz, n-avea de ales. Știa care era îndatorirea ei și pentru ce trebuia să rămână. Era o luptătoare, o femeie samurai, trebuia să fie pregătită să moară ca o femeie samurai, cu mândrie și cu eroism. Indiferent ce simțea ori ce și-ar fi dorit să facă, ținea de datoria ei, ca ultimă concubină a răposatului shogun, să rămână alături de prințesă și de Cea Retrasă până la moarte. Nu se putea abate de la această cale.

— Niciodată! vorbi ea pe un ton liniștit și ferm. Și eu fac parte din familia Tokugawa, așa nedemnă cum sunt. Înălțimea Sa a binevoit să mă lase să-i slujesc în calitate de concubină, singura lui concubină. Voi împărți soarta clanului Tokugawa, indiferent care va fi.

Cea Retrasă o scrută pe Sachi cu ochii ei negri, pătrunzători:

— Pretinzi că ești o Tokugawa? se răsti ea, iar buza i se răsfrânse într-un rânjet. Ai uitat? Nu ești nici măcar o femeie samurai. Ești o țărăncă. Nu-ți închipui că poți urma codul nostru. Pleacă acum, cât mai poți!

Dar lui Sachi nu-i mai era frică de Cea Retrasă.

— Doamnă, îi răspunse ea calmă, aparțin la fel de mult clanului Tokugawa ca și dumneavoastră. Nu mi-am ales locul de naștere, dar pot să-mi aleg locul morții. Indiferent cine sunt, îmi cunosc datoria.

— Copilă, îți poruncesc să pleci, spuse prințesa. Timpul trece repede. N-ai nici o obligație să mai rămâi cu noi. Trebuie să te supui.

— Niciodată. Dacă veți muri aici, atunci am să mor și eu.

Cea Retrasă scoase un suspin. Chipul i se împlânzi. Să i se fi părut lui Sachi, sau în ochii aceia negri plini de mândrie scânteia o lacrimă?

— Ai o mare tărie de caracter, zise ea într-un târziu.

— Domnia Sa a poruncit doamnelor noastre de companie să plece, o informă prințesa. A țipat la ele, le-a zis că este o poruncă. Dar n-a crezut c-o vor face.

— Ele zic că sunt samurai, continuă Cea Retrasă, și le este teamă de moarte! Am crezut că vor avea mândria să rămână și să moară aici împreună. Dar au fugit toate care-ncotro!

Buza i se răsfrânse iar.

— S-au târât înapoi la familiile lor. În vremurile de altădată, toată lumea ar fi rămas.

Prințesa și Cea Retrasă își aruncară o privire una alteia și surâseră. Erau zâmbete de triumf. Sachi nu le mai văzuse nicicând în viața ei atât de fericite și de mândre, ca și cum le sunase ceasul, de parcă erau pe cale să-și împlinească destinul pe care-l așteptaseră atâta amar de vreme. Nu mai erau victimele unor căsătorii aranjate. Ochii le străluceau ca ai tinerelor fete așteptându-și înfiorate primul ales al inimii, de parcă toată dragostea se afla dinaintea lor, însă nu după viață, ci după moarte jinduiau ele cu atâta nerăbdare.

— Vremurile s-au schimbat, trase concluzia prințesa. Nu ne mai găsim pe vremea războaielor civile între *daimyo*, când oamenii preferau să moară împreună.

— Mă întristează să văd că moravurile au decăzut într-atât! constată Cea Retrasă.

Se uită drept în ochii lui Sachi, surâzând:

— Ai văzut lumina zilei ca țarancă, dar ai o inimă de samurai.

II

— După incendiu, prințesa le-a cerut tuturor să plece, îi povesti Haru. Era prea periculos să mai rămână. Cea Retrasă a zis că era o poruncă. Suntem într-o mare primejdie aici, la castel. Ne așteptăm în orice clipă să începă un atac. Sudicii au împresurat orașul. Dacă vor cuceri castelul, vor avea în mâna lor întreaga țară.

Haru strânsese tăvile după masa de seară, iar acum ședea în genu-nuchi, învârtindu-și evantaiul neîncetat în mâinile ei grăsuțe. Lumânările ardeau în sfeșnice înalte de aur, așezate de-a lungul pereților. Văpăile aruncau o strălucire galbenă pe fața ei, pâlپând pe obraji

rotunzi, pe ridurile fine de pe fruntea ei, pe năsuc, pe zulfii lucioși ai coafurii sale. Umerașele pentru chimonouri aruncau umbre prelungi. Sachi se închipuia în afara domeniilor castelului, văzând uriașul contur al clădirilor profilându-se deasupra ei, prin întunericul brăzdat doar de câteva raze de lumină, subțiri ca acul de cusut.

— Dar tu n-ai plecat, soră mai mare, constată Sachi. Prințesa ți-a dat voie să te duci, dar ai refuzat.

— De ce m-aș duce? se răsti Haru. Încotro? La ce?

Sachi îi aruncă o privire surprinsă. Chipul ei grăsuț se schimbase. Ochișorii ei se căscaseră, iar sprâncenele i se uniseră într-o singură linie, ca și cum o amintire dureroasă îi venise pe neașteptate în minte. Se uita în depărtare, privind, parcă, într-un trecut de mult uitat.

— La o familie și într-un ținut pe care nu le știi defel? întrebă ea. Locul ăla îndepărtat din care vin nu-nseamnă nimic pentru mine. Mi-am trăit aici toată viața. Aici sunt familia și căminul meu.

— Dar...

Sachi își aduse aminte de poveștile pe care i le spusese Haru despre un cadavru într-un palanchin și despre multe lucruri bizare și groaznice ce se petrecuseră la castel. Haru se plânse mereu de câtă nefericire domnea în acest loc, cum mai simțea lipsa companiei bărbaților. Cu toate acestea, când avusese șansa să plece, alesese să rămână. Haru o privea pe Sachi cu înflăcărare. Sachi se mișcă și se uită în altă parte, simțindu-se deodată stânjenită.

— Și doamna Tsuguko? se grăbi să întrebe.

Haru păru să se dezmeticească:

— Nimeni nu știe. Ai fost ultima care a văzut-o. Nu te-a dus ea la palanchinul imperial?

Bineînțeles. Silueta înaltă înaintând cu pași mari prin încăperile pline de fum, în vreme ce flăcările trosneau tot mai tare și mai tare. N-ar fi avut cum să se întoarcă la prințesă vie și nevătămată prin tot acel infern. Trebuie să-și fi găsit acolo moartea. A avut parte de o moarte bună, demnă. Murise la datorie. Cu toate acestea, ochii lui Sachi se umplură de lacrimi. Doamna Tsuguko o învățase atât de multe și îi ținuse mereu partea. De ce trebuia ca viața să fie atât de plină de tristețe?

Haru era de obicei atât de veselă și de însorită, dar în acea seară părea să nu-și găsească astâmpărul. Se uita la Sachi de parcă nu și-ar

fi putut dezlipi privirile de ea. Deschidea gura să-i spună ceva, apoi o închidea iar, după care își relua brodatul, pentru ca-n clipa următoare să lase iar broderia din mână. Cu o tresărire, Sachi observă că și ochii lui Haru străluceau de lacrimi.

Într-un colț zăcea bocceaua, pe care Sachi o cărase după ea tot drumul înapoi până la palat. Brocartul dinăuntrul său parcă sclipea, chemându-i privirea. Sachi își aduse aminte că Haru păruse să recunoască blazonul de pe pieptăn. Același blazon se găsea brodat și pe brocart. Își aduse bocceaua și o lăsă pe podea în fața ei. Începu să desfacă nodul. Haru se întinse și i-o luă. Sachi o privi curioasă. Îvelitoarea din mătase subțire se desfăcu. Înăuntrul ei se afla un brocart împăturit, strălucitor ca cerul. Lumina ungherele întunecate ale camerei.

Haru oftă și se făcu albă la față, ca și cum ar fi văzut o stafie. Se holbă la brocart, întinse un deget tremurător și îl atinse, nevenindu-i, parcă, a crede că era adevărat, temându-se să nu i se sfărâme între degete și să se facă pulbere. Apoi îl ridică și îl scutură. O ușoară aromă de mosc, aloe, pelin și tămâie se vâluri în aer. Și-l lipi de față, inspiră profund, apoi izbucni în plâns. Plânse până când Sachi se gândi că n-avea să se mai oprească. Eleva ei o privea înspăimântată. Haru nici măcar nu se uitase la blazon. Brocartul ca atare îi pricinuisse atâta suferință. Frica îi strânse stomacul lui Sachi cu un pumn de fier. Într-un târziu, se sili să cuvânte:

— Tu... tu-l știi, soră mai mare!

— A trecut așa de mult de atunci! Atâția ani!

Haru își șterse fața cu mânele și așeză brocartul cu grijă în poala ei.

— Arăți exact ca ea, soră mai mică, vorbi Haru într-o șoaptă răgușită, trăgând aer în piept. N-am îndrăznit să gândesc mai departe. Mi-am zis că trebuie să fie o coincidență, că memoria mă înșală. Cum se poate așa ceva?

Sachi se sprijini cu mâinile de *tatami* ca să-și găsească echilibrul. Adevărul despre mama ei, cine o fi fost, era atât de aproape! Cu toate acestea, deodată nu mai era sigură că putea îndura să-l audă. Îi era teamă.

— Cu cine semăn eu? o întrebă ea în șoaptă. Soră mai mare, cu cine semăn?

— A trecut atât de mult timp de când am văzut-o ultima oară. Și după aia ai venit tu. La început erai micuță. Apoi, pe măsură ce creșteai, arătai tot mai mult ca... Iar acum, acum, c-ai fost departe

și te revăd... Este ca și cum s-ar fi întors ea. Ca și cum ea ar fi din nou aici.

— Mama mea... nu se mai putu abține Sachi.

Haru plângea. Pentru o vreme nu mai scoase nici un cuvânt. Mi-reasma brocartului umplea întreaga încăpere. O lumânare se scurse și se stinse. Razele lunii se revărsară prin hârtia subțire, albă a ferestrelor. Acolo unde castelul ar fi răsunat de voci, de pași, de râsete, nu mai era decât tăcerea, spartă numai de șuieratul vântului printre copacii de afară, de țipătul unei bufnițe sau de sughițurile de plâns ale învățătoarei sale.

— Era așa de frumoasă! Așa de frumoasă! grăi Haru zdrobită. Nimeni n-o privea fără să se îndrăgostească de ea pe dată. Iar tu... tu ești la fel.

— Este aici, soră mai mare? se auzi glasul lui Sachi sfredelind tăcerea. Dacă-ș putea numai s-o văd, măcar o dată!

Învățătoarea se întoarse cu fața la ea. Nu mai era grăsulia, vesela Haru pe care Sachi o știa. În lumina palidă a flăcărilor, se zbârcise și îmbătrânise. Clătină din cap în semn că nu.

— Eu... nu știu unde e, șopti. N-am mai văzut-o de când... din ziua aceea. Din ziua în care te-ai născut.

III

Sachi se trezi cu mult înaintea zorilor și rămase întinsă pe pat, așteptând cu nerăbdare prima geană de lumină să intre pieziș printre storurile de lemn. Taki își petrecuse noaptea acolo, stând de veghe. Sachi o rugă să le deschidă.

În depărtare, cocoșii cântau. Un altul le răspunse de pe domeniile palatului. Păsările ciripeau, gâzele bâzâiau, dulcile miresme ale primăverii năvăleau înăuntru. Câinii lătrau nebunește, în vreme ce orașul se trezea la viață. Clopotele templelor sunară, iar tobele bătură ora, dar zgomotele erau slabe și rare, ca și cum jumătate din populație ar fi dispărut cu totul.

Fiind concubina răposatului shogun, lui Sachi i se oferise una dintre cele mai bune camere din palat. Ea așeză o oglindă pe un stativ și, cum lumina slabă răzbătea în cameră, își privi îndelung chipul ce

licărea pe suprafața metalică lustruită. Își studie ovalul palid și neted, nasul drept, aproape acvilin, ochii înguști și pieziși, gurița. Era ceva ce lipsea acolo, altceva ce i-ar fi plăcut să vadă, dacă se putea. Pentru că nu se mai vedea pe ea acolo, ci o vedea pe mama ei, uitându-se lung la ea dintr-un loc îndepărtat. Taki îngenunche în spatele ei și începu să-i pieptăne părul.

— Haru pare s-o cunoască pe mama ta, grăi ea, deși n-a suflat un cuvânt timp de atâția ani. Ceva trebuie să se fi întâmplat, ceva îngrozitor, încât s-o facă să plângă în halul ăla. Nu-i stă deloc în fire!

Mai rămăsese atât de puțin timp, atât de puțin, iar Sachi avea nevoie să afle atâtea lucruri!

Haru aștepta în anticameră. La lumina zilei, brocartul își pierduse strălucirea. Sachi își trecu degetele prin el, ca și cum i-ar fi fost teamă că, dacă-l lăsa din mână, n-avea să-l mai vadă niciodată, că vraja lui ar fi pierit, că femeia care se întorsese s-ar fi făcut iar nevăzută. Își ridică ochii la Haru.

— Spune-mi numele ei, soră mai mare, zise ea. Care-i numele ei?

— Așa voi face, doamna mea.

Sachi se încruntă. Haru nu i se mai adresase niciodată astfel. Întotdeauna îi spusese: „soră mai mică“.

— Dar mai întâi, te implor, spune-mi despre brocart. De unde l-ai luat?

Sachi surâse:

— L-am avut cu mine tot timpul, fără să știu însă, mărturisii. Ne-am înapoiat în satul unde am trăit odinioară. Acolo mi-au zis... părinții mei. Mi-au povestit că tatăl meu m-a adus la ei, înfășurată în brocart.

— Tatăl tău...! Haru păli, ochii i se făcură mari, iar mâinile ei grăsuțe se ridicară fluturând și-i astupară gura: S-a dus el până acolo... în sat?

— Este un văr de departe al părinților mei. I-a vizitat din nou de curând, o informă Sachi, încercând să-și ascundă uimirea.

Să fie cu puțință ca Haru să-i cunoască și tatăl?

Haru oftă:

— Vrei să zici... că trăiește? întrebă ea cu nerăbdare. Te-ai întâlnit cu el?

Se uita lung la Sachi, zâmbind pe jumătate, de parcă i s-ar fi redeșteptat amintirile.

— Eu nu, mărturisi Sachi. Dar părinții mei, da.

Haru se trase înapoi ca și cum și-ar fi amintit deodată cine era și unde se găsea.

— Și era... bine? întrebă ea mai curând protocolar.

— Este bine. A fost...

Cum putea să-i spună că era de partea dușmanului? Dar Haru își încrucișă brațele peste *obi* și se legăna în față și în spate:

— Daisuke-*sama*, Daisuke-*sama*, murmură ea, cu ochii plini de lacrimi. Ar fi fost mai bine ca mama ta și cu mine să nu-l fi văzut niciodată. Dar... nici tu n-ai mai fi venit pe lume.

O slujnică aduse înăuntru o tavă cu vase așa cum Sachi nu mai văzuse de când plecase din palat.

— Spune-mi... povestește-mi de mama mea, soră mai mare! Cum ai cunoscut-o?

— Am crescut împreună, doamna mea, începu ea. Tatăl meu a fost un servitor al tatălui său. Am venit cu ea la palat. Eram camerista ei. Eram mereu împreună, la fel ca voi două. Încă îi mai duc dorul, nici nu-ți pot spune cât de mult.

Camerista ei...! Taki lăsa să-i scape un murmur de uimire. Urmă o lungă tăcere.

— Cum o chema? insistă Sachi în șoaptă.

— Okoto, îi răspunse Haru, tot în șoaptă, savurând fiecare silabă. Okoto-no-kata. Doamna Okoto.

Doamna Okoto. În umbră, un chimonos atârnat pe un umeras fremătă, pe măsură ce un curent de aer se învolbură prin cameră.

— Venea din familia Mizuno. Tată i-a fost seniorul Tadahira, șambelan al seniorilor din Kisshu.

Seniorul Mizuno... Nu era acela bărbatul care venise la palat să le anunțe că Înălțimea Sa se îmbolnăvise, acel om înspăimântător pe care ea și cu Taki îl zăriseră dându-se jos de pe bac cu câteva zile în urmă? Sachi îi vedea, parcă aievea, chipul oacheș, ca de uliu, pe când trecea pe lângă ea, în spatele seniorului Oguri, deghizat în neguțător, cu o pălărie de călătorie trasă bine peste față. Felul în care o privise și scosese acel strigăt, de parcă ar fi văzut o stafie... Trebuie să fi fost din pricină că arăta ca mama ei!

Haru ridică brocartul, îl scutură și își trecu degetele prin el, până când descoperi blazonul brodat pe umăr. Sachi se uită la el, hipnotizată. Era blazonul casei Mizuno. Trebuia să-l fi recunoscut.

Tocmai deschidea gura să zică ceva, când simți o mână subțire apucând-o de braț. Uitase că ea și Taki juraseră să păstreze secretul. În afară de prințesă și de doamna Tsuguko, numai ele două mai știau că el fusese la palat.

Sachi încă îl mai auzea urlând: „Du-te! Pleacă! Lasă-mă-n pace!”

Dacă mama ei era din aceeași familie ca și acel om îngrozitor, atunci... așa era și ea. Aveau același sânge. La gândul acela i se făcu chiar frig.

— Mama mea a fost... doica mamei tale, continuă Haru.

Era atât de absorbită de povestea ei, încât părea să nu mai observe reacția lui Sachi. Fața i se luminase. Trăia acum în alte vremuri, într-un alt loc. Se lăsă pe călcâie, în vreme ce cuvintele i se rostogoleau de pe buze:

— O chema doamna Ohiro pe atunci, micuța doamnă Ohiro. Era o frumusețe, deși era micuță. Avea cel mai dulce chip. Nu se sfia deloc, de parcă știa de la o vârstă atât de fragedă ce mare viitor o aștepta. Mereu ne jucam împreună. La Castelul Tankaku din Shingu, în țara lui Kii, acolo locuiam. Când era furtună puteai auzi oceanul. Stăteam întinsă pe saltele și ascultam valurile cum se spărgeau de stâncile de sub zidurile castelului. Uneori încă le mai aud. Am învățat împreună. Orice făcea cu mânuța ei era sclipitor: lectura, caligrafia, versurile, ceremonia ceaiului, ghicitul în tămâie, cântatul la *koto*, exercițiile cu halebarda. Era foarte deșteaptă, mult mai deșteaptă decât mine. Dar sălbatică, așa de sălbatică! Se ducea să se plimbe, se cățara în copaci, pe stânci. Închipuie-ți! Tatăl meu zicea că ar fi trebuit să fie băiat, că avea prea multe idei pentru o fată. Întotdeauna căpăta ceea ce voia. Putea fermeca pe oricine. Dar era bună cu mine. Mă trata ca pe o soră. Mai eram încă două copile când familia Mizuno a primit poruncă să se mute în conacul din Edo. Mi-a zis că ea nu se duce dacă nu vin și eu. N-am rămas însă multă vreme acolo. Câțiva ani mai târziu, ea a intrat la palat și m-a luat ca slujitoare personală. Nu eram mult mai în vârstă decât domnia ta când ai sosit aici pentru prima oară, doamna mea. Palatul era atât de imens! Era ca un labirint,

nu se mai termina. Iar doamnele cu minunatele lor chimonouri, cu fețele lor fardate, erau așa de impozante, de arogante! Mă speriau.

Haru suspină, ștergându-și o lacrimă de pe obraz. Sachi era pe jumătate îngenuncheată, pe jumătate întinsă pe *tatami*, cu bărbia într-o mână, uitându-se în sus la Haru, vrăjită de povestea ei, sorbindu-i cuvintele. Taki, îngenuncheată alături, asculta și ea.

Măcar acum știa că în vinele ei curgea sânge nobil, își zise Sachi în gând. Iată de ce era așa de palidă, ca o stafie sau ca o aristocrată, nu măslinie ca țăranii din valea Kiso. Și poate că de aceea soarta a adus-o în palatul femeilor, la fel ca pe mama ei. Dar, mai mult decât atât, și ea era îndărătnică. Avea același sânge ca și smintitul senior Mizuno.

— Bătrâna doamnă Honju-in era concubina numărul unu pe atunci, zise Haru. Soția Înălțimii Sale, se stinsese de mult, așa că doamna Honju-in era la putere. Administra locul ăsta cu mână de fier. Tu crezi că Cea Retrasă este aspră. Doamna Honju-in era și mai rea, mult mai rea. Ce bătăi am primit! Eram toată numai vânătăi. Ea era mai-marea peste toate celelalte concubine, pentru că era mama unui moștenitor. Un băiețel neajutorat, lenevos. Trebuie să fi avut vreo douăzeci și unu de ani pe atunci. Ți-am mai vorbit despre el. Era slab la trup și slab la minte. Toată lumea spera și se ruga ca un alt fiu să fie moștenitor în locul lui. În clipa în care Înălțimea Sa, seniorul Ieyoshi, a văzut-o pe doamna mea, i s-au aprins călcăiele după ea. Nu m-a mirat deloc, cătuși de puțin. Cine-i putea rezista? Era atât de frumoasă, de strălucitoare, ca tine, soră mai mică. Exact ca tine. El era bătrân și chel, dar un bărbat drăguț, foarte bun la suflet. Sigur că avea nenumărate concubine. Dar nu era ca tatăl lui, nu colecționa femei ca pe obiectele din ceramică. Avea o inimă blândă. Mereu avea câte o favorită. Ultima îi murise la naștere. Fusese atât de supărat, din câte am auzit, că vărsa lacrimi întruna. Atunci am apărut noi.

— Ce s-a întâmplat atunci?

— A aruncat o singură privire și a întrebat: „Cum o cheamă?” Nici măcar nu înțelegeam ce voia să însemne acea întrebare. Nu mi-am dat seama că o dorea pe doamna mea să-i fie concubină. Și ea era speriată, la fel ca tine, când te-a cerut Înălțimea Sa cel tânăr. Dar ea trebuia s-o facă, știa prea bine. Așadar, a devenit doamna Okoto,

doamna din camera de alături. Ce viață am dus! Locuiam într-o magnifică suită de apartamente. Eu eram mai-mare peste doamnele de companie. Neguțătorii făceau coadă la porțile palatului, încărcăți cu lăzi și cutii pline de chimonouri, *obi-uri*, agrafe de păr, truse cosmetice, toate numai pentru ea. Seniorii, demnitarii, curtenii și negustorii doreau toți să se asigure că ea le ținea partea, când înaintau câte o petiție Înălțimii Sale. Știau că singura cale sigură către urechile Înălțimii Sale era prin ajutorul ei. Era obligația mea să pun în ordine toate cadourile primite de la ei. Erau multe concubine, dar Înălțimii Sale nu-i păsa decât de ea. O chema noapte de noapte. La un an de la venirea noastră, a născut un băiat, pe prințul Tadzuruwaka. Au avut loc sărbători grandioase și o ceremonie pentru a-l face moștenitorul Înălțimii Sale. Dar pruncul n-a avut zile. Apoi doamna mea a avut o fiică, pe prințesa Shige. A murit și ea...

Glasul lui Haru se frânse. Sachi aruncă o privire peste umăr. Aproape că simțea prezența mamei sale, frumoasa doamnă Okoto, acolo, în aceeași cameră cu ele, așezată în genunchi, lângă fereastră, cu părul încolăcit în cosițe lucioase, îmbălsămate, purtând splendidul supra-chimono din brocart, de culoarea cerului. Poate se simțise în palat ca-ntr-o colivie. Probabil se uitase pe fereastră la grădini și își dorise să poată evada, amintindu-și de Castelul Tankaku și de valurile ce se spărgeau de țărniș. Poate era singură în mijlocul tuturor acelor daruri.

— Nimeni nu și-ar fi închipuit că se va ajunge aici, murmură Haru. Nu pot spune dacă eram fericite sau triste. Ne duceam viața aici, la palat. Iar ea mai era încă tânără, mama ta, nici nu împlinise douăzeci de ani.

Își îngropă fața în palme.

— Am făcut tot ce-am putut ca s-o uit! se tângui deodată. Credeam c-am reușit. Dar atunci ai apărut tu.

Își privi îndelung eleva, în vreme ce lacrimile îi șiroiau pe obraji. Sachi se aplecă înainte, știind ce puțin răgaz mai aveau, din cauza primejdiei în care se aflau toate.

— Soră mai mare, începu ea alarmată. Te implor, spune-mi: cine-i tatăl meu? Cum a reușit el... s-o întâlnească pe mama?

Umbrele din încăpere se alungiră. Muștele bâzâiau. Un gândac negru, lucios o zbughi pe un perete. Și Taki se uita în gol. Sachi înțelese că încerca să pună cap la cap faptele. Haru se uită lung la

brocart. Îl ridică plină de venerație și îl lipi de obrazul ei. Când îl atinse, parfumul greu se răspândi în cameră, ca fluxul și refluxul unei mării.

— Tatăl tău, rosti ea încet. Dacă l-ai fi putut vedea, poate că atunci ai fi înțeles-o. Îl văd și pe el în trăsăturile feței tale.

Tatăl lui Sachi... Bărbatul care o dusesese în sat, pe când încă mai era în scutece, cel care acum îi era dușman.

— Haru, cum de-ai putut tu să-l cunoști pe tatăl doamnei mele? o iscodi Taki, dând glas întrebării care-i muncea cugetul și lui Sachi. N-ai ieșit niciodată din palat!

— Am să vă spun, grăi Haru domol. Am păstrat secretul atâta amar de vreme. Dar acum totul se apropie de sfârșit. Acum nimic nu mai contează. Era... în Anul Cocoșului, al doilea an din Era Kaei. Cu un an înainte de a te naște tu. Câțiva meșteri zidari veniseră să facă o estimare pentru reparațiile anuale.

Ochii îi dispărură în pliurile obrazilor trandafirii, pe când un zâmbet răutăcios îi zbârci chipul. Preț de o clipă fu iar bătrâna Haru.

— Mereu se făcea atâta vânzoleală când se iveau bărbați prin preajma noastră. Noi, femeile, ne uitam toate pe furiș, printre zăbrele, la ei. Desigur, doamna mea, mama ta, nu lua niciodată parte la asemenea prostii. La urma urmei, ea era concubina Înălțimii Sale, trebuia să-și păstreze demnitatea. Pe atunci Înălțimea Sa... Ce pot zice? Îi trebuia un moștenitor. Era shogun, totuși. Pe scurt, n-o mai chema niciodată. Doamna mea se străduia să rabde. Fusese mereu plină de viață, dar acum se făcuse palidă și tristă. În vara aceea, doamnele ciripeau întruna, palatul era ca o pădure plină de păsărele, tot spionându-i pe acei bărbați cu brâiele lor împovărate de unelte. Erau niște inși urâți, majoritatea, nu arătau deloc a samurai. Se strecurau prin jur, speriați de moarte. La urma urmei, era de-ajuns ca ei să ofenseze pe cineva și se trezeau fără capete. În mod normal, nu le-am fi acordat nici cea mai mică atenție unor asemenea ființe. Dar ce altă șansă mai aveam să vedem bărbați la față? Doamna mea se afla în camera ei, alături de doamnele ei de companie, când ușa s-a deschis și câțiva zidari au intrat să cerceteze tavanul. Câteva șipci de bambus se șubreziseră și căzuseră. N-ar fi trebuit să ne aflăm acolo, dar nimeni nu ne spusese că vin. Doamna mea s-a ridicat îndată și toate am ieșit din cameră. Dar am văzut că ea îi aruncă o singură pri-

vire unuia dintre dulgheri, iar el îi trimite o otheadă, la rândul său. Doar pentru o clipă, nimic nelalocul lui.

Haru închise ochii. Era departe, se întorsese în acele vremuri de altădată. În cameră se așternu tăcerea. Sachi ședea vrăjită, încercând să nu-i scape nici un cuvânt. Taki o strângea de mână.

— Doamne, frumos mai era! continuă Haru în surdină. Nu se-măna defel cu ceilalți dulgheri, câtuși de puțin. Arăta ca unul dintre acei actori de Kabuki pe care toate îi admiram atât de mult. Nu ne era permis să ne ducem la teatru, însă unele doamne reușeau să se strecoare. Era pe atunci un actor cu adevărat celebru, adorat de noi toate: Sojiro Sawamura. Arăta exact ca el. Așa era Daisuke-*sama*. Tatăl tău. După aceea am tot sporovăit despre el. Dar nu și doamna mea. N-a scos un cuvânt. Era mult prea demnă. Dar, pe măsură ce zilele treceau, începuseră să se facă tot mai palidă. Nu mai putea pune nimic în gură. Se făcuse numai piele și os, se înnegrișe în jurul ochilor, ca și cum ar fi luat opiu sau absint. Mi-a fost frică să nu se îmbolnăvească de ftizie. Oamenii mereu ziceau că este maladia celor bogați. Dar atunci am început să mă întreb dacă nu cumva careva îi strecurase praf de șopârlă friptă în mâncare. Avea privirea aia pierdută, ca și cum n-ar mai fi sălășluit în propriul trup. Într-o bună zi mi-a zis: „Haru, Haru, cred că mi s-a făcut o vrajă. Îmi moare sufletul de foame!” Chiar așa a spus, că sufletul îi murea de foame. „Zi și noapte nu mă mai pot gândi la altceva. Nu m-am mai simțit nicicând așa. Am devenit o stafie. Voi muri dacă nu... Cumva trebuie să-l mai văd pe bărbatul ăsta la față.” Toate tânjim după compania bărbaților, dar ce poți face mai mult decât să rabzi? Să rabzi singurătatea, să trăiești fără ca trupul tău să ardă în văpaia iubirii. Dar ei nu i-a păsat niciodată de ce credeau alții. Mereu a trebuit să capete ce dorea. Am rugat un preot pe care-l știam să ne ajute. Am aflat numele bărbatului, iar preotul i-a trimis un mesaj. Am știut că Daisuke-*sama* va veni. Mi-am dat seama din acea singură privire pe care au schimbat-o între ei. Am scornit o poveste. Doamna mea a pretins că se ducea la Templul Zojoji, ca să se roage la mormintele strămoșilor Înălțimii Sale. Ce alt motiv putea găsi ca să iasă din palat? Ne-am urcat în palanchine și am pornit la drum cu un alai de doamne de companie și de servitori, care ne-au urmat pe jos. Ne-am confesat câtorva doamne. Ele au

rămas cu palanchinele la Zojoji, în vreme ce noi ne-am făcut nevăzute. Preotul pe care-l știam întreținea el însuși legături amoroase cu doamnele de la palat. Deținea o cameră secretă în templul lui chiar în acel scop. Tatăl tău ne aștepta acolo.

Sachi își acoperi gura cu mâna. Așa deci, iată cine era ea, de unde provenea. Îi murea sufletul de foame... Cunoștea acea stare. Aceeași nebulie îi curgea prin vine. Dar măcar... Măcar ea nu mersese atât de departe ca mama ei. Nu dăduse cu piciorul datoriei și onoarei.

— După aceea, n-a mai scos un cuvânt. Foamea însă nu i s-a potolit. De fapt, i s-a întezit până într-atât, încât am crezut c-o s-o devoreze toată. Iar și iar ne-am dus în vizită la mormintele străbunilor shogunilor. Înălțimea Sa trebuie să-și fi închipuit că ea devenise pioasă așa, dintr-odată, doar că nu se mai gândea la ea defel. Mare păcat. I-am tot repetat că trebuia să se oprească. Dar ea nu mai putea. Nu se mai putea opri să-l tot vadă pe Daisuke. Făceam de pază, servind *sake*-ul, în timp ce ei stăteau de vorbă. După o vreme, nu mai părea să conteze că el era chipeș sau că ea era frumoasă. Ajunseseră nedespărțiți. Doamnei mele îi crescuseră iar burta. Ca o floare își deschidea corola. Ochii îi străluceau, culoarea i se întorsese în obraji, râdea și ciripea. Când rămâneam singure, nu mai contenea să vorbească despre el. Mă temeam că femeile de la palat observau prin ce schimbare trecea. Curând am început să aud zvonuri și bârfe. Celelalte concubine erau geloase pe ea, pentru că fusese preferata shogunului. Avea o groază de dușmance. Rămăsese grea. Dar Înălțimea Sa n-o mai chemase cu lunile. Era evident că trebuia să scape de sarcină, dar nu se îndura. Era iarnă. Doamna mea își puneă chimonouri peste chimonouri ca să-și ascundă burta. Rămânea în camera ei tot timpul, în afară de cazurile în care se ducea la templu, ca să se întâlnească cu tatăl tău. Aduse pe lume pruncul în templu. Am ajutat-o. Te-am scos la lumina zilei. Încă mi te mai aduc aminte, erai o copilă mititică și zbârcită.

Haru se uită la Sachi și îi dăruie un surâs matern. Întinzându-se, îi mângâie obrazul cu mâna ei grăsulie și moale.

— La început, au fost atât de fericiți. Te țineau în brațe, te priveau, nu-și mai săturau ochii cu tine și unul cu altul. Apoi, doamna mea a intrat în panică: „Trebuie să ne întoarcem la castel! Vor veni după

noi și-mi vor ucide copilășul“. I-am zis că trebuia să se odihnească, dar îi era prea frică. Doamna mea a început să plângă. Nu se îndura să te lase, chiar și pentru un minut. Știa că mersese prea departe, că săvârșise o crimă de neiertat. Purta acel brocart ce ți-a rămas. Te-a înfășurat în el și și-a dosit pieptănul în faldurile lui. „Așa, micuța mea! zise ea. Cu astea vei putea să mă găsești într-o bună zi.“ Și a mers, vezi tu?

Haru își acoperi fața cu mânecile. Își încrucișă mâinile la piept, se legănă înainte și înapoi, după care trase adânc aer în piept.

— Pe urmă... te-a lăsat în brațele tatălui tău. Am urcat-o în palanchin, pentru că singură nu putea merge. Așa... Așa ne-am întors la castel.

Un șobolan mare, cenușiu chițai într-un colț. Umbrele din cameră se lungeau tot mai mult, iar lumânările aruncau raze de un galben aprins. Se lăsa întunericul.

— Când ne-am întors, ne așteptau vești. Fratele doamnei mele era bolnav.

Sachi tresări. Fratele mamei ei, seniorul Mizuno. Poate același senior Mizuno pe care-l văzuse traversând râul. Taki o privi încrunțându-se, avertizând-o să nu scoată nici un cuvânt.

— Trebuia să se întoarcă la reședința din Edo a familiei sale îndată, continuă Haru. Credeam c-o voi însoți, dar mi-a poruncit să rămân. „Dacă nu mă-ntorc până mâine, mi-a zis, spune-i lui Daisuke să nu mă mai aștepte. Copila mea trebuie păzită!“ M-a pus să-i jur că-i voi păstra secretul. „Nu destăinui nimănui povestea asta decât fetei mele“, mi-a zis. Nu s-a mai întors a doua zi și nici în zilele următoare. M-am strecurat afară și am dat o fugă până la templu. Daisuke plecase deja și te luase cu el. Preotul n-a știut unde s-a dus. A fost ultima oară când am părăsit palatul. Nici măcar nu puteam plânge, nici nu puteam povesti cuiva ce se întâmplase. Viața mea se sfârșise. Am rămas aici, făcându-mi treaba. M-am apucat să învăț nou-venitele. Și pe urmă... ai sosit tu. Nu erai decât o copilă, dar ceva din tine mi-a adus aminte de copilășul ăla. Dacă ar fi trăit, mă gândeam eu, ar fi avut exact vârsta ta. Pe urmă ți-am văzut pieptănul. Așa un pieptăn ales pentru o fetiță de la țară! Era aidoma celui cu care o pieptănam pe doamna mea. Mi-am zis că vreun neguțător l-o fi lăsat în satul tău,

dar cu toate astea nu mă puteam opri să nu mă mir. Iar acum... acum parcă s-ar fi întors ea. E aici din nou, draga mea stăpână, în tine.

Sachi se lăsase prinsă în mrejele poveștii lui Haru, ale istoriei familiei sale. Dar pieptănul, pieptănul... I-l dăduse lui Shinzaemon, de care o lega o relație la fel de nebunească, de periculoasă, ca și cea avută de mama ei cu tatăl său.

Deodată luă aminte la lumânările topite și la lumina ce se stingea. Se scutură și se ridică, împleticindu-se, în picioare. Se simțea ciudat, de parcă n-ar mai fi fost stăpână pe membrele ei.

— Mama ta trăiește în tine, încheie Haru.

Un surâs îi fulgeră pe chip. Preț de o clipă, Sachi se întrebă ce voia să zică, numai că avea în minte treburi mai însemnate.

— Du-te, o îndemnă Haru. Du-te acum, doamna mea. Du-te la el.

IV

Sachi străbătea în grabă curțile palatului. Își aruncase o manta de târgoveață peste robele ei de Curte, își legase o eșarfă sub bărbie. Poalele i se lipeau de picioare, făcând-o să-și mărunțească pașii. Era roșie în obraji și găfâia, udă learcă de sudoare. Își auzea respirația spărgând tăcerea. Doamnele de la Curte trebuiau să alunece cu pași demni, se muștră ea în gând, nu să dea buzna, ca țărăncile. Abia de mai observa noroiul lipindu-i-se de încălțări, stropindu-i poalele. Tot ce știa era că trebuia să ajungă la Poarta Tsubone în faptul serii.

Grădinile crescuseră sălbatic, iar florile de cireș se scuturau plutind în aer ca fulgii de zăpadă. I se lipeau de haine și se adunau în mormane umede, ascunzând poteca dinaintea picioarelor ei. O duceau cu gândul la acei războinici condamnați să moară în floarea vârstei. Se grăbea pe lângă ramificatele clădiri ale palatului, peste pâraie, prin poduri, pavilioane, pe lângă ruinele arse ale palatului femeilor. Din spate o ajungeau pașii lui Taki, care gonea pe urmele ei. Și moșneagul pe care-l întâlniseră la sosirea lor se ivi din senin. Când patrulele le tăiară calea, el le îndepărtă și le deschise calea. Curțile gemeau de soldați. Or fi plecat femeile, dar bărbații se aflau acolo toți în cap, regimente cu flinte strălucitoare, mărșăluind, făcând tot ce le stătea în putință să apere castelul.

Poarta Tsubone, poarta doamnelor shogunului, intrarea spre palatul femeilor, era zăvorâtă bine și ținută cu pari. Însoțite de bătrân, cele două femei se strecurară printre patrule și trecură în goană pragul micii uși de lângă poarta exterioară. Taki rămase în umbră, în vreme ce Sachi ieși pe pod. Știa că avea foarte puțin timp la dispoziție, că ușa avea să fie zăvorâtă la căderea nopții. A se trezi în afara castelului după lăsarea întunericii, la cheremul soldaților din sud, ar fi fost ceva de neînchipuit.

Rămasă singură pe pod, dincolo de falnicele bastioane ale castelului, se simți deodată foarte mică. De cealaltă parte se întindea o piață imensă, iar dincolo de ea, mic în depărtare, un zid masiv, îngrădind palatele nobililor. Bulevarde largi, ce începeau din piață, duceau în toate cele patru zări. Apele șanțului licăreau în ultimele raze ale soarelui muribund. Liliicii fâlăiau și se roteau în zbor pe bolta vastă a cerului acoperit treptat de întuneric.

Sachi începu să-și dea seama cât de nesăbuită fusese. Străzile erau complet pustii, iar dacă s-ar fi ivit tâlharii sau soldații ar fi trebuit să se întoarcă în fugă la poartă. De undeva, nu de departe, se auzeau strigăte aspre, pași în goană, bubuitul armelor de foc. Un fior de spaimă îi alergă pe șira spinării. Cu mâna încleștată pe pumnal, abia mai îndrăzne să respire.

Luna se ridica în spatele copacilor ca un imens lampion rotund, iar imaginea iepurelui sfărâmând turte de orez se deslușea clar pe suprafața ei.

Sigur că Shinzaemon n-avea să mai vină. Era bărbat, soldat. El n-avea să se lase condus de sentimente prostești, de slăbiciunea pentru o femeie. Ca să ajungă aici, el trebuia să treacă prin aceste străzi înțesate de soldați inamici. Ar fi trebuit să plece, își spuse în sine ei cu fermitate, nu să mai zăbovească, precum o curtezană de rang inferior.

Dar nu se putea opri să nu simtă cum în sufletul ei se deschidea o prăpastie. Știa acum ce era acea grozavă foame a sufletului care abătuse nenorocirea asupra capului mamei sale. Ei nu-i mai păsa însă cât de nebunească, de nesăbuită și de greșită era așteptarea aceasta. Avea să mai rămână puțin. Încă nu se întunecase de tot.

Se auzi o mișcare printre copacii de peste drum. Un bărbat. La lumina lunii ea-i putu vedea chipul, pe care nu-l mai uitase de când se despărțiseră: nasul lat, gura cu buze pline, părul lucios strâns la

spate într-un moț. Pășea cu grația unei pisici leneșe, atât de bine cunoscută ei, cu cele două săbii ale lui strânse tare de centură. Sachi rămase ca o statuie, cu inima bătându-i în piept, cu mânuța încleștată de balustrada de lemn a podului, pe când ochii li se întâlneau. Încercă să-și mute privirea în altă parte, să rupă vraja. Dar nu putu.

Ochii lui străluceau de o nebulie înfocată, ca și cum nimic nu mai conta. Crezu că avea să se oprească, să-i vorbească, să-i spună ceva, dar el se duse întins la ea.

— Sachi, zise blând.

Sunetul vocii lui tandre o făcu să se înfioare. O trase spre el. Simți tăria trupului său lipit de al ei. Îi simți căldura, mirosi sarea transpirației lui. El își afundă fața în pletele ei. Apoi își trecu buzele lacome peste ureche, peste ceafă, ca și cum avea de gând s-o mănânce. Senzația gurii lui pe pielea ei o făcu să se cutremure. Aproape să leșine, ea-și lăsă trupul să se sprijine de-al lui. Nu mai știa de nimic decât de o dorință arzătoare să devină una cu el.

Undeva, în străfundurile cugetului ei, își dădea seama că o femeie onorabilă nu se purta așa. Poate că-n cartierele plăcerii și-ar fi găsit locul o asemenea conduită, nu însă în rândul samurailor și, cu siguranță, nu printre doamnele de la Curte. Dar mama ei... Trebuia să scape. N-avea să-i repete greșeala.

— Oprește-te, oprește-te! gemu ea. Mă... nenorocești!

El trase adânc aer în piept și se dădu un pas înapoi, uitându-se lung la ea:

— N-avem prea mult timp. A trebuit să mă feresc de o bandă de soldați din sud ca să ajung până la castel. Trebuie să te întorci înăuntru. Este prea periculos pentru tine aici, afară.

Îi surâse cu zâmbetul lui complice. Ea își dădea seama cât de diferită trebuia să i se pară în robele de călugăriță, chiar dacă era aproape beznă și își aruncase o manta peste ele. Era îmbrăcată așa cum fusese când o văzuse el prima oară.

— N-aș fi crezut c-ai să mai vii, îi mărturisi ea în șoaptă.

— Nu m-am putut abține. Nu m-am mai gândit la nimic altceva decât la tine. Cum pot să fiu soldat, când tu ai făcut din mine o muiere?

— Mi-a fost dor de tine.

Rămaseră în tăcere, neluându-și ochii unul de la altul.

— Suntem la fel, îi zise el. Toate... astea!

Ii arată bastioanele castelului și marile fortificații cu ziduri albe, profilându-se de cealaltă parte a șanțului.

— Suntem în afara lor. Eu călăresc singur. Și tu la fel. Încă nu știu cine sau ce ești, dar măcar atâta lucru știu despre tine.

Preț de o clipă, ea dori să-i destăinuie totul, că era Retrasa Doamnă Shoko-in, concubina răposatului shogun, că se călugărise. Că era fiica unei alte concubine, doamna Okoto. Dar el avea curând să moară, iar ei doi n-aveau să se mai vadă niciodată.

— Toată lumea este obsedată de vărsare de sânge, de război, zise el. Numai mie îmi stă gândul la cu totul altceva. Dar...

În ultimele raze de soare ea-i văzu ochii scăpărători:

— Voi lupta cu atât mai bine. Voi lupta pentru tine!

O luă iar în brațe și totul se stinse în jurul lor. Nu mai erau decât ei doi, stând pe pod, în vreme ce deasupra capetelor lor luna strălucea, oglindită în unda ce se încrețea sub ei. În tot universul nu mai exista nimic în afară de ea și Shinzaemon.

Se auziră pași apropiindu-se. Se vedeau siluete ieșind din umbră, de la răsărit. Suchi înțelese că ușa de la poartă avea să se închidă dintr-o clipă-ntr-alta. El scoase ceva de la brâu.

— Ia asta! o îndemnă, trăgându-se șovăitor la o parte. E pentru tine. O amintire de la mine. Copca de la săculețul meu cu tutun.

Ea-i simți pielea aspră a mâinilor în vreme ce îi punea în palmă suvenirul. Era micuț și greu, ca o pietricică, impregnat de căldura trupului lui. Ochii i se umplură de lacrimi.

— Trebuie să mă întorc, mărturisi el.

— La Templul Kanei-ji?

El dădu din cap:

— Pe Colina Ueno. Fostul shogun, seniorul Yoshinobu, este acolo. Ne-am adunat cu miile. Avem oameni sus pe dealuri, care-i împușcă pe cei din sud unul după altul, ținându-i la distanță cât de mult pot. Nu mai am răbdare să-mi simt iar sabia trecând prin carne de dușman. Îl vom pune pe Înălțimea Sa la locul său de drept, acolo sus, în castel. Ne vom acoperi de glorie!

Își aținti ochii asupra ei:

— Aștept cu înfrigurare onoarea de a-mi da viața în bătălie pentru stăpânul meu. Dar, de voi scăpa cu viață, am să vin să te caut.

Ea încuviință, cu buzele tremurânde.

— Am să te aștept, fie pe lumea asta, fie pe cealaltă, îi făgădui ea.

Se întoarse cu pași șovăielnici și o luă la fugă pe pod spre marea poartă a castelului. Când împinse ușa, se întredeschise scârțâind. Ea se uită peste umăr și-l văzu încă pe pod: o siluetă întunecată, stând de strajă. Făcu o plecăciune. El își ridică mâna și se îndepărtă.

Aflată în siguranță, înăuntru, își deschise pumnul. Taki îi ținu un lampion. El îi dăruise un *netsuke*, o copcă de lemn, sculptată în forma unei maimuțe. Anul lui de naștere. Și-o duse la nas. Mirosea a el, a trupul lui.

Lacrimi îi umplură ochii și i se revărsară în pâraie fierbinți pe obraji. Dacă i-ar fi cerut să fugă împreună... Ce-ar fi făcut ea atunci? Își spuse să nu fie atât de proastă. Își luaseră rămas-bun unul de la celălalt. Își trăiseră ultima clipă împreună. Nu mai aveau nimic de făcut acum decât să aștepte cu nerăbdare apropierea morții. A lui... și a ei.

V

Sachi măcină puțin mai multă cerneală și își înmuie pensula. Schiță câteva caractere în tușe elegante, lăsând pensula să se înalțe și să cadă ca un nagăț în zbor. Ar fi trebuit să-și compună poemul de moarte, în schimb, versurile pline de pasiune ale poetei Ono no Komachi din Era Heian îi răsunau în minte:

„ <i>Yumeji ni wa</i>	„Deși picioarele mele
<i>Ashi mo yasumezu</i>	Nu încetează nicicând să alerge după tine
<i>Kayoedo mo</i>	Pe poteca viselor,
<i>Utsutsu ni hitome</i>	Asemenea închipuiri de dragoste nu sunt
<i>Mishi goto wa arazu.</i> “	niciodată pe potriva
	Unei clipe aieva cu tine.“

„O clipă aieva cu tine...“ O clipă de apropiere. Pe când scria, se întoarse cu gândul înapoi pe pod. Mai simțea încă brațul lui Shinzaemon strângându-i mijlocul, trupul lipit de al ei, buzele aspre pe gâtul ei. Faptul că s-ar putea să nu se mai vadă niciodată o mișca și mai tare.

Se uită la Taki. Trecuseră prin atâtea împreună! Era o făptură atât de micuță, de fragilă, ca un mănunchi de bețe sub straie. Cu toate

acestea, era atât de puternică, atât de îndărătnică, atât de statornică. Era ca o soră, așa cum Haru fusese pentru mama ei.

Taki se încruntă la Sachi:

— Tu nu ești ca ea, roști cu asprime. Ca mama ta. Asta a fost cu mult timp în urmă. Era o fiică răzgâiată de samurai. Tu ești altfel. Ai crescut la țară, părinții au fost oameni cu picioarele pe pământ. Ne te lăsa prostită de povestea lui Haru.

Apoi surâse și își plecă ochii:

— Dar cine sunt eu să vorbesc? se dojeni singură, roșind. Uită-te la mine, sunt atât de proastă! șopti cu sfială, ca și cum aproape că nici n-ar fi îndrăznit să întrebe: Shin... a avut vreun mesaj pentru mine?

Sachi trase aer în piept:

— Toranosuke îți trimite salutări și spune că se gândește la tine, grăi ea.

Era o minciună, dar trebuia să i-o spună. Își lăsă capul într-o parte, ca o pasăre, și trase aer în piept.

— Ascultă, îi atrase ea atenția.

Undeva, în depărtare, se auzeau pași. Prin camerele pustii se umbla, nu tropăind mărunțel ca femeile sau alunecând pline de distincție, ca doamnele de la Curte, ci cu o călcătură grea și grăbită. Se mai auziră și glasuri joase, răsunătoare. Voci de bărbați. Și râsete, râsete de bărbați.

Bărbați? În palatul femeilor? Dar era... imposibil. Ușa se deschise. Haru era afară. Chipul ei grăsuliu era tras, buzele îi tremurau:

— Alteța Sa vă solicită prezența îndată!

Femeile ieșiră din toate ungherele palatului, cele mai tinere ca uriașe corole de flori, în chimonourile lor cu poale voluminoase, în culori strălucitoare, cele mai bătrâne, frunze de toamnă în culori veștede, mate. Ieși doamna Honju-in, șontăcâind, mai mărunță și mai stafidită ca niciodată. Dintre cele trei sute de doamne de companie, nu-i mai rămăseseră decât două. Cioara Bătrână, mama prințesei, se arătă și ea, târându-și picioarele, însoțită de o singură slujnică. Fără pompa și rafinementul lor nu erau decât două sărmene babe obosite de viață, zbârcite, numai piele și os. Dar chipurile le erau luminate de o bucurie sălbatică, de parcă își și vedeau moartea eroică cu ochii. Sachi nu știa că mai erau atâtea femei la palat.

Se îngrămădiră spre sala cea mare, trenule grele ale robelor lor foșnind peste *tatami*, ca valurile ce se sparg de un țărm îndepărtat. Prințesa și Cea Retrasă stăteau în picioare, pe un podium la celălalt capăt al încăperii. Pe peretele din spatele lor un cireș noduros își întindea ramurile, acoperite de norii mugurilor trandafirii. Era atât de perfect pictat, încât, de n-ar fi fost fundalul poleit cu aur, ai fi zis că era adevărat. Încremeniră ca niște statui, cu un calm prevestitor de rele.

Tăcerea se lăsă peste întreaga sală. Cea Retrasă se reculese. Era atât de suptă la față, încât părea să nu mai rămână decât oasele din ea. Totuși, ochii îi străluceau ca doi tăciuni. O venă îi pulsa la gât.

— Doamnele mele! S-a sfârșit cu palatul femeilor, cu noi, cu lumea noastră, cu traiul nostru. Acest castel, această viață de frumusețe pe care am dus-o între zidurile lui, aceste tradiții păstrate de veacuri, încă din zilele primului shogun... s-a terminat cu toate astea. Castelul Edo... urmează să fie predat și evacuat în decurs de șapte zile. Au sosit solii imperiali. Ne-au citit cu glas tare condițiile predării lui în Marea Sală de Audiențe. Vor fi aici din clipă în clipă să ne ceară supunere și ascultare.

Oftături și sughituri înăbușite se auziră prin toată sala.

— Să ne predăm? se auzi glasul bătrân și croncănitor al doamnei Honju-in. Cine a mai auzit de așa ceva? Tu, noră, zbieră ea, scuturând un deget noduros spre Cea Retrasă. Ar trebui să fii ultima care să accepte o asemenea mârșăvie. Să ne predăm în mâinile dușmanului? Niciodată! Am fost trădate. Dar mai este încă timp. Doamnelor, trebuie să ne luăm viața acum!

Cea Retrasă păli și mai tare:

— La ordinele Înălțimii Sale, seniorul Yoshinobu, le anunță ea, cu vocea tremurândă, ni s-a luat privilegiul sinuciderii. Nu mai avem de ales decât să ne supunem. Trebuie să plecăm fără nici o împotrivire.

— Ca niște cățele, cu coada între picioare! mormăi doamna Honju-in. La vârsta ei putea spune ce voia. Cel-Cu-Două-Fețe vine iar cu șmecheriile lui. Nici nu-i de mirare!

Sachi abia putea să mai răsufle. Inima îi bătea să-i spargă pieptul, gâtulejul i se uscăse, respira precipitat.

Pentru doamna Honju-in, a se preda constituia suprema dezoanore. A muri cu onoare, iată după ce tânjea orice samurai. Dar doamna Honju-in era bătrână. Lucrurile stăteau altfel acum, își dădea seama

Sachi. Shogunul nu se mai găsea în fruntea armatelor sale. Se ascundea și deja se predase. Atunci de ce să mai reziste castelul? Pentru ce să mai lupte și să moară, pentru un shogun care nu se pregătise nici el de o moarte eroică?

Se uită la prințesă și la Cea Retrasă, la celelalte femei. Prințesa avea o paloare cadaverică, era atât de albă la față, încât Sachi se temu că avea să leșine. Gloriosul destin pe care și-l rezervaseră le fusese smuls din mâini. Pe fiecare chip se citea sfidarea. Totuși, mai constituiau încă gospodăria shogunului, mai erau încă legate de el pe vecie. Aveau să facă ce le poruncea el. În trecut, împărțiseră cu el bogăția, puterea, gloria. Acum aveau să împartă cu el dezonoarea. Ar fi fost mai bine dac-ar fi pierit.

Sachi pricepea toate aceste lucruri. Dar în străfundurile inimii se cuibărise ceva atât de rușinos, încât abia îndrăznește să recunoască față de ea însăși, un soi de ușurare: avea să trăiască.

Târșăitul pașilor se auzi tot mai tare și se opri exact în dreptul ușilor care se deschiseră. Ca una, femeile își lăsară capetele în piept, de parcă s-ar fi temut că o singură privire fugară din partea dușmanului le-ar fi prefăcut în stane de piatră. Nici un bărbat, în afara shogunului, nu le mai văzuse la față. Era de neconceput să se lase profanate de ochii acestor intruși odioși. Nu se mai auzi nici un sunet, nici un scâncet. Își mai păstrau încă mândria, cel puțin. Dar, deși ochii le erau plecați în pământ, toate erau hotărâte ca arcuirea spinărilor să nu comunice respect, ci sfidare.

Sachi își pironi ochii în *tatami*, pe măsură ce bărbații intrară tanțoși, vocile lor tulburând tăcerea sălii. Un amestec de mirosmuri intră odată cu ei. Ea distinse un parfum delicat, ce-i amintea de Curtea Imperială. Trase concluzia că veniseră solii imperiali. Dar era înăbușit de izuri mai pământești: duhoarea transpirației în amestec cu cea a tutunului, a pieilor, a cailor, a hainelor murdare. Era putoarea samurailor de ranguri inferioare. Își încreți năsucul, pe măsură ce izul tare de cuișoare îi luă cu asalt nările. Esența de cuișoare era folosită la lustruitul săbiilor. Cum se putea? Însemna că... Doar nu puteau fi atât de neciopliți încât să intre în palatul femeilor cu săbiile lor!

Măcar ea își mai încrucișase pașii cu bărbații în peregrinările ei, se liniști în gând. Dar celelalte femei nu se mai apropiaseră de un bărbat de douăzeci sau treizeci de ani, poate chiar mai mult, iar în

toți acești ani singurii la care mai aruncaseră câte o otheadă fuseseră parfumatul shogun și tinerii prinți. Pentru ele, contrastul dintre acele vremuri rafinate și sumbra realitate din prezent trebuie să fi fost aproape de neîndurat. O voce bombăni cu accent sudic, graseiat și gutural, atât de nefamiliar, încât îți era aproape imposibil să-l înțelegi:

— Mă rog, iată-ne acișilea.. ăăă... Doamnelor!

Femeile înghețară. Se auziră oftaturi înăbușite, câteva chicoteli înfricoșate. Nici măcar nu știa să se adreseze cum se cuvine unor doamne de vază. Iar aceștia urmau să fie noii lor stăpâni. Biruitori sau nu, pentru asemenea oameni de spiță joasă, a pune piciorul în interiorul palatului și a-și ridica ochii la cele mai puternice femei din țară, destul de frumoase încât să fi fost destinate shogunului... Dacă Sachi n-ar fi fost de față, niciodată nu i-ar fi venit să creadă ce se întâmplă. Înainte să înceapă acest război, bărbați ca aceștia nici măcar n-ar fi îndrăznit să viseze să se găsească într-un asemenea loc. Bărbatul părea chiar să aibă o brumă de respect, așa cum s-ar fi cuvenit, într-adevăr.

— De-acum încolo, Castelul Edo aparține împăratului... vorbi unul dintre soli, în limbajul formal de la Curte. Castelul urmează să fie predat trupelor imperiale. Intrăm în posesia lui de-acum în șapte zile. Doamnelor li se cere să plece.

— La sosirea noastră, ne așteptăm să găsim castelul gol, spuse un altul. Doamnele vor fi cazate cum se cuvine în afara zidurilor lui. Vor rămâne izolate, la ordinele noastre.

— Va trebui să ne omorâți mai întâi, se auzi vocea Celei Retrase, tăioasă și limpede ca un țurture. Aici este casa noastră. Dacă vreți să plecăm va trebui să ne scoateți cu forța. Ne vom pune singure capăt zilelor.

— Mă scuzați, doamna mea, glăsui prințesa.

Își alegea cuvintele cu grijă, vorbind cu calm și cu demnitate:

— Voi lua asupra mea îndeplinirea întocmai a poruncilor voastre. Mă plec în fața Fiului Cerului.

Afară, în grădini, se auzi țipătul unui bătlan. Mireasma primăverii trecea prin pereții poleiți cu aur, îmbibând colțurile cele mai întunecate ale sălii cu miros de pământ reavăn, de frunze ude, de copaci și de plante înmugurite. Tot într-o zi de primăvară plină de parfum îl zărise Sachi pentru prima oară pe Înălțimea Sa, răposatul shogun, prin grădini. Simți un nod în gâtlej în vreme ce-și aduse

aminte. Înghiți cu greu. Vocile aspre de bărbați răsunară din celălalt capăt al sălii.

— Am ajuns tocmai la timp să vedem florile de cireș!

— Avem noroc, nu?

Femeile îngenuncheară, uitându-se sfidător la *tatami*. Florile le aduceau aminte că totul era pe cale să se schimbe. Toate aveau să plece înainte ca florile de cireș să se deschidă pe deplin. Prin murmurul glasurilor, Sachi auzi un scâncet înăbușit. Uluită, se uită în jur. Haru, dintre toate! Era samurai!

Sala era înțesată de bărbați, înghesuiți de-a lungul pereților și dincolo de ușile deschise. Doi soli, etalând însemnele Curții Imperiale, stăteau cu fața la prințesă și la Cea Retrasă. Cinci sau șase bărbați rămăseseră și ei acolo. Arătau a ofițeri, poate chiar generali. Purtau splendide bluze *haori* cu umeri scrobiți, ca niște aripi, dar, în loc de obișnuita robă tradițională, pe dedesubt aveau uniforme negre ale sudicilor. Mai era acolo o șleahță de sălbatici cu piele oacheșă și ochi negri, fioroși, unii purtând mustăți și bărbi, cu părul lung și stufos ca blana de urs. Alții își purtau părul pomădat și strâns la spate într-o coadă de cal, legată cu bentiță roșie și aurie.

Restul erau soldați de rând, veterani cu pielea tăbăcită în bătălii, mercenari cu ochi cruzi. Unii purtau stindarde roșii marcate cu o cruce albă înscrisă într-un cerc, blazonul clanului Satsuma, cea mai rebelă dintre familiile din sud. Așa cum bănuise, toți își purtau săbiile.

Unii căscau, arătând plictisiți. Alții nu mai puteau de fericire, înăbușindu-și rânjetele, ca și cum nu și-ar fi putut crede norocului. Păreau și puțin rușinați, ca niște copii prinși bătându-se sau furând, ori luând-o la sănătoasa. Aici se aflau chiar în incinta palatului interzis, în cel mai sfânt loc, în cea mai secretă parte a castelului, călcând acolo unde nici un bărbat nu mai pusesese piciorul înainte, văzând femei pe care nici un bărbat nu mai avusese voie să le vadă. Fără să-și scoată săbiile! Era de nesuportat.

Haru stătea îngenuncheată, cu spinarea dreaptă, cu pumnii încleștați. Ochii îi erau căscați, iar obrajii ei grăsulii erau la fel de palizi ca paietele rogojinilor *tatami*. Lacrimile îi curgeau pe obraji, fără ca nimeni să le bage în seamă. Se uita transfigurată la cineva.

La celălalt capăt al sălii se găsea un bărbat de vârstă mijlocie, ținându-se deoparte de restul. Arăta a demnitar. Purta veșminte oficiale.

în pantaloni *hakama* negri, scrobiți, și o jachetă *haori*. Avea două săbii, dar nu părea să fie samurai. Capul nu îi era ras și n-avea moș. Părul său des, încărunțit la tâmpile, era tăiat scurt, după moda venețicilor. Se uita primprejur cu o curiozitate nestăvilită, studiind șirurile capetelor plecate, ca și cum ar fi încercat să le deslușească chipurile dincolo de coafurile lucitoare, de agrafele și pieptenii sclipitori.

Sachi băgă de seamă cât de bine arăta acel bărbat, în ciuda vârstei sale, poate din pricina felului în care se ținea, cu un fel de tăcută încredere de sine, poate din cauza chipului său cu ovalul lat, cu pomelii obrazilor ridicați, sau a uităturii ferme de sub sprâncenele groase, poate din pricina ridurilor din jurul ochilor ori a surâsului de pe buzele sale pline, mai curând senzuale. Pentru cineva din sud, arăta aproape omenește.

Pentru o clipă, ochii li se întâlneau, iar el tresări. El își încleștă pumnii atât de strâns, încât încheieturile i se albiră, și apucă sabia, căutând un sprijin.

Sachi își mută iute privirea în altă parte. În mintea ei, ceva se potrivea perfect. Era ca și cum ar fi încercat să deschidă una dintre cutiile din piese îmbucate ale femeilor de la palat. Numai proprietara cutiei știa secretul înșiruirii pașilor, pe care pătrățel de lemn să-l miște primul și care să urmeze după el. Unele dintre aceste frumoase cutii cereau sute de pași diferiți pentru a se deschide. Sachi se simțea ca și cum ar fi nimerit piesa pe care să o miște, dar nu știa încă încotro se ducea.

Îndată ce formalitățile se terminară, bărbatul veni întins la ea. El se lăsă în genunchi, își scoase evantaiul din *obi*, îl așeză pe *tatami*, în fața lui, și îi făcu o reverență politicoasă.

Simți o gheară în stomac. Deodată, Sachi știu ce avea el să-i spună. El rosti cuvintele domol, dar limpede:

— Sunt tatăl tău.



I

În marea sală părea să se aștearnă liniștea. Undeva, în depărtare, se auzeau ecouri surde de voci și râsete de bărbați. Nici un sunet nu mai ieșea din rândul femeilor, numai un ușor foșnet al chimonourilor în care se foiau.

Sachi privi mâinile așezate politicos pe *tatami* în fața ei. Erau mari și musculoase, cu unghii late, cu degete păroase. Mâini de dulgher, se gândi ea cu un soi de uimire năucă. Dar nu era adevărat oare că mâinile unui dulgher ar fi fost bătătorite, murdare, crăpate? Cele dinaintea ei erau îngrijite și parfumate. Trecuseră ani de zile de când nu mai fuseseră puse la muncă.

Așadar, acesta era tatăl ei. Știa că el întrebuse de ea în sat, pe când se îndrepta spre Edo, alături de forțele sudice. Dar ce mai tată! Era un proscris, un târgoveț, un sudic cu o tunsoare de venetic, cu totul nepotrivit și străin de ea.

Ea își privi mâinile, atât de mici, de subțiri, de albe. N-avea de gând să-și ridice privirea la el. Dar îi simțea ochii căutându-i chipul plecat, îi auzea respirația, îi mirosea miresmele înțepătoare de sudoare, tutun și mirodenii.

Atunci Taki luă cuvântul. Părea să ghicească ce simte Sachi.

— Greșiți, domnule, glăsui ea cu înfocare, pe un ton protector.

— Nicidecum, o contrazise el.

Glasul îi era un mormăit profund.

— Ești fiica mea. Copilul meu. Am știut din capul locului. Arăți aidoma...

Vorbea cu accentul aspru al unui târgoveț din Edo peste care se suprapunea ceva ce semăna cu limpezimea graiului din Osaka. Sachi știu ce vrea să spună: că era leită mama ei.

— Am așteptat atât de mult, continuă el, încet, dar clar. Atâția ani de zile. Am crezut că n-o să mai dau ochii cu tine niciodată. Iar acum... Să te găsească în locul ăsta, în clipa asta...

Sachi nu-i slăbea din ochi mâinile. Își întoarse privirea la ale ei. Era ceva în felul în care stăteau degetele. Vârful degetului mijlociu de la mâna lui se înclina aproape imperceptibil către degetul de lângă el. La fel ca și la mâna ei. Își întoarse ochii, trase aer adânc în piept. Nu trebuia să uite că era o femeie samurai.

— Cine mi se adresează? întrebă ea.

Cu toate eforturile ei, glasul îi tremura, iar respirația îi era sacadată.

— Vai, ce neobrăzare din partea mea! bodogâni el.

Ea aruncă pe furiș o privire la părul lui sur, scurt și des pe când el se înclina:

— Permiteți-mi să mă prezint. Mă numesc Daisuke, umil servitor al împăratului, Fiul Cerului. Sunt însărcinat cu transferul din Castelul Edo la porunca imperială. Sluga dumneavoastră, doamnă. Voi face tot ce-mi stă în putere să vă ajut pe dumneavoastră și pe celelalte doamne.

Sachi nu mai putu rezista. Era prea curioasă. Își ridică fruntea o clipă și se uită pe furiș la el printre gene.

De aproape, fața îi era zbârcită, cu obraji puțin buhăiți și pungi sub ochi. Îi desluși porii de pe nas, firele negre și groase de păr din sprâncene. O mustăcioară îi mije deasupra buzei de sus. Ochii îi alunecau peste straiile ei de călugăriță, peste sutana cu glugă. O privea pierdut, studiindu-i chipul ca și cum ar fi vrut să-și întipărească imaginea ei în minte pentru totdeauna. Pe fața lui i se păru că citește mai curând bunătatea, nici un strop de ticăloșie. Nu se încrunta ca un dușman și nu se bucura de victorie, ci se uita lung la ea cu o privire plină de speranță și de însuflețire, tristă și deznădăjduită în același timp. O clipă ochii li se întâlniră. Ai lui, ușor umflați, puțin injectați. Ea tresări când observă că scânteiau de lacrimi.

În spatele lui, solii și generalii de la Curtea împăratului se retrăgeau cu pompă în straiile lor roșii și aurii. Cei de ranguri inferioare mișunau prin jur într-un mușuroi de uniforme negre, îmbibate de sudoare, cozi de cal pomădate și paturi de pușcă unse. Încercau să pară nepăsători, ca niște soldați ce umblau zilnic țațoș prin castele cucerite. Dar ea vedea că gurile lor surâdeau ușor, iar în ochi le strălucea triumful.

Femeile își lipiră obraji de podea, refuzând să-i lase pe bărbați să le vadă, dar Sachi știa exact ce gândeau. Pentru doamne ca ele,

cele mai de văză din țară, a fi alungate de această bandă de dobitoci neciopliți era o infamie mai mare decât puteau îndura. Unele aveau să se întoarcă la familiile lor, dar mai multe juraseră să-și pună capăt zilelor cu mult înainte de trecerea celor șapte zile.

Se auzi un foșnet. Haru se târî în genunchi în față. Obrajii ei durdulii erau mai roșii ca niciodată, iar buzele îi tremurau.

— Doamna mea, glăsui ea. Îl cunosc pe bărbatul ăsta. Mă pun chezașă pentru el.

Omul se întoarse pe călcâie:

— Haru, tu ești?

Ea îi făcu din cap semn că da. El se întoarse iar cu fața la Sachi.

— Copila mea, o alintă, cu un mormăit. Sachi a mea!

Ea se uită la el ca o nebună. Îi știa numele, numele din copilărie! Crezuse mereu că părinții ei din sat îi dăduseră acel nume. Nu l-ar fi putut ști decât dacă... Îi privi iar chipul, ochii, ca două migdale amare, foarte puțin oblici... Era limpede. Între ei exista o legătură puternică. O legătură de sânge.

Ultimii soldați se luptau să iasă din sala cea mare, târându-și picioarele peste rafinatele *tatami* cu marginile lor țesute în fir de aur. Vocile și râsetele grosolane, duhoarea de sudoare și esență de cuișoare dispăru în depărtare.

— Trebuie să plec, o anunță bărbatul, neluându-și ochii încă de la Sachi. Dar, vă implor, lăsați-mă să mă întorc la dumneavoastră. Știu că mă considerați dușman. Dați-mi o șansă, o șansă de a vă cunoaște mai bine.

Sachi încercă să-i vorbească, dar nu reuși. Tremura prea tare.

— *Daisuke-sama*, se auzi Haru, vă rugăm să ne vizitați. Și doamnei o să-i facă plăcere, vă promit!

Sachi se înclină țeapănă. Haru înțelegea tot, dar ei tot greu îi venea să-și găsească cuvintele.

— Sunteți bine-venit... la noi!

O lumină se aprinse în ochii lui.

— Nimic nu mă va opri, le făgădui el.

Făcu o plecăciune și se grăbi să iasă.

Femeile își croiră drum alene prin labirintul sălilor. () vreme nu se auzi nici un sunet, în afară de foșnetul tivurilor *chimonourilor*

frecându-se de *tatami* și ciripitul păsărelor din grădini. Pe urmă Haru se întoarse spre Sachi. Își tampona ochii cu mâneca.

— Ce v-am zis? o întrebă ea, surâzând cu tristețe printre lacrimi. Nu este cel mai frumos bărbat pe care l-ați văzut vreodată?

— Aveți grijă, doamna mea, o avertiză Taki cu un glas subțire, sacadat. Nu este demn de persoane ca dumneavoastră să trăiască împreună cu cineva ca el. Este un târgoveț. N-are habar de ceea ce înseamnă conduită adecvată în rândul clasei noastre. V-a convins mama, o concubină a shogunului, să-și nesocotească îndatoririle. Nu uitați asta. Nu vă lăsați prinsă în mrejele lui.

Sachi n-o mai auzise niciodată pe Taki vorbindu-i cu atâta asprime. Nici ea nu știa bine ce să creadă despre acest bărbat, dar atitudinea doamnei sale de companie o făcu să-i sară în apărare.

— Taki! se repezi la ea mânioasă. Tu uiți că este tatăl meu!

Prietena ei cea mai bună își mușcă buzele. Cu o tresărire, Sachi pricepu ce spusese, și anume faptul că recunoscuse legătura lor de sânge.

— Nu-i un om bun, o ținu Taki pe a ei. E un trădător. E unul din Edo, care s-a dat cu cei din sud. Nu știu ce-i în capul dumitale, Haru-*sama*. Dacă vine, dumneata îl poți vedea, dar doamna mea n-are nevoie să mai dea ochii cu el.

— Destinul doamnei mele este împletit cu al lui, stăruia Haru. Faptul că s-au regăsit este doar începutul.

II

Șapte zile ca să-și facă bagajele și să plece. În șapte zile totul avea să se termine. Sachi stătea în genunchi într-un jilț, cântând o melodie la *koto*. Notele sunau gol în camera pustie. Abia dacă-și dădea seama ce melodie cântă. Degetele ei se mișcau singure pe strune. Gândurile o purtau departe pe aripile lor, dincolo de castel, sus pe deal, unde era încartiruită miliția.

Shinzaemon... Ei nu erau nimic decât frunze de toamnă purtate de vârtejul unui taifun, amândoi aruncați încoace și încolo de evenimente mult mai mari decât ei. Nu era întregă fără el. Lumea i se părea un loc pustiu. În fața celorlalți își ascundea durerea, trebuia să zâmbească și să râdă silit. Îi purta copca dosită în *obi*. Când era singură

o scotea și o ridica la nas, îi inspira mirosul. Acum o simțea acolo, apăsându-i stomacul.

Măcar dacă ar fi găsit o cale să-i trimită un mesaj, să-i povestească de ocuparea castelului, de faptul că ea n-avea să moară. Dar nici măcar nu-i putea spune unde avea să se ducă, pentru că nu știa nici ea. Glasul lui Taki îi întrerupse șirul gândurilor.

— Vă rog, doamna mea, chițai ea. Cântați altceva, vă implor. Altceva!

Sachi cânta una dintre melodiile pe care odinioară le cântau când se duceau să privească cireșii în floare. Cu o tresărire, împinse la o parte instrumentul muzical. Amintirea acelor vremuri fericite era de neîndurat.

Deja palatul începea să pară părăsit. Haru și Taki alergau de colo-colo, în panică, împachetând lucrurile cât mai iute. Cu grijă, luară de pe umerăș un ultim chimonu. Era alb, cu un model de phoenicși țesuți în pânză. La fiecare mișcare a lui, miresme se involburau prin cameră, un amestec complicat de opt sau nouă esențe diferite: lemn de santal, smirnă, o aromă amețitoare de ulei de nard, aloe, o notă grațioasă a unei tainice mirodenii, cunoscută numai de prințesă. Mireasma o purtă pe Sachi înapoi, în ziua în care Înălțimea Sa își făcea ultima vizită în palatul femeilor. Era chiar roba pe care prințesa o purtase cu acea ocazie. Suspinând și ștergându-și lacrimile de pe obraji, femeile neteziră frumoasa robă, o împăturiră, o înveliră în hârtie și o așezară într-o cutie pe care o puseră cu grijă într-un cuțar.

Se auziră pași în depărtare. Bărbații, călcând apăsat, cu nerușinare, prin palat. Femeile își plecau capetele cu resemnare. Trebuie să se arate pline de tărie în fața acestor intruși. Ușile se deschiseră. Daisuke. Acest om care susținea că e... care era... tatăl lui Sachi. El intră alene, înalt, voinic, poruncitor, urmat de un grup de soldați în uniformă.

Sachi rămase cu privirea în podea, pe când o idee groaznică îi trecea prin minte. Să se fi întâmplat totul numai din vina ei? Poate că ea, vlăstarul unei uniri împotriva firii între sus și jos, între concubina shogunului și un mărunț târgoveț, era cea care adusese nenorocirea asupra palatului. Poate că din pricina ei acești barbari din sud, samurai mărunți și inși de la oraș, atât de ticăloși încât abia se puteau numi oameni, mișunau ca niște șobolani în fiecă colț al magnificelor săli.

— Ni s-a dat ordin să inspectăm camerele, le anunță Daisuke.

Sachi observă că vorbea de parcă-și cerea iertare. Până și apartamentele prințesei? Firește că nu. Până și acești sudici neciopliți trebuiau să știe care era orânduirea dreaptă a lucrurilor.

Daisuke bătu din palme și apărură bărbați din breasla neguțătorilor, țopăind și făcând plecăciuni cu sfială dincolo de ușă. În zilele de odinioară, slujnicele servitoarelor ieșeau până la porți să dea piept cu asemenea creaturi. Nici n-ar fi visat să pună piciorul în incintele palatului. Li s-ar fi tăiat capul de pe umeri dacă le-ar fi trecut așa ceva prin minte.

Și iată-i acum aici, în straiile lor de negustori, discreți și modești, așa cum le cereau regulile, dar cu o sclipire de aur la manșete, neuitând că, în ciuda umilirii lor înjositoare, erau putred de bogați. Se strecurară înăuntru, tremurând, pe coate și pe genunchi, frecându-și nasurile de rogojini, înclinându-se iar și iar. Când și când își mai suceau capetele ca să fure o privire din interiorul ce le fusese interzis și chiar spre femeile la care nu avuseseră nici un acces. Ele se dădură înapoi și își întoarseră capul cu repulsie, încercând să-și ascundă chipurile de acei ochi vulgari. Servitorii se învălmășeau în spatele lor, purtând baloturi de mătase.

— Ca să vă fac zilele de singurătate mai ușoare, începu Daisuke, pe măsură ce le prezenta lui Haru și lui Taki cadourile.

Un servitor ținea o colivie din cel mai fin lemn de paulownia, minunat sculptată, garnisită cu mici paravane din hârtie mată, fixate în rame din lemn detrandafir. O privighetoare de culoare cafenie se ghemuia în umbră. Își iți capul, clipi dintr-un ochișor negru și scoase un tril plângător, domol și dulce, care crescă într-o modulație plină de pasiune. În grădini, o privighetoare sălbatică îi preluă cântul.

— Semn bun, constată Daisuke, zâmbind. Privighetorile nu cântă niciodată atunci când oamenii se uită la ele.

Sachi făcu o reverență. Chinurile privighetorii îi amintiră prea dureros că și ea era pe cale să-și piardă libertatea. Murmură un poem:

„*Taguinaki*
Ne nite nakazuba
Uguisu no
Ko ni sumu ukime
Mizu ya aramashi.“

„Dacă n-ar fi
dulceața fără seamăn a cântecului ei,
privighetoarea în colivia ei
n-ar mai suferi
o soartă atât de crudă.“

O clipă își ridică privirea la chipul tatălui ei. Darurile lui îi erau pe plac, dar tot o deranja ceva la el. Felul în care o privea, se gândi ea, intensitatea aprigă a ochilor lui.

Mai erau și alte daruri, o cutie plină cu cel mai fin ceai, turte de orez umplute cu pastă de fasole dulce, portocale din Edo. Sachi se gândise cu spaimă la această vizită, îngrozită de faptul că el ar putea ridica pretenții, ar încerca s-o convingă să facă una sau alta. Dar nici gând de așa ceva. Șezură în tăcere, pufăind din pipe cu gâtul lung, ascultând cântecul privighetorii. Încetul cu încetul, se obișnuia cu prezența lui.

Haru se uita lung la Daisuke cu ochi strălucitori, de parcă se temea că, de-și lua cumva ochii de la el, avea să dispară înapoi, în umbra din care se ivise atât de neașteptat. La răstimpuri, Taki îi mai arunca bărbatului o privire încruntată și iritată. Lui Haru însă nu părea să-i pese.

— Trebuie să fi trecut... optsprezece ani! grăi ea deodată, apoi își acoperi gura cu mâinile și se făcu stacojie la față, uitându-se prin jur, de parcă vorbele îi scăpaseră fără voia ei.

— Nu erai decât o copilă când te-am văzut ultima dată, mărturisii Daisuke, zâmbind. Nu te-ai schimbat nici un pic!

Haru se făcu și mai roșie la față. Sachi zâmbi în sinea ei, închipuindu-și-o copilă pe Haru cea cu obrajii plini, cu fața ei plină și fruntea acoperită de crețuri fine. Daisuke rămase cu ochii în gol.

— Palatul ăsta... începu el cu un surâs ironic. Veneam aici încă din anii copilăriei. Mă cățaram pe acoperișuri. Verificam țiglele, cu sutele de mii. Apoi urmau scândurile, pilonii, grinzile, plafoanele... Mai rămâneau atâtea de verificat. Tatăl meu era atât de mândru că obținusem contractul. Aveam o firmă pe fațada magazinului nostru: „În slujba shogunului“.

— N-aveam voie să te vedem, se amestecă Haru. Fața ei rotundă se zbârci toată într-un zâmbet. Pentru noi, tu nu existai. În teorie.

Cea mai slabă dintre miresme îmbălsămă aerul, un misterios iz mătășos ca parfumul unei mari doamne. Mosc, aloe, pelin și tămâie... Flăcările lumânărilor pâlpâiră și un vârtej de praf se ridică într-un colț. Să mai fie cineva acolo cu ei? O frumoasă înveșmântată într-un splendid chimono de concubină?

Sachi ședea cuminte, cu mâinile încrucișate în poală. Se așteptase ca Daisuke s-o copleșească cu întrebări și justificări, să încerce să i

se bage pe sub piele, să-i explice de ce o apucase pe acel drum. Își jurase să nu-i vorbească deloc, dar acum, când el ședea atât de tăcut, se trezi că întrebările îi năvăleau în cuget:

— Chiar m-ai purtat în brațe prin munți? îi șopti sfioasă.

El se luminează la față, ca și cum ar fi fost uimit și încântat că ea îl băga în seamă, în sfârșit. Tânăra își lăsa iute ochii în jos și se uită în podea.

— Erai așa de micuță, așa de firavă și de ușoară, îi răspunse el cu glasul lui gutural. Mama ta te înfașurase în haina ei. Eu te-am luat ca pe o boccea, cu tot cu brocart, te-am legat cu o eșarfă de spina-re mea. Îmi era teamă că cineva m-ar putea lua la întrebări la punctul de control. Așa ar fi fost, dac-ar fi văzut brocartul. Ar fi crezut că furasem pruncul unui *daimyo*, așa un bebeluș frumos ca tine, cu fețișoara ta strălucind ca o perlă. M-ar fi aruncat în pușcărie și mi te-ar fi luat.

El își încleștă o clipă pumnii mari. O umbră de surâs îi ridică colțurile gurii și îi făcu ochii să sticlească.

— Și așa m-ai dus tu în satul meu... încheie Sachi în șoaptă.

Chipul lui se împlânzi.

— Nu-i mai văzusem în viața mea pe oamenii ăia cumsecade, știam doar că sunt rudele mele. Dar m-am simțit ca acasă. Mi-a fost frică să nu mori, dar erai bine înfofolită.

— Este aici, murmură Haru. Doamna mea încă-l mai are. Brocartul. Doamna mea, mama ei...

Îl scoase la vedere dintr-un sertar și îl așeză împăturit lângă ea, ca pe un peticuț de cer, albastru scânteietor, emanând un parfum delicat. Nu mai era nici o stafie acolo, doar brocartul.

Fruntea lui Daisuke se încreți când se întinse și-și lăsă mâna grea, de dulgher, peste fragila țesătură. Îl ridică, îl lipi de obraz, îi inspiră mireasma.

— Tu! Parfumul tău! murmură el. Ești aici cu noi. N-a trecut zi sau clipă în care să nu mă gândesc la tine, în care să nu mă rog pentru tine.

Se uită la Sachi și deodată își aminti că ea se găsea acolo. Surâse. Sachi băgă de seamă ce zâmbet liniștitor avea, un surâs de tată, își spuse stânjenită.

— A fost o mare doamnă, zise el încetișor.

— Arăta ca mine? șopti Sachi.

— Aidoma, răspunse el. Plină de viață. Și foarte curajoasă. Nu-i păsa de nimic. Lumea în care a trăit, palatul plin de ură și de intrigi, i-a fost ca o închisoare. Îl ura. Am vrut s-o scot de aici. Dacă reușeam, te-aș fi luat și pe tine. Dar acum totul s-a sfârșit.

— S-a sfârșit pentru cine? se uită Sachi urât la el. Pentru shoguni? Pentru clanul Tokugawa? Te înșeli. Războiul nu s-a încheiat încă.

— Poate. Dar nu ne mai putem întoarce în zilele de odinioară, când bărbații mureau pentru un singur cuvânt rostit de seniorul lor sau îi ucideau pe alții fără să se mai gândească la ce făceau, pentru că îndeplineau porunca clanului. Tocmai orânduirea asta ne-a despărțit pe mama ta și pe mine. Înainte de a ne cunoaște nu mă gândeam la nimic altceva decât să mă scol dimineața, să-mi fac treaba, respectând ordinea. Eram din clase diferite, știi bine. Ce-am făcut noi a fost o nelegiuire. S-ar fi convenit să ne punem singuri capăt zilelor, împreună, ca în vechime. Dar eu nu sunt samurai. Nu sunt așa de dornic să mor.

Tăcerea se așternu ca un lițoliu peste grupul lor. Până și privighetoarea se oprise din cântat. Sachi se gândi la mama ei. Strălucirea ei, râsul, surâsul ei misterios erau aproape palpabile.

— Vorbești despre ea de parc-ar fi murit, se bâlbâi ea.

Daisuke se uită la Haru. În lumina lumânărilor părea tras la față. Haru nu-și mai ridica ochii de la *tatami*.

— Și ce-ai mai făcut după ce-ai lăsat-o pe doamna mea în sat?

Toți se răsuciră pe călcâie. Vorbise Taki. Era prima oară când i se adresa lui Daisuke.

— Am fost și eu în sat, să știți. Cu doamna mea. Am auzit de dumneata acolo. Am auzit c-ai fi trecut prin sat.

— Mă rog... îi răspunse Daisuke domol, dezmeticindu-se. (Chipul i se destinse.) Am ajuns în Osaka. M-am stabilit acolo. Am găsit de lucru. Nu mi-a fost așa de greu, aveam o meserie.

Se uită la Sachi, o pironi cu privirea, ca pe o comoară prețioasă:

— Am vrut să te iau înapoi la mine, dar mai întâi trebuia să fiu în stare să te întrețin. Tot ce câștigam în plus trimiteam părinților tăi. Am vrut să mă dovedesc un tată de care să fii mândră, după aceea să vin și să te iau cu mine.

Ea îl privi. El avea lacrimi în ochi.

— Anii au trecut. M-am luptat. Apoi au venit corăbiile negre.

— Aducându-i pe barbari.

El dădu din cap:

— Aducându-i pe barbari.

Sachi își aminti că în copilăria ei, când creștea în sat, auzise de corăbiile negre care ancoraseră, scuipând aburi, în largul coastei de la Shimoda. Din ele ieșise o delegație de barbari roșcovani. Era pentru prima oară când barbarii pusese rădăcina pe pământ japonez. Mai existase un mic grup de negustori olandezi, care se așezaseră pe o insulă în largul portului Nagasaki, la mare depărtare de Edo. După aceea nimeni nu mai fusese în stare să-i oprească din drum. Mulți samurai își făcuseră o datorie din a-i tăia pe barbari, ori de câte ori aveau ocazia, deși adesea plăteau cu capul pentru fapta lor. Dar, firește, Sachi cunoscuse ea însuși barbari și descoperise că nu erau chiar atât de înspăimântători.

— Mi-am făcut noi prieteni de-atunci, continuă Daisuke. Oameni buni, viteji. Puțin le păsa din ce clasă făceam parte. Samurai de viță aleasă ori de rang inferior, țărani, târgoveți – era loc pentru fiecare dintre noi. Am petrecut nopți la rând discutând politică. Majoritatea erau din sud, foarte departe de Edo. Este mult mai multă libertate acolo, unde pumnul shogunului nu se mai simte chiar atât de tare.

— Știm și noi de seniorii aceia din sud, vorbi Sachi încetișor. Ei au fost cei care au adus dihonnia.

— Ei au priceput că țara trebuia să se schimbe, că barbarii se aflau aici, pe pământul nostru sacru. Toți simțeam același lucru. Citeam cărți, citeam ziare. Știam că pusese rădăcina pe China și pe India, pe alte țări de peste mări. Dacă aveau vreo șansă, ar fi pus laba și pe țara noastră, cu siguranță. Dar guvernul, guvernul ăsta...

Daisuke le arătă cu un gest camera goală, cu pânzele de păianjen lucind slab prin unghere. Sachi se încruntă. O clipă, ea văzu cu ochii lui această lume a femeilor, trăind în lux și în privilegii, pe shogunul tânăr, nevinovat, atât de neajutorat, neștiutor de toate câte se întâmplau pe pământ, depinzând de sfetnicii lui... Alungă acel gând.

— Guvernul nu părea să înțeleagă pericolul, îi explică Daisuke. Sau poate era prea slab ca să-i scoată din țară pe barbari. Ne-am dat seama că sosise ceasul schimbărilor, venise vremea să-i înapoiem împăratului puterea. „Reinstaurați-l pe împărat și alungați-i pe barbari!“

Așa era sloganul nostru. Astea erau scopurile noastre. Noi, dulgherii ca mine, oamenii simpli, puteam face ceva. În loc să câștigăm bani, să cheltuim bani, să ne facem griji pentru bani, puteam schimba lumea, o puteam face un loc mai bun.

Sachi clătină din cap în semn că nu era de acord. Acum știa foarte bine că împăratul era un sfânt care trăia în reclusiune la Kyoto și ținea o strânsă legătură cu zeii, pentru a garanta prosperitatea țării și recoltele bune. Dar, pe când mai era încă o copilă, n-avea habar de existența împăratului. Fiecare *daimyo*, dintre cei o sută șazeci, câți erau în total, domnea asupra propriului fief și peste ei, păstrând pacea în toată Țara Soarelui Răsare, era shogunul. Așa stătuseră mereu lucrurile.

Cu o subită tristețe își aduse aminte de doamna Tsuguko. Ea fusese cea care le explicase lui Sachi și lui Taki cum seniorii din sud, cei care se aflau cel mai departe de Edo și de controlul shogunului, răspândiseră teoria că împăratul, cu multe veacuri mai înainte, îi dăruise shogunului autoritatea de a domni și că acum acea autoritate trebuia să se întoarcă la împărat. Nu că ei ar fi dorit cu adevărat ca împăratul să-și exercite puterea. Departe de asta. Erau hotărâți să-și aroge numele împăratului pentru a prelua ei înșiși puterea.

Daisuke socotea, probabil, că erau niște femei proaste și credule, dacă venea la ele cu asemenea povești, își zise Sachi în sinea ei. Nu-și dădea el seama că femeile de la Curte știau la fel de multe despre afacerile statului ca orice bărbat? Și, desigur, trebuia să fie limpede de partea cui erau ele.

— Să-i dați înapoi puterea împăratului? se rățoi Taki. Vreți să ziceți că doriți să preluați puterea în mâinile voastre. Prietenii ăia ai dumitale, sudicii ăia, l-au asasinat pe bătrânul împărat. L-au omorât. Împăratul de astăzi este încă necopt. L-ați ucide și pe el, dacă n-ar face după voia voastră. Voi ați abătut războiul asupra țării noastre.

Îl privi acuzator:

— Ai fost la Kyoto! i-o trânti ea. Dumneata! Dumneata te-ai luptat acolo!

Daisuke se uită în altă parte.

— S-au dat lupte acolo! mormăi el. Iar eu am fost în ele. Făurim o lume nouă.

Se auziră pași în depărtare, se întorceau soldații. Daisuke se arătă ușurat. Se dădu puțin înapoi, își îndreptă ținuta, luă o expresie solemnă.

— Ce se va alege de noi? îl întrebă Sachi nerăbdătoare. Nu ne poți ajuta?

— N-am puterea asta, se scuză el. Dar am să vă gădesc, oriunde veți fi, și voi face pentru voi tot ce-mi stă în putință. Voi veghea asupra voastră, fie ce-o fi. Nu v-am regăsit ca să vă pierd iar.

III

Ușa palanchinului lui Sachi era deschisă, dar ea nu se urcă înăuntru. Încerca să-și întipărească în minte imaginea palatului și a grădinilor. Știa că, odată închisă portiera, n-avea să mai vadă nici urmă din toate acestea.

În strălucirea primăverii, palatul arăta mai pustiu ca niciodată. Mușchiul răsărea printre țiglele acoperișurilor. Clădirile începeau să se dărăpăneze. Ferigi și muguri de coada-calului se ițeau printre bolovanii acoperiți de mușchi ai meterezelor. Grădinarii fugiseră de multă vreme. Ierburi sălbaticice, înalte și gălbui, se legănau în adierea vântului. Buruienile umbreau undele cenușii și argintii ale lacului, iar iedera se agăța de trunchiurile copacilor și atârna în ghirlande de ramuri. În aer se simțeau din plin aroma caldă a pământului reavăn, mireasma frunzelor și a ierbii.

O clipă, lui Sachi i se păru că zărește o vulpe scoțându-și capul dintre tufișuri și aruncând ocheade prin jur. Apoi dispăru. Poate că nu era decât spiritul unei vulpi, stafia uneia dintre miile de femei care muriseră între acele ziduri.

Privi pentru ultima oară palatul, pe urmă se urcă în palanchin. Pe când cutiuța fu ridicată cu blândețe în aer, ea mai auzi strigătele purtătorilor și scrâșnetul sandalelor lor de pai.

Cinci zile trecuseră de la sosirea solilor. Soarta lui Sachi fusese hotărâtă. Împreună cu prințesa, cu Cioara Bătrână și cu suitele lor, urma să se mute într-un conac al familiei Shimizu, pentru a locui acolo în reclusiune. Nici una dintre ele n-avea idee ce le mai aștepta în viitor.

Nu reușise să-i trimită lui Shinzaemon nici un mesaj. Ar fi fost mai bine pentru ea să fi murit, își spuse Sachi în gând. Astfel, l-ar fi putut reîntâlni într-o altă lume, așa cum îi promisese.

Se făcu întuneric înăuntrul palanchinului. Treceau prin umbra porții, ieșind din castel. Pașii purtătorilor sunau a gol, lăsându-și în urmă ecoul. Auzi strigătele străjerilor. Pașii își schimbă cadența pe măsură ce traversară șanțul. Trecură din nou prin umbră.

Pe urmă porțile se închiseră cu zgomot. La urechile ei ajunseră un trosnet și un scârțâit, urmate de o bufnitură, ca și cum un uriaș zăvor din lemn fusese tras cu zgomot. Ieșea din palatul femeilor pentru ultima oară.

IV

Primăvara trecu și luă cu ea cântecul privighetorii. Păsăruica se cuibări în colivia ei, un jalnic ghem de pene cafenii. În fiecare zi, Sachi se așeza lângă ea, în vreme ce slujnicele îi aduceau de mâncare. Era sigură că ochii i se micșorau tot mai tare, iar penajul își pierdea luciul. Uneori spera să aibă parte de aceeași soartă. Nici măcar nu se sinchisise să poruncească slujitorilor să despacheteze. Își zisese în sinea ei că dorea să fie gata de plecare în orice clipă, dar adevărul era că se simțea atât de tristă, încât nu-și mai putea aduna puterile.

Gândul îi zbură la satul copilăriei, la Otama și la Jiroemon, părinții buni și iubitori care o crescuseră, la ceilalți părinți ai săi, „cei adevărați”, care apăruseră dintr-odată în viața ei: mama care, probabil, nu mai era decât o stafie și un tată mult prea real. Numai tatăl ei le mai putea salva.

Iar în tăcere, în taină, tânjea după Shinzaemon. La început îi era rușine că asemenea sentimente desfrânate îi ardeau în inimă. Știa că femeia era o faptură fără însemnătate datoră să se supună tatălui ei până când era dată în căsătorie, după aceea soțului ei până la moartea lui, iar pe urmă, fiului ei. Aceasta era alcătuirea firească a lucrurilor. Dar soțul și suzeranul ei, Înălțimea Sa, shogunul, era mort, iar cu el nu avusese nici un fiu. Într-un asemenea caz, în vremuri normale, o femeie s-ar fi întors în sânul familiei sale, la părinții ei. Dar acum nu erau vremuri normale. Nu mai era nimic de făcut decât să-și ia

viața în propriile mâini și să-și urmeze imboldurile inimii, oriîncotro o purtau. Toate acestea nu erau decât un vis cu ochii deschiși, atâta timp cât rămânea sechestrată în conacul Shimizu.

Așa trecură zilele, topindu-se pe nesimțite una în cealaltă. Prințesa se încuie în camera ei. Ea așezase tăblița funerară a shogunului și dagherotipul lui, în care arăta atât de copilăros și de vulnerabil, pe altar. De la o oră la alta îngenunchea, trecându-și mătaniile printre degete, murmurând rugăciuni și meditând. La moartea lui ea se călugărise. Acum se hotărâse să-și ia în serios viața de călugăriță.

Veniră ploile, tunetele galopau pe țiglele acoperișului ca o herghelie de cai. Apa se revărsa în cascadă de pe streșini, iar grădinile se prefăcură într-un lac. Zăpușeala era de nesuportat. Robele subțiri de vară i se lipeau lui Sachi de corp ca bandajele pe un cadavru. Igrasia licărea în fiecă colț, acoperind lăzile, cuferele și sandalele de lemn de pe treapta din fața verandei. Serile, broscii orăcăiau răgușit pe iazuri, iar bufnițele țipau în copaci. Insectele se izbeau de pereții din hârtie. Evantaiul lui Taki flutura întruna, alungând muștele ce se puneau pe toate și pe toți. Țânțarii zburau în noaptea înăbușitoare, bâzâind fără încetare.

Taki deveni mai slabă, mai palidă. Și ea părea tristă. Nu pomenea niciodată de Toranosuke, dar Sachi observă că drumeția ei dincolo de palat o schimbase. La fel ca stăpâna ei, nu se mai putea mulțumi cu o viață de reclusiune, oricât de răsfațată ar fi fost.

Până la urmă, Sachi nu mai putu suporta. Ea trânti în lături storiile grele, de lemn și pași afară. Stropindu-se prin bălți, nu luă în seamă apa care-i uda picioarele și noroiul ce i se lipea de sandale, intrându-i printre degete. Când își umplu plămâni cu aerul umed și fierbinte, simți că se întoarce la viață. Taki tropăia mărunț în urma ei, ținându-i o umbrelă deasupra capului.

La marginea curților găsiră un zid cu trepte care urcau până în vârf. Sachi se cățăra pe el, cu Taki la picioarele ei, și se ivi, râzând și gâfâind, udă learcă de transpirație și de ploaie, pe un parapet.

Orașul se desfășura în fața lor, o mare de acoperișuri lucitoare întinzându-se cât vedeau cu ochii, presărată cu arbori și petice de verdeață. Un abur cețos plutea peste țiglele ude și fierbinți. Sub ele, zidul se înălța deasupra apelor întunecate ale șanțului. Puțin mai departe se găsea o poartă, care ducea la un pod. De pe parapet, ele văzură acoperi-

șurile ondulate, zidurile de teracotă de la reședințele nobililor și o pășune întinsă, cu pâlcuri de pini și cedri. O ceainărie se întrezărea printre copaci.

— Câmpia Goji-in, o informă Sachi, ridicându-și vocea ca să răzbată prin răpăitul ploii de pe umbrelă. Terenul de vânătoare al Înălțimii Sale, unde obișnuia să-și antreneze șoimii.

În apropiere se găseau șiruri de barăci, la umbra chiparoșilor și a cedrilor. Dar locul arăta pustiu. Clădirile începuseră să se păraginească. Haite de câini se învârteau prin jur.

Un râu sclipea în zare. Dincolo de el, acoperișurile se amestecau de-a valma, mici ca pătrățelele unei table de *go* și înghesuite, strivite parcă unele de altele, în dezordine, până când se pierdeau la orizont. Dâre de fum șerpuiau înălțându-se la cer, topindu-se în nori. Se bănuiau zumzetul și neastâmpărul vieții.

— Cartierul târgoveților, zise Sachi. Cel puțin acolo mai este viață.

— Îmi închipui că n-au unde să se ducă, glăsui Taki. Toată lumea care are a plecat deja din Edo.

Urmăriră din priviri cum soarele lătăreț se urca pe cer. Se uitau spre cartierul din nord-estul orașului, în direcția „porții diavolului”, de unde veneau duhurile rele și unde se aflau terenurile de execuție. Câteva coline se înălțau din învălmășeala acoperișurilor. Pe unul putură desluși clădirile roșii cu acoperișuri negre, lucioase, profilându-se pe panta dealurilor.

— Nu-i ăla... Kanei-ji? șopti Sachi.

Templul Kanei-ji, cel mai important locaș de cult al orașului, unul dintre cele mai mari din toată țara, construit să protejeze populația de duhurile rele venite din nord-est. Era templul clanului Tokugawa. În timpuri mai liniștite ea se dusesese acolo să se roage la mormintele strămoșilor Înălțimii Sale. Nu-l uitase încă: sălile mari, zugrăvite în culoarea roșie, ocupând întregul vârf de deal, de o grandoare ce-ți tăia respirația. Kanei-ji, pe Colina Ueno, unde fostul shogun, seniorul Yoshinobu, se adăpostise. Unde era încartiruită miliția, unde forțele de rezistență își aveau tabăra. Shinzaemon era undeva acolo, pe acel deal. Își duse mâna la *obi*. Simți micuța copcă rotundă, prinsă bine înăuntru.

După aceea, în fiecare zi, Sachi ieșea și rămânea pe parapet, contemplând îndelung orașul. În închipuirea ei, se vedea trecând podul,

ocolind câmpia Goji-in, zorind de-a lungul largilor bulevarde pustii ce străbăteau cartierul nobililor din oraș, traversând râul și intrând într-un labirint de străduțe înguste, unde trăiau târgoveții, până când, într-un târziu, ajungea la Colina Ueno. Vedea marile acoperișuri și zidurile roșii ale clădirilor ce se întindeau pe toată colina, curțile dimprejur, unde se adunau oamenii, mărginite cu crânguri de copaci. Dacă se uita mai bine, putea desluși siluete învârtindu-se pe acele terenuri. Uneori, îi ajungeau la urechi pocnetul flintelor, strigătele și țipetele din depărtare.

Tânjea să fie acolo cu ei. Cele câteva slujnice și doamne de companie rămase în serviciul prințesei, suita foarte sărăcită a Ciorii Bătrâne și cele care aparțineau familiei Shimizu erau toate obișnuite să-și ducă traiul între patru pereți. În incinta palatului femeilor sau în cea a conacului Shimizu, nu conta unde. Nu așteptau mai mult de la viață. Sachi și Taki păreau să fie singurele care nu se resemnau cu orice le arunca soarta în cale.

V

Într-o dimineață, Sachi ședea cu femeile care se mutaseră cu ea în conacul Shimizu. Unele coseau, iar altele își făceau toaleta. Sachi încerca să citească, așteptând clipa în care toată lumea avea să fie absorbită de treabă și se putea furișa afară.

Deodată se auzi un bubuit ca de tunet chiar deasupra lor. Toată lumea tresări. Apoi veni ră una după alta explozii masive ce scuturau pereții și făceau să zăngăne paravanele de hârtie în ramele lor. Aerul tremura de zgomot. Femeile se uitară una la alta, cu aceeași expresie calmă, de luminoasă exaltare, aproape ușurate. Erau luptătoare. Știau ce erau acele bubuituri și ce însemnau. Salve de tun. Orașul era în război. Plicticoasa așteptare se terminase.

Era a cincisprezecea zi a celei de-a cincea luni. Trecuseră mai bine de două luni de când trăiau în izolare.

Sachi sări în picioare și țâșni afară. Ploua cu găleata. Taki alergă după ea, luptându-se să-i țină umbrela deasupra capului. Alergară prin noroi până la gard și se cățără orbește, dibuindu-și calea prin lumina înnegurată a zilei. Mâinile lui Sachi erau pline de noroi, iar poalele ude ale chimonoului i se lipeau de glezne.

Un nor jos atârna peste oraş. Prin ceaţă şi ploaie Sachi putu zări fulgere pe coline. Dâre de fum, mai albe decât norii, pluteau deasupra arborilor. Bubuiturile, pocnetele şi detunăturile erau asurzitoare.

— Ce se petrece, Taki? o întrebă ea.

Mai erau şi alţii pe parapet, privind cu încordare şi nelinişte prin ploaie, livizi. Erau şi femei, şi bărbaţi. Păreau a fi slujnice şi servitori care se mutaseră de la palat ori erau în slujba familiei Shimizu. Se înclinară când o văzură pe Sachi. Printre ei se găsea şi bătrânul smochinit care le dăduse drumul în incinta palatului, cu mult timp în urmă. Începu să coboare pe mâini şi pe genunchi în noroi. Sachi îşi arătă cu un gest nerăbdarea.

— Moşnege, ce se întâmplă?

— O mulţime dintre ai noştri sunt acolo, doamna mea, o lămuri el. Aş vrea eu să mă număr printre ei! Dar sunt prea bătrân. Nu le-aş fi de nici un folos.

— Ai noştri?

— Gărzile de la palat. Au ieşit înainte de preluarea castelului. Mulţi s-au dus să întărească rândurile miliţiei. Restul s-au îndreptat spre nord ca să se alătore armatei de acolo.

— Aşadar, miliţia este pe deal, conchise Sachi, încercând să-şi oprească tremurul de teamă şi de speranţă din glas.

— Stăm bine, aprecie bătrânul. Sudicii aştia, numai gura de ei, da' s-au trezit cu spatele la zid. Ai noştri au pus stăpânire pe oraş. Târgoveţii sunt de partea noastră. Am fost acolo hărţuindu-le patrulele, tăind sudici zilnic. S-a spus multe în ultimele zile, că ei are de gând să trimită o armată, să şteargă miliţia de pe faţa pământului o dată pentru totdeauna. S-a împărţit fluturaşi în tot oraşul, de le zicea târgoveţilor să se țină deoparte.

Scoase o bucată zdrenţuită de hârtie din mânecă. Picăturile de ploaie o udară, întinzând cerneala. Sachi se uită lung la ea, încercând să se concentreze, dar inima îi bătea prea tare, şi abia putea desluşi sensul cuvintelor: „... asasinând soldaţii guvernului... rebeli împotriva statului... S-a stabilit că este inevitabil să se folosească forţa împotriva lor...”

Deci asta era, o ofensivă împotriva miliţiei. Ei bine, aveau să se apere. Laşii din sud vor afla din ce aluat sunt făcuţi cei din nord. Vor fi puşi pe fugă din Edo, până-n mizerile lor fortăreţe din sud.

— Oamenii noștri se vor menține pe poziții, bineînțeles, spuse ea. Moșneagul trase aer în piept printre dinți.

— Mă rog, mormăi el, clătînând din cap. Voi fi cinstit cu dumnea-voastră, doamna mea. Situația nu arată prea bine. Ai din sud are o armată uriașă; de zece ori cât a noastră. Am auzit că mai are și arme de la englezi, tunuri mari, moderne și flinte dichisite. Avem și noi arme, dar nu la fel de bune și nici la fel de multe. Dar avem vână. Oamenii noștri o să lupte până la moarte, asta fără doar și poate. În onoarea Înălțimii Sale, shogunul. Puteți conta pe asta, doamna mea. O să moară de moarte frumoasă.

Tunuri, puști. Sigur că da. Trebuiau să se ascundă în spatele armamentului barbarilor. N-ar avea nici o șansă în onorabila luptă corp la corp. Intenționau să nimicească rezistența.

Oricât de iscusit era Shinzaemon, sabia lui n-avea să-i fie de nici un folos în fața unor asemenea arme. Sachi îi mai auzea încă glasul răsunându-i în urechi: „Abia aștept să am onoarea de a muri în bătălie pentru seniorul meu“. În fiecare zi se întreba dacă mai trăia sau nu. Își lăsa capul în jos, rugându-se zeilor. Ca o femeie samurai mândră, se rugă pentru victorie, dar mai adăugă și o rugăciune tainică, de-a ei: „Zei ai clanului Tokugawa, vă rog, aveți-l în paza voastră! Protejați-l pe Shinzaemon. Vă rog, cruțați-i viața!“

Bubuiturile păreau să vină de pe dealul cel mic. Prin ceață și prin norii bătuți de vânt, Sachi putu desluși fulgere albe, de o strălucire orbitoare și auzi șuieratul obuzelor. Exploziile spintecară cerul. Obuzele se înfingeau în țărână, aruncând în aer scânduri, țigle și trupuri de oameni. Incendiile izbucneau printre acoperișurile înghesuite unele într-altele în valea dintre cele două coline. Pe ici, pe colo, limbile flăcărilor înghițeau clădirile roșii ale templului de pe Colina Ueno.

Apoi o perdea de fulgere acoperi poalele Colinei Ueno și pretutindeni se auziră trosnete. Fulgerele și trosnetele păreau un gigantic și neîncetat foc de artificii. Fascinată, Sachi rămase în picioare, ascultând și privind. În ciuda umbrelei lui Taki, era udă learcă din cap până-n picioare. Prin răpăitul ploii îi ajungeau la urechi tobele, tânguirea goanelor, zăngănitul oțelului izbind oțelul. Sudicii încercau să cucerească dealul. În depărtare, ea desluși siluetele bărbaților prinși în luptă. Erau micuți și foarte depărtați, dar se vedeau clar. Sachi tânjea să-și ia halebarda, să lupte alături de ei. În schimb, era prinsă în capcană,

neavând nimic de făcut decât să stea și să urmărească neputincioasă. Își coborî privirea spre poartă și spre pod, muncindu-și mintea. Trebuia să existe o cale prin care să-i poată ajuta.

De cealaltă parte a șanțului, străzile se aglomerară. Oamenii nu se mai mișcară din loc, păstrând tăcerea, căscând gura în zgomot și fum.

Bătălia ținu toată ziua. Dărele de fum se făcură tot mai groase, până când versantul fu învăluit într-un lișoliu gros, alb, prin care Sachi încă mai putea distinge fulgerele scăpărând. Apoi, spre seară, armele amuțiră. Se lăsă o tăcere sinistră. Până și greierii se opriră din țârâit.

Pe urmă, izbucniră flăcările. Vântul întinse vâlvătaia, purtând pe aripile lui scânteile ce săreau prin preajmă, aprinzând acoperișurile. Templele de pe deal și șubredele case din lemn din vale luară foc.

Se auzi un muget, ca și cum un dragon și-ar fi deschis gura scoțând flăcări, ca să-i pârjolească. De pe parapet, Sachi vedea cum văpăile alergau spre ei, pe măsură ce căldura îi pârlea fața, iar fumul îi gâdila nările și îi umplea plămâni. Oamenii se înghesuiră să coboare și se împiedicară pe trepte, tușind și înecându-se, cu lacrimi în ochi, cu batistele lipite de nas și de gură. Întregul oraș părea cuprins de flăcări.

Taki o apucă, încercând s-o tragă de acolo, dar Sachi se smuci din strânsoarea ei. Perdeaua de foc se întinse până la râu, apoi sări peste câmpia Goji-in. Dar întinderea câmpiei încetini focul, iar flăcările se micșorară, lăsând scânteile să danseze ca licuricii pe o mare mocnită de cenușă și moloz.

Sachi știa că trebuie să se ducă pe câmpul de luptă, să vadă cu ochii ei ce s-a întâmplat. Trebuiau să fie răniți acolo, care să aibă nevoie de ajutor. Și morți, mulți morți. Mai presus de toate, trebuia să-l caute pe Shinzaemon. Moșneagul rămăsese lângă ea. Toți ceilalți plecaseră. Numai Taki mai era, cu chipul ei subțire, supt și palid, cu ochii măriți de groază.

— Doamna mea, grăi bătrânul, cu o oarecare licărire în ochi, de simpatie, de înțelegere, poate. Mâine este rândul meu să fiu de gardă.

Sachi îi aruncă o privire, uimită. Nu-i venea să creadă.

— Mâine? Dumneata?

— Toți sudicii din oraș se află acolo, la luptă, o lămuri el. Ne-au lăsat pe noi la poartă.

— Vrei să zici... că nu sunt străjeri din sud?

— Întocmai. Sigur că o doamnă ca dumneavoastră nu-i interesată de atari tărășenii. Nici măcar n-ați catadicsi să ieșiți din apartamentele femeilor. Așa ceva nici n-ar trebui să-mi treacă prin cap. Dar, dacă s-ar întâmpla ca vreo doamnă necunoscută sau două să se furișeze pe afară, mă rog, n-aș sta eu să le pândesc. Nu mai văd bine în ultima vreme. Nici urechile nu mă prea ajută.

VI

Sachi așteptă până când prima geană de lumină străpunse obloanele, apoi se furișă pe tăcute din așternut. Își prinse părul într-un coc stângaci, îmbracă un kimono indigo, simplu, de vară. Era prima oară în toți acești ani când se pieptăna și se îmbrăca singură. Aproape uitase cum se face. Scoase copca de la Shinzaemon, pe care-o ținea ascunsă sub saltea. Chipul sculptat în lemn al maimuței își ridică ochisorii la ea cu un aer complice, ca și cum ar fi fost de acord că era timpul să se ducă. Și-o vârî în *obi*, apoi își adună câteva lucrșoare și le împachetă într-o boccea.

Se uită cu tristețe la halebardă. Era prea lungă și prea greu de mînuit. Trebuia s-o lase în urmă. Dar își prinsese părul cu agrafe ascuțite, iar pumnalul se afla la locul său, în *obi*. Dorise să se strecoare afară singură, dar trebuia să-și fi dat seama că, oricât de devreme s-ar fi sculat, Taki s-ar fi trezit și ea (deși era supărată că nu se deștep-tase destul de devreme pentru a o ajuta la îmbrăcat). Nu numai atât. Și Haru simțise că se pune ceva la cale. Cât ai clipi din ochi, toate trei se aflau dincolo de porți, zorindu-se să treacă podul, arătând ca niște târgovețe oarecare.

La capătul podului se opriră. Un drum larg mergea de-a lungul marginii șanțului. Un altul dispărea la poalele dealului, în fața lor. Zidurile care le mărgineau erau murdare de funingine, iar țiglele, sco-rojite și sparte. Copaci carbonizați se profilau pe canavaua cerului. Pe ici pe colo se zăreau ruine înnegrite, ce nu mai arătau a locuri în care a trăit vreodată o ființă omenească.

Sachi se întoarse spre însoțitoarele ei. Nu îndrăznise să scoată nici un cuvânt, cât se găsiseră în curțile conacului, de frică să nu atragă atenția.

— Întoarceți-vă, le îndemnă în liniște pe Taki și pe Haru. Vă scot din slujba mea. N-am nevoie de voi. Nu pot să-mi iau asupra mea răspunderea pentru viețile voastre. Vă va fi mai bine dacă nu vă băgați. Asta...

Și arată cu un gest spre pustiirea din fața lor, pe când izul acru de cenușă jilavă îi înțepa nările. Ploaia se oprise. Soarele nici nu răsărise bine, dar era deja atât de cald, încât hainele i se lipiseră de trup. Apa care se strânsese în băltoace se evaporă iute, scoțând aburi în arșiță. Țărâitul greierilor străpungea aerul fără încetare.

— Este alegerea mea, doamna mea, ripostă Taki, privind-o în ochi. Vin cu dumneavoastră. Trebuie să știți.

Gurița ei se strângea cu încăpățănare. Își aruncase hainele pe ea atât de repede, încât nodul de la *obi* era strâmb. Sachi își clătină capul în semn că nu, cu ochii în pământ.

— Nu mai sunt „doamna mea“, le atrase ea atenția. Nu vreți să pricepeți? Nu mai sunt Retrasa Doamnă Shoko-in. Sunt Sachi, doar Sachi și atât.

Haru își plimba ochii măriți de groază prin jur, mușcându-și buzele. Înfășurată într-un simplu chimono de vară, arăta speriată, vioaie și vigilentă, ca o fetiță care fugise de acasă, sau ca un prizonier care scăpase de pedeapsa cu moartea. Era prima oară când părăsea castelul după optsprezece ani.

— Sunt legată pe vecie de dumneavoastră, doamna mea, îi răspunse ea încet. Sunteți cea mai apropiată rudă pe care am avut-o vreodată. Dacă vă duceți pe Colina Ueno, vin și eu cu dumneavoastră. Nu vreau să vă mai pierd acum. Poate că acolo sunt răniți care au nevoie de ajutor. Am luat cu mine niște pânză pentru bandajarea rănilor.

Sachi suspină și clătină din cap. Oricum, nimic nu mai conta. Știa ce are de făcut și avea să-și ducă sarcina la îndeplinire. Dacă voiau să vină cu ea, n-aveau decât. Avea o presimțire că urma să aibă foarte mult de lucru. Dacă erau și ele cu ea... trebuia să recunoască, îi erau de ajutor.

— Să ne grăbim, le îndemnă ea.

N-avea să treacă mult timp până să li se observe lipsa. N-aveau să fie în siguranță până când nu-și pierdeau urma pe străzile orașului. Dincolo de zidurile înalte, Sachi se simțea mărunță și vulnerabilă.

La început avu grijă să-și ascundă chipul. Dar curând oroarea prielivității o copleși și singurul lucru la care se mai gândi fu să ajungă mai repede pe deal.

De câte ori, de la înălțimea parapetului ei, nu se închipuise Sachi pe sine trecând șanțul și așternându-se la drum? Socotise că, de lăsa în urmă șanțul și soarele îi venea la dreapta, avea să apuce în direcția bună. Dar acum, în oraș, cu gardurile pârjolite ale reședințelor nobililor de jur împrejurul ei, blocându-i vederea, era greu să mai țină socoteala. Drumul cobora o colină și urca o alta, trecând pe lângă marile reședințe tăcute, până când ieșea la malul unui râu. De cealaltă parte se întindea o pustietate de moloz înnegrit de funingine, iar în spatele ei, dealul la care se uitase cu atâta alean.

Ploaia stinsese focul, împiedicându-l să se întindă prea departe. Cu toate acestea, cartiere întregi ale orașului dispăruseră, înghițite de flăcări și distruse de pompieri. Câteva case mai rezistente, cu pereți din lut, mai rămăseseră în picioare, ca niște dinți sănătoși într-o gură știrbă. Oamenii ieșiseră pe stradă, măturând cenușa și dând la o parte molozul. Ici și colo, se înșirau cadavre atât de arse, încât păreau păpuși. Aduceau mai mult a bușteni arși decât a oameni.

Vârându-și tivul chimonoului în *obi*, femeile își croiră drum printre mormanele de cenușă și de scânduri. Într-o clipită, picioarele li se înnegriră și robele li se pătară. La răstimpuri, Sachi mai întrezărea colina peste un morman de moloz sau printr-o spărtură, acolo unde un întreg șir de case dispăruse. Dar curând se treziră târându-se printr-o mulțime atât de compactă, încât, chiar dacă și-ar fi dorit să se ducă în altă parte, nu mai puteau.

Fete tinere și bătrâni cu copii mici, legați în spinare, umblau ca somnambulii, cu ochii goi. Uneori un bebeluș se mai pornea să țipe. Negustorii ambulanți își strigau mărfurile, vânzând de-ale gurii celor din mulțime, profitând de nenorocire ca să mai câștige un ban. Dar, în cea mai mare parte, mulțimea se mișca într-o tăcere sumbră.

Pe măsură ce Sachi, Taki și Haru se apropiară de colină, auziră întruna clinchetul ritmic al clopoșeilor, sunetul rugăciunilor înălțându-se spre cer. O duhoare grețoasă începu să se simtă în aer, slabă la început, apoi tot mai puternică. Oamenii își astupau gura cu mâncile, în timp ce alții își scoteau batistele și le lipeau de nas sau le legau în jurul feței. Unii se opreau din drum ori întorceau capul, palizi și

îngroziți, luând-o la fugă cât îi țineau picioarele. Era miasma măcelului, un amestec de sudoare, sânge, excremente, cărnuri în descompunere. Peste tot plutea mirosul morții.

Sufocându-se, Sachi își luă batista și își acoperi nasul și gura. O clipă își dori s-o ia la goană. Nu-și închipuise niciodată că așa avea să fie. Soldați cu chipuri negricioase făceau de pază, cu pușca în mână. Purtau uniforme negre și coifurile înalte, conice, ale celor din sud. Ei țineau mulțimea în loc, întorcându-i pe oameni din drum.

— Opriți-vă! se răsti unul. Pe aici nu se trece. Până aici e hotarul!

Oamenii luau cu asalt cordonul, încercând să-l rupă. La umbra colinei, Sachi zări țărâna acoperită de mormane de trupuri prăbușite unele peste altele. Încă din depărtare le desluși pletele negre, albul fețelor și licărul jachetelor *haori* de un albastru șters.

Un pârâu se prelingea la poalele dealului. Trupurile intrau în apă și atârnav de trei mici podețe. Dincolo de el, o râpă mărginită de pereți stâncoși, abrupti, brăzda costișa și dispărea la o cotitură, în direcția templului. O palisadă fusese ridicată peste ea, ca să bareze calea. Faimoasa Poartă Neagră. Marile porți duble atârnav șubrede în balamalele lor, cu pilonii de sprijin și traversele zdrobite și ciuruite de gloanțe. Soldați în uniformă neagră se plimbau de colo-colo, zvârlind cadavrele din drum de parcă erau vreascuri. Se iviră doi, purtând un camarad pe umerii lor. Ici și colo se găseau femei, foindu-se tăcute prin preajmă.

Mulțimea începu să bombăne:

— Hei! Mai sunt și femei pe aici. Dați-ne drumul!

Un moșneag, pirpiriu și încovoiat, cu peri albi ieșindu-i din bărbie, îi implora pe soldați:

— Ați câștigat. Măcar lăsați-ne să ne luăm morții.

— Trădătorii ăia rămân aici, se răsti una dintre gărzi. Credeți că vă puteți răscula împotriva guvernului? L-au trădat pe împărat.

— Guvernul! rânji cineva din mulțime. Mai degrabă impostori din drojdia societății!

Dar bătrânul se străduia să-i îmbuneze pe soldați:

— Ai și tu un tată, tinere, croncăni el. Cum s-ar simți dacă tu ai fi acolo? Măcar lasă-mă să văd dacă-mi găsesc fiul printre morți.

Soldații se sfătuiră. Unul cedă.

— Bine. Tu și tu și tu. Dar, dacă-i ajutați pe criminalii ăia, abateți asupra voastră pedeapsa cu moartea, să nu uitați asta!

Sachi, Taki și Haru se strecurară alături de bătrân și de alți câțiva oameni, înainte ca soldații să strângă rândurile din nou.

Dincolo de cordon, pământul era plin de cadavre și duhoarea era copleșitoare. La început, Sachi nu putu îndura priveliștea. Apoi observă că unele dintre hoituri erau mutilate, nici măcar nu mai arătau a oameni, fiind reduși la hălci de carne. Alții își pusese rășchii capăt zilelor și zăceau cu burțile spintecate. Intestinele le ieșeau din rănilor ce se căscau spre cer. Unii dintre bărbații morți nu păreau să fi avut mai mult de cincisprezece sau șaisprezece ani. Picioarele erau îndoite în unghiuri imposibile, brațele erau răsucite sau rupte. Din alții nu mai rămăseseră decât niște cioturi însângerate. Tineri sfrijți care mai erau încă în creștere zăceau țepeni în încleștarea de gheață a morții.

Înspăimântată și îngreșată, Sachi călca peste bărbații care zăceau acolo unde se prăbușiseră, cu capetele zdrobite și burțile sfâșiate. Unii rămăseseră cu mâinile încleștate pe rănilor deschise, de unde atârnavă mari bucăți de carne, ca și cum ar fi încercat să se adune, să oprească sângerarea, când îi găsisse moartea. Alții arătau de parcă se întorseseră s-o ia la goană și fuseseră doborâți pe neașteptate. Dar cei mai mulți zăceau pe spate. Ținuseră piept inamicului până-n cea din urmă clipă.

Femeile se opriră o clipă ca să poată respira, copleșite de oroare, întrebându-se ce să facă, de unde să înceapă. Țânțarii le asediau, pișcându-le de mâini și de picioare, dar erau prea amorțite ca să mai simtă ceva.

Corbii cu ciocurile lor mari, negre și ochii galbeni ca mărgelile țipau fără încetare în pini și în cireși. Era o larmă înfricoșătoare, rău-vestitoare. Unii se așezaseră pe cadavre și le ciuguleau ochii. Câinii le dădeau târcoale, mușcând din trupuri și din fețe. Sachi apucă o piatră și o aruncă într-unul, iar javrele se dădură înapoi, mârâind, și se furișară până sub copacii de la marginea colinei. Un câine scheletic trecu pe lângă ele în goană, cu burta la pământ și o sticlire în ochi. În gură ținea ceva alb. Sachi își dădu seama cu groază că era o mână de om.

Un bărbat cu umeri lași zăcea de-a curmezișul pe cărare, cu fața în jos, într-o băltoacă de sânge. Un braț îi era îndoit într-un unghi nefiresc, celălalt era ridicat deasupra capului. Se vedea o creștătură pe jacheta lui *haori*. O pată i se întindea pe spinare. Intrase în țesătura de un albastru șters, dându-i o nuanță de roșu-brun.

Sachi se cutremură, cu mâna la gât. Îi venea să verse, dar își aminti pentru ce se afla acolo. Bărbatul era voinic, la fel ca Shinzaemon. I-ar fi stat în fire să se găsească în prima linie a frontului, unde atacaseră cei din sud. Își înfășură batista în jurul feței, își ridică poalele chimonoului și își legă la spate mânecile.

Mâinile nu-i erau ca ale lui Shinzaemon, dar simțea nevoia să se convingă. Strângând din buze, se aplecă și îi atinse un umăr cu degetele. Era țeapăn și rece, nu mai aducea deloc a carne de om. Îl apucă pe dedesubt și-l trase în sus. Nu-și închipuise niciodată că un om putea fi atât de greu. Reuși să răsucescă trupul atât cât să-i poată vedea chipul înnegrit și umflat. Nu era el. Putea să-și dea seama dintr-o singură privire. O cuprinse un fior de ușurare atât de intens, încât ameți. Cu foarte mare grijă, lăsă corpul iar jos.

Se împiedică. Își croia drum printre cadavre, când simți că strivise sub tălpi ceva ca o stridie. Era un ochi de om. Nici măcar nu mai simțea spaima. Parcă ea însăși ajunsese un cadavru.

În jurul ei, soldații sudici își cărau morții și răniții, ducându-i de acolo. Unul dintre cei cu jachetele albastre, pe jumătate ascuns sub un morman de hoituri, avu un spasm subit. Se văzu un oțel fulgerând, pe când un sudic își ridică sabia, iar mișcarea încetă.

Sachi știa că e privită. Din instinct își trase eșarfa peste față. O pereche de cizme murdare cam ca ale unui barbar, mânjite de sânge și de noroi, se postară în fața ei. Din jambierele de deasupra lor ieșea aburul fierbințelii, aducând un iz rânced de cârpe umede și murdare.

— Îți pierzi vremea, cucoană, mormăi o voce cu accent sudic.

Era ultima insultă primită de la sălbaticii aceia care se bucurau de măcelul pe care-l pricinuiseră.

— N-a mai rămas nimeni în viață. Nici măcar un gândac. Nimic.

O mână o apucă de mânecă, iar ea se dădu îndărăt. Era mai mult decât putea îndura în acest loc sacru, presărat cu cadavre. Sudicii îl pângăreau.

— Hei, uite o față drăgălașă. Ce zici, Wakamoto? Pradă ușoară, nu-i așa? Trofeu de război?

Sachi își smuci brațul din strânsoare. Știa c-ar fi fost curată nebulie să riposteze. Tot ce putea face era să doboare un soldat, înainte să fie ea însăși trântită la pământ sau, și mai rău, luată prizonieră. Dar nu mai putea gândi limpede. Își scoase pumnalul. Atunci se auziră pași călcând prin noroi.

— Lăsați-le în pace, se răsti un alt glas. Ne-am făcut datoria. Lăsați-le să-și caute bărbații. Dar supravegheați-le. Să nu scoată nici un cadavru de aici.

Sachi le aruncă o privire lui Taki și lui Haru, iar ochii li se întâlneau. Și mâinile lor strângeau pumnale. Groaza o amorțise atât de tare, încât uitase prin ce pericol treceau. Dacă le arestau, descopereau că erau fugare, doamne de rang înalt, de partea celor din nord, care nu-și respectaseră reclusiunea. Riscu nu numai să fie trimise la conac, ci și să fie aruncate în pușcărie, ba chiar și executate.

Ținându-și capetele plecate și ferindu-se de soldați, se întoarseră la treaba lor. În tăcere, își croiră drum prin câmpul de luptă, aplecându-se asupra oricărui cadavru ce li se părea cât de cât cunoscut, verificându-le mâinile și capetele, studiind saboții și sandalele, în căutarea unui indiciu cât de mic. Unele dintre hoituri începuseră deja să se umfle, chipurile le erau puhave și de nerecunoscut. Altele rămăseseră fără fețe, sau erau desfigurate. Când ridicară unul, îi ieșiră mațele din el.

Poteca îngustă de la Poarta Neagră era acoperită în întregime de cadavre. Încet, cu o grijă infinită, femeile își croiră drum, urcând panta până la templul din vârful colinei. Întâlneau hoituri la tot pasul, prăvălite pe costișele abrupte ce mărgineau poteca de o parte și de alta, rostogolite la pământ.

Amețită de arșiță, amorțită de groază, Sachi se uita la un morman de cadavre, unde zărise o figură pe care i se păruse c-o recunoaște. O tresărire de spaimă îi scutură tot trupul. Își întoarse capul, se dădu înapoi clătînându-se, ținându-se cu mâna de gât. Rămase în picioare, trăgându-și sufletul, cu pumnii încheștați atât de tare, încât își simțea unghiile intrându-i în carne. Abia mai putea să respire. Se sili să se mai uite o dată. Chipul cu obraji supti, părul țepos ieșindu-i în smocuri ciufulite dintr-o bentiță albă, mâinile și picioarele lungi... Nu putea fi nici o greșeală.

Sachi căzu în genunchi, vomând. Sughituri de plâns îi zguduiau pieptul. Un braț subțirel o ținea să nu cadă.

— Gen, șopti Taki.

Sachi dădu din cap. Genzaburo, prietenul ei din copilărie, care trecuse prin atâtea pățanii și se aruncase în atâtea peripeții nebunești. Nu mai văzuse niciodată acel chip până acum, fără să fie luminat de un zâmbet plin de neastâmpăr. Acum era golit și ca de ceară, cu o privire opacă în ochi, cu buzele albite. Arăta îngrozitor de tânăr. Era întins pe spate, cu pieptul plin de sânge. Muștele bâzâiau în jurul petelor negre și i se așezau pe ochi și pe gură.

— Vin niște soldați, o avertiză Taki în șoptă, apucând-o de braț, încercând s-o tragă de acolo.

— Dar nu-l putem lăsa aici, bombăni Sachi.

— Rugați-vă dacă vreți, dar nu luați nici un cadavru, se răsti un glas aspru cu accent sudic.

Sachi trase aer adânc în piept. Întinse o mână să mângâie obrazul lui Genzaburo. Era rece. Tremurând de groază, alungă muștele și îi închise ochii. Plângând, îngenunche și rosti o rugăciune. Taki o luă de braț și i-l strânse.

— A fost un țăran, dar a avut parte de o moarte de samurai, spuse ea, târându-și prietena din acel loc. A murit de moarte frumoasă.

Când ajunseră în vârful dealului, nu se mai vedea nimic altceva decât o întindere de noroi, scobită de cratere, în locurile în care căzuseră obuzele, inundată de apă și de sânge. Magnificele pavilioane roșii, cu acoperișurile lor din țiglă, dispăruseră cu totul. Nu mai rămăsese nici urmă din templul de odinioară. O singură clădire mai stătea în picioare, în mijloc. Clopotul de aramă cu postamentul său de piatră, cu eșafodajul de lemn care-l apăra de intemperii și acoperișul din țiglă scăpaseră ca prin farmec. Preoții umblau prin jur sunând din clopoței, înălțând rugi la cer pentru sufletele celor morți.

Bătute de dogoarea soarelui de la amiază, Sachi și Taki se învârteau împiedicându-se prin jur, lac de sudoare, încercând să cerceteze fiecare cadavru. Pretutindeni se găseau femei care făceau același lucru. Nimeni nu scotea o vorbă. La răstimpuri, câte una se oprea din sumbra ei ocupație, se apleca să vadă mai bine un chip, apoi își înclina capul. Ici și colo erau femei îngenunchind în tăcere, făcând de strajă lângă

un leș. Soldații se plimbau prin preajmă, asigurându-se că nimeni dintre ele nu încerca să scoată de acolo vreun mort.

Sachi se ridică cu greu în picioare. Taki arăta ca o stafie, sleită și murdară. Avea o goliciune în ochi, ca și cum văzuse atâtea, încât nu mai putea simți nimic, ca și cum ar fi murit pe dinăuntru. Obosită, Sachi ghici că și ea trebuia să arate la fel. Deodată simți cât de tare o durea spinarea, simți pișcăturile țânțarilor de pe brațe. Măinile îi erau o rană, iar picioarele îi sângerau din pricina pietrișului, a bolovanilor, a bucăților de metal împrăștiate pe jos.

— Nu mai am putere să caut, mormăi ea. Vă mulțumesc că m-ați ajutat!

— Dar eu nu te-am ajutat, îi atrase Taki atenția. Și eu voiam să arunc o privire. Și mie-mi pasă de bărbății ăștia. Știi foarte bine. Shinzaemon, Tatsueemon și... și...

Vocea i se stinse, în ochi îi luceau lacrimile. Sachi știu ce nu se îndura ea să rostească: „... și Toranosuke“. Își puse un braț pe după umerii ei mici și o strânse la pieptul ei.

Dangătul monoton al unui clopot își rostogoli ecoul din vârful dealului. Un preot se apropia de ele împiedicându-se, cu robele lui negre mânjite de cenușă și de noroi. Avea un chip cenușiu, cu bărbia acoperită de o barbă țepoasă. Un braț îi era bandajat. În celălalt ținea un clopoțel. Când ajunse la ele, mai sună o dată din el, apoi se opri.

— Vă căutați morții?

Sachi și Taki dădură din cap. Era bine să mai vadă un om viu care nu le era dușman, care părea să fi fost martor la bătălie și să fi scăpat cu viață.

— Mulți au luat-o spre nord. Sudicii cred că ne-au bătut definitiv aici, dar ne vom lua revanșa. Sfinția Sa, abatele, a reușit și el să scape.

Preotul le arătă cu un gest întinderea de noroi din jur.

— Uitați-vă la asta, zise el. Sălbaticii!

Scuipă pe jos.

— Până mai ieri asta a fost Templul Kanei-ji. Acum toate comorile s-au dus: sălile, cărțile, bibliotecile, statuile, distruse toate. Măcar Sfinția Sa a reușit să scape, zeii și Buddha îl au în paza lor.

— Ați fost aici?

— Da, mărturisi el. Am luptat, dar ei ne-au prins în capcană, ne-au omorât jumătate din oameni cu obuzele lor. Și-și mai zic samurai!

Se ascund după armele barbarilor. Nici măcar nu-i poți vedea, ca să nu mai vorbim că nu te poți apropia de ei îndeajuns ca să-i treci prin tăișul sabiei. Apoi au trimis o ploaie de gloanțe în ai noștri. I-am ținut în loc la Poarta Neagră până după-amiază. Au murit o groază de oameni. Dacă ai voștri au fost printre rândurile lor, vă spun eu, au luptat ca niște eroi. Puteți fi mândre de ei.

Se îndepărtă, împiedicându-se în cadavre. Se auzea dangătul singuratic al clopotului din vârful dealului.

Haru îngenunchea la o oarecare distanță, la marginea platoului, acolo unde începeau codrii. Descoperise un bărbat rănit. Era mic și slab, nu părea să aibă mai mult de cincisprezece ani. Pantalonii plisați și jacheta *haori* erau acoperiți de noroi. Avea un braț îndoit într-un unghi ciudat. Dintr-o rană la cap îi curgea sânge.

Dar se mișca și gema slab. Buzele îi erau crăpate, fața îi ardea, înnegrită și acoperită de praf. Haru sfâșie o parte din pânza pe care o luase cu ea și i-o înfășură în jurul capului. Îl legăna ca pe un prunc în brațele ei, încercând să alunge cu mâna muștele ce mișunau în jurul rănilor lui însângerate.

— O să te faci bine, îi tot repeta în șoaptă.

Se întoarse spre Sachi și spre Taki:

— Are nevoie de apă și de ajutor, iute! Sudicii ăia sunt niște măcelari! Taie capetele răniților.

Lacrimile îi căzură pe chipul însângerat al soldatului.

— Să zacă aici singur, printre toate cadavrele astea, așteptându-și moartea. Uitați-vă la el. Este doar un copil!

— Dacă ne prind, intrăm în bucluc, o avertiză Taki. A-i plânge este una, a-i ajuta este altceva. Suntem niște fugare, nu uitați! Vor porni în urmărirea noastră.

— Dar dacă-l lăsăm aici o să moară, ripostă Sachi.

Acest bărbat-copil li se părea că reprezintă întreaga armată a nordului. Dacă-l puteau salva măcar pe el, merita să-și dea și viața pentru o asemenea cauză.

— Ce bine era să fi fost și tatăl tău cu noi! exclamă Haru, ridicându-și privirea la Sachi. Acum avem nevoie de el.

Sachi se uită lung la tinerel. Mâinile îi erau subțiri și copilărești, aduceau mult cu mâinile care-i întinseseră ei halebarda. Părea că trecuse o viață de atunci. Chipul îi era cenușiu, mânjit de sânge și de

noroi – fața rotundă, părul încă netuns... Inima începu să i se zbată în piept. Se întorsese în gând pe drum, îndreptându-se spre Edo, luându-și rămas-bun în apropierea satului ei, când el se îndepărtase pe cal atât de viteaz, împreună cu Toranosuke. Iar acum, iată-l, murind sub ochii lor.

— Tatsu! gemu ea. Tatsuemon, noi suntem! Sachi și Taki!

Îi luă mâna și i-o strânse într-a ei, frecându-i palma, încercând să-i pună puțin sângele în mișcare, iar băiatul mormăi slab. Femeile se uitară una la alta cu ochi înnebuniți. Dacă Tatsuemon se găsea aici, Shinzaemon și Toranosuke nu puteau fi prea departe. Sigur luptaseră umăr la umăr. Cu neliniște, începură să răscolească cadavrele de lângă ele, încercând să le întoarcă pe spate, ca să le poată vedea fețele. Dar nimeni nu arăta ca vreunul dintre cei doi.

Dincolo de platou ajungea până la ele zarva accentelor din sud. Auzeau bărbați discutând și râzând, tropăitul pașilor grei prin noroi. Atunci o altă voce se desluși din depărtare. Cineva le vorbea supărat, cu un accent străin. Un barbar. Sachi își ridică privirea. Soldații sudici se apropiau cu un grup de barbari. Unul era o făptură cu trăsături înfricoșătoare, un uriaș. Era mai înalt decât toți sudicii, depășindu-l chiar și pe celălalt barbar. Fire de păr groase și negre îi acopereau obrajii.

Pe urmă observă un al doilea bărbat. Să fie oare...? Desigur, acela era străinul care-i salvase, când fuseseră atacați de sudicii puși pe jafuri. Își aminti de chipul lui auriu, de părul strălucitor, cum se ivise el dintr-odată, trăgând cu arma, împrăștiindu-i pe soldați. Își aduse aminte cum ea, împreună cu Taki și cu Shinzaemon călătoriseră mai departe cu el și cu prietenul lui în palanchinele lor dizgrațioase, construite special pe măsura picioarelor lor lungi, cum le escortaseră pe ea și pe Taki până la porțile palatului. Sachi simți un val de bucurie și de ușurare. El avea să le ajute. El avea să le salveze iar. Dar ea era acoperită de noroi și de sânge. Avea s-o mai recunoască?

În disperare, se căzni să-și amintească ciudatul său nume barbar, pe când grupul se apropia de ele. Își încreți buzele, cu mintea goală. Avea nevoie să se gândească, să se concentreze. Făcu un efort suprem. Numele lui... semăna cu cel al orașului Edo, nu-i așa?

Atunci îi veni în minte. Rosti cu voce spartă patru silabe:

— Edo... Edowadzu!

Edwards. Ce-ar face el? Știa că ea era de la palat. Nu trebuia decât să rostească un singur cuvânt, iar ea avea să fie predată în mâinile sudicilor, poate chiar executată. Barbarii erau atât de naivi, încât nu puteau niciodată să se prefacă.

Se lăsă o tăcere îndelungată. Sachi își auzea bătăile inimii, simțea cum sudoarea îi curgea râu de pe frunte, intrându-i în ochi. Soldații sudici scrutau cu priviri suspicioase micul grup de femei, jucându-și armele printre degete. Atunci Edwards se uită la ea și la Taki, iar ochii lui rotunzi se căscară uimiți. Sachi zări în ei licărul recunoașterii. Apoi sprâncenele i se împreună într-o încruntătură mâniaoasă.

— Așadar, iată unde vă duceți, de fapt, izbucni el. Ce faceți pe aici?

Se răsti cu o voce atât de înspăimântătoare, încât corbii așezați pe cadavre își luară zborul, foșnind puternic din marile lor aripi negre. El mai spuse câteva cuvinte pe un ton supărat celuilalt barbar, după care se întoarse iar cu fața la femei.

— Nu pot să cred, răcni el. Vă plătesc, trăiți în casa mea, și uite cum mă răsplățiți. Jiro, tâmpitul ăsta! Să se bage într-un asemenea bucluc! Și voi, muierilor, ar trebui să-mi faceți curățenie în casă, să-mi gătiți.

Sachi îl privea cu gura căscată, cu asemenea uimire, încât chiar arăta ca o servitoare, își zise ea în gând.

— Nu v-ați așteptat să mă vedeți pe aici, nu? se răsti el. Veniți înapoi cu mine imediat.

Venindu-și în fire, Sachi se lăsă în genunchi și își lipi fruntea de noroi.

— Iartă-ne, stăpâne, vorbi ea pe un ton plângăreț. Venim imediat, stăpâne! Băiatul nostru, Jiro al nostru...

Taki îngenunche și ea, cu umerii ei micuți aduși în față. Nu avea nevoie să se prefacă epuizată și înfricoșată. Sudicii se holbau, din gâtlejurile lor ieșeau mormăituri dezarticulate, uluite. Sachi îi auzi vorbind între ei în șoaptă.

— Gospodăria lui? Tot ce se poate. Pare să le știe. Ele îl știu pe nume...

— Ce mai fecior în casă! pufni pe nas Edwards.

— Feciorul lui în casă? bolborosi unul.

— Ia stați, bodogăni un altul. Și atunci de unde a luat uniforma băiatul ăsta?

— Mă rog, dacă așa zice barbarul... mormăi un altul.

Toți se întoarseră spre Edwards și se înclinară, zâmbindu-i mios cu gurile strâmbe. Pe Sachi o doborî o oboseală soră cu moartea; se întrebă dacă avea să mai fie vreodată în stare să se ridice în picioare. Își dorea să plângă ca să se descarce, dar știa că nu poate să-și arate slăbiciunea în fața celor din sud. Barbarul uriaș cu părul negru se aplecă și duse o ploscă la buzele lui Tatsuemon. Cu blândețe îi ridică brațul vătămat și i-l înfășă într-o pânză pe care i-o legă de celălalt umăr. Apoi îl aburcă în brațele lui, ușor ca pe un copil. Membrele rănite ale băiatului atârnav ca ale unei păpuși lipsite de viață.

Femeile îi urmară pe barbari, coborând colina, croindu-și drum cu grijă printre cadavre. Se împiedicară pe lângă neveste văduvite ce-și păzeau morții, îngenuncheate în noroi alături de cei dragi, căzuți pe câmpul de luptă. Unele stăteau tăcute în genunchi, cu capetele plecate. Câteodată un sunet se alătura croncănitului ciorilor, bâzâitului muștelor și al țânțarilor, țârăitului monoton al greierilor, o tânguire subțire, ca a unui animal prins în capcană prin pădure, un bocet deznădăjduit.

Odată ce trecură de Poarta Neagră și traversară podul, sudicii se făcură nevăzuți. Amețite și murdare, femeile își ridicară privirile la Edwards.

— Vă mulțumim, șopti Sachi.

— Dânsul e doctorul Willis, grăi Edwards. El o să aibă grijă de prietenul vostru. Are noroc. Dacă ar fi arătat cel mai mic semn de viață, sudicii i-ar fi tăiat capul.

— Spitalul meu geme de sudici, le atrase atenția Willis. Nu-l pot duce acolo. Își decapitează toți prizonierii. Ce-ar fi...

— Să-l ducem la mine acasă? întrebă Edwards. Am loc. La urma urmei, face parte din personalul meu de serviciu.

— O să se facă bine? dori Sachi să afle.

— Nu știu, îi răspunse doctorul. Va trebui să vă rugați la zeii voștri.



I

Sachi era acum din nou la conacul Shimizu. Fusese hotărâtă să plece de acolo pentru totdeauna, dar până la urmă rămăsese pe loc, fiindcă n-avea unde să se ducă. Ceafa îi aluneca de pe perna de lemn. O împinse la o parte și rămase întinsă-n așternut. În mintea ei trecea, poticnindu-se, pragul Porții Negre. Izbea cu picioarele cadavrele, iar pe buze simțea gustul spurcat al morții. Trupurile dezmembrate și câinele cu mâna de om atârându-i din bot i se perindau pe dinaintea ochilor.

Așa de mulți bărbați lăsați să putrezească sub cerul liber! Fusese atât de preocupată să-l găsească pe Shinzaemon, încât aproape că nu se mai gândise la toți ceilalți, toate acele trupuri și chipuri zdrobite la care se uitase, fără să fie nici unul al lui. Toți trebuie să fi lăsat în urma lor soții, iubite, copii, părinți. Toți trebuie să-și fi luat rămas-bun plini de fudulie și să se fi îndepărtat călare, alături de camarazii lor, avizi de glorie.

Soțiile și iubitele trebuie să fi sperat și să se fi rugat să-și mai vadă bărbații iar, în ciuda vitregiei sorții. Multe încă mai sperau și se rugau. Ea nu văzuse decât o mică parte acolo pe deal, în căutările ei. Dar majoritatea femeilor habar n-au ce s-a întâmplat, iar bărbații lor vor putrezi acolo, până când vor fi sfârtecați de corbi și de câini vagabonzi.

Și pentru ce? Ca să-și facă datoria față de seniorul lor, shogunul, să oprească barbarele clanuri din sud, care invadaseră țara. Războiul nu se terminase încă. Mai aveau să vină și alte bătălii, își zise Sachi în gând, alte câmpuri de luptă la fel de sinistre, dacă nu chiar mai crâncene. Și totuși... Să te fi luptat cu atâta vitejie, iar acum să nu fii îngropat. Văzând cu ochii ei o asemenea priveliște, îi venea greu să

mai creadă că moartea în bătălie aducea onoare și glorie. Nu însemna nimic mai mult decât măcel și o risipă groaznică de vieți.

Iar Genzaburo... Era atât de tânăr și, cu toate zburdălniciile lui, atât de nevinovat! Nu fusese chiar atât de devotat shogunului. Cu toate acestea, fusese și el pe deal. Oriunde era rost de primejdie și aventură, se găsea și el prin preajmă. Sachi își aduse aminte de copilăria lor împreună, de vremurile în care se luase la trântă cu un porc mistreț și cum se mai mândrea cu cicatricea lăsată de colții fiarei, de zilele în care sărea în râu ca un pește și smulgea peri din cozile cailor ca să-și facă undiță și în care ieșiseră împreună să vadă procesiunea prințesei. Îi șoptise la ureche c-ar trebui să se ascundă sub streșini. Ea, în schimb, fusese smulsă din sânul familiei, dusă la Edo, iar atunci când îl revăzuse era deja altă persoană.

Își aduse aminte de privirea plină de jind din ochii lui când se reîntâlniseră în sat cu câteva luni în urmă. Fusese plin de viață. Acum i se părea că odată cu el îi murise copilăria. După toți anii petrecuți împreună, nu fusese în stare să facă nimic pentru el, nici măcar să-l îngroape cum se cuvine. În mintea ei își luă rămas-bun de la el. Așa se încheia un capitol din viața ei.

Când, într-un târziu, reuși să adoarmă, nu-l mai văzu în vis pe Genzaburo, ci pe Shinzaemon, zăcând printre morți. Ochii îi erau larg deschiși. El întinse o mână, dar ea trecu pe lângă el, ca o fantomă. Auzi vuietul unui vânt puternic, văzu sufletele luptătorilor morți ridicându-se ca niște coloane de fum, hoinărind albe pe colină. Le auzi vaierul, le simți respirația înghețată. Se smulse din vis cu o tresărire, tremurând de groază, learcă de sudoare.

Din camera alăturată se auzi sunetul unui clopot. Lumina se strecura prin spațiul dintre uși. Haru stătuse trează toată noaptea. Recita sutre, rugându-se lui Buddha pentru sufletele morților. Apoi îl imploră să-l vindece pe Tatsu.

Sachi se așeză în genunchi, aprinse o lumânare și se rugă și ea. Se rugă mai întâi pentru Genzaburo, ca sufletul lui să găsească pacea, apoi pentru Shinzaemon și Toranosuke, să mai fie încă în viață, oriunde s-ar afla. Apoi își frecă tare mățaniile și șopti:

— Zei preaslăviți, iubiți strămoși, stăpâne Amida Buddha: lăsați-ni-l pe Tatsu aici, nu-l trimiteți să îngroașe rândul morților. Este atât de tânăr! Viața îi este abia la început.

Îi era rușine să se gândească la așa ceva, dar nu se putu abține: dacă el scăpa cu viață, poate-i spunea unde era Shinzaemon, dacă mai trăia sau murise.

„Mulți au luat-o spre nord!“ Sigur Shinzaemon se afla printre ei. Avea să se întoarcă într-o bună zi, așteptând în picioare în hol, uitându-se la ea cu ochii lui oblici, cu părul lui des și ciufulit. Numai așa se putea împlini cu adevărat. Se rugă lui Amida Buddha să-l țină în viață.

Dimineața veni într-un târziu, mai fierbinte și mai apăsătoare. Straiele lui Sachi i se lipiră de corp. Chipul i se încliease de sudoare, nu mai putea mânca, abia dacă îndrăznea să mai respire. Nu se gândea decât la bărbații morți pe colină și la cei care, poate, mai erau încă în viață: Shinzaemon, Toranosuke... și Tatsuemon. Tânărul Tatsu.

Taki și Haru îndepărtaseră ușile din hârtie ce separau camerele cufundate în tăcere. Le scoteau din ramele lor, făcând din încăperi un uriaș pavilion deschis, așa încât să poată intra orice adiere de vânt. Târâitul greierilor vibra în aerul stătut. Undeva, în depărtare, se auzi un zgomot slab: tropotul copitelor galopând pe deal.

Și dacă vestea era proastă? Dacă Tatsu își dăduse ultima suflare în timpul nopții? O clipă Sachi îngheță de frică. Pe urmă sări în picioare și fugi ca o săgeată prin camerele sumbre. Taki și Haru se luară după ea, tropăind mărunț pe *tatami*.

Abia dacă se opri să-și pună sandalele în picioare, ieși, împiedicându-se, din umbra holului de la intrare, în caniculă. În curte, lumina era atât de intensă, încât, preț de o clipă, fu orbită. Fiecare piatră de mormânt, fiecare frunză, fiecare petic de mușchi se contura într-un relief strălucitor. Apoi se trezi iar la umbră. Taki ieșise și îi ținea o umbrelă de soare deasupra capului.

Sachi se opri brusc, uitându-se în lumina puternică a soarelui. Un bărbat umbla prin umbrele adânci de sub streșinile ieșite în afară ale porții. Cu o zi în urmă ea văzuse doar că-i era cunoscut, că-l știa. Dar acum o izbi ce făptură extraordinară era. Un uriaș! Când păși în lumina soarelui, îi văzu picioarele și brațele enorme. Până și nasul lui, ca al unui *tengu*, arunca o umbră prelungă. Părul, galben ca lumina soarelui, îi acoperea obrajii și bărbia. Purta o pălărie ciudată, neagră și cilindrică. Parcă o tobă de mână.

Totuși, oricât de monstruos era el, n-o speria. Îi salvase viața nu o dată, ci de două ori. Era ca un *bodhisattva*, un înger păzitor de pe altă lume. Ea-și aținti privirea pe chipul lui, încercând să-l citească, și se îndreptă agale spre el. Umbra de deasupra capului ei tremură. Mâna lui Taki tremura.

— Cum se mai simte? Întrebă ea cu răsuflarea tăiată.

Edwards clătină din cap. Se încruntă, iar sprâncenele i se îmbinără. Pielea îi era bronzată, înnegrită de soare. Ea-i vedea porii și strălucirea ochilor șterși.

— Nu ne putem da seama încă! mărturisi el. Doarme. Are febră.

Măcar mai era în viață. Pe Sachi o copleși sentimentul de ușurare. Femeile se grăbiră care mai de care să-i pună întrebări lui Edwards.

— Când s-a trezit? A zis ceva? Ce-a spus doctorul Willis?

— Doctorul Willis i-a scos un glonț din braț, dar osul mai are încă o fractură urâtă, le informă englezul. S-ar putea ca rana să fie infectată. Nu-i sigur dacă-i va salva brațul. S-ar putea să trebuiască să i-l amputeze.

Sachi oftă și își duse mâinile la gură.

— Este război, îi aduse aminte Edwards cu blândețe. Mulți bărbați își pierd brațele și picioarele. Poate că doctorii voștri nu fac asemenea lucruri, dar ai noștri, da. Adesea rămâne singura cale pentru salvarea unui pacient.

Sachi știa acest lucru mult prea bine. Dar mai știa și că uneori oamenii mureau după ce li se tăia un mădular.

— Medicina noastră reușește la fel de bine ca a voastră, în unele cazuri chiar mai bine, o consolă Edwards. Prietenul vostru este foarte bolnav și ars de febră. Doctorul Willis este un chirurg renumit. A salvat mulți oameni de la moarte.

— Trebuie să mergem la Tatsu chiar acum, spuse Sachi. Vă rugăm, duceți-ne la el!

— În nici un caz, refuză Edwards. Doctorul Willis a zis că are nevoie de odihnă.

— Dar să presupunem că starea lui... se agravează? El ne cunoaște. Va fi o mare alinare pentru el, dacă suntem și noi la căpătâiul lui.

— Sunt și la noi femei. Voi veni să vă iau într-o trăsură cu roți, când doctorul Willis va spune că poate avea vizitatori.

— O trăsură cu roți? gemu Taki. Ca în gravurile în lemn?

— Nu fi proastă, i-o întoarse Sachi, zâmbind fără să vrea. Vom merge pe jos. Nu-i Edo atât de mare.

Sub borul pălăriei lui, Edwards se încruntă iar.

— Locuiesc lângă Shinagawa, în apropierea unuia dintre locurile de execuție. Nu prea cred că ați fost vreodată pe acolo. Este foarte primejdios. Miliția voastră era singura forță de ordine din Edo. Acum nu mai există nici una. Armata sudicilor nu poate păstra ordinea. Pre-tutindenii mișună tot felul de tâlhari care sparg magaziile și fură orez, hoți, bandiți, ucigași. E un haos în tot orașul.

— Suntem femei samurai, ripostă Sachi încet. Suntem învățate să luptăm. Ieri ne-am dus până la Ueno. Putem să mergem oriunde.

Edwards îi aruncă în trecut o privire. Ochii lui părură să zăbovească asupra ei mai mult decât se cuvenea.

— Și cum mai stați... altfel?

Cuvintele ei rămaseră suspendate în tăcere.

— Toată lumea așteaptă să vadă ce-o să mai fie.

Orașul se găsea în mâinile sudicilor. Dar cetățenii din Edo țineau cu nordul. Ei aparțineau shogunului, până la unul. Mult mai trebuiau să se străduiască sudicii până să-i câștige de partea lor!

II

Câteva zile după drumul lor pe colină, se auziră în depărtare un hure și un zăngănit, tropot de copite și strigăte de bărbați. Parcă era zgomotul făcut de un batalion de soldați mășăluind spre porți.

Edwards aștepta în curtea interioară. Își scoase pălăria și se înclină.

— Este timpul să mergem, le anunță el cu un zâmbet până la urechi. Luați-vă pălăriile de călătorie și legați-le strâns.

Trebuiră să-și facă loc printre ierburi înalte, încâlcite, printre bu-ruieni și zorele, ca să ajungă până la poarta de la marginea proprietății. Cucii cântau, acoperind țârâitul neîncetat al greierilor. Bunul moșneag care le lăsase să treacă atunci când s-au dus pe colină făcea de strajă. În mână ținea o bătă zdravănă. Fața i se zbârci într-un zâmbet; le făcu o plecăciune.

În dreptul porților aștepta ceva de necrezut. Sachi se opri, făcând ochii mari de uimire. Mai văzuse așa ceva în gravuri, dar nu se așteptase vreodată să vadă una în realitate.

Semăna puțin cu un palanchin uriaș pe roți sau cu un car tras de boi, așa cum foloseau țărani. Există un cufăr înăuntru, acoperit cu o țesătură aspră. Era imens. Până și caii care așteptau, lovind cu copita pământul, fornăind, erau ceva de neimaginat. Așezat în față, ținând dârlogii, se găsea un barbar cu păr pe față. Își scoase și el pălăria de pe cap, înclinându-se.

Mai era și o trupă de străjeri, înarmați cu săbii și cu bâte, aceiași oameni care îi însoțiseră când călătoriseră cu Edwards prin Drumul Interior de Munte. Erau încălțați în sandale de pai și se uitau la ea, apoi unul la celălalt, schimbând priviri de parcă ar fi știut ei ceva. Ea îi privi la rândul ei, dorindu-și să poată afla de cine țineau ei. Dar soldații își întoarseră ochii. Blazoanele lor nu-i spuneau nimic. Trebuia să aibă foarte mare grijă ce spune în prezența lor.

Taki și Haru stăteau la o distanță respectabilă, chițâind însuflețite.

— *Dozo*, le îmbie Edwards. Doamnelor, vă rog, luați loc!

— Nu-i periculos? îl întrebă Taki, codindu-se, tocmai ea, care era atât de viteză.

Sachi își puse piciorul pe scărița trăsorii. Era pe cale să se urce, când Edwards îi luă mâna într-a lui. Ea tresări la atingerea pielii lui aspre. Înainte să apuce să-și tragă mâna din strânsoarea lui, el o și ridică în trăsură. Ea se uită la el mirată. Nu-și închipuise că un bărbat se putea purta ca un servitor!

Se simțea foarte ciudat, într-adevăr, să șadă cu picioarele atârdate, în loc să și le strângă sub ea. Edwards le ajută pe Taki și pe Haru să se urce în trăsură, iar ele se strânseseră lângă ea. Trăsura se legăna puțin. Nu era la fel de stabilă ca un palanchin.

Celălalt barbar, pe care Sachi îl luă drept un fel de rânđaș, scoase un strigăt și trase de dârlogi. Cu o smucitură se puseră în mișcare, Edwards galopând pe lângă trăsură, iar gărzile alergând puțin mai în urmă. Traversară podul și o cotiră în goană pe drumul principal, de-a lungul șanțului, hurducându-se și scârțâind. Poteca de pământ era făcută pentru picioare, nu pentru roți.

Orașul le zbură prin fața ochilor amețitor de repede. Taki și Haru se ținură una de alta, țipând. Sachi făcu tot ce-i stătea în putință să-și

păstreze calmul și demnitatea, așa cum se cuvenea unei doamne, deși nu mai călătorise în viața ei atât de iute. Solii ori soldații pot să alerge cât vor, dar nu doamnele, mai ales doamnele shogunului, și cu atât mai puțin concubina Înălțimii Sale.

Dar, pe când se legănau pe drum, nu se putu opri să nu rătăcă din toată inima. Ori de câte ori coteau era aruncată dintr-o parte în cealaltă. Până la urmă, se agăță de Taki și de Haru. Se uită pe afară de la înălțimea trăsorii, vântul ciufulindu-i părul. Păsările trebuiau să se simtă în felul acela, se gândi ea, când își lua zborul. Dincolo de spinarea lată a străinului așezat în față, întrezărea capetele cailor și coamele lor fluturânde. Auzea zgomotul copitelor grele. Își pusese pe cap o pălărie mare de pai, ca să-și ferească chipul de soare, înfășurându-i strâns șnururile în jurul părului încolăcit. Îi sălta, amenințând să-i zboare de pe cap. O strânse cu o mână, ca să se asigure că stătea la locul ei.

Atunci își dădu seama ce vede și gemu de groază. Peste apă se înălța marele zid al șanțului. Părți din el se prăbușiseră complet, bucăți de granit ieșeau din apă, iar siluete în zdrențe, care arătau ca niște proscrisi, pândeau în umbră. Se mai zărea și o cocioabă dărâmată. Drumul care întotdeauna fusese perfect curățat și măturat era acum năpădit de iarbă și de buruieni. Ocoliră în goana lor un pod.

— Taki, țipă ea ca să se facă auzită prin hurelul și zăngănitul roților, pe când vântul le fremăta pe la urechi. Uite, uite! Înapoi!

Tocmai trecuseră de Podul Doamnelor Shogunului, unde stătuse ea cu Shinzaemon, la lăsarea întinericului.

Trecuseră de atunci șaiszeci și șase de zile, șaiszeci și șase de zile lungi și mohorâte. Îi era așa de greu să aștepte fără să primească nici o veste, nici un semn că și el se gândea la ea, sau măcar mai rămăsese în viață. Încercă să-i vadă chipul în minte, dar nu mai putu. Nu mai rămăsese nimic altceva în amintirea ei decât o umbră.

Se întoarse în gând la clipele lor de apropiere, când călătoreau împreună prin munți, când își luaseră rămas-bun pe pod. Chiar dacă el se mai întorcea la ea, singura lor speranță era să continue să se vadă în taină, trăind o pasiune interzisă. Nu se puteau căsători. Nu le era dat oamenilor să-și aleagă perechea.

Zi de zi se agăța de amintirea lui Shinzaemon. Acum se întreba dacă el îi mai purta aceleași sentimente. Dar ce se petrecuse de fapt

între ei doi? Nimic, în afară de câteva priviri, o clipă în care se lăseseră furați de iubirea lor prostescă. Cu cât se gândea mai mult, cu atât mai lipsite de speranță i se păreau simțămintele ei. Cu toate acestea, nu se putea opri să nu tânjească după el.

Goneau pe același drum pe care mergea să se roage la mormântul Înălțimii Sale. Pe atunci, călătorea într-o procesiune de palanchine, dintre care al ei era cel mai somptuos, însoțite de gărzi, de servitori, de hamali și de doamne de companie. Își amintea cum trăgea storurile de bambus din când în când, ca să mai arunce o privire spre zidurile castelului, de cealaltă parte a șanțului. După ce lăsau în urmă castelul, se îndepărtau de șanț, intrând într-unul dintre cartierele nobililor, mărginit de întinse proprietăți împrejmuite de garduri.

Acum săltau printre ziduri și porți sparte. Fiecare foiță de aur, fiecare blazon de aramă, fiecare ornament de bronz ce dăduse strălucire și bogăție seniorilor fusese smuls. Nu mai rămăseseră decât pereții goi ai palatelor. Printre găurile ce se căscău în ziduri, ea întrezări clădiri dărâmate, acoperite de buruieni prin care se ițeau cioturi înnegrite de scânduri, aducând mai mult a vizuini de vulpi sau de viezuri decât a locuințe omenești.

La răstimpuri, treceau pe lângă grupuri de bărbați cu o înfățișare de răufăcători, hoinărind pe lângă drum sau pitindu-se la umbra unui copac. Odată Edwards își scoase pistolul. Dar ei trecură pe lângă alai, fără nici un incident.

Într-un târziu, văzură o stradă aglomerată în fața lor. Era o ușurare să se vadă înconjurați de lume, după ulițele pustii și sumbre din cartierele nobililor.

— Drumul Mării de Est, le strigă Edwards prin trosnetul copitelor și zgomotul mulțimii.

Era drumul care ducea la Kano și la Kyoto. Era înțesat de oameni care se luptau să înainteze, împingând căruțe pline cu așternuturi, bucate, cufere de chimonouri, lăzi, vase, oale și cratițe.

Încetiniră la pas, ocolind un car ce se rostogolise, zvârlind bagajul de-a dura până-n cealaltă parte a străzii, prăbușindu-se într-un șanț de scurgere. O femeie, atât de tânără încât le stârnea mila, se holbă, la Sachi cu o privire amețită și goală. Avea un copil legat de spate, iar un altul i se ținea de mână și aduna la repezeală chimonourile

boțite, căzute în praf. Straietele îi erau pătate și zdrențuite, iar pe chip i se citea spaima. Dar avea trăsături palide și aristocratice. S-ar fi putut să fie o slujitoare de la conacul vreunui *daimyo*, sau poate chiar de undeva, din palatul femeilor. Poate că era o femeie samurai al cărui soț fusese pe colină și nu se mai întorsese niciodată acasă.

Sachi observă că greu mai zăreai vreun tânăr prin mulțime. Familii de femei, copii și bătrâni treceau pe lângă ei, galbeni la față, cu ochii goi. Întreaga populație părea să fugă din orașul peste care se abătuse năpasta.

Drumul era plin de hanuri și prăvălii, unele erau cu obloanele trase, altele erau deschise, oferind ceai, adăpost sau rezerve de hrană. Trecură printr-un spațiu deschis între prăvălii. Printre locuințe scăpăra unda apei, orbitor de albastră. Nu mai văzuse niciodată ceva mai lat decât râul Kiso.

Sachi privi în depărtări, încercând să deslușească celălalt țărm, dar nu se vedeau munți învăluiți în ceață și acoperiți de pini. Nu mai era alt mal. Apa se întindea strălucitoare la nesfârșit, până dispărea în văzduh.

Era înțesată de toate soiurile de vase, de toate mărimile, bărci mari, bărci mici, feriboturi, corăbii cu pânze înalte atârând de catarge fără vlagă, în arșița zilei. Punându-le pe toate în umbră era o uriașă ambarcațiune neagră, cât un munte. Scotea fum din coșuri înalte și avea catarge ce se înălțau până la cer, ca trunchiurile arse și înnegrite de copaci, după un incendiu în pădure. Oamenii fugeau de colo-colo pe puntea ei, iar țevile armelor se zbârleau pe ambele ei laturi. Urmau să ajungă la țărm.

Sachi știu ce erau ele: vapoare, ca acelea ce-i aduseseră pe barbari. Le recunoscuse din gravurile în lemn văzute de ea, nu-și închipuise însă niciodată că puteau fi atât de mari. Erau ca niște orașe plutitoare.

Taki și Haru aveau ochii și gurile la fel de căscate ca și ea. Își zâmbiră una alteia cu stinghereală. Era o priveliște încântătoare și, în același timp, tulburătoare, ca și vederea căruței. Sachi nu-și imaginase că pe lume există și asemenea lucruri.

— Nu știți ce-i acolo? Este Golful Edo, le lămurii Edwards.

Zâmbi văzându-le pe toate întoarse cu fața la țărmul mării.

— Acolo-i *Fujiyama*, unul dintre vasele de război ale țării voastre. Nava din spatele lui este a noastră.

Locuința lui Edwards se găsea sus, pe vârful unui deal de pe coastă, înconjurată de pini. Sachi se așteptase să trăiască într-un loc deosebit, dar era o casă oarecare. Căruța intră hurducându-se în curte și se opri cu o smucitură, zvârlind pietrișul de sub roți. Recunoscătoare pentru mâna pe care englezul i-o întindea, Sachi coborî, cu picioarele tremurând. Era amețită după zdruncinăturile călătoriei și plină de praf. Se dezmetici, simțind iar pământul sub picioare.

Nerăbdătoare să-l vadă pe Tatsuemon, se repezi la ușă, apoi se opri, înfricoșată de ce-ar fi putut găsi înăuntru. Se simțea un iz ciudat, mirosul de camfor al camerei unui suferind. Tatsuemon era întins pe o saltea, rezemat de perne, arătând groaznic de tânăr, de subțiratic, de vulnerabil. În jurul capului avea un bandaj mare, alb. Mai avea bandaje pe brațe și pe picioare. Un braț îi era în ghips, dar cel puțin îl mai avea, se consolă Sachi în sinea ei. Micul lui chip rotund era ca de ceară, fruntea îi era leoarcă de sudoare. Ochii lui păreau imenși deasupra obrajilor livizi. O fată în casă stătea așezată la căpătâiul lui. Ea se înclină și se grăbi să iasă.

Tatsuemon se uită placid la Sachi pentru o clipă, apoi ochii i se măriră, semn că o recunoștea. Se forță să se ridice în capul oaselor și reuși să-i facă o plecăciune.

— Tatsu, cât mă bucur să te văd! îi zise Sachi încetișor.

— Îmi pare rău, doamna mea, grăi el cu voce spartă. Să fi... fiți... Să fiți chiar dumneavoastră? Edwards-*domo* mi-a zis că vin la mine niște doamne. Dar nu mi-am închipuit...

— Sora mai mare te-a găsit, îi povesti Sachi.

Haru luase locul slujnicei și îi tampona fruntea cu un prosop umed. Îi dăruî un surâs luminos.

— Ce mai faci? îl întrebă Sachi.

Era pe punctul de a-i lua mâna, apoi se opri. Nu mai era băiatul frumușel și sfios pe care-l cunoscuse cu câteva luni în urmă. Se maturizase. Avea cicatrici pe fruntea și obrajii înnegriți de soare. Când se uită la ea, Sachi îi desluși o mare goliciune în ochi. Părea să nu trăiască în prezent, ci să cutreiere cu mintea prin locuri pe care și-ar fi dorit să le uite.

— Bine, rosti el pe tonul hotărât al soldatului.

O clipă nu se mai văzu în camera răcoroasă, ci pe un câmp de luptă, ud de ploaie, aburind, raportând ofițerului său comandant: „M-am întremat cât ai zice pește. Tre' să... mă-ntorc pe front!”

Ea se întrebă unde fusese el și ce făcuse. Când îl văzuse ultima oră era un copil, urmându-l supus pe Toranosuke oriunde. De când îl știa ea pe Shinzaemon, nu-i vorbise decât de război, de gloria războiului, de gloria morții în război. Și ea se lăsase sedusă de aceste vorbe mari, se lăsase cuprinsă de fervoarea lui. Dar acum văzuse cu ochii ei acele cadavre. Războiul nu era glorios deloc, indiferent ce ziceau bărbații. Era un abator.

— Dar de ce v-ați dus acolo? le întrebă Tatsueemon, ca și cum abia atunci s-ar fi mirat că asemenea doamne, pe care el le văzuse ultima oră în îndepărtata vale a râului Kiso, și-au ales ca loc de promenadă împrejurimile câmpului de luptă din Edo.

— Din cauza tunurilor, îl lămurii Sachi. Se auzeau prin tot orașul. Ca niște tunete. Nu mai puteam sta cu mâinile în sân. Erau mulți oameni, multe femei, acolo sus, căutând să găsească pe cineva în viață, care să aibă nevoie de ajutorul lor.

Ca să-și pună lacăt la gură și să nu se trezească întrebându-l: „Dar cu Shinzaemon ce mai e? Unde-i? Ce s-a ales de el?” trebuia să-și strângă buzele, ca să nu-i zboare cuvintele. El tăcu iar.

— *Edwards-domo* mi-a zis, mormăi după o vreme, că sudicii au luat colina și au distrus templele.

Se uită cu durere într-un gol neștiut.

— Sunt niște lași, grăi deodată. Nu se luptă corp la corp, ca bărbații. Se ascund după arme. O jumătate de zi ne-au bombardat de peste vale. Nici măcar nu-i puteam zări. Zgomotul era asurzitor. Iar șuieratul obuzelor zburând prin aer... Nici nu știai unde aveau să cadă. Se auzea peste tot explozia obuzelor zdrobite de pământ, săpând cratere uriașe, zvârlind noroiul și țărâna prin aer, cu bucăți de carne, când oamenii aveau ghinionul să se găsească prin apropiere. Brațe, mâini, picioare, mațe, ciolane zburau prin aer. Bărbați sfărtecați în bucățele. Asta nu-i o moarte demnă. Cum să te lupți cu un dușman care nu știe să lupte decât în felul ăla? Ce de fum am mai înghițit! M-am înecat cu el. Iar duhoarea, mirosul sângelui, al măruntaielor și al creierilor revărsați... Când îi ucideam pe alții în Kyoto nu-mi păsa. Erau dușmani. Eram mândru. Dar acum mureau de-ai noștri.

Ne-am găsit adăpost printre copaci, încercând să ne ținem deoparte, să nu călcăm peste morți sau muribunzi, să le simțim oasele trosnind sub tălpile noastre. Oamenii țipau. Mereu tragi speranța că în clipa în care-ți vine rândul vei muri ca un samurai, în tăcere. Dar nu toți au făcut așa. Ploua, continuă el. Eram uzi până la piele. Alunecam prin noroi. Alergam în toate părțile, încercând să ne ferim de obuze.

Vocea i se stinse încetul cu încetul. Sachi văzu că fruntea îi era brobonită de sudoare.

— Spre după-amiază bombardamentele au slăbit. Noi am coborât la Poarta Neagră.

— Voi...? suspină Taki.

Toate erau cu urechile ciulite la cuvintele lui.

— Eu, Tora și cu Shin. Toți am scăpat cu viață. Și Gen... Genzaburo... un prieten de-al nostru pe care-l știam din Kyoto. Shin îl reîntâlnise în Kiso.

— Știu, șopti Sachi.

— Oamenii de la Poarta Neagră aveau nevoie de întăriri. Sudicii puseseră și acolo tunuri. Aveau de gând să ne omoare pe toți. Am tras, ghemuindu-ne când ne reîncărcam armele, ridicându-ne iar în picioare, când trăgeam, așa cum ne-au învățat. Măcar îi puteam vedea. Cei din Tosa își purtau perucile roșii. Măcar acolo nu ne mai luptam cu un dușman invizibil. Asurzisem din cauza zgomotului făcut de flinta mea, iar în gură simțeam gustul prafului de pușcă.

Își miji ochii, încruntându-se:

— Să păstrăm Poarta Neagră. Așa suna ordinul. Am rămas toți patru împreună. Odată ce ne-au spart rândurile, ne-am ghemuit în spatele stâncilor și i-am lovit unul după altul.

— Cu săbiile? întrebă Taki.

Se uita la el, cu ochii arzându-i în cap, ca și cum și-ar fi dorit să fi fost și ea de față, luptând umăr la umăr cu ei, de parcă își aducea aminte de drumul parcurs împreună, ca o boare de aer proaspăt după ce fusese ținută atâta amar de vreme prizonieră.

— Aveam flinte, puști franțuzești. Ne-am antrenat mult cu ele, am tras la țintă, am învățat cum să le încărcăm și să le descărcăm la iuțeală. Tora era minunat. Putea ochi orice. Shin urla ca un nebun, împușcând și împungând cu baioneta. Jumătate dintre sudici au luat-o

la goană când au dat cu ochii de el. L-am văzut omorând zece bărbați. Nu, mai curând douăzeci. Ați fi fost așa de mândră!

Rămase cu ochii pierduți în zare. Sachi zâmbi. Pentru o clipă și-l închipui pe Shinzaemon luptându-se temerar.

— Și Gen făcea prăpăd. A doborât o groază de dușmani. Da, ne puteam folosi armele. Dar mai trebuia și să ne oprim ca să le mai încărcăm cu gloanțe. Inamicul avea flinte ce trăgeau fără oprire. Parcă era o ploaie de gloanțe. Apoi au atacat. De câte ori ucideam unul, se ivea altul. Nu se mai terminau. Ne-au împins tot mai sus pe deal. La un moment dat, l-am pierdut pe Gen din vedere. Nu știu ce s-a mai întâmplat cu el.

Sachi nu scoase un cuvânt. Nu putea să-i spună că era mort.

— Într-un târziu, ne-au împins în vârful dealului. Cred că atunci... m-au lovit.

Chipul i se posomorî.

— A fost o luptă demnă, murmură el, cuvintele făcându-l să se înece. O luptă glorioasă. Mulți au mai avut parte de... o moarte eroică. Dar eu... eu am fost inutil. Mi-am lăsat camarazii și seniorul baltă. Mi-e rușine. Ar fi trebuit să fi murit ca toată lumea.

Ca toată lumea... O clipă Sachi nu mai putu să respire. Căldura și aerul închis păreau s-o înăbușe. Încercă să-și ascundă tremurul vocii:

— Vrei să zici că... Toranosuke și Shinzaemon...

— Erau acolo când... Am fost împreună, vorbi el neajutorat. Nu știu ce li s-a mai întâmplat.

Prin urmare mai era încă o speranță. Gâtul i se uscaseră așa de tare, încât nu mai putea vorbi.

— Nu i-ați văzut? o iscodi el. Când m-ați găsit pe mine... nu erau și ei tot acolo?

— Nu erau acolo, șopti Sachi.

Nu mai știa ce să-i spună. Nu voia ca el să creadă că ei plecaseră și-l lăsaseră pe el singur, să moară pe câmpul de luptă. Dar nici nu dorea să-i creadă morți.

— Poate că s-au dus după ajutoare? îi sugeră ea, pierită.

— Ajutoare? zâmbi el trist. Au crezut că mi-am găsit moartea. A fost un masacru.

— Ne-am uitat după ei, îl asigură Taki. I-am căutat prin tot câmpul de luptă.

— Trebuie să fie în viață, insistă Sachi, cu voce tremurătoare.
Avea nevoie să se convingă și pe ea însăși, nu numai pe el. Trase aer în piept:

— Sunt sigură de asta!

El dădu din cap.

— Așa stau lucrurile, încheie el liniștit. Asta s-a întâmplat. Au plecat spre nord. Mereu ziceam că, dacă o să învingem, s-o luăm spre nord. Trebuie să mă duc și eu acolo. Trebuie să mă alătur lor.

Sachi închise ochii. Se întorcea cu gândul pe pod. Simți brațele lui Shinzaemon strângându-i mijlocul, îi văzu ochii arzând. Cineva atât de plin de viață ca el nu putea fi acum mort. Iar dacă el mai era în viață... ea trebuia să-i transmită un mesaj. Avea să-i spună unde se găsea, așa încât când el se întorcea...

Se uită la Tatsuemon, se aplecă și-și lipi gura de urechea lui:

— Când ai să dai de ei, n-ai vrea...? îi șopti ea.

Ochii li se întâlniră. El făcu din cap semn că da. Ea căută hârtie și o pensulă. Îi zise lui Taki să macine niște cerneală. Se gândi o clipă. Poemul acela, al poetului Teika, scris cu mult înainte de Era Tokugawa, despre nevoia de a fi împreună, despre temuta apropiere a zorilor, știind că viitorul nu va aduce decât tristețe, îi exprima sentimentele întru totul. Cu o mișcare a mâinii pe cât putu mai frumoasă și mai curgătoare, ea reuși să traseze cu pensula primele trei versuri:

„*Hajime yori*
Au wa wakare to
Kikinagara...“

„Cu multă vreme în urmă,
Deși am auzit că întâlnirea
Conține în ea sâmburele despărțirii...“

Shinzaemon avea să știe sfârșitul:

„...*Akatsuki shirade*
Hito o koikeri.“

„...M-am dăruit ție
Uitând de apropierea zorilor.“

Mai scrijeli o mică notă: „La conacul Shimizu... te aștept“. Se uită la coala de hârtie o vreme, se asigură că-i era pe plac fiecare ridicare și cădere a pensulei, suflă peste ea, așteptă să se usuce. Apoi o făcu sul și scrise numele lui Shinzaemon pe verso. Ii puse scrisoarea cu gingășie în mână lui Tatsuemon și îi strânse degetele de jur împrejurul sulului.

— Să nu uiți! îl rugă ea în șoaptă.

Edwards ceru să fie adus ceaiul. Se ghemui greoi pe podea, cu picioarele lui lungi îndoite sub el, ca un greiere. Trupul său era cionănos, numai coate și genunchi. O făcu pe Sachi să-și dea seama cât de rotunjit era al ei. El se înclină și luă o ceașcă de pe tavă, pe care i-o întinse slujnica. Sachi aruncă o privire în treacăt mâinilor lui imense, palide, cu vârfurile degetelor late și pătrătoase, degete din care ieșeau peri roșcați. Ceașca de porțelan părea mai mică și mai fragilă în palma sa.

Pe când își sorbea ceaiul, se uită în jur curioasă la locuința barbarului. Avea *tatami* pe jos și uși glisante, ferestre la fel ca ale oricărei alte case, dar era plină de obiecte stranii, cum ar fi niște casete așezate pe verticală și o masă atât de înaltă, încât numai un uriaș putea scrie la ea. Partea sa de sus ajungea mult deasupra capului ei, așa cum stătea așezată pe podea.

În alcov, în locul unui sul atârnat sau al unei piese de caligrafie, se vedea tabloul unei femei, pictat într-o substanță groasă și uleioasă. Avea obraji durdulii, ochi mari și rotunzi, ca ai lui Edwards, și ceva strălucitor, metalic pe cap, precum creasta unui coif de samurai. Purta o rochie voluminoasă, mai bombată și mai opulentă decât chimonoul unei curtezane, dar brațele îi erau goale, la fel ca umerii. Sachi tocmai se pregătea să întrebe dacă era o curtezană, când Edwards observă că rămăsese cu ochii la ea și spuse:

— Aia-i regina țării mele, regina Bikutoria¹!

Sachi scoase un suspin de ușurare că nu apucase încă să deschidă gura. Ce țară ciudată, condusă de o femeie pe jumătate despuiată, care se îmbrăca într-un asemenea fel nedemn!

Prinse o mireasmă bogată și condimentată, cu totul diferită de subtilele parfumuri pe care le știa ea, și un iz de umezeală în fundal. Casa era plină de misterioase mirosuri străine. Își umplea plămâni cu un amestec de fascinație și repulsie. Îi părea rău pentru Tatsuemon că trebuia să rămână într-un asemenea loc, deși îl și invidia totodată. Apoi mai era și mirosul emanat de Edwards, mirosul înțepător al trupului său, mirosul de carne pe care-o mânca el. Inițial, Sachi îl găsisse

¹ Victoria. (N. tr.)

dezgustător, dar acum i se părea mai curând fascinant. Era o boare neîmblânzită, ca de fiară sălbatică.

— Aș putea să vă întreb...? începu Haru, ridicându-se în genunchi.

Ochii ei mici și oblaci erau măriți, iar pe fața ei rotundă se citea curiozitatea. Sachi se rugă în gând să nu întrebe ceva nerușinat. Chiar și în cele mai desperate clipe, Haru nu-și pierduse simțul umorului sau gustul pentru anecdote hazlii. Sachi își aminti că în prima sa tinerețe, a doua zi după ce se duse la Înălțimea Sa, Haru îi povestise de pulberea de șopârlă friptă și că tuturor celor care mâncau din ea li se aprindea dorința, de toate acele glume pe care mereu le spunea în legătură cu tulpinile ciupercilor.

— În țara dumneavoastră... șopti Haru, punându-și o mână grăsuță, apoi pe cealaltă, peste gură, neluându-și ochii din *tatami*, este adevărat că aveți monștri de fier care călătoresc mai repede decât un cal? Am auzit că merg mai iute într-o zi decât poate un bărbat în șapte.

Sachi îi aruncă o privire lui Tatsuemon, care zăcea întins pe spate, slăbit, dar cu urechile ciulite. Poate că flecăreala prostească l-ar mai fi putut înveseli și alunga gândurile negre. Ea surâse și clătină din cap.

— Monștri de fier, nu zău! exclamă ea. Ce lucruri mai zici și tu, soră mai mare!

— Dar corăbiile alea pe care le-am văzut în port erau monștri de fier, îi luă Taki apărarea. Poate că există monștri de fier care merg și pe uscat.

Femeile se uitară pline de speranță la Edwards. El o privea pe Haru, iar sprâncenele lui erau îmbinate într-o expresie de încruntare încurcată. Apoi își dădu capul pe spate și izbucni într-un hohot de râs, arătându-și dinții.

— Este adevărat, recunosc el. Cum de-ai știut de asta, doamnă Haru?

— Am văzut unul, se laudă Haru.

Roși, apoi își lăsă mâinile în poală și se uită în jur. Un surâs ghiduş îi jucă pe buze.

— Ai văzut unul? se holbară la ea uimite Sachi și Taki.

Ochii rotunzi ai lui Edwards se căscară și mai tare, iar gura i se întredeschise într-un zâmbet larg.

— Da, confirmă Haru dând din cap.

Aruncă o privire în jurul ei ca să vadă dacă și Tatsuemon o asculta, apoi se opri din vorbit o vreme, lăsându-i pe toți să fie nerăbdători.

— Spune-ne și nouă, soră mai mare! se rugă de ea Sachi.

O umbră trecu pe chipul lui Haru, ca și cum i-ar fi pricinuit suferință să se întoarcă în trecut. Trase aer în piept.

— N-am să uit cât oi trăi, începu ea încetișor. Era prima oară când veniseră barbarii, cu paisprezece ani în urmă. Au venit la castel, după ce bătrânul shogun, seniorul Ieyoshi, se stinsese din viață. Seniorul Iesada era noul shogun.

Acum paisprezece ani, se gândi Sachi. La patru ani după ce se născuse, după ce mama ei... dispăruse.

— Muream toate să-i vedem pe barbari, continuă Haru. Bineînțeles, nu ni s-a dat voie în palatul bărbaților, dar i-au dus în marea curte interioară din mijlocul palatului. Ne-am așezat în spatele zăbrelelor de acolo ca să ne uităm. A fost prima oară când am văzut străini la față.

Ea îi aruncă o privire în treacăt lui Edwards. Obrajii ei grăsulii făcură gropițe.

— Ni s-a părut că arătau înspăimântător, grăi ea, zâmbind nostalgic. Eram bucuroase că nu ne-au văzut, deși se uitau spre noi. Cred că au ghicit că ne aflam acolo, deși am stat tăcute ca niște șoricei. Atunci am văzut noi monstrul de fier. Îl aduseseră să i-l dăruiască Înălțimii Sale. Nu mai văzusem în viața mea ceva atât de mare. Era negru și scânteietor, ca un trunchi uriaș de copac, lăsat pe o rână. Era făcut numai din fier.

Se auzi un foșnet. Tatsuemon se ridicase pe pernele lui, cu ochii strălucind de curiozitate. Nu-și lua ochii de la Haru, ca și cum n-ar fi vrut să-i scape nici un cuvânt.

— Ce zgomot mai făcea! Ca sforăitul unei doamne bătrâne. Așa am zis toate. Scottea fum cât o mie de focuri de semnalizare... sau precum coșul unui cuptor de olar, ori furnalul unui fierar. Sau cât toate corăbiile pe care le-am văzut noi în port.

— Ori cât un tun? o întrebă Tatsuemon, amestecându-se în vorbă pe neașteptate. Atât de mult fum? Și un bubuit ca de tun?

— Nu-i fum, e abur, îi corectă Edwards. Noi îi zicem „locomotivă cu aburi“. Am mai auzit. Prima delegație de americani a adus-o

în dar shogunului. Nu că el ar fi avut cine știe ce nevoie de ea. Am auzit că trăia ca un prizonier în palat.

Se uită la ele cu asprime. Sachi își întoarse privirea.

— Mergea pe șine de metal, se tot învârtea în cerc, povesti Haru. Unii dintre sfetnicii mai bătrâni au făcut câte o călătorie. N-am mai pomenit așa ceva. Să-i vezi pe toți acei înalți demnitari, în robele lor, învârtindu-se în cerc! Se agățau ca nu cumva să cadă, încercând în același timp să arate cât mai distins.

Își acoperi gura cu mâinile căuș și râse în hohote.

— Era doar un model, ca jucăria unui copil, deduse Edwards. Adevăratele locomotive cu abur sunt mult mai mari. Ar trebui să vedeți una. Le avem și noi, prin toată țara. Ele trag uriașe cutii metalice, mult mai mari decât palanchinele sau cuferele, pline de bunuri și de oameni, sute de oameni.

Femeile se holbară la el. Era imposibil să-ți imaginezi o lume atât de diferită. Totuși, văzuseră corăbii, auziseră tunurile, călătoriseră în trăsură pe roți. Puteau vedea cu propriii lor ochi că pe lume existau lucruri de care nici măcar nu auziseră vreodată.

— O să aveți și voi unul foarte curând, vă promit. Poate chiar mai multe. Credeți că trăsura mea merge repede? Ele sunt mult mai rapide. Puteți face tot Drumul Interior de Munte într-o singură zi, într-un tren.

Sachi se uită îndelung la propriile mânuțe albe, așezate cu grijă una peste cealaltă în poala chimonoului. Nu-și putea închipui cum ar fi să-și dorească să călătorească atât de iute, fără să se oprească pentru a admira faimoasele priveliști. Tot farmecul nu-l dădea călătoria? De aceea călătoreau oamenii.

— Zău? făcu ea, zâmbindu-i. Dar ai uitat de munții ăia. Cred că trebuie să fii vreun ghicitor în stele, nu se putu ea abține să nu-l ia în derâdere. N-ai baghete fermecate, nu faci incantații, nici măcar nu te-ai uitat la fețele sau mâinile noastre, darămite să ne mai ceri și plata. Și totuși, ne zici că poți vedea viitorul.

Edwards îi întoarse zâmbetul:

— Poate chiar sunt în stare de asta, îi aruncă el pe un ton jucăuș. Nimic nu ține în loc progresul. Ba am să vă mai spun ceva: a și sosit un inginer din țara mea să construiască o... o... Când vedeți focuri de semnalizare pe coline și știți că-i un incendiu sau se apropie o

armată dușmană. Știți? Cam așa arată. Ca să transmiteți un mesaj pe o distanță lungă. Dar cu mult mai mare precizie. Voi bateți un mesaj aici în Edo și cineva, de pildă din Osaka, îl primește imediat. În aceeași clipă.

— Aduce a magie neagră! remarcă Taki pe un ton în care-și arăta dezaprobarea.

Sachi își strânse buzele. Mai auzise ea povești despre barbari care practicau magia, dar nu le dăduse prea multă atenție în trecut. Ceea ce le spunea Edwards însă suna sinistru. Un monstru de fier își mai putea închipui. Semăna cu vapoarele mari și salvele de tun pe care le auzise cu propriile urechi. Dar să trimiți mesaje nerostite de o voce sau scrise pe hârtie...

— Dar de ce? întrebă ea. Avem deja „picioare zburătoare“. Putem trimite un mesaj din Edo până-n Kyoto în trei zile printr-un sol. De ce-am dori să ajungă atât de iute?

— Este la fel ca puștile și săbiile, grăi Tatsuemon pițigăiat.

Toată lumea se întoarce și se uită la el. Obrajii îi prinseseră culoare și în ochi i se aprinsese o scânteie.

— Cu sabia, cel mai bun câștigă. Dar cu puștile unul vă poate doborî fără să-l vedeți la față. Puteți omorî pe cineva fără să-l cunoașteți. Nu există glorie în asta. Măcar atunci când îi mai vezi la față poți fi sigur că i-ai ucis. Dar cei care se luptă cu puștile înving. Ei îi biruie pe cei care se luptă cu săbiile. În concluzie, trebuie să avem puști ca să ne asigurăm victoria de partea noastră. Puști bune. Englezești. Și dacă ei mai au și tot ce-a descris Edwards-*domo*, mesajele astea magice, trebuie să le avem și noi. Aș vrea să văd și eu lucrurile alea despre care tot vorbești voi. Aș vrea să merg într-un monstru de fier. Mi-ar plăcea mai mult decât orice altceva.

— Și vei avea ocazia, îi garantă Edwards. Mesajele magice vor veni la anul. N-am nevoie să invoc spiritele ca să fiu sigur de asta. Pe urmă, va veni și monstrul de fier. Indiferent de rezultatul războiului, veți avea monstrul de fier.

IV

În fiecare zi, Sachi se ducea la parapet și se uita lung la peisajul pârjolit, la colina din depărtare. Nu putea să nu observe că de la o

zi la alta nu se schimba nimic. Odinioară, după un incendiu, oamenii ar fi ieșit imediat, să repare stricăciunile, să înceapă reconstruirea locuințelor. Dar o groaznică letargie se abătuse asupra orașului. Lui Sachi îi era teamă că în curând Edo avea să fie năpădit de păduri și de mlaștini, că nu va mai rămâne nici urmă din orașul care fusese odinioară.

Părăsită în singurătatea conacului de pe vârful dealului, avea impresia că viața întregii metropole secase, la fel ca sângele războinicilor. Propria ei viață părea să se fi redus la cele patru ziduri ce o înconjurau. Sachi și Taki dormeau împreună, cu halebardele la cap. Ultimele doamne de companie, până și invizibilii servitori care mereu se foiseră în fundal, își luaseră tălpășița. Haru îi purta de grijă prințesei și gătea.

La răstimpuri auzeau glasuri din codoane mai îndepărtate ale conacului, dar tot aveau impresia că era locuit de stafii.

Bătrânul stătea de strajă pentru ele. În faptul nopții, ajungea până la ele pocnetul hârâitoare sale de lemn. Trimitea ecouri aspre și seci peste locurile cufundate în tăcere, avertizând orice intrus care s-ar fi gândit să se furișeze pe sub clădire și să aprindă pe dedesubt rogojinile de pe podea.

În fiecare dimineață se întreba ce-i va mai aduce o nouă zi. Banii și rezervele lor nu aveau cum să nu se termine la un moment dat. Ori de câte ori puteau, de câte ori trimitea Edwards trăsura, se duceau să-l viziteze pe englez. Edwards avea o desagă plină cu povești despre țara lui, unde femeile de familie bună nu se așteptau să-și petreacă întreaga viață între patru pereți. Sachi se temea în taină de clipa în care Tatsuemon se va recupera complet și nu vor mai avea nici un motiv ca să-și continue vizitele.

Câteva zile mai târziu, Haru trecu tiptil prin camerele goale ale conacului, aducându-i un mesaj. Alteța Sa avea nevoie de Retrasa Doamnă Shoko-in pe dată.

De când se mutaseră în conacul Shimizu, prințesa rămăsese închisă în camerele ei. Părea să creadă că din vina ei se întâmplaseră toate, că răceala arătată Înălțimii Sale pricinuisese întregul dezastru.

Sachi ardea de nerăbdare s-o vadă. Din cele trei mii de femei care formaseră anturajul Înălțimii Sale, mai rămăseseră numai patru. Cu prințesa în recluziune, întreaga responsabilitate pentru întreținerea

gospodăriei căzuse pe micii umeri ai lui Sachi. Dar și Sachi era temătoare. Se întreba de ce o convoca tocmai acum Alteța Sa.

Fumul bețișoarelor parfumate se vălurea prin camerele prințesei: lemn de santal, cuișoare, scorțișoară, ghimbir, ambră și alte mirodenii ce intră în alcătuirea parfumului ars pe un altar buddhist. Era o mireasmă întunecată, sfântă, grea, o aromă ce se împletea cu misterul și cu adorația. Evoca umbra deasă și mobilierul bogat al templelor, strălucirea aurie a altarului, incantațiile preoților, bătaia tobelor, pietatea seculară a milioaneilor și milioaneilor de drept-credincioși, fumul rugului funerar. Când îl trase în piept, sufletul i se liniști, iar gândurile îi zburară la lumea ce avea să vină. Putea auzi murmurul rugăciunilor. Așteptă o vreme, apoi deschise o ușă.

Prințesa își transformase camera într-un sanctuar. Tăblița memorială a Înălțimii Sale se găsea pe un altar cu ofrande în fața ei, lângă lumânări ce ardeau cu flăcări înalte și gălbui. O siluetă mică stătea îngenuncheată dinaintea lui, trecându-și mătăniile printre degete.

Sachi îngenunchea lângă ea. Ochii ei se luminau la vederea dagherotipului Înălțimii Sale, cu chipul său blând și tânăr. Preț de o clipă, se întoarse pe aripile gândului în palatul femeilor, într-o cameră cu pereți din paravane de aur, luminată de lumânări uriașe în candelabre de aur, cu mulțime de slujitori mișunând prin penumbră. Voci de femei, sporovăieli și râsete, pătrundeau prin pereții poleiți, plutind peste transepturile zugrăvite, minunat sculptate cu păsări și țestoase, păuni și dragoni. Tivurile matlasate ale chimonourilor foșneau pe măsură ce alunecau pe *tatami*. Totul scânteia de atâta aur, robele de pe cuierele lăcuite, delicatele rafturi, trusele de farduri, serviciile de porțelan pentru ceai.

Își aduse aminte de măști, de jocuri, de dansuri. Și de prima oară când îl zărise în fugă pe Înălțimea Sa. Îi auzise râsul, își strecurase privirea prin zăbrele, îl văzuse, șezând pe cal cu șoimul său pe pumn, înconjurat de curteni. Pe atunci nu era decât o copilă, nouă la palat, o slujnicuță neînsemnată, care încă mai vorbea ca la țară. Îl admirase de departe, era atât de zvelt, de tânăr, de frumos. Apoi își aduse aminte de noaptea în care s-au întins împreună, de cearșafurile de mătase, de căldura trupului său, de pieptul alb și de surâsul lui ironic. Sachi era o mare doamnă acum, samurai, dar încă își mai înghițea cu greu lacrimile.

Dar mai era și o altă amintire ce se ciocnea cu ultima, amenințând s-o alunge. O clipă se temu că prințesa ar putea să-i citească gândurile și să vadă chipul lui Shinzaemon aprins în mintea ei.

Dar prințesa părea ruptă de această lume. Pe sub mătasea fină a chimonoului său de vară era la fel de fragilă și de diafană ca o trestie în vânt. Sachi îi zări venele albastre și oasele subțiri prin pielea străvezie a mâinilor. Ochii îi erau mari și luminoși, ca și cum contempla deja lumea ce avea să vină. Indiferent ce mai abătea soarta asupra ei, era de sânge împărătesc. Era sora defunctului împărat. Nimeni nu putea să-i ia acest lucru.

— Au fost vremuri fericite, murmură prințesa.

Trecuse atâta amar de vreme de când Sachi îi auzise ultima oară șoapta ca un ciripit de pasăre!

— Când mă gândesc la ele mi se par fericite. Îmi pare bine să vă văd. Înfloriți frumos ca o zorea. Eu mă ofilesc.

Sachi nu-și ridică ochii din *tatami*, ascultând-o cu respect.

— Ați auzit tunurile, sunt convinsă, continuă prințesa. Știți că ultimii susținători ai familiei Tokugawa au fost distruși și izgoșiți din Edo. Acum s-a instalat un nou guvern, care conduce în numele împăratului, nepotul meu.

Scoase un hohot scurt de râs.

— Mi-au trimis o înștiințare. Până și această umbră de viață pe care o trăim aici se apropie de sfârșit. Clanul Tokugawa urmează să-și primească pedeapsa. Noi și slujitorii noștri ne vom trezi cu stipendiile reduse la mai nimic și vom fi alungați din Edo. Trebuie să mergem la Suruga, ca să ne alăturăm shogunului retras, seniorul Yoshinobu, în exil.

Sachi se încruntă, încercând să priceapă ce auzea. Fără stipendii, erau ruinați. Trebuiau să găsească o cale de a-și câștiga pâinea, altfel nu supraviețuiau. Cel mai îngrozitor era că aveau să fie exilate la Suruga. I se părea că vine sfârșitul lumii. Își dădu seama de toate consecințele. Dacă... când... Shinzaemon ar fi venit după ea, în cazul în care Tatsuemon ar fi reușit să dea de el, ar fi căutat-o la conacul Shimizu. Chiar dacă Tatsuemon nu-l va mai reîntâlni vreodată, Shinzaemon ar ști că ea trebuia să se afle undeva la Edo. Dar, dacă ea se ducea la Suruga, n-avea să-l mai vadă niciodată. Și n-avea să-l mai vadă nici pe tatăl ei.

Începu să se mire de tăcerea prințesei. În trecut obișnuia să anunțe mereu veștile proaste cu tânguiri și lamentații, dar acum emana un calm de pe altă lume. Poate că lunile petrecute în rugăciune și meditație îi pogorâseră în suflet pacea și ea izbutise să se ridice deasupra grijilor acestei lumi.

— Douăsprezece mii de gospodării vor trebui să se mute, grăi prințesa, cu ochii arzând de mânie. O sută de mii de suflete. Guvernul ne-a dat un răgaz de o lună ca să ne facem bagajele. Când vom pleca, orașul va rămâne gol. Guvernul ăsta vrea să distrugă Edo și tot ce-a însemnat el.

Sachi își cunoștea îndatorirea, știa ce trebuia să zică: „Sunt la porunca Alteței Voastre. Sunt gata să plec din Edo și să vă urmez oriunde dorește să se îndrepte Alteța Voastră“. Dar simți deodată o hotărâre aprigă. Avea să rămână în Edo, fie ce-o fi. Chiar dacă trebuia să se ducă să se ascundă. N-avea de gând să se lase alungată, să fie trimisă într-un loc necunoscut.

Urmă o tăcere lungă. Prințesa se uita la ea, de parcă dorea să-și întipărească chipul ei în amintire. Sachi se întrebă dacă pe obrazul ei nu se citea vreo urmă de revoltă.

— Îmi ești ca o soră, murmură prințesa. Sora mea mai mică. N-am să uit clipa în care te-am văzut pentru prima oară în satul tău. De obicei, nu-mi sar în ochi oamenii de la țară. Dar tu te-ai uitat la mine cu ochii tăi mari, atât de strălucitori, de curioși, de vii, și am putut vedea că nu-ți era frică deloc. Și fețișoara aia a ta era aidoma cu a mea. Ca o versiune mai tânără, mai fericită a propriului meu eu.

Prințesa își îndreptă umerii. Gura ei micuță se arcui într-un zâmbet.

— Când m-am măritat și am intrat în familia Tokugawa, am jurat să le împărtășesc destinul, continuă ea în liniște. Lumea s-a schimbat, dar eu nu mai fac parte din ea. Nici nu mai am cum. Dar tu, tu ești altfel. Ne-ai adus tuturor numai lumină. Până și Înălțimii Sale, în scurta lui viață. L-ai făcut fericit. Ți-ai făcut întotdeauna datoria. Acum te eliberez de toate obligațiile pe care le-ai mai putea avea față de mine. Dacă nu vrei să te supui edictului, foarte bine. Sunt convinsă că vei găsi o cale să rămâi aici, la Edo. Cât despre mine, sunt hotărâtă să apuc drumul exilului.

Sachi stătea în genunchi, cu mâinile lipite de *tatami*. Își ridică ochii la prințesă, cu lacrimile curgându-i șiroaie pe față. Destinele lor se împletiseră de atâta amar de vreme.

— Poate că nu ne vom mai vedea niciodată, încheie prințesa Kazu. Deși am fost silită să-mi părăsesc familia și Kyoto, orașul unde m-am născut, am găsit în tine o soră. N-am să te uit niciodată!

O vizită la cămătar

I

Vara se sfârșise. Era rece și umezeală, se apropia primul taifun al toamnei, iar Sachi era măcinată de o neliniște înspăimântătoare. În fiecare clipă se aștepta să audă tropăitul picioarelor grele, ca soldații să se năpustească înăuntru cu ordinul de evacuare. Dar zilele trecură una după alta și nu se întâmplă nimic. Uneori se întreba dacă nu care cumva prințesa greșise, dacă exista un decret sau dacă avea cineva să-l pună în aplicare.

Ori de câte ori însă o porneau în vizitele lor regulate la Edwards, vedeau cum Drumul Mării de Est mișuna de refugiați. Erau înghițiți de o imensă mulțime de oameni cu fețe cenușii, disperate, înaintând împiedicat, călcându-se unii pe alții pe picioare, trăgând după ei căruțe încărcate cu bunuri. Aceștia, își zicea Sachi posomorâtă, trebuie să fi fost străjerii, funcționarii, oficialii care au condus un departament sau altul, subsecretarii subsecretarilor, doamnele de companie, cameristele, bucătarii. Toți trebuie să se fi aflat în serviciul uneia sau alteia dintre ramurile familiei Tokugawa. Nici unul dintre ei nu era vinovat. Fuseseră loiali. Acum erau trădători, izgoniți de la singura vatră pe care o știuseră, condamnați pe viață la dizgrație, exil și sărăcie.

Sachi știa că ea și micuța ei curte nu aveau să scape nicicând de edict. În viitorul nu prea îndepărtat și ele aveau să aibă soarta acestor refugiați fără chip de pe Drumul Mării de Est.

Chiar când Sachi se gândea că lucrurile nu puteau fi mai rele, Haru veni s-o anunțe că în cămară nu mai rămăsese aproape nimic. Orezul, supa *miso*, sarea, legumele, lemnele de foc, uleiul de lampă, aproape totul era pe sfârșite.

Cât stătuse în palatul femeilor Sachi avusese tot ce-și dorea. Țesături, chimonouri frumoase, orice produs cosmetic sau instrument muzical. Dacă-i lipsea ceva nu trebuia decât să bată din palme o dată și apărea numaidecât. Cât despre hrană, nu reușise niciodată să-și termine mâncarea din boluri. Nici în sat nu duseseră lipsă de bucate. Le cultivau singuri. Dar acum... Cu un fior de groază se gândi la terenurile năpădite de buruieni. Grădinarii care îngrijeau grădinile de zarzavat trebuie să fi dispărut din oraș la fel ca toată lumea.

— Deci... deci am rămas și fără bani?

Odinioară nici n-avea nevoie să se gândească la bani.

— Mai avem bani, doamna mea, zise Haru cu o umbră de dojană în glas. Puteți să nu vă faceți griji în această privință. Credeți că tatăl dumneavoastră v-ar lăsa să muriți de foame? De ce credeți că n-a venit nimeni până acum să ne atace? Vă protejează și s-a asigurat că aveți destui bani.

Sachi se uită la ea uluită. Nu-l mai văzuse pe Daisuke de când plecaseră din castel. Nici după bătălie, când orașul era în haos, n-o căutase să-i aline suferința sau să se asigure că era teafără. Nu se prea gândea la el ca la un tată, în pofida cuvintelor lui delicate.

În același timp, se întrebase cum de continuaseră ele să ducă un trai atât de lipsit de griji. Într-o vreme când toate casele familiei Tokugawa și ale aliaților lor fuseseră demolate sau cumpărate de sudici, nu se treziseră nici cu soldații pe cap și nici nu le venise vreun ordin să plece. Așadar, el veghease asupra lor de departe.

— Trebuie să luăm legătura cu negustorii de orez, spuse ea. De ce n-au mai livrat nimic până acum?

Tocmai pe când îi ieșeau cuvintele din gură, începu să-și dea seama. Nu mai puteau lua contact cu nimeni. Nu mai aveau slujitori.

— Nu mai vin, o lămurii Haru în surdină.

Sachi se uită la ea cu asprime. Fața grăsuță a învățătoarei sale era trasă și în jurul ochilor i se vedeau umbre negre. Nu se mai hrănise cum trebuie. Jumătate din mâncarea ei o dădea lui Sachi. I se umplură ochii de lacrimi.

— Aș dori să cer permisiunea să mă duc prin oraș, adăugă Haru. Trebuie să găsec alt furnizor.

Sachi își miji ochii.

— Iei bani la tine?

— Firește.

— Dar orașul este în haos. Trebuie să mergem toate trei.

— Este prea periculos, doamna mea, protestă Haru. Mai bine rămâneți aici, la conac. Ne vom duce Taki și cu mine. Nu se cuvine unor doamne să hălăduiască pe străzi sau să meargă în locurile unde trăiesc oamenii din popor.

Dar Sachi se săturase să se tot ascundă. Se sufoca în spațiile acelea pustii, în încăperile îngropate în tăcere și în praf, în toată acea tristețe și solitudine. Jinduia după viață, după oameni.

— Suntem mai în siguranță toate trei, hotărî ea.

Sachi se schimbă în niște robe simple, de târgoveață, cu o jachetă *haori*, vătuită, pe deasupra, într-o modestă nuanță cafenie. Îi plăcea să simtă pe piele bumbacul aspru. În cartierele târgoveților, până și cel mai umil luciu de mătase le-ar fi făcut cu ochiul tâlharilor. Haru umplu o pungă cu monede de aur și o vâri în sân, înfășurându-și *obi*-ul strâns în jurul ei. Tot se mai vedea o umflătură.

Pe afară, vântul bătea prin lanurile de rogoz. Femeile își croiră drum printre fire încâlcite de troscot, ferigi și patlagină ocolind tufe înalte, ca să ajungă până la poartă. Sachi observă cu spaimă că până și podul de peste șanț începea să se dărâme.

Pentru a găsi cartierele târgoveților trebuiau să treacă printr-o pustietate pârjolită, de la conac până pe colină, în direcția opusă drumului către casa lui Edwards. Corbi mari și negri coborau din înaltul cerului, peste străzile goale, și se așezau peste ce mai rămăsese din clădiri, privind chiorăș la cele trei călătoare cu ochii lor galbeni ca măregele. Țipetele lor aspre răsunau ca un ecou printre ruine, făcând ca locul să pară și mai pustiu. Colina se profila cuminte și tăcută la orizont. Era prima oară când se duceau în această parte a orașului, de la cumplita zi a bătăliei.

Femeile își ridicară poalele chimonourilor și tropăiră mărunț cât de iute puteau în sandalele lor de lemn. Ultimul lucru de care aveau nevoie era să se trezească jefuite. Călcau mărunț și sacadat, înaintând în tăcere, când văzură în fața lor o mulțime de bărbați în zdrențe, pândindu-le din umbră. Îndată ce le văzură, bărbații se repeziră să le taie calea, înșirându-se pe drum, umplându-l în întregime. Erau zece sau douăzeci la număr, disperați, arătând ca niște corbi. Agitau

în mâini bâte, bețe și bucăți de lemn ce arătau de parcă ar fi fost rupte din ruinele palatului unui *daimyo*.

Haru își încrucișă brațele strâns peste *obi*. De data aceasta, erau pe cont propriu. Nu mai era Shinzaemon să le apere, și nici Edwards. Nu era posibil ca vreunul să apară și să le sară în ajutor într-o asemenea pustietate.

Unul dintre bărbați se apropie de Sachi. Mirosul lui era atât de greu, încât îi făcu greață. Era clar că nu se mai spălase de multe zile. Avea o față subțire și strâmbă, părul legat într-un coc soios și o privire de nebun. El zâmbi cu gura până la urechi. Îi lipseau jumătate din dinți, iar restul nu mai erau decât cioturi înnegrite.

— Singure-singurele, doamnelor? bodogăni el.

Se părea că robele lor de târgovețe nu le ascundeau prea tare boiul nobil, dar măcar erau prea neștiutori ca să-și dea seama ce pradă era Sachi însăși.

— Numa' dați-ne banii și vă lăsăm în pace.

Sachi se uită prin jur. Un alt bărbat o apucase pe Haru de brațe și încerca să i le tragă de la piept. Haru stătea ca o doamnă de neam bun, cum era, cu fruntea ușor plecată, cu degetele de la picioare întoarse înăuntru. Chipul îi era împietrit. Omul o scutura. Se aplecă în față și îi dădu o lovitură. Expresia ei nu se schimbă. Ea se răsuci, ieșind din raza pumnului bărbatului, ținându-și brațele încrucișate la piept, așteptă până când el se dezechilibra și făcu o mișcare atât de mică, încât Sachi abia o putu desluși. Surâse mulțumită. Uitase ce luptătoare bună era Haru. Insul se împletici pe lângă ea, holbându-se prosteste, se împiedică și se prăbuși zdrobindu-și bărbia de pământ. Picioarele lui crăcănate zvâcniră, apoi leșină.

Ceilalți rămaseră cu gura căscată. Se uitară lung la camaradul lor căzut, apoi se întoarseră spre cele trei femei.

— De data asta ați avut noroc, mormăi unul.

Își strânseseră cercul în jurul lor. Duhoarea era copleșitoare.

— N-avem nimic de preț la noi, le zise Sachi încet. Vă rugăm, lăsați-ne să trecem. Nu vrem s-avem necazuri.

Își duse mâna la mânerul pumnalului. Cele trei femei stăteau spate în spate. Haru avea ambele mâini strânse peste *obi*.

— Când te gândești că sunteți niște doamne așa fine, pline de grație și de aere, rânji primul bărbat.

Stropi de salivă gălbuie țâșniră din gura lui fără dinți. Sachi își întoarse fața.

— Toată drăgălășenia voastră n-o să vă servească la nimic. O să punem mâna pe bani și o să ne tăvălim cu voi. Nu-i așa, flăcăi?

Sachi îi măsură din ochi, cântărind sorții. Bărbații aveau forța brută de partea lor, dar nu știau să se lupte. Dacă ar fi fost mai deștepți, s-ar fi ferit să atace femeile de la palat. Deși ea, Taki și Haru nu aveau halebardele la ele, iar bărbații aveau bâte, se vedea cu ochiul liber că ei n-aveau habar măcar ce poziție de luptă să ia. Le-ar fi fost lesne să se folosească de forța propriilor mișcări ca să-i învingă. Cu toate acestea, ei erau mulți și erau sperați, ca niște câini hămesiți.

Omul îi tăie calea. Ea încercă să treacă pe lângă el, dar el se încăpățână să-i blocheze drumul. Urlând ca o haită de lupi, bărbații își rotiră bâtele în văzduh și începură să izbească. Cu coada ochiului Sachi văzu câteva bâte venind spre capul ei. Se dădu în lături din calea uneia, o apucă și o răsuci dintr-o singură mișcare. Se auzi un trosnet, iar omul se izbi de pământ. Apoi se feri din calea alteia, în vreme ce al doilea bărbat își pierdea echilibrul. El se împietici greoi spre ea, apoi se împiedică și se prăbuși la pământ.

Pe când cea de-a treia bătă se apropia vertiginos, ea o smulse din mâna luptătorului, sucind-o în așa fel încât el se izbi de un zid și rămase acolo, la pământ. Nu era o halebardă, dar era la fel de bună ca o prăjină de antrenament. O roti fără încetare, izbind cu ea capete, piepturi și genunchi. Apoi o lovitură păru să vină din senin. O atinse în piept, iar ea căzu, ghemuindu-se. Încerca să-și recapete suflul, când câțiva bărbați se aruncară peste ea și o ținură de brațe.

— Am prins-o pe-asta, urlă o voce. Cealaltă are banii! Prinde-o și p-aia!

Sachi se suci și se întoarse, încercând să se elibereze. Reuși să-și strecoare un braț până când mâna apucă pumnalul. Dintr-o singură mișcare își smulse brațul din strânsoare, cu pumnalul în mână, și se răsuci. O auzi pe Haru țipând:

— Niciodată! Lasă-mă!

Brațul lui Sachi se mișcă parcă de la sine. Înainte să-și dea seama ce se întâmplă, bărbatul căzu pe spate, văicărindu-se, acoperindu-și fața cu mâinile. Sări în picioare. Straietele lui Haru erau sfâșiate, iar fața îi era plină de vânătăi. *Obi*-ul îi flutura desfăcut, dar tot își mai

ținea brațele în jurul mijlocului, lovind cu picioarele și cu umerii. Când Sachi se întorcea, un bărbat o pocni pe Haru pe spinare. Ea se poticni și, preț de o clipă, își pierdu capul. Bărbatul îi smulse punga și o luă la fugă. Fără să mai stea pe gânduri, Sachi aruncă pumnalul spre el. Cuțitul intră până-n plăsele în spinarea lui. Bărbatul se prăvăli în tăcere. Ea sări peste trupurile căzute, culese de pe jos punga și-și scoase pumnalul însângerat. Mai mulți bărbați zăceau la pământ cu mâinile peste ochi și cu sângele curgându-le printre degete. Taki își ștergea de poale agrața de păr.

Pe la coada grupului, unii mai erau încă în picioare, clipind din ochi ca niște iepuri speriați. Sachi se întoarse spre ei. Se împrăștiară ca guzganii. Gâfâind, îi dădu punga lui Haru, care-o vârî la loc în chimonoul ei și își legă *obi*-ul în jurul taliei. În tăcere, cele trei femei își neteziră pletele, își scuturară poalele chimonourilor, încercând să se curețe de duhoarea bărbaților. Sachi își șterse pumnalul cu batista și îl băgă la loc în *obi*.

În depărtare, Colina Ueno arăta ca un pașnic dâmb împădurit. Păsările zburau în cerc deasupra ei, țipetele lor aspre răsunând ca un ecou sub palidul dom al cerului. Ocolind-o, femeile se îndreptară spre răsărit, către cartierele târgoveților.

II

Pe măsură ce se apropiau de capătul estic al orașului, Sachi începu să audă voci omenești, să simtă mirosul bucatelor gătite, al focurilor de lemne și duhoarea excrementelor. Curând ajunseră într-un imens spațiu gol, unde jonglerii, saltimbancii, acrobații de circ și povestitorii își arătau talentele. Unii vindeau flori. Mici tarabe ofereau caracatiță la grătar și omlete gătite pe loc. Oamenii mișunau prin jur, căscând gura. Femei cu ochi lacomi și trase la față își pescuiau clienții prin mulțime, vânzându-și trupurile. Chiar și într-un oraș pe cale de dispariție viața își continua neabătută cursul. Toată lumea trebuia să supraviețuiască. Bărbați jigăriți, cu fețele și ochii hămesiți ca ai unor șobolani, dădeau târcoale mulțimii, pândind femei. Haru nu-și mai lua brațele de la brâu. Sachi își trase eșarfa mai strâns în jurul feței, pentru ca pielea ei pală și trăsăturile aristocratice să nu mai atragă

atenția nedorită a găinarilor. Era liniștitor să mai vadă și alte femei. Unele erau gheșe sau prostituate, dar mai erau și femei obișnuite, văzându-și de treburile lor. Era mult mai ușor să li se piardă pașii prin mulțime. În ciuda strâmtorării, Sachi se bucura să fie pe afară, departe de încăperile îmbâcsite de la conac, să se întoarcă într-o parte a lumii unde bărbații și femeile se puteau întâlni în voie.

Strada era mărginită de prăvălii, dar multe erau închise, iar cele deschise păreau să nu mai aibă nici prea multă marfă, nici prea mulți clienți. Se vedea firma unui neguțător de orez pe fațada uneia. Se uitară pe furiș prin geam și încercară să deschidă ușa de la intrare, care era zăvorâtă zdravăn. Neguțătorii de orez, ca toți cei înstăriți, păreau să fi părăsit cu toții orașul.

Coborâra alene pe o alee mărginită de clădiri, apoi pe o alta. Casele erau înghesuite aproape una într-alta, atât de aproape, încât nici o rază de soare nu putea pătrunde în umbrele cărărilor ce duceau la intrările lor. Sachi, Haru și Taki mergeau una după alta, lipindu-se cu spatele de ziduri, ca să-i lase pe alții să treacă în cealaltă direcție. În canalele de scurgere curgea o apă împruțită, locul duhnea de mirosul alimentelor în putrefacție și al fecalelor țârlăiau. Șobolanii alergau de colo-colo, păsările din colivii se tânguiau și insectele țârlăiau. Ici și colo oamenii slabi ca niște bețe ședeau rezemați de ziduri, întinzând castroane, cerând cu jale de pomană.

De-acum erau complet pierdute. Sachi nu scoase un cuvânt, deși frica începuse să-i intre în oase. Atunci, o tânără se apropie de ele, alunecând parcă pe înălții ei saboți de lemn. Ele se dădură înapoi ca s-o lase să treacă. Ea se uită la ele, iar ochii i se deschiseră mari, ca și cum i-ar fi sărit din cap.

— *Hora!* ofră ea. Nu sunteți... Haru-sama? Și... doamna Oyuri!

Doamna Oyuri! Sachi nu se mai auzise numită în felul acela de trei ani de zile, când shogunul mai era încă în viață, când încă mai era concubina Înălțimii Sale, doamna din camera de alături. Și glăsciorul acela, strident și acut, îl recunoscă pe dată. Cuvintele îi răsunară în urechi ca un ecou: „Țărancă îngălată. De ce nu te duci să stai în grajduri cu animalele?” I se perindară prin minte imaginile unei fetițe arogante, cu năsucul cărn, într-un sofisticat chimono în a cărui broderie fusese prins întregul oraș Edo, zorind de-a lungul marelui coridor

ce ducea la intrarea shogunului, prăjinile de antrenament încrucișându-se și lupta feroce dintre ele în sala de antrenament, pe care, în ciuda tuturor, Sachi reușise s-o câștige. Apoi, văzu o mână ridicată, auzi o sanda șuierând prin aer. Simți durerea și umiliința, când fu izbită peste ureche, auzi râsetele înfundate, desluși un chip frumos schimonosit de ură și de gelozie... Fuyu.

Pe urmă, mai fusese și ultima lor întâlnire, când Fuyu i se păruse pe jumătate nebună. Dispăruse după aceea și nimeni nu mai știuse ce se alesese de ea, deși unele dintre femei ziceau că trebuie să fi fost executată de familia ei. În tot acest timp, Sachi se întrebese dacă fusese vina ei, dacă ea abătuse asupra dușmancei sale acea teribilă soartă, numai pentru faptul că-i dorise tot răul. Și iat-o acum, chiar în fața lor. Dar era într-adevăr ea, sau duhul unei vulpi?

Pe sub machiajul gros, femeia avea năsucul cârn al lui Fuyu și tenul măsliniu. Ovalul feței sale se mai distingea încă, doar că obrajii îi erau supți și ciupiți.

Arăta învinsă. Umerii îi erau încovoiați, ca și cum ar fi trebuit deseori să cerșească favoruri, iar chimonoul îi atârna ca un lințoliu. Avea o privire tristă. Fuyu trebuise să lupte din greu.

— Ești și tu aici, nu? mormăi ea.

Dinții îi erau înnegriți, câțiva îi căzuseră. Purta un chiono de crep în culori țipătoare, cu mâneci lungi, ce i se legănau ca ale unei fetițe mici. La palat, accentul ei de Edo fusese ascuns sub intonația unei femei samurai de rang înalt, dar acum se reîntorsese la vechea ei pronunție de târgoveață din Edo:

— Am crezut că tu, cu norocul tău, te ajunesăși.

Se uita la Sachi. Își împoșca vechiul venin. Brusc, Taki se întoarse la ea. Sachi știa că se străduia din răpuleri să-și ascundă sentimentele, așa cum se cuvenea unei doamne samurai, dar umerii ei subțiri tremurau de scârbă.

— Și voi, doamnelor, le strigă Fuyu, o s-ajungeți tot acilea!

— Vrei să zici... că mai sunt și alte femei pe aici? o iscodi Taki. Alte femei de la palat?

Sachi se gândi la doamnele ei de companie, la cameristele și la slujnicele ei de pe vremuri, la toate acele femei care se făcuseră nevăzute. Ea crezuse că se aflau în sânul familiilor lor, ocrotite. Oare nici una nu ajunsese în acea fundătură?

— Firește. Unele sunt pe străzi. Altele sunt în bordelurile din Yoshiwara. Nu mai sunt așa de mari și de tari, să știți.

— Și tu? o întrebă Haru în șoaptă.

— Nu vreau mila ta, se răsti la ea Fuyu, cu glasul spart și aspru. Stăpânul meu este cămătar. El are grijă de mine. Am făcut o greșală. Eram tânără. Dar apoi... vocea i se înmuie. Oricum s-a dus totul de râpă, nu? Că ești sau nu ești concubina shogunului, nici nu mai contează acu'. Tot cu nimica ne-am ales.

Ibovnica unui cămătar! Fără îndoială că Fuyu și-o căutase cu lumânarea, dar era groaznic s-o vadă căzută atât de jos. Oricât de puțin o plăcea Sachi pe Fuyu, nu se putu împiedica să nu-i fie milă de ea. Să ajungă într-un asemenea hal, tocmai Fuyu, steaua palatului femeilor, candidata preferată a Celei Retrase pentru a fi concubina shogunului! Sachi coborâse și ea de atunci, o știa prea bine. Dar nu decăzuse cât Fuyu.

— Ce v-adeuce p-acilea, mă rog? le întrebă Fuyu. Undeva unde să stați, asta cătați, nu? Ceva de lucru? Vreți ceva de lucru? Veniți încoa'. Stăpânul meu vă va ajuta s-o scoateți la capăt.

Sachi se uită la Taki și la Haru, apoi le făcu un ușor semn din cap. Se rătăciseră și nu prea mai aveau de ales. Fuyu le afundă adânc în labirintul străduțelor, iar ele merșeră în urma ei.

— Poate că se gândește să ne vândă, mormăi Tachi către Sachi, uitându-se în jurul ei cu ochii ei mari. Orice-i posibil în ziua de azi. Fuyu cunoaște mai bine decât oricine cine sunteți și cât valorăți, dacă v-ar preda în mâinile sudicilor.

— Nu spune asta, murmură Sachi, clătinând din cap.

— Nici un locuitor din Edo n-ar colabora cu ocupantul, șopti Haru fermă. Nici măcar biata Fuyu. Suntem toate în aceeași oală.

O cotiră după un colț într-o stradă mai lată. Acolo se găseau dugheana unui bărbier, o baie publică, un zarzavagiu și, lângă el, o prăvălie mai mare cu firma unui cămătar pe fațadă. Fuyu intră aplecându-se pe sub perdele.

— Ei, Fuyu, tu ești? croncăni un glas. Ce faci? Fugi când e rost de vreo trebșoară?

— Ei! se răsti o altă voce.

Un fum greu învăluia interiorul. O bătrână stafidită, ghemuită într-un veșmânt cafeniu, inform, cu părul prins în coc, ședea, cu

picioarele ciolănoase îndoite sub ea, fumând o pipă cu gâtul lung. Întoarse o față zbârcită spre nou-venite. Un bărbat stătea întins în spatele unui grilaj. Lângă el un bilet avertiza hotărât că zălogurile nu erau acceptate mai mult de opt luni. Opt luni, se gândi Sachi. Cine putea ști ce s-ar mai fi ivit pe lume până atunci sau dacă ele ar mai fi fost încă în viață?

O căutătură speriată, de animal încolțit apărură pe chipul lui Fuyu. Apoi își subție buzele rujate într-un surâs cochet.

— Io-s, anunță ea copilăros. Am adus niște prietene. De pe vremuri.

Omul se ridică alene în capul oaselor, când le văzu pe cele trei femei, și-și scoase pipa din gură. Roba lui de neguțator era șifonată, creștetul capului, neras. Își miși ochii și se uită chiorâș la ele, cu suspiciune, apoi zâmbi domol, numai miere, scoțând la vedere câteva cioturi putrede de dinți:

— Doamne de la palat? Intrați. Dugheana noastră-i foarte mică. Ceva de amanetat n-aveți?

— Nu. Căutăm un neguțator de orez, îl lămurii Haru.

— Ați rămas fără mâncare, ai? se încruntă el, trecându-și degetele pe abac. Mda, timpurile sunt grele. Și-a trăit traiu' și-a mâncat mălaiu' locu' ista. Ția de se obișnuise să trăiască din simbria nobililor a plecat cu toții. A fugit din oraș. Și noi ne-am făcut bagajele s-o luăm din loc. Nu-i așa, *Fu-chan*?

Fuyu își apropie gura de urechea lui. Moșul căscă o gură cât prăvălia lui aproape. Scoase un oftat, își azvârli cât colo abacul și se târî în genunchi, frecându-și fața de rogojina de pai.

— Îmi pare așa de rău! Așa de rău! guiță el înăbușit, cu gura frecându-i-se de rogojină. Iertare, Înălțimea Voastră! Onorabilă concubină! Vă mulțumesc pentru cinstea de mi-o faceți în mizerabila mea prăvălie. Fac tot ce pot ca să vă ajut. N-o să-l uităm niciodată... pe Înălțimea Sa al tânăr.

O lacrimă mare, apoi alta stropiră rogojina soioasă. Își șterse ochii cu mâna. Bătrâna se târa și ea în genunchi.

— Suntem toți supuși loiali pe-acilea, doamnă! croncăni ea. Îi urâm pe sudicii ăia la fel ca toată lumea. Facem tot ce putem! Facem tot ce putem!

Sachi nu era sigură de sinceritatea lor, dar nu mai conta, atâta timp cât puteau să facă rost de mâncare. Haru își vârî mâna adânc în *obi* și scoase o singură monedă de aur.

— Am dori să ni se livreze orez. Avem o cămară, îi informă ea.

Bărbatul își puse pe nas o pereche de ochelari, aduse moneda foarte aproape de ochi și se uită la ea printre gene. I-o dădu bătrânei, care o mușcă, pierdută în gânduri.

— Crezui că s-au dus toate! se minună el, în vreme ce un surâs viclean îi lumină fața. Vă cerem iertăciune, doamnă. Nu sunt convins că astea mai merge p-acilea. Vedeți dumneavoastră, are marca familiei Tokugawa.

Sachi luă moneda și o întoarse, nedumerită. Pe reversul ei se putea desluși foarte clar blazonul cu frunze de nalbă al clanului Tokugawa.

— Vedeți dumneavoastră, or zice că le-am falsificat noi. Au trecut soldați p-acilea, jăfuind casele oamenilor. Zice c-ar căta aurul shogunului. Zice c-o făcut picere.

— Nu fi prost, frate mai mare, se răsti la el Fuyu. Îs drugii mari ce cată ei. Nu uita că și io-s trăită la palat odat'. Nimeni n-o să creadă că-i p-acilea. Fă-le doamnelor un favor. Poți să-l topești dup-aia.

— N-aveți niște bănuți d-aramă? se interesă bărbatul, cu un zâmbet lingușitor. Numai vreo câțiva *moni* p-acolo. O să meargă pentru o cămară. Flăcării vă vor conduce pân-acas', tefere și nevătămate.

Haru se scotoci în *obi* și scoase un rând de monede de cupru.

— Batem palma, doamnele mele, încheie bărbatul. Tre' să fac și io ceva pen' amintirea Înălțimii Sale ăl tânăr.

III

Cămătarul se dovedi a fi om de cuvânt. În ziua următoare, Haru îi spuse lui Sachi că aveau destul orez, sare, *miso*, ulei pentru lampă, zarzavaturi și lemne de foc pentru mai multe luni.

Câteva zile mai târziu, Sachi scria, când auzi foșnetul mătăsii. Taki apăru la ușă, cu vârfurile degetelor lipite de *tatami*, cu capul ei impecabil coafat plecat.

— Aveți un oaspete, o anunță ea pe tonul cel mai oficial de care era în stare.

Ceva nu era în regulă. Chițaitul de șoricel al lui Taki era un strop mai strident ca de obicei.

— Edwards-*sama*?

— Nu, spuse Taki cu asprime. Onorabilul dumneavoastră tată. Daisuke-*sama*.

Sachi își lăsă pensula jos uluită.

— Tatăl meu! Dar... dar de ce? Știi c-a avut grijă de noi... nu sunt sigură însă că vreau să-l văd.

Cuvintele îi zburară de pe buze fără vrerea ei.

— Știi că vă este tată, începu Taki.

Chipul ei era ferm. Sprâncenele i se îmbinaseră într-o expresie de încruntare și respira șuierat printre dinți.

— Dar ce mă sperie pe mine este gândul că l-ați putea lăsa să se apropie prea mult de dumneavoastră. El nu-i... o persoană ca noi. Nu face parte din clasa samurailor. Amintiți-vă ce-a pățit mama dumneavoastră.

— Tot trebuie să mă văd cu el, murmură Sachi aproape pentru sine. Trebuie să aflu mai multe despre mama mea.

Nu că și-ar fi uitat mama, dar și-o ascunsese, împreună cu misterul ei, undeva în străfundurile cugetului. Ca un foc înăbușit și lăsat să ardă mocrnit, acum dorul după ea i se aprinse iar cu vâlvătăi, mai mistuitor ca niciodată.

Taki ridică o oglindă. Chipul lui Sachi sclipi palid pe suprafața lustruită de bronz. În ultima vreme, nu-și mai purta părul tuns, ca o văduvă, ci încolăcit într-un coc larg. Își aducea aminte de zilele în care avea câte o nouă coafură de fiecare dată când urca în rang și un set diferit de chimonouri, pentru a marca trecerea fiecărei luni. Zâmbi cu tristețe când se gândi la acele vremuri nevinovate, când asemenea lucruri îi aduceau atâta bucurie și erau atât de importante pentru ea. Acea lume nu se mai întorcea în veci.

Își trecu degetul peste obraz. Era tristețe pe chipul ei. Arăta mai slab, pomeții îi erau parcă mai ascuțiți, și în jurul ochilor ei oblici se zărea o umbră slabă. Mai avea până să împlinească vârsta de nouăsprezece ani, și totuși îi era greu să-și închipuie ce viitor o mai aștepta. Dar nu numai pe ea se vedea în oglindă. Se apropia tot mai mult de vârsta la care mama ei îl cunoscuse pe tatăl ei. Era straniu să-ți porți propria mamă în suflet, o mamă pe care nici măcar n-ai văzut-o

vreodată în carne și oase. Cu cât viața o încerca mai mult, iar chipul ei era mai modelat de suferință, cu atât mai mult semăna cu mama ei. Daisuke avea să observe îndată.

În vreme ce Taki se foia în jurul ei, asigurându-se că ușile sunt deschise, ea pluti dintr-o cameră umbrită în cealaltă. Tivul vătuit al chimonoului său foșnea în urma ei. Cu toate acestea, o altă parte din ea abia aștepta. Își încetini pașii, până când abia mai înainta, călcând ușor peste *tatami*, cu mersul învățat de la palat, al marilor doamne de la curtea shogunului. Dar sufletul ei părea să i-o fi luat mult înainte.

Până să ajungă în marea sală de primire, simți mireasma lemnoasă a fumului de tutun și aroma străină ce ieșea din straiile lui Daisuke. Se mai simțea și alt parfum. Sachi se opri. Adieri de mosc, aloe, pelin, tămâie, pe care o doamnă de la curte le-ar folosi să-și înmiresmeze robele. Fără s-o asculte, picioarele o porniră mai iute. Urechea ei prinse sunetul unor glasuri familiare. Haru se afla deja acolo.

— Haru! se auzi mormăitul profund al lui Daisuke.

În liniștea casei, Sachi desluși fiecare cuvânt. Se opri și îi porunci lui Taki, printr-un gest, să nu scoată o vorbă.

— Haru, să fi greșit eu? Să fi așteptat la templu? M-a ros pe dinăuntru în toți anii ăștia. Am crezut că era mai bine pentru ea dacă dispăream.

Pentru ea. Așadar, el vorbea despre doamna Okoto, mama lui Sachi.

— Nu mai pot răbda. În toți anii ăștia a trebuit să port vina în suflet, suspină el din adâncul inimii. Haru, tu trebuie să știi ce s-a ales de ea. Te rog să-mi spui. Am plătit scump pentru păcatele mele. Am suferit destul.

Sachi abia mai îndrăznea să respire. Întotdeauna sperase ca mama ei să mai fie încă în viață, pe undeva, că nu era decât o chestiune de timp pentru a o găsi.

— Nu acum, frate mai mare, murmură Haru pierită. Doamna mea trebuie să fie aici dintr-o clipă în alta.

El o imploră:

— Zi-mi numai dacă-i în viață. Un singur cuvânt mi-ar fi de-ajuns.

Nemaiputând răbda, Sachi păși în marea sală de primire. Fuiore de fum se încolăceau în razele soarelui ce se furișau prin crăpăturile dintre ușile de hârtie. Fumul plutea ca o ceață în jurul uriașelor grinzi negre. Daisuke și Haru stăteau așezați unul cu fața la celălalt, cu tabachera

între ei. Lângă cei doi, strălucind ca un petic de cer, se găsea brocartul mamei lui Sachi, împăturit cu grijă. Mâna mare a lui Daisuke se odihnea pe el, ușoară ca o mângâiere.

Când o zăriră, tresăriră și se smuciră înapoi, ca și cum ar fi fost surprinși punând la cale o crimă abominabilă. Daisuke se grăbi să-și ia mâna de pe brocart. Ochii lui se deschiseră larg și o expresie de tulburare îi fulgeră pe chip. Sachi știa că nu pe ea o vedea, ci pe mama ei. El își puse jos pipa cu gâtul lung, se așeză în genunchi și se înclină.

Umerii largi, spatele lat, ceafa de taur și capul mare, acoperit de un păr scurt, împestrițat cu fire sure, mâinile puternice lipite de *tatami*, totul la el era puternic, cinstit, deschis. În ciuda lunilor care trecuseră, parcă îl văzuse ieri. Sachi știa că trebuia să fie prudentă. Doar el pricinuisese căderea mamei ei și se luptase de partea sudicilor. Dar mai știa că avusese mare grijă de ea, de Haru și de Taki. Nu se putu opri să nu simtă ușurare și bucurie la gândul că omul acesta era tatăl ei. Iute se puse în genunchi.

El își ridică fruntea și se uită lung la ea, neslăbind-o din ochi, de parcă îi era teamă că, îndată ce și-ar fi întors privirea de la ea, avea s-o piardă iar. Arăta ros de griji, falca îi era mai căzută, cuta dintre ochi mai adâncă, dar mai iradia încă aceeași frumusețe și căldură ca-ntotdeauna.

— Fiica mea, o salută el solemn.

Apoi chipul i se destinse, luminat de un surâs. Sachi îi făcu o plecăciune. Îi venea greu să nu-i întoarcă zâmbetul.

— Bine ați venit, răspunse ea țepănă.

Știa că el și-ar fi dorit ca ea să-i spună „tată“, dar nu putea. Nu încă.

— Îmi pare rău, continuă ea, neputând să nu sară peste banalul schimb de formule de politețe și complimente. Este foarte nepoliticos ce fac eu acum, dar... n-am putut rezista să nu ascult ce-ați discutat.

Haru era în genunchi cu fața lipită de mâini. Zulufii și cosițele coafurii ei licăreau ușor.

— Haru, i se adresă Sachi încet. Te rugăm, spune-ne. Te implor. Mama mea...

Se lăsă o tăcere grea. Haru își ridică privirea. Chipul ei durduliu era lipsit de culoare, iar buzele îi tremurau.

— Dacă-i moartă, încercă Sachi s-o convingă, trebuie să știi. Sunt copilul ei. Trebuie să aduc ofrande și să mă rog pentru sufletul său. Dacă nu se roagă nimeni pentru ea, va fi o stafie hămesită. Trebuie să mă asigur că îi e bine în lumea de apoi.

Figura lui Haru se schimonosi de neliniște. Ea închise ochii. Când îi deschise, părea că privește într-un trecut pe care încercase să-l uite pentru binele său.

— Doamna mea, v-am mai spus, șopti ea.

Dar cărei „doamne“ i se adresa ea? Și ce-i mai zisese?

— Mi-ai zis doar că, după ce m-a născut, mama s-a întors la palat, îi aminti Sachi. După aceea, a primit poruncă să se întoarcă acasă...

Își aducea perfect aminte de tot ce-i povestise Haru. Mama ei fusese chemată acasă, pentru că fratele ei, seniorul Mizuno, boala fără speranță, aflându-se pe patul de moarte. Iată ce-i istorisise Haru. Și totuși... Sachi îl văzuse pe seniorul Mizuno cu ochii ei. N-avea să-i uite în veci chipul vulturesc, ciupit de vărsat, sau mâinile puternice, de samurai. O fi fost el pe patul de moarte cu mulți ani în urmă, însă nu răposase.

— I s-a poruncit să se întoarcă la reședința familiei, începu Haru domol. Ei au zis că... fratele îi era pe moarte. Trebuia să se ducă acasă îndată. Am ajutat-o să-și facă bagajul. N-o mai lăsasem niciodată singură înainte, niciodată, dar ea m-a rugat să rămân în urma ei, să mă întorc la templu și să-i spun lui Daisuke-*sama*...

— Te-am așteptat, Haru, dar n-ai mai apărut.

Glasul lui era înăsprit de durere.

— Aveam de gând să găesc o scuză și să mă strecor afară. Dar atunci... atunci a venit un mesaj.

Haru își acoperi fața cu mânele. Lacrimile i se rostogoleau pe obraji. Le șterse cu dosul palmei. Daisuke se aplecă înainte. Sprâncenele lui stufoase i se împreunaseră pe frunte. Ochii lui o pironneau pe Haru, ca și cum încerca să-i pătrundă în suflet cu privirea. Haru deschise gura, apoi o închise la loc. Își scutură capul, trase aer în piept cutremurată, apoi încă o dată. Sachi întinse brațul și își puse mâna mică și albă peste a ei. Haru strânse din pleoapele închise atât de mult, încât aproape că ochii îi dispărură în obrajii dolofani.

Mormăi ceva. Sachi se trase mai aproape cu un foșnet, încercând să deslușească ce spunea. Taki era chiar în spatele ei. Daisuke era

atât de aproape, încât îi simțea căldura trupului masiv. Îi auzea respirația aspră, îi mirosea sudoarea amestecată cu mireasma unui parfum de pe alte meleaguri.

Haru vorbi din nou, abia șoptit. De această dată, Sachi îi auzi cuvintele:

— Zicea... că trecuse în lumea morților. Căzuse la pat bolnavă și murise, din senin. Iată ce se spunea în mesaj.

Sachi își ținu răsufarea. O clipă nu pricepu înțelesul cuvintelor. După aceea, își dădu seama și simți un fior rece ca gheața ce o scutură din rărunchi până-n vârful degetelor de la mâini și de la picioare. Razele soarelui se stinseră și lumânări scăpărară în neașteptata adiere. Ea se cutremură.

— Nu mi-ai spus, soră mai mare, îi reproșă ea cu voce spartă. Daisuke își frecă pumnul mare de *tatami*.

— A doua zi? urlă el. Cum putea să moară atât de repede?

Umerii lui Haru căzură brusc, chipul grăsuliu se ofili.

— Poate i-a fost rău, se apăra ea, ferindu-se de privirea lui, ca și cum vorbele i-ar fi fost scoase din gură cu un clește, de parcă recita ceva ce-și spusese de milioane de ori, străduindu-se să se convingă singură de adevăr, ca o vrajă ce putea alunga ghinionul. Era după naștere. Unele dintre noi mor aducând pe lume copii. Este foarte periculos să călătorești, după ce-ai avut un copil. Trebuie să rămâi în șezut timp de șapte zile, ca să nu ți se urce sângele la cap. Cred că asta a fost.

Daisuke se uită la ea acuzator.

— Asta-i ce-ți închipui tu, Haru? Asta s-a întâmplat, după părerea ta? Eram împreună. Am văzut-o după ce-a născut copilul. Era bine.

Haru tresări.

— În orice caz, bolborosi ea, familia și-a cerut scuze față de shogun, pentru că-l lipsea de concubina lui. I-au trimis bani, un sac plin. La urma urmei, era o proprietate de preț. Doamna Honju-in, văzând scrisoarea, ne-a povestit și nouă. Cred că trebuia s-o luăm ca pe un avertisment, spre a nu mai uita că... a fost o neleguire ce-a făcut doamna mea. Pentru a nu mai cădea și noi în aceeași greșală.

Cuta de pe fruntea lui Daisuke se adânci. Își încleștă pumnii mari. Perii negri de pe falange i se ridicară ca niște țepi.

— În concluzie, s-a prăpădit într-o singură zi. Și te-ai dus la reședința familiei, ca să participi la funeralii?

— Nu se spunea nimic de funeralii în scrisoare, doar că murise. Nouă, femeilor, nu ni se dă voie să ieșim din castel pentru treburile noastre personale. Dar eu am reușit să mă furișez afară. Nu pentru funeralii. M-am dus la templu. Dar tu plecaseși. Și luaseși... copilul cu tine, pe doamna mea.

— Și tu chiar crezi că-i moartă?

— Nu știu, mărturisi Haru.

Apoi deschise ochii și se uită țintă la Daisuke.

— Eu, una, n-am crezut niciodată asta. Când femeile comit o fărâdelege ca a ei, familiile iau măsuri foarte ciudate. Uneori închid femeia și nu-i mai dau drumul niciodată pe afară. Alteori oucid. Dar deseori nu se îndură, așa că, poate, nascocesc o poveste și o țin ascunsă pe undeva. Poate au dus-o la o mănăstire. Nu am mers la funeralii, nu i-am văzut trupul, n-am luat parte la nici un ritual religios. N-am ținut nici a șaptea și nici a paisprezecea zi, nici toate celelalte zile rituale, după moartea ei. Din punctul meu de vedere, ea trăiește.

La lumina lumânărilor, Daisuke arăta bătrân și obosit. Tras la față, se uita cu ochii goi în *tatami*. Gura i se strâmbase de durere. Luă brocartul în mână și își îngropă fața în el. Când îl lăsă iar, minunata broderie era pătată de lacrimi.

— La urma urmei, amândoi ați fost ca și morți pentru mine, iar acum tu ești aici, îl consolă șoptit Haru.

Șezură în tăcere, neîndrăznind să se uite unul în ochii celuilalt, până când jăraticul din mangal se stinse. Taki umplu o pipă și o îndesă bine. Ridică o pereche de clești și răscoli tăciunii, până când găsi unul încă arzând, apoi aprinse pipa și i-o dădu lui Daisuke. Degetele lui mari prinseră delicatul gât și încet, de parcă ar fi fost foarte bătrân, și-o duse la buze. Taki pregăti o pipă pentru Sachi, Haru și, în cele din urmă, pentru ea însăși.

— Privighetoarea a murit, îl anunță Sachi, contemplând jarul care se stingea.

Deodată se simți ca o fetiță. Lacrimi îi țâșniră din ochi.

— Tată, mi-aș fi dorit să te fi întâlnit mai devreme!

„Tată.“ Rămase surprinsă cât de ușor îi scăpase acum cuvântul de pe buze și ce firesc suna în gura ei. Sachi abia își putea aduce aminte cum era să ai un tată. De când plecase din sat și intrase în palatul femeilor, fusese înconjurată numai de femei. Atunci, se trezise că

trebuie să ia viața în piept, să ia hotărâri și să-și asume responsabilități. Acum știa că cineva veghea asupra ei.

Înțelegea atâtea lucruri acum: cât de greu trebuie să-i fi fost lui Daisuke, un demnitar din guvernul imperial, să facă până și această vizită la ele acasă, să fie văzut intrând în cercul femeilor care nu erau doar apropiate ale înfrântului clan Tokugawa, ci chiar membre ale acestei familii. Cât de primejdios trebuia să fi fost pentru el să-i asigure protecție! A oferi sprijin familiei inamicului era cu siguranță o crimă. Totuși, își risca viața și poziția în societate de luni de zile, fără ca ea măcar să știe că el se afla în spatele siguranței lor, fără să ceară recunoștință sau mulțumiri. Acum știa ce înseamnă să ai un tată. Iată ce făcea un tată pentru copilul său.

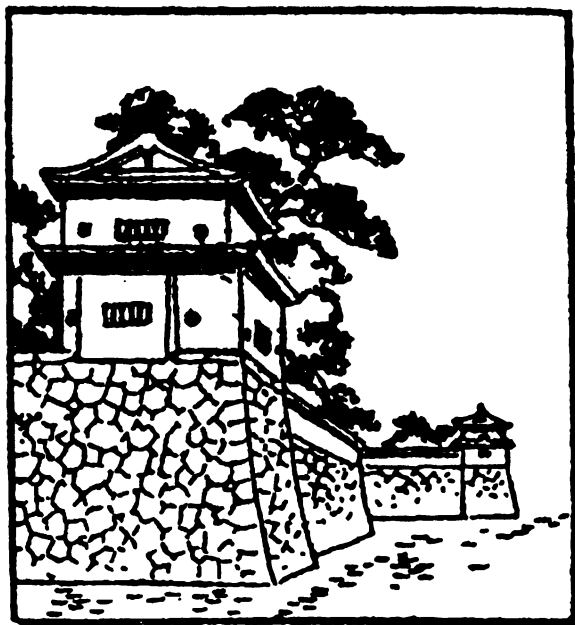
El dădu din cap. Sachi înțelese că lui nu-i scăpaseră nici cuvântul, nici simțirea. Ochii li se întâlneau. Ai lui erau punși. Aveau forma migdalelor amare, la fel ca ochii pe care-i vedea când se uita în oglindă. El se aplecă, îi luă mâinile mici și i le cuibări într-ale sale. Palmele îi erau moi ca mătasea, palmele unui demnitar, nu ale unui dulgher.

— Fiica mea, grăi el, n-aveam nici o intenție ca tu să auzi asemenea grozăvii. Am venit să-ți spun că mă întorc la Osaka. Se spune că Osaka va fi noua capitală.

Ea îngheță. „Capitală pentru ce? fu cât pe ce să întrebe. Capitală a cui? Războiul nu s-a terminat încă.“ Dar nu voia să rupă firul care abia se legase între ei. Era prea prețios.

— O să am grijă să fiți protejate și nu veți duce lipsă de nimic, îi promise el. Nu veți fi vizitate de soldații sudici, nu veți avea nici o problemă cu hoții și cu tâlharii. Conacul nu va fi rechiziționat și nimeni nu vă va goni de aici. Sper... Cred că mama ta se mai găsește încă în viață. Cât de curând voi putea, îndată ce luptele vor înceta și pacea se va instaura iar în țară, îi voi da de urmă. Îți promit.

Partea a V-a
CAPITALA DE EST



Venirea împăratului

I

Ploaia părea să nu se mai oprească. Frunzele atârnavu ude pe crengi sau se adunaseră în grămezi jilave pe jos. Niciodată nu mai fusese un an atât de trist și de cumplit. Orașul se afunda tot mai adânc în paragină. Până și malurile șanțului de la castel se surpau și se prăvăleau în apă. Ori de câte ori le vedea Sachi, erau din ce în ce mai dărăpănite. Nimeni n-ar fi ghicit ce oraș glorios fusese Edo cu numai câteva luni în urmă.

Apoi, într-o bună zi, razele soarelui pătrunseră piezișe prin crăpăturile dintre ușile de lemn. Aerul era tare și rece. Din curte, zgomotul pașilor călcând apăsate peste pietriș ajunse până la urechile lui Sachi, la adăpostul sumbrului conac. Inima îi sări din piept. O clipă își zise că trebuia să fie un sol, unul dintre acele „picioare zburătoare“, aducându-i o scrisoare din nord. Și-l zugrăvi în minte, zvelt și filiform, stând în dreptul ușii în uniforma lui neagră, cu pălăria de pai pe cap, gâfâind și learcă de sudoare. Avea să-i facă o plecăciune, să-și deschidă cutia lăcuită și să-i pună în mână un sul. Îndată ce-l va desface, va recunoaște mâna. Aveau să fie ultimele două versuri ale poemului trimis de ea lui Shinzaemon. De pe buze îi scăpă un suspin. Domnea un asemenea haos, încât probabil că nici sistemul curierilor nu mai funcționa.

Trecuse mult timp de când plecase Tatsuemon, luând cu el epistola ei. Măcar Shinzaemon știa acum unde o putea găsi. Zilnic încerca să se convingă că va primi o scrisoare, dar fiecare zi ce trecea o dezamăgea. Tatsuemon arătase atât de tânăr și de brav, când își luase la revedere. Obrajii îi erau din nou buclăți și trandafirii, îmbujorați de bucuria de a o porni iar la drum.

— Abia aștept să-i văd pe Tora și pe Shin, îi mărturisise el.

De-abia îi mijea mustața, iar în creștet nici măcar nu se răsese încă. Mai purta acel zuluŧ lung ca de copil. La vârsta de cincisprezece ani, era destul de matur ca să ucidă și să fie ucis, ca oricare alt samurai. Cu toate acestea, inima îi fusese grea. Tatsuemon nici nu crescuse bine, n-ajunsesese în floarea bărbăției.

Acum se întreba cu spaimă ce i s-a întâmplat pe drum. Drumurile mișunau de soldați sudici, iar șansele ca el să treacă nevătămat printre ei erau mici. Și, chiar dacă reușea să-i găsească pe Shinzaemon și Toranosuke, erau probabil prinși în asediul vreunui castel pe undeva. Preț de o clipă, îi trecu prin minte că Shin putea fi de-acum rănit sau mort, dar alungă îndată acel gând. Gândul la un asemenea lucru ar fi atras nenorocirea asupra lui.

Dar toate acestea nu erau nimic altceva decât vise. Pașii de pe prundiș nu erau ai unui sol. Mesagerii alergau în sandale de pai sau tropăiau în în saboți de lemn. O singură persoană putea călca așa hotărât, și aceea era Edwards, cu picioarele lui mari, încălțate în cizme croite din piele de animal. Scândurile podelei din sala de la intrare gemură sub pașii lui.

Sachi crezuse că, după plecarea lui Tatsuemon, n-aveau să-l mai vadă niciodată pe Edwards. Fereastra pe care le-o deschisese către lumea de peste mări avea să se închidă cu zgomot. Însă Edwards continua să le viziteze. Prima oară când îl invitaseră înăuntru, Taki se scandalizase. Era un barbar, nu era chiar un om, așadar nu făceau nimic necuvenit. În orice caz, îi erau profund îndatorate. Le salvase de pe Colina Ueno și fusese nemaipomenit de bun cu Tatsuemon. Teoretic, făcea parte din familie. De altfel, mai aveau încă nevoie de el. Lucrând la Legația Britanică, era mereu la zi cu știrile și le informa despre ultimele evenimente de pe front.

Se grăbi să intre în sala cea mare. Edwards era deja acolo, ghemuindu-se pe *tatami*, cu genunchii ieșindu-i ca acele de păr din cocul unei curtezane. Sachi îi remarcă pieptul mare, acoperit de aspra jachetă de in, felul greoi în care picioarele lui mari se îndoiau sub el. Umplea încăperea. Își ridică privirea la intrarea ei. Arăta îngrijorat. Citi pe fața lui că avea vești proaste. Străinii erau atât de ciudați, își spusese ea. Om în toată firea, neștiind să-și ascundă simțămintele. Tot ce simțea i se citea pe față, ca unui copil. Se grăbi să-și recite urările de

bun venit și complimentele, apoi își împreună mâinile în poală. În sală se așternu tăcerea.

— Aveți vești, i se adresă ea în surdină. S-a întâmplat ceva.

Simți un nod în stomac de frică. În ultima lună, toată lumea care dorea întoarcerea shogunului primise numai vești proaste. Sudicii măturau totul din calea lor. Mai întâi, se năpustiseră asupra orașului Nagaoka, care fusese ras de pe fața pământului. Castelul fusese dărâmat și majoritatea apărătorilor lui omorâți. Cinci săptămâni mai târziu, căzuse pierdută Yonezawa. Acum Aizu Wakamatsu se găsea în stare de asediu. Wakamatsu era citadela nordică, capitala rezistenței, cea mai veche și mai puternică fortăreață a celor din nord. Toți cei care rămăseseră loiali shogunului și cauzei nordice se retrăseseră acolo, unde se dăduseră lupte aprige în ultima lună. De fiecare dată când Edwards le punea la curent, le dădea de știre că atacatorii înaintau mai adânc în oraș, luând șanț după șanț. Din ultimele lui relatări, ea înțelesese că zidurile exterioare ale castelului fuseseră cucerite. Avea fortificații puternice, le explicase el, și urma să mai reziste o vreme.

Wakamatsu era ultima linie de apărare. Dacă era luat, atunci s-ar mai fi putut găsi câteva bande de samurai încăpățânați care aveau să fugă și mai în nord, reorganizând acolo rezistența, dar, în mare, războiul avea să se termine.

Cuta de pe fruntea lui Edwards se adânci. Perii țepoși de pe sprâncenele lui, de culoarea paiului, se îmbinară deasupra nasului proeminent. La cât de trupeș era, nasul lui era de fapt subțire, socoti Sachi în gândul ei, și delicat. Taki aprinse o pipă și i-o înmână lui. El trase în piept de câteva ori.

— Aizu Wakamatsu a căzut, le anunță el, cu voce răgușită. Îmi pare rău.

Tăcerea se lăsă iar peste sală. Aizu Wakamatsu. Sachi închise ochii. Se așteptase la tot ce era mai rău, și totuși vestea o răscoli. Sperase ca Wakamatsu să răzbească, ca măcar nordul țării să mai rămână în mâinile nordicilor. Pentru Edwards nu erau decât știri, care nu însemnau decât sfârșitul luptelor. Dar pentru ea era o problemă personală. Shinzaemon sigur fusese acolo, împreună cu Toranosuke și Tatsuemon. Știa că o femeie samurai ar trebui să simtă mândrie la gândul că războinicii clanului ei se luptaseră cu atâta vitejie, jertfindu-și mai degrabă viața în bătălie decât să se întoarcă înfrânți în sânul

familiei. Bănuie că Taki trebuia să se fâlească pentru că muriseră până la ultimul om. De când se dusese pe colină însă, totul i se părea altfel. Și-i închipui înghesuiți unii într-alții, în jurul unui foc de tabără, tremurând sub pături subțiri, pe măsură ce zilele deveneau mai reci. Poate că nici nu aveau foc, pături sau de mâncare. În tot acest timp ea sperase și crezuse din toată inima că nordicii aveau să biruie în război, iar Shinzaemon avea să se întoarcă teafăr. Dar acum toate aceste speranțe îi făceau impresia unor vise deșarte.

— Am vești de la doctorul Willis!

Sachi știa că doctorul Willis se dusese în nord la chemarea înaltului comandament al sudicilor, ca să le îngrijească răniții.

— Zice că bătălia a fost foarte aprigă. Ambele părți s-au luptat cu multă bravură, dar armata imperială a avut mai mulți oameni și armament mai bun.

— Armata imperială! se stropși Taki, împungând furioasă acul în broderie, ca și cum ar fi dat o lovitură de moarte.

„Armata imperială“ nu era nimic altceva decât un titlu pentru sudici.

— Nordicii nu mai au nici o șansă. N-au decât arme franțuzești.

Buza lui Edwards se răsfrânse sardonice, când pomeni de francezi.

— Armata imperială are...

Nu mai avea nevoie s-o spună. Sudicii erau înarmați de englezi, de poporul său.

— Prin urmare, doctorul Willis n-a consultat pe nici unul dintre ai noștri, trase Sachi concluzia.

Era o afirmație, nu o întrebare. El clătină din cap. Sachi știa prea bine că nu mai rămânea în viață nici un rănit din rândul nordicilor, pentru că sudicii le tăiau capul pe loc. Îi venea foarte greu să mai spere, știind asemenea lucruri.

— Trupele voastre au suferit pierderi groaznice, continuă Edwards. Iar morții vor fi pedepsiți la fel ca... cei de pe Colina Ueno. Conducerea armatei imperiale a ordonat să nu fie îngropați.

Sachi se gândi la toți acei bărbați lăsați să moară atât de departe de casă, de văduvele și de mamele care n-aveau să mai afle niciodată nimic de soarta lor. Unele aveau să aștepte luni de zile, altele, ani, până să accepte că soțul, iubitul sau fiul n-avea să se mai întoarcă niciodată la ele. Dacă Shinzaemon nu se mai întorcea? Trecuse o jumătate de

an de când Sachi îl văzuse ultima oară și nu mai aflate nimic despre el de-atunci. Avea să-și petreacă tot restul zilelor în doliu, așteptându-l veșnic? Încercă să-și imagineze cum ar fi fost viața ei fără el. Ar fi fost mai mohorâtă și mai cenușie, ar fi decurs însă la fel. Așa și trebuia. Cu toate acestea, era greu să-și închipuie ce-i rezerva viitorul. Toate legăturile care-i ancorau pe oameni în societate, precum cele de familie, de clan, de moșie, n-aveau să mai existe pentru ea. Tatăl ei, Daisuke, nu făcea, de fapt, parte din viața ei. El trăia în Osaka. Încercase chiar să se întoarcă iar la ea în sat, știind că nici de locul acela nu mai aparținea. Se așteptase să-și petreacă întreaga viață la palat, dar acum ajunsese o refugiată, izolată în căminul altcuiva. Trebuia s-o ia de la capăt.

— Iar aceia care se mai întorc, spuse Edwards brusc, nu vor mai găsi nici slujbe, nici de lucru, nici bani. Vor fi exilați la Suruga, împreună cu shogunul, seniorul Yoshinobu.

Sachi se simți împovărată de tristețe. Războiul se terminase. Erau înfrânți. Nu-i mai rămăsese decât să rabde, să accepte, să se resemneze, să supraviețuiască. Nici o speranță nu mai avea. Cu un efort își ridică fruntea:

— Și Tatsu? se interesă ea.

— N-am mai auzit nimic, îi răspunse el. Cum să mai trimită el vești încoace?

— Până și tu pari trist, constată ea, deși poporul tău îi sprijină pe sudici.

— Mi-e dragă țara asta, zise el. Nu suport s-o văd sfâșiată de colții unui război civil.

Pe ea o surprinse fervoarea din glasul lui.

— Și tu mi-ești dragă, mărturisi el.

Vocea lui răsunătoare coborî deodată spre șoaptă. Ochii săi, mari și rotunzi, o fulgerară.

— Voi toate, adăugă el grăbit.

Dar era prea târziu. Ea văzuse ce privire îi aruncase el, surprinsese dorința din tonul cu care-i vorbea. Nu mai era doar un barbar, cu pielea și părul altfel colorate, cu un contur al ochilor deosebit. Era un bărbat. Acest gând o înfioră. Își plecă ochii.

— Măcar de-acum va fi pace, spuse el, rupând tăcerea. Oamenii vor mai avea o șansă să-și refacă viața.

Femeile făcură din cap semn că da, amorțite.

— Mai am și alte vești pentru voi. Vești bune!

Vești bune. Era de neînchipuit cum mai puteau ele să fie bune.

— Noul guvern va face din Edo capitala sa. Va purta un alt nume. Se va numi Tokio, „Capitala de Est“.

Dar Edo era Edo. Era orașul de reședință al shogunului. A i se da un nume nou și a face din el capitala sudicilor era... Nu numai că l-au ocupat și l-au distrus, dar îl mai și transformau în ceva ce nu era, subjugând cu forța orașul și locuitorii săi, supunându-i prin brutalitate. Un nume nou avea să jefuiască orașul de sufletul, de viața lui.

— Cum să aibă țara o nouă capitală? se minună Sachi. Doar Kyoto este capitala.

— Vor fi două capitale, o lămuri Edwards. Kyoto va fi capitala de vest, reședința împăratului. Edo va fi capitala de est. Administrarea și afacerile vor avea loc la Edo, ca și înainte. Toată lumea se va întoarce. Va fi mai populat ca niciodată. Orașul se va trezi iar la viață. Va fi reconstruit, doar că va trebui să vă obișnuiți să-i ziceți de-acum Tokio. Este o mare veste pentru Edo. Totul va fi spre bine.

Așadar și Daisuke avea să se întoarcă, își zise Sachi în gând. Îi mai trimitea scrisori din Osaka uneori, povestindu-i despre traiul lui de acolo, despre vreme, asigurând-o că era sănătos și ocupat, dar nu-i scria despre război sau despre uriașele schimbări prin care trecea țara. Nici nu se așteptase ca el s-o facă.

— Războiul nu s-a terminat încă, pufni Taki cu dispreț. Toată lumea de aici îi urăște pe sudici. Nu vor reuși niciodată să controleze acest oraș.

— Nu, războiul nu s-a sfârșit încă, dar în curând se va încheia, i-o întoarse Edwards tranșant.

Se mișcă greoi, întinzându-și un picior uriaș, apoi pe celălalt. Pantalonii lui strânși pe picior se freară de *tatami*, iar foșnetul lor răsună.

— Acum nu se mai poate întoarce ceasul înapoi, dar tot răul va fi numai spre bine, fiți convinse! Împăratul se află deasupra nordicilor sau sudicilor. El va reunifica țara. Nu va mai fi împărțită în diverse provincii de-acum încolo, va fi un singur stat.

— Nu ești decât un barbar, murmură Taki. Ce știi tu despre țara noastră?

Se mai certaseră pe acest subiect de nenumărate ori. Toată lumea știa că împăratul era doar un băiețandru și că adulții care stăteau în spatele lui și îl manipulau erau toți din sud. Ei aveau de fapt să domnească, nu împăratul. Taki se încruntă și se întoarse la brodatul ei. Tocmai termina tivul mânecii unui chimono de iarnă, dintr-o țesătură și cu o culoare potrivite unei târgovețe.

Edwards se aplecă înainte. Ochii lui albaștri sticliră.

— Am câteva știri care o să vă intereseze și pe dumneavoastră, doamnă Takiko. Să vi le spun? Împăratul...

— Ce mai e cu Fiul Cerului? se rățoi Taki.

— ...vine la Edo.

— Fiul Cerului? Aici? chițai ea.

Edwards reușise în sfârșit să-i câștige atenția. Ochii îi scânteiau, obrajii fini i se înroșiseră de bucurie.

— A plecat deja din Kyoto, o anunță Edwards. Va sosi aici curând, foarte curând. În câteva zile. Am să vă iau cu mine, să vedeți și voi intrarea lui în oraș, dacă vă face plăcere. Va fi o procesiune splendidă, cea mai frumoasă din câte ați văzut vreodată. Are de gând să locuiască...

Femeile șoptiră cuvintele neîncredătoare:

— În Castelul Edo?

O umbră se lăsă peste sală. Shogunul fusese izgonit împreună cu prințesa, cu Sachi și cu toate miile lui de doamne. Acum însă, împăratul și Curtea lui, împreună cu nevasta, concubinele, doamnele, curtenele, personalul de serviciu, gărzile, bucătarii, servitorii, cameristele, ajutoarele de cameriste, slujnicele ajutoarelor de cameriste, urmau să ocupe somptuoasele încăperi poleite cu aur, cu tavanele lor casetate și lăcuite. Ei aveau să se bucure de jocuri, de muzică, de concursurile poetice în opulentele săli. Ei aveau să se plimbe prin grădinile plăcerii și să plutească pe lacuri, să admire primăvara florile de cireș și frunzele de arțar toamna. Ei aveau să ducă viața despre care prințesa, Sachi, Haru, Taki, ba până și biata Fuyu crezuseră că va fi a lor pentru vecie. Era cea mai cruntă lovitură. Edwards era de părere că se năștea o glorioasă lume nouă, însă nu avea să fie plăcut pentru toată lumea.

Cu toate acestea, nu puteau decât să se plece în fața împăratului. Era greu să ți-l închipui pe Fiul Cerului ca pe un om obișnuit. El

era nepotul prințesei, Sachi știa asta. Era limpede, așadar, că era și el om, cel puțin dintr-un punct de vedere. Dar mai era și un apropiat al zeilor. Numai datorită lui exista țara, anotimpurile își urmau cursul și recoltele de orez ajungeau la vremea secerișului de la an la an. Preoții se ocupau de oamenii simpli, îi țineau sănătoși, îi apărau de nenorociri și îi binecuvântau. Fiul Cerului se îngrijea de întregul univers.

— I se va spune Castelul Tokio, continuă Edwards.

Vocea îi slăbi, când își dădu seama de efectul pe care-l aveau cuvintele lui asupra femeilor.

— Îl repară și îl reclădesc.

Taki mai puse tutun în pipa englezului, i-o aprinse și i-o dădu, apoi le aprinse pe cele ale femeilor.

Îi venea greu lui Sachi să accepte sfârșitul lumii pe care o cunoscuse și îndrăgise. Uitase că totul era trecător în această lume schimbătoare. Bogăția, fericirea, sănătatea, frumusețea, toate acestea puteau să pozească în viața unui om peste noapte, iar în clipa următoare să-l părăsească. Viața nu era altceva decât bătaia aripilor unei păsări, o scăpărare de moment. Totul se schimbase. Toate trecuseră. Era o lecție pe care ea trebuia să n-o mai uite niciodată.

Încetișor, o dâră de fum se împrăștie prin sală, parfumată cu aroma dulce a tutunului. Edwards privi chipurile împietrite din jurul său.

— Am auzit că palatele și conacele astea aveau, grădini frumoase, schimbă el vorba cu blândețe. Ale voastre trebuie să fie neatînse.

— Grădinarii au plecat de mult, șopti Sachi. S-au sălbăticit îngrozitor.

— Nu vreți să mi le arătați? o rugă Edwards. Ne-ar face bine o plimbare.

Cele trei femei își ridicară poalele chimonourilor și se încălțară. Pe afară, frunzele își schimbau culoarea, iar grădinile străluceau în nuanțe purpurii, aurii, portocalii și roșii. Edwards le-o luă înainte, dând la o parte iarba înaltă și înrourată, ferigile și ținându-le în lături pentru ca ele să poată trece. Sachi îl urmă, pășind cu grijă în sabotii ei înalți, sărind de la o piatră la alta, încercând să nu calce în noroi sau prin mormanele de frunze putrede. Când piciorul îi alunecă pe un petic de mușchi umed, el se repezi s-o prindă cu o singură mână. Era uimitor să aibă alături un bărbat atent. Știa că bărbații sunt stăpâni, ia femeile, slujitoare. Așa era făcută lumea. Bărbații mergeau în fața

femeilor, care rămâneau trei pași în urmă. Bărbaților nu le păsa dacă hainele femeilor se udau sau se murdăreau. La început, se simți stânjenită și rușinată de faptul că un bărbat se purta cu ea astfel, dar, pe urmă, începu să aprecieze atenția pe care i-o acorda Edwards.

După o vreme, ajunseră la lac. În mijloc se găsea o insulă cu un far de piatră, ascuns pe jumătate de copaci. Un bățlan, o pată de alb, stătea pe o stâncă. Două țestoase vegheau pe mal. Rațele fugeau de colo-colo. Mai era și un debarcader cu câteva bărci acostate. O clipă Sachi se crezu înapoi, în palatul femeilor, plutind pe lac într-una dintre bărcile plăcerii, lăcuite în roșu, trecându-și degetele prin apă, în acordurile muzicii. Dar bărcile acelea pluteau într-o apă de un verde fetid, iar vopseaua le era ștearsă și se cojea.

Se uită în jurul ei. Taki și Haru rămăseseră în urmă. Era singură cu acel bărbat, cu barbarul, cu Edwards. Se opri, dându-și seama în ce situație delicată se aflau. Tocmai se pregătea să strige la femei să se grăbească, când o cuprinse un neastâmpăr nebunesc. Totul se terminase: războiul se terminase, țara era în ruină. Tot ce socotiseră ele ca de la sine înțeles se dovedise amăgire. Nimic nu mai conta, în afară de clipa de față. Nu mai era concubina răposatului shogun. Era ea însăși. Iar Shinzaemon... Poate că venise timpul să accepte crudul adevăr. Era aproape sigur că nu mai trăia.

Edwards se oprise și el. Își scoase pălăria înaltă, neagră și ușor boțită de pe cap. Ținuta lui șleampătă avea ceva fermecător. Oamenii din țara lui Sachi, cu ochii lor înguști, pe jumătate închiși, își ascundeau sufletele în ei înșiși. Dar în ochii lui rotunzi puteai să-i citești sufletul. Când privirile li se întâlneau, ea văzu că sunt de un albastru scânteietor, la fel ca bolta cerului de vară. Părul lui nu era de culoarea paiului, ci chiar ca un fir subțire de tort, cu totul și cu totul din aur. În soare părea o aureolă. Nasul lui mare și bărbia, ochii înfundați în orbite, sprâncenele stufoase... Se uită lung la el, încremenită în fața acestei ființe venite de pe altă lume.

El întinse mâna, iar ea tresări când degetele lui îi atinseră palma. O făcu să tremure. Îi strânse degetele. Își privi lung mâna mică și albă, ținută în mâna lui mare și palidă.

Înainte să-și poată retrage mâna, el i-o duse la buze. Ea înțepeni, temându-se că avea s-o muște. Apoi simți umezeala și dulceața buzelor lui lipite de degetele ei. Mustața lui îi gădila pielea.

O clipă rămaseră înmărmuriți, cu buzele lui lipite de mâna ei. Pe urmă, ea și-o trase îndărăt. Crezu că gestul lui avea să o tulbure și să o sperie. Dar nu. Era atât de blând. Nu-și închipuise niciodată că un bărbat se putea purta în acel fel. Era ca o gură de aer proaspăt, ca o adiere ce destrăma pânzele de păianjen, readucând-o la viață.

Când își duse mâna la *obi*, simți copca de la Shinzaemon ascunsă acolo. Își dădu seama că-l înșelase. El avea nevoie de ea. Era datoriei ei să-l aștepte, să fie prezentă la întoarcerea lui.

Își plecă ochii în pământ. Picioarele ei goale erau lipite, cu degetele atingându-se, trecute prin chingile de mătase ale saboșilor. Erau picioarele delicate ale unei doamne de la Curte. Dar nu mai erau la fel de albe și de curate ca porțelanul, ci cafenii, pătate și stropite de noroi. Era un semn rău. Ramurile copacilor se plecară deasupra capetelor lor, norii brăzdară cerul și o rafală de stropi reci ca gheața îi căzu precum acele de pin prin păr și pe umeri.

— Ești atât de frumoasă, grăi Edwards.

Vorbea grăbit, printre dinți, uitându-se peste umăr să vadă dacă nu apăreau între timp Taki și Haru.

— Dacă m-ai lăsa... dacă mi-ai primi... Te-aș îndrăgi. Știu că sunt un străin, dar te-ai obișnui cu mine. Te voi prețui. Vei fi regina mea. Te voi lua cu mine în țara mea. Vom vedea lumea braț la braț. Eu... te plac. Aș dori să-ți spun asta pe limba ta, dar nu știu. Nu este afecțiune, așa cum simte un bărbat pentru părinții lui, sau respect, ceea ce simte un bărbat din țara ta pentru soția lui, ori dorința unui bărbat pentru o curtezană. Este mai mult decât toate acestea la un loc, mult mai mult. Este sentimentul care leagă pe vecie un bărbat de o femeie. Pe limba mea i se spune „rabu”¹. Iată ce simt eu pentru tine.

Sachi râse rușinată. Or vorbi astfel bărbații unei curtezane, dar nu era o purtare cuviincioasă față de o femeie onorabilă, ca să nu mai vorbim de una din înalta societate. Preț de o clipă lăsase garda jos, îi îngăduise să-i atingă mâna, iar acum el îi vorbea de parcă urmau să rămână împreună până la sfârșitul zilelor lor. Era ea atât de convinsă că el se găsea în țara ei de atâta vreme încât să știe că acele treburi n-aveau nimic de-a face cu sentimentele omenești?

1. *Love* (engl.). (N. tr.)

Cu toate acestea, o făcu să se întrebe lângă cine avea ea să-și petreacă restul zilelor. Era văduvă, iar văduvele de obicei trăiau la părinți. Nimeni nu se putea căsători în afara clasei sale, dar ea fusese o țărancă, și pe urmă concubina shogunului. Nu mai știa din care clasă făcea parte. Un barbar era în afara tuturor regulilor și convențiilor care guvernau viața normală. Iar ea se obișnuise, între timp, cu Edwards. Abia aștepta vizitele lui.

Își ridică sfioasă ochii la el, privirile li se întâlneau din nou și rămaseră așa, uitându-se unul la altul. Ea încercă să se încrunte, să arate că nu-i plăcea, dar nu se putu abține să nu surâdă. El deschise gura să-i zică mai multe, dar ea își ridică mâna. Se auziră voci în spatele lor. Taki și Haru tropăiau mărunț pe potecă.

A doua zi se auziră pași în curte, zgomotul sandalelor de pai. Taki alergă până-n sala de primire. Se întoarse cu un zâmbet atât de luminos, încât părea că soarele răsărise în întunecoasa încăpere, pătrunzând până și-n cele mai ascunse unghere. Se opri în pragul ușii. Ținea un sul în mâini.

Sachi îl desfăcu. Acolo, scrijelite cu mâna lui de bărbat, se găseau ultimele două versuri ale poemului trimis de ea:

„*Akatsuki shirade*
Hito o koikeri.“

„Totuși m-am dăruit ție
Uitând de apropierea zorilor.“

Adăugase doar un singur cuvânt: „*Dounika... Cumva...*“

„Uitând de apropierea zorilor...“ Zorile îi sileau pe îndrăgostiți să se despartă, iată ce dorise să spună poetul. Dar „uitarea“ i se potrivea atât de bine lui Shinzaemon! Lui nu-i păsa nici de ceea ce se credea despre el, nici de ceea ce se aștepta de la el. Îi ignora pe toți, văzându-și de drumul lui. Sachi se bucură nespus. Zorile se apropiau, într-adevăr, zorile unei noi ere. Poate că, așa cum îi tot promitea Daisuke, vor fi vremuri în care oamenii ca ei vor putea rămâne împreună. „Cumva...“

Sachi îi sorbi cuvintele cu nesaț, iar și iar. Shinzaemon trăia și se gândea la ea. Răbdarea ei fusese răsplătită. Pe când se gândea la el însă, simți cum o podidesc tristețea și rușinea, amintindu-și de întâlnirea ei cu Edwards. Cu toată sinceritatea lui, nu putea ști ce credea el sau ce simțea cu adevărat, nu putea pătrunde în sufletul lui.

Pesemne că glumea, își zise în gând. Auzise ea că barbarilor le plăcea să se joace cu inima femeilor. Cu toate acestea, fusese atât de blând, plin de respect. Nimeni n-o mai tratase astfel până atunci. Se întreba dacă să-i destăinuie lui Taki ce se întâmplase între ei, dar acum își dădu seama că nu putea.

Ceva mai târziu auzi prin curte scârțâitul cizmelor din piele de animal. Își oțeli inima.

— Spune-i că nu mi-e bine, îi porunci ea lui Taki.

Dounika. Cumva. Dar „cumva“ putea însemna un timp foarte îndelungat. La început, Sachi tresărea la cel mai mic zgomot din curte și o trimitea pe Taki să alerge ca să vadă ce era. Dar zilele treceau. Nu se mai ivi nici un alt mesaj, nici un semn de la războinicul cu părul ciufulit și cu ochi de pisică. Își dădu seama că uitase cum arăta Shin. Părul zburlit și ochii și-i mai amintea, dar nu era sigură dacă avea să-l mai recunoască. Poate că Shinzaemon avea acum acea privire goală din ochii tânărului Tatsueemon. Își irosise luni de zile din viață lup-tându-se pentru o cauză pierdută. Mai mult ca sigur, era sleit de obo-seală, slăbit de nemâncare, hămesit, bătut, murdar și zdrențaros, probabil dezamăgit și supărat.

Trecuse atâta amar de vreme! Edwards îi arătase lumea și alte feluri de a trăi... Edwards. Iată de unde-i veneau toate aceste îndoieli. La fel ca sudicii care cuceriseră Edo, el o schimbase, îi strecurase în suflet neîncrederea.

Își închipuise că Edwards avea să fie atât de rușinat, încât n-avea să mai audă de el vreodată. După câteva refuzuri din partea ei, totul avea să se termine. În prima zi în care o vizitase, ea îi trimise vorbă că nu se simte bine. A doua zi îi trimise același mesaj. Însă retrăia apropierea dintre ei, simțind același fior de încântare care-i gădilase spina-reca când el își lipise buzele de mâna ei. Taki se întoarse înăuntru, cu un buchet uriaș de flori și frunze de toamnă: camelii, crizanteme sălbatice, ramuri strălucind de roșul, portocaliul și galbenul sclipitor al frunzelor de arțar. Sachi fu încântată. Taki alergă să aducă o vază. Amândouă ingenuncheară să le aranjeze.

În a treia zi, el îi trimise un obiect misterios. Era mic, rotund, făcut din metal. Ea-l întoarse pe o parte și pe alta, apoi încercă să și-l pună

pe deget. Îi venea ca turnat. Și-l scoase cu iuțeală. Nu se simțea în largul ei purtându-l.

Nu mai întâlnise vreodată asemenea purtări. Ar fi trebuit să se supere, dar se simțea mai curând flatată. Shinzaemon lipsea de atâta amar de vreme! Dacă se mai întorcea, urma să fie un străin ce se amesteca din nou în viața ei. Iar Edwards se afla aproape. Putea să-l primească măcar de dragul lui Taki și al lui Haru. Și ele se bucurau de compania lui. Prin urmare, Edwards își relua vizitele.

Între timp, se apropia venirea împăratului în oraș.

— Trebuie să ne îmbrăcăm în haine noi când ne vom duce să-l întâmpinăm, constată Taki, care se găsea într-o stare de accentuată frenezie.

Nu știau ce să poarte. Nu mai puteau purta robele doamnelor de la Curtea shogunului. Shogunul și Curtea lui erau declarați dușmani ai statului, iar Sachi se temea că, dacă erau recunoscute, ar fi putut sfârși în cuștile prizonierilor de război, trimise pe sus la Suruga. Până la urmă, hotărâră să se îmbrace ca niște târgovețe înstărite. Când veniră neguțătorii, Haru comandă baloturi de mătase în culori și modele potrivite târgovețelor. Ea și Taki se porniră pe cusut.

Era la fel de limpede că ele nu se puteau duce cu Edwards. Să se arate în public împreună cu un barbar înalt și cu nasul mare, însoțiti de găzile lui de corp, ar fi fost o nebunie. Aveau să se ducă pe cont propriu.

Ajunul procesiunii se apropia cu pași mari. Le ajunse un mesaj de la Daisuke. Se întorcea la Edo și avea să le însoțească.

II

A doua zi, dis-de-diminează, Taki o ajută pe Sachi să se pregătească. Îi înnegri dinții, îi rase sprâncenele și îi făcu o pieptănătură încărcată de târgoveță, împletindu-i un coc lucios, prins cu agrafe și piepteni. După aceea, o ajută să-și pună chimonoul. Mătasea nouă era răcoroasă și înviorătoare pe piele. Cel de deasupra, cu căptușeală groasă, era într-un roșu la modă, cu un model de frunze de arțar pe poale. Peste noapte, Taki îl ținuse atârnat deasupra unui bețișor parfumat, iar

acum răspândea o elegantă mireasmă de mosc. Taki și Haru erau și ele îmbrăcate în straie minunate.

Daisuke le aștepta în curte. În palida lumină a dimineții, respira demnitate și forță. Era în uniformă de gală, în pantaloni *hakama* plisați, de culoare neagră și cu o haină cu umeri scrobiți ca niște aripi. Se împlinise la trup, observă Sachi, iar burta i se umfla deasupra *obi*-ului. Avea și două săbii la cingătoare. Era un bărbat de vază.

Spusese că voia să fie un tată de care ea să fie mândră și reușise. Sachi îi dădu binețe cu o bucurie tăcută. Simțea, așa cum i se întâmplase ori de câte ori el o privea, că și de data aceasta mai vedea și pe altcineva în ea.

— Fiica mea, o salută el surâzător.

— Tată, îi răspunse ea la salut, cu o plecăciune.

Când pleacă de la conac, Sachi băgă de seamă că totul fusese pus la locul lui. Malurile șanțului fuseseră îndiguite, părțile căzute din pod, reconstruite. Drumurile fuseseră plivite de buruieni, măturate și stropite cu apă. În aer se simțea mireasma pământului reavăn, ca după ploaie.

Marile bulevarde ce se întindeau între palatele nobililor nu mai erau nici tăcute, nici pustii. Oamenii mișunau, zorindu-se într-un șir nesfârșit spre castel. Piața din fața castelului se umpluse deja cu oameni îmbrăcați în cele mai bune chimonouri de mătase, păstrate anume pentru sărbători.

Daisuke le conduse prin mulțime până la Poarta Wadakura, prin care avea să treacă împăratul. Sachi îl urma îndeaproape, croindu-și drum printre trupuri slăbănoage și grase, înalte și scunde, de bogătași și de sărmani, trupuri care îi stăteau în cale și trupuri care se dădeau la o parte. Erau bărbați, femei, tineri, bătrâni, copii, părinți purtându-și pruncii în spate. Ochii ei scăpărară prin marea de chipuri. Se întreba dacă nu cumva avea să zărească vreo figură cunoscută, cu ochi oblici de pisică. Câteodată mai vedea pe cineva și credea, pentru o clipă, că era el, dar, când se uita iar, își dădea seama cu durere că se înșela.

Ajunseră la un cordon de soldați, când Sachi observă o femeie prin mulțime. Chimonourile ei bătătoare la ochi îi dezveleau spatele, ispitind privirile cu o piele albă, ca o gheișă sau prostituată. Toată lumea se uita la locul pe unde urma împăratul să intre în castel, dar ea se uita în altă parte, mușcându-și buzele. Contempla îndelung, cu

o privire neîncrezătoare, castelul, turnurile și meterezele lui, zidurile lui înalte, văruite în alb. O lacrimă îi brăzdă fața fardată.

— Fuyu! o strigă Sachi.

Chipul fetei exprima tot ce simțea și ea. Se repezi prin trupurile înghesuite unul într-altul și o apucă de mânecă. Îi simți parfumul ieftin, pe când o trăgea cu blândețe afară din mulțime.

— Vremurile de altădată n-au fost chiar așa de minunate, o alină Sachi cu dulceață.

Dar imediat își dădu seama că minte. Acele porți rămâneau închise și pentru ea. Acea lume frumoasă, delicată pierise o dată pentru totdeauna, ca un neprețuit porțelan spart.

Daisuke ocupase pentru ele un loc lângă poartă, într-o zonă interioară, rezervată demnitarilor din guvern, unde aveau să fie ferite de înghesuială. Sachi cuprinse cu privirea mulțimea din fața ei. Nu-și închi-puise niciodată că existau atâția oameni pe lume.

— Uită-te la ei, o îndemnă Fuyu, ștergându-și ochii și nasul cu mâneca. Mai întâi au fost gata să-și dea și viața pentru shogun. Acum se închină la împărat. Apoi o să-l aclame iar pe shogun, când flăcării noștri s-or întoarce de la Wakamatsu.

Sachi simți un junghi în inimă, iar gura i se uscă dintr-odată. Flăcării. Shinzaemon avea să se numere cu siguranță printre ei.

— Se întorc? șopti ea.

— Cei rămași în viață. Vor veni în marș. O să fie acilea în câteva zileșoare. Știm noi cine este adevărații eroi. O să le facem o primire nemaipomenită.

Se apropia ora calului, când mii de focuri ardeau de obicei pentru masa de prânz. Dar astăzi era interzis să faci focul. Departe, în zare, se auzeau zgomote slabe. Toată lumea tăcu, încercând să prindă armoniile ce pluteau prin aer. Era muzică, o muzică străveche, de pe altă lume. Sachi se înfioră. Parcă zeii ar fi coborât pe pământ.

Pe deasupra capetelor se iviră stindarde, șerpuind prin mulțime. Unduiau dintr-o parte într-alta, fluturând în adierea vântului. Erau vișiniu-închis, cu un disc de aur, blazonul împăratului, simbolizând o crizantemă. Soarele scăpăra printre vârfuri de lănci, sulite și halebarde, răsfrângând orbitoare săgeți de lumină. Mijind ochii, Sachi desluși o masă de siluete negre, falnice, mișcându-se într-o procesiune solemnă, cu pălăriile înalte, lăcuite în negru, ale rândurilor de

curteni. Coifuri plate, coifuri țuguiate, coifuri de toate formele și culorile înaintau în grupuri compacte. La distanță, acoperișurile lăcuite ale palanchinelor sclipeau în soare.

Sachi se gândi la procesiunile nobililor pe care le vedea trecând prin sat și la magnificul alai al prințesei, care o luase și pe ea și o adusese la castel. Aceasta era mai somptuoasă. Dar avea și ceva diferit. În oricare altă procesiune la care mai asistase, întotdeauna se întâlneau străjeri care strigau într-un ritm cadențat: „*Shita ni yio! Shita ni yio!* În genunchi! În genunchi!“ Aceste trupe de soldați mășăluiau în tăcere.

Procesiunea începu să se vadă din mulțime. Din locul său, Sachi îi putea zări pe muzicanți bătând la tobe și suflând din flaute, cântându-și melodiile shintoiste. În spatele lor veneau purtătorii de lănci și de stindarde, marile drapele fluturând deasupra capetelor lor. Urmărea soldații, regiment după regiment, îmbrăcați în uniforme străine, ca pentru a reaminti populației că vechea eră, cea a shogunului și samurailor, trecuse, iar acum începea una nouă. Unii aveau puști petrecute peste umăr. Alții mășăluiau cu săbii încinse la brâu. Hamalii cărau în spinare cufere lăcuite, iar servitorii mergeau lângă ei.

Apoi veni rândul nobililor și al seniorilor. Unii erau ascunși în palanchine, alții se arătau călare sau pe jos, înveșmântați în robe voluminoase, purtând pălării negre, înalte, așa cum nu mai văzuse Sachi decât în gravurile de lemn: străvechea uniformă a Curții Imperiale. Erau urmași de curteni și de străjeri în costume în culori strălucitoare. Erau sute de rânđași care duceau de dârlogi sute de cai, purtători de umbrele de soare, purtători de pantofi, purtătorii căzii de baie imperiale, nenumărați slujitori de toate soiurile. Întreaga Curte, din câte se părea, destul cât să populeze imensul palat, se pornise la drum, să-l însoțească pe împărat.

Totul era ciudat și nou: soldații în uniforme străine, curtenii în străvechile lor costume, așa cum nu se mai văzuse niciodată prin Edo. Până și chipurile le erau diferite de cele pe care le vedea îndeobște pe străzile orașului, de la căutătura aspră din ochii soldaților sudici până la trăsăturile de o paloare morbidă ale aristocraților cu nasuri lungi, guri mici și frunți înalte.

Urmă un lung convoi de preoți shintoști, târându-și pașii prin mulțime, foșnind din baghetele lor de hârtie. Împăratul avea să

sosească dintr-o clipă în alta. Oamenii, clădirile, copacii, pământul, aerul, totul trebuia să fie purificat.

Apropiindu-se foarte încet, se ivi un palanchin din aur și lemn de abanos, mai mare și mai splendid decât tot ce văzuse Sachi la viața ei. Era împodobit cu draperii grele, prinse în cordoane de mătase roșie, iar acoperișul îi lucea în soare. Era purtat la înălțime de o mulțime de cărauși, toți în voluminoase robe de mătase galbenă, cu pălării negre pe cap.

Deasupra se înălța un phoenix de aur, lucrat în filigran. Scânteia și sclipea, în vreme ce înainta legănându-se. Pe măsură ce litiera cu pasărea phoenix se apropia, o tăcere grea se lăsă peste mulțime. Murmurul și freacăta, șuierăturile și șoaptele, foiala oamenilor care se forțau să vadă mai bine încetară cu totul. Nu se mai auzi nici un glăscior de copil, nici măcar un scâncet de bebeluș. Singurele zgomote mai erau făcute de mânecile și poalele purtătorilor, de clămpănitul saboților lor negri.

Genunchii lui Sachi părură să se îndoie fără voia ei. Nemaștiind de nimic, cuprinsă de o venerație copleșitoare, ea se prosternă. Aproape că nici nu mai auzea șoapta rebelor purtătorilor, hârșăitul saboților lor sau scârțăitul cordoanelor de mătase care propteau palanchinul. Un parfum se răspândi în aer, o aromă străveche, sfințită, ce amintea nu de crezul auster al unui Buddha, ci de zeii shintoști, nu de întunerice, ci de lumină, nu de moarte, ci de viață.

În mintea lui Sachi, nu mai era nici o îndoială că ființa dinăuntru palanchinului era un copil al zeilor, un fiu al zeiței soarelui. Cu phoenixul de aur strălucind deasupra lui și purtătorii îmbrăcați în galben, ca o coroană de raze în jurul lui, era însuși astrul zilei coborât pe pământ.

Îndrăzniră să-și ridice capetele la mult timp după ce palanchinul trecuse. Sachi se uită în jur. Taki și Haru încă mai rămăseseră cu nasurile în praf, în vreme ce pretutindeni în jur oamenii începuseră să se ridice în picioare, arătând nedumeriți, ca și cum se întrebau ce-i apucase. Locuitorii din Edo, cu scaun la cap, păreau enervați că se putuseră lăsa atât de ușor seduși. Ura împotriva rebelilor din sud era încă vie, dar ceva se schimbase. Așa cum se exprimase Edwards, nu se mai putea da ceasul înapoi.

Palanchinele, seniorii, demnitarii, curtenii, caii, rânđașii, soldații, hamalii și cuferele, servitorii, femeile, slujnicele și toți ceilalți dispărură

în Castelul Edo. Numai că nu se mai chema „Castelul Edo“, cetatea de scaun a Înălțimii Sale, shogunul, își aduse aminte Sachi. Era de-acum „Castelul Tokio“, Palatul Imperial, reședința Fiului Cerului.

Într-un târziu, înaltele porți din lemn de cedru începură să se miște. Sachi privi vrăjită, arzând să vadă pentru ultima oară castelul. O copleșise o senzație îngrozitoare de damnare. Privind pe deasupra capetelor din mulțime și a cordoanelor de soldați ce făceau de strajă, își aținti ochii în spațiul care se îngusta, dar tot ce mai putu zări era clădirea corpului de gardă din curte. Masivele blocuri de piatră ale zidului din spate intrau în umbră, pe măsură ce porțile continuau să huruie în același ritm măsurat, până când se închiseră bubuind. Marile ziduri se clătinară. Bufnetul răsună ca un ecou prin toată piața.

Un vânt rece bătu prin mulțime, făcând să fluture poalele chimonourilor. Ridică în aer frunzele căzute și stârni praful. Sachi se înfioră și se înfășură mai bine în jacheta *haori*.

Ochii lui Daisuke străluceau. Porțile nu erau închise și pentru el. Soldații sudici, palizii aristocrați, curtenii în robele lor de mătase galbenă erau de-ai lui. Împărțeau gloria cu el. Triumful împăratului era și al său.

— Nu poa' să ia castelu', bombăni Fuyu.

Fardul alb de pe fața ei era pătat și i se scurgea, brăzdat de lacrimi.

— Străzile-s ale noastre. Zi-i cum vrei. Tot Edo e.

Oamenii ieșeau, parcă, dintr-o transă, uitându-se în jurul lor, zâmbindu-și unul altuia cu sfială. Vocile începură să se audă, dar în surdina, ca și cum nimeni nu se încumeta să povestească ce-a văzut. Un copil începu să sporovăiască, oamenii plecau acasă. Cei mai mulți se îndepărtau tropăind mărunt în saboții sau sandalele lor de pai, îndreptându-se spre capătul de răsărit al orașului.

Fuyu își ridică poalele, își înclină zorită capul în semn de rămas-bun și în grabă, de parcă se temea să nu le apuce mila pentru ea dacă stătea mai mult, și o luă spre est, legănându-se în saboții ei înalți. Sachi îi privi spatele dezvelit de chimonoul ei împopoțonat și greoi, urmărind-o cum dispărea în mulțime. Părea mică și tristă, dar demnă. Sachi se recunoștea pe sine în felul în care-și ținea umerii, în mânia aceea, refuzul acela de a renunța la trecut, acea mândrie pe care, poate, o aveau toate femeile de la palat. Poate că aveau s-o poarte-n suflet pentru tot restul zilelor lor.

Daisuke le însoți pe Sachi, Taki și Haru de la piața din fața castelului până la podul ce ducea la conac. Acolo se opri.

— Eu trebuie să plec, le spuse. Am niște treburi. Îmi fac o casă aici, în Tokio. Va fi loc pentru toți. Vom avea servitori și cameriste. Vreau să fiu sigur că veți avea viața pe care o meritați.

Sachi se înclină, simțindu-se deodată cumplit de singură și de tristă. „Când flăcării se vor întoarce de la Wakamatsu“, avea să se găsească Shinzaemon printre ei? Daisuke însă habar n-avea de existența lui. Era greu să-ți închipui ce loc avea să-și găsească el în această viață idilică pe care tatăl ei le-o pregătea. Iar Edwards – își zise ea în gând – cu atât mai puțin.

Nimeni nu făcea de pază la porțile conacului. Sachi, Taki și Haru străbătură grădinile în tăcere, îndreptându-se spre masivele porți interioare, croindu-și drum printre mormanele de frunze îngălbenite.

În celălalt capăt al curții erau doi bărbați, șezând cu picioarele încrucișate într-un loc înșorit de pe verandă, dincolo de marea sală de la intrare. Erau în toiul unei conversații. Capetele aproape că li se atingeau. O rază de soare străluci prin fumul ce se înălța șerpuit din pipele lor, răsfrângându-se pe creștetul proaspăt ras și moțul uns cu ulei al unuia. Celălalt avea capul acoperit cu un păr țepos și negru, tăiat scurt ca al străinilor.

Bărbatul cu creștetul ras își ridică privirea, când se iviră femeile. Sări în picioare și se grăbi spre ele, plecându-se într-un gest prin care-și cerea iertare. Era bătrânul care stătea de gardă la porțile exterioare.

— Îmi pare tare rău, murmură el.

Îl arătă cu un gest pe celălalt.

— Avem un musafir. Tocmai s-a întors de la Wakamatsu.

Sachi dădu din cap. Unul dintre flăcării lor întors de pe front, aducându-le vești. Bătrânul avusese un motiv destul de bun ca să uite să mai stea de pază. Se întoarse să-i dea binețe nou-venitului. El cobora de pe verandă, încălțând în liniște o pereche de sandale de pai. Chipul îi era aplecat, dar chiar înainte de a-și ridica fața ea știu. Era Shinzaemon.

Întors din morți

I

Shinzaemon se uită îndelung la Sachi. Ochii lui înguști ca de pisică o scormoneau parcă. Nu era frumos ca un actor de Kabuki, cum fusese Daisuke. Trăsăturile îi erau prea aprige, prea aspru tăiate, prea puternice. Îi recunoscua aroganța, grația înăscută, îndrăzneala. Nu conta că luptase de partea celor care pierduseră războiul, purta în suflet aceeași demnitate.

Sachi văzu că e bătut de soare și de vânt. Tenul îi era ars de soare, hainele îi erau rupte și mototolite. Un început de mustață îi mijeja pe buza de sus.

Sufletul ei se năpusti spre el, dar ea nu se urni din loc. Rămase în picioare, dreaptă și serioasă, cum îi stătea bine unei femei. Ardea să se arunce în brațele lui, dar, firește, nu făcu așa ceva. Își plecă privirea și se înclină. Taki îi făcu o reverență, acoperindu-și ochii cu mâneca.

— Shin, rupse ea tăcerea. Trebuie să fii ostenit. Bine ai venit acasă. A trecut atâta timp.

Shinzaemon făcu o plecăciune solemnă.

— Este de neiertat, începu el, c-am venit fără să vă anunț din timp.

Vocea îi era joasă. Sachi îi simțea mirosul sărat al sudorii amestecat cu aroma tutunului. Își aminti de toate acele dăți în care îi adulmecase mirosul, pe când străbăteau împreună Drumul Interior de Munte, când poposiseră în vârful muntelui, când o strânsesera în brațe pe pod. Cu o plecăciune, ea rosti rosti formulele de bun venit. Aștepta momentul în care puteau rămâne singuri.

Plecăciunile păreau să nu se mai sfârșească. Atunci Taki o apucă pe Haru de mâneacă. Încet, sau așa i se păru lui Sachi, ele se descălțară de o sanda, apoi de cealaltă, urcară treptele și înaintară spre sala de

primire. Făcură altă reverență și intrară. Ea le urmări, până când dispărură din raza privirii ei.

Soarele apunea, iar cerul era colorat în nuanțe de roșu, argintiu și auriu.

Sachi așteptase această clipă de atâta amar de vreme, acum însă se sfia, ca o fetiță. Nu-și ridică ochii din pământ. Șosetele lui *tabi* erau pline de colb, sandalele, rupte și uzate. Se vedeau noduri acolo unde înnădise curelele rupte. Poalele chimonoului său erau pline de pete. O privea lung pe sub sprâncenele-i stufoase.

— Ai venit! șopti ea.

— *Dounika*, rosti el. Cumva.

Ultima oară când se întâlniseră, nu crezuseră c-o să se mai vadă vreodată. Ea-și ridică ochii la el, sfioasă, amintindu-și de întâlnirea lor. Nici el n-o slăbea din ochi, ca și cum și-ar fi reamintit fiecare rotunjime, fiecare trăsătură a chipului ei. Ceva în el se schimbase. Îi zâmbi cu ironie. Tunsoarea îl făcea să arate ca un băiețandru neastâmpărat. Nici când avusese părul strâns la spate într-o coadă de cal nu putuse să-i vadă fața atât de limpede.

— Ce zici? îi ceru Shinzaemon părerea cu o grimasă, ducându-și mâna la cap.

Încruntarea îi lăsase o cută între ochi. O clipă, ea întrezări privirea pierdută din ochii lui Tatsuemon, ca și cum s-ar fi uitat la anumite lucruri despre care ei nu-i putea povesti. Dar luptele avuseseră loc cu două săptămâni în urmă. Scăpase cu viață. De atunci, o pornise pe drumul de întoarcere. Poate privirea îi era ațintită spre viitor, nu spre trecut.

— Arăți altfel, îi răspunse ea, dându-i un surâs. Este o deghizare bună. Nu te-ar fi recunoscut nimeni așa.

— Tu însă mă recunoști.

— Da, șopti ea.

Dorea să-l atingă, să-i simtă trupul, mâinile puternice. Dar se abținu. Cu cât se lungea așteptarea mai mult, cu atât tânjea după el mai tare.

El scoase din mânecă un pieptăn. Era din baga, încrustat cu aur, gravat cu un blazon. Pieptănul mamei sale, blazonul familiei ei. Habar n-avusese ce însemna când i-l dăruise. Acum știa, iar acest fapt o schimbă și pe ea.

— M-a apărat mai mult decât o armură.

Avea atâtea să-i spună, dar își dădu deodată seama, cu bucurie, că aveau tot timpul să stea de vorbă mai târziu. Aveau toată viața înaintea lor.

— Vino să vezi grădinile, îl pofti ea.

Își croiră drum de-a lungul cărărilor năpădite de buruieni. Smocuri de iarbă înaltă se unduiau în adierea vântului, care purta funigei învolburându-se prin aer ca o zăpadă. Insectele bâzâiau. Arșarii străluceau în toate culorile toamnei. Ea îl duse la parapet.

Rămaseră acolo, unul lângă altul, uitându-se în jos, în Câmpia Goji-in, pe moșia care odinioară aparținuse nobililor. Se vedeau oameni pretutindeni, lucrând cu sârg. În depărtare, cartierul târgoveților era înșesat de schelării din bambus, ca acele unui arici, iar oamenii mișunau ca furnicile, ridicând ziduri și acoperișuri. Bocănitul miilor de ciocane răsuna clar.

Colina se înălța, tăcută și moartă, în mijlocul acestei activități febrile. Păsările zburau în cerc, puncte negre pe cerul care se întuneca, cobind parcă. Stăteau atât de aproape unul de altul, încât ea îi simțea căldura trupului.

— Veneam aici, începu ea, în fiecare zi. Și mă uitam la colină întrebându-mă dacă nu erai cumva acolo. Am crezut că n-o să te mai văd niciodată.

— Tatsuemon mi-a spus ce-ai făcut...

Preț de o clipă, amintirea acelei zile îngrozitoare o cotropi. Chipurile înfricoșate, rănile căscate și ochii ficși, muștele, duhoarea. Fusese atât de înspăimântată c-avea să-l găsească printre cadavre! Iar acum stătea lângă ea, plin de căldură și de viață. Ochii i se umplură de lacrimi, iar ea și-i acoperi cu mânăca.

El îi luă mâna și i-o strânse tare. Ea-i simți bătăturile din palme, întărite acolo unde mâna i se încheștase pe sabia. Își ținu răsufierea. El o luă în brațe. Ea-i simți mușchii tari ai brațelor, inima bătându-i în piept, abdomenul umflându-se și golindu-se, la fiecare răsufiere. Buzele lui îi atinseră părul. Atingerea nu-i mai era brutală, ca-nainte, ci blândă. El îi acoperi cu sărutări urechile, ceafa, obrazul, ochii. Apoi gura lui i-o găsi pe a ei.

Ea se trase înapoi și se uită la el, încruntată. Își dorea din adâncul sufletului să-și petreacă tot restul vieții alături de acest bărbat. *Dounika*.

Cumva. Nu mai jinduisse niciodată atât de tare după ceva de când se știa. Surâzător, o mângâie pe frunte.

— Ochii tăi, grăi el. Cum să-i uiți? Gura asta. Rotunjimea obrazului. Zâmbetul tău.

El îi trasă o linie plimbându-și degetul pe obraz, în jurul bărbiei, de-a lungul gâtului. Parcă habar n-avusese până atunci ce înseamnă să trăiești.

— Tu, șopti el.

Coborâra de pe parapet, iar el o trase în iarbă. Nenumăratele chimounouri de pe ea i se umflară ca o pernă moale sub trup. Erau împresurați de ierburi înalte, ce foșneau și se legăneau în vânt. Nările îi erau gădilte de miresmele tulpinilor uscate, de florile sălbatice involburându-se în jur. Se lăsă pradă moliciunii, se topi în parfumurile toamnei. În acest loc tainic erau invizibili. Chipul lui se profila negru pe canavaua cerului. Ultimele raze ale soarelui muribund îi aprinseră cârlionții, făcându-i să strălucească precum un halou. Ea închise ochii, pe când buzele lui îi alunecară pe gât.

II

— Uită-te la tine, Shin! exclamă Sachi. Ești lihnit! Va trebui să te punem la îngărășat!

O rază de soare se strecură prin ușile de lemn, străpungând aerul de dimineață, făcând să sclipească firele de praf și luminând aburul ce ieșea din orezul fiert și din supa *miso*.

Shinzaemon stătea așezat, liniștit, în vreme ce Haru și Taki se fățâiau în jurul lui, umplându-i ceașca de ceai, bolul de orez, aducând, unul după altul, platourile de pește fript și de legume fierte înăbușit. Camera se umplu de miresme îmbietoare.

Sachi ședea tăcută, jucând rolul amfitrioanei binevoitoare, asigurându-se că totul îi era pe plac. Din când în când, ochii li se întâlneau. Dulceața serii trecute încă le mai pâlpaia în suflet. În spatele nepăsării jucate, ardea de bucurie, ca și cum un foc mare i s-ar fi aprins în inimă. Simțea că sângele mamei îi clocotea în vine. Ca și mama ei, avea să se bucure de viață, indiferent de consecințe.

Dar în lumina necruțătoare a zilei era mai conștientă ca oricând cât de cumplită era situația în care se aflau. Acum avea un tată, un demnitar puternic, de partea sudicilor. Însă nu îi era tată ca Jiroemon. Nu-i putea pretinde supunere oarbă, așa cum făceau, de obicei, toți tații. Dar un tată era un tată, iar ea nu voia s-o rupă cu el. Nu acum, când abia-l regăsise.

Sachi știa prea bine că nu e liberă să facă ce vrea. Femeile erau proprietatea bărbaților, aparțineau familiilor lor. Regăsindu-și tatăl, descoperise noi legături care o îngrădeau. În beția produsă de venirea lui Shinzaemon, își închipuise că lucrurile puteau sta și altfel. Acum își aducea aminte că era imposibil.

Se uită la Shinzaemon, care-și curăța bolul cu o bucățică de ridiche murată, curățându-l apoi cu ceai. Era un soldat, un ronin! Încercă să și-l imagineze ca pe un membru respectabil al societății, îndeplinindu-și îndatoririle unui fiu adoptat de un demnitar din guvern. Gândul îi smulse un zâmbet. Îi venea încă și mai greu să și-l închipuie pe Daisuke binecuvântând unirea ei cu un dușman, un membru al disprețuitei armate nordice.

Dar și Daisuke fusese odată tânăr. Și el fusese furios, impetuos, orbit de patimă. Poate că atunci când va da cu ochii de Shinzaemon se va recunoaște pe sine în el.

Taki îi luă din față tava cu micul dejun. Afară se auzi zgomot de pași. Sachi își ținu respirația. Poate era chiar Daisuke... Atunci îi ajunse la ureche scrâșnetul cizmelor din piele de animal, apropiindu-se din curte. Edwards! Un fior de frică o scutură. Fusese singură cu el și îl lăsase să-i atingă mâna. Numai el știa ce se petrecuse între ei doi. Străinii erau atât de deschiși, atât de ușor se citea totul pe chipurile lor. Dacă el rostea un singur cuvânt sau făcea vreo aluzie, Shinzaemon...

Ușile se deschiseră și se închiseră, pașii veniră spre ei. Sachi auzi vocea chițăită a lui Taki, anunțându-l pe Edwards că se întorsese Shinzaemon. Cei doi nu se mai văzuseră de când călătoriseră împreună pe Drumul Interior de Munte. Shinzaemon se arătase atunci suspicios. Sachi îi simțise ochii pironiți asupra ei ori de câte ori i se adresase englezului. Cât despre Edwards, trebuie să-și fi dat seama că Shinzaemon nu era o simplă gardă de corp, deși păstrase distanța.

Își aminti cum întorsese ea capul și se uitase după Shinzaemon și Edwards, înainte să împingă Poarta Doamnelor Shogunului, ca să intre în incinta palatului. Încă-i mai vedea cu ochii minții, la celălalt capăt al podului, doi străini înalți și vânosul ronin cu păr stufos. Dar lucrurile se schimbaseră. Edwards îi salvase pe toți pe colină și se arătase plin de bunătate față de Tatsuemon. Shinzaemon îi era dator vândut.

Acum, când se uita la Edwards, vedea un om, un bărbat. Dar lui Shinzaemon probabil că i se părea o creatură de pe altă lume. În ce-l privea pe englez, poate nici n-avea să-l recunoască pe Shinzaemon cu părul tuns.

Sala păru să se micșoreze când Edwards îi păși pragul cu călcătura lui apăsată. Când trecu prin raza de soare ce traversa încăperea, părul lui de culoarea paiului străluci ca firul unui tort de aur, iar Sachi îi adulmecă mirosul exotic, înțepător, de carnivor, înmiresmat cu mirodenii străine, de piei de animale și de alte arome ciudate. Îi dădea sentimentul unor uși deschise, de mari spații sub cerul liber, de rafale răcoroase de vânt. Când Edwards se afla prin preajma ei, Sachi își amintea că mai existau și alte lumi.

Simți cum o cuprinde un val de tristețe, când se gândi că acest fir ce o lega de lumea largă se rupea. Se temea că n-avea să mai poată să-l vadă. Înțelegea acum că, atunci când se bucurase de compania lui, socotise că era o consolare pentru ea. Fusese flatată de grija lui și o mișcaseră cuvintele lui pătimașe. Îl crezuse mort pe Shinzaemon, dar acum, că se întorsese, știa că inima ei era a lui.

Englezul se arătă uimit să-l vadă pe tânărul samurai, dar își veni iute în fire și îi făcu, politicoș, o plecăciune. Sachi se uită la cele două capete plecate. Tinerii erau ca soarele și luna de pe cer, două fețe ale aceleiași monede. Unul cu părul auriu, celălalt cu părul negru. Diplomatul iscusit și soldatul trecut prin ciur și dârmon. Amândoi făceau parte din lumi despre care femeile nu știau nimic. Erau, fără îndoială, nerăbdători să stea de vorbă ca-ntre bărbați și să discute politică. Dar se mai simțea în aer și o bănuială nemărturisită. Fiecare se întreba ce-l lega pe celălalt de aceste femei. De Sachi.

— Prin urmare Tatsu... se interesă Edwards.

— Îți mulțumim, răspunse Shinzaemon, pe cel mai politicoș ton. Este bine. Am fost împreună. La Wakamatsu.

El rosti numele tare, cu o scânteie în ochi, ca și cum ar fi vrut să dea de înțeles că știa de care parte se găsea Edwards. Sachi era cu urechile ciulite. Murea să știe ce făcuse Shinzaemon, încotro îl purtaseră pașii, tot ce i se întâmplase de când nu-l mai văzuse. Iși închi-puise fapte de vitejie, bărbați luptându-se până la ultima suflare, ținând piept sorții neîndurătoare. Dar buzele îi erau strânse cu fermi-tate, iar ea nu îndrăzni să întrebe nimic.

— V-ați întors împreună? îl întreabă Edwards.

— Tatsueemon a luat-o călare spre nord, îi relată Shinzaemon. Să intre în marina clanului Tokugawa. Poate ați auzit și voi: amiralul Enomoto, care se află la comanda celor mai bune vase de luptă ale familiei, se îndreaptă pe mare spre Ezo. El conduce rezistența de acolo. După căderea castelului, mulți s-au dus într-acolo, să se înroleze.

Edwards dădu din cap.

— Războiul n-a fost prielnic pentru nordici, constată el.

— Nu s-a terminat, mormăi Shinzaemon.

— Dar tu te-ai întors, sublinie Edwards.

Îi vorbea politicoș, dar cu o notă de triumf în voce, ca și cum ar fi reperat o spărtură în armura lui Shinzaemon, de parcă nu s-ar fi putut abține să nu dea în dușman. Iubitul ei nu era un laș, Sachi știa foarte bine. Trebuie să fi avut un motiv temeinic ca să nu-i fi urmat pe ca-marazii lui în nord. Știa că nu era numai pentru a o revedea. Ceva se petrecuse, ceva groaznic.

Umărul lui Shinzaemon tresări abia perceptibil, deși probabil că Edwards nu observase. Altădată, Shinzaemon ar fi înșfăcat orice armă ar fi găsit la îndemână. Acum făcu un efort uriaș: rămase nemișcat ca o stâncă. Se auzi un glas în sala de intrare. Daisuke se năpusti ca vântul în sală, de parcă s-ar fi aflat la el acasă, fără să mai aștepte să fie anunțat. Arăta fericit, încrezător, chipeș, un bărbat care obținuse tot ce visase de la viață. Mai lipsea doar un singur lucru pentru ca fericirea lui să fie deplină: mama lui Sachi.

Se opri locului când dădu cu ochii de cei doi tineri. Se uită de la unul la altul, cu sprâncenele lui stufoase ridicate. O încruntare trecu ca fulgerul pe fața lui lată. Sachi alergă în întâmpinarea lui.

— Tată, îl salută cu o plecăciune.

Shinzaemon și Edwards erau în genunchi. Englezul se prezintă singur.

— Deci dumneavoastră sunteți de la Legația Britanică, conchise Daisuke. Îl cunosc pe Satow-*domo*. A fost foarte mărinimos cu noi. Englezii ne-au sprijinit cauza. Vă rămân îndatorat pentru bunătatea pe care ați arătat-o familiei mele.

Făcu o plecăciune adâncă. Edwards era un străin și un oaspete în țara lor. Cu toate acestea, Daisuke se uita la el cu asprime, de parcă se întreba ce căuta acolo.

— Shinzaemon din Nakamura, domeniu din Kano, rosti Shinzaemon solemn.

Măinile și fruntea îi erau lipite de *tatami*. Sachi nu-l mai văzuse niciodată atât de grijuliu. Îi aruncă o privire lui Daisuke. Un barbar era una. Străinii trebuiau tratați cu respect și politețe. Dar Shinzaemon era un ronin. Se vedea pe el de la o poștă. Era un proscris, fără stăpân. Daisuke avea să-l miroasă numaidecât.

— Nakamura din Kano... repetă încet tatăl ei. Seniorul din Kano s-a alăturat împăratului destul de recent, dacă-mi amintesc bine. Au existat unele disensiuni în Kano, nu-i așa? Nu prea se hotărau oamenii de partea cui să fie.

— Nu prea știu multe despre politica din Kano, se grăbi să spună Shinzaemon.

Era limpede că nu voia să discute politică.

— Tatăl meu este samurai de rang mijlociu și magistrat al orașului. Am fost trimis la Edo când eram mic. Mi-am petrecut cea mai mare parte din viață aici, în diferite conace ale reședinței seniorului din Kano.

Sachi se uita când la unul, când la celălalt. Atât Daisuke, cât și Shinzaemon își depășiseră statutul acordat de societate prin naștere. Tatăl ei își începuse viața ca un meșteșugar, dar acum era o personalitate de frunte a noii administrații. Shinzaemon dăduse cu piciorul privilegiilor de samurai, își abandonase clanul, ca să-și urmeze idealurile. Amândoi călcașeră în picioare vechile restricții ierarhice, ca să-și croiască un drum în viață. Ah, dacă Daisuke ar fi înțeles cât de mult semănau!

— Shinzaemon a avut grijă de noi pe drum, tată, îl lămurii ea. Am călătorit împreună. Este un luptător desăvârșit.

— Ne este ca un frate, adăugă și Taki.

— În cazul ăsta vă sunt dator, spuse Daisuke.

Se uită la Shinzaemon cu asprime.

— Noi doi trebuie să stăm de vorbă, tinere. Trebuie să știi pe ce poziție ești, dacă ești cu noi sau împotriva noastră.

Shinzaemon dădu din cap.

— Am pierdut așa de multe din viața fiicei mele, mărturisii Daisuke. Îmi pare bine să îi cunosc pe cei care au protejat-o.

Sachi scoase un suspin de ușurare. Deocamdată n-avea să fie nici o confruntare. Taki le aprinse pipe cu gâtul lung și le împărți. Haru alergă să aducă ceaiul. Shinzaemon și Edwards se retraseră într-un colț al camerei, ca să fumeze în liniște.

— Am ceva important să-ți spun, vorbi în surdina Daisuke, adresându-i-se lui Sachi. Cred că te vei bucura. Îndată ce m-am întors la Edo, m-am dus întins la conacul familiei Mizuno. A fost căminul mamei tale. Am dorit să văd cu ochii mei casa în care a locuit, să respir aerul respirat de ea. Era în paragină. Clanul Mizuno a fost loial familiei Tokugawa. Au fugit cu toții. Trebuie să fi plecat printre primii. Din clipa în care te-am regăsit, visul meu a fost tot timpul să locuim toți acolo. Acum ar fi posibil. Reședințele și palatele seniorilor trădători de țară au fost luate sub controlul statului.

Sachi se foi stânjenită. Știa foarte bine că „trădătorii de țară“ erau slujitorii devotați ai shogunului. Dar nu scoase o vorbă. Nu-i era ei dat să-l contrazică.

— Vor servi ca birouri ale administrației sau locuințe ale demnitarilor din guvern, continuă Daisuke. Eu am cerut reședința familiei Mizuno.

Sachi simți un fior străbătându-i tot corpul. Știusese dintotdeauna că tatăl ei era mânat de ambiții mari, dar să se gândească să ia reședința unei familii cum era clanul Mizuno!... Chiar dacă erau rude, nu însemna că ea avea vreun drept la proprietatea lor. Înțelegea foarte bine că seniorii fugiseră, că oficialitățile noii administrații trebuiau să-și primească partea. Totuși... I se părea de rău augur. Era convinsă că un asemenea act ar fi atras asupra lor ghinionul.

— Familia Mizuno n-a avut cine știe ce putere, continuă Daisuke, iar proprietatea nu este nici deosebit de atrăgătoare, nici prea mare. Este potrivită pentru cineva de rangul meu.

Obrajii durdulii ai lui Haru păliră, când el pomeni de familia Mizuno.

— Sunt prea multe fantome ale trecutului pe acolo, șopti ea. Prea multe amintiri. Dar poate că... așa am ajunge la rădăcina răului din viața doamnei mele. Probabil o s-o găsim.

— Este proprietatea seniorului Mizuno, se împotrivi Sachi. Sunt convinsă că nu-i putem lua moșia.

Seniorul Mizuno. Cum îi rosti numele îl și văzu dinaintea ochilor. Ea stătuse ascunsă în umbra prințesei. Seniorul Oguri, cu chipul lui afabil de curtean, luase cuvântul, iar Mizuno își ridicase ochii. Îi văzu creștetul capului, ochii aprigi arzând în orbite ca doi tăciuni, nasul vulturesc, pielea ciupită de vărsat, gura crudă, cu buzele subțiri. Amintirea lui o făcu să se cutremure. Mai avea și un tic, își aduse ea aminte. Își lăsase sabia la poartă, dar brațul încă îi mai tresărea, de parcă încerca s-o scoată din teacă, ca și cum se aștepta la un atac chiar și în palatul femeilor.

Daisuke se încruntă, uitându-se la ea cu o privire întrebătoare.

— Ce știi tu de seniorul Mizuno? o iscodi el. S-a prăpădit, nu-i așa, Haru? A murit cu mult timp în urmă.

— Ultima oară când am auzit despre el era... pe patul de moarte, șopti Haru.

Vocea i se stinse nesigură.

— N-a murit, îi contrazise Sachi.

Ea și Taki păstrau secretul de prea multă vreme. Dar acum, că shogunul și palatul femeilor nu mai existau, nimic nu le mai împiedica să dea totul pe față.

— Noi l-am văzut pe seniorul Mizuno în viață, nu-i așa, Taki? A venit la palat, împreună cu seniorul Oguri, ca să ne spună că Înălțimea Sa se îmbolnăvise.

Un zgomot sparse tăcerea, ciocănitul unei pipe cu gâtul lung, lovită de tabacheră. În colțul camerei cei doi tineri se foiră ușor. Gura lui Haru se căscă. Ea ridică o mână, o lăsă, apoi, să cadă la loc. Scoase un sunet gătuit, ceva între oftat și mormăit, iar ovalul feței sale grăsuțe păru să se ofilească.

— Nu... nu poate fi el. Nu... seniorul Mizuno. Seniorul Tadanaka Mizuno, sunteți sigure?

— Seniorul Tadanaka Mizuno, repetă Taki. Mi-l amintesc foarte bine.

— Era un om rău, murmură Haru. Un afurisit. Era mai bine dac-ar fi murit.

Se lăsă o lungă tăcere. Chipul lui Daisuke se încreți și se întunecă. Nu mai avea frumusețea unui actor de Kabuki, ci purta, parcă, masca unui diavol.

— Atunci a fost o minciună! strigă el.

Izbi cu pumnul lui mare în *tatami*.

— Ce-ai pățit, tată? îl întrebă Sachi în șoaptă. Ce-a fost minciună?

Soarele amurgise. Lumânări și lămpi străluceau în ungherele întunecate ale încăperii, în vreme ce-i cuprindea frigul. Mireasma fumului de tutun plutea în cameră. Dâre de fum se înălțau și se încolăceau în jurul grinzilor negre din tavan. Shinzaemon și Edwards încremeniră ca două statui, cu pipele în mâini.

— Ea zicea că nu-i era frică de nimic pe lumea asta, în afară de el, grăi Daisuke, întorcându-se spre Haru. A fost adevărat... ce mi-ai zis ea mie? Că a fost opera lui? Că el a silit-o să intre în slujba shogunului?

— Am crezut că a murit, se apără Haru, legănându-se înainte și înapoi. Îmi amintesc cum se certau. „Ești femeie“, zicea seniorul Mizuno. Urla la ea. „Cum îndrăznești să mă sfidezi? Crezi că poți trăi fără noi, dar ești un nimeni fără noi. Trebuie s-o faci. De dragul familiei tale!“

— Tu n-ai vrut să te duci la palat, vorbi Daisuke ca pentru sine.

Se simțea o prezență în cameră. Mama lui Sachi. Daisuke se purta de parcă îi auzea glasul.

— Nu asta mi-ai spus tu mie? Era ca și cum te-ar fi trimis la mănăstire, sau la închisoare. Un loc cu trei mii de femei și un singur bărbat, cu bătrâne care te urmăreau pas cu pas, așteptând să calci strâmb. N-aveai voie decât să brodezi și să-ți aranjezi părul toată ziua, erau singurele tale plăceri. „Sunt o sălbăticiune. Sunt o pasăre. Am să-mi iau zborul.“

— Care a fost minciuna, tată? Care a fost minciuna? întrebă Sachi în șoaptă.

— Familia Mizuno avea de toate, povesti Haru.

Vocea îi era sugrumată, ca și cum cuvintele i-ar fi fost smulse împotriva voinței sale.

— Aveau un castel, primeau un imens stipendiu anual, dar nu erau decât șambelani. Tatăl doamnei mele era șambelanul familiei Kisshu, iar seniorul Tadanaka nu putea să sufere lucrul ăsta. Nu suporta să fie numărul doi. Obișnuia să se învârtă tropăind și răstindu-se, răzbunându-se pe servitori. Pe urmă, doamna mea, sora lui, s-a făcut mare și el a văzut o cale de a căpăta ce dorea. A hotărât că ea avea să intre în slujba shogunului, la Castelul Edo. O femeie de rangul ei trebuia să intre în rândurile doamnelor de companie. Dar acolo nu avea sorți de izbândă. Bătrânele erau cele care alegeau și ele nu țineau cont de frumusețe. Nu intrau în calculele lor decât rangul și vechimea familiei. Era mult mai ușor să pătrunzi în palat fiind de o condiție mai umilă, așa că seniorul i-a poruncit sărmanei mele familii să o adopte. Vă puteți închipui cum s-a simțit ea! Dar ce era să facă? Atunci mi-a devenit soră adoptivă, apoi amândouă am fost luate la palat, ca slujnice de rang inferior. Seniorul Mizuno știa că el trebuia doar s-o introducă pe doamna mea în palat, unde shogunul o putea vedea. Era atât de atrăgătoare, de frumoasă, de strălucitoare! El știa că shogunul avea să se îndrăgostească pe dată de ea și avea s-o facă doamna lui din camera de alături. Astfel, prin ea avea să se ridice întreaga familie. Tatăl lor avea să fie înălțat la rang de *daimyo*, iar fratele ei avea să-i moștenească titlul. *Daimyo* peste noapte. Aveau să se strecoare în urma focului aprins de ea în inima shogunului. Și-au ars însă aripile destul de curând, pentru că socoteala de acasă nu s-a potrivit cu cea din târg. Ea trebuia să-i dea shogunului un moștenitor. Dar primul ei fiu s-a prăpădit, apoi următorul prunc...

— Și atunci totul a început să nu mai meargă ca pe roate, o întrerupse Daisuke. Ea mi-a mărturisit că Înălțimea Sa încetase să-i mai facă vizite. M-a întâlnit pe mine și de atunci pântecelul a început să-i crească iar.

— Oamenii au băgat de seamă, continuă Haru în șoaptă. Era dușmănită. O mulțime de femei erau geloase pe ea, iar dacă una dintre ele îndrăznește să scoată vreun cuvânt, ar fi fost o catastrofă pentru familia Mizuno. Seniorul ar fi fost nevoit să-și ia viața, iar familia ar fi rămas fără moștenitori.

— Probabil a aflat cumva de legătura noastră, deduse Daisuke. Poate că a chemat-o înapoi acasă, ca s-o scoată din joc, înainte ca shogunul și oamenii lui să afle.

— Atunci asta a fost minciuna? șopti Sachi. Că el era pe patul de moarte?

— Ca s-o facă să se întoarcă acasă. Ca să înăbușe tot scandalul.

— Dar ce-a făcut el atunci? își auzi Sachi glasul, mititel și mâhnit. Ce-a făcut când mama s-a întors acasă la el? Unde-i ea acum?

Daisuke se uită la Sachi:

— Dacă știe cineva ce s-a ales de mama ta, el este acela. O să-l găsim.

În sală se așternu liniștea. Măcar să-l fi găsit pe seniorul Mizuno, își spuse Sachi în gând. Apoi își aduse aminte că-l mai zărise și a doua oară. În urechi îi răsunau susurul unui râu, murmurul refugiaților disperați să-l treacă, țipetele găștelor sălbatice, scrâșnetul pașilor hamalilor, scârțâiturile unui bac trăgând la mal.

— Taki și cu mine l-am mai văzut o dată cu numai câteva luni în urmă, șopti ea. La Takasaki. Așteptam la rând să trecem râul. El și seniorul Oguri plecau din Edo. Shin a fost și el de față.

— Cum te-a mai privit atunci, doamna mea! se auzi glăsciorul lui Taki.

Sachi revăzu în sinea ei chipul smead al seniorului Mizuno. Îi auzi răsuflarea zgomotoasă, i-o simți pe față. Strigase la ea: „Pleacă de-aici! Lasă-mă-n pace!“, de parcă-și pierduse mințile, de parcă ar fi văzut o stafie. Poate chiar văzuse una, când o privise nu pe ea, ci pe mama ei în ea.

Din celălalt capăt al camerei, Shinzaemon își făcu auzit glasul. Se lumină la față și ochii îi străluciră:

— Aveau cuferele alea, grăi el însuflețindu-se. Era ceva necurat la mijloc. Păreau foarte grele. Iar hamalii nu prea arătau a hamali, nu erau tatuati. Erau... samurai. Samurai care-și lăsaseră părul să crească. Mi-aduc aminte că m-am întrebat atunci în sinea mea ce puneau la cale.

— Sudicii o s-o ia pe urmele lor, vor dori să pună mâna pe niște oameni atât de puternici, zise Edwards, cu ochii albaștri scânteind. Nu știu nimic despre seniorul Mizuno, dar seniorul Oguri a fost mai mare peste miniștri în guvernul shogunului. Șansele lor de supraviețuire sunt foarte mici. Trebuie să-i găsim cât mai repede. Am să vin cu voi. Aveți nevoie de ajutor de pretutindeni. Pot să vă dau cai și hamali. Oricum, trebuie să demarez o anchetă, acum, că țara este deschisă străinilor. N-am mai avut posibilitatea până acum să călătorim liberi. O să fie o aventură pentru mine și mă pot face util.

Shinzaemon dădu din cap.

— Nu pot să-mi pun la dispoziția voastră decât brațul, grăi el încet, dar este un braț puternic. Am trecut prin Takasaki la întoarcerea mea de la Wakamatsu. Am ocolit cât mai mult, ca să nu dau peste oștile sudicilor. Cunosoc drumul ca-n palmă. Și mai am și o bănuială unde s-au dus.

Daisuke rămase pe gânduri.

— Trebuie s-o pornim îndată la drum. Mai este puțin și vine iarna. Va ninge deja în trecătorile înalte. Dacă mai așteptăm până la primăvară, o să fie prea târziu. Îi datorez asta mamei tale, dar și ție, draga mea fiică. N-am să-mi aflu odihna până nu voi da de ea.

Căutătorul de comori de pe muntele Akagi

I

După ce pleacă bărbaii, Sachi scoase brocartul mamei sale. Fusese păstrat în sertarul unui dulap de chimonouri, iar delicata țesătură foșni când îl scoase afară și, cu blândețe, îl despături. Culorile lui erau acelea ale unor vremuri de mult apuse. Și-l lipi de obraz și trase adânc în piept subtila-i mireasmă demodată, de mosc, aloe, pelin și tămâie. Dorea să-și întipărească acel parfum în minte, să și-l amintească în clipa în care avea să-l reîntâlnească, ca și cum și-ar fi putut recunoaște mama după miros.

— Pornim în căutarea ta, șopti ea. Vom fi împreună, în sfârșit!

În aceeași seară, Taki făcu focul în vatra din sala de mese a conacului și trase pernele în jurul lui. Ea, Sachi și Haru se înfășurară în robe groase. Fumul se învârtoșă prin cameră, făcând să le lăcrimeze ochii. Focul trosnea și arunca scânteii pe podeaua lustruită. Capacul ceainicului de fontă, atârnat deasupra flăcărilor, clămpănea, zgâlțâindu-se și dansând, în vreme ce ieșeau aburi din el. Era un zgomot liniștitor.

Shinzaemon stătea cu ele, de parcă deja făcea parte din familie. Se sprijinea într-un cot, puțin mai la o parte de ceilalți, cu ochii pe jumătate închiși, cu o pipă în mână. Sachi îi aruncă o privire, la început sfielnică, apoi ochii ei se plimbară mai îndrăzneț pe fața lui. Bărbia pătrată și gura plină erau reliefate în lumina pâlپăitoare a flăcărilor.

Taki stătea aplecată peste broderia ei, prefăcându-se absorbită, deși Sachi își dădea seama că ardea să pună o sumedenie de întrebări. Taki nu ceruse nici o veste despre Toranosuke. La urma urmei, dacă Toranosuke i-ar fi dat lui Shinzaemon un mesaj pentru ea, acesta i

l-ar fi transmis. Probabil luase hotărârea să păstreze o tăcere demnă. Cu toate acestea, în ochii ei mari se citea o privire tristă, jignită, iar fețișoara ei ascuțită era încă mai palidă ca de obicei.

Într-un târziu, Taki întinse o mână subțire și apucă vătraiul. Scormoni tăciunii aprinși, apoi luă capacul de pe ceainic. Umplu o ceașcă de ceai, o așeză pe o tavă și i-o întinse lui Shinzaemon.

— Shin! spuse ea mieroasă. N-ai zis tu c-ai auzit ceva despre seniorul Oguri și seniorul Mizuno? A fost atunci când mai erai în nord?

— Pe drumul de întoarcere, îi răspunse Shinzaemon, care se cufundă iar în tăcere.

— Deci te-a găsit Tatsu, stăruie Taki, iar vocea i se stinse încet, ca un ecou.

El izbucni în râs.

— I-a fost lesne, aprecie el. Știa unde se dau luptele.

— V-ați întâlnit... la Wakamatsu? se interesă Sachi.

Era și ea dornică să afle cât mai multe despre seniorul Mizuno. Dar, mai presus de orice, voia să audă cât mai multe despre el, pe unde fusese, ce făcuse, prin ce trecuse în toate aceste luni în care se aflaseră departe unul de altul. Ghici că aceleași lucruri doreau să le audă Taki și Haru.

— Vreți să vă povestesc de Wakamatsu?

Femeile dădură din cap. El rămase o vreme pe gânduri, uitându-se în foc.

— Eram acolo, la Castelul Corbului Alb, de câteva luni, începuse el încetișor, pufăind din pipă. A trebuit să ajungem înainte ca ostile sudicilor să ocupe drumurile. Misiunea noastră era să păzim un dâmb din afara aripii centrale a castelului. Eram eu împreună cu Toranosuke. Tatsu ni s-a alăturat când a ajuns acolo. Puteam vedea orașul de sus. Când dușmanul a atacat, noi i-am putut vedea mișunând pe străzi, ca un mușuroi de furnici negre. Treizeci de mii, din câte am auzit. Împotriva a trei mii, câți eram noi. O parte dintre bătrânii, femeile și copiii din oraș se refugiaseră și ei în castel. Cei din sud au adus tunurile și au început să tragă în noi, de dimineață până seara.

Sachi se închipui alături de el, la datorie, pe metereze. Se uita în jos și vedea nori de fum ridicându-se din oraș. Străzile erau întunecate, ca noaptea. Ici și colo, limbile flăcărilor dansau și sclipea roșul crud al incendiilor. Auzi șuieratul văpăilor, trosnetul acoperișurilor

prăbușindu-se. Nu se auzeau țipete, nici voci omenești, era o tăcere înspăimântătoare.

— Apoi inamicul ne-a străpuns liniile de apărare. Veneau câtă frunză și iarbă, trecând peste șanț. Arătau ca niște gândaci, o invazie de gândaci. Îi doboram, dar nu mai conteneau să vină. Oricât de mulți cădeau la pământ, se iveau și mai mulți. Au trecut de al treilea zid de apărare, pe urmă de al doilea. Îi puteam desluși încă de departe: bărbați îmbrăcați în uniforme negre, cu pantaloni strânși pe picior, cu coifuri lucioase, țuguiate, alții în cojoace din piei de câine, și oamenii din Tosa cu perucile lor roșii. De parcă ne puteau speria, făcându-ne să credem că erau urși.

Pufni pe nas cu dispreț.

— Totul mergea foarte bine când îi ocheam cu puștile. Abia așteptam să se apropie cât mai mult. Am vrut să cobor eu până la ei, în mijlocul lor. Doream să le văd fețele pocite, să le vărs sângele și să le zbor capetele. Mă săturasem să aștept. Știam că visați să am parte de o moarte glorioasă. Iată ce așteptați voi de la mine: o moarte demnă de un samurai.

Se uita la toate, dar cuvintele îi erau adresate lui Sachi. Își vârî mâna în mânecă, acolo unde era dosit pieptănul ei. Chipul îi era imobil, de parcă ar fi fost sculptat în piatră, dar falca îi era încleștată, iar un mușchi i se zbătea la gât.

— Așa ar fi trebuit să fie, murmură el. Pe vremuri. Când bărbații se luptau cu săbii, nu cu puști. Când aveai puțința să vezi fața omului pe care-l ucideai sau pe a celui care te omora. Când luptai corp la corp, cel mai bun învingea.

Se încruntă. Femeile ședeau fascinate, așteptându-l să continue.

— S-a terminat, scuipe el cuvintele. Nu numai că nordul a pierdut și sudul a câștigat. S-au dus vremurile de altădată, clătină el din cap. Onoare, datorie, calea sabiei – s-a terminat cu ele.

— Dar... ce s-a întâmplat? îl întrebă Sachi în șoaptă.

El vorbea cu atâta patimă, încât i se făcu frică.

— Trecuse o lună de la începutul asediului și noi rămăseserăm aproape fără mâncare și muniție. Au tras în noi cu tunurile toată ziua. Le-am ripostat – să-i fi văzut cum cădeau! O mulțime dintre ai noștri căzuseră și ei. Locul gemea de cadavre. Erau prea mulți ca să poată fi îngropați. Ni se apropia sfârșitul. Toți știam ce avea să urmeze.

Aveam să strângem vreascuri în incinta citadelei centrale. Aveam să ținem piept inamicului, până când domnia sa avea să-și ia viața. Pe urmă, cine mai rămânea în viață avea să dea foc castelului, iar rezerva de praf de pușcă avea să sară în aer. Vii sau morți, ne-am fi făcut datoria. Am fi avut parte de o viață sau de o moarte onorabilă.

Taki își puse jos broderia. Shinzaemon încă se încrunta la flăcări, ca și cum ar fi văzut acolo arzând Wakamatsu.

— În noaptea aia, toți câți mai rămăseserăm în picioare am dat o petrecere. Am aprins focuri. Am cântat și am dansat. Unii dintre bărbați erau dansatori iscusiți ai dansurilor Nō. Aveam să ieșim de pe scena vieții acoperiți de glorie. Toranosuke a dansat „Atsumori“. Întotdeauna a fost un dansator bun.

Vrăjită iar de cuvintele lui, Sachi văzu fețele lor licărind la lumina roșie a focurilor și a lampioanelor. Auzi cântecele, văzu pasul măsurat al dansurilor Nō, lenta fluturare a evantaielor. Fiecare mișcare era perfect calculată, așa cum le fusese transmisă din negura veacurilor. Războinicii petreceau înainte de ultima lor zi glorioasă.

Așadar, Toranosuke a dansat „Atsumori“, povestea unui tânăr și chipeș luptător care-i ucis în bătălie. După aceea, ucigașul său găsește un flaut de bambus lângă trupul lui și își dă seama că acesta era tânărul a cărui muzică se auzise din tabăra dușmană cu o noapte în urmă. Era cea mai mișcătoare dintre drame, cea mai impresionantă expresie artistică a gloriei și elegantei tristeți ce caracterizează moartea unui erou, o dramă perfectă pentru un samurai care urma să se arunce în luptă a doua zi. Sachi și-l închipui pe Toranosuke, cu chipul la fel de încremenit ca o mască de Nō, fluturându-și evantaiul în vreme ce dansa și intona cu o voce joasă:

Dar în noaptea celei de-a șasea zile din luna a doua

Tatăl meu, Tsunemori, ne adună laolaltă.

„Măine, ne zise el, vom da ultima noastră bătălie.

Noaptea aceasta este singurul răgaz care ne-a mai rămas.“

Am cântat cântece și am dansat cu toții împreună.

Ea îi aruncă în treacăt o privire lui Taki. Nu-și schimbase expresia, dar în ochii ei mari se zărea o lumină blândă. Ea murmură aceleași versuri. Dar, chiar când Sachi își zugrăvea scena în minte, aceasta și începu să se șteargă, ca o pictură pe o bucată de aur care începea

să-și piardă strălucirea. Acum, că văzuse sclipirea puștilor și rândurile de cadavre, auzise bubuitul tunurilor, zărise vapoarele din portul Edo și auzise de monștrii de fier, scena descrisă de Shinzaemon nu-i suna mai adevărată decât o paradă. Era războinicilor fusesse glorioasă, dar – el avea dreptate – trecuse. Un samurai nu-și mai găsea locul în lumea nouă care abia se năștea.

— Toți așteptam ordinul de atac în ziua următoare. Știam ce ne aștepta: „Nu ne predăm. Luptăm până la moarte“.

Își plecă fruntea.

— Dar nu acesta a fost ordinul. A fost... „Ne-am predat. Aruncați armele!“

Prin urmare așa fusesse. S-au predat. Ca niște milogi, ca niște muieri. De parcă ar fi vrut să-și scape pielea și nu le-a mai păsat de onoare. Chiar dacă războiul era pe sfârșite, chiar dacă nu s-ar fi ales cu nimic, altădată ar fi luptat până la moarte, pentru codul samuraiului, de dragul onoarei. Iată ce apăruse întotdeauna nordul. Războinicii aceia erau bărbați care și-ar fi dat viața pentru patria lor, pentru seniorul căruia îi juraseră credință sau pentru familia lor, fără să mai stea pe gânduri. Lipsiți de onoare, le era greu să mai știe pentru ce luptau. Taki și Haru se foiră stânjenite, amuțite de rușine.

— În tot timpul cât ne-am luptat și am murit pentru el, seniorul negociase pe la spatele nostru. Trebuia să ne radem în cap toți, întreaga garnizoană.

Shinzaemon făcu o grimasă și își rupse unul dintre perii săi scurți de pe creștet.

— O slugă a ieșit cu un stindard pe care era scris doar: *Ko-fuku*. Predați-vă. Îl urmă seniorul nostru. Se răsesse în cap și se îmbrăcase în robele lui de ceremonie. Omul pentru care camarazii noștri își jertfiseră viața. Ăla era omul pentru care ne pregătiserăm să ucidem sau să ne lăsăm omorâți. Nici măcar n-a avut destulă bărbăție ca să-și ia singur viața. Pe urmă, ni s-a zis că întregul castel avea să fie predat în mâinile dușmanului. Erau atâtea cadavre la pământ, încât călcam peste trupurile căzute în luptă ale camarazilor noștri. Atunci am înțeles că totul fusesse în van. Unii și-au scos săbiile și și-au luat viața pe loc. Noi, ceilalți, parcă nu mai știam unde ne aflam. Toată lumea își arunca armele și se îngămădea la poarta principală. Eu, Toranosuke și Tatsue-mon ne-am uitat unii la alții. „Nu pot“, le-am zis. „Nici eu“, mărturisii

Toranosuke. Ne-am păstrat săbiile și am cules de pe jos fiecare pușcă la îndemână. Pe urmă, ne-am furișat afară printr-o poartă din spate. Am reușit să ne strecurăm printre trupele sudice, deși ne-am ciocnit de câteva patrule, având parte de vreo încăierare, două. Apoi am ieșit în câmp. Toranosuke și Tatsu doreau să se îndrepte spre Sendai, ca să ajungă acolo înainte de plecarea flotei lui Tokugawa. Erau hotărâți s-o ia spre nord, să continue lupta de acolo. Dar pentru mine totul se terminase. Nu mai aveam pentru ce să lupt. Am luat-o la pas.

Sachi dorea să se aplece și să-i pună o mână pe braț, arătându-i că înțelege cât de rușinat și de trădat se simte, dar rămase cu ochii pironiți asupra flăcărilor din vatră. Pentru că el scăpase cu viață, iar ea se bucura. În loc să zacă putrezind pe vreo câmpie din nord, era înapoi la ele. Înapoi la ea. El se uită la ea, la Taki și la Haru. Zâmbi a râde, ca și cum s-ar fi scuturat de ceva greu care-i apăsa umerii.

— Am umblat cu capul acoperit, până când părul a început să-mi crească la loc, le povesti, și m-am dat drept un preot buddhist. Am luat-o pe cărări ocolite și m-am rătăcit de tot. Pe urmă, într-o noapte am ajuns într-un sat la poalele muntelui Akagi. Era ca un oraș al fantomelor. Oamenii păreau speriați. Nimeni nu voia să stea de vorbă cu mine. Cred c-am recunoscut blazonul pe fațada conacului de la capătul satului, dar nu mi-am dat seama ce era. O jumătate de zi mai târziu am ajuns la râul Tone, acolo unde-l traversasem astă-primăvară. Când te-am auzit vorbind cu tatăl tău azi-dimineață, m-am gândit că ar fi putut fi blazonul lui Oguri. Poate că, atunci când l-am văzut noi, seniorul Oguri fugea din Edo, întorcându-se acasă.

Femeile rămaseră tăcute. Faptul că Shinzaemon văzuse din întâmplare blazonul seniorului Oguri nu le era de mare ajutor.

II

A doua zi în zori, o porniră pe Drumul Interior de Munte, ce șerpuia prin oraș, trecând pe lângă marele zid ce mărginea uriașa moșie a seniorilor Maeda. Colina Ueno se înălța întunecată și tăcută în zare.

Daisuke hotărâse că avea să călătorească la început într-un convoi de palanchine. Sachi se rezemă de perne în cutiuța ei și se pregăti pentru o lungă călătorie. Pereții de lemn scârțâiau și pârâiau. Palanchinul

se legăna când coteau, iar ea se întindea până la frânghia de susținere, ca să se țină de ea. Era zvârlită încoace și încolo, pe când purtătorii se opinteau înainte, icnind. Auzea scrâșnetul sandalelor de pai călcând apăsat pământul și mormăiturile sau înjurăturile pe care le scoteau, când mai aveau de urcat câte un deal.

Se simțea bine iar la drum, după atâtea luni de izolare în conac, în care așteptase să se termine războiul și se întrebase dacă avea să mai apuce vreodată sfârșitul lui. Când cutiuța se oprea o clipă din zdruncinături, ea dădea la o parte stinghiile oblonului de bambus. Orașul se trezea la viață. Casele apăruseră din nou, acolo unde focul le ștersese de pe fața pământului. Magazinele se deschiseseră iar, străzile erau pline de lume.

Pe la ora calului, când soarele se ridica de-o suliță pe cer, ajunseră la punctul de control de la Itabashi. Ultima oară când mai fusese acolo, era plin de soldați. Acum străjerii le făcură semne cu mâna să treacă, fără să-i mai oprească.

Pe urmă, ieșiră din oraș, hurducându-se printre crânguri de duzi. Frunzele veștede foșneau pe ramuri. Se mai simțea uneori duhoarea excrementelor de animale sau de oameni, răspândite pe ogoare și prin grădinile de legume, pentru a îngrășa pământul. Din când în când, îi depășeau pe cei care mergeau mai încet. Sachi auzea tropotul copitelor sau călcătura grea a boilor încărcăți cu orez, mătase, îngrășământ din pește, sare sau tutun. Apoi zgomotele și mirosurile erau lăsate în urmă, pe măsură ce purtătorii grăbeau pasul.

Încercă să nu se gândească la ce o aștepta. Era bucuroasă că Daisuke și Shinzaemon erau cu ea, la fel ca și Edwards. Era o ușurare să-i lase pe ei să preia comanda. Începuse o viață nouă. Nu mai era singură.

Pe la mijlocul celei de-a doua zi ajunseră la râul Tone. Purtătorii tropăiră pe prundiș, apoi coborâră palanchinul la pământ, iar ea ieși din el amorțită, întinzându-și picioarele. Edwards sărise deja de pe cal și se afla la ușă, oferindu-i o mână ca s-o ajute să coboare. Ea râse și i-o dădu la o parte, apoi își netezi poalele, bucuroasă să se afle pe pământul tare. Respira cu nesaț aerul de toamnă. Până la ea ajungeau trilurile păsărilor, clipocitul apei izbindu-se de mal. Ultimele frunze pluteau prin aer, norii brăzdau cerul. Doi bătlani fâlfăiră prin apropiere, iar aripile lor albe scăpărară.

Shinzaemon priponea caii și îi dăscălea pe hamali, în vreme ce Taki, Haru și Daisuke ieșeau cu greutate din palanchinele lor. Edwards se oferi să le întindă o mână și lui Taki și Haru. Haru fu ultima care ieși la aer. Obrazul îi era tras și palid. Sachi își aminti iar de cuvintele ei. Era singura care-l cunoștea pe seniorul Mizuno. Arăta mai mult decât stingherită. Se vedea că-i era frică.

Seniorul Oguri și seniorul Mizuno trecuseră râul pe acolo, luând calea muntelui, știa Sachi. De atunci se făcuseră nevăzuți, de parcă i-ar fi înghițit pământul. Tremurând, se înfășură mai bine în chimonouri.

De cealaltă parte a râului, Drumul Interior de Munte șerpuia pe lângă deal. Zărea oamenii ca niște fulgi în zare, hanuri înșirate pe marginea drumului, apoi cărarea dispărea într-o îngrămădeală de aco-perișuri de stof. În spatele colinelor, cerul era de culoarea unei vechi robe indigo, spălată în nenumărate rânduri, până când vopseaua-i ieșise cu totul. Lanurile de orez erau săpate ca niște nișe în malul râului. Snopi zdrențuiți de paie de orez erau adunați în căpițe țuguiate, iar tulpinile lor încâlcite se zbăteau în vânt.

Shinzaemon se încrunta, uitându-se lung peste râu. Săbiile i se ițeau pe la șolduri, iar Sachi observă că mai avea și un pistol la centură. Se întoarse spre Daisuke.

— Era chiar acolo, începu el. Cred că acolo era satul seniorului Oguri.

Daisuke dădu din cap.

— Am făcut și eu unele cercetări, mărturisi el. Familia seniorului Oguri este de pe aici pe undeva. Ai dreptate. Dacă-i găsim satul, s-ar putea să dăm de el. Și poate că ne va spune ceva despre seniorul Mizuno.

— Asta a fost cu șase luni în urmă, șopti Taki. S-ar putea să ne înșelăm. Iar seniorul Oguri și seniorul Mizuno erau de partea celor care au pierdut. S-ar putea să se ascundă.

— Este singurul indiciu pe care-l avem, insistă Daisuke ferm.

Se întoarse către Shinzaemon.

— Vă mai puteți aminti cum se ajunge în sat?

— Nu era pe Drumul Interior de Munte. Trebuie să o luăm pe poteca aia, prin pădure, îl lămurii el, arătându-i cu degetul.

Râul curgea leneș, la fel de cenușiu ca și cerul. Un bac șubred plutea încet, în zigzag, apropiindu-se de ei. Se imbarcă, lăsându-și palanchinele în șoproane, iar caii, în grajdurile satului din apropiere,

până la întoarcerea lor. Bătrânul podar, cu o haină înfășurată strâns pe trup, se lăsă atât de greu pe parul său, încât fu cât pe ce să cadă în apă, când bacul se îndepărta scârțâind de mal.

Odată ajunși pe celălalt țărm, urcară prin umbroșii codri de pini întunecați și de cedri falnici. Acele de pin le trosneau sub tălpi, iar razele palide ale soarelui se strecurau printre frunze, împetrișându-le cărarea.

Edwards le-o luase înainte, mergând alături de Daisuke, vorbind cu voce tare și fluturându-și mâinile uriașe. Păreau să discute structura noii administrații și cum aveau să-i câștige de partea lor pe oamenii din Edo. La urma urmei, Edwards era un diplomat și un reprezentant al țării care le dăduse arme rebelilor, iar Daisuke, un demnitar din noul guvern format de aceiași rebeli. Fără îndoială că aveau multe să-și spună. Cu toate acestea, lui Sachi i se făcu frică. Se întrebă dacă adevăratul scop al lui Edwards nu era cumva să-i facă o impresie bună tatălui ei. Poate că dorea să-i ceară mâna. Ar fi fost cu neputință ca tatăl ei să accepte un străin drept fiu adoptiv. Totuși, era un om atât de modern, încât poate chiar dorea să facă o alianță cu englezii.

Îl privi printre gene pe uriașul acesta care tropăia în fața ei în cizmele lui din piele de animal, biciuind buruienile și ierburile înalte cu cravașa. Cum de-a putut ea să-i încurajeze avansurile, fie și pentru o clipă? Era atât de străin! Felul în care le trata pe femei era extraordinar. Se purta nu ca un bărbat, ci ca o slugă, ajutându-le de parc-ar fi fost bolnave. Nu numai pe ea o trata în felul acela, ci și pe Taki și pe Haru.

La urma urmei, el îi spusese în acea zi în care îi luase mâna în grădină, că nu avea să renunțe ușor la ea. Probabil nici nu-și dădea seama că era ceva între ea și Shinzaemon. Așa cum ea înțelegea greu obiceiurile lui străine, fără îndoială că și lui îi era greu s-o priceapă.

Când ajunseră în vârful dâmbului, respirau greu. Se opriră pentru o vreme ca să mai răsuflă. Sachi privi îndelung colinele acoperite de arbori. Munții se înălțau deasupra lor, palizi ca stafiile, sălbatici și stâncoși.

Shinzaemon era în urma ei, atât de aproape, încât îi simțea căldura trupului și îi auzea răsuflarea. Sachi aruncă o privire în jur. Daisuke și Edwards se țineau ceva mai departe. Shinzaemon arătă cu degetul

un pisc din apropiere. Mâneca de la chimono îi alunecă, iar ea-și plimbă ochii peste mușchii tari ai brațului lui. Pielea îi era netedă ca mătasea, de culoarea bronzului. Își închipui că întinde mâna cu sfială și își trece degetele pe ea.

— Muntele Akagi, o informă el. Satul seniorului Oguri se află undeva la poalele dealului de acolo. Iar cărarea aceea din vârful de munte duce la Wakamatsu.

Sachi își făcu mâna streșină la ochi. Abia putu desluși o creastă neagră printre coamele ce scânteiau în depărtare.

Urmără drumul, intrând iar prin pădure. Shinzaemon rămase în urmă, lângă ea, în vreme ce Daisuke pășea înainte cu Haru. Sachi îi zări depărtându-se pe potecă. Un bărbat înalt, cu umeri lași, cu o pălărie de pai atârnată la spate, cu chimonoul ridicat, dezgolind pulpe vânjoase, și o femeie bondocă, cu părul strâns într-o eșarfă, tropăind mărunț pe lângă el, ținând o pipă cu gâtul lung, din care mai pufăia uneori. Mergeau unul lângă altul, cu frunțile plecate, discutând cu aprindere. Sachi îi privea cu uimire: nici măcar un țăran sau un târgoveț n-ar fi mers alături de o femeie. Păreau să fi uitat de toate regulile, de parcă nu mai era timp să se gândească la ce se cuvenea și ce nu.

Se întrebă despre ce discută, dacă Haru încerca să-l convingă pe Daisuke că Shinzaemon este un tânăr potrivit să fie adoptat ca fiu, în ciuda faptului că luptase la Wakamatsu. Sau poate era altceva. La urma urmei, se apropiau de clipa regăsirii unei femei pe care amândoi o iubeau. Daisuke era măcinat pesemne de incertitudine, speranță și frică, așa cum fusese și Sachi când așteptase cu dor întoarcerea lui Shinzaemon. Sau, poate, cu trecerea anilor, sentimentele lui se mai tociseră, până când nu mai rămăsese decât încrâncenarea de a găsi un răspuns. Probabil că singura certitudine în viață era cea a incertitudinii, își zise ea în gând. Era important să nu uite niciodată de învățătura lui Buddha, și anume că viața înseamnă suferință.

Auzi foșnetul frunzelor căzute în spatele lor. Taki și Edwards veneau după ei. Fără îndoială că Taki rămăsese cu câțiva pași în urma englezului. Auzi din spate vocea răsunătoare și râsul ascuțit al prietenei sale. O cuprinse un sentiment de ușurare să știe că ea râdea din nou. De atâta amar de vreme nu mai fusese fericită!

Era ceva cu totul extraordinar să meargă iar alături de Shinzaemon. Fuseseră despărțiți atâta timp, încât nu-și mai dorea decât să fie cu el, deși știa foarte bine că el trebuia să-l impresioneze pe Daisuke.

Își plecă ochii, plimbându-și privirea peste pietrele potecii, mormanele de frunze putrezind și rădăcinile arborilor falnici. Printre copaci panta dealului se îndulcea, acoperită de ferigi și de iarbă. Din când în când mai întrezărea colinele rotunde în depărtare. Iată-i și picioarele mici în sandalele de pai, grăbite să înainteze, cu degetele întoarse înăuntru. Și iată-le și pe ale lui Shinzaemon, lângă ale ei, călcând cu pași mari. Tânărul lovea frunzele cu sandalele.

— Wakamatsu, mormăi el. Credeam că n-am să mai pun mâna pe arme după asta. Dar, dacă trebuie, sunt gata.

Se uită la el și îi dăruie un zâmbet. Merseră în tăcere. El se încrunta, îngândurat. După o vreme, îl ajunseră din urmă pe Daisuke.

— E ceva putred la mijloc, începu Shinzaemon. Cuferele alea pe care le aveau seniorul Oguri și seniorul Mizuno. Le trebuiau patru oameni ca să care câte unul, și chiar și aceia se opinteau. Credeți că era aur înăuntru? Și hamalii nu arătau a hamali. Arătau a prizonieri, samurai care fuseseră închiși atâta timp, încât le crescuse părul pe creștet. Da. Sigur erau.

Aur. Se mai vorbise despre aur, își aminti Sachi. Se văzu pe sine înapoi în Edo, în capătul de răsărit al orașului, într-o dugheană insalubră de cămătar. Era cămătarul cu fața lui ascuțită, ca de șoarece, cu zâmbetul lui micios, stăpânul și protectorul lui Fuyu. Se uita la ele cu ochi mici, refuzându-le moneda de aur pe care i-o întinseseră, arătându-le stema de pe ea: blazonul cu frunze de nalbă al clanului Tokugawa. „Se pare că aurul shogunului o făcut picere“, le zisese el, zâmbind cu gura până la urechi.

— În lăzile alea... grăi ea încet. Să fi fost... aurul lui Tokugawa? Daisuke se opri deodată și-și izbi palma cu pumnul său mare.

— Sigur! strigă el atât de tare, încât o pasăre fâlfâie printre copaci. Milioanele lui Tokugawa. Am crezut că atunci când vom lua castelul o să le găsim. Truda a cincisprezece generații, de când clanul Tokugawa a venit la putere. De-atunci ne tot chinuim, străduindu-ne să instaurăm un guvern și să conducem țara cu o vistierie goală. Bineînțeles! Seniorul Oguri era mai-marele trezoreriei. Probabil că a început să

scoată comoara din Edo în clipa în care a devenit clar că shogunul era la ananghie. Poate că pune la cale vreo rebeliune!

— Aur? se amestecă și Edwards, cu un licăr în ochii lui albaștri. Comoara familiei Tokugawa? Am auzit niște zvonuri pe la legație. Mă rog, dacă locul ăsta unde mergem este chiar satul seniorului Oguri, atunci s-ar putea s-aveți dreptate. Ar fi ceva să găsim aurul ăla, cu seniorul Mizuno cu tot.

Se încruntă dus pe gânduri, lovind țărâna cu cizmele lui lucioase. Își ridică privirea și întâlnește ochii lui Sachi ațintiți asupra lui. Schiță un zâmbet trist. Apoi se uită în altă parte, de parcă și-ar fi dat seama că o cortină coborâse între ei.

— Știți că este o nelegiuire să furi fondurile statului, le atrase atenția Daisuke îndârjit. Dacă-i găsim și aurul este la ei, mă voi asigura că unde le stau picioarele le vor sta și capetele, după ce-mi vor răspunde la întrebări. Sunt niște trădători, asta sunt!

Sachi îl simți pe Shinzaemon încordându-se.

— Rebeliune, trădare, bodogăni el.

Chipul îi era împietrit, iar Sachi observă că făcea un efort uriaș să păstreze tăcerea. Ghici la ce se gândea el. Dacă seniorul Oguri și seniorul Mizuno organizau vreo rezistență, Shinzaemon trebuia să se hotărăscă de care parte era, dacă mai ținea cu Daisuke sau nu. Oricât de adâncă ar fi fost dezamăgirea lui, Sachi se îndoia că era pregătit să-și trădeze principiile.

III

Ajunseră în sat spre seară. Era pitit la poalele munților. O pădure de cedri se întindea în spatele lui, aruncând umbre peste pereții de lemn și acoperișurile din stuf ale hanurilor. Negura munților plutea prin văgăuni.

Pentru un loc atât de izolat, era înșesat de lume. Bărbați cu ochi alunecoși, fețe late și păr soios, strâns în coc, dădeau târcoale, în vreme ce slujnice smochinite, cu șorțuri legate peste chimonourile indigo, de lucru, forfoteau pe străzi, apucându-i și trăgându-i după ele în hanurile lor.

Afară, pe stradă, unii bărbați începuseră deja să bea, iar aerul era îmbibat de aburii tăriei. Lui Sachi îi ajunseră la urechi crâmpie de discuții.

— Am să mă fac neguțător, asta o să fac.

— Eu nu. Am să cobor la Yoshiwara, unde nu mai poți deosebi noaptea de zi. Cele mai frumoase femei din toate cele două sute șazeci de provincii!

— Îmi voi cumpăra câteva metrese.

— Voi juca zaruri. Nimic n-are să mă oprească.

Se întrebă despre ce vorbesc. Daisuke căută cel mai bun han de prin partea locului. Era o clădire mare, din lemn, cu grinzi masive, înnegrite de fum în sala de primire, ce-i reamintiră lui Sachi de hanul în care crescuse. Ea deschise ușile. Afară se vedea un petic de grădină cu un iaz în care înotau crabi și câteva stânci acoperite cu mușchi verde strălucitor.

După ce se îmbăiară, o slujnică bătrână și adusă de spate intră șontăcând ca să le servească cina în cameră. Era îmbrăcată într-un chimonos dintr-un bumbac tors în casă, grosolan, cu părul prins la spate cu un șnur din cânepă. Ea îi privi bănuitoare cu ochii ei mici, înfundați în orbite. Sachi își dădu seama cât de ciudat era grupul lor: trei femei cu înfățișare de aristocrate, doi bărbați cu o tunsoare excentrică și un barbar uriaș cu părul roșu, toți vorbind ca la oraș. Femeia își ridică ochii pe jumătate închiși la Edwards, apoi scoase o exclamație de enervare și îi întoarse spatele, de parcă prezența unui străin era ceva de neconceput.

— Veniți din Edo, nu? îi întrebă ea.

Nu mai avea aproape nici un dinte în gură, așa că de-abia îi deslușiră vorbele.

— Altădată nu vedeam nici picior de om de seamă. Nu-mi închipui ce cățați p-aci. Nu prin locurile ăstea uitate de zei. Nici izvoare, nici templu faimos!

— Eu mă întorc din Wakamatsu, o lămuri Shinzaemon în liniște. Prietenii mei au venit să mă întâmpine.

— Wakamatsu, hă?

O lungă mormăială în care se citeau admirația și aprecierea se ridică din gâtulejul femeii, iar trăsăturile i se împlânziră. O clipă, pe chipul său se întrezări tânăra de odinioară.

— Foarte bine, croncăni ea. Foarte bine. V-ați luptat pe cinste, băieți! Ați ținut piept. Ați făcut tot ce-ați putut.

Se ridică cu greutate în picioare, ieși din cameră șchiopătând și se întoarce cu o tavă încărcată de vase miciuțe. Se așeză cu picioarele încrucișate sub ea și o puse în fața lui Daisuke.

— Și noi am avut necazurile noastre. Domnia sa...

Ea-și clătină capul și trase aer în piept printre cei câțiva dinți rămași în gură cu un șuierat.

— Vreți să ziceți... Își ținu Sachi respirația.

— Da, da, seniorul Oguri, se rățoi nerăbdătoare bătrânica. Trebuie să fi auzit de el. Om important, domnia sa, acolo prin oraș. Nu l-am mai văzut pe domnia sa de un car de ani. Vă dați seama, era un om cinstit. Dacă aveam vreo plângere, el ne asculta. Bunicul meu i-a fost slugă, iar eu i-am fost doică, pe când nu era decât un copilăș. După aia, l-au trimis la reședința lor din Edo, ca să facă din el un războinic. Nu l-am mai văzut niciodată de atunci. Dar toți am auzit ce om important devenise. Toți eram mândri de el.

— Deci domnia sa...

Își legănă capul dintr-o parte în alta.

— N-o să mă credeți ce-a pățit, pufni ea. Când a fost asta? Înainte de vremea semănării orezului. Mult înainte. Să fi fost înainte de sărbătoarea florilor, doar că n-am ținut sărbătoarea florilor anul ăsta. Nu puteam, după tot ce s-a întâmplat!

Ea ieși șontăcând și se întoarce cu altă tavă, pe care o puse în fața lui Edwards. În cameră se lăsă tăcerea. Sachi se uită prin jur. Toată lumea era cu ochii în pământ. Ca și ea, nimeni nu îndrăznea să rupă vraja întrebând-o unde se afla acum seniorul Oguri. Bătrâna ieși pentru a treia oară și se întoarce cu o tavă de mâncare. Când o puse dinaintea lui Shinzaemon îi zâmbi.

— Carne de urs, croncăni ea. V-am mai pus câteva bucăți în plus. Pentru Wakamatsu.

Chipul ei bătrân se încreți ca o nucă.

— Au trecut și soldați sudici pe la noi, bodogăni ea. Chiar aici în sat. Niște răi. Cu picioare crăcănate. Cu straie ciudate. Nu pricepeau o vorbă din ce zăceau. S-au dus drept la domnia sa. Nici măcar n-am știut că se întorsese. Se răspândesc și scotocesc prin fiecare casă. Chiar și aici. Uitați-vă. Vedeți ce-au făcut?

Grilajul de bambus din tavan era ferfeniță. Trebuie să fi fost străpuns cu baionetele de o mie de ori, de parcă soldații fuseseră convingși că prada lor era sus, pitită printre grinzi.

— „Nu-i aici, le-am zâs. Nu vine niciodată. E-n Edo.“ „Ba aici e“, ne-au răspuns. Atât am putut înțelege și eu. Înainte de vremea semănăturilor, atunci a fost.

Se opri și-și șterse ochii urduroși cu mâneca.

— S-a dovedit că aveau dreptate. Se pare că domnia sa și stăpânul cel tânăr erau aici. Doar n-aveau să fugă, mândri cum erau! Erau în casa mare, așteptând. Știau ce-i paște, bănuiesc. Soldații i-au arestat pă ei și pă slujitori. Apoi i-au dus până la malul râului. Le-au tăiat capetele chiar acolo.

Sachi își înăbuși un geamăt. Chipul distins de curtean al seniorului Oguri îi fulgeră prin fața ochilor. Ea-i revăzu în minte mâinile albe de cărturar, mâinile unui om care nu ținuse niciodată ceva mai greu decât o pensulă de scris.

Bătrâna își ștergea lacrimile de pe obrajii zbârțiți.

— I-au pironit capul pe o scândură, continuă ea cu un tremur în glas. L-au purtat prin sat. Noi ținem de domnia sa, ei știu de a cui parte suntem noi. Am văzut cu ochii mei. Prima oară l-am văzut la față pe când nu era decât un prunc. Ce chip nobil! L-au bătut în cuie pe poarta închisorii cu o tăbliță, pe care scria: „*trădător al împăratului*“. N-a fost nici un trădător. Noi suntem slugile lui și suntem mândri de asta. Mândri.

Tresări de parcă auzise dintr-odată ce spunea și aruncă o privire speriată prin jur. Se grăbi să iasă din cameră. Dădu zor, intrând și ieșind să ia tăvile cu ea, fără să mai scoată nici un cuvânt.

Nemafiindu-i foame, Sachi ciuguli din ciupercile sălbatice și din supa cu păstăi de fasole, încercând să priceapă ce le povestise femeia.

Edwards fu cel care rupse tăcerea:

— Atunci ce s-a întâmplat cu seniorul Mizuno? dori el să știe, dezmoțindu-și picioarele.

— Mă rog, îi răspunse Daisuke domol, știm că l-a însoțit pe seniorul Oguri pe bac. Dacă ce-au cărat cu ei a fost aurul lui Tokugawa, atunci el trebuie să știe ceva.

— Probabil că știe și unde e, conchise englezul.

Sachi observă aceeași sticlire în ochii lui, aceeași scânteie de interes pe care o remarcase prima oară când se pomenise de aur.

— De fapt, dacă seniorul Oguri a răposat, Mizuno este singurul care mai știe de comoară. Dacă ăla era aurul lui Tokugawa, hamalii pe care i-ați văzut sunt morți și ei. Trebuie să fi fost uciși în clipa în care au adus aurul în ascunzătoare.

Dacă. Atâția „dacă“! Totuși, era curioasă.

— Mai mult ca sigur că seniorul Oguri și seniorul Mizuno s-au despărțit îndată ce au scăpat de aur, deduse Shinzaemon, cu ochii strălucind. Trebuie să-l fi ascuns undeva, apoi a luat-o fiecare pe drumul lui. Seniorul Oguri trebuie să fi știut că viața îi era în primejdie. La fel și seniorul Mizuno. S-au gândit că măcar unul din ei trebuia să scape cu viață, altfel ar fi pierdut aurul pentru totdeauna.

— Ce te face să crezi c-au dorit să și-l împartă? îl iscodi Edwards. Poate că fiecare îl voia numai pentru sine. Poate că seniorul Mizuno l-a trădat pe seniorul Oguri și le-a destăinuit soldaților unde să-l găsească. Aurul le ia mințile oamenilor. Rămase cu ochii în *tatami*. Și *rabu*, mormăi el. Dar este mai bine uneori să-ți recunoști înfrângerea.

Shinzaemon și Daisuke se uitară la englez. Sachi spera că nimeni în afară de ea nu a înțeles despre ce vorbește el.

— Nici măcar nu știm dacă-i chiar vorba de aur, se grăbi să le amintească Taki, rupând tăcerea.

— Atunci de ce se învârt toți inșii ăștia prin sat? o întrebă Shinzaemon. Au mirosit ceva.

— Dar tot n-avem nici o idee unde e seniorul Mizuno sau dacă măcar mai e în viață, obiectă Sachi. Dacă a făcut la fel ca seniorul Oguri și s-a dus în satul lui? Este la celălalt capăt al țării, nu așa mi-ai spus tu, Haru?

— Este în Shingu, în ținutul Kii.

— Dacă-i acolo, atunci trebuie să ne întoarcem la Edo și să o luăm de la capăt. Sau o lăsăm baltă.

— Aș vrea să aflu ce se petrece în satul ăsta, se îndârji Shinzaemon. Sunt sigur că există o legătură cu seniorul Mizuno. La urma urmei, știm că a luat-o pe aici. Unde era el când seniorul Oguri a fost executat? Ce făcea el atunci?

Tăcură toți când intră bătrâna să strângă masa. Se târî în genunchi ca să ridice tava din dreptul lui Shinzaemon, pe urmă se opri și-și suci gâtul, ridicându-și privirea la el.

— Wakamatsu, hă? cloncăni ea. Ia să mă uit la tine. Ați fost grozavi, băieți! E prima oară când îl văd cu ochii mei pe unul dintre voi, băieți!

Ea-i puse o mână veștedă pe genunchi și își trase obrazul scofălcit mai aproape de al lui. Shinzaemon își înălță capul.

— Ia spune-mi, bunicuțo. Ce-i cu toți bărbații ăștia din stradă, care se tot învârt prin sat? Ne zici că n-aveți nici izvoare, nici vreun templu celebru, dar trebuie să fie ceva ce-i atrage.

— Niște sărăntoci, croncăni bătrâna. Apar în fiecare seară și ne fac gaură în cămara cu tărie. O groază de bani pentru gheșe și prostituate, să fiți convinși. Dar mie nu-mi place. Asta era pe vremuri un colț liniștit, nimeni nu trecea pe aici. Numai pelerini care se urcau la munte. Mai întâi bandiții ăia, acum voi, până și un barbar, adăugă ea, uitându-se cu coada ochiului la Edwards.

Clătină din cap.

— Nu s-a mai întâmplat niciodată, să știți.

Tăcu o vreme, cu capul în piept. Bărbia i se lăsă tot mai mult în jos, până când Sachi se sperie că avea să o cuprindă somnul. Apoi își îndreptă spinarea încet.

— A început nu mult după ce a răposat domnia sa, își reluu ea povestirea. La vremea semănăturilor de orez. Au început să apară, mai întâi unul, apoi altul, și tot așa, din ce în ce mai mulți. Niște scandalagii, morți după jocurile de noroc, chiar și proscrisi. Nu vin în faptul zilei, numai seara. Uneori se mai iau și de păr pe stradă. Nu era așa pe vremuri.

— Deci nimeni nu știe de ce vin aici sau ce urmăresc? nu se lăsă Shinzaemon.

— Nu duc eu grija unor asemenea lucruri. Nu-i treaba mea. Am și-așa prea multe pe cap. Ar trebui să vorbiți cu moșul meu. A urcat la munte de câteva ori ca să mai arunce o privire. Îmi zâce că se petrece ceva colo sus. O să vă ia cu el dacă doriți.

IV

Soțul bătrânei se ivi a doua zi în zori. Părea mai bătrân decât nevasta lui, de parcă ar fi dus în spate ploile, zăpezile și viforele mai multor vieți. Era îmbrăcat pentru munte, în cizme și cu o pelerină

de ploaie de pai, cu o pălărie împletită din paie de rogoz, atârându-i pe spinare și cu un toiag în mâna lui noduroasă. Călca apăsător, sporovăind cu însuflețire într-un dialect aproape de neînțeles, în vreme ce Sachi și însoțitorii ei se grăbeau să țină pasul cu el.

Îi duse pe deal prin codri, de-a lungul unei poteci povârnite, care arăta de parcă nu mai fusese bătută cu piciorul până de curând. Nu trecu mult timp și ajunseră să-și caute cărarea prin desișul de trunchiuri acoperite cu viță sălbatică. Trecură pe lângă un culcuș de vreascuri, apoi de un altul și de un altul, pitite între copaci.

— Unii dân oamenii ăștia trăiesc ici-șă, îi lămuri moșneagul pe un ton coborât.

Pe urmă auziră zgomotul lopeților. Poteca se deschidea într-o poiană, ciuruită de gropi și presărată cu mormane de pământ, ca urmele lăsate de un vierme uriaș. Bărbați sfrijiți stăteau aplecați, săpând cu înfrigurare. Unii purtau pantaloni de lucru zdrențuiți, indigo, ca țărani, în vreme ce alții nu mai rămăseseră decât în fâșia de pânză legată în jurul șalelor, în ciuda vântului înghețat ce scutura ramurile și învârteja frunzele prin aer. Își ridicară privirile, când bătrânul se apropie, urmat de Sachi și de camarazii ei de drum. Sachi observă că Shinzaemon și Edwards își țineau mâinile pe tocul pistoalelor.

Ochii bărbaților se întoarseră după Edwards de cum îl zăriră.

— Ce-i asta? mormăi unul. Un *tengu*?

Se traseră îndărăt, cu gurile căscate, dezvelindu-și gingiile.

— Nu, ăsta nu-i *tengu*, îl contrazise altul. E un barbar.

Bărbații îi înconjurară, holbându-se la ei cu ochi sticloși, ca lupii.

— E, moșnege! Ce faci? Ne aduci barbari pe aici? mormăi amenințător un slăbănog cu o față prelungă și strâmbă și ochi înguști.

Se aplecă și luă un pietroi de pe jos.

— Dă-te la o parte, bodogăni, scuipând o flegmă gălbuie în țărână. Samurai nenorocit!

— Găsește-ți și tu parcela ta, bombăni un altul. Cărați-vă!

Cum se îndepărtară de ei, Shinzaemon îl iscodi pe bătrân:

— După aur sapă, nu-i așa?

Omul își miji ochii și își strânse buzele.

— Deci cei care se învârt prin sat nu au aur? stăruie Shinzaemon.

Moșneagul zâmbi cu gura până la urechi.

— Nu sunteți prea departe, cedă el. N-au avut până acum prea mult noroc, după cum puteți vedea și singuri. Sunt și mai mulți care sapă la munte. S-ar putea să vedeți una, alta pe aici.

Pe măsură ce urcau poteca dispăru cu totul. Se poticneau de stânci și de trunchiurile copacilor căzuți, înaintau prin tufișuri și mormane de frunze uscate. Urcau într-o lumină cernută de bolta de ramuri. În fața lor pădurea se sfârșea, iar lumina se strecura printre copaci. Ieșiră într-un luminiș mlăștinos, un platou nesfârșit, acoperit de colilie foșnind în vânt. Câmpii veștede. Sachi își aminti de poemul scris pe patul de moarte de Basho, poetul de haikuuri:

„*Tabi ni yande
yume wa karen o
kakemaguru.*“

„Bolnav la drum
Visele îmi rătăcesc
Prin luncile veștede.“

Bătrânul mergea în fața lor, călcând apăsător, lângă Edwards, iar Shinzaemon și Daisuke veneau imediat după ei. Daisuke și Shinzaemon mergeau umăr la umăr, cu capetele lor tunse scurt, unul cu păr sur, celălalt cu cărlionți negri. Taki și Haru rămăseseră la urmă, bentițele lor albe întrezărindu-se prin iarba.

Sachi auzea glasul moșneagului:

— O groază de lucruri curioase se petrec în mlaștină. E o poveste pe care mi-a zis-o bunelul meu, despre un călător. S-a rătăcit pe aici într-o noapte. S-a tot învârtit până a dat de o femeie. O adevărată frumusețe.

Sachi ghici ce mai urma în poveste. Femeia îl ademenește pe călător până la conacul ei, undeva în străfundurile mlaștinii. A doua zi, vrăjit de frumusețea ei, se întoarce să o caute, dar tot ce găsește pe locul în care se înălța conacul e o piatră de mormânt, veche de mai multe veacuri, cu numele ei gravat pe ea. Fantome. Nu mai voia să audă de ele. Aduceau ghinion, mai ales că erau în căutarea mamei ei. Rămase puțin mai în urmă, lăsându-i pe ceilalți să i-o ia înainte.

Își trecu degetele prin iarba înaltă, urmărind cum funigeii se desprind învârtindu-se de pe tulpini și plutesc, purtați pe aripile vântului. Cerul se întunecase, iar norii se mișcau alene. Urma să ningă. Își strânse mai tare hainele pe ea. Auzea foșnetul ierbii când mergea și fâșâitul sandalelor ei de pai prin țărână.

Pe urmă, la urechi îi mai ajunse și un alt zgomot, un pocnet ritmic și un soi de ciocănit, de parcă o stafie voia să iasă de sub pământ. Tresări, copleșită de o spaimă superstițioasă, apoi își ținu respirația și ascultă. Nu era o stafie, își dădu ea seama. Cineva săpa. Se auzea scrâșnetul lopeții mușcând din pământul tare, urmat de răpăitul bulgărilor de țărână azvârliți la o parte. Ceilalți nu se depărtaseră prea mult. Nu-i lua decât o clipă să arunce o privire, pentru ca după aceea să-i ajungă din urmă.

Își făcu loc printre tulpinile înalte, luându-se după zgomote. Se trezi deodată la marginea unei gropi uriașe. Se opri brusc. Era mare, lată și adâncă, încăpea în ea un shogun. Înăuntru se găsea un bărbat, săpând febril, atât de absorbit de truda lui, încât nici n-o băgă în seamă. Gâfâia, înfigându-și adânc lopata în peretele de pământ al gropii, aruncând grămezi de țărână într-o parte. Era jegos, cu părul murdar și neîngrijit. Spinarea îi era arsă de soare și, în ciuda aerului rece, strălucea de sudoare. Umerii săi se zbăteau ca niște aripi, pe sub pielea acoperită de noroi întărit. Avea un prosop zdrențuit legat în jurul capului, iar gleznelor pricăjite îi ieșeau din pantalonii de lucru soioși. În aer se ridica o copleșitoare duhoare de transpirație și lături.

Dar de ce căuta aurul atât de departe? Și pe această imensă pajiște, de ce alesese să sape tocmai aici, în locul acesta?

Bărbatul scoase un geamăt, mai mult de animal decât de om, și își duse o mână înnegrită la spate. Unghiile îi erau lungi ca niște gheare. Încet își îndreptă spinarea și se întoarse. Era el. Nu încăpea nici o îndoială: nasul vulturesc, trăsăturile aprige, obrajii supti, ciupiți de vărsat. Avea aceeași sticlire sălbatică în ochi pe care Sachi i-o mai văzuse cu jumătate de an în urmă.

Când o văzu, oftă și se dădu îndărăt cu pași împleticiți. Ochii i se bulbucară, iar gura i se strâmbă de groază.

— Lasă-mă în pace, scânci, cu o voce abia auzită, iar cuvintele îi fură purtate de vânt.

Rămaseră încremeniți, uitându-se unul la celălalt. Sachi își închi-puise de-atâtea ori ce avea să-i spună, cum avea să-l întâmpine ca pe un unchi. La urma urmei, îi era rudă de sânge. Dar nu mai putea face nici o mișcare, nu mai putea face nici un gest. Era hipnotizată, neajutorată ca o căprioară surprinsă de un vânător.

Apoi, groaza din ochii lui se prefăcu în ură și turbare, iar ea înțelese că e în primejdie. El se repezi la ea și o înșfăcă de picioare. Ea se luptă cu înverșunare, dar își pierdu echilibrul și se prăvăli.

Sachi căzu în groapă. Pereții de pământ se înălțau deasupra ei ca un mormânt. O clipă cerul fu spuzit de stele involburate. Poalele chimonoului i se desfăcură, iar părul i se despletii. Gemu de durere, încercând să respire adânc, să-și miște mâinile. Amorțită, își trase poalele chimonoului și își căută pumnalul. Nimerise în ghearele unui smintit.

Înainte să-și poată scoate cuțitul, el o doborî cu fața-n jos la pământ și o țintui cu piciorul pe spinare. Gura i se umplu de țărână și de sânge. După aceea, el o apucă de păr, o ridică în genunchi, apoi în picioare și îi trase capul pe spate. Brațul lui se ridică spre fața ei. Ea simți ceva ascuțit la gât. Încercă să țipe, dar nu putu decât să scoată un horcăit înfundat. Își simțea capul învârtindu-i-se. Omul puțea, iar pielea lui murdară îi zgâria fața. Își dădu seama că putea muri, nu glorios, ca un samurai, ci aici, în această groapă mizeră, până s-o descopere careva.

Seniorul Mizuno găfăia:

— *Mayotta na!* murmură el hârâit. *Mayotta na!* Te-ai rătăcit, ai?

Deodată ea înțelese. S-a rătăcit în drum spre lumea cealaltă. Nu pe ea o vedea el, ci pe mama ei. Stafia mamei sale se întorsese să-l bântuie.

— *Mayotta na! Mayotta na!* Te-ai rătăcit. Te-ai rătăcit, repeta întruna. Era ca o incantație menită s-o facă să dispară.

— Dar ești caldă, constată el.

O clipă păru să-și vină în fire. Era încurcat.

— Cum de te-ai făcut atât de caldă? Te răciseși când te-am îngropat. Rece ca pământul. N-am vrut s-o fac, ți-am zis. Dar a trebuit. Era de datoria mea. Iar acum n-ai să mă mai lași în pace. Te-ai rătăcit? Nu mai știi drumul? Ai venit să mă iei cu tine, nu-i așa?

Brațul lui îi astupa gura și nările. Sachi gemu, înecată de murdărie și sudoare, simțind perii aspri care-i înțepau fața. Dădu să strige la Shinzaemon și Daisuke, dar îi lăsase să se ducă atât de departe, încât s-ar fi putut să n-o audă, chiar dacă țipa din rărunchi. Poate că nimeni n-avea s-o mai găsească, iar ea va rămâne să putrezească aici pe veci, în groapa aceasta, ascunsă în ierburile înalte.

Undeva în depărtare, se auzeau niște voci:

— Doamna mea! Doamna mea!

O clipă o cuprinsese un val de speranță. Dar glasurile se auzeau tot mai slab, îndepărtându-se tot mai mult. Ea se zbatu aprig, încercând să se elibereze.

— Tre' să-mi termin treaba, mormăi el. O dată pentru totdeauna. Am să te tai în bucățele atât de mici, încât n-ai să te mai întorci niciodată.

El își slăbi strânsoarea, iar ea luă o gură de aer, înecându-se și tușind. Cum simți aerul umplându-i plămâni, panica o mai slăbi. Trebuia să gândească. El îi omorâse mama, acum știa sigur. Certitudinea o buimăci. Era sfârșitul tuturor speranțelor ei, al dorului, al rugăciunilor. N-avea să-și mai vadă niciodată mama. Daisuke n-avea s-o mai regăsească niciodată, și nici Haru. Ceea ce însemna că era cu atât mai important să scape cu viață, nu de dragul ei însăși, ci al lui Daisuke.

— Mă sfidezi, răcni seniorul Mizuno. Ai târât în noroi numele familiei noastre. Ai adus rușine pe capul nostru. Am să te nimicesc.

Erau aceleași cuvinte pe care el i le spusese cu ani în urmă mamei ei. Trebuie să și le fi repetat neîncetat în minte, de-atunci.

— Hiro! se răsti el.

Ea tresări. Ohiro fusese numele mamei sale în copilărie, înainte să intre la palat. Simți că o lasă puterile. Ea, Sachi, fusese cea care comisese cumplita fărădelege, care-și dezonorase familia. Mama ei trăia din nou în ea. Să fi fost predestinată? se întrebă în sinea ei. Și ea ajunsese concubina shogunului, și ea-l trădase, și ea se lăsase în voia pasiunii. Uitase că femeile sunt proprietatea bărbaților și că singura lor îndatorire era să se supună. Crezuse că se putea bucura de viață. Așa avea să ispășească ea?

— Hiro! se răsti un glas.

Nu mai știa dacă îi vorbea fratele sau unchiul ei.

— Hiro! Pregătește-te să-ți vezi moartea cu ochii. Mai ai ceva de spus?

Sachi se gândi. Măcar de-l putea face să urmeze ritualul unei execuții! Ea avea să îngenuncheze în țărână, iar el avea să ridice sabia. Avea o fracțiune de secundă în care mai putea să scape. Fusese planul mamei ei, acum știa. Dăduse greș atunci, dar de această dată avea să reușească.

— Fă-o, horcăi ea, cu gura uscată. Fă... ce trebuie. Dar... fă-o cum se cuvine. Ești un samurai, nu un asasin. Dă-mi dreptul la o moarte de samurai, nu de răufăcător de rând.

Trase aer în piept și vorbi pe cât mai deslușit era în stare:

— Dă-mi privilegiul unei morți de samurai.

Era gata să se smulgă din ghearele lui, în clipa în care el avea să-i dea drumul. Dar el o ținu și mai strâns.

— N-ai să-mi mai scapi de astă dată, șuieră el. Te-am tăiat de la gât până la pânțece. Am văzut sângele țâșnind. Te-am văzut moartă. Dar tu vii iar și iar. Ești șireată ca o vulpe. Am s-o fac din nou, de o sută de ori dacă trebuie, până când ai să mori cu adevărat și pentru totdeauna. Pân-o să-mi gălesc și eu liniștea.

Încet, îi trase capul pe spate. Ea văzu smocurile înalte și albe de iarbă legănându-se la marginea gropii. Un uliu șorecar zbura în înaltul cerului. Era calmă. Iată, așadar, ultimul lucru pe care-l mai vedea vreodată. Simți oasele pieptului seniorului Mizuno lipite de spina-re-a ei, brațul lui petrecut pe după gât. Mâna îi tremura. Simți o înțepătură, pe când tăișul îi creștă pielea. Un strop de ceva cald i se scurse de pe gât, răcindu-se pe când îi căzu pe piept. Ea închise ochii.

Se auzi un foșnet deasupra lor, răpăitul pietricelelor rostogolindu-se în groapă. Sachi îl simți înghețând pe seniorul Mizuno. El își ridică brusc fruntea. Strânsoarea mai slăbi puțin, iar tăișul se depărtă de gâtulejul ei. Sachi deschise ochii. Pe cerul mohorât, cenușiu, se profila silueta unei femei durdulii cu un chip rotund. Părea mai mult o făptură cerească decât una omenească, ca un *bodhisattva* care venise s-o ia pe Sachi în Paradis.

— Haru!

Când Sachi rosti numele, nu mai era mama ei. Era ea însăși. Se simți atât de ușurată, încât crezu că va leșina. O clipă, gura lui Haru se căscă, iar ochii i se rotunjiră de groază. Apoi chipul i se schimonosi.

— Frate mai mare, îl luă ea la rost, cu asprime, ca și cum i s-ar fi adresat unui copil obraznic. Tadanaka. Sunt eu, Haru. Ce faci acolo jos?

Sachi simți pieptul seniorului Mizuno palpând, lăsând să-i scape un oftat.

— Haru! croncăni el.

— Lasă cuțitul, frate mai mare, se răsti Haru. Dă-i drumul. Nu te mai prosti. Ce-ți veni? Crezi c-ai văzut o stafie?

Preț de o clipă, strânsoarea seniorului Mizuno slăbi.

— Dar... dar Haru, se bâlbâi el fără vlagă. Ce faci aici? De ce nu mai ești la palat?

Haru se lăsă să alunece în groapă. Își aranjă poalele chimonourilor, aruncându-i o privire urâtă lui Mizuno.

Sachi se uită la ea neajutorată, imaginându-și cum trebuia să arate, cu ochii măriți de groază, cu fața și hainele acoperite de noroi, cu sânge pe gât, în ghearele unui schelet negru și nebun. Părul îi atârna despletit și încâlcit ca al unei stafii. Haru se apropie de ei cu pași măsurati. Își ținea mâna întinsă.

— Dă-mi cuțitul, zise ea.

Sachi își aținti privirea pe palma moale și grăsuță a învățătoarei sale. Parcă era pe cale să se înece, iar mâna aceea se întinsese ca s-o salveze.

— Ohiro e moartă. Moartă, continuă Haru. Ai fost obligat s-o pedepsești pe doamna mea pentru nelegiuirea ei. Ti-ai făcut datoria, pentru familie, pentru onoare. Ai făcut ce trebuia. Dar toate astea au trecut de mult. Nu-i ea. Arată-mi unde ai îngropat-o și ne vom ruga pentru sufletul său împreună. O să aducem pacea asupra duhului ei, și atunci ea n-o să te mai bântuie.

Pe când Haru se apropia, brațul seniorului Mizuno se strângea în jurul gâtului lui Sachi ca un clește de fier.

— Nu te băga, mârâi el amenințător. Voi, femeile, sunteți niște vulpi, nu ne aduceți decât necazuri. Du-te de unde ai venit.

— Nimeni nu te acuză, îl potoli Haru. Las-o-n pace. Dă-mi pumnalul.

— Și-a dezonorat familia, se răsti Mizuno cu un horcăit gros. Îi tremura glasul. Trebuie s-o execut acum, înainte să se afle ceva la palat. Dacă n-o fac, o va face poliția shogunală. Vrei să-i vezi dărâ-mând ușile, poruncindu-le tatălui meu și celorlalți frați să se sinucidă din pricina unei femei?

— Așa a fost pe vremuri, se auzi o voce profundă.

Sachi recunoscă accentul de Edo peste care se suprapusese naza-lizarea celor din Osaka și oftă ușurată. Silueta unui bărbat lat în umeri se ivi la marginea gropii. Era Daisuke. Sări în groapă, neslăbindu-l din ochi pe seniorul Mizuno, urmărindu-i fiecă mișcare cu o privire atentă, de parc-ar fi vânat un cerb.

— Dar acum s-au mai schimbat lucrurile, continuă el. Shogunul s-a dus. Nu mai este nici un palat, nici un shogun, nici o poliție shogunală. Nu mai ai de ce te teme.

Se găsea atât de aproape de Sachi, încât aceasta îi simțea mirosul de tutun amestecat cu aroma slabă a mirodeniilor. Ea îi privi chipul frumos, ovalul lat al feței, pungile de sub ochi, fălcile.

Ba mai adulmecă și un alt miros. Shinzaemon era acolo, ascuns chiar în spatele lui Mizuno. Era atât de aproape de libertate, de siguranță.

— Cine ești? îl întrebă pe un ton poruncitor Mizuno, iar în glasul său ascuțit se simțea suspiciunea.

O strânse și mai tare pe Sachi, iar ea simți vârful pumnalului lipindu-i-se de gât.

— Cine ești tu să te amesteci în treburile familiei mele? Asta-i o chestiune personală. Cine ești tu, ca să-ți bagi nasul?

— Ea nu-i Ohiro, îl informă Daisuke limpede. Nu-i sora ta. Sora ta a murit cu mult timp în urmă.

— Cine ești? scrâșni iar seniorul Mizuno.

Chipul lui Daisuke se înăspri.

— Las-o-n pace, se răsti el. Este fata surorii tale. Nepoata ta. N-ai nici un motiv să-i faci vreun rău.

— Miști, urlă seniorul Mizuno. Îmi cunosc sora.

— Este adevărat, strigă Daisuke. Este fiica mea. Sunt tatăl ei.

Seniorul Mizuno scoase un geamăt gros. Deodată, brațul care-o ținea pe Sachi dispăru. El o împinse la o parte, iar ea se clătină și căzu. Ea-l auzi pe seniorul Mizuno scrâșnind:

— Tu!

Aducea mai mult cu răgetul unui animal decât cu un glas omenesc. Apoi se auzi o învâlmășeală de pași. Sachi își ridică privirea, amețită. Întrezări un braț ridicat și o lamă sticlind. Pumnalul se abătea asupra gâtului tatălui ei, când Haru se strecură printre ei, prinzându-l pe Mizuno de braț. Cuțitul i se înfipse chiar în piept, sub umărul stâng. Când ea se prăbuși pe spate, Mizuno scoase pumnalul din trupul ei. Sângele țâșni din rană. Sachi simți cum stropii calzi îi împoașcă fața.

— Haru! țipă ea.

Se auzi un zgomot deasupra lor. Shinzaemon stătea pe marginea gropii, chiar deasupra lui Mizuno, cu Edwards lângă el – părul auriu îi sclipea în soare –, iar fețișoara subțire și speriată a lui Taki se ițea din spatele lor. Se auzi un zgomot sec, când Shinzaemon își scoase pistolul.

— Shin, nu! strigă Daisuke.

Mizuno își lăsase brațul în jos. Se uita țintă la Haru, cu ochii mari și gura căscată, gâfâind tare. Sângele gâlgâia din pieptul ei străpuns. Sachi sări lângă ea. Uitase prin ce chinuri trecuse ea adineauri, uitase de noroiul și mizeria care o acopereau, uitase de tot, în afară de Haru. Îngenunche lângă ea, îi luă mâinile și i le frecă, îi luă capul în poală.

— Haru! Haru! o căină ea.

Haru abia mai respira. Sachi vedea cum i se scurge viața din trup.

— Haru, să nu mori! Nu trebuie să mori! Am nevoie de tine!

Mizuno căzu în genunchi. Ochii nu-i mai sticleau sălbatic. Privi nedumerit, ca și cum s-ar fi trezit dintr-un coșmar. Atunci, cu fruntea-n pământ, el își îndreptă spatele, ridicând din umerii scofâlciți.

— Doamna mea, murmură Haru în șoaptă, părând să aibă dureri la fiecare cuvânt. Ohiro, doamna mea! Spune-ne... Unde-i? Te rog... spune-ne, ca să mor în pace.

Seniorul Mizuno își ridică privirea. Lacrimi îi curgeau pe față, lăsând dâre subțiri pe obrajii murdari. El își șterse lacrimile cu mâna.

— Sub prunul mare și bătrân din curte, o lămuri el, unde ne jucam pe vremuri de-a v-ați-ascunselea, când ne-am dus prima oară la Edo. Acolo e. Am îngropat-o acolo.

Haru își mișcă buzele. Se făcu vânăta la față. Un fir de sânge i se scurse din colțul gurii. Se lăsă tăcerea, doar foșnetul ierbii, țipătul păsărilor și respirația șuierată a muribundeii se mai auzeau. Daisuke îi luă mâna într-a lui, iar Sachi îi văzu obrazul transfigurându-se. Anii păreau să nu se mai vadă. Era chipul unei tinere, slujitoarea credincioasă și devotată a mamei sale, cea care-i fusese o prietenă și o învățătoare, aproape o mamă, și ei. Ochii lui Haru erau pironiți asupra lui Daisuke. Sachi înțelese cu durere cât de mult însemnase el pentru ea în toți acești ani. Acum stătea aplecat asupra ei, cu obrazul aproape lipit de al ei, ținând-o de mână.

— Ne întorcem la Edo, Haru, șopti el. Mergem să-ți găsim stăpâna, pe doamna Ohiro.

Sachi îi mângâie fruntea, încercând să nu plângă. Haru părea împăcată. Ochii îi străluciră la vederea tinerei sale eleve. Sachi știa că de câte ori se uita la ea o vedea pe mama ei. Chipul lui Sachi fu ultimul lucru pe care Haru îl mai văzu.

Toți se lăsară în genunchi, încremenind în tăcere. Taki, și ea în genunchi, plângând la marginea gropii. Shinzaemon și Edwards erau lângă ea. Seniorul Mizuno era aplecat, cu fruntea-n pământ. Toată lumea încremenise de jale. Daisuke clătină din cap:

— A făcut-o pentru mine, mormăi el. Lovitura aia era pentru mine.

Se întoarse către seniorul Mizuno.

— Destul cu omorurile, îi spuse. Să ne întoarcem cu toții la Edo și să ne rugăm la mormântul surorii tale.

Mizuno își ridică fruntea și își îndreptă spina încet și hotărât.

— Mai rămâne un singur lucru de făcut, bombăni el și ridică pumnalul.

Preț de o clipă, Sachi crezu că avea să-și taie burta. Dar el se întoarse spre Daisuke.

— Neisprăvitule! șuieră el. De la tine mi se trag toate necazurile. Mi-ai nenorocit familia. Mi-ai ucis sora.

Sachi se uită lung la el, dându-și seama că nu avea de ales. Trebuia să-și facă datoria. Potrivit regulilor lumii vechi din care făcea parte și seniorul Mizuno, Daisuke era un nelegiuit. Adulterul era un delict capital.

Daisuke se dădu îndărăt, cu ochii măriți. Sachi își întoarse privirea spre el. Ochii tatălui ei străluceau. Înțelese că se gândea la mama ei. Găsise răspunsul la întrebarea ce-l frământase toată viața. Știa acum unde este ea, știa că este moartă. Fără ea, pentru el lumea era un pustiu, iar el era fericit să i se alăture în moarte. Pe buze îi juca o umbră de zâmbet. Nu se mișcă, nu se zbatu, nu încercă să scape, așteptă pur și simplu. Cei doi urmăriră, hipnotizați, cum cuțitul se apropie vertiginos.

Dar, înainte ca tăișul lui să ajungă la gâtul lui Daisuke, se auzi o explozie atât de puternică, încât Sachi tresări și căzu pe spate. Un nor de fum înecăcios se lăsă peste groapă, umplând-o cu un iz straniu, acru. Cunoștea mirosul. Praf de pușcă. Detunătura o ameți pentru o clipă. Urechile îi țiuiau. Se uită în jurul ei. Seniorul se prăbușise,

izbindu-se de peretele gropii. Chipul lui întunecat, ciupit de vărsat, era mai înspăimântător ca niciodată. Părea să se holbeze cu ochii goi la ea, dar capul i se bălăbănea. Pumnalul îi căzuse din mână. Sângele îi dădu pe gură și țâșni din pieptul scofălcit, ars de soare.

— Iartă-mă, grăi Shinzaemon.

Arăta ca un uriaș, înălțându-se deasupra lor la marginea gropii. Pistolul era în mâna lui și fumul ieșea încolăcindu-se din țevă.

— N-am vrut să-l omor. Dar a fost prea aproape de tine. N-am putut risca.

Daisuke își ridică privirea. Chipul lui frumos era palid.

— Am crezut că viața mi se apropie de sfârșit. Dar n-a fost să fie. Nu astăzi. N-a fost ăsta destinul meu. Îți datorez viața.

Făcu o plecăciune. Sachi încercă să se ridice și își dădu seama că tremura atât de tare, încât nu poate. Ca prin vis, își dădu seama că Shinzaemon sărise în groapă, ridicând-o cu blândețe și scoțând-o la suprafață. Pe când își rezema capul de umărul lui, înțelese că, în sfârșit, era în siguranță.



Tokio, 14 octombrie 1872

— Azi totul trebuie să fie desăvârșit, zise Taki, deschizând sertarele trusei de farduri și scoțând din ea pensule, pensete, piepteni și borcănele, pe care le aranjă pe un petic de mătase întins pe podea. Trusa era unul dintre puținele lucruri pe care Sachi reușise să le mai păstreze de la palat. Până și mânerul celei mai subțiri pensule era din cel mai fin lemn lăcuit, marcat cu un micuț blazon de aur al familiei Tokugawa. Fiecare obiect era îmbibat de slaba, dar inconfundabila mireasmă a acelor zile de demult.

Taki ieși din cameră foșnind din poalele chimonoului și se întoarce cu un mic ceainic din fier, umplut cu lichid pentru vopsirea dinților. Izul amar se răspândi prin cameră. Îngenunche în fața lui Sachi, care se uită la chipul ei palid și subțire, la ochii ei mari, ușor mirați, la bărbia ascuțită. Taki era încă mai zveltă ca niciodată, o femeie samurai get-beget. Uneori, atunci când credea că Sachi nu era prin preajmă, expresia de placiditate la care lucrase greu îi dispărea de pe față. Stăpâna ei bănuia că gândul îi zbură la Toranosuke.

Și lui, și lui Tatsuemon li se pierduse urma. În anul acela s-a dat o amnistie și toți războinicii din nord au fost grațiați. Până și amiralul Enomoto, care fugise în nord cu flota clanului Tokugawa, ocupa acum un post important în guvern. Dacă Toranosuke și Tatsuemon aveau să se mai întoarcă, acum era momentul. Dar nimeni nu mai știa ce se alesese de ei. Se putea să fi rămas la Ezo, să se fi întors la Kano, sau să se fi prăpădit. Sachi știa că mulți nu s-au mai întors din război și nimeni n-a mai reușit să descopere ce s-a ales de ei.

Mai știa și că Shinzaemon era hotărât să afle ce li s-a întâmplat. N-avea să rămână la Tokio o veșnicie, ducând o viață de funcționar.

Avea să ia calea pribegiei destul de curând, în căutarea unor noi aventuri. Ea n-avea niciodată să-i stea în cale. Pentru că, în ciuda a orice, mai erau încă împreună. Uneori, Sachi se gândea la anii care trecuseră, și se minuna ce noroc au avut amândoi.

După moartea lui Haru, se întorsese la Tokio. Conacele seniorilor înfrânți fuseseră toate cedate miniștrilor din guvern sau transformate în locuințe ale personalităților politice de frunte. La scurtă vreme după întoarcerea lor, lui Daisuke i s-au acordat proprietățile Mizuno. Au îngropat-o pe Haru lângă mama lui Sachi, sub prunul bătrân din grădină.

L-au lăsat pe moșneagul care-i călăuzise pe munte să-l îngroape pe seniorul Mizuno și să sape groapa în mlaștină. Părea convins că va găsi acolo aurul. Și Edwards se arătase fascinat de aurul familiei Tokugawa. Mai rămăsese câteva zile pe munte, după ce Sachi, Daisuke și ceilalți plecaseră. Dar nu aurul îi stârnise lui interesul. Își dăduse seama, în sfârșit, de faptul că Shinzaemon era pentru Sachi mult mai mult decât un prieten sau un frate și că el, barbarul, n-avea nici o șansă. Sachi se bucurase. Știa foarte bine cui aparținea inima ei, încă de când îl cunoscuse pentru prima oară pe Shinzaemon, când fugise de la palat.

Dar mai știa și că ea, ca femeie, n-avea căderea să-și hotărăscă viitorul. O nouă administrație fusese instaurată și noi legi fuseseră adoptate, dar nimic nu se schimba în privința unei tradiții atât de vechi. Era limpede că Daisuke avea nevoie de un moștenitor, deci era obligat să adopte un fiu. Sachi se temea că, îndată ce aveau să se așeze la casa lor, el va recurge la serviciile unei pețitoare ca să aranjeze întâlniri pentru ea cu posibili candidați la mâna fiicei sale. Mulți tineri ambițioși care luptaseră de partea sudicilor s-ar fi bătut să fie luați de bărbați și să-l moștenească pe tatăl ei.

Într-o zi, nu la multă vreme după funeraliile lui Haru, Sachi ședea cu Daisuke în sala cea mare. El fuma în liniște. Se uita la ea pe sub sprâncenele lui stufoase și îi zise deodată:

— Draga mea fiică, nu te-am regăsit ca să te fac nefericită.

Parcă i-ar fi citit gândurile.

— Mama ta m-a ales și eu am ales-o pe ea, continuă el. N-am de gând să te oblig să te măriți cu cineva care nu ți-e drag. Îmi este foarte limpede că tu și Shinzaemon vă iubiți. Războiul a trecut, el

este un tânăr strălucit, iar eu îi datorez viața. Sunt bucuros să-l fac fiul meu adoptiv.

Se căsătoriră în scurt timp. Sachi surâse când își aminti de ziua nunții lor. Era îmbrăcată în robe frumoase, a fost purtată pe străzi într-un palanchin de nuntă, înconjurată de domnișoare de onoare și precedată de slujitori care duceau lampioane, cutii și o lance, înainte de începerea festivităților care țineau o săptămână. Daisuke insistase să trimită palanchine după Jiroemon, Otama, Yuki și copiii din satul situat în Valea Kiso, iar rudele lui Shinzaemon au venit din Kano. Severul său tată și mama lui, cu chipul dulce, s-au arătat încântați să încheie o alianță matrimonială cu Daisuke, un puternic demnitar din noul guvern, și ușurați că cel de-al doilea fiu al lor, odinioară atât de rebel, se așezase în sfârșit la casa lui. Shinzaemon a luat numele de familie al lui Daisuke, iar el și Sachi și-au început noua lor viață împreună. Au adoptat-o pe Yuki și au ținut-o la ei, când restul familiei s-a întors în sat.

Taki se încrunta concentrată. Ambelor femei le făcea plăcere acest ritual zilnic, moment în care puteau uita de orice altceva, concentrându-și întreaga atenție asupra acestei îndatoriri mărunte, dar importante. Mai întâi Taki smulse sprâncenele lui Sachi. Pe urmă, îi înnegri dinții, îi aplică fardul, îi pudră fața, trasă două aripi de fluture pe fruntea ei. Apoi îi pieptănă părul lung și negru iar și iar, până începu să lucească. I se revărsa în valuri pe spate, într-o coamă bogată. Taki i-l ridică în sus, nu în obișnuitul stil *marumage*, de matroană, ci i-l prinse într-o coadă lungă, legată ușor cu funde, pe ici, pe colo, așa cum obișnuia să poarte la palat. În încheiere, îi pictă buzele.

Cineva zgârie în ușă. Micuțul Daisuke năvăli înăuntru, țopăind. Cățărându-se în poala lui Sachi, își aruncă brațele pe după gâtul ei.

— Și eu! Vin și eu! țipă el.

— Azi nu, Daisuke, îl potoli Sachi, râzând și strângându-l drăgăstoasă în brațe.

El începu să răvășească pensulele, pieptenii și borcănașele cu farduri. Avea să fie la fel de frumos ca și bunicul lui, se vedea deja. Aceeași față luminoasă, aceiași ochi mari și negri. Avea aceeași curiozitate, energie și hotărâre.

Taki scosese câteva dintre robele oficiale pe care Sachi le avea de pe când mai făcea parte din suita prințesei. De ani de zile nu le mai purtase. Taki o ajută să se înveșmânteze în straiile grele, unul peste altul și aranjate în straturi de culori diferite, perfect aliniate la guler și la manșete. Pe urmă îi dădu evantaiul ei de ceremonie.

Sachi se privi lung în oglindă. Un fior o străbătu. Văzu o femeie îmbrăcată în robele arhaice ale concubinei shogunului, o tânără cu o față palidă, ovală, cu ochii îndepărtați, alungiți spre tâmples, cu o gurică cărnoasă și un năsuc arcuit aristocratic. De multă vreme nu se mai uitase în oglindă fără să se vadă pe sine, ci pe mama ei. Avea douăzeci și doi de ani, își aminti ea, exact vârsta la care Okoto se cunoscuse cu tatăl ei.

Reflecția ei din oglindă licări drept răspuns. Nu era sigură pe cine vedea plimbându-se dinaintea ei, dacă era Retrasa Doamnă Shoko-in, văduva concubină a celui de-al paisprezecelea shogun, sau doamna Okoto, concubina celui de-al doisprezecelea shogun, seniorul Ieyoshi. Crezuse că lăsase trecutul să se odihnească în pace, dar se trezea iar la viață atât de ușor! Nu avea decât să îmbrace acele robe.

— Shinzaemon n-o să mă mai recunoască, murmură ea.

Nu-i povestise nimic despre traiul ei din palatul femeilor. Toate femeile se juraseră pe viața lor să nu dezvăluie nimic despre ce se întâmpla acolo. Făcea parte din apusa lume de umbre și tenebre, când toți îi bănuiau pe toți și toată lumea avea secrete. Shinzaemon cunoștea și el lumea aceea, o respecta și n-o întrebase nimic despre trecutul ei. Dar astăzi el avea să o întâlnească pe prințesă. Astăzi, ușa trecutului avea să se întredeschidă. Sachi se întrebă cum avea el să reacționeze, dacă dragostea lui avea să pălească.

Shinzaemon aștepta împreună cu Daisuke la intrare. Fața lui cu ochi oblici, de pisică, era mai fermecătoare ca niciodată. Asprimea neîmblânzită de războinic fusese înlocuită de o inteligență ageră. Sachi se liniști când îl văzu. El nu trăia într-o lume a fantomelor, nu trăia în trecut.

Purta o ținută oficială: pantaloni *hakama* apretați, jachetă *haori*, combinate cochet cu cizme europene, o pălărie și o umbrelă moderne. Cu tunsoarea lui scurtă, în stilul *jangiri*, era însăși imaginea tânărului modern. Era un cântecel pe care oamenii îl fredonau: „*Pune un moț unui cap și vei auzi sunetul trecutului; ciocane un cap jangiri și-l vei*

auzi sunând a «civilizație și rațiune». În vremea din urmă, „civilizație și rațiune” era pe buzele tuturor. Sachi nu era sigură ce voia să spună acea sintagmă. Dar era convinsă că Shinzaemon era însăși întruchiparea ei.

Și Daisuke era îmbrăcat în haine moderne. Se lăsase puțin depășit de Shinzaemon, permițându-i acestuia să preia unele dintre obligațiile sale administrative. Încărunțise pe la tâmpile, dar tot mai era domnul chipeș și subțire pentru care doamna Okoto își pusese viața în primejdie.

Sachi îi privi pe cei doi bărbați, care se uitau la ea și la Taki, pe când ele se apropiau de ei în straiile lor de ceremonie. Ea știa că Shinzaemon nu le mai văzuse niciodată în asemenea robe. Nu le mai purtaseră în afara palatului. Nu zise nimic, ci doar dădu din cap.

Daisuke păli. Se uita la ea cu o privire pe care nu i-o mai văzuse de când se întorseseră din munți. Își dădu seama că era îmbrăcată la fel ca mama ei, când se întâlneau la templu. De parcă doamna Okoto ieșise din mormânt.

Înainte să plece, se duseră prin grădină la mormântul mamei ei și la cel al lui Haru. Sachi puse flori proaspete în vase și murmură o *sutra*. Se gândi la ele cu lacrimi în ochi. Trăiau acum în reședința familiei Mizuno, unde mama ei locuise când era în Edo. Daisuke luase o hotărâre înțeleaptă, când ceruse casa. Aveau tot dreptul să se afle acolo.

Shinzaemon și Daisuke porniră într-o trăsură, iar Sachi și Taki îi urmară într-alta. Moșneagul se afla la poartă și se plecă, pe când ei ieșiră în goană. Vederea bătrânului său chip, bătut de vreme, plin de bunătate, a zâmbetului larg și a picioarelor crăcănate o făcea mereu pe Sachi să surâdă. El era un fir ce o lega de trecut. Moșul avusese grijă de ele la palat și la conacul familiei Shimizu. Când acest clan fusese forțat să plece, Sachi îl luase cu ea în noua ei casă. Acum el avea grijă de ele aici, deși era atât de bătrân și de slăbit, încât de fapt ele aveau grijă de el.

Erau ricșe pretutindeni: *jin-riki-sha*, „roți trase de oameni”. Păreau să fi răsărit ca ciupercile după ploaie. Acum huruiau și zăngăneau pe străzi, trase de inși tatuati, supli, care alergau înainte, strigând cu voci ascuțite, pentru a-i avertiza pe trecători să se dea la o parte din drum. Sachi își aduse aminte cât de încântată fusese când mersese prima oară în căruța lui Edwards. În vremea din urmă călătorea

întruna la o viteză amețitoare. Străzile erau înșesate de vehicule cu roți: trăsuri, omnibuze trase de cai, ricșe cu două roți, ricșe cu patru roți. Abia mai puteau înainta din cauza vânzolelii, ceea ce, își spuse Sachi în gând, sigur era un semn de civilizație și rațiune. Un altul erau barbarii, care se iviseră cu duiumul și schimbau fața orașului. Construiseră deja o clădire înaltă cu o lumină pâlپătoare în port, îi ziceau „far“, instalaseră un telegraf, exact așa cum povestise Edwards, când le spusese despre „mesajele magice“.

Daisuke se uita prin jur, radios. Văzuse totul cu ochii lui. Îi plăcea să se afle în avangarda prefacerilor, ajutând la făurirea noii Japonii. Sachi era mândră de tatăl ei.

Mulțimile se îndreptau în aceeași direcție ca și Sachi, Daisuke și ai lor. Toată lumea era îmbrăcată splendid, așa cum fusese când asistase la grandioasa intrare a împăratului în Tokio. Atunci, toți erau nervoși și plini de resentimente, de parcă habar n-ar fi avut de viitorul ce-i aștepta. Tot ce putuseră vedea erau ușile care se închideau, sfârșitul unei ere. Nu le trecuse prin cap că acele uși aveau să se deschidă iar către o lume nouă, altfel decât tot ce-și puteau ei închipui.

Acum oamenii erau veseli și în veșminte de sărbătoare. Femeile se îmbrăcau ca întotdeauna, dar bărbații se făleau cu cizme sau pălării, ori paltoane europene, dar mai erau și unii în robe tradiționale. Se vedeau o mulțime de capete cu tunsori *jangiri* printre demodatele creștete rase. Sachi se întrebă dacă nu era și Fuyu pe undeva pe acolo. N-o mai văzuse din ziua în care stătuseră împreună, urmărind intrarea împăratului la castel. Cele trei mii de femei de la palat păreau să fi intrat în pământ.

Toată lumea se îndrepta spre una dintre minunatele clădiri strălucitoare, în stil occidental, pe care Daisuke le îndrăgea atât de mult. Erau de fapt două construcții din piatră albă, ca turlele gemene ale unui castel, ornate pe afară și pe dinăuntru cu stegulețe și cu lampioane, ca de sărbătoare. Oficialii îi însoțiră înăuntru pe Daisuke, Shinzaemon, Sachi și pe Taki. Sachi se uită prin jur, la incinta spațioasă, aerisită, simțindu-se mai degrabă intimidată. În capătul îndepărtat se deschidea un coridor cu tavan deschis, asemănător cu arcadele acoperite ce legau o clădire de cealaltă în palat ori cu o versiune uriașă de *hanamachi*, „drumul florilor“, pe care actorii pășeau prin public

într-un teatru Kabuki. Acesta ducea în mijlocul unei curți perfect netede, fără neregularități.

Iar acolo, în mijloc, sub cerul liber, pe șinele netede de fier pe care avea să pornească, se găsea masivul monstru de fier. Când îl zări, Sachi trebui să-și ascundă lacrimile. Se gândi cât de mândră și de încântată trebuie să fi fost Haru la vederea lui. Era gigantic și negru, exact așa cum i-l descriesese ea cu atâția ani în urmă. Se înălța deasupra lor, aruncând o umbră uriașă, așa cum nu mai văzuseră niciodată, scuipând fum și făcând zgomot mare.

Îi dădură un ocol, privindu-i roțile masive și vergelele mari de care erau legate, apoi se dădură îndărăt, ridicându-și ochii la uriașa pâlnie. Cu sfială, urcară treptele uneia dintre giganticele cutii în care oamenii aveau să călătorească. Aruncară o privire înăuntru. Sachi nu-și închipuise niciodată că putea exista ceva atât de mare. Înăuntru era ca un orașel, cât o stradă cu case. Din când în când, se mai auzea câte un șuierat și pâlنيا scotea fum.

Demnitarii adunați acolo erau aproape toți bărbați. Numai câteva femei de viță aleasă, care aveau legătură cu împăratul, fuseseră invitate. Mulți dintre oficiali erau străini.

Edwards se apropie să-i salute. Se maturizase mai mult de la căutarea lor fără succes, sus la munte. Nu mai părea lipsit de griji și copilăros ca odinioară. Părul nu-i mai strălucea ca aurul, pe chip îi apăruseră riduri, iar ochii îi erau puțin stinși, deși încă mai păstrau culoarea cerului senin într-o zi cu soare. Ei îi zâmbiră și îi făcură o plecăciune. Edwards se interesă de micuțul Daisuke, iar Sachi îl întrebă de doctorul Willis. Își depănară amintirile o vreme.

— A mai găsit cineva aurul lui Tokugawa? îi întrebă Edwards în felul său tranșant.

Era prima oară, în ultimii ani, când cineva aducea vorba despre comoară.

— Cred c-am fi auzit dacă l-ar fi găsit cineva. Presupun că moșul din satul seniorului Oguri mai este încă acolo, săpând, îi răspunse Daisuke, cu un zâmbet cam trist.

— N-am putut pricepe niciodată de ce seniorul Mizuno n-a știut unde este, grăi Shinzaemon. Nu v-a spus nimic bătrânul când ați rămas cu el, după ce-am plecat noi?

— Se pare că seniorul Oguri și seniorul Mizuno se certaseră, îi lămurii Edwards. Cineva din sat a auzit voci ridicate. Așa au început să circule zvonurile despre aur. Moșul credea că seniorul Oguri îl păcălise pe seniorul Mizuno. A găsit un pretext să-l trimită undeva departe și a dosit aurul până la întoarcerea lui. Bătrânul era convins că seniorul Mizuno bănuia pe unde putea fi îngropat. Undeva prin mlaștină. Problema a fost că aurul fusese îngropat în primăvară, iar în timpul verii tot locul fusese acoperit de iarbă. N-a mai recunoscut locul. Iarba se întinde la nesfârșit.

Sachi se cutremură, amintindu-și de groapă. Se gândi cu dor la Haru. Încă de pe vremea când era o copilă, crescând laolaltă cu mama lui Sachi, fusese firul călăuzitor al poveștii lor, împletit cu destinele lor încă dinainte de a se naște ea. Și-a păzit taina. Și în cele din urmă a adus-o față-n față cu seniorul Mizuno. Ochii i se umplură de lacrimi la gândul că învățătoarea ei nu mai era acolo să împărtășească alături de ei aceste experiențe minunate.

Însă îl înțelegea și pe unchiul ei. Tot ce a făcuse seniorul Mizuno fusese din datorie. Așa stătuseră dintotdeauna lucrurile în vremurile de altădată. Toată lumea își cunoștea îndatoririle și le ducea la îndeplinire, fără să mai stea pe gânduri sau să se întrebe dacă e bine ori nu. Își făceau datoria. Asta îi deosebea atât de mult pe Shinzaemon, pe Daisuke și pe Sachi. Gândeau cu propria lor minte.

Sachi privi în jur. De partea cealaltă a mulțimii, ținându-se la o parte de restul lumii, era un grup de femei. Erau îmbrăcate la fel ca Sachi și Taki, precum doamnele de la Curte. Când Sachi le privi, nu mai auzi șuieratul și pufăitul mării locomotive. În mijlocul aceluși grup se vedea o femeie mică și zveltă, cu păr negru, lucios, tuns ca al unei văduve sau călugărițe. Stătea atât de tăcută, încât nu atrăgea atenția nimănui. Ochii îi erau plecați, iar ea se uita în pământ, ca și cum se refugiase în sine și nu voia să-și părăsească izolarea cu nici un chip. Sachi nu mai văzu nimic altceva decât fețișoara ei palidă cu ochii ei mari, diafani. Uită de toate, nu mai știu decât de acea dragoste pe care i-o purtase întotdeauna prințesei.

Un zâmbet blând se ivi pe chipul lui Kazu când o zări pe Sachi.

— Copilă, zise ea. A trecut atâta vreme. Te-ai deschis ca o floare!

O întâmpină și pe Taki cu bucurie.

— Îmi petrec cea mai mare parte a timpului în rugăciuni și contemplație, le răspunse, când ele o întrebă ce mai face. Dar nepotul meu, împăratul, m-a implorat să ies de această dată. Maiestatea Sa a fost foarte bun cu mine. M-a rugat de mai multe ori să mă întorc la Kyoto și chiar m-am dus odată să-i fac o vizită. Dar acum Maiestatea Sa s-a stabilit la Tokio, iar eu m-am întors aici. Duc o viață foarte liniștită. Familia Shimizu are grijă de mine, iar eu scriu poezie și cuget. Este un trai plăcut.

Sachi uită de toate, în afară de prezența luminoasă a prințesei. Cum stăteau acolo în picioare, în robele lor, parcă mai erau încă la palat.

— Și Haru? întrebă deodată prințesa, uitându-se prin jur.

Când Sachi îi aduse la cunoștință că Haru se stinsese din viață, tăcu o vreme, cu fruntea plecată și mâinile la ochi.

Deodată, Sachi își dădu seama că Shinzaemon o urmărea cu ochi sfredelitori și se cutremură de frică. Ce-ar fi zis prințesa aflând că ea se căsătorise cu un alt bărbat, în loc să-și petreacă tot restul vieții devotându-se shogunului, la fel ca ea? N-ar fi crezut că Sachi era legată, măcar prin onoare, dacă nu din alt motiv, de clanul Tokugawa? Prințesa își respectase îndatoririle.

Tremurând, Sachi i-l prezentă pe Shinzaemon.

— Soțul meu, spuse ea. A luptat de partea familiei Tokugawa până la înfrângerea finală.

Prințesa nu păru să șovăie.

— Sunteți bine-venit, zise ea. Sunt foarte bucuroasă să vă cunosc. Doamna Shoko-in mi-a fost mulți ani o devotată prietenă și soră. Este o legătură ce nu poate fi ruptă. Eu am fost soția, iar ea, concubina shogunului. Dacă lucrurile ar fi stat altfel, ar fi fost una dintre cele mai de văză doamne din toată țara. Suntem legate pe vecie de clanul Tokugawa. Om fi noi relicvele unor vremuri trecute, dar am reușit să supraviețuim. Ne-am găsit un loc în această lume nouă. Sunt fericită să-mi dau binecuvântarea pentru uniunea voastră.

Prințesa își înclină politicoasă capul dinaintea lui Shinzaemon. Era ultimul secret, ultimul mister. Acum soțul ei știa că Sachi nu fusese doar o simplă doamnă de la Curte, ci ultima concubină a shogunului. Ultimul vâl dintre ei căzuse. În zilele de odinioară, el, un ronin din Kano, și ea, concubina shogunului, nu și-ar fi împletit

niciodată destinele. Reușiseră ceea ce nu izbutiseră părinții lor: își trăiau viața după placul inimii.

Spre ușurarea lui Sachi, Shinzaemon dădu din cap, în tăcere. Se uită la ea și îi zâmbi. În ochii lui ea citi mândrie, admirație și afecțiune. Nu, mai mult decât atât. Era un cuvânt pe care îl aflase de la Edwards cu mulți ani în urmă, când o luase de mână în grădină. Nu era afecțiune, ceea ce simte un bărbat pentru părinții lui, așa cum îi spusese el, sau respect, ceea ce simte un bărbat pentru nevasta lui, ori măcar desfătare, ceea ce un bărbat simte pentru o curtezană, ci mai mult decât toate acestea adunate la un loc. Își aminti bizarele silabe străine: *rabu*, „dragoste“. Era singurul cuvânt ce putea să cuprindă acel sentiment. În ochii lui ea văzu iubire.

Un tânăr sosi într-o trăsură deschisă, înconjurat de o uriașă suită. Sachi își dădea seama că era aceeași persoană din palanchinul cu phoenix, pe care îl văzuse pe vremuri intrând în castel, în mijlocul unei mari procesiuni. Pe-atunci credea că își atrăgea moartea, dacă îndrăzne să-i arunce o privire. Sfișoasă, Sachi își ridică ochii doar o clipă. Era înveșmântat în pantaloni roșii și robe albe, încălțat cu cizme europene. Era foarte tânăr, avea exact vârsta shogunului când îl cunoscuse ea. Iute, își plecă privirea în pământ.

Prințesa făcu un pas înainte. Schimbară câteva cuvinte cu împăratul, apoi îi făcu semn lui Sachi să înainteze. O mireasmă extraordinară, așa cum nu-i mai trecuse niciodată lui Sachi pe la nas, plutea în jurul tânărului: legendarul parfum imperial.

— Retrasa Doamnă Shoko-in, singura concubină a Înălțimii Sale defuncte, seniorul Iemochi, o prezentă prințesa. Ea mi-a fost soră și prietenă devotată, o alinare pentru mine timp de mulți ani.

Sachi făcu o plecăciune.

— Ah! Seniorul Iemochi! exclamă împăratul.

Avea un glăscior subțire, foarte tânăr, și vorbea în graiul pe care numai unui împărat îi era dat să-l folosească.

— Îmi amintesc bine de el, zise. Un om ales. E o adevărată tragedie că a murit atât de tânăr. Răposatul meu tată ținea foarte mult la el. Am suferit atâtea pierderi, atâtea nenorociri. Este bine că acum mergem împreună înainte. Sunt foarte fericit să vă întâlnesc, doamna mea.

Pe urmă, împăratul se îndepărtă. Ținu un discurs, în vreme ce locomotiva scuipa fum. După aceea, el și câțiva demnitari se urcară într-un vagon. Sachi, Shinzaemon, Daisuke și Taki urmăriră cum prințesa dispărea înăuntru.

Locomotiva șuieră, uriașele roți se puseră în mișcare, la început foarte încet, apoi din ce în ce mai repede. Trenul hurui și se pierdu în zare.



În cursul documentării pentru *Ultima concubină*, am dat peste o referire la aurul pierdut al clanului Tokugawa, într-o notă de subsol a unei istorii a companiei Mitsui. Se pare că seniorul Oguri a scos în secret tezaurul shogunului din Edo, când seniorul Yoshinobu se mai afla încă la putere, și l-a îngropat undeva la poalele muntelui Akagi. A fost decapitat la scurtă vreme după aceea, iar comoara a dispărut fără urmă. Autorul lucrării mai adăuga că vânătorii de comori sapă de trei generații, ciuruind râpele mai puțin adânci ale muntelui Akagi cu tunele și șanțuri.

A fost singura trimitere la acel aur pe care am găsit-o prin toate cărțile consultate, așa încât am tras concluzia că nu era decât un zvon. Cu toate acestea, ideea aurului și căutărilor zadarnice mi-a stârnit imaginația.

Pe când mă apropiam de sfârșitul acestui roman, m-am hotărât să mă duc pe muntele Akagi. Nu mă așteptam să aud ceva despre aur. Voiam doar să-mi fac o idee despre locuri și peisaje. Muntele Akagi este foarte departe de drumurile principale, nu este menționat în nici unul dintre ghidurile în limba engleză, dar până la urmă am găsit adresa unui han cu izvoare termale. Am luat trenul până la Takasaki, apoi am șofat pe un drum de munte lung și șerpuitor.

Odată ajunsă acolo, mi-am zis că l-aș putea întreba foarte bine și pe proprietarul hanului ce știe de aurul clanului Tokugawa. Spre marea mea uimire, nu s-a arătat deloc surprins.

— Nu-i aici, mi-a spus pe un ton pragmatic. Este de cealaltă parte a muntelui.

Mi-a arătat o hartă. A doua zi, am pornit prin ploaie în căutarea locului cu pricina. Cum mă rătăcisem cu totul, am întrebat într-o prăvălie singuratică și am fost îndrumată prin păduri și peste câteva

terenuri arendate spre o casă în paragină. Lângă ea se întindea o pustietate cu un excavator în mijloc. Am ajuns să beau ceai cu omul a cărui familie săpase, într-adevăr, în căutarea aurului timp de trei generații. Povestea lui despre felul în care a ajuns comoara pe muntele Akagi diferă de versiunea mea fictivă, dar am avut încântarea să descopăr că aurul familiei Tokugawa ar putea exista, chit că nimeni nu l-a găsit încă. Așa a devenit o parte din povestea mea.

Sachi și istoria ei sunt fictive, dar lumea în care a trăit este reală. Am făcut tot ce mi-a stat în putință să redau cât mai riguros cadrul istoric (deși mi-am luat libertatea să mai inventez pe ici, pe colo, ca să pot spune o poveste frumoasă). Bătăliile, evenimentele politice, până și vremea (îngrozitor de rece și de umedă în vara anului 1868) au fost așa cum le-am descris. Shogunii (care în cărțile de istorie japoneză sunt numiți doar „shogunul“) au existat în realitate, iar amănunțele vieții lor sunt în mare parte adevărate. Prințesa Kazu a fost trimisă să se mărite cu shogunul Iemochi pe când n-avea decât cincisprezece ani și a parcurs Drumul Interior de Munte, străbătând regiunea Kiso până la Edo, ca să locuiască în Castelul Edo.

Despre viața din incinta palatului femeilor se știe foarte puțin. Celor care trăiau acolo li se interzicea să divulge ceva. După ce a fost desființat, câteva cameriste și-au scris memoriile. M-am folosit de paginile lor ca să-mi imaginez cum era viața acolo. Intrigile și asasinatele sunt reale toate, numele concubinelor, cum ar fi bătrâna doamnă Honju-in și celelalte, sunt conforme cu realitatea. Prințesa Kazu s-a încapățânat și în realitate să se îmbrace în stilul imperial, să se certe cu soacra ei, doamna Tensho-in (Cea Retrasă), iar după ce femeile au fost evacuate din palat s-a mutat în conacul familiei Shimizu. Înainte ca shogunul să pornească în ultima sa călătorie la Kyoto, i-a dăruit un cadou de adio: o concubină. După moartea lui, s-a călugărit și a murit de beri-beri în 1877, la vârsta de treizeci și unu de ani.

Și doamna Okoto, mama lui Sachi, a existat cu adevărat, iar povestea aventurii sale cu frumosul dulgher este reală în mare parte. Ea a fost o membră a familiei Mizuno, ultima concubină și favorita celui de-al doisprezecelea shogun, seniorul Ieyoshi. Nu se mai știe numele iubitului ei (de fapt, nici nu era dulgher, ci reprezentantul unui dulgher, un fel de antreprenor în construcții), dar se știe că arăta

la fel ca fermecătorul actor de teatru Kabuki Sojiro Sawamura. Stratagemele fratelui ei, pentru a o introduce în palatul shogunului, ceea ce i-a atras tristul sfârșit, sunt adevărate. Am operat câteva schimbări. Evenimentele s-au petrecut de fapt în 1855, după moartea seniorului Ieyoshi, nu în 1850. Și nu este consemnat nicăieri că a avut un copil.

Japonia anilor '60 ai secolului al XIX-lea a fost un loc fascinant. Nimeni nu știa că viața avea să se schimbe, nu treptat, așa cum s-a întâmplat în Occidentul epocii victoriene, ci peste noapte. Toată lumea își închipuia că viața pe care o știa avea să continue la nesfârșit. Era o lume în care mirosul juca un rol principal, iar vehiculele cu roți erau folosite numai la transportul de bunuri. Oamenii mergeau pe jos sau în palanchine. Praful de pușcă nu prea era folosit, samurarii luptau cu săbiile, iar femeile samurai se antrenau cu halebardele. Am studiat veșmintele, coafurile, esențele aromatice, cum trăiau oamenii și, pe cât posibil, cum gândeau și ce simțeau. Am păstrat, de asemenea, și calendarul japonez al acelor vremuri, orele și distanțele.

Viața femeilor era foarte diferită de a noastră. Femeile din lumea bună rareori ieșeau din casă și erau obligate să păstreze o atitudine impasibilă, indiferent ce calamități înspăimântătoare se abăteau asupra lor. Era o societate în care conceptul de iubire și cuvântul ce-l desemna urmau să fie împrumutate din Occident. Când tinerii se îndrăgosteau, iubirea îi lua prin surprindere. Să fii atât de copleșit de o pasiune tulburătoare încât să nu mai fii capabil să-ți împlinești îndatoririle era un adevărat dezastru. Piesele Kabuki și romanele japoneze care abordează acest subiect se termină nu cu o căsătorie, ci cu o sinucidere din dragoste. Nu exista nici un cuvânt pentru „sărut”. Sărutul constituia una dintre tehnicile sexuale ezoterice ale gheișelor, iar femeile decente, ca Sachi, habar n-aveau ce era. A fost o provocare să scriu un roman de dragoste care se derulează într-o societate lipsită de conceptul dragostei romantice, ce nu folosea niciodată cuvântul „iubire“!

La puțin timp după ce a devenit reședința imperială din Tokio, Castelul Edo a fost dărâmat. Pe locul în care odinioară se ridica palatul femeilor se află acum Palatul Imperial al Grădinilor de Răsărit. Întinderea acestor grădini ne dă o idee despre cât de imens fusese acel palat. Poarta Doamnelor Shogunului, cu masivul lui corp de gardă, denumită oficial Poarta Hirakawa, mai stă încă în picioare, la fel ca

și poarta exterioară a conacului clanului Shimizu. La Castelul Himeji, la vest de Osaka, aripa femeilor mai există încă, deși este mult mai mică decât cea din Castelul Edo. Muzeul Național din Tokio de pe Colina Ueno se ridică pe locul unde odinioară se înălța Templul Kanei-ji. În Tokio, am vizitat Templul Zojoji, unde este înmormântat seniorul Iemochi, alături de prințesa Kazu. Acolo se află o statuie în mărime naturală a prințesei. Totodată, am parcurs Drumul Interior de Munte (Nakasendo) și am vizitat din nou satele Tsumago și Magome, de unde m-am inspirat pentru satul lui Sachi. Cât despre Kano, acesta este vechiul nume al actualului Gifu, unde am locuit în primii doi ani de ședere în Japonia, deși trădarea seniorului din Kano este pură ficțiune.

Întotdeauna istoria este scrisă de învingători, cu atât mai mult în cazul războiului civil ce a culminat în 1868, odată cu Era Meiji. Deseori aceasta este descrisă ca o revoluție „fără vărsare de sânge”. Așa cum vor afla cititorii din această carte, bineînțeles că a curs sânge. Am încercat să-mi imaginez cum trebuia să fie în pielea unuia dintre sutele de mii de oameni care au luptat de partea învinșilor și mai ales ce s-a ales cu femeile din Castelul Edo, după dispariția palatului lor.

Istoria vremii, cu comploturile și alianțele ei secrete, este ca un labirint. Oamenii care au trăit pe atunci nu prea știau ce se petrecea dincolo de mărunta lor lume. Am simplificat lucrurile și am încercat să le arăt din perspectiva lui Sachi. Am comasat clanurile Satsuma, Choshu, Tosa și banda lor de aliați, numindu-i pe toți „sudici”, bazându-mă pe un criteriu geografic. Aceeași denumire o foloseau și *Japan Times* și *Overland Mail* și observatorii occidentali ai vremii.

În perioada în care are loc acțiunea cărții, Japonia făcea primii pași către Occident. Contemporanii reginei Victoria care o vizitau știau prea bine că vedeau o lume cu totul aparte, pe cale de dispariție. Mulți dintre ei au lăsat jurnale și cărți pe care le-am citit cu invidie. Unele sunt cuprinse în lista de mai jos. Pentru mine, a scrie *Ultima concubină* a reprezentat ultimul capitol dintr-o lungă legătură de dragoste cu Japonia. Oricine se duce acolo își dorește să fi trecut prin experiența vechii Japonii, acea lume magică, fragilă, apusă pentru totdeauna. A scrie această carte mi-a dat șansa de a mă închipui acolo și de a-i lua pe cititorii mei cu mine.

Mulțumiri

Această carte n-ar fi existat fără strădaniile agentului meu literar, Bill Hamilton. Bill a insistat ca eu să mă implic în acest proiect și a participat la el de la început până la sfârșit, oferindu-mi povețe înțelepte și întregul său sprijin. Multe mulțumiri și lui Sara Fisher, lui Corinne Chabert și tuturor celorlalți de la A.M. Heath.

Am avut marele noroc să lucrez cu Selina Walker, de la Transworld. Selina a avut o contribuție covârșitoare la conturarea acestei cărți și m-a îndrumat tot timpul. Îi rămân foarte îndatorată, ei și întregii ei echipe, din care mai fac parte Deborah Adams și Claire Ward, care mi-au acordat tot sprijinul, răbdarea și entuziasmul lor de câte ori a fost nevoie.

Mulțumiri lui Kimiko Shiga, care a descifrat japoneza arhaică a lucrării lui Takayanagi Kaneyoshi *Viața în palatul femeilor din Castelul Edo*. Gaye Rowley și Thomas Harper s-au implicat în acest proiect de la început și mi-au împărtășit cunoștințele lor vaste despre Japonia și perioada Edo. Colin Young, unul dintre cei trei profesori, singurii de la școala de arte marțiale Shodai Ryu, din afara granițelor Japoniei, mi-a oferit multe informații inedite și mi-a dat șansa de a mânui o sabie japoneză adevărată, o experiență minunată. Le mulțumesc tuturor aceluia care și-au aruncat un ochi critic asupra manuscrisului, de asemenea lui Louise Longdin și Ian Eagles. Le mulțumesc totodată profesorilor și studenților de la Asociația Naginata din Londra, unde am învățat cum să mânuiesc o prăjină de antrenament și am urmărit duelurile *naginata* (de halebarde) din cadrul competițiilor sportive. Yoko Chiba și John Maisonneuve (un alt mânuitor al sabiei) mi-au oferit și ei informații despre halebardă.

Traducerile îmi aparțin. Simbolul de la începutul fiecărui capitol este chiar blazonul Mizuno. M-am inspirat pentru descrierea hainei

mamei lui Sachi dintr-o frumoasă *katabira* de la începutul secolului al XIX-lea de la Muzeul Național din Tokio, care are brodat pe ea un peisaj cu un pavilion, o poartă, o perdea din funii și carul unui nobil (TNM Image Archive Source: <http://TNMArchives.jp>).

Rămân îndatorată față de toți istoricii japonezi din ale căror lucrări m-am inspirat în scrierea acestei cărți (deși răstălmăcirile și libertățile pe care mi le-am luat față de faptul istoric îmi aparțin). Unele sunt trecute în lista de mai jos. Profesorul Donald Keene și Timon Screech mi-au împărtășit cu mărinimie din cunoștințele lor. Minunatele cărți ale profesorului Conrad Totman despre ultimii ani ai regimului Bakufu Tokugawa, împreună cu analizele întreprinse de profesorul M. William Steele asupra orașului Edo al anului 1868, au oferit baza narațiunii mele. M-am bucurat de privilegiul unei îndelungi și interesante corespondențe electronice cu doctorul Takayuki Yokota-Murakami, de la Universitatea din Osaka, pe teme de iubirii și sexului în vechea Japonie. Informațiile despre pulbera de șopârlă friptă le-am luat de la el. Cartea lui apare în lista de mai jos și, în ciuda faptului că are un subtitlu care sperie, este o lectură fascinantă.

Nu în ultimul rând, îi mulțumesc soțului meu, Arthur, cel mai important dintre toți. Fără dragostea și sprijinul său n-aș fi fost în stare să scriu această carte. El mi-a oferit răgazul de a mă afunda în fabulos, de a citi. Mi-a comentat fiecare ciornă și, cum este expert în istorie militară, a avut grijă să plasez puștile și tunurile acolo unde trebuie. M-a însoțit în universul lui Sachi. Am urcat împreună pe Drumul Interior de Munte, ne-am preumblat prin Castelul Edo și ne-am dus la Castelul Himeji, la Templul Zojoji, ca să vedem mormântul prințesei Kazu. A ajuns aproape un expert în Japonia perioadei Edo, ba chiar este în stare să recunoască blazonul familiei Tokugawa, un lucru cu care puțini se pot lăuda!

Această carte îi este dedicată lui.

Bibliografie selectivă

Există un număr imens de cărți minunate ce tratează perioada Edo. Mai jos sunt trecute doar câteva care m-au inspirat în mod special.

Dintre biografiile samurailor din perioada Edo, romanele și alte lucrări care fac să învie acea epocă:

Bolitho, Harold, *Bereavement and Consolation: Testimonies from Tokugawa Japan*, Yale University Press, 2003.

Katsu, Kokichi, *Musui's Story: the Autobiography of a Tokugawa Samurai*, traducere, introducere și note de Teruko Craig, University of Arizona Press, 1988.

McClellan, Edwin, *Woman in the Crested Kimono: The Life of Shibue Io and Her Family Drawn from Mori Ogai's 'Shibue Chusai'*, Yale University Press, 1958.

Meech-Pekarik, Julia, *The World of the Meiji Print: Impressions of a New Civilisation*, Weatherhill, 1987.

Miyoshi Masao, *As We Saw Them: The First Japanese Embassy to the United States*, Kodansha International, 1994.

Shiba Ryotaro, *The Last Shogun: The Life of Tokugawa Yoshinobu*, traducere de Juliet Winters Carpenter, Kodansha International, 1998.

Shimazaki, Toson, *Before the Dawn*, traducere de William E. Naff, University of Hawaii Press, 1987.

Walthall, Anne, *The Weak Body of a Useless Woman: Matsuo Taseko and the Meiji Restoration*, University of Chicago Press, 1998.

Yamakawa Kikue, *Women of the Mito Domain: Recollections of Samurai Family Life*, traducere și introducere de Kate Wildman Nakai, Stanford University Press, 2001.

Dintre jurnalele călătorilor din epoca victoriană:

Alcock, Rutherford, *The Capital of the Tycoon. Volumes I and II*, Elibron Classics, 2005 (publicat pentru prima oară în 1863).

Cortazzi, Hugh, *Mitford's Japan: Memories and Recollections 1866-1906*, Japan Library, 2002.

- Herusken, Henry, *Japan Journal: 1855-1861*, traducere și editare de Jeannette C. van der Corput și Robert A. Wilson, Rutgers University Press, 1964.
- Notehelfer, F. G., *Japan through American Eyes: The Journal of Francis Hall*, Westview Press, 2001.
- Satow, Ernest, *A Diplomat in Japan: The Inner History of the Critical Years in the Evolution of Japan When the Ports were Opened and the Monarchy Restored*, Stone Bridge Press, 2006 (publicat pentru prima oară în 1921).

Dintre indispensabilele și foarte îndrăgitele opere referitoare la literatură și poezie:

- Keene, Donald (ed.), *Anthology of Japanese Literature: to the nineteenth century*, Grove Press, 1955; Penguin Books, 1968.
- Miner, Earl, *An Introduction to Japanese Court Poetry*, Stanford University Press, 1968.
- Waley, Arthur, *The No Plays of Japan*, George Allen and Unwin, 1921; Charles E. Tuttle Company, 1976.

Dintre lucrările academice de referință pentru aceeași perioadă:

- Keene, Donald, *Emperor of Japan: Meiji and His World*, Columbia University Press, 2002.
- Roberts, John G., *Mitsui: Three Centuries of Japanese Business*, Weatherhill, 1973.
- Steele, M. William, 'Against Restoration: Katsu Kaishu's Attempt to Reinstate Tokugawa Family', în *Monumenta Nipponica*, xxxvi, 3, pp. 300-316.
- Steele, M. William, 'Edo in 1868: The View from Below', în *Monumenta Nipponica*, 45:2, pp. 127-155.
- Totman, Conrad, *Politics in the Tokugawa Bakufu, 1600-1843*, Harvard University Press, 1967.
- Totman, Conrad, *The Collapse of the Tokugawa Bakufu, 1862-1868*, University Press of Hawaii, 1980.
- Yokota-Murakami, Tayatuki, *Don Juan Est/West: On the Problematics of Comparative Literature*, State University of New York Press, 1998.

Cea mai bună carte despre palatul femeilor:

- Takayanagi Kaneyoshi, *Edojo ooku no seikatsu (Viața în palatul femeilor din Castelul Edo)*, Tokio Yuzankaku Shuppan, 1969.

Și o pagină de web minunată despre Nakasendo, Drumul Interior de Munte: <http://www.hku/history/nakasendo/>.

Cuprins

Partea I

SATUL

Valea Kiso, 1861	11
------------------------	----

Partea a II-a

PALATUL FEMEILOR

Scoicile uitării, 1865	35
Doamna din camera de alături	68
Fuga, 1867	107

Partea a III-a

LA DRUM

Orașul fantomelor	145
Porțile închisorii	174
O dără de fum	207
În viespar	235

Partea a IV-a

ORAȘUL RUINELOR

Secretul brocartului	269
Flori ce se scutură	307
La revărsatul zorilor	339
O vizită la cămătar	363

Partea a V-a
CAPITALA DE EST

Venirea împăratului	383
Întors din morți	402
Căutătorul de comori de pe muntele Akagi	416
Epilog: Ultimul secret	444
<i>Postfață</i>	455
<i>Mulțumiri</i>	459
<i>Bibliografie selectivă</i>	461

La prețul de vânzare se adaugă 2%,
reprezentând valoarea
timbrului literar ce se virează
Uniunii Scriitorilor din România,
cont nr. RO44 RNCB 5101 0000 0171 0001,
B.C.R. Unirea, București.

Tehnoredactor
MANUELA MĂXINEANU

DTP
EMILIA IONAȘCU
CARMEN PETRESCU

Corector
GEORGETA-ANCA IONESCU

Apărut 2009
BUCUREȘTI – ROMÂNIA

Lucrare executată la C.N.I. „CORESI” S.A.

Lesley Downer s-a născut în 1959 la Londra. Mama ei era de origine chineză, iar tatăl preda chineza la University of London. Crescând într-o casă plină de cărți despre cultura și civilizația Asiei, Lesley este fascinată mai ales de Japonia. După studii la Oxford și la London University, în 1978 câștigă o bursă în Țara Soarelui-Răsare, unde rămâne cinci ani. De altfel, până în prezent, Lesley Downer și-a petrecut cincisprezece ani din viață în Japonia, documentându-se pentru numeroasele lucrări dedicate acestei țări exotice. Debutază în 1989 cu o carte de călătorie, *On the Narrow Road to the Deep North*, transformată ulterior într-un documentar de televiziune de WNET și Channel 4, cu titlul *Journey to a Lost Japan*. *The Brothers: The Hidden World of Japan's Richest Family* a fost declarată în 1995 *New York Times* Book of the Year. Lesley Downer se apleacă apoi asupra lumii gheșelor, publicând *Geisha: The Remarkable Truth Behind the Fiction* (2000) și *Madame Sadayakko: The Geisha who Seduced the West* (2004), biografia actriței japoneze care a inspirat povestea operei *Madama Butterfly* de Puccini. Scriitoarea realizează pentru BBC2 o serie de emisiuni culinare dedicate Japoniei, *A Taste of Japan*, și semnează două cărți de bucate: *Japanese Vegetarian Cookery* și *At the Japanese Table: New and Traditional Recipes*. *Ultima concubină* (*The Last Concubine*, 2008) este prima carte de ficțiune a lui Lesley Downer.

Bestseller internațional publicat în peste douăzeci și cinci
nominalizat în 2009 la Premiul Romantic Novel of the Year

La mijlocul secolului al XIX-lea, splendoarea crepusculară a
feudale, ancorată în tradiție, atinge apogeul. Este cu puțin
îndrăgostești într-o astfel de lume, în care nu există „te i
Sachi, singura concubină a shogunului, aleasă și oferită în dar
chiar de către soția lui, prințesa, va reuși. Va trebui mai
părăsească palatul din Edo, unde își duc viața trei mii de fer
singur bărbat, pentru a îndeplini o misiune primejdioasă. Dr
Sachi prin Japonia devastată de războiul fratricid devine o
inițiativă în care va descifra împrejurările misterioase ale
ei pe lume. Poveste de iubire și saga istorică, *Ultima co*
este romanul unei duble metamorfoze: a lui Sachi și a civ
tradiționale.

„Lesley Downer îmbină vastele cunoștințe despre lumea n
viața femeilor nobile cu un fabulos har de povestitor.“

The Japa

„Povestea de iubire dintre concubina shogunului și samuraiul
ne dezvăluie transformările care au zguduit Țara Soarelui-R
zbuciumatul secol XIX.“

G

„O captivantă evocare istorică și o tulburătoare poveste de dr

Literary